

Fremsat den 26. marts 2021 af udlændinge- og integrationsministeren (Mattias Tesfaye)

Forslag

til

Lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven)

Kapitel 1

Udrejsepligt og udrejsekontrol

§ 1. En udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Stk. 2. Hjemrejsestyrelsen foretager kontrol med, om en udlænding er udrejst.

Stk. 3. En udlænding omfattet af stk. 1 udrejser om nødvendigt med bistand fra Hjemrejsestyrelsen. Politiet bistår om nødvendigt Hjemrejsestyrelsen.

Stk. 4. Gennemføres udrejsen med fly, tages der hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Stk. 5. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om kontrol med udlændinges udrejse efter stk. 2, og om udlændinges udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og, efter forhandling med Justitsministeren, om politiets bistand efter stk. 3.

Kapitel 2

Udlændinge omfattet af EU-/EØS-reglerne

§ 2. De begrænsninger, der følger af denne lov, finder kun anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-/EØS-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

Kapitel 3

Medvirken til udrejse m.v.

§ 3. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at medvirke til sin udrejse, herunder fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Stk. 2. Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en udlænding, der opfylder forpligtelsen efter stk. 1, eller som kan påvise, at vedkommende forsøger at opfylde forpligtelsen, medvirker til sin udrejse.

Stk. 3. Har Hjemrejsestyrelsen truffet afgørelse om, at en udlænding ikke lever op til sin forpligtelse efter stk. 1, jf. stk. 2, kan Hjemrejsestyrelsen efterfølgende, hvis udlændingen over en periode på op til 2 måneder ved aktiv handling opfylder eller forsøger at opfylde forpligtelsen efter stk. 1, træffe afgørelse om, at udlændingen medvirker til udrejsen.

Stk. 4. Afgørelser efter stk. 2 og 3 meddeles udlændingen skriftligt.

Kapitel 4

Digital kommunikation

§ 4. En udlænding, der er over 18 år, som opholder sig i Danmark, og er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., skal, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser, være tilsluttet en af Hjemrejsestyrelsen anvist digital kommunikationsløsning, medmindre udlændingen er fritaget herfor, jf. stk. 5, nr. 2. En udlænding, der af Udlændingestyrelsen meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, skal være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning, medmindre udlændingen er fritaget herfor, jf. stk. 5, nr. 2.

Stk. 2. Offentlige myndigheder og juridiske personer, som er omfattet af stk. 5, nr. 1, kan sende kommunikation til tilsluttede udlændinge, jf. stk. 1, med de retsvirkninger, der følger af stk. 3.

Stk. 3. Meddelelser, der sendes under anvendelse af den digitale kommunikationsløsning, anses for:

- 1) at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for modtageren, og
- 2) at være afsendt af den angivne afsender, medmindre særlige forhold taler imod.

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren udpeger en systemansvarlig, som har til opgave at varetage driften af den digitale kommunikationsløsning. Som systemansvarlig kan udpeges en offentlig myndighed eller en privat virksomhed. Den systemansvarlige kan behandle udlændinges personoplysninger med det formål at kunne tilslutte disse

efter stk. 1 og for at kunne varetage en løbende drift af den digitale kommunikationsløsning.

Stk. 5. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om den digitale kommunikationsløsning, herunder om:

- 1) hvilke offentlige myndigheder m.v. og juridiske personer, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning efter stk. 2, og
- 2) fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Stk. 6. Udlændinge omfattet af stk. 1 kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med Hjemrejsestyrelsen og andre offentlige myndigheder eller juridiske personer omfattet af stk. 5, nr. 1.

Kapitel 5

Hjemrejsekontrakt

§ 5. Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Stk. 2. Hjemrejsekontrakten indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsekontrakten har til formål at forberede udlændingens udrejse.

Stk. 3. Kan der ikke opnås enighed om hjemrejsekontraktens indhold, træffer Hjemrejsestyrelsen afgørelse herom.

Stk. 4. Hjemrejsekontrakten kan løbende revideres og skal fastlægge udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder:

- 1) Udlændingens deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen.
- 2) Udlændingens deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering.
- 3) Udlændingens deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning.
- 4) Udlændingens fremskaffelse af rejselegitimation.
- 5) Udlændingens pligt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed, jf. § 1.
- 6) Udlændingens muligheder for at opnå hjemrejsestøtte efter de gældende regler herom.
- 7) Udlændingens adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.
- 8) Udlændingens adgang til forlængelse af en fastsat udrejsefrist med indtil 90 dage med henblik på, at et familiemedlem rejser i forvejen og forbereder familiens tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Stk. 5. Hjemrejseforberedende aktivering og undervisning, jf. stk. 4, nr. 2 og 3, kan varetages helt eller delvist af eksterne aktører, eller kan erstattes af hjemrejseforberedende aktivering og undervisning udbudt af eksterne aktører.

§ 6. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hjemrejsekontraktens indgåelse eller fastsættelse, indhold og udformning m.v.

Kapitel 6

Hjemrejsestøtte m.v.

§ 7. En udlænding skal afholde de udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler til sin udrejse, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen.

Stk. 3. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller kontinuerligt medvirker til udrejsen. Det gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelsehindringer til udlændingens hjemland eller tidligere opholdsland, er behandlet efter den i udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nævnte procedure.

Stk. 4. Udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a afholdes endeligt af statskassen.

§ 8. Der kan gives hjemrejsestøtte til en udlænding, der, jf. § 3, stk. 2, medvirker til sin udrejse, jf. dog stk. 3 og 4. Medvirker en udlænding, jf. § 3, stk. 3, kan der kun gives reduceret hjemrejsestøtte.

Stk. 2. Hjemrejsestøtte efter stk. 1 kan ydes til følgende udlændinge:

- 1) En udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter § 7.
- 2) En udlænding, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 e, inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 19, stk. 1.
- 3) En udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 eller 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 2, er inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 19, stk. 1.

Stk. 3. Der kan ikke gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet den Europæiske Union,
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
- 5) udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab, og
- 6) udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometriske pas kan ske.

Stk. 4. Der kan endvidere ikke gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til

- 1) udlændinge, der af Udlændingestyrelsen, er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1,
- 2) udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse er afvist efter udlændingelovens § 29 b, fordi udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land omfattet af udlændingelovens § 29 a, stk. 1,
- 3) udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25,
- 4) udlændinge, der er udelukket efter udlændingelovens § 10, stk. 1, nr. 1 og 2,
- 5) udlændinge, der er dømt efter straffelovens kapitel 12 eller 13, og
- 6) udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1.

Stk. 5. En udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, meddeler, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet af Flygtningenævnet, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt., kan ydes en supplerende kontant hjemrejsestøtte.

Stk. 6. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder om betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, hjemrejsestøttens form, støttebeløb m.v.

Kapitel 7

Forhold på indkvarteringssteder

Udlændinges opgaver

§ 9. En udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Stk. 2. Indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, kan meddele en udlænding omfattet af stk. 1, pålæg om at udføre de i stk. 1 nævnte opgaver. Hjemrejsestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der tilsidesætter et sådant pålæg, skal tage ophold på et andet indkvarteringssted.

Stk. 3. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelse af de i stk. 1 nævnte opgaver.

Husorden

§ 10. Lederen af et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal fastsætte en husorden, som angiver nærmere regler og retningslinjer for ophold på indkvarteringsstedet.

Stk. 2. En husorden skal indeholde regler om følgende forhold:

- 1) Respektfuld adfærd over for personale og øvrige beboere.
- 2) Respektfuld omgang i forhold til indkvarteringsstedets bygninger og inventar.

- 3) Respektfuld adfærd og ophold på fællesarealer
- 4) Respektfuld adfærd på værelser og ro i aften- og natte-timer.
- 5) Håndtering af forhold vedrørende anviste værelser og effekter.
- 6) Håndtering af efterladte ejendele og effekter samt hitte-gods.

Stk. 3. En husorden kan endvidere indeholde andre regler og retningslinjer for ophold på indkvarteringsstedet, som findes nødvendige for at sikre dets drift og overordnede funktion.

Stk. 4. En udlænding omfattet af stk. 1 skal gøres bekendt med stedets husorden.

Stk. 5. Tilsidesætter en udlænding husordenen, kan udlændingen udelukkes fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v.

Stk. 6. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om indholdet af husordener, herunder om konsekvenser ved manglende overholdelse heraf.

Kapitel 8

Kontrol og motivationsfremmende foranstaltninger

Foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse

§ 11. Med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, kan Hjemrejsestyrelsen eller politiet bestemme, at udlændingen skal:

- 1) deponere sit pas, anden rejseløg og billet,
- 2) tage ophold efter nærmere bestemmelse og
- 3) give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Stk. 2. Politiet kan endvidere pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1.

Meldepligt

§ 12. Hjemrejsestyrelsen eller politiet kan, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejse, bestemme, at udlændingen skal give møde på nærmere angivne tidspunkter, i følgende tilfælde:

- 1) hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale, hvortil den pågældende er indkaldt.
- 2) hvis udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, jf. § 13, stk. 3.
- 3) hvis udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter § 13, stk. 1 eller 2, samt flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.
- 4) hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. § 3, stk. 1.

Stk. 2. En udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller

en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 3. En udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 14, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 4. En udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller en udlænding som er udvist efter udlændingelovens § 25, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod.

Opholds-, underretnings- og orienteringspligt

§ 13. Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, bestemmer Hjemrejsestyrelsen, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 2. Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod, hvis

- 1) udlændingen har fået afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 men ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller udlændingens opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men udlændingen ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31.
- 2) udlændingen er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og ikke er varetægtsfængslet efter § 14.
- 3) udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1.
- 4) udlændingen er udvist efter udlændingelovens § 25.

Stk. 3. En udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, må ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Stk. 4. En udlænding, som efter stk. 2 er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod. En underretning kan alene omfatte den førstkommende

nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Stk. 5. En udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31 har pligt til at orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, hvis udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 2, nr. 1, og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises til at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Stk. 6. Hjemrejsestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1, og som straffes for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for et forhold, der er begået på indkvarteringsstedet, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, eller nabokommuner til denne kommune, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge.

Kapitel 9

Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse m.v.

Varetægtsfængsling

§ 14. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning, og når mindst en af følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom.
- 2) Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Stk. 2. En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, og som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre asylansøgens udsendelse som følge af beslutningen om udvisning.

Stk. 3. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde, når denne træder i stedet herfor og alene er iværksat med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt.

Stk. 4. Der kan foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7.

§ 15. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt efter § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter § 13, stk. 2, eller underretningspligt efter § 13, stk. 4.

Stk. 2. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse.

Frihedsberøvelse

§ 16. Såfremt de i §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal den pågældende så vidt muligt frihedsberøves. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter 1. pkt., for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, nr. 2.

Stk. 2. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter stk. 1 skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Stk. 3. Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen medvirker til sin udrejse, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til udrejsen i øvrigt, hvis de i § 11, § 12, § 13, stk. 1, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 a, stk. 10, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Stk. 4. Medvirker en afvist asylansøger ikke til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves, såfremt de i §§ 11, 12 og 13, stk. 1, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 a, stk. 8, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Stk. 5. Med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger for at sikre den pågældendes tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige.

Stk. 6. Ved vurderingen af om en udlænding skal frihedsberøves efter stk. 5 skal der særligt lægges vægt på, om udlændingen har søgt asyl i andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, eller om udlændingen under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Endvidere skal der lægges vægt på, om:

- 1) udlændingen antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 her i landet eller i øvrigt ikke har lovligt ophold her i landet,
- 2) udlændingen tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, og om udlændingen tidligere har unddraget sig eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel,
- 3) udlændingen har forsømt at overholde foranstaltninger, som denne er pålagt i medfør af §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse,
- 4) udlændingen over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel,
- 5) udlændingen er blevet udvist efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b,
- 6) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der er udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller
- 7) sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Stk. 7. En udlænding kan frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 25, nr. 1.

Stk. 8. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 13, stk. 1, eller et flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 13, stk. 6.

Stk. 9. En udlænding, der ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, og som en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, kan frihedsberøves, hvis det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Stk. 10. Såfremt de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Tvangsfremstilling

§ 17. Retten kan bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller til at tilvejebringe rejsedokumenter til sin udrejse, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af udlændingen.

Stk. 2. Retten beskikker en advokat for en udlænding omfattet af stk. 1. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Beslaglæggelse af genstande

§ 18. Dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding. Hjemrejsestyrelsen eller den myndighed, som Hjemrejsestyrelsen anmoder herom, kan udlæse oplysninger fra genstande, der er taget i bevaring i medfør af 1. pkt.

Stk. 2. Retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Kapitel 10

Tilsyn med tvangsmæssig udsendelse

§ 19. Folketingets Ombudsmand fører tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Stk. 2. Tilsynet udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at myndighedernes virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Stk. 3. Folketingets Ombudsmands tilsyn foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført.

Stk. 4. Folketingets Ombudsmand kan være til stede under udsendelsen af udlændinge.

Stk. 5. Folketingets Ombudsmand afgiver en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Stk. 6. Folketingets Ombudsmand fører tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex-forordningen) med senere ændringer.

Kapitel 11

Behandling af oplysninger

§ 20. Til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom, jf. dog udlændingelovens § 45 b.

Stk. 2. Indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., for det indkvarteringssted, hvor en ud-

lænding er indkvarteret, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Kapitel 12

Kompetence- og klageregler

Kompetence

§ 21. Afgørelser efter denne lov træffes af Hjemrejsestyrelsen, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Afgørelser efter § 9, stk. 2, 1. pkt., træffes af indkvarteringsoperatøren. Forvaltningsloven finder også anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser efter § 9, stk. 2, 1. pkt., når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt.

Stk. 3. Afgørelser om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse efter § 11 træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om meldepligt efter § 12, stk. 1, kan træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 4. Afgørelser om frihedsberøvelse efter § 16 træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 5. Afgørelser om beslaglæggelse af genstande efter § 18 træffes af vedkommende politidirektør.

Klageadgang

§ 22. Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter denne lov kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 3 og stk. 4, 2. pkt.

Stk. 2. Klage til Udlændingenævnet over de afgørelser, der er omfattet af i stk. 1 og 5, skal være indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan i særlige tilfælde beslutte, at en klage skal behandles, selv om klagen er indgivet efter udløb af fristen.

Stk. 3. Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter §§ 3 og 4, § 5, stk. 3, §§ 7 og 8, § 9, stk. 2, 2. pkt. og § 13, stk. 1, 2 og 4, kan ikke påklages. Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter § 13, stk. 6, kan ikke påklages.

Stk. 4. Indkvarteringsoperatørens afgørelser efter § 9, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter 1. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 5. Politidirektørens afgørelser efter § 11 og efter § 12, stk. 1, kan påklages til Udlændingenævnet.

Stk. 6. Politidirektørens afgørelser efter § 16 kan påklages til Rigspolitichefen. Afgørelser efter 1. pkt. kan dog kun påklages, hvis de ikke kan indbringes for domstolene efter udlændingelovens §§ 37 eller 37 k.

Stk. 7. Politidirektørens afgørelser efter § 18 kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Kapitel 13

Straf

§ 23. Overtrædelse af § 3, stk. 1, om pligt til medvirken straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Overtrædelse af et flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., foranstaltning meddelt i medfør af § 11, meldepligt efter § 12, stk. 1, opholdspligt efter § 13, stk. 1, eller hvis udlændingen overtræder § 13, stk. 3, straffes med bøde eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder. Overtrædelse af et pålæg om opholdspligt efter § 13, stk. 6, straffes med bøde eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 2. Overtrædelse af pålæg om meldepligt efter § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter § 13, stk. 2, og underretningspligt efter § 13, stk. 4, straffes med fængsel indtil 2 år.

Kapitel 14

Ikrafttræden m.v.

§ 24. Loven træder i kraft den 1. juni 2021, jf. dog stk. 2-7.

Stk. 2. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af lovens § 4, § 13, stk. 6, § 16, stk. 8, 2. pkt., § 22, stk. 3, 2. pkt., og § 23, stk. 1, 3. pkt.

Stk. 3. Kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter § 5.

Stk. 4. Myndighedernes vurdering om en udlændings medvirken, der foreligger på tidspunktet for lovens ikrafttræden, forbliver i kraft, indtil vurderingen erstattes af en afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin udrejse efter § 3. Afgørelsen om medvirken træffes med udgangspunkt i udlændingens forhold og handlinger på tidspunktet for Hjemrejsestyrelsens afgørelse.

Stk. 5. Loven finder ikke anvendelse på ansøgninger om repatrieringsstøtte fra udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2, og § 19, stk. 1, jf. repatrieringslovens § 3, stk. 5, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 6. Regler fastsat i medfør af udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af § 1, stk. 5.

Stk. 7. Regler fastsat i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 18, lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 14.

§ 25. I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, som senest ændret ved lov nr. 131 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 14 a, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1.«

2. I § 27 d, stk. 1 og 2, indsættes efter »Udlændingestyrelsen«: », Hjemrejsestyrelsen«.

3. *Overskriften* til kapitel 6 affattes således:

»Kapitel 6 Regler om indrejseforbud, udrejsefrist, processuelt ophold, opsættende virkning og frihedsberøvelse«.

4. § 30 ophæves.

5. § 30 a ophæves.

6. I § 32, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) Der er truffet afgørelse om, at udlændingen har ikke medvirket til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 2.«

7. I § 32, stk. 3, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«

8. I § 32, stk. 4, nr. 1, og nr. 3, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, i stk. 5, nr. 2, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, og i stk. 7, 4. pkt. indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6,«

9. I § 32 indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. Et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32 stk. 1, nr. 2 eller 6, kan forkortes, hvis en udlænding medvirker til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.«

10. I § 33, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»»For en udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, oplyser, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet efter § 53 a, stk. 2, 4. pkt., fastsættes en frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.««

11. I § 33, stk. 5, 1. pkt., ændres »fastsætter politiet« til: »fastsættes«.

12. I § 34, stk. 1, udgår »og indtil en afgørelse herom kan iværksættes«, og efter »politiet« indsættes: »eller Udlændingestyrelsen«, i nr. 1 og 2 indsættes efter »politiet«: »eller Udlændingestyrelsen«, i nr. 3 indsættes efter »politiet«: »eller Udlændingestyrelsens«, og i nr. 4 indsættes efter »politiet«: »eller Udlændingestyrelsen«.

13. I § 34, stk. 2, indsættes efter »Politiet«: »eller Udlændingestyrelsen«, »eller udrejsen« udgår, og efter »politiet« indsættes: »eller Udlændingestyrelsen«, i nr. 2 ændres »afhøring ved« til: »samtale med«, og i nr. 4 udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«.

14. § 34, stk. 3-7, ophæves.

15. § 35 ophæves.

16. § 35 a ophæves.

17. § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., ophæves.
18. I § 36, stk. 2, 1. pkt., udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«.
19. I § 36, stk. 2, 2. pkt., ændres »afhøring ved politiet eller« til: »samtale med«.
20. I § 36, stk. 4, udgår »og udsendelse af landet«.
21. I § 36, stk. 4, nr. 1, ændres »afhøringer ved politiet eller« til: »samtaler med«.
22. § 36, stk. 5-9, ophæves.
Stk. 10 bliver herefter stk. 5.
23. I § 36, stk. 10, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., og i § 37, stk. 7, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., ændres »2. pkt.« til »1. pkt.«
24. I § 37, stk. 1, 1., 3. og 5 pkt., stk. 7, 1. pkt., stk. 8, 1. pkt., og stk. 10, 1. pkt., § 37 a, stk. 1 og 2, stk. 3, 1. pkt., og stk. 7, 1. pkt., to steder i § 37 b, stk. 1 og 2, § 37 c, stk. 1, og stk. 5, 1. pkt., to steder i § 37 d, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, stk. 4, 1. pkt., og tre steder i stk. 5, 1. pkt., to steder i § 37 e, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., i stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og i § 37 k, stk. 3, indsættes efter »§ 36«: »og hjemrejselovens § 16«.
25. I § 37 a, stk. 7, 2. pkt., ændres »§ 36, stk. 1, 1.-5. pkt.« til: »§ 36, stk. 1, 1. og 2. pkt. og hjemrejselovens § 16«.
26. I § 37 d, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og i § 37 e, stk. 1, 3. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. pkt., ændres »at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse,« til: »at sikre udlændingens udrejse,«.
27. § 40, stk. 6, ophæves.
28. I § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., udgår »eller politiet«.
29. I § 40 a, stk. 2, nr. 6, ændres »indkvarteringssteder, eller« til: »indkvarteringssteder,« og i nr. 7 ændres »politiet« til: »Udlændingestyrelsens«, og »meldepligt.« ændres til: »meldepligt, eller«.
30. I § 40 a, stk. 2, nr. 7, § 48 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., og § 48 e, stk. 1, 3. pkt., ændres »politiet« til: »Udlændingestyrelsen«.
31. I § 40 a, stk. 2, indsættes som nummer 8:
»8) som er pålagt at give møde efter hjemrejselovens § 11 eller § 12 til brug for Hjemrejsestyrelsens administration af den pålagte meldepligt.«
32. I § 40 a, stk. 3, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., og § 40 b, stk. 3, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., indsættes efter »Politiet«: », Hjemrejsestyrelsen«.
33. I § 40 a, stk. 9, 2. pkt., og § 40 b, stk. 9, 2. pkt., indsættes efter »Politiet«: »og Hjemrejsestyrelsen«.
34. I § 40 c, stk. 2, udgår »Politiet og«.
35. § 42 a, stk. 8-11, ophæves.
Stk. 12-19 bliver herefter stk. 8-15.
36. I § 42 a, stk. 12, der bliver stk. 8, ændres »jf. stk. 5 og 11« til: »jf. stk. 5 og hjemrejselovens § 13, stk. 5,«, og »jf. stk. 11« ændres til: »jf. hjemrejselovens § 13, stk. 5«.
37. I § 42 a, stk. 13, der bliver stk. 9, ændres »Udlændingestyrelsen kan bestemme« til: »Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan bestemme«, »stk. 15« ændres til: »stk. 11«, i nr. 1 ændres »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i nr. 2 indsættes efter »indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 13, stk. 3«, i nr. 4 ændres »en i § 34, stk. 1-3 og 7, nævnt foranstaltning,« til: »en foranstaltning efter § 34 eller Hjemrejsestyrelsens bestemmelse om en foranstaltning efter hjemrejselovens § 11 eller et pålæg efter hjemrejselovens § 12, stk. 1,«, og i nr. 5 indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt.,«.
38. I § 42 a, stk. 14, der bliver stk. 10, ændres »Udlændingestyrelsen kan bestemme« til: »Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan bestemme«, og i nr. 2, ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen« og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« ændres til: »hjemrejselovens § 3.«
39. I § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, ændres »Udlændingestyrelsen kan bestemme« til: »Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan bestemme«, »og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35«, ændres til: »en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter § 25,«, i nr. 1 ændres »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen,«, og i nr. 2 indsættes efter »indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 13, stk. 3«.
40. § 42 a, stk. 15, nr. 3, 4 og 5, der bliver stk. 11, nr. 3, 4 og 5, affattes således:
»3) udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholdspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 2,
4) udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 2-4,
5) udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om underretningspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 4,«
41. I § 42 a, stk. 15, nr. 6, der bliver stk. 11, nr. 6, indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt.,«.

42. I § 42 a, stk. 16, 1. pkt., der bliver stk. 12, 1. pkt., ændres »stk. 13, nr. 1-4 og 6 og stk. 14« til: »stk. 9, nr. 1-4 og 6 og stk. 10«.
43. I § 42 a, stk. 17, der bliver stk. 13, indsættes efter »Udlændingestyrelsen«: »eller Hjemrejsestyrelsen« og »stk. 13-16« ændres til: »stk. 9-12«.
44. I § 42 a, stk. 19, 1. pkt., der bliver stk. 15, 1. pkt., ændres »stk. 13-16« til: »stk. 9-12«.
45. I § 42 b, stk. 8, 1. pkt., indsættes efter »jf. § 42 c«: »eller hjemrejselovens § 5, stk. 1, eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 9, stk. 1«.
46. I § 42 b, stk. 11, 2. pkt., indsættes efter »jf. § 42 c«: »eller hjemrejselovens § 5, stk. 1, eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 9, stk. 1«.
47. I § 42 c, stk. 1, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.
48. I § 42 d, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Det gælder dog ikke for udlændinge omfattet af § 42 a, stk. 2, for udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller for udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.
49. I § 42 e, stk. 2, 2. pkt., ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen«, og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« ændres til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1«.
50. I § 42 e, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 og 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.
51. I § 42 f, stk. 2, ændres »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt.«, og efter »§ 7« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.
52. I § 42 f, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »§ 48 e, stk. 2« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.
53. I § 42 f, stk. 4, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.
54. I § 42 k, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1«.
55. I § 42 l, stk. 4, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1«.
56. § 43, stk. 2, ophæves.
Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.
57. I § 43, stk. 5, 1. pkt., der bliver til stk. 4, 1. pkt., ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 2 og 3« og i stk. 5, 2. pkt., der bliver til stk. 4, 2. pkt., ændres »Stk. 3« til: »Stk. 2«.
58. § 43 a og § 43 b ophæves.
59. I § 45 a, stk. 1 og 2, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.
60. I § 45 a, stk. 4, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«.
61. I § 45 c, stk. 1, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.
62. I § 45 c, stk. 2 og 3, indsættes efter »lov«: »eller hjemrejseloven«.
63. I § 46, stk. 1, ændres »stk. 2-4,« til: »stk. 2-5 og 9,«.
64. I § 46 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:
»Stk. 3. Afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, samt afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og afgørelse om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.«
Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.
65. I § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, indsættes efter »til:«, eller, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt eller Hjemrejsestyrelsens afgørelse herom, jf. § 5, stk. 2 eller 3, i hjemrejseloven, af Hjemrejsestyrelsen«.
66. I § 46 indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som stk. 9 og 10:
»Stk. 9. Hjemrejsestyrelsen kan ændre en udrejsefrist til straks efter § 33, stk. 2, 3. pkt., når Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin udrejse efter § 3, stk. 2, i hjemrejseloven.
Stk. 10. Hjemrejsestyrelsen fastsætter udrejsefristen til straks efter § 33, stk. 5.«
67. I § 46 a, stk. 1, ændres »Udlændingestyrelsens« til: »Udlændingestyrelsens, Hjemrejsestyrelsens,«.
68. I § 46 a, stk. 2, nr. 3, ændres »om afvisning, jf.« til: »efter«, og efter »3. pkt.« indsættes: », § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a,

stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, § 43, stk. 2, og § 48, stk. 4.«

69. I § 46 a, stk. 6, indsættes som nr. 9:

»9) Hjemrejsestyrelsens afgørelser om fastsættelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 5.«

70. I § 46 b indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,« og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven.«

71. § 48 affattes således:

»§ 48. Afgørelser efter § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, og §§ 37 g og 37 j træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 2. Politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan påklages til Rigspolitichefen. Politidirektørens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter bestemmelserne nævnt i 1. pkt. kan kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

Stk. 3. Afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i 1. og 2. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren kan efter forhandling med justitsministeren delegerer kompetencen til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfoto af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør.«

72. I § 52 c, stk. 3, indsættes efter »Integration«: », Hjemrejsestyrelsen«.

73. I § 53 a, stk. 2, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»»For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse.««

74. I § 53 a, stk. 2, 5. pkt., der bliver 6. pkt., ændres »4. pkt.« til: »5. pkt.«

75. I § 58 f indsættes efter »politiets«: »eller Hjemrejsestyrelsens«.

76. I § 58 g, stk. 1, ændres »Rigspolitichefen« til: »Udlændingemyndighederne«.

77. I § 58 g, stk. 1, nr. 9, udgår »eller«.

78. I § 58 g, stk. 1, nr. 10, ændres »nr. 2.« til: »nr. 2, eller«.

79. I § 58 g, stk. 1, indsættes som nr. 11:

»11) udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6.«

80. I § 58 g, stk. 2, ændres »Rigspolitichefen« til: »Udlændingemyndighederne«.

81. I § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 34, stk. 1-3 og 7« til: »§ 34«, »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« og »stk. 8, 4. pkt.,« udgår, og »1 år« ændres til: »4 måneder«.

82. § 60, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

83. § 60, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

84. § 62 a ophæves.

§ 26. I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 2. oktober 2019, som ændret ved § 7 i lov nr. 2189 af 29. december 2020 og lov nr. 130 af 31. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 5, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

2. I § 7, stk. 1, 1. pkt., og stk. 10, og § 10, stk. 1 og stk. 3, 1. pkt., ændres »§ 3, stk. 1 eller 7« til: »§ 3, stk. 1 eller 6«.

§ 27. I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, som ændret ved § 1 i lov nr. 1832 af 8. december 2020, lov nr. 2208 af 29. december 2020, § 2 i lov nr. 207 af 15. februar 2021 og senest ved lov nr. 290 af 27. februar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 143, 1. pkt., ændres »udlændingelovens § 60, stk. 2« til: »hjemrejselovens § 23, stk. 2«.

§ 28. I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1942 af 15. december 2020, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 75 indsættes før overskriften før § 76:

»§ 75 a. Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder eller er idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12 eller 13, og som i den forbindelse er udvist af landet, skal udsendes straks.

Stk. 2. Inden det bestemmes, om udlændingen skal udsendes straks, vurderer Hjemrejsestyrelsen, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes efter stk. 1.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om strafafbrydelse efter stk. 1 og 2 samt om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter § 77, stk. 2.«

2. I § 77 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Straffuldbyrdelsen genoptages, hvis en udlænding, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 a, stk. 1, på ny uden lovligt grundlag opholder sig her i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelsen.«

§ 29. I lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love (Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.), foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 10, 11 og 14, ophæves.

2. § 1, nr. 24, ophæves.

3. § 14, stk. 4 og stk. 6, ophæves.

§ 30. I lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love

(Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.), foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 84, ophæves.

2. § 11, stk. 3, ophæves.

§ 31. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Lovens §§ 1-23 og § 25 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 28 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund
 - 1.1. Hjemrejsepolitik over for udlændinge uden lovligt ophold
 - 1.2. Regulering af udlændinges udrejse af Danmark
 - 1.3. Kongelig resolution af 10. september 2019 og oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen
2. Lovforslagets enkelte elementer
 - 2.1. Nye initiativer på hjemrejseområdet
 - 2.2. Videreførelse i hjemrejeloven af gældende bestemmelser i udlændingeloven
 - 2.3. Konsekvensrettelser af udlændingeloven, repatrieringsloven, straffeloven, mv.
 - 2.4. Centrale afgrænsninger i hjemrejeloven
3. Lovforslagets hovedpunkter
 - 3.1. Udrejsepligt, udrejsekontrol og bistand til udrejsen
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.1.1. Pligt til at udrejse
 - 3.1.1.2. Udrejsekontrol
 - 3.1.1.3. Udrejse med bistand fra myndigheder
 - 3.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Udlændinge omfattet af EU-/EØS-reglerne
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Den foreslåede ordning
 - 3.3. Medvirken til udrejse
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
 - 3.4. Digital kommunikation

- 3.4.1. Gældende ret
- 3.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
- 3.4.3. Den foreslåede ordning
- 3.5. Hjemrejsekontrakt
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Den foreslåede ordning
- 3.6. Udgifter til udrejsen
 - 3.6.1. Gældende ret
 - 3.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.6.3. Den foreslåede ordning
- 3.7. Hjemrejsestøtte
 - 3.7.1. Gældende ret
 - 3.7.1.1. Hjælp til dækning af udgifter mv. i forbindelse med tilbagevenden efter udlændingelovens § 43 a
 - 3.7.1.2. Økonomisk støtteordning til frivillig tilbagevenden
 - 3.7.1.3. Modtage- og reintegrationsprogrammer
 - 3.7.1.4. Hjælp til repatriering
 - 3.7.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.7.2.1. Hjemrejsestøtte til afviste asylansøgere, kriminelle udviste m.fl.
 - 3.7.2.2. Hjemrejsestøtte til udlænding, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget
 - 3.7.3. Den foreslåede ordning
- 3.8. Udlændinges opgaver på indkvarteringssteder
 - 3.8.1. Gældende ret
 - 3.8.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.8.3. Den foreslåede ordning
- 3.9. Husordener på indkvarteringssteder
 - 3.9.1. Gældende ret
 - 3.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

- 3.9.3. Den foreslåede ordning
- 3.10. Foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse
 - 3.10.1. Gældende ret
 - 3.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.10.3. Den foreslåede ordning
- 3.11. Kontrolforpligtelser
 - 3.11.1. Gældende ret
 - 3.11.1.1. Meldepligt
 - 3.11.1.2. Opholdspligt
 - 3.11.1.3. Underretningspligt
 - 3.11.1.4. Orienteringspligt
 - 3.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.11.3. Den foreslåede ordning
- 3.12. Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse
 - 3.12.1. Gældende ret
 - 3.12.1.1. Varetægtsfængsling
 - 3.12.1.2. Frihedsberøvelse
 - 3.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.12.3. Den foreslåede ordning
 - 3.12.3.1. Varetægtsfængsling
 - 3.12.3.2. Frihedsberøvelse
- 3.13. Tvangsfremstilling
 - 3.13.1. Gældende ret
 - 3.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.13.3. Den foreslåede ordning
- 3.14. Beslaglæggelse af genstande
 - 3.14.1. Gældende ret
 - 3.14.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.14.3. Den foreslåede ordning

- 3.15. Strafafbrydelse med henblik på straksudsendelse
 - 3.15.1. Gældende ret
 - 3.15.1.1. Løsladelse med henblik på udsendelse ved afsoning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten
 - 3.15.1.2. Strafafbrydelse og genoptagelse efter straffuldbyrdelsesloven
 - 3.15.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets og Justitsministeriets overvejelser
 - 3.15.3. Den foreslåede ordning
- 3.16. Tilsyn med tvangsmæssig udsendelse
 - 3.16.1. Gældende ret
 - 3.16.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.16.3. Den foreslåede ordning
- 3.17. Behandling af oplysninger
 - 3.17.1. Gældende ret
 - 3.17.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.17.3. Den foreslåede ordning
- 3.18. Kompetence- og klageregler
 - 3.18.1. Gældende ret
 - 3.18.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.18.3. Den foreslåede ordning
- 3.19. Straf
 - 3.19.1. Gældende ret
 - 3.19.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.19.3. Den foreslåede ordning
- 3.20. Indrejseforbud
 - 3.20.1. Gældende ret
 - 3.20.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser
 - 3.20.3. Den foreslåede ordning
- 3.21. Justering af regel om påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl (tænkepause)
 - 3.21.1. Gældende ret
 - 3.21.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

- 3.21.3. Den foreslåede ordning
- 4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser
 - 4.1. Kontrolforpligtelser
 - 4.1.1. Opholds-, underretnings- og meldepligt
 - 4.1.2. Orienteringspligt
 - 4.2. Frihedsberøvelse
 - 4.2.1. Adgangen til frihedsberøvelse
 - 4.2.2. Brug af frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
 - 5.1. Økonomiske konsekvenser
 - 5.2. Implementeringsmæssige konsekvenser
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne
- 8. Miljø- og klimamæssige konsekvenser
- 9. Forholdet til EU-retten
- 10. Hørte myndigheder og organisationer mv.
- 11. Sammenfattende skema

1. Baggrund

1.1. Hjemrejsepolitik over for udlændinge uden lovligt ophold

Der var pr. 15. marts 2021 ca. 1.100 afviste asylansøgere i udsendelsesposition, som opholder sig ulovligt her i landet. De er uønskede i Danmark og burde ikke opholde sig på dansk territorium. Mere end 200 udlændinge har opholdt sig ulovligt i Danmark i over 5 år.

Det koster gennemsnitligt ca. 300.000 kr. at have én afvist asylansøger indkvarteret på et udrejsecenter i Danmark i et år. Det er regeringens opfattelse, at de mange penge, der hvert år anvendes til indkvartering af afviste asylansøgere, i stedet kunne være brugt meget bedre. Det er således afgørende for regeringen, at der sættes ind over for afviste asylansøgere, der fortsat opholder sig i Danmark uanset afgørelsen om, at de ikke har ret til at være her.

Hidtil har tilgangen været, at udlændinge uden lovligt ophold placeres på centre, hvor hjemrejsen afhænger bl.a. af udlændingens eget initiativ, når det ikke er muligt at tvangshjemsende vedkommende. Regeringen må konstatere, at indsatsen ikke har været tilstrækkelig, og at den ikke har fungeret efter hensigten.

Regeringen fører en stram udlændingepolitik og har som mål at sikre, at det er klart og tydeligt for alle, hvilke regler, der gælder, og hvad konsekvensen er, hvis de fastsatte regler på området ikke overholdes. Det er en udlændingepolitik, der nyder bred opbakning i Folketinget og i befolkningen.

Det er i den forbindelse – på samme måde som på andre retsområder – efter regeringens opfattelse rimeligt at have en forventning om, at myndighedernes afgørelser efterkommes. Det er et bærende princip i et retssamfund.

På den baggrund er der efter regeringens opfattelse brug for et styrket fokus på den samlede hjemrejseindsats.

Regeringen gennemfører derfor en samlet hjemrejsepolitik, som omfatter udlændinge, der har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark. Regeringens hjemrejsepolitik i relation til udlændinge uden lovligt ophold baserer sig på en langt mere proaktiv og håndholdt proces, hvor den enkelte udlænding med fast hånd i ryggen i form af motiverende indsatser og konkrete værktøjer vender tilbage til sit hjemland eller tidligere opholdsland. For erfaringer på området peger i retning af, at en tidlig indsats og klare procedurer fremmer hjemrejse.

Regeringens samlede hjemrejsepolitik ligger i forlængelse af den midlertidighedsdagsorden, som den daværende SR-regering initierede i 2015, og som blev styrket i 2019 med det såkaldte paradigmeskifte.

Sigtet med regeringens hjemrejsepolitik er at ændre myndighedernes måde at arbejde med udlændinge, som skal hjemrejse. Indsatsen skal være mere fokuseret, myndighederne skal tættere på udlændingene, og myndighederne skal have flere værktøjer til rådighed. Blandt andet skal mulighederne for støtte til udlændingens frivillige hjemrejse styrkes, samtidig med, at der skal reageres konsekvent, hvis udlændingen ikke respekterer myndighedernes endelige afgørelse. Det skal stå klart, at med en endelig afgørelse om, at en udlænding ikke skal opholde sig i Danmark, overgår myndighedsindsatsen til en specialiseret myndighed og til et andet og selvstændigt regelsæt fokuseret på at sikre, at flest mulige udrejser.

Reguleringen af udlændinges ophold og udrejse skal baseres på tillid, transparens og forudsigelighed, så lovgivningen garanterer den enkelte borger den fornødne retssikkerhed – også når man ikke (længere) har ret til lovligt at opholde sig i Danmark.

Det er i den forbindelse centralt for regeringen, at myndighederne har de fornødne redskaber til at understøtte, at udlændinge, som ikke (længere) har ret til lovligt at opholde sig på Danmarks territorium, udrejser. Det bør så vidt muligt ske frivilligt, men hvis det ikke sker, er det myndighedernes opgave så vidt muligt at gennemtvinge pligten til at udrejse.

Med det formål foreslås en ny hovedlov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven) på en del af udlændingeområdet, der i det primære skal understøtte dette arbejde.

1.2. Regulering af udlændinges udrejse af Danmark

Udlændingeloven har siden 1983 reguleret alle aspekter af udlændinges forhold fra indrejse og ophold til endelig udrejse. Udlændingeloven er kompliceret både lovteknisk og materielt og indeholder både helt generelle og principi-

elle bestemmelser og meget detaljeret lovgivning. Samlet set er udlændingeloven derfor meget omfangsrig og svært tilgængelig.

Lovgivning på udlændingeområdet skal baseres på tillid, transparens og forudsigelighed. For at sikre dette foreslår regeringen som led i en samlet hjemrejsepolitik en hjemrejselov, som skal regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til de vender tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Med en hjemrejselov markeres det, at der, efter at udlændinge har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, sker en klar og tydelig overgang til en ny fase for udlændingene og for myndighedsbehandlingen, der handler om de skridt, der skal foretages frem mod, at udlændingene udrejser hurtigst muligt. Det er herunder, som på andre retsområder, centralt at sikre, at så mange som muligt efterkommer myndighedernes endelige afgørelser. Det altovervejende fokus med loven er således at motivere udlændingene til selv at træffe beslutning om udrejse, at understøtte en sådan beslutning, og at det står klart, hvad konsekvenserne er, hvis udlændingen ikke ønsker at medvirke til udrejse.

Hjemrejseloven vil endvidere lovteknisk og sprogligt skabe klarhed over retstilstanden og dermed give bedre mulighed for at kende retsstillingen. Dermed er hjemrejseloven et centralt element i et strømlinet og transparent forløb for udlændinge, som har fået endeligt afslag på at kunne opholde sig i Danmark. Der fastsættes klare regler, der er enkle at administrere, og som sender et tydeligt signal om, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, og at de om nødvendigt kan hjemsendes af myndighederne. Samlet set styrker hjemrejseloven retssikkerheden.

Gennemførelse af regeringens hjemrejsepolitik sker i det væsentligste ved hjemrejseloven og ved ændringer i udlændingeloven, men der vil også blive gennemført de nødvendige ændringer og justeringer i øvrig lovgivning, bekendtgørelser m.v.

1.3. Kongelig resolution af 10. september 2019 og oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen

Ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningsernes fordeling mellem ministrene, blev ressortansvaret for en række sagsområder bl.a. omfordelt mellem justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren.

Det blev herved bl.a. fastsat, at ressortansvaret for kompe-

tencen til at fastsætte nærmere regler om kontrol af ulovligt ophold efter indrejse, jf. udlændingelovens § 38, stk. 9, og § 60, stk. 3, jf. lovbekendtgørelse nr. 239 af 10. marts 2019 med senere ændringer, skulle overføres fra udlændinge- og integrationsministeren til justitsministeren pr. 16. september 2019.

Som et led i regeringens hjemrejsepolitik blev det ved den kongelige resolution endvidere bestemt, at ressortansvaret for registrering af asylansøgere, forkyndelse, oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, udlændinges frivillige udrejse samt behandling af sager, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse efter udlændingeloven overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019.

Det følger heraf, at det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren pr. 16. september 2019.

På baggrund af den kongelige resolution er justitsministeren og udlændinge- og integrationsministeren enige om, at følgende opgaver, der hidtil har været varetaget af politiet, skal varetages af udlændinge- og integrationsministeren:

- Asylregistrering
- Forkyndelse af udlændingemyndighedernes afgørelser samt kontrol af om udrejsepligt overholdes
- Oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, herunder bl.a. varetagelse af opgaver vedrørende udrejsekontrol. Rejseplanlægning, forberedelse af udsendelsen, vurdering af, om udsendelse skal ske som påset eller ledsaget, herunder udfærdigelse af sikkerhedsvurdering af udlændingen
- Påsete udsendelser, herunder bl.a. koordinering af transporten til lufthavn eller anden grænseovergang og i øvrigt påse udsendelsen
- Ledsagede udsendelser, herunder bl.a. deltagelse i den ledsagedes udsendelse samt grænsefremstilling eller overdragelse til hjemlandets myndigheder
- Motivationsfremmende foranstaltninger, herunder afgørelser om meldepligt, kontrol med overholdelse heraf, gennemførelse af motivationsfremmende samtaler samt vurdering af og anmodning til politiet om frihedsberøvelse efter udlændingeloven.

Herudover indebar ressortændringen, at udlændingemyndighederne fremover varetager opgaver vedrørende udlændingeekspeditioner (modtagelse af bl.a. ansøgninger om pas og forlængelse af opholdstilladelser) og en række koordinerede eller tværgående opgaver vedrørende bl.a. statistik på asyl- og udlændingeområdet.

Politiet vil bistå udlændingemyndighederne, hvis der i for-

bindelse med varetagelse af en opgave er behov for at anvende tvang eller magt, eller politiets tilstedeværelse i øvrigt er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde. Dette kan f.eks. være tilfældet i forbindelse med indhentelse af kendelse til, og i øvrigt effektivering af, tvangsindgreb såsom frihedsberøvelse, visitation, beslaglæggelse, ransagning og tvangsfremstilling på en ambassade samt ledsagelse af udlændingen til destinationslandet.

Hensigten med ressortdelingen er endvidere, at udlændingemyndighederne fremover skal varetage opgaven vedrørende registrering af asylansøgere, herunder registrering, søgning i relevante databaser samt optagelse af foto og fingeraftryk med henblik på identifikation m.m. Politiet vil skulle bistå, hvis der er behov for at anvende magt eller i øvrigt behov for tvangsindgreb i forbindelse med asylregistreringen.

Det indgik i ressortdelingsaftalen, at opgaven med at registrere asylansøgere skulle overdrages den 1. august 2020, dog således at den indledende registrering af asylansøgere, der varetages af politikredsene, først skulle overdrages den 1. januar 2021. Endvidere indgik det i ressortdelingsaftalen, at Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet frem mod den 1. januar 2021 i fællesskab skulle afdekke en fremtidig løsningsmodel for de situationer, hvor politiet antræffer en udlænding, der ansøger om international beskyttelse (asyl), rundt om i landet. Løsningsmodellen skulle træde i kraft den 1. januar 2021, med mindre andet blev aftalt.

Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet er senest blevet enige om, at den ordning, hvorefter politiet varetager den indledende asylregistrering i hele landet, herunder i Center Sandholm, skal fortsætte uændret efter 1. januar 2021 og indtil videre.

Det bemærkes, at det er udlændingemyndighederne, der efter ressortoverdragelsen har det retlige ansvar for, at der foretages en fuld asylregistrering af de udlændinge, der opholder sig i Danmark og ansøger om international beskyttelse (asyl). Det retlige ansvar overtages uafhængig af, hvornår den faktiske overtagelse af opgaven med asylregistreringen måtte ske, ligesom det retlige ansvar overtages uafhængig af, at politiet efter den 1. januar 2021 fortsat bistår udlændingemyndighederne.

Hensigten med at samle så mange led i udlændingesagskæden som muligt – og dermed også ressourcerne og fagkundskaben på udlændingeområdet – under et ministerium er, at det er regeringens opfattelse, at det er muligt i højere grad at strømline og styrke tilrettelæggelsen af arbejdet på bl.a. hjemsendelsesområdet.

Med det afsæt og for at sikre, at de nye opgaver på Udlændinge- og Integrationsministeriets område varetages bedst

muligt, besluttede regeringen i april måned 2020 at oprette Hjemrejsestyrelsen, der siden 1. august 2020 har været ansvarlig for hjemsendelsesområdet.

Hjemrejsestyrelsen bidrager til virkeliggørelsen af regeringens mål om, at flere udlændinge uden lovligt ophold vender tilbage til hjemlandet. Med Hjemrejsestyrelsen er ressourcerne og fagkundskaben samlet med det fokus, at der kan arbejdes intensivt og målrettet med indsamling af viden med henblik på at styrke arbejdet med bl.a. motivering til frivillig hjemrejse.

Hjemrejsestyrelsen har således siden 1. august 2020 været ansvarlig for at tage de fornødne sagsskridt for at sikre, at personer uden lovligt ophold forlader Danmark, og Hjemrejsestyrelsen er ansvarlig for en række forskelligartede opgaver i den forbindelse, herunder at varetage sagsbehandling af udsendelsessager, at sikre identifikation af udlændinge, at fremskaffe rejsedokumentation og i øvrigt at sikre fremdrift i sagerne.

Der kan være tale om udsendelsessager vedrørende afviste asylansøgere og udlændinge, der er udvist administrativt eller ved dom som følge af kriminalitet, men også sager om udlændinge, der er varetægtsfængslede eller frihedsberøvede efter udlændingelovens regler. Dertil kommer bl.a. overførsel af udlændinge efter reglerne i Dublinforordningen.

Det fremgår af den kongelige resolution af 10. september 2019, at overførselen af opgaver fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren ikke omfatter opgaver, som indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Hjemrejsestyrelsen har ikke og vil ikke få beføjelser til at udøve tvang eller magtanvendelse. Politiet skal derfor, på samme måde som tilfældet er i forhold til andre myndigheder, bistå Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med varetagelse af opgaver, hvor der er behov for magt og tvangsindgreb.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der til brug for identifikation af udlændingen er behov for at tage dokumenter eller genstande i forvaring, eller hvor der er behov for med magt at fremstille udlændingen for hjemlandets myndigheder. Det kan endvidere være tilfældet, hvor der af forskellige årsager er behov for varetægtsfængsling eller frihedsberøvelse efter udlændingeloven. Det er også tilfældet ved en ledsaget tvangsmæssig udsendelse, hvor Hjemrejsestyrelsen har ansvaret for sagsbehandlingen, herunder fremstillingen for hjemlandets myndigheder, mens politiet har ansvaret for sikkerheden og eventuel magtanvendelse.

2. Lovforslagets enkelte elementer

Dette lovforslag indeholder for det første en række forslag til nye initiativer på hjemrejseområdet, og for det andet

indeholder det en række forslag til bestemmelser i hjemrejse-loven, som er en videreførelse af bestemmelser fra udlændingeloven, og vedrører udlændinge, som har pligt til at udrejse af landet. Endelig indeholder lovforslaget en lang række konsekvensrettelser af udlændingeloven, som følge af overførslen af bestemmelser fra udlændingeloven til hjemrejse-loven og som følge af ressortændringen på baggrund af den kongelige resolution af 10. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019. Der henvises til afsnit 2.1, 2.2 og 2.3 nedenfor.

2.1. Nye initiativer på hjemrejseområdet

Det foreslås at indføre en bestemmelse, som skal fastsætte en klar retlig ramme for vurderingen af, hvornår en udlænding anses for at medvirke til sin udrejse. Vurderingen af udlændingens medvirken er således afgørende for de vilkår, udlændingen pålægges, og de muligheder, udlændingen vil få efter sin udrejse.

Der henvises til afsnit 3.3.

Det foreslås endvidere at indføre en ny bestemmelse om digital kommunikation, der skal modernisere kommunikationen med udlændinge uden lovligt ophold, og på den måde gøre det mindre ressourcekrævende for myndighederne at kommunikere med de pågældende udlændinge.

Der henvises til afsnit 3.4.

Det foreslås desuden at indføre en bestemmelse om en hjemrejsekontrakt, der skal motivere udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at medvirke aktivt til at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Det foreslås i den forbindelse, at udlændinge der ikke har ret til at opholde sig her i landet og som ikke indgår en hjemrejsekontrakt eller som ikke samarbejder om opfyldelsen af en hjemrejsekontrakt vil blive afskåret fra at modtage de tilbud som er indeholdt i kontrakten, herunder aktivering og undervisning. Hjemrejsekontrakten skal gøre det klart for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, hvilke sagsskridt der udstår for, at udlændingen kan vende tilbage til sit hjemland eller tidligere opholdsland, hvad myndighederne forventer af udlændingen, og hvad udlændingen kan forvente af myndighederne.

Der henvises til afsnit 3.5.

Det foreslås også at indføre en bestemmelse om hjemrejsestøtte, der skal videreføre de nuværende støtteordninger, og som skal skabe øget fokus på at fremme frivillig hjemrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Der henvises til afsnit 3.7.

Det foreslås desuden at indføre bestemmelser om forholdene på indkvarteringssteder for udlændinge, der er pålagt at udrejse af landet. Bestemmelserne skal sikre, at beboerne og medarbejderne på indkvarteringsstedet ikke er i tvivl om, hvilke rammer og vilkår der gælder for ophold på et indkvarteringssted, og hvad konsekvensen er, hvis reglerne ikke følges.

Der henvises til afsnit 3.8 og 3.9.

Det foreslås endvidere at indføre en bestemmelse i straffuldbyrdelsesloven, som vil gøre det muligt i videre omfang end i dag at afbryde straffuldbyrdelsen med henblik på straks at kunne udsende en kriminel udvist udlænding. I dag er det bl.a. muligt at afbryde straffuldbyrdelsen i en række nærmere bestemte situationer, når ganske særlige omstændigheder, herunder af arbejds- eller helbredsmæssig karakter, taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen. Det er dog ikke muligt at afbryde straffuldbyrdelsen med henblik på at sikre udsendelse af udlændingen. Det vil med forslaget også blive muligt at afbryde straffuldbyrdelsen for udlændinge, der afsoner en korterevarende straf, hvis pågældende kan udsendes straks efter, medmindre hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler imod. På den måde sikres der fremdrift i udsendelsessagen, mens udlændingen afsoner sin straf.

Der henvises til afsnit 3.15.

2.2. Videreførelse i hjemrejseloven af gældende bestemmelser i udlændingeloven

Det foreslås at videreføre bestemmelsen om pligten til at udrejse og udrejsekontrol. Det vil således fortsat være udlændingens pligt at sørge for sin udrejse, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hjemrejsestyrelsen skal herunder fortsat føre kontrol med om udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er udrejst. Det foreslås også at videreføre bestemmelsen om udrejse med bistand fra myndighederne for at sikre, at udlændingen ikke opholder sig unødvendigt her i landet. Hjemrejsestyrelsen vil således fortsat kunne understøtte en udlændings udrejse, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag og ikke selv er i stand til at forestå sin udrejse eller ikke vil medvirke til sin udrejse, og politiet kan bistå Hjemrejsestyrelsen i den henseende.

Der henvises til afsnit 3.1.

Udrejser en udlænding ikke frivilligt og i henhold til sin pligt hertil, skal myndighederne iværksætte de foranstaltninger,

der er nødvendige for at sikre udlændingens udrejse eller udsendelse. Derfor foreslås det også at videreføre bestemmelserne om kontrol og motivationsfremmende foranstaltninger for at sikre, at Hjemrejsestyrelsen fortsat har kontrol med disse udlændinge, og for at motivere udlændinge til at medvirke til deres hjemrejsesagsbehandling og til selve udrejse eller udsendelsen. Endvidere foreslås det at overføre de dele af straffebestemmelserne i udlændingeloven, der vedrører straf for overtrædelser af de bestemmelser, som overføres til hjemrejseloven, eksempelvis bestemmelserne om kontrolforanstaltninger (opholds-, underretnings- og meldepligt).

Der henvises til afsnit 3.10, 3.11 og 3.19.

Det foreslås endvidere at videreføre bestemmelserne om varetægtsfængsling og frihedsberøvelse, således at myndighederne fortsat kan bruge disse værktøjer, når det er nødvendigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse med henblik på afvisning, udvisning, overførsel og udsendelse og for at motivere udlændingen til at samarbejde om sin udrejse. Reglerne om frihedsberøvelse i forbindelse med behandlingen af en asylsag forbliver i udlændingeloven.

Der henvises til afsnit 3.12.

Til brug for Hjemrejsestyrelsens behandling af sager om hjemrejse er det desuden vigtigt, at Hjemrejsestyrelsen er i besiddelse af eller kan indhente nødvendige oplysninger om udlændingen. Det foreslås derfor at videreføre bestemmelsen om automatisk videregivelse af akter fra en sag om opholdstilladelse. Derudover foreslås det at videreføre bestemmelserne om tvangsfremstilling for det lands myndigheder, hvortil udlændingen skal udsendes, og om beslaglæggelse af genstande i den foreslåede hjemrejselov.

Der henvises til afsnit 3.13, 3.14 og 3.17.

Det foreslås derudover, at reglerne om Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssig udsendelse videreføres i den foreslåede hjemrejselov.

Der henvises til afsnit 3.16.

Lovforslaget indeholder for det tredje forslag til bestemmelser vedrørende kompetence efter hjemrejseloven og klageadgang over afgørelser truffet i medfør af loven. Det foreslås således, at afgørelser efter den foreslåede hjemrejselov som udgangspunkt skal træffes af Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsens afgørelser som udgangspunkt vil kunne påklages til Udlændingenævnet. Der foreslås dog visse undtagelser hertil.

Der henvises til afsnit 3.18.

Derudover indeholder lovforslaget en række forslag til ændringer af udlændingeloven. Det foreslås således bl.a. at ændre udlændingelovens bestemmelser om indrejseforbud og registrering i Schengeninformationssystemet (SIS), således at der skal meddeles et indrejseforbud med det samme, hvis en udlænding inden for en fastsat frist for frivillig udrejse ikke vil medvirke til at vende tilbage til sit hjemland eller tidligere opholdsland. Hvis udlændingen efterfølgende medvirker til sin udrejse, vil der være mulighed for at forkorte indrejseforbuddets varighed.

Der henvises til afsnit 3.20.

Det foreslås endvidere at ændre reglerne om klage over Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl, således at der indføres en tænkepause, hvorunder udlændingen aktivt kan tage stilling til, om udlændingen vil acceptere Udlændingestyrelsens afgørelse og dermed afslutte sin asylsag efter afslag i første instans, for derved at opnå mulighed for at modtage et supplerende kontant støttebeløb i tillæg til hjemrejsestøtten, jf. afsnit 3.6, eller om udlændingen ønsker at få sin sag prøvet hos Flygtningenævnet.

Der henvises til afsnit 3.21.

2.3. Konsekvensrettelser af udlændingeloven, repatrieringsloven, straffeloven, mv.

Som følge af den nye ressortansvarsfordeling som angivet i den kongelige resolution er der foretaget en række ændringer i udlændingeloven. Det drejer sig om lovforslagets § 25, nr. 3, 12, 18, 20, 27-30, 32-34, 72 og 75.

I et tilfælde giver en ændring af en bestemmelse i udlændingeloven som følge af den nye ressortansvarsfordeling dog ikke anledning til særlige bemærkninger.

Det drejer sig om bemyndigelsesbestemmelsen i udlændingelovens § 38, stk. 9, hvor det efter den kongelige resolution er klart, at kompetencen til at fastsætte nærmere regler om kontrol af ulovligt ophold efter indrejse er henlagt til justitsministeren som ressortansvarlig pr. 16. september 2019. I forbindelse med udstedelsen af den seneste lovbekendtgørelse af udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 513 af 22. oktober 2020, blev udlændingelovens § 38, stk. 9, derfor administrativt ændret, således at ”udlændinge- og integrationsministeren” blev ændret til ”justitsministeren”. I overensstemmelse med ressortdelingen følger det herefter af ordlyden til bestemmelsen, at det er justitsministeren, der fastsætter nærmere regler om kontrol af ulovligt ophold efter indrejse.

Lovforslaget indeholder desuden konsekvensrettelser af repatrieringsloven, straffeloven, lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love (Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.) og lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.).

2.4. Centrale afgrænsninger i hjemrejseloven

Hjemrejseloven skal finde anvendelse for udlændinge, der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet. Herved forstås en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har et gyldigt opholdsgrundlag her i landet, og en udlænding over 18 år, der indgår en hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 1, og som beholder sin ret til at opholde sig her i landet, såfremt den pågældendes udrejsefrist forlænges som følge af udlændingens medvirken til udrejsen.

Loven vil omfatte enhver udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a indeholder bl.a. regler om udlændingens indrejse og ophold, regler for bortfald, inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser, udvisning, overførsel og afvisning.

Loven vil således omfatte enhver udlænding, der i tilknytning til indrejsen i landet, ikke har et gyldigt opholdsgrundlag, f.eks. en udlænding, der opholder sig her i landet, men som ikke har et gyldigt visum eller indrejsetilladelse, ikke ansøger om opholdstilladelse, ikke opnår processuelt ophold som følge af en ansøgning om opholdstilladelse, herunder f.eks. en ansøgning om international beskyttelse (asyl), eller hvor det ved afgørelse eller beslutning er konstateret, at pågældende ikke efter EU-reglerne har ret til at opholde sig her i landet.

Loven vil derudover f.eks. omfatte en udlænding, der ikke længere har et gyldigt opholdsgrundlag som følge af, at udlændingemyndighederne har truffet endelig afgørelse om, at udlændingens opholdstilladelse er inddraget, nægtet forlænget eller bortfaldet, eller som følge af at udlændingen er

meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) eller har frafaldet en sådan ansøgning (en afvist asylansøger).

Loven vil videre omfatte:

- Udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, eller hvis ret til ophold efter denne bestemmelse eller efter § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet som følge af en endelig afgørelse om udvisning, jf. udlændingelovens § 26 c, eller i medfør af udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og som ikke kan tvangsudsendes på grund af forbuddet mod refolement, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvor der er truffet endelig afgørelse om, at den pågældende isoleret set opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som på grund af udelukkelsesgrundene i flygtningekonventionens artikel 1 F eller på grund af kriminalitet er udelukket fra at få opholdstilladelse, og som ikke kan tvangsudsendes på grund af forbuddet mod refolement, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, der er administrativt udvist efter udlændingelovens § 25, fordi udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed, eller udlændingen må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og som ikke kan tvangsudsendes på grund af forbuddet mod refolement, jf. udlændingelovens § 31 (udlændinge på tålt ophold).
- Udlændinge, der er udvist ved endelig dom som følge af et strafbart forhold, jf. udlændingelovens §§ 22-24 (udlændinge, der er udvist ved dom).
- Udlændinge, som er udvist efter udlændingelovens § 25, fordi udlændingen må anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller udlændingen må anses for en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.
- Udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet, som følge af, at udlændingen opholder sig eller har opholdt sig uden for landet, og der er grund til at antage, at udlændingen under opholdet uden for landet deltager eller har deltaget i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, jf. udlændingelovens § 21 b, stk. 1.

Endvidere vil loven finde anvendelse på udlændinge, hvor der er truffet endelig afgørelse om, at de pågældende kan udsendes, jf. udlændingelovens §§ 32 b og 49 a.

Loven vil ydermere finde anvendelse på udlændinge, der får deres udrejsefrist forlænget i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 4, hvilket bl.a. omfatter udlændinge over 18 år, der indgår en hjemrejsekontrakt med Hjemrejsestyrelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 1, og som medvirker til opfyldelsen heraf.

Derudover vil en udlænding, som er omfattet af hjemrejseloven, have pligt til at udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1.

Loven vil endvidere finde anvendelse over for udlændinge, som har ret til at opholde sig i landet under behandlingen af deres sag om opholdstilladelse, men hvor den af loven iværksatte foranstaltning sker med henblik på at sikre udlændingemyndighedernes eventuelle fremtidige udsendesarbejde af de pågældende. Som eksempel herpå kan nævnes en frihedsberøvelse i medfør af den foreslåede hjemrejselovens § 16, stk. 1, 1. pkt., af en udlænding med processuelt ophold, som sker med henblik på at sikre en fremtidig mulighed for afvisning, udvisning eller udsendelse. For så vidt angår anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, om digital kommunikation, vil denne også finde anvendelse på udlændinge, som endnu ikke har fået en endelig afgørelse, hvori der fastsættes en udrejsefrist. Efter den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, 2. pkt., vil udlændinge, der er meddelt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen således skulle tilsluttes digital kommunikation. Dette vil gælde selvom de pågældendes klage har opsættende virkning, som følge af en verserende klagesag hos Flygtningenævnet.

Loven vil ikke omfatte udlændinge, der har ansøgt om international beskyttelse (asyl), men hvor Udlændingestyrelsen endnu ikke har truffet afgørelse om, at udlændingen efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, skal registreres som asylansøger.

Der vil således være bestemmelser i udlændingeloven m.v., som fortsat finder anvendelse på udlændinge, for hvem hjemrejseloven også gælder, ligesom der vil være bestemmelser i hjemrejseloven, som finder anvendelse på udlændinge, for hvem udlændingelovens regler finder anvendelse.

Loven vil finde anvendelse fra det tidspunkt, hvor udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet. Den finder således anvendelse fra det tidspunkt, hvor det kan konstateres, at udlændingen ikke har et gyldigt opholdsgrundlag. Det vil som oftest kunne konstateres i forbindelse med, at udlændingen bliver meddelt en endelig afgørelse eller beslutning, hvorved der fastsættes en udrejsefrist. Hjemrejselovens regler vil dog allerede kunne finde anvendelse forud for en sådan endelig afgørelse eller beslutning. Pligten til at udrejse efter den foreslåede § 1, vil f.eks. gælde fra det tidspunkt, hvor det kan konstateres, at udlændingen opholder sig uden et gyldigt opholdsgrundlag, også selvom udlændingen ikke (endnu) er blevet meddelt en endelig afgørelse eller beslutning, hvorved der fastsættes en udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Udrejsepligt, udrejsekontrol og bistand til udrejsen

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Pligt til at udrejse

Det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet.

Udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a indeholder bl.a. regler om betingelser for indrejse og ophold, herunder regler for bortfald, inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser, udvisning, overførsel og afvisning.

Udlændingelovens § 30, stk. 1, fastslår princippet om, at en udlænding skal udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det er således udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse.

Pligten til at udrejse gælder en udlænding, hvis opholdsret eller opholdsgrundlag ikke længere er til stede, en udlænding, der er meddelt en endelig afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, eller en udlænding, der i øvrigt opholder sig her i landet uden ret hertil. Pligten til at udrejse gælder således bl.a. – men ikke udelukkende – for en udlænding, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), eller som har frafaldet en sådan ansøgning, en udlænding, der er udvist ved endelig dom som følge af et strafbart forhold, jf. udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c, jf. § 49, en udlænding, der er udvist efter §§ 25 a-25 b, en udlænding, som er udvist efter udlændingelovens § 25, en udlænding, der har fået sin opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 19, stk. 1, eller en udlænding, der er blevet meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 (familiesammenføring), og hvis eventuelle klage til Udlændingenævnet ikke er tillagt opsættende virkning, jf. udlændingelovens § 33 b.

3.1.1.2. Udrejsekontrol

Det følger af udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt., at udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udlændingens udrejse. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom, jf. stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen omfatter bl.a. kontrol med, om en udlænding er udrejst i overensstemmelse med pligten hertil, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet (udrejsekontrol).

Hjemrejsestyrelsen blev oprettet den 1. august 2020 og har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang. Det indebærer bl.a., at Hjemrejsestyrelsen har overtaget opgaven vedrørende udrejsekontrol.

De nærmere regler om udrejsekontrol er efter udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., udmøntet i cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager m.v., hvoraf det bl.a. fremgår, at der skal foretages udrejsekontrol i umiddelbar tilknytning til forkyndelse af et endeligt afslag på asyl i sager, hvor udlændingen er pålagt at udrejse straks.

Det fremgår endvidere, at i sager hvor Flygtningenævnet har meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, og hvor afgørelsen er forkyndt for udlændingen i forbindelse med mødet i Flygtningenævnet, skal udrejsekontrol så vidt muligt foretages samme dag som Flygtningenavnets forkyndelse eller dagen efter.

Derudover er det i cirkulære af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008 fastsat, at der bl.a. skal foretages udrejsekontrol i sager, hvor udlændingen ikke længere har noget opholdsgrundlag. Der foretages derudover systematisk udrejsekontrol i eksempelvis sager, hvor studerende får deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, og sager om udlændinge, der opholder sig i Danmark, og som bliver meddelt afslag på eller får afvist en ansøgning om ægtefællesammenføring. Den systematiske udrejsekontrol foretages i nogle tilfælde på baggrund af registersamkøring, hvorefter udlændingemyndighederne bliver bekendt med hvilke udlændinge, der ses ikke at være udrejst, fordi de f.eks. fortsat modtager løn og lignende.

Der foretages endvidere udrejsekontrol i sager, hvor en udlænding meddeles indrejseforbud som følge af, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med fristen for frivillig udrejse efter udlændingelovens § 33.

Derudover kan Hjemrejsestyrelsen altid foretage udrejsekontrol i tilfælde, hvor der er konkret grund til at antage, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, eller såfremt en af udlændingemyndighederne, på baggrund af en konkret formodning om, at udlændingen fortsat opholder sig her i landet, anmoder om det.

I forbindelse med udrejsekontrol i asylsager tilsiger Hjemrejsestyrelsen udlændingen til udrejsekontrol ved personligt fremmøde hos Hjemrejsestyrelsen eller foretager udrejsekontrollen via videolink. Derudover kan Hjemrejsestyrelsen forsøge at træffe udlændingen på det asylcenter, hvor den pågældende er indkvarteret eller i øvrigt er tilknyttet eller på et andet oplyst opholdssted. I opholdssager træffer Hjemrejsestyrelsen så vidt muligt udlændingen på det sted, hvor

udlændingen har oplyst at opholde sig, eller hvor den pågældende formodes at opholde sig.

Kræver gennemførelse af udrejsekontrollen, at der anvendes magt eller tvang for at sikre sig adgang til det sted, hvor udlændingen opholder sig, anmoder Hjemrejsestyrelsen om politiets bistand.

Konstateres det ved udrejsekontrollen, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med fristen herfor, tages de fornødne skridt til at en udrejse eller udsendelse kan effektueres. Det skal således vurderes, om udlændingen skal frihedsberøves for at sikre muligheden herfor, og i så fald iværksætter politiet, efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, frihedsberøvelsen i henhold til udlændingelovens § 36.

3.1.1.3. Udrejse med bistand fra myndigheder

Udrejser en udlænding, der efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke frivilligt, drager politiet og Hjemrejsestyrelsen omsorg for udrejsen, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2.

Bestemmelsen indebærer bl.a., at det er en myndighedsforpligtelse at sikre, at udlændinge uden lovligt ophold udrejser af landet i overensstemmelse med udlændingemyndighedernes afgørelse.

Det kan efter omstændighederne være nødvendigt, at udlændingens udrejse gennemføres som en tvangsmæssig udsendelse.

Hjemrejsestyrelsen har som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Hjemrejsestyrelsen har bl.a. overtaget ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med en udsendelse og en del af politiets opgaver i forbindelse med og under en udsendelse.

Politiet har fortsat kompetencen til at udøve magt eller tvang, og kan derfor om nødvendigt og efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, anvende magt og tvang i forbindelse med en udsendelse, herunder iværksætte frihedsberøvelse, foretage legemsbesigtigelse og -undersøgelse for bl.a. farlige genstande samt ledsage udlændingen under den faktiske udsendelse.

En udlænding, der efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a ikke

har ret til at opholde sig her i landet, indkaldes af Hjemrejsestyrelsen til en hjemrejsesamtale, hvor pligten til at udrejse indskræpes, og hvor udlændingen opfordres til at medvirke til udrejsen samt til at underskrive en erklæring herom. Hjemrejsestyrelsen vejleder derudover udlændingen om konsekvenserne ved ikke at medvirke til sin udrejse.

Medvirker udlændingen til sin udrejse, kan Hjemrejsestyrelsen være behjælpelig med at tilvejebringe forudsætningerne herfor, f.eks. ved at yde bistand til at få fremskaffet den nødvendige rejsedokumentation eller tilbagerejsetilladelse, afholde udgifter til transporten mv.

Medvirker udlændingen ikke til sin udrejse, sørger Hjemrejsestyrelsen for, eventuelt med bistand fra politiet, at iværksætte de foranstaltninger, der er nødvendige med henblik på at sikre en udsendelse af udlændingen. Politiet kan i den forbindelse, efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, bistå ved foranstaltninger, der indebærer anvendelse af tvang og magt samt opgaver i relation til sikkerhed.

En udsendelse kan enten være påset eller ledsaget.

Ved påset udsendelse overvåger Hjemrejsestyrelsen udlændingens udrejse af landet. En påset udsendelse vil som udgangspunkt være frivillig, således at udlændingen f.eks. efter aftale giver møde på et bestemt tidspunkt i en lufthavn, hvorefter udlændingens ombordstigning på et fly påses. Derudover kan en påset udsendelse ske ved politiets bistand, hvis det vurderes, at det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for ombordstigning på et fly at frihedsberøve den pågældende udlænding efter udlændingelovens § 36. Er udlændingen således frihedsberøvet med henblik på at sikre muligheden for udsendelse, transporteres udlændingen af politiet til f.eks. lufthavnen med henblik på politiets løsladelse af udlændingen i forbindelse med ombordstigningen.

En påset udsendelse kan endvidere være nødvendig i tilfælde, hvor Hjemrejsestyrelsen skal fastslå tidspunktet for ikrafttrædelse af et indrejseforbud.

Ved ledsaget udsendelse ledsager Hjemrejsestyrelsen og politiet udlændingen til den pågældendes hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at opholde sig. Ledsaget udsendelse anvendes som udgangspunkt i tilfælde, hvor udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, og omfatter således ofte anvendelse af magt eller tvang (tvangsmæssig udsendelse). Ledsaget udsendelse kan endvidere ske uden anvendelse af magt eller tvang, men hvor ledsagelsen begrundes i andre hensyn, såsom hensynet til udlændingens helbred, særlige behov mv.

Behovet for ledsagelse vil typisk være begrundet i, at udlæn-

dingen fysisk modsætter sig udsendelsen, og at det således er nødvendigt at gennemtvinge denne. Hvis udsendelsen foregår med fly kan hensyntagen til flysikkerheden og de øvrige passagerer endvidere betyde, at kaptajnen stiller krav om, at en urolig udlænding ledsages.

Ledsaget udsendelse sker som udgangspunkt med rutenfly, men der kan også anvendes særfly, som chartres alene eller sammen med andre lande. Fælles flyvninger organiseres derudover af EU's grænse- og kystvagtagentur, Frontex.

Drager Hjemrejsestyrelsen, eventuelt med bistand fra politiet, omsorg for udrejsen, og gennemføres udsendelsen med fly, tager Hjemrejsestyrelsen og politiet hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF om tilrettelæggelse af en samlet udsendelse med fly fra to eller flere medlemsstaters område, med senere ændringer, jf. udlændingelovens § 30, stk. 3.

Bestemmelsen gennemfører artikel 8, stk. 5, i direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet).

3.1.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er et centralt princip i udlændingeloven, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det følger heraf, at det er udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændingens frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at pligten til at udrejse bør fastsættes i hjemrejseloven, og at det som hidtil skal være udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udrejse skal således ske på udlændingens eget initiativ og ikke på de danske myndigheders initiativ.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at det bør fremgå af hjemrejseloven, at der foretages kontrol med, om en udlænding er udrejst i overensstemmelse med pligten hertil, og at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herfor. Formålet herved er at understøtte en effektiv og konsekvent kontrol med udlændingens udrejse af landet. På den baggrund bør den udrejsekon-

trol, som i dag foretages i henhold til udlændingelovens § 30, stk. 2, efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse overføres til hjemrejseloven.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den myndighedsforpligtelse til at sikre udlændingens udrejse, der efter gældende ret følger af udlændingelovens § 30, stk. 2, bør overføres til hjemrejseloven.

Det bør således fremgå af hjemrejseloven, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse, og at udrejse om nødvendigt kan ske med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, samt at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejsestyrelsen i den henseende.

Udlændinge- og Integrationsministeriets finder det afgørende at understøtte en udlændingens udrejse, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet og ikke selv er i stand til at forestå sin udrejse eller ikke vil medvirke til sin udrejse. Formålet herved er at sikre, at udlændingen ikke opholder sig unødvendigt her i landet.

Medvirker udlændingen til sin udrejse, men formår udlændingen f.eks. ikke selv at planlægge en udrejse, skal Hjemrejsestyrelsen således bistå hermed.

Medvirker udlændingen ikke til sin udrejse, og udrejser udlændingen ikke inden for den fastsatte udrejsefrist, skal Hjemrejsestyrelsen, med den relevante bistand fra politiet, understøtte en udsendelse af pågældende. Det vil kunne ske enten som en påset eller en ledsaget udsendelse og om nødvendigt ved politiets anvendelse af magt og tvang.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at politiet i forbindelse med en udsendelse vil skulle bidrage med den nødvendige bistand til Hjemrejsestyrelsen. Politiet har som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelsen af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene ansvaret for opgaver i henhold til udlændingeloven, der involverer anvendelse af magt eller tvang eller sikkerhedsmæssige foranstaltninger, og politiet har fortsat kompetencen til at udøve magt eller tvang.

Det bemærkes, at der er aftalt en overgangsordning mellem Hjemrejsestyrelsen og Rigspolitiet, hvorefter politiet indtil videre frem til den 1. august 2021 bistår Hjemrejsestyrelsen med planlægningen af en ledsaget udsendelse. Det betyder, at politiet indtil videre – på vegne af Hjemrejsestyrelsen – forestår en række sagsskridt forbundet med den praktiske og sikkerhedsmæssige planlægning af en ledsaget udsendelse.

Hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der skal ske en ledsaget udsendelse, udfærdiger politiet en sikkerhedsvurdering til

brug for udsendelsen, herunder om udsendelsen skal ske ledsaget. Politiet forestår herefter planlægningen af rejsen på vegne af Hjemrejsestyrelsen, herunder den praktiske og sikkerhedsmæssige planlægning af den ledsagede udsendelse, bestilling af billetter, kontakt til flyselskab, hjemlandets og eventuelle transitlandes myndigheder m.v.

Det er hensigten, at Hjemrejsestyrelsen på sigt vil overtage opgaven vedrørende planlægning af en ledsaget udsendelse fra politiet. Politiet vil imidlertid fortsat have kompetence til at vurdere sikkerhedsmæssige spørgsmål, herunder f.eks. om den af Hjemrejsestyrelsen planlagte eller foreslåede rejserute er sikkerhedsmæssig forsvarlig.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselovs § 1, stk. 1, hvorefter en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil have pligt til at udrejse.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 1, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Forslaget indebærer, at pligten til at udrejse tydeliggøres, og forslaget er med til at sikre, at udlændingen er bekendt med, hvad der forventes af den pågældende, herunder at det er udlændingens eget ansvar at sørge for sin udrejse.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselovs § 1, stk. 2, om, at der skal foretages kontrol med, om udlændingen er udrejst, og at der i § 1, stk. 5, indsættes en bestemmelse om, at udlænding- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om kontrol med udlændingens udrejse.

Forslaget indebærer, at der skal foretages kontrol med, om en udlænding er udrejst, og at udlænding- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Udrejsekontrollen vil skulle iværksættes af Hjemrejsestyrelsen for at sikre, at en udlænding er udrejst i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, herunder i tilfælde, hvor det må formodes, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en frist herfor i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., eller når det konkret må antages, at en udlænding ikke er udrejst. Hjemrejsestyrelsen vil således have pligt til at foretage udrejsekontrol over for udlændinge, som har modtaget en afgørelse eller beslutning om, at de skal udrejse af landet. Hjemrejsestyrelsen vil herudover kunne foretage udrejsekontrol i andre sager, hvor Hjemrejsestyrelsen bliver bekendt med, at en udlænding ikke har

ret til at opholde sig her i landet i henhold til reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a.

Forslaget indebærer, at udlænding- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om kontrol med udlændingens udrejse efter den foreslåede hjemrejselovs § 1, stk. 2. Det bemærkes i den forbindelse, at Udlænding- og Integrationsministeriet reviderer de gældende retningslinjer i cirkulære af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008 og cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager m.v.

Det foreslås endvidere, at der indsættes en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselovs § 1, stk. 3, hvorefter en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, om nødvendigt vil skulle udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at politiet om nødvendigt vil kunne bistå Hjemrejsestyrelsen. Det foreslås videre, at der i § 1, stk. 5, indsættes en bestemmelse om, at udlænding- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om en udlændings udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at udlænding- og integrationsministeren bemyndiges til, efter forhandling med justitsministeren, at fastsætte nærmere regler om politiets bistand.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, om nødvendigt udrejser med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og om nødvendigt med politiets bistand.

Der tilsigtes ingen ændringer i gældende ret om den bistand til en udlændings udrejse, som Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet yder efter den nugældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt. Den foreslåede bestemmelse vil således svare til indholdet af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår påsete og ledsagede udsendelser, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Hjemrejsestyrelsen vil således skulle sørge for en udlændings udrejse, når udlændingen ikke selv er i stand til at sørge for sin udrejse eller ikke vil medvirke hertil, herunder iværksætte enten påset eller ledsaget udsendelse og dette vil om nødvendigt kunne ske med politiets bistand ved anvendelse af magt eller tvang.

Politiet vil efter anmodning skulle bistå Hjemrejsestyrelsen. Dette vil som oftest inkludere anvendelse af magt eller tvang, herunder ved transport af frihedsberøvede udlændinge eller fysisk ledsagelse under udsendelsen, men efter omstændighederne også vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med udsendelsen.

Anmodning om politiets tilstedeværelse af sikkerhedsmæssige grunde, vil skulle begrundes skriftligt af Hjemrejsestyrelsen ud fra objektive forhold, der knytter sig til udlændingens historik, herunder evt. tidligere dokumenteret truende adfærd. Politiet vil på denne baggrund beslutte, om der i den konkrete sag er sikkerhedsmæssige forhold, der tilskrives nødvendigheden af politiets tilstedeværelse.

Forslaget ændrer ikke på gældende ret om, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet, og således som udgangspunkt selv er ansvarlig for at tilrettelægge og sørge for sin udrejse.

Forslaget indebærer videre, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om en udlændings udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til, efter forhandling med justitsministeren, at fastsætte nærmere regler om politiets bistand til udsendelsesarbejdet.

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om politiets bistand til udsendelsesarbejdet vil f.eks. kunne bringes i anvendelse, hvis det vurderes, at den overgangsordning, hvorefter politiet frem til 1. august 2021 bistår Hjemrejsestyrelsen med planlægningen af en ledsaget udsendelse, helt eller delvist bør videreføres som en permanent ordning.

Det bemærkes endvidere, at de nugældende retningslinjer i cirkulære nr. 123 af 13. juli 2000 om Rigspolitiets forelægning for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendeshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2) vil skulle revideres. Det bemærkes, at der ikke sigtes mod en materiel ændring af de nugældende retningslinjer.

Det foreslås desuden, at der indsættes en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselovs § 1, stk. 4, hvorefter der, såfremt udrejsen gennemføres med fly, skal tages hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF, om tilrettelæggelse af en samlet udsendelse med fly fra to eller flere medlemsstaters område, med senere ændringer, jf. udlændingelovens § 30, stk. 3.

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 3, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1 og bemærkningerne hertil.

3.2. Udlændinge omfattet af EU-/EØS-reglerne

3.2.1. Gældende ret

Udlændingelovens regler om bl.a. udsendelse finder kun anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, i det omfang det er foreneligt med EU-retten, jf. lovens § 2, stk. 3. I dansk ret er unionsborgere og deres familiemedlemmer, som befinder sig i en udsendelsessituation, dog i meget vidt omfang ligestillet med tredjelandstatsborgere, ligesom udviste unionsborgere og deres familiemedlemmer i praksis kun undtagelsesvist undergives udsendelsesforanstaltninger mv. efter udlændingeloven. Dette skyldes, at der i mindre omfang forekommer udsendeshindringer i forbindelse med udsendelse af udviste unionsborgere og deres familiemedlemmer sammenlignet med tredjelandstatsborgere.

3.2.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Forslaget til hjemrejseloven indeholder bestemmelser, som har betydning for udlændinges ophold og udrejse, herunder de foreslåede bestemmelser om kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger og frihedsberøvelse.

Selv om det i praksis vil være sjældent forekommende, at unionsborgere og deres familiemedlemmer vil skulle underlægges udsendelsesforanstaltninger m.v. efter bestemmelserne i den foreslåede hjemrejselov, og selv om håndhævelsen af udvisningsafgørelser, som er rettet mod sådanne personer, som udgangspunkt ikke er reguleret i EU-retten, jf. nedenfor, afsnit 3.10 og 11, kan det ikke helt udelukkes, at der i enkelte tilfælde konkret vil kunne være tale om, at anvendelsen af henholdsvis hjemrejselovens regler og EU-retten fører til forskellige resultater.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven i lighed med udlændingeloven bør indeholde en bestemmelse, der fastlægger, at hjemrejseloven kun finder anvendelse på udlændinge, som er omfattet af EU-/EØS-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at hjemrejseloven skal indeholde en bestemmelse, der fastslår, at loven kun finder anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-/EØS-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

Bestemmelsen vil svare til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 2, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

3.3. Medvirken til udrejse

3.3.1. Gældende ret

Når politiet – nu Hjemrejsestyrelsen – skal drage omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen efter udlændingelovens § 40, stk. 6, meddele de nødvendige oplysninger og medvirke til at tilvejebringe nødvendig rejselegitimation og visum til udrejsen, ligesom udlændingen skal medvirke til udrejsen i øvrigt.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 381 af 22. maj 1996 om ændring af udlændingeloven (Fremstilling for fremmede repræsentationer med henblik på udsendelse).

Bestemmelsen fastlægger, at en udlænding, der ikke er udrejst efter udløbet af en fastsat udrejsefrist, og som skal udsendes ved Hjemrejsestyrelsens foranstaltning, har pligt til at meddele de oplysninger, der er nødvendige for, at en udsendelse kan finde sted, og til i øvrigt at medvirke til udsendelsen.

Det betyder, at udlændingen har pligt til at medvirke til at fastlægge sin identitet, medvirke til at fremskaffe rejselegitimation, f.eks. ved at udfylde og indgive ansøgning om rejselegitimation/indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer, og om fornødent give personligt fremmøde på en repræsentation. Udlændingen har endvidere pligt til at samarbejde med Hjemrejsestyrelsen om planlægning og gennemførelse af en udsendelse til det land, som myndighederne har bestemt.

I praksis foretages vurderingen af udlændingens medvirken til sin udsendelse løbende. Der lægges vægt på, om udlændingen har medvirket til de af Hjemrejsestyrelsen pålagte sagsskridt i overensstemmelse med bestemmelsen i udlændingelovens § 40, stk. 6. Det indgår endvidere i vurderingen, om udlændingen har underskrevet en ”erklæring om medvirken”, hvorved udlændingen erklærer at medvirke til en udsendelse til det land, som udlændingemyndighederne har bestemt, herunder at medvirke til identitetsfastlæggelse, fremskaffelse af rejselegitimation og samarbejde med Hjemrejsestyrelsen om planlægning og gennemførelse af udsendelsen.

Vurderingen af, om en udlænding medvirker eller ej, er hidtil blevet betragtet som faktisk forvaltningsvirksomhed, hvorfor forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse m.v. ikke har fundet anvendelse.

Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, kan vedkommende blive pålagt en række foranstaltninger, som har til formål at fremme udrejsen eller udsendelsen, herunder f.eks. træk i økonomiske ydelser og pålæg af kontrolfor-

pligtelser. Herudover er medvirken afgørende for, om en udlænding vil kunne modtage økonomisk støtte i forbindelse med sin frivillige udrejse.

Efter udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., straffes overtrædelse af udlændingelovens § 40, stk. 6, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

3.3.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Vurderingen af, om en udlænding medvirker til sin udrejse i overensstemmelse med udlændingelovens § 40, stk. 6, er i en række tilfælde afgørende for de centrale vilkår, udlændingen pålægges, og de muligheder, udlændingen har efter sin udrejse.

Den konkrete vurdering af, om en udlænding medvirker til sin udrejse, har politiet, og siden august 2020 Hjemrejsestyrelsen, foretaget løbende på baggrund af interne vejledninger og retningslinjer i sin administration af udsendelsesområdet.

Det er et bærende princip i et retssamfund og et samfund, som borgerne kan have tillid til, at der ikke kan rejses tvivl om den enkeltes retssikkerhed. Udlændingelovgivningen skal derfor hvile på tillid, gennemsigtighed og forudsigelighed.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at lovgivningen i dag ikke indeholder tilstrækkeligt klare retningslinjer for, hvornår en udlænding kan anses for at medvirke til sin udrejse, eller hvordan og hvornår myndighederne vurderer, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse. Dette bevirker, at det er vanskeligt at fastslå, om en udlænding medvirker til sin udrejse eller ej, og at det for den enkelte udlænding er uklart, hvad myndighederne forventer for, at udlændingen anses for at medvirke til sin udrejse. Hertil kommer, at myndighederne løbende kan ændre bedømmelsen med den følge, at udlændingen kan skifte fra at anses for at medvirke til ikke at medvirke og tilbage igen, uden at baggrunden herfor fremstår klar hverken for udlændingen eller for andre.

Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det af lovgivningen bør fremgå mere klart, hvilke hensyn der kan inddrages ved stillingtagen til, hvornår en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan anses for medvirke til sin udrejse eller ej, og hvordan udlændingen kan opfylde sin forpligtelse til at medvirke. Derudover bør det fremgå mere klart, under hvilke betingelser en vurdering om medvirken eller ej, kan ændres, således at en vurdering om, at en udlænding ikke medvirker, kan ændres til en vurdering om, at udlændingen medvirker.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at en udlænding kan medvirke til sin udrejse ved at fastlægge sin identitet, ved at tilvejebringe rejslegitimation eller visum, ved at møde til de samtaler m.v., som udlændingen indkaldes til hos myndighederne og ved at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering kan forpligtelsen til at medvirke således opfyldes ved, at udlændingen f.eks. afgiver korrekte oplysninger om sin identitet, ved at udlændingen retter henvendelse til sit hjemlands eller formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabolandene, typisk Sverige eller Tyskland, med henblik på at opnå et gyldigt visum eller rejslegitimation. I tilfælde af at udlændingen har behov for bistand til at etablere og opnå kontakt til en relevant diplomatisk repræsentation, kan udlændingen medvirke ved at anmode f.eks. Hjemrejsestyrelsen om bistand hertil. I situationer hvor initiativet til kontakt til en diplomatisk repræsentation initieres af f.eks. Hjemrejsestyrelsen, vil udlændingen kunne anses for at medvirke, hvis udlændingen aktivt deltager i opfyldelsen af de aftaler m.v., som f.eks. Hjemrejsestyrelsen måtte indgå med henblik på at identificere udlændingens nationalitet m.v., og med henblik på at opnå gyldigt visum eller rejslegitimation.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse vil udlændingen endvidere kunne anses for at medvirke til sin udrejse, hvis udlændingen deltager i de samtaler m.v., som vedkommende måtte være indkaldt til af relevante myndigheder.

Herudover vil udlændingen efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse kunne anses for at medvirke, hvis udlændingen i øvrigt medvirker til sin udrejse, herunder i forhold til planlægning af udrejsen, og i øvrigt gennemfører udrejsen på det af Hjemrejsestyrelsen fastlagte tidspunkt.

Det er videre Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering at stillingtagen til, om en udlænding medvirker eller ej, bør træffes i form af en afgørelse, som opfylder de almindelige forvaltningsretlige krav til bl.a. sagsoplysning, parts høring og begrundelse, og at den bør meddeles udlændingen skriftligt. Idet afgørelsen i det væsentligste vil være truffet på baggrund af objektive konstaterbare forhold, bør afgørelsen efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

En afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin udrejse, bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering kunne ændres til, at vedkommende medvirker, hvis udlændingen i en periode på op til 2 måneder ved aktiv handling opfylder eller forsøger at opfylde forpligtelsen til at medvirke til sin udrejse ved at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med

relevante myndigheder og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Der foreslås en bestemmelse, som viderefører forpligtelsen til at medvirke til sin udrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som samtidig etablerer en klar, retlig ramme for vurderingen af, om en udlænding, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, anses for at medvirke til sin udrejse. Som noget nyt foreslås det således, at Hjemrejsestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvorvidt en udlænding medvirker til sin udrejse.

Det foreslås, at udlændingen som hidtil vil være forpligtet til at medvirke til sin udrejse. Udlændingen vil således som hidtil skulle medvirke til at fastlægge sin identitet, fremskaffe rejslegitimation, visum, indrejsetilladelse, m.v. Det indebærer bl.a., at udlændingen vil skulle afgive korrekte oplysninger om sin identitet, nationalitet, fødested og fødselstidspunkt og andre relevante oplysninger om sin identitet. Det vil endvidere påhvile udlændingen at udfylde og indgive ansøgninger om rejslegitimation, indrejsetilladelse m.v.

Udlændingen vil endvidere være forpligtet til at give møde til samtaler med Hjemrejsestyrelsen eller andre relevante myndigheder, herunder hjemlandets repræsentation, deltage i de øvrige sagsskridt, som Hjemrejsestyrelsen fastslår er nødvendige som led i planlægningen af udsendelsen og samarbejde med Hjemrejsestyrelsen i øvrigt, herunder i forhold til planlægning af udrejsen og i øvrigt gennemføre udrejsen på det af Hjemrejsestyrelsen fastlagte tidspunkt.

En udlænding vil kunne anses for at medvirke til sin udrejse, hvis udlændingen opfylder den nævnte forpligtelse, eller hvis udlændingen kan påvise, at vedkommende forsøger at opfylde forpligtelsen.

Det foreslås, at afgørelse om, hvorvidt en udlænding medvirker eller ikke anses for at medvirke til sin udrejse, vil skulle meddeles den pågældende ved en afgørelse, som opfylder de almindelige forvaltningsretlige krav til bl.a. sagsoplysning, parts høring og begrundelse, og at den vil skulle meddeles udlændingen skriftligt. Idet afgørelsen i det væsentligste vil være truffet på baggrund af objektive konstaterbare forhold foreslås det, at afgørelsen ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

I vurderingen af, om en udlænding medvirker til sin udrejse eller ej, vil bl.a. kunne indgå, om vedkommende afgiver vildledende oplysninger eller en åbenbart usand forklaring eller fremlægger falsk eller forfalsket pas m.v. Det vil endvidere kunne indgå, om en udlænding uden lovligt forfald undlader at møde op til aftalte samtaler eller frivillige frem-

stillinger for hjemlandets myndigheder, eller om udlændingen på anden vis tydeligt modsætter sig at medvirke til sin udrejse. Det vil ligeledes kunne indgå, om udlændingen løbende læser sin modtagne post fra myndighederne, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4. Endelig vil det kunne indgå i vurderingen, om udlændingen overholder sin hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5.

En udlænding vil herefter kunne anses for at medvirke til sin udrejse, hvis vedkommende medvirker til at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, herunder ved at udfylde og indgive ansøgning om rejseligitimation, visum, indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer m.v., og til om fornødent at give møde på en repræsentation eller på anden måde lade sig fremstille for destinationslandets myndigheder med henblik på endelig identifikation og udstedelse af rejsedokumenter. Det bemærkes, at en udlænding fortsat vil kunne anses for at medvirke, selvom der ikke kan tilvejebringes rejsedokumenter. Det afgørende er, om udlændingen gør sig alle rimelige bestræbelser på tilvejebringelsen heraf. Udlændingen vil også kunne medvirke til sin udrejse ved at medvirke til Hjemrejsestyrelsens planlægning og gennemførelse af en udrejse til det land, som udlændingemyndighederne har bestemt, herunder gennem deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen og medvirken til de øvrige sagsskridt, som Hjemrejsestyrelsen fastslår er nødvendige som led i planlægningen af udrejsen, samt om vedkommende frivilligt udrejser på det fastlagte tidspunkt. Endvidere vil det kunne indgå i vurderingen som et væsentligt, men ikke afgørende element, om udlændingen overholder sin indgåede eller fastsatte hjemrejsekontrakt. Endelig vil det kunne indgå i vurderingen, om udlændingen har indgivet en ansøgning om hjemrejsestøtte inden udløbet af udlændingens udrejsefrist.

Det foreslås, at en udlænding, der anses for at medvirke til sin udrejse, vil kunne modtage hjemrejsestøtte i forbindelse med sin udrejse og eventuelt få forkortet et indrejseforbud. Der henvises herom til de foreslåede §§ 7 og 8 om hjemrejsestøtte og de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9, jf. lovforslagets § 25, nr. 6 og 9. En udlænding, der anses for at medvirke til sin udrejse, vil endvidere kunne deltage i hjemrejseforberedende undervisning og aktivering som led i hjemrejsekontrakten, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5.

Det foreslås endvidere, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har modtaget en afgørelse om, at pågældende ikke medvirker til sin udrejse, vil kunne vurderes at medvirke, hvis udlændingen ved en aktiv handling i en periode på op til 2 måneder opfylder eller forsøger at opfylde forpligtelsen.

I sådanne situationer vil udlændingen igen have mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i forbindelse med sin frivilli-

ge udrejse samt eventuelt få forkortet sit indrejseforbud. Det foreslås dog, at der, som følge af at udlændingen i en periode ikke har medvirket til sin udrejse, alene vil være adgang til en reduceret hjemrejsestøtte. Der henvises til den foreslåede § 8 om hjemrejsestøtte m.v. og den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 9, jf. lovforslagets § 25, nr. 9.

Det bemærkes, at det således foreslås, at der for udlændingen som udgangspunkt vil gælde en periode på op til 2 måneder, hvor udlændingen vil skulle efterleve de af Hjemrejsestyrelsen stillede krav forud for en eventuel ny afgørelse om, at udlændingen medvirker til udrejsen. Hermed sikres det, at Hjemrejsestyrelsen ikke pålægges at træffe nye afgørelser i alle tilfælde, hvor en udlænding, der er meddelt en afgørelse om, at vedkommende ikke medvirker, beslutter sig for at opfylde forpligtelsen til at medvirke, herunder ved at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt. Det bemærkes, at det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering vil kunne fravige udgangspunktet om, at en (ny) afgørelse om medvirken først kan rejses på ny efter udløbet af en periode på 2 måneder.

Endelig foreslås det som en videreførelse af de gældende regler, at Hjemrejsestyrelsen, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens medvirken til udrejsen, kan bestemme, at en udlænding skal give møde på nærmere angivne tidspunkter, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, nr. 4. Herudover foreslås det, at en udlænding der ikke medvirker til sin udrejse, medmindre særlige grunde taler derimod, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1. Endelig foreslås det, at manglende medvirken til udrejsen skal kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt. Der henvises i det hele til afsnit 3.10, 3.11 og 3.19 samt bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3 og bemærkningerne hertil.

3.4. Digital kommunikation

3.4.1. Gældende ret

Det følger af § 3 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere, at fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal tilsluttes Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning.

Udlændinge, der har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal derfor som udgangspunkt være tilmeldt Digital Post. Dette omfatter også udlændinge, som f.eks. har en asylrelateret opholdstilladelse eller opholdstilladelse som studerende. Myndighederne anvender over for disse personer Digital Post til at kommunikere afgørelser, breve, tilsigelser m.v.

For udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, eller alene har processuelt ophold i Danmark, finder lov om Digital Post fra offentlige afsendere ikke anvendelse.

At Digital Post ikke kan anvendes til at kommunikere med disse udlændinge medfører, at politiet i henhold til udlændingelovens § 30, stk. 2, og under anvendelse af cirkulære nr. 65 af 15. august 2006, frem til den 1. august 2020, i visse tilfælde forkyndte udlændingemyndighedernes afgørelser om f.eks. afslag på asyl, indrejseforbud og opholds- og meldepligt for udlændinge, herunder hvis Flygtningenævnet af f.eks. tids- eller sikkerhedsmæssige årsager ikke selv har forkyndt afgørelsen. Derudover forkyndte politiet mundtligt tilsigelser til udrejsekontrol og motivationsfremmende samtaler.

Som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, hvorved politiets opgaver med udsendelse af udlændinge, der ikke udrejser frivilligt, og som ikke indebærer magt eller tvang, blev overdraget til udlændingemyndighederne, har Hjemrejsestyrelsen bl.a. varetaget opgaven med forkyndelse af afgørelser eller tilsigelser til samtaler med virkning fra den 1. august 2020.

Kommunikationen med udlændingene sker i praksis ved, at Hjemrejsestyrelsen sender en elektronisk meddelelse eller almindelig papirpost til udlændingens indkvarteringssted, hvorefter udlændingen henter sin post på indkvarteringsstedet. Derudover kan Hjemrejsestyrelsen forsøge at træffe udlændingen på det center, hvor den pågældende er indkvarteret eller på et andet oplyst opholdssted. Efter denne ordning anses udlændingens post først for at være kommet til udlændingens kundskab, når udlændingen fysisk har hentet sin post på indkvarteringsstedet.

Når Hjemrejsestyrelsen skal forkynde andre myndigheders afgørelser for udlændinge, sender Hjemrejsestyrelsen en elektronisk meddelelse til udlændingens indkvarteringssted med en tilsigelse til samtale med Hjemrejsestyrelsen. Udlændingen vil ved den efterfølgende samtale under anvendelse af en tolk mundtligt få oversat afgørelsens vigtigste elementer, ligesom udlændingen vil få udleveret afgørelsen på dansk. Særligt i de tilfælde, hvor der er tale om en afgørelse indeholdende en udrejsefrist, vil Hjemrejsestyrelsen efter forkyndelsen af afgørelsen sende en meddelelse til den myndighed, der har truffet afgørelsen om, at afgørelsen er blevet forkyndt for udlændingen. Udlændingens udrejsefrist regnes fra den mundtlige forkyndelse.

3.4.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den nugældende kommunikationsordning mellem Hjemrejsestyrelsen og udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke fungerer tilstrækkeligt effektivt, herunder at den nugældende post- og forkyndelsesordning er ressourcekrævende, da det tager tid at få posten frem til udlændingene på indkvarteringsstederne, og da forkyndelsen af en afgørelse i dag sker mundtligt.

Den nuværende ordning medfører således, at der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering går for lang tid fra, at en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1 (udrejsefrist), træffes af en myndighed, til afgørelsen forkyndes. Det indebærer også, at der går for lang tid, før udrejsefristen igangsættes.

Det er bl.a. med det afsat Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den nuværende kommunikationsordning bør moderniseres, således at kommunikationen digitaliseres. Personer med bopæl og fast ophold i Danmark skal som udgangspunkt være tilsluttet en digital postordning igennem Digital Post. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændinge uden lovligt ophold i Danmark bør være tilsluttet en lignende digital løsning. Dette vil sikre en effektiv kommunikation mellem myndighederne og udlændingene.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at det som udgangspunkt skal være obligatorisk for udlændinge, der er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1 (udrejsefrist), og udlændinge, der er meddelt afslag på en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen, at være tilsluttet en digital kommunikationsløsning.

Den digitale kommunikationsløsning skal sikre kommunikationen mellem Hjemrejsestyrelsen og de omfattede udlændinge. Med forslaget vil der endvidere blive indført hjemmel til, at andre myndigheder eller juridiske personer på sigt kan tilsluttes ordningen.

Den digitale kommunikationsløsning er endnu ikke udviklet. Det foreslås derfor, at der vil kunne udvikles en digital kommunikationsløsning, som skal kunne anvendes som en effektiv digital kommunikationsløsning mellem Hjemrejsestyrelsen og de tilsluttede udlændinge.

Med forslaget etableres rammerne således for, at al skriftlig kommunikation fra Hjemrejsestyrelsen til de tilsluttede udlændinge vil kunne foregå digitalt.

Den digitale kommunikationsløsning vil skulle udvikles som en web- og mobilbaseret løsning, og skal kunne tilgås fra både computer og mobiltelefon.

Erfaringen viser, at stort set alle udlændinge har en smartphone med internetadgang. Den digitale kommunikationsløsning vil derfor være let at anvende for langt de fleste udlændinge. De udlændinge, der ikke har en smartphone, vil kunne tilgå den digitale kommunikationsløsning ved anvendelse af en computer, som stilles til rådighed på udlændingens indkvarteringssted.

Der er dog udlændinge, som ikke vil kunne anvende digital kommunikation. Det foreslås derfor, at udlændinge- og integrationsministeren bliver bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om muligheden for at blive fritaget fra den obligatoriske tilslutning til den digitale kommunikationsløsning. Det foreslås således, at udlændinge- og integrationsministeren skal kunne fastsætte regler om, at f.eks. ældre, personer med fysisk eller kognitiv funktionsnedsættelse, analfabeter og frihedsberøvede, kan fritages fra ordningen. Er en udlænding fritaget fra kravet om obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning, vil Hjemrejsestyrelsen skulle kommunikere med udlændingen som hidtil ved anvendelse af digital og papirbaseret post til udlændingens opholdssted og mundtlig forkyndelse.

Det foreslås, at al kommunikation fra Hjemrejsestyrelsen vil blive leveret som digital kommunikation, og at retsvirkningerne af digitale meddelelser i den digitale kommunikationsløsning vil være de samme som retsvirkningerne af skriftlige meddelelser leveret som papirbaseret post og som mundtlige forkyndelser.

Tilsigelse til udrejsekontrol, samtale om tænkepausen efter Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl i 1. instans og Hjemrejsestyrelsens forkyndelse af udlændingemyndighedernes afgørelser, i det omfang myndighederne ikke selv forkynder disse, vil med den digitale kommunikationsløsning blive foretaget gennem en effektiv og lettilgængelig digital kommunikationskanal. En ny web- og mobilbaseret løsning vil således som altovervejende hovedregel kunne erstatte den del af forkyndelserne, der i dag foretages mundtligt af Hjemrejsestyrelsen.

Med den digitale kommunikation vil meddelelser, indkaldelser og afgørelser m.v. anses for modtaget, når de er tilgængelige via den digitale kommunikationsløsning. Meddelelserne anses således for forkyndt for udlændingen, når disse er tilgængelige for udlændingen i den digitale kommunikationsløsning. Dette betyder f.eks., at myndighederne kan anvende sanktioner, hvis udlændingen, uden lovligt forfald, ikke møder op til en samtale, som udlændingen er indkaldt til via den digitale kommunikationsløsning. Udlændingen vil ligeledes være forpligtet til løbende at læse sin modtagne

post, idet Hjemrejsestyrelsen i modsat fald vil kunne lade dette indgå i vurderingen af, om udlændingen medvirker til sin udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 3.

Det er forventningen, at initiativet vil bidrage til en væsentlig mere effektiv kommunikation, og at dette vil understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde med at sikre, at udlændinge, der ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, udrejser så hurtigt som muligt.

Den digitale kommunikationsløsning kan desuden anvendes til at informere udlændingene om politiske initiativer m.v., der kan være relevante for dem i deres overvejelser om at rejse hjem, og øvrige relevante oplysninger fra myndigheder. Hjemrejsestyrelsen vil desuden kunne foranstalte et opdateret nyheds-flow, hvor relevant, men ikke følsom information kan fremgå, herunder tilbud om hjemrejseunderstøttende undervisning og aktivering, vejledninger til, hvordan man anmoder om hjemrejsestøtte, og hvilke hjemrejsestøtteligheder der består i forskellige hjemlande.

Anvendelsen af den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med de tilsluttede udlændinge er tiltænkt Hjemrejsestyrelsen.

Med forslaget indføres dog hjemmel til, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hvilke offentlige myndigheder og juridiske personer, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning. Andre offentlige myndigheder og juridiske personer vil således på sigt kunne tilsluttes ordningen, såfremt der skulle vise sig et konkret behov for kommunikation mellem disse og de tilsluttede udlændinge.

Efter forslaget vil de udlændinge, der er tilsluttet den digitale kommunikationsløsning, kunne anvende den digitale kommunikationsløsning til at sende meddelelser til en offentlig myndighed eller juridisk person, der er tilsluttet løsningen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil.

3.5. Hjemrejsekontrakt

3.5.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens 42 a, stk. 1, 1. pkt., jf. stk. 3 og 4, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af lovens § 7 (asyl), som udgangspunkt får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændin-

gestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes.

Bestemmelsen omfatter bl.a. afviste asylansøgere i udsendelsesfasen, der efter endeligt afslag på asyl eller eventuelt afslag på opholdstilladelse på andet grundlag afventer udrejse eller udsendelse. Bestemmelsen omfatter også udlændinge, som er meddelt endeligt afslag på asyl, fordi de pågældende er udelukket herfra f.eks. som følge af kriminalitet, men som ikke kan udsendes af landet, fordi dette ville stride mod forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31, dvs. udlændinge på tålt ophold.

Endvidere er asylansøgere, der har frafaldet asylansøgningen, eller hvis asylansøgning er bortfaldet efter udlændingelovens § 40, stk. 11, fordi den pågældende uden anmeldt lovligt forfald er udeblevet fra et personligt møde hos Udlændingestyrelsen samt udlændinge, som frafalder en meddelt opholdstilladelse, omfattet.

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 2. pkt., at i tilfælde, hvor en udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, meddeles opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får den pågældende udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4, eller indtil det tidspunkt, hvor de udrejser.

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, bl.a., at har en udlænding, som ikke er omfattet af stk. 1, efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke ret til at opholde sig her i landet, får udlændingen som udgangspunkt dækket udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 2, omfatter bl.a. udlændinge, der er indrejst ulovligt eller opholder sig ulovligt her i landet efter udløbet af visumperioden eller perioden for visumfrit ophold, og som ikke efterfølgende har fået tilladelse til deres ophold samt udlændinge, der indrejser og opholder sig her i landet uden lovligt grundlag.

Endvidere er udlændinge, hvor der er truffet endelig afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af de pågældendes opholdstilladelser, og hvor udrejsefristen er udløbet, omfattet. Dette gælder uanset om udlændingen har haft opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, (flygtning) eller på andet grundlag. Bestemmelsen omfatter også udlændinge, hvis opholdstilladelse er udløbet, uden at udlændingen har ansøgt om forlængelse.

Desuden er udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet ex lege, jf. udlændingelovens § 17, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, udlændinge udvist ved dom, men hvor udvisningen efter strafafsoningen ikke er effektueret, samt udlændinge, hvor udlændingemyndighederne forud for udsendelsen skal tage stilling til, om udsendelse kan ske, jf. udlændingelovens § 49 a, og hvor Udlændingestyrelsen dækker udgifterne til den udvistes underhold, omfattet af bestemmelsen.

Også udlændinge, som er udvist eller afvist administrativt af Udlændingestyrelsen, men som ikke har forladt landet, er omfattet af bestemmelsen.

Udlændinge, som er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, har således, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen, krav på at få udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 3, fastslår, at stk. 1 og 2, om Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse ikke gælder, hvis udlændingen uafhængigt af, at vedkommende har indgivet ansøgning om asyl, har lovligt ophold her i landet. Det gælder de udlændinge, der har lovligt ophold her i landet som nordisk statsborger (udlændingelovens § 1), børn under 18 år med fast ophold hos forældremyndighedens indehaver (udlændingelovens § 5, stk. 2), udlændinge som har en opholdstilladelse i medfør af EU-reglerne (udlændingelovens § 6) eller udlændinge, som har opholdstilladelse på andet grundlag (udlændingelovens §§ 9-9 f, 9 i-9 n, 9 p eller 9 q). Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse gælder endvidere ikke, hvis udlændingen har indgået ægteskab med en herboende person, medmindre særlige forhold gør sig gældende, hvis udlændingens opholdssted ikke kendes, hvis udlændingen har ret til hjælp til forsørgelse efter anden lovgivning og hvis udlændingen er mindreårig og er indkvarteret privat hos herboende forældre, medmindre særlige grunde foreligger.

Det følger af udlændingelovens § 42 c, stk. 1, at indkvarteringsoperatøren for et indkvarteringssted udarbejder en kontrakt for en udlænding der er over 18 år, og omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen.

Af udlændingelovens § 42 c, stk. 2, fremgår, at den pågældende kontrakt indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Kontrakten skal indgås senest en uge efter udlændingens indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7. Kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af indkvarteringsoperatøren. Kontrakten kan løbende revideres.

For udlændinge i overgangsfasen, dvs. udlændinge omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 2. pkt., jf. stk. 3, udlændinge på tålt ophold og andre udlændinge, dvs. udlændinge omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, jf. stk. 3, følger det af § 25, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøger m.fl., at kontrakten skal indgås hurtigst muligt efter indkvarteringsoperatørens nærmere bestemmelse.

Af udlændingelovens § 42 c, stk. 3, fremgår, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, samt den undervisning og aktivering det er aftalt eller fastsat, at udlændingen skal deltage i.

Af udlændingelovens § 42 c, stk. 4, fremgår, at det af kontrakten skal fremgå, hvilke tiltag der efter lovgivningen kan bringes i anvendelse over for udlændingen, hvis udlændingen ikke overholder sin kontrakt, og endelig fremgår det af udlændingelovens § 42 c, stk. 5, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 42 b, stk. 8, 1. pkt., at en udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, og som har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c, får udbetalt en tillægssydelse, jf. stk. 11, jf. dog stk. 12.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 b, stk. 11, 1. og 2. pkt., at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udbetaler ydelser, jf. stk. 1, 3, 8 og 9, jf. dog stk. 12. Indkvarteringsoperatøren skal, medmindre særlige grunde taler derimod, beslutte, at tillægssydelse efter stk. 8 ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c.

I forlængelse heraf bemærkes, at det af udlændingelovens § 42 e, stk. 1, fremgår, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan deltage i aktivering i form af udførelse af andre end de i § 42 d, stk. 1, nævnte opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet og medvirken til gennemførelsen af den i §§ 42 f og 42 g nævnte undervisning.

Bestemmelsen indebærer således, at alle udlændinge over 17 år, der er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, har mulighed for at udføre andre end de pligtmæssige, nødvendige opgaver ved driften af indkvarteringsstedet og for at medvirke til undervisning af børn og voksne på indkvarteringsstedet. Bestemmelsen omfatter navnlig opgaver som rengøring, madlavning, indvendig og udvendig ved-

ligeholdelse, pasning og renholdelse af udenomsarealer, børnepasning og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter, i det omfang sådanne opgaver ikke er omfattet af § 42 d, stk. 1, og løses i den forbindelse. Bestemmelsen omfatter endvidere varetagelse af driftsmæssige opgaver i forbindelse med indkvarteringsstedet, herunder f.eks. administrationsopgaver eller instruktion i forbindelse med IT-undervisning, værkstedsarbejde eller intern produktionsvirksomhed.

Efter udlændingelovens § 42 e, stk. 2, kan en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt.

Afviste asylansøgere og dermed udlændinge som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til udrejsen, er afskåret fra at deltage i intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Bl.a. afviste asylansøgere der medvirker til udrejsen og udlændinge på tålt ophold, har derimod adgang til den nævnte aktivering.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 2, 1. pkt., skal en udlænding over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at den betyder, at afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, ikke fuldstændig afskæres fra tilbud, der kan forberede dem til at starte en ny tilværelse i hjemlandet og dermed motivere dem til at rejse hjem. Derfor har afviste asylansøgere, der medvirker til deres udrejse, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker hertil, tilbud om undervisning. Dog skal afviste asylansøgere, der ikke medvirker til deres udrejse ikke have tilbud om danskundervisning, idet danskundskaber typisk kun er en forudsætning for tilegnelse af færdigheder, der opnås i tilknytning til aktivering uden for indkvarteringsstedet.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 3, kan en udlænding over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger

efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilbyder dette. Det er således indkvarteringsoperatøren for det enkelte indkvarteringssted der, under hensyntagen til kvalifikationerne hos de enkelte udlændinge og de praktiske muligheder med hensyn til undervisere, lokaler m.v., bestemmer, hvilke supplerende fag der skal tilbydes undervisning i.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 4, kan en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt undervisning, som ikke er omfattet af bestemmelsens stk. 1-3 og 6.

I bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl. er fastsat de nærmere regler om undervisning og aktivering.

3.5.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er et grundlæggende princip, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse, og det er afgørende for den danske udlændingepolitikens legitimitet, at et endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse faktisk fører til, at den pågældende udrejser af Danmark. Det er et bærende princip i en retsstat.

I dag er der en række helt faste procedurer og sagsbehandlingskridt for behandlingen af en sag frem mod meddelelse af opholdstilladelse eller et endeligt afslag på opholdstilladelse til en udlænding, der har ansøgt om opholdstilladelse i Danmark. Det samme gør sig imidlertid ikke gældende for tiden efter, at en udlænding er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse. Det betyder, at det for udlændingene kan være vanskeligt at overskue skridtene frem mod udrejse. Bl.a. på den baggrund, og med det formål at effektivisere og systematisere procedurerne, bør der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse gennemføres en enklere og mere transparent proces og sagsbehandling for såvel udlændingene som de involverede myndigheder og andre aktører.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er der behov for at iværksætte tiltag, som i højere grad end i dag motiverer udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, herunder udlændinge, der ikke kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31, til at deltage aktivt til at vende tilbage til hjemlandet eller udrejse til et andet land end hjemlandet.

Det er efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse derfor naturligt, at Hjemrejsestyrelsen, allerede inden en udlænding eventuelt modtager et endeligt afslag på en

ansøgning om opholdstilladelse her i landet, har etableret kontakt til vedkommende med henblik på orientering m.v. om sagsforløbet og mulighederne for bistand, hvis der skulle opstå den situation, at udlændingen meddeles endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse med den konsekvens, at den pågældende ikke længere har ret til at opholde sig her i landet. På den baggrund og med det formål bør Hjemrejsestyrelsen efter ministeriets opfattelse være til stede på relevante indkvarteringssteder, og være tilgængelig i Flygtningenævnets sekretariats lokaler, når den enkelte udlændings sag behandles i sidste instans.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder i den forbindelse, at der, som et incitament for udlændinge, der er over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, til at samarbejde med de danske myndigheder om udrejsen, bør indgås en hjemrejsekontrakt eller træffes afgørelse om indholdet af en hjemrejsekontrakt. Kontrakten skal gøre det klart for den enkelte udlænding, hvilke sagsskridt der udstår for, at udlændingen kan udrejse, hvad myndighederne forventer af vedkommende udlænding og hvad udlændingen kan forventes retur.

Målet med hjemrejsekontrakten er, at flest mulige udlændinge på baggrund af de hjemrejseforberedende tiltag og incitamenter, som hjemrejsekontrakten fastlægger og tydeliggør, og som understøttes af udlændingemyndighederne, vil vælge at vende tilbage til hjemlandet eller et andet land end hjemlandet, hvortil den enkelte udlænding kan udrejse lovligt.

En hjemrejsekontrakt kan efter ministeriets opfattelse bidrage til, at udlændingen får øget mulighed for at få indflydelse på sin hjemrejse og samtidig tydeliggøre, hvilke fordele der er ved at samarbejde om udrejsen, og hvilke konsekvenser det har, hvis vedkommende ikke samarbejder om sin udrejse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter, at udlændingen har modtaget en endelig afgørelse fra de danske udlændingemyndigheder om, at vedkommende ikke har ret til at opholde sig i Danmark, herunder udlændinge, der ikke kan udsendes, jf. udlændingelovens § 31 og som altovervejende udgangspunkt inden udløbet af den eventuelle udrejsefrist, som er fastsat af udlændingemyndighederne, og som i de fleste tilfælde vil være 7 dage.

For udlændinge, hvis ansøgning om asyl er antaget til realitetsbehandling, og som ønsker at frafalde deres ansøgning om asyl, bør hjemrejsekontrakten underskrives hurtigst muligt efter, at vedkommende har frafaldet sin ansøgning. Det er derfor af afgørende betydning, at udlændingen kontaktes

så hurtigt som muligt med henblik på at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre, at udlændingen udrejser.

Det bemærkes i den forbindelse, at fristen efter ministeriets opfattelse vil kunne overskrides, hvis der foreligger særlige grunde, herunder sygdom, ingen tilgængelig tolk eller heligdage. Hertil kommer, at det heller ikke vil være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt før udrejsefristen er udløbet, hvis udrejsefristen er fastsat til straks.

En hjemrejsekontrakt bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering løbende kunne revideres, herunder justeres og udbygges.

Inden udløbet af udrejsefristen bør Hjemrejsestyrelsen efter ministeriets opfattelse have haft kontakt med vedkommende udlænding med henblik på en afklaring af, om vedkommende overhovedet ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt.

I forbindelse med denne første drøftelse af hjemrejsekontrakten vil det efter ministeriets vurdering være naturligt, at det afklares, om udlændingen ønsker at samarbejde om udrejsen, herunder til en hjemrejsekontrakt, og at der i givet fald indgås en hjemrejsekontrakt, hvori der aftales visse grundlæggende elementer, som umiddelbart kan sættes i værk, herunder modersmålsundervisning i det omfang dette kan tilbydes, og undervisning i engelsk, og hvilke tiltag der er nødvendige for at fremskaffe identifikationspapirer såsom pas m.v. Efter indgåelse af en hjemrejsekontrakt vil udlændingens udrejsefrist samtidig blive forlænget med indtil 14 dage ad gangen, dog 1 måned ved indgåelse af en hjemrejsekontrakt indeholdende undervisning og aktivering. Udrejsefristen vil dog som altovervejende udgangspunkt maksimalt kunne forlænges således, at den samlede udrejsefrist bliver på 120 dage. Det bemærkes i den forbindelse, at en fastsat udrejsefrist alene kan forlænges, hvis dette sker inden udløbet af den gældende udrejsefrist, og at bl.a. dette forhold er baggrunden for, at Hjemrejsestyrelsen inden udløbet af den (oprindeligt) fastsatte udrejsefrist, skal have kontakt til udlændingen, således at der kan tages stilling til, om der er grundlag for at forlænge udrejsefristen.

Det bemærkes yderligere, at det er ministeriets vurdering, at første samtale med udlændingen dermed så vidt muligt bør finde sted på udlændingens indkvarteringssted inden udløbet af den fastsatte frist for frivillig udrejse, og at udlændingen forudsættes at blive overflyttet til et hjem- eller udrejsecenter snarest muligt efter fastsættelsen af udrejsefristen, uanset om denne forlænges.

Hjemrejsekontrakten kan herefter nærmere konkretiseres med hensyn til, hvilke aktiviteter og undervisningstiltag der skal gennemføres frem mod udlændingens endelige udrejse.

Efter ministeriets mening vil det være naturligt, hvis hjemrejsekontrakten i et vist omfang har karakter af en standardkontrakt, som kan anvendes ved drøftelserne med udlændingen.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering bør kontrakterne udarbejdes af Hjemrejsestyrelsen, som er ansvarlig for at tage de fornødne sagsskridt for at sikre, at personer, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i lovforslagets § 25, nr. 73, foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter den gældende ordning om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl udskydes i 14 dage for visse udlændinge, medmindre udlændingen inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse meddeler, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet af Flygtningenævnet. Den foreslåede ordning vil bl.a. indebære, at asylansøgeren i løbet af den foreslåede 14 dages periode vil skulle modtage målrettet vejledning fra Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsen i den forbindelse bl.a. vil skulle vejlede asylansøgeren om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt vejlede om muligheden for frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger afsnit 3.21 og til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 73.

Om den personkreds, som skal have udarbejdet en hjemrejsekontrakt bemærkes nærmere, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at Hjemrejsestyrelsen bør kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er indkvarteret på eller i tilknytning til et indkvarteringssted.

Kernemålgruppen for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af en hjemrejsekontrakt bør være udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, herunder udlændinge udvist ved dom, som er meddelt endeligt afslag på asyl, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl og udlændinge, for hvem der er truffet endelig afgørelse om, at deres opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget, og under forudsætning af, at de forsørges af Udlændingestyrelsen, da det er disse grupper af udlændinge, der erfaringsmæssigt opholder sig længst tid i Danmark efter de har modtaget en afgørelse om, at de ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hvis en udlænding, som er omfattet af anvendelsesområdet for en hjemrejsekontrakt, ikke ønsker at indgå en sådan, bør Hjemrejsestyrelsen have adgang til at fastsætte hjemrej-

sekontrakten for vedkommende ved en afgørelse. Det bemærkes i den forbindelse, at en udlænding kan anses for ikke at ønske at indgå en hjemrejsekontrakt ved f.eks. at afvise at indgå i en dialog herom eller ved ikke at deltage i aftalte møder med Hjemrejsestyrelsen herom eller ved ikke at underskrive en udarbejdet hjemrejsekontrakt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at hjemrejsekontrakten, der har til formål at forberede udlændingens tilbagevenden til hjemlandet, det tidligere opholdsland eller et andet land, hvor udlændingen lovligt kan indrejse, skal fastlægge udlændingens rettigheder og pligter, herunder den pågældendes deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering, deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning, eventuel deltagelse i ekstern praktik, den pågældendes aktive deltagelse til fremskaffelse af rejselægitimation, pligt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed, muligheder for at opnå støtte i hjemlandet efter de gældende regler herom og adgang til bistand ved planlægning samt gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

For at kunne understøtte formålet om at motivere de udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at vende tilbage til deres hjemland eller tidligere opholdsland, bør der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse etableres en mulighed for, at familiemedlemmer til en udlænding, der tager i forvejen og forbereder hjemkomsten, kan få forlænget deres udrejsefrist. Forberedelse af hjemkomsten kan f.eks. bestå i at finde en bolig til familien og i øvrigt gøre klar til familiens ankomst (go prepare).

De tilbageværende familiemedlemmer vil i den forbindelse kunne få forlænget deres udrejsefrist, således at de kan opholde sig i Danmark i en yderligere periode på indtil 90 dage, mens familiemedlemmet sørger for at etablere grundlag for en mere stabil og bæredygtig udrejse. Det familiemedlem, der rejser i forvejen, vil som udgangspunkt ikke lovligt kunne genindrejse i Danmark i perioden frem mod den herværende families samlede udrejse efter at have benyttet go prepare-ordningen. Perioden på indtil 90 dage som følge af en aftalt go prepare-ordning, bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering begynde at løbe fra det tidspunkt det familiemedlem, der således rejser i forvejen, forlader Danmark.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at en udlændings indgåelse af en hjemrejsekontrakt og samarbejde om opfyldelse heraf bør medføre, at der sker en løbende forlængelse af den fastsatte udrejsefrist, således at udlændingens aftalte hjemrejsekontrakt eller Hjemrejsestyrelsens afgørelse herom kan iværksættes og gennemføres. Efter ministeriets opfattelse bør forlængelse af udrejsefristen ske løbende og efter en individuel og konkret bedømmelse af, om udlændingen samarbejder om opfyldelse af sin hjemrejsekontrakt.

Ved indgåelse af en hjemrejsekontrakt bør udlændingens udrejsefrist samtidig blive forlænget med indtil 14 dage ad gangen, dog 1 måned ved indgåelsen af en hjemrejsekontrakt indeholdende undervisning og aktivering. Udrejsefristen bør dog som altovervejende udgangspunkt maksimalt kunne forlænges således, at den samlede udrejsefrist bliver på 120 dage. Det bemærkes i den forbindelse, at en fastsat udrejsefrist alene kan forlænges, hvis dette sker inden udløbet af den gældende udrejsefrist, og at bl.a. dette forhold er baggrunden for, at Hjemrejsestyrelsen inden udløbet af den (oprindeligt) fastsatte udrejsefrist, skal have kontakt til udlændingen, således at der kan tages stilling til, om der er grundlag for at forlænge udrejsefristen. Det samme bør gælde i situationer, hvor Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om indholdet af en hjemrejsekontrakt, som udlændingen tilkendegiver at ville samarbejde om opfyldelsen af.

Samarbejde om hjemrejsekontrakten og dermed forlængelse af udrejsefristen vil medføre, at udlændinge ikke meddeles et indrejseforbud. Herved etableres efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse yderligere et incitament for udlændinge til at indgå en hjemrejsekontrakt og til at samarbejde om dennes opfyldelse.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke at indgå en hjemrejsekontrakt, eller samarbejder en udlænding, der har indgået en hjemrejsekontrakt eller er blevet meddelt Hjemrejsestyrelsens afgørelse herom, ikke om opfyldelsen af denne, bør vedkommende efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse være afskåret fra de nævnte incitamenter i form af undervisning og aktivering, adgang til hjemrejsestøtte, muligheden for at anvende "go prepare"-ordningen med den deri indbyggede forlængelse af udrejsefristen for vedkommendes familie samt muligheden for, at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud for manglende overholdelse af udrejsefristen.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at risikoen for at blive meddelt et indrejseforbud vil fremme indgåelse af hjemrejsekontrakter og forøge antallet af udlændinge, som udrejser, idet udlændingen får mulighed for at undgå et indrejseforbud ved at samarbejde om opfyldelsen af hjemrejsekontrakten og dermed om udrejsen.

Det bemærkes videre, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de regler, der i dag er gældende om adgangen til økonomiske ydelser på indkvarteringsstedet, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, bør videreføres, og at udlændingelovens regler herom derfor bør justeres.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at en hjemrejsekontrakt vil fremme frivillig udrejse af landet, idet udlændingen bl.a. får mulighed for at kunne undgå

et indrejseforbud ved at samarbejde om opfyldelse af hjemrejsekontrakten og dermed om udrejsen.

Målet med hjemrejsekontrakten er således at bidrage til, at flest mulige udlændinge vil vælge at vende tilbage til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland af egen vilje.

3.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der, som et incitament for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at samarbejde med de danske myndigheder om hjemrejsen, mellem den pågældende udlænding og Hjemrejsestyrelsen skal indgås en hjemrejsekontrakt. Hjemrejsekontrakten vil skulle gøre det klart for udlændingen, hvilke sagsskridt der skal gennemføres, for at udlændingen kan udrejse, og hvad udlændingen vil kunne forvente at opnå, hvis udlændingen samarbejder om opfyldelsen af hjemrejsekontrakten og dermed medvirker til forberedelsen af udrejsen.

Det overordnede formål med hjemrejsekontrakten vil være, at alle relevante oplysninger om udlændingens rettigheder og pligter frem mod hjemrejsen fremgår af hjemrejsekontrakten. Sigtet er også, at det står udlændingen helt klart, hvad vedkommende skal gøre, og at tvivl eller uklarheder ikke kan være en undskyldning for ikke at udrejse.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter, at udlændingen har modtaget en endelig afgørelse fra de danske udlændingemyndigheder og som alt-overvejende udgangspunkt inden udløbet af den eventuelle udrejsefrist, som er fastsat af udlændingemyndighederne, og som i de fleste tilfælde vil være 7 dage. For udlændinge, hvis ansøgning om asyl eller anden opholdstilladelse er antaget til realitetsbehandling, og som ønsker at frafalde deres ansøgning, bør hjemrejsekontrakten underskrives hurtigst muligt efter, at vedkommende har frafaldet sin ansøgning. Det er derfor af afgørende betydning, at udlændingen kontaktes så hurtigt som muligt med henblik på at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre, at udlændingen udrejser. Den foreslåede tidshorizont vil kunne overskrides, hvis der foreligger særlige grunde, herunder sygdom, ingen tilgængelig tolk eller helligdage. Hertil kommer, at det ej heller vil være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt, før udrejsefristen er udløbet, hvis udrejsefristen er fastsat til straks.

Inden udløbet af udrejsefristen bør Hjemrejsestyrelsen have haft kontakt med vedkommende udlænding med henblik på en afklaring af, om vedkommende overhovedet ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt. Ved denne første drøftelse af hjemrejsekontrakten vil det være naturligt, at det afklares, om udlændingen ønsker at samarbejde om at udrejse af Danmark, og at der i givet fald indgås en hjemrejsekontrakt, hvori der aftales visse grundlæggende elementer, som umid-

delbart kan sættes i værk, herunder modersmålsundervisning i det omfang dette kan tilbydes, og undervisning i engelsk, hvilke tiltag der er nødvendige for at fremskaffe identifikationspapirer såsom pas m.v., og hvordan der kan ske afdækning af eventuelle kompetencer. På dette grundlag vil det være muligt for Hjemrejsestyrelsen at tage stilling til, om der skal ske en forlængelse af udlændingens udrejsefrist.

Det foreslås således, at der gennemføres en ændring af udlændingelovens § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, hvorefter Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til efter udlændingelovens § 33, stk. 4, at forlænge en udrejsefrist, hvis en udlænding indgår en hjemrejsekontrakt. Det bemærkes i den forbindelse, at en fastsat udrejsefrist alene kan forlænges, hvis dette sker inden udløbet af den gældende udrejsefrist, og at bl.a. dette forhold er baggrunden for, at Hjemrejsestyrelsen inden udløbet af den (oprindeligt) fastsatte udrejsefrist, skal have kontakt til udlændingen, således at der kan tages stilling til, om der er grundlag for at forlænge udrejsefristen.

Hjemrejsekontrakten, der forudsættes at tage udgangspunkt i en standardkontrakt, kan herefter nærmere konkretiseres med hensyn til, hvilke aktiviteter og undervisningstiltag der skal gennemføres frem mod udlændingens endelige udrejse. Det foreslås derfor, at en hjemrejsekontrakt løbende skal kunne revideres, herunder justeres og udbygges. Herved kan den indgåede standardkontrakt løbende justeres og udbygges med yderligere individuelle aktiverings- og undervisningstiltag som kan iværksættes som et led i forberedelsen af udlændingens tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Revidering af hjemrejsekontrakten bør ske efter de samme principper som for selve indgåelsen af kontrakten, dvs. efter aftale mellem den pågældende udlænding og Hjemrejsestyrelsen eller alternativt ved at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse derom.

Det foreslås således, at hjemrejsekontrakten for hver enkelt udlænding skal afspejle de konkrete aftaler om, hvilke sagsskridt, der understøtter de nævnte forpligtelser, og som aftales mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen. Kontrakten skal bl.a. regulere indsatsen i form af den hjemrejseforberedende undervisning og aktivering udlændingen skal deltage i samt hvilke støttemuligheder m.v. udlændingen vil have adgang til, til gengæld for at deltage ved forberedelsen og gennemførelsen af sin tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Undervisning og aktivering af udlændinge, som ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, skal have til formål at lette en tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, at bidrage til at skabe en meningsfuld tilværelse og at bidrage til at skabe en meningsfuld og konstruktiv hverdag for den enkelte.

I lighed med de muligheder der eksisterer i dag, vil udlændingene f.eks. kunne deltage i aktivering i form af andre opgaver end de opgaver, som er nødvendige i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, herunder anden indvendig og udvendig vedligeholdelse, reparationer og forbedringer af bygninger, inventar og fællesområder, i anden pasning og renholdelse af fællesarealer, af anden rengøring og madlavning, af opgaver i forbindelse med pasning af børn samt aktiviteter for børn og unge i øvrigt og af administrative opgaver og andet lettere kontorarbejde eller af andre lignende relevante aktiviteter.

Udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i § 3 om medvirken, anses for at medvirke til sin udrejse, og udlændinge på tålt ophold vil kunne deltage i intern produktionsvirksomhed, der er tilrettelagt af indkvarteringsoperatøren. Udlændinge, der medvirker til sin udrejse, og udlændinge på tålt ophold vil endvidere kunne deltage i praktik uden for indkvarteringsstedet, hvis det er nødvendigt for at udlændingen kan opnå f.eks. håndværksmæssige kvalifikationer som vedkommende vil kunne anvende som afsæt for en tilværelse i hjemlandet eller i det tidligere opholdsland.

Udlændinge over 18 år, som ikke har den fornødne tilladelse til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, vil skulle deltage i undervisning i engelsk, modersmål, i det omfang det kan tilbydes og eventuelt andet fremmedsprog. Herudover vil der kunne tilbydes undervisning i fag, som bibringer udlændingen færdigheder, der kan hjælpe til at starte selvstændig virksomhed såsom regnskabslære eller undervisning der kan forøge mulighederne for at opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Undervisning i dansk vil endvidere kunne tilbydes udlændinge, der medvirker til hjemrejsen, og udlændinge på tålt ophold, hvis det vil hjælpe den pågældende til at tilegne sig færdigheder, der afgørende vil hjælpe den pågældende til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det foreslås, at det skal indgå i tilrettelæggelsen af aktivering og undervisning, at der skal være tale om tilbud og kurser af kort varighed.

Den støtte m.v., som udlændingen vil kunne modtage, hvis den pågældende samarbejder om opfyldelsen af hjemrejsekontrakten, består bl.a. af hjemrejsestøtte og mulighed for forlængelse af udrejsefristen for visse familiemedlemmer indtil 90 dage, hvis der er behov for, at et familiemedlem tager i forvejen og forbereder hjemkomsten (go prepare), samt at udlændingen ikke meddeles et indrejseforbud. Perioden på indtil 90 dage som følge af en aftalt go prepare-ordning, vil begynde at løbe fra det tidspunkt det familiemedlem, der rejser i forvejen, forlader Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at forlængelse af udrejsefristen med indtil 90 dage for den tilbageblevne familie, som følge af at et

familiemedlem rejser i forvejen, vil være en selvstændig forlængelse og dermed uafhængig af den forlængelse af udrejsefristen, der kan ske som følge af, at der er indgået eller fastsat en hjemrejsekontrakt, som udlændingen samarbejder om opfyldelsen af.

I forbindelse med den konkrete udarbejdelse af hjemrejsekontrakten skal Hjemrejsestyrelsen videre inddrage og tage hensyn til den pågældendes fysiske og psykiske tilstand med henblik på indgåelse eller fastsættelse af en hjemrejsekontrakt, som det er realistisk for udlændingen at opfylde.

En hjemrejsekontrakt vil således skulle skræddersys til den enkelte udlændings behov.

Sammenfattende vil en hjemrejsekontrakt i forhold til gældende ret i endnu videre omfang være individuelt tilpasset i forhold til den enkelte udlænding, og indeholde korte og målrettede kurser for den enkelte udlænding, ligesom der som noget nyt indføres en go prepare-ordning, der giver mulighed for, at en familie kan få forlængelse udrejsefristen, hvis et familiemedlem ønsker at rejse i forvejen til hjemlandet eller et tidligere opholdsland for at forberede den samlede families tilbagevenden. Og som noget nyt vil der ikke være adgang til hverken undervisning eller aktivering for udlændinge, som hverken ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt eller samarbejder om opfyldelsen af en hjemrejsekontrakt.

Ønsker en udlænding ikke at indgå en hjemrejsekontrakt, vil Hjemrejsestyrelsen kunne træffe afgørelse om indholdet heraf. Samarbejder udlændingen om opfyldelsen af kontrakten, vil udlændingen kunne opnå adgang til de samme muligheder, som hvis udlændingen indgår som part i kontrakten. Vedkommende vil således få adgang til undervisning og aktivering og til hjemrejsestøtte samt mulighed for at anvende "go prepare" mulighed for forlængelse af udrejsefristen og dermed muligheden for, at der ikke meddeles et indrejseforbud.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke at indgå en hjemrejsekontrakt eller samarbejder en udlænding, der har indgået en hjemrejsekontrakt, ikke om opfyldelsen af denne, vil vedkommende være afskåret fra at modtage de nævnte muligheder i form af undervisning og aktivering, adgang til hjemrejsestøtte, muligheden for at anvende "go prepare"-ordningen samt muligheden for at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud. Ved vurderingen af, om udlændingen samarbejder om opfyldelsen af en hjemrejsekontrakt, vil Hjemrejsestyrelsen skulle overveje, om der foreligger lovligt forfald, undskyldelige forhold m.v.

Det foreslås desuden, at de regler, der i dag er gældende for adgangen til at optjene tillægsgydelser efter udlændingelo-

vens § 42 b, stk. 8, jf. stk. 11 og 12, og reglerne om bortfald eller nedsættelse af kontante ydelser, for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres, dog således, at Hjemrejsestyrelsen fremover vil have kompetence til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af ydelser, for visse udlændinge og udlændingelovens regler derom derfor justeres, så de også omfatter de udlændinge, hvis forhold i øvrigt som udgangspunkt er reguleret i hjemrejseloven.

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som får dækket udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som således er indkvarteret på et indkvarteringssted.

Kernemålgruppen for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af en hjemrejsekontrakt vil være udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, herunder udlændinge udvist ved dom, som er meddelt endeligt afslag på asyl, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl og udlændinge, for hvem der er truffet endelig afgørelse om at deres opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænet.

Det bemærkes i den forbindelse, at også udlændinge på tålt ophold, som alene er omfattet af en orienteringspligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 5, udlændinge, som har tilladelse til at bo uden for indkvarteringsstedet, f.eks. i egenfinansieret bolig og ikke har ret til at opholde sig her i landet og medlemmer af disses hushold, samt udlændinge, der er indkvarteret privat, og ikke har ret til at opholde sig her i landet, hvis disse udlændinge er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller stk. 2, jf. stk. 3, er omfattet af den foreslåede bestemmelse om indgåelse af en hjemrejsekontrakt.

For udlændinge, som er udvist efter udlændingelovens § 25, udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet eller inddraget på andet grundlag, herunder familiesammenføring, og udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, vil der ligeledes kunne indgås en hjemrejsekontrakt. For disse udlændinge vil opfyldelse af forpligtelsen til at samarbejde og deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning og aktivering samt eventuel ekstern praktik blive honoreret med mulighed for, at et medlem af familien kan rejse i forvejen og forberede familiens tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af anvendelsesområdet for en hjemrejsekontrakt, ikke at indgå en sådan, vil Hjemrejsestyrelsen kunne træffe afgørelse om hjemrejsekontraktens indhold.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke at indgå en hjemrejsekontrakt, eller samarbejder en udlænding, der har indgået eller er blevet meddelt Hjemrejsestyrelsens afgørelse om hjemrejsekontraktens indhold, ikke om opfyldelsen af denne, vil vedkommende være afskåret fra at modtage de muligheder, der følger af loven i form af undervisning og aktivering, adgang til hjemrejsestøtte, muligheden for at anvende ”go prepare”-ordningen med den deri indbyggede forlængelse af udrejsefristen for vedkommendes familie samt muligheden for, at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud for manglende overholdelse af udrejsefristen. Ved bedømmelsen af om udlændingen samarbejder, vil det skulle overvejes, om der foreligger lovligt forfald, undskyldelige forhold m.v.

Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil ikke skulle have udarbejdet en hjemrejsekontrakt af Hjemrejsestyrelsen. Det samme gælder udlændinge, som kan afvises eller overføres til et andet EU-medlemsland efter reglerne i Dublinforordningen eller efter en overenskomst eller et hertil svarende arrangement, som Danmark har indgået med et eller flere lande i tilslutning til Dublinforordningen, udlændinge, som afvises efter udlændingelovens § 29 b, udlændinge fra visumfrie lande samt udlændinge, hvis ansøgninger behandles efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1, (åbenbart grundløs proceduren).

Det bemærkes, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, i øvrigt vil være omfattet af de tilbud og aktiviteter, som gælder eller udbydes på indkvarteringsstedet, og at udlændingen skal deltage i udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 9. Den pågældende skal således f.eks. deltage i madlavning til sig selv og sin familie eller deltage i fælles madlavning, medmindre der er bespisningsordning, rengøring af eget værelse, daglig udvendig og indvendig oprydning, rengøring af fællesområder og pasning og renholdelse af udenomsarealer.

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsens afgørelse om indgåelse eller afgørelse om en hjemrejsekontrakt, herunder de nærmere vilkår deri, ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Det foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren skal kunne fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning. Ved fastsættelsen af nærmere regler vil der således kunne blive fastsat regler om adgangen til aktivering og undervisning samt om den nærmere tilrettelæggelse heraf.

Det foreslås endvidere, at udlændinge- og integrationsmini-

steren skal kunne bestemme, at hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil kunne ske i et samarbejde med eksterne aktører eller erstattes af hjemrejseforberedende aktivering og undervisning udbudt af eksterne aktører. Bemyndigelsen vil kunne anvendes til at fastsætte regler om, at tilbud om aktivering og undervisning kan iværksættes i samarbejde mellem indkvarteringsstederne og i samarbejde med lokalsamfundet. Der vil også kunne blive fastsat regler om, at undervisning kan ske i et samarbejde med eksterne aktører, herunder skoler, uddannelsesinstitutioner og udbydere under Beskæftigelsesministeriet, Kulturministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet, samt med private organisationer eller foreninger, eller vil kunne erstattes af undervisning udbudt af disse.

Det bemærkes, at efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 c, stk. 1, udarbejder indkvarteringsoperatøren en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller stk. 2, jf. stk. 3. Bestemmelsen omfatter således alle udlændinge, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. En kontrakt efter den gældende udlændingelovs § 42 c, stk. 1, vedrører bl.a. udlændinges udførelse af pligtmæssige opgaver ved driften af indkvarteringsstederne og deres deltagelse i aktivering og undervisning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 5 følger, at udlændinge, som er over 18 år, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og stk. 2, jf. stk. 3, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal have udarbejdet en hjemrejsekontrakt. Herved erstatter en hjemrejsekontrakt den kontrakt, der allerede måtte være udarbejdet for disse udlændinge efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Der var pr. 15. marts 2021 ca. 1.100 afviste asylansøgere i udsendelsesposition, som ikke har ret til at opholde sig her i landet. Langt størstedelen af disse udlændinge vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 5, hvorefter Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt. Det vil imidlertid ikke være muligt for Hjemrejsestyrelsen på tidspunktet for lovens ikrafttræden at have besluttet, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for et stort antal udlændinge og ej heller at have fastlagt det nærmere konkrete indhold og omfang af hjemrejsekontrakter for de omfattede udlændinge.

På den baggrund foreslås det, at kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for denne lovs ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter den foreslåede § 5. Det er forventningen, at Hjemrejsestyrelsen se-

nest den 31. december 2021 vil have tilendebragt arbejdet med at erstatte de pågældende kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, med en hjemrejsekontrakt efter den foreslåede § 5 i alle de tilfælde, hvor dette måtte være relevant. Der henvises til bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 5 og 6 og bemærkningerne hertil.

3.6. Udgifter til udrejse

3.6.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 43, stk. 2, at såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler til sin udrejse, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 2. pkt. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 43, stk. 2, 3. pkt. Dette gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelsehindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart grundløs procedure), jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 5. pkt.

Udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse, vil navnlig være udgifter til fly- eller togbillet, hoteludgifter, hvis overnatning er nødvendig for at afvente en flyforbindelse, fortæring, udgifter til tolke m.v. samt udgifter til transport og forsendelse af bagage.

I praksis udbetales endvidere et mindre kontantbeløb ved ankomst til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland (såkaldte rejsepenge). Beløbet skal dække forplejning og eventuelle udgifter forbundet med udlændingens rejse fra lufthavnen i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, herunder udgifter til lokal transport og nødvendige overnatninger.

Såfremt udgifterne afholdes skal endeligt af statskassen i medfør af § 43, stk. 2, 3. pkt., er det en forudsætning, at udlændingen er meddelt endeligt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, og at udlændingen har medvirket til asylsagens oplysning, jf. udlændingelovens

§ 40, stk. 1, 1. og 2. pkt. Det indebærer bl.a., at udlændingen har medvirket til at fastlægge sin identitet og rejserute i forbindelse med den indledende asylsagsbehandling. Det er endelig en forudsætning, at udlændingen kontinuerligt medvirker til udrejsen. Det beror på en samlet vurdering af sagens omstændigheder, om en udlænding medvirker til udrejsen på en sådan måde, at udgifterne afholdes endeligt af staten. Udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), samt udlændinge, hvis ansøgning er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), er ikke omfattet.

Det afgøres i umiddelbar tilknytning til udrejsen, om udgifterne afholdes endeligt af statskassen.

Når en udlænding skal overføres til en anden medlemsstat efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 604/2013/EU af 26. juni 2013 (Dublin III-forordningen)), gælder det, at udgifterne hertil skal afholdes endeligt af statskassen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 4. pkt. Dette gælder uagtet, at den pågældende udlænding ikke har medvirket til sagens oplysning, og selvom den pågældende ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse af Danmark, efter der er truffet endelig afgørelse om overførsel. Bestemmelsen i § 43, stk. 2, 4. pkt., henviser til Dublin III-forordningens bestemmelser herom. Det fremgår således af Dublin III-forordningens artikel 30, stk. 1, at de omkostninger, som er nødvendige for at overføre en ansøger eller anden person, som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra c eller d, til den ansvarlige medlemsstat, afholdes af den overførende medlemsstat. Det følger endvidere af artikel 30, stk. 3, at de personer, der skal overføres i henhold til forordningen, ikke skal afholde omkostningerne ved sådanne overførsler.

Afgørelser efter udlændingelovens § 43, stk. 2, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

3.6.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Hjemrejseloven bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en afgørelse om, at de ikke har ret til at opholde sig her i landet, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen vedrørende afholdelse af udgifter for en udlændings udrejse, der i dag fremgår af udlændingelovens § 43, stk. 2, bør overføres til hjemrejseloven.

3.6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejseloven om afholdelse af udgifter for en udlændings udrejse, og at udlændingelovens § 43, stk. 2, som konsekvens heraf samtidigt ophæves.

Det foreslås, at bestemmelsen i den foreslåede hjemrejselov viderefører den gældende ordning i udlændingelovens § 43, stk. 2, idet der dog foretages sproglige og tekniske ændringer på baggrund af overførslen af ressortansvaret for opgaverne vedrørende asylregistrering og udsendelse som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Der sigtes med forslaget ikke mod en materiel ændring af anvendelsesområdet for den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 43, stk. 2.

Det foreslås således, at en udlænding som udgangspunkt vil skulle afholde de udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler hertil, vil udgifterne foreløbigt skulle afholdes af statskassen.

I overensstemmelse med den hidtidige administration af ordningen vil der efter den foreslåede bestemmelse kunne udbetales et mindre kontantbeløb ved ankomst til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Beløbet vil kunne udbetales, uanset om udlændingen har medvirket til udrejsen. Beløbet vil skulle dække udgifter forbundet med den videre rejse fra lufthavnen i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland og til slutdestinationen.

Udgifterne forbundet med udrejsen vil skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og medvirker til asylsagens oplysning og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller kontinuerligt medvirker til udrejsen. Dette vil dog ikke skulle gælde udlændinge, som er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), eller udlændinge, hvis ansøgning er behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren).

Udgifterne vil endvidere skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen overføres til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a (overførsel efter reglerne i Dublin III-forordningen). Dette vil – som hidtil – skulle gælde uagtet, at den pågældende udlænding ikke har medvirket til sagens oplysning, og selvom den pågældende ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse af Danmark, efter der er truffet endelig afgørelse om overførsel.

Afgørelser om afholdelse af udgifter i forbindelse med udrejsen vil skulle træffes af Hjemrejsestyrelsen. Der henvises til lovforslagets § 21, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 7 og bemærkningerne hertil.

3.7. Hjemrejsestøtte

3.7.1. Gældende ret

3.7.1.1. Hjælp til dækning af udgifter mv. i forbindelse med tilbagevenden efter udlændingelovens § 43 a

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 1, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 (asyl) er taget under behandling, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil, kan ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indrejsen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet.

Hjælpen omfatter endvidere hjælp til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland. Beløbet reguleres i Vejledning nr. 10241 af 16. december 2019 om regulering pr. 1. januar 2020 af beløbssatser efter udlændingeloven m.v.

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold.

Hjælpen efter stk. 2 reguleres ligeledes i Vejledning nr. 10241 af 16. december 2019 om regulering pr. 1. januar 2020 af beløbssatser efter udlændingeloven m.v.

Det fremgår af udlændingelovens § 43 a, stk. 3, at der ikke kan ydes hjælp efter stk. 1 og 2, til udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, jf. udlændingelovens § 43 a, stk. 3.

Det fremgår af udlændingelovens § 43 a, stk. 4, at der endvidere ikke kan ydes hjælp til udlændinge, som er meddelt

afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), og udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse).

Af udlændingelovens § 43 a, stk. 5, fremgår det, at hjælpen efter stk. 1 omfatter udgifter til billet til fly, tog m.v., nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele, højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland, og andre udgifter forbundet med rejsen.

Det fremgår af udlændingelovens § 43 a, stk. 6, at hjælpen efter stk. 2 udgør 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Det fremgår af udlændingelovens § 43 a, stk. 7, at en udlænding kun kan modtage hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 1 og stk. 2, én gang.

Det følger af § 43 a, stk. 8, at udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for hjemrejse, herunder om mulighederne for støtte efter stk. 2 til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser. Udlændinge- og integrationsministeren kan træffe bestemmelse om, at den uvildige rådgivning skal varetages af en eller flere private organisationer.

Det fremgår endelig af udlændingelovens § 43 a, stk. 9, at det i stk. 5, nr. 3, angivne beløb er fastsat i 1995-niveau og reguleres fra og med 1996 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om satsreguleringsprocent. Det i stk. 6 angivne beløb er fastsat i 2003-niveau og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 1 og 2. Som følge af ressortoverførelsen har Hjemrejsestyrelsen derudover siden august 2020 varetaget opgaven med at yde hjemrejserådgivning til udlændinge uden lovligt ophold her i landet.

3.7.1.2. Økonomisk støtteordning til frivillig tilbagevenden

Det følger af udlændingelovens § 43 b, at udlændinge- og integrationsministeren kan bestemme, når særlige repatri-

ringshensyn taler derfor, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet, når særlige repatrieringshensyn taler derfor.

Bestemmelsen giver således udlændinge- og integrationsministeren mulighed for at iværksætte støtteordninger med henblik på at fremme frivillig tilbagevenden for personer uden lovligt ophold her i landet.

Med ”repatrieringshensyn” menes, at der skal være tale om udlændinge, der generelt på tidspunktet for deres udrejse fra hjemlandet må antages at have haft en berettiget forventning om at blive anerkendt som flygtninge, men som efter indreisen og registreringen som asylansøgere her i landet, typisk på grund af ændrede forhold i hjemlandet ikke kan anerkendes som flygtninge.

Det forudsættes i bemærkningerne til bestemmelsen, at udlændinge- og integrationsministeren i forbindelse med iværksættelse af en støtteordning indhenter samtykke fra Folketingets Finansudvalg ved et aktstykke, hvori der nærmere redegøres for baggrunden for at iværksætte støtteordningen.

3.7.1.3. Modtage- og reintegrationsprogrammer

Der er på finansloven hjemmel til etablering og finansiering af modtage- og reintegrationsprogrammer. Der henvises til finanslovens § 06.32.10.13. (de fleksible udsendelsesmidler) og finanslovens § 14.11.03. (understøttelse af udsendelse).

De fleksible udsendelsesmidler er midler, der fremgår af Udenrigsministeriets finanslovskonto. Der er mellem Udenrigsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet indgået aftale om anvendelse af midler fra bevillingen til brug for modtage- og reintegrationsprogrammer.

Modtage- og reintegrationsprogrammerne indeholder støtte op til en maksimal værdi af 20.000 kr. per person. Der er dog mulighed for at tildele ekstra tilskud, såfremt udlændingen er særligt sårbar. Der foretages en konkret og samlet vurdering af sagens samlede omstændigheder ved tildeling af ekstra tilskud.

Reintegrationsstøtten er ”in-kind”, dvs. støtten omfatter ikke kontante ydelser, og finansierer aktiviteter i hjemlandet, som er relevante for den enkelte udlænding. Aktiviteterne udvælges i dialog mellem udlændingen og den organisation i hjemlandet, der forvalter støtteprogrammet, ud fra en vurdering af, hvad der bedst bidrager til udlændingens succesfulde og bæredygtige reintegration i hjemlandet.

Eksempler på aktiviteter som støttes over reintegrationsprogrammerne er modtagelse i lufthavnen, transport, midlertidig indkvartering, uddannelseskurser, jobformidling, hjælp til opstart af indkomstskabende forretning samt juridisk, lægelig og social bistand.

Ansøgninger om at være omfattet af et modtage- og reintegrationsprogram behandles af Hjemrejsestyrelsen. Det er muligt at klage til Udlændinge- og Integrationsministeriet over afslag på at være omfattet af et modtage- og reintegrationsprogram.

Hjemrejsestyrelsen godkender de konkrete reintegrationsplaner, som udlændingen indgår med den implementerende partner i hjemlandet. Det er i den forbindelse bl.a. en betingelse, at reintegrationsplanen er økonomisk bæredygtig, bæredygtig i forhold til sociale og helbreds-mæssige behov, og at der er taget højde for eventuelle risikoelementer i forhold til den pågældende udlændings reintegration.

Personkredsen for ordningen er fastsat administrativt og fremgår af det gældende personkredsnotat, som er udfærdiget af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Ordningen omfatter aktuelt afviste asylansøgere og asylansøgere, der frafalder deres ansøgning om asyl efter udlændingelovens § 7, udlændinge, der i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, (ændrede forhold i hjemlandet) får inddraget deres opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8, eller hvis opholdstilladelse efter §§ 7-8 nægtes forlænget samt uledsagede mindreårige, der har modtaget endeligt afslag på asyl og midlertidig opholdstilladelse som uledsagede mindreårig, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2.

Uledsagede mindreårige, der er omfattet af den såkaldte forberedte hjemsendelsesordning, som bl.a. indebærer forberedelse og gennemførelse af udreisen, modtagelse af den mindreårige i hjemlandet af International Organization for Migration (IOM) eller en lokal samarbejdspartner m.v., tilbydes desuden støtte via det modtage- og reintegrationsprogram, som måtte være til stede i modtagerlandet. Der tilbydes således både forberedt hjemsendelse og reintegration til sådanne uledsagede mindreårige.

Det er en forudsætning for at være omfattet af ordningen, at udlændingen medvirker til sin udrejse, og at udlændingen ikke har verserende ansøgninger om opholdstilladelse i Danmark.

Udlændinge, der er tildelt repatrieringsstøtte efter repatrieringsloven, udlændinge, der tidligere har modtaget et modtage- eller reintegrationsprogram til fremme af frivillig udrejse, udlændinge, hvis asylansøgning – som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle ud-

sendelseshindringer til udlændingens hjemland eller tidligere opholdsland – er blevet behandlet efter udlændingelovens § 53, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), er ikke omfattet af muligheden for at modtage et modtage- og reintegrationsprogram. Udlændinge, der ved endelig afgørelse er udelukket fra at få opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 10, stk. 1, eller stk. 5, udlændinge, som ved endelig afgørelse er blevet udelukket fra opholdstilladelse efter udlændingelovens § 10 på grund af forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 og udlændinge, over for hvem der er en begrundet mistanke om, at indrejse alene er sket med henblik på at opnå støtte, er ligeledes udelukket fra ordningen.

Udelukket fra ordningen er endvidere udlændinge, som ikke er blevet registreret som asylansøgere i Danmark, men som skal afvises, overføres eller tilbageføres til et andet land efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Dublinforordningen). Herudover er udlændinge fra visumfrie lande og udlændinge fra lande, hvorfra indrejse med biometriske pas kan ske visumfrit, ligeledes udelukket fra ordningen. Endvidere er udlændinge, der er udvist ved dom på baggrund af forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13, udlændinge, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, samt udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, også udelukket fra ordningen.

Det bemærkes, at muligheden for at blive omfattet af et modtage- eller reintegrationsprogram med ”in kind” støtte afhænger af, om der er indgået en kontrakt med en partner, eksempelvis en NGO, der implementerer programmet i hjemlandet.

3.7.1.4. Hjælp til repatriering

Det følger af repatrieringslovens § 7, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning yder hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af repatrieringslovens personkreds, som ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, og som ikke selv har midlerne hertil.

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 1, at repatrieringsloven gælder for flygtninge m.v., familiesammenførte udlændinge til flygtninge m.v., andre familiesammenførte udlændinge, og danske statsborgere med dobbelt statsborgerskab, der i forbindelse med repatriering løses fra deres danske statsborgerskab. Loven omfatter endvidere udlændinge, som er meddelt opholdstilladelse i Danmark efter regler, som gjaldt før udlændingeloven af 1983, eller som er født her i landet som efterkommere af disse.

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at visse udlændinge med opholdstilladelse på asylområdet og disses fami-

liemedlemmer, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og § 19, stk. 1, anses for at være omfattet af repatrieringsloven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Ifølge repatrieringslovens § 7, stk. 2, nr. 1-10, omfatter hjælp til repatriering: 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 2) udgifter til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohav, 3) udgifter til transport af udstyr, der er nødvendigt for personen eller dennes families erhverv i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 4) hjælp til etablering i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 5) udgifter til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder og udgifter til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet eller det tidligere opholdsland til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, samt hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet for repatriering er fyldt 5 år, i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v.

Satserne fastsættes administrativt og reguleres årligt.

Visse former for repatrieringsydelser udbetales i to dele, således at første del af hjælp til repatriering udbetales ved tilbagevenden, og anden del af hjælp til repatriering udbetales efter fortrydelsesfristens udløb til udlændinge, der har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2. For andre udlændinge udbetales den resterende del af ydelsen 12 måneder efter udrejsen af Danmark. Det gælder f.eks. hjælp til etablering, hjælp til udgifter til sygeforsikring eller dækning af behandlingsudgifter og hjælp til udgifter til skolegang.

En udlænding kan kun få udbetalt hjælp til repatriering efter repatrieringsloven én gang, jf. repatrieringslovens § 7, stk. 7.

Det følger af repatrieringslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person omfattet af repatrieringsloven, hvis personen 1) ikke har midler til at dække behovet for reintegrationsbistand, 2) ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, 3) har haft opholdstilladelse i Danmark i 5 år og 4) på tidspunktet for repatrieringen er fyldt 55 år, opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er

fyldt 50 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. I stedet for en løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år, kan personen anmode om at modtage en løbende, månedlig livslang reintegrationsbistand, som udgør 80 pct. af reintegrationsbistanden, jf. repatrieringslovens § 10, stk. 2.

Satserne fastsættes administrativt i forhold til leveomkostningerne i de enkelte lande.

Kommunalbestyrelsens og Udbetaling Danmarks afgørelser efter repatrieringsloven kan indbringes for Ankestyrelsen, jf. repatrieringslovens § 12, stk. 1 og 2.

Det følger af repatrieringslovens § 4, stk. 1, at Udlændinge- og Integrationsministeriet har ansvaret for den individuelle rådgivning af herboende personer, som udtrykker ønske om at vende tilbage til deres hjemland eller tidligere opholdsland, og varetager den generelle informationsindsats vedrørende repatriering. Det fremgår endvidere af stk. 2, at Udlændinge- og Integrationsministeriet kan overlade udførelsen af opgaven efter stk. 1 til Dansk Flygtningehjælp eller til en eller flere myndigheder, organisationer eller foreninger m.v. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan i øvrigt overlade bestemte opgaver til en eller flere myndigheder, organisationer eller foreninger m.v.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har aktuelt overladt rådgivningsopgaven til Dansk Flygtningehjælp, der foreløbigt varetager opgaven indtil udgangen af 2021.

3.7.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

3.7.2.1. Hjemrejsестøtte til afviste asylansøgere, kriminelle udviste, m.fl.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse bør fokus på at fremme frivillig udrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, øges. Det er for den enkelte udlænding den bedste løsning, at hjemrejsen sker frivilligt, og det er samfundsøkonomisk en gevinst, at flere fra den pågældende målgruppe rejser frivilligt hjem.

Muligheden for at modtage støtte kan være et effektivt motivationsfremmende middel i forhold til at fremme udlændingens samarbejde med myndighederne om hjemrejsen. Adgangen til hjemrejsестøtte bør derfor efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse gælde for udlændinge, der medvirker til deres udrejse, og støtten bør kunne differentieres alt efter, om udlændingen kontinuerligt har medvirket eller først på et senere tidspunkt i hjemrejsesfasen beslutter sig for at medvirke.

Det er derfor efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse afgørende, at der findes de nødvendige rammer for at give støtte i forbindelse med frivillig udrejse. Heri ligger bl.a., at det skal være tydeligt, hvilken støtte der kan gives og hvilke betingelser der skal være opfyldt i den forbindelse. Det er også væsentligt, at støtten er egnet i forhold til den tiltænkte målgruppe.

Der findes i dag en række ordninger, hvorefter der kan ydes udlændinge økonomisk støtte eller hjælp i forbindelse med en frivillig udrejse. At der findes forskellige ordninger er med til at skabe mulighed for en mere målrettet støtte, men det kan samtidig medføre en uklarhed om ordningerne.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det således formålstjenligt at nedbringe antallet af støtteordninger og herefter introducere en samlet regulering af hjemrejsестøtte, som viderefører elementer fra de eksisterende ordninger.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at muligheden for hjemrejsестøtte bør ydes til udlændinge fra tredjelande, som er meddelt afslag på asyl eller har frafaldet en ansøgning om asyl her i landet. Udlændinge fra de nordiske lande, EU-landene og EØS-landene, og udlændinge fra visumfri lande, får som udgangspunkt deres asylansøgninger behandlet efter den såkaldte åbenbart grundløs-haster procedure, da der allerede på grundlag af ansøgerens nationalitet er en forhåndsformodning for, at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for at opnå asyl eller beskyttelsesstatus i Danmark. Desuden vurderes de ved en tilbagevenden til deres hjemland at have adgang til relevante støttetilbud, og bør derfor ikke have adgang til hjemrejsестøtte. Disse udlændinge er i dag heller ikke omfattet af de eksisterende støtteordninger.

Endvidere er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændinge, der er udvist ved dom for kriminalitet omfattet af straffelovens kapitel 12 og 13 (terror mv.), udlændinge, der er til fare for statens sikkerhed og udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, bør være udelukket fra at kunne få hjemrejsестøtte.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den primære del af hjemrejsестøtten så vidt muligt bør være såkaldt "in-kind" støtte. Det vil sige, at hjemrejsестøtten så vidt muligt skal bestå af et modtage- eller reintegrationsprogram i hjemlandet, som indeholder aktiviteter udvalgt ud fra en vurdering af, hvordan hver enkelt udlænding bedst kan reintegreres ved sin tilbagevenden.

Der er imidlertid visse lande, hvor det endnu ikke har været muligt at indgå en aftale med en serviceudbyder om etablering af et modtage- eller reintegrationsprogram. Det er

derfor afgørende, at der for udlændinge fra sådanne lande findes et alternativt tilbud.

Der bør derfor efter ministeriets opfattelse være mulighed for at udbetale kontant hjemrejsestøtte svarende til det, der gives i såkaldt "in-kind" støtte, til udlændinge fra lande, hvor der ikke tilbydes et modtage- eller reintegrationsprogram. Der kan derudover være behov for at udbetale mindre kontantbeløb eller dække udgifter til småanskaffelser til udlændinge i forbindelse med deres udrejse.

Det er desuden Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at muligheden for at få en tænkepause, når man er meddelt afslag på asyl i første instans, hvor man modtager målrettet rådgivning om hjemrejsemulighederne, kombineret med muligheden for at udbetalt et supplerende kontantbeløb for at frafalde en klage til Flygtningenævnet over et afslag på asyl, meddelt af Udlændingestyrelsen i første instans, vil kunne motivere udlændingen til efterfølgende at medvirke til sin udrejse.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at opgaven med at rådgive afviste asylansøgere bør være en myndighedsopgave, hvorved den enkelte udlænding gentagne gange vil få målrettet rådgivning om hjemrejse. Det er imidlertid samtidig ministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt at sikre, at der fortsat er adgang til uvildig rådgivning med henblik på tillidsskabelse, praktiske overvejelser og understøttelse af særlige rådgivningsindsatser, der måtte igangsættes af myndighederne.

3.7.2.2. Hjemrejsestøtte til udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget

En udlænding, der har fået sin opholdstilladelse på asylområdet inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, og denne udlændings eventuelle familiemedlemmer, har haft et længerevarende lovligt ophold i Danmark og har derfor gennemgået en integrationsproces her i landet. Det antages derfor, at disse udlændinge har behov for en anden og mere grundlæggende støtte til at reetablere og reintegrere sig i hjemlandet.

Der er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at repatrieringsstøtte i sin opbygning og form er bedst egnet i forhold til denne persongruppe. Ministeriet finder derfor, at udlændinge, der har fået deres opholdstilladelse på asylområdet inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, fortsat bør kunne modtage den hjælp til dækning af udgifter, som aktuelt følger af repatrieringsloven.

Udlændingemyndighederne har ved afgørelsen om inddragelse eller nægtelse af forlængelse af opholdstilladelsen vurderet, at den pågældende udlænding ikke længere har et beskyttelsesbehov her i landet. Disse udlændinge skal således udrejse og befinder sig derfor i en sammenlignelig situation med de øvrige afviste asylansøgere mv. der skal forlade Danmark. Det er derfor ministeriets opfattelse, at behandlingen af en ansøgning om støtte ved frivillig udrejse for en udlænding, der har fået sin opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtig eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, samt udlændingens eventuelle familiemedlemmer, som ligeledes har fået sin opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne inddraget eller nægtet forlænget som konsekvens heraf, bør behandles af Hjemrejsestyrelsen og ikke af kommunerne, som tilfældet er i dag.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget, fortsat bør nyde samme adgang til individuel rådgivning, som de i dag har adgang til efter repatrieringsloven. Det skyldes navnlig, at størstedelen af gruppen må antages at have haft et længerevarende ophold i Danmark og derfor kan have et særligt behov for individuel rådgivning om hjemrejsestøtte. Det ændrer det forhold, at sagsbehandlingskompetencen mv. overgår fra kommunerne til Hjemrejsestyrelsen, ikke på.

Endelig er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at støttetyperne og støttebeløbene til de forskellige berettigede personkredse bør fastsættes nærmere i en bekendtgørelse.

3.7.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse om hjemrejsestøtte i forbindelse med en udlændings udrejse. Det foreslås samtidig, at udlændingelovens §§ 43 a og 43 b og repatrieringslovens § 3, stk. 5, ophæves.

Forslaget indebærer, at der kan ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, der medvirker til sin udrejse. Med forslaget samles og reguleres de gældende støtteordninger i én samlet ordning om hjemrejsestøtte.

Det foreslås, at hjemrejsestøtte vil kunne ydes til udlændinge, der er registreret som asylansøgere i Danmark og er meddelt afslag på eller har frafaldet en ansøgning om asyl og til udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, og

deres eventuelle familiemedlemmer. Dette svarer til, hvad der gælder i dag.

Samtidig foreslås det, at visse udlændinge udelukkes fra at kunne modtage hjemrejsestøtte. Det drejer sig blandt andet om udlændinge, som er meddelt afslag på asyl efter udlændingelovens i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart grundløs procedure), udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse er afvist efter udlændingelovens § 29 b, fordi udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land omfattet af udlændingelovens § 29 a, stk. 1, udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, udlændinge, der er udelukket efter udlændingelovens § 10, stk. 1, nr. 1 og 2 og udlændinge, der er dømt efter straffelovens kapitel 12 og 13. Dette svarer til, hvad der gælder i dag.

Som noget nyt foreslås det herudover, at udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, også bør være udelukket fra at kunne modtage hjemrejsestøtte.

Den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtten vil skulle afhænge af, om udlændingen medvirker til sin udrejse, eller om udlændingen først medvirker efter i en periode ikke at have medvirket til udrejsen. Forslaget skal således ses i sammenhæng med lovforslagets § 3, hvorefter det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen som led i udsendelsessagsbehandlingen vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin udrejse, og i sammenhæng med forslaget om hjemrejsekontrakt i § 5, hvorigennem udlændingen løbende vil modtage vejledning og rådgivning.

Hjemrejsestøtten vil kunne bestå af hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med udrejsen og et modtage- og reintegrationsprogram. Den vil som udgangspunkt udbetales in-kind, men det foreslås, at hjemrejsestøtten også kan udbetales kontant, bl.a. hvis udlændingen skal udrejse til et land, hvor der aktuelt ikke tilbydes modtage- og reintegrationsprogrammer.

For en udlænding, som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b, 9 c, hvor opholdstilladelsen er meddelt en udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 og 9 e (asylområdet), endeligt inddraget eller nægtet forlænget i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtig eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, samt dennes eventuelle familiesammenførte familiemedlemmer, vil hjemrejsestøtten skulle bestå af hjælp til dækning af de udgifter, der i dag følger af repatrieringsloven. Ansøgning om hjemrejsestøtte fra denne personkreds vil skulle ske inden udrejsefristens udløb. En ansøgning om hjemrejsestøtte inden udløbet af udrejsefristen fra denne personkreds vil således være at betragte som, at den

pågældende udlænding medvirker til sin udrejse. Ansøger udlændingen derimod ikke inden udløbet af udrejsefristen, vil den pågældende ikke længere have mulighed for at modtage hjemrejsestøtte.

Det foreslås endvidere som et nyt tiltag, at en udlænding, der inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), frafalder sin klage til Flygtningenævnet, vil kunne modtage et supplerende kontantbeløb i tillæg til hjemrejsestøtten, jf. den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 5. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 73, om forslag til ændring af reglerne om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl, hvorefter der foreslås indført en periode på 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag på asyl, hvor asylansøgeren vil skulle modtage målrettet vejledning om mulighederne for frivillig udrejse. Det er ministeriets opfattelse, at en sådan ordning vil kunne motivere udlændingen til at tage aktivt stilling til sin situation efter at være blevet meddelt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen. Beløbet vil endvidere skulle motivere udlændingen til efterfølgende at medvirke til sin udrejse. Den endelige fastsættelse af beløbet vil skulle afhænge af, hvornår udlændingen frafalder sin klage til Flygtningenævnet, og beløbet vil skulle bortfalde, såfremt udlændingen ikke efterfølgende medvirker til sin udrejse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at afviste asylansøgere, der er meddelt afslag på asyl i normalprocedure, og som medvirker til deres udrejse, kan modtage hjemrejsestøtte i form af et reintegrationsprogram. Det supplerende kontantbeløb er således et supplement hertil og er ikke den eneste støttemulighed, der foreligger. Det er desuden vurderingen, at det kontante beløb ikke er af en sådan størrelsesorden, at beløbet i sig selv rejser retssikkerhedsmæssige overvejelser.

Det foreslås desuden, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i hjemrejseloven, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren – bl.a. med afsæt i det, der er omtalt ovenfor – vil kunne fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder i forhold til betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, hjemrejsestøttens form, og støttebeløb mv.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 8 og bemærkningerne hertil.

3.8. Udlændinges opgaver på indkvarteringssteder

3.8.1. Gældende ret

Det følger af udlændingelovens § 42 d, stk. 1, at en udlænding, der er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at

medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Det følger videre af bestemmelsens stk. 2, at Udlændingestyrelsen eller indkvarteringsoperatøren kan meddele en udlænding pålæg om at udføre de i stk. 1 nævnte nødvendige opgaver, og at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. Endelig fremgår det af bestemmelsens stk. 3, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelsen af de nødvendige opgaver, som er nævnt i bestemmelsens stk. 1.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 42 d, omfatter bl.a. indkvarterede udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på asyl, og som derfor befinder sig i en udsendelsesposition.

Udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, som er under Udlændingestyrelsens forsørgelse, har således pligt til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

I bekendtgørelse nr. 1224 af 20. august 2020 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl. er det bestemt, at forpligtelsen for udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, til at udføre nødvendige opgaver, angår udlændinge over 18 år, jf. herved bekendtgørelsens §§ 28, 40 og 54.

Udlændingelovens § 42 c, stk. 1, fastslår, at alle udlændinge over 18 år, herunder udlændinge som er meddelt endeligt afslag på asyl, der er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, skal have udarbejdet en kontrakt. Kontrakten indgås med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 2. Det følger af udlændingelovens § 42 c, stk. 3, nr. 1, at kontrakten bl.a. fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelse af, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 1.

Det nærmere omfang og indhold af de nødvendige opgaver, udlændinge skal medvirke til udførelse af, fastsættes i den kontrakt, som indgås mellem indkvarteringsoperatøren og den pågældende udlænding.

Af forarbejderne til udlændingelovens § 42 c, stk. 3, nr. 1, fremgår bl.a., at de nødvendige opgaver, som udlændinge skal medvirke til udførelsen af, bl.a. omfatter madlavning til sig selv og familien eller deltagelse i fælles madlavning på indkvarteringsstedet, rengøring af eget værelse, daglig udvendig og indvendig oprydning og rengøring af fællesarealer samt pasning og renholdelse af udenomsarealer, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3956.

Det følger af forarbejderne, at indkvarteringsoperatørerne skal udøve en betydelig indsats for at motivere udlændinge til at udføre de nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3966-3967.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 2. pkt., at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der trods en motiverende indsats og et efterfølgende pålæg herom, nægter at udføre de nødvendige opgaver, skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. Der er således mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan reagere over for en udlændings nægtelse af at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ved at flytte den pågældende til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud).

Efterkommer en udlænding ikke Udlændingestyrelsens flyttepåbud, kan vedkommende pålægges meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 4, eller frihedsberøves efter udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt. Endelig kan overtrædelse af et pålæg efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 2. pkt., straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel i indtil 1 år, jf. udlændingelovens § 60, stk. 1.

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 13, 1. led, i sammenhæng med § 42 a, stk. 13, nr. 5, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der ikke er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 15 (udlændinge på tålt ophold og udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35), og omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, ikke skal have udbetalt økonomiske ydelser (grundydelse, forsørgertillæg eller tillægssydelse), hvis den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, hvis vedkommende tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Er den pågældende udlænding derimod indkvarteret på et indkvarteringssted uden en bospisningsordning, følger det af udlændingelovens § 42 a, stk. 13, 2. led, i sammenhæng med § 42 a, stk. 13, nr. 5, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at den pågældende alene kan modtage økonomiske ydelser i form af grundydelse og forsørgertillæg, men ikke den såkaldte tillægssydelse, hvis vedkommende tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Det følger videre af udlændingelovens § 42 a, stk. 15, 1. led, i sammenhæng med § 42 a, stk. 15, nr. 6, at Udlændingestyrelsen medmindre særlige grunde taler derimod, skal bestemme, at udlændinge på tålt ophold og udlændinge, der

er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, hvis vedkommende tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver. Er vedkommende udlænding indkvarteret på et indkvarteringssted uden en bespisningsordning følger det af § 42 a, stk. 15, 2. led, at vedkommende ikke kan få udbetalt den såkaldte tillægsydelse.

Efter gældende ret vil økonomiske ydelser til en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, således som motivationsfremmende foranstaltning kunne bortfalde eller nedsættes, hvis vedkommende ikke opfylder sin kontrakt med indkvarteringsoperatøren om bl.a. udførelse af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Bemyndigelsen i udlændingelovens § 45 d, stk. 3, til udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte nærmere regler om udførelse af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet er bl.a. udmøntet i § 54 i bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl.

Det fremgår af bestemmelsen, at bl.a. udlændinge over 18 år, der ikke har lovligt ophold her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, skal medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, herunder 1) rengøring på egne værelser, 2) daglig udvendig og indvendig oprydning og rengøring af fællesområder, 3) pasning og renholdelse af udenomsarealer, og 4) madlavning til sig selv og familien eller deltagelse i fælles madlavning på indkvarteringsstedet, såfremt indkvarteringsstedet ikke har en bespisningsordning.

Efter udlændingelovens § 46 e, 2.-5. pkt., gælder, at afgørelser om at meddele en udlænding, der har ophold på et indkvarteringssted, pålæg om at udføre de nødvendige opgaver kan træffes af indkvarteringsoperatøren, samt at forvaltningsloven finder anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser herom, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Det fremgår videre, at indkvarteringsoperatørens afgørelser, hvorved der meddeles en udlænding et pålæg om at udføre nødvendige opgaver, kan påklages til Udlændingestyrelsen, samt at Udlændingestyrelsens afgørelser i sådanne sager ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen fastslår således, at indkvarteringsoperatøren kan pålægge en udlænding at udføre nødvendige opgaver, og at et sådant pålæg er en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket bl.a. indebærer, at reglerne om partshøring og klagevejledning skal iagttages, inden pålægget udstedes.

Har en udlænding modtaget et pålæg om at udføre nødvendige opgaver, kan udlændingen indbringe en klage herover til Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens afgørelse i klagesagen kan dog ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

3.8.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, og derved er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, fortsat bør have pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet.

Reglerne om pligt til at medvirke til løsningen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, der forsørges af Udlændingestyrelsen, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, bør fastsættes i den foreslåede hjemrejselov.

Forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet skal have et praktisk sigte, idet sådanne opgaver mest naturligt bør varetages af personer, som har ophold på indkvarteringsstedet. Forpligtelsen skal også have et kompetenceopbyggende sigte, idet medvirken til sådanne opgaver bidrager til, at ansvaret for udlændingens dagligdag forbliver hos udlændingen selv.

De nødvendige arbejdsopgaver, der bør kunne være tale om, er navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, samt pasning og renholdelse af udenomsarealer.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der, i tilfælde af at udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at medvirke til løsningen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringscenteret, bør være en adgang til at meddele vedkommende udlænding et pålæg om at udføre de nævnte nødvendige opgaver.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at indkvarteringsoperatørerne fortsat bør udøve en betydelig indsats for at motivere udlændingene til at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne. Alene i situationer, hvor en udlænding trods indkvarteringsoperatørens motiverende indsats nægter at udføre de nødvendige opgaver, bør indkvarteringsoperatøren pålægge den pågældende dette.

Nægter udlændingen herefter fortsat at udføre de nødvendi-

ge opgaver, bør Hjemrejsestyrelsen have mulighed for at pålægge vedkommende at flytte til et andet indkvarteringssted, hvis Hjemrejsestyrelsen konkret skønner, at dette er muligt og nødvendigt (flyttepåbud). Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen har overblikket over indkvarteringsstederne, herunder antal ledige pladser, om der er lukket for ind- eller fraflytninger på et center, allerede planlagte flytninger m.v.

Ordningen bør, efter forudgående aftale med Udlændingestyrelsen og under hensyntagen til Udlændingestyrelsens hensigtsmæssige udnyttelse af indkvarteringskapaciteten, efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse være, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, hvor udlændingen skal flytte hen. Det er således ministeriets vurdering, at det fortsat er Udlændingestyrelsen, der skal administrere, hvordan beboerne i indkvarteringsystemet er indkvarteret mest hensigtsmæssigt.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at såvel et pålæg om at udføre nødvendige opgaver som et pålæg om at flytte til et andet indkvarteringssted (flyttepåbud) vil udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring skal iagttages både i forbindelse med den forudgående sagsbehandling og ved selve afgørelsen. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at indkvarteringsoperatøren skal kunne meddele en udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, mens det alene er Hjemrejsestyrelsen, der bør kunne træffe afgørelse om, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om pålæg bør kunne indbringes for Hjemrejsestyrelsen af udlændingen. Hjemrejsestyrelsens afgørelse i klagesagen bør imidlertid ikke kunne indbringes for en højere administrativ myndighed.

Det bemærkes, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de regler, der i dag er gældende for adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af kontante ydelser, for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, bør videreføres, dog med den ændring, at Hjemrejsestyrelsen fremover bør have kompetence til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af ydelser for visse udlændinge, og at udlændingelovens regler herom derfor bør justeres.

Hverken udlændingelovens § 42 d eller forarbejderne til bestemmelsen angiver, at nødvendige opgaver alene forudsættes udført af en aldersbestemt gruppe af udlændinge. Udlændinge- og Integrationsministeriet har på den baggrund overvejet, om visse udlændinge på grund af f.eks. alder

eller helbred ikke bør være omfattet af forpligtelsen til at medvirke til nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder det imidlertid ikke hensigtsmæssigt, at visse udlændinge, f.eks. udlændinge, som er over en bestemt alder, som udgangspunkt ikke skulle udføre nødvendige opgaver, idet disse opgaver bl.a. omfatter madlavning til sig selv og rengøring af eget værelse. Det bemærkes dog, at der skal tages hensyn til alder, fysiske og mentale handicaps og udfordringer m.v., når det aftales mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, hvilke nødvendige opgaver beboerne forventes at udføre.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder efter en samlet bedømmelse, at uledsagede mindreårige, som opholder sig ulovligt her i landet, fortsat bør være omfattet af de regler om indkvartering m.v. for uledsagede mindreårige udlændinge, som er fastsat i udlændingeloven. Baggrunden herfor er de særlige forhold og hensyn, som gør sig gældende for uledsagede mindreårige, herunder at der bl.a. er oprettet døgnbemandede børnecentre til denne gruppe udlændinge, og disse er indrettet efter gruppens særlige behov.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at den foreslåede hjemrejselov bør indeholde en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte nærmere regler om udførelse af de nødvendige opgaver. En sådan bemyndigelse vil f.eks. kunne anvendes til i bekendtgørelsesform at fastsætte det nærmere omfang og afgrænsning af de nødvendige opgaver.

3.8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i den foreslåede hjemrejselov indsættes en bestemmelse som fastslår, at udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller stk. 2, jf. stk. 3, forsørges af Udlændingestyrelsen og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, vil have pligt til at medvirke til udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås således med lovforslaget, at de regler, der i dag gælder om udlændinges nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, også skal fremgå af den foreslåede hjemrejselov for så vidt angår udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Der tilsigtes således ingen ændringer af gældende ret.

De nødvendige arbejdsopgaver, der kan være tale om, er de opgaver, som er nødvendige for, at indkvarteringsstedet kan fungere efter sit formål, og de omfatter navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse,

pasning og renholdelse af udenomsarealer og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter.

Forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet vil have såvel et praktisk som et kompetenceopbyggende sigte, idet de pågældende opgaver, som er nødvendige for driften af indkvarteringsstedet, naturligt bør varetages af de personer, som har ophold på indkvarteringsstedet, og idet medvirken til sådanne opgaver kan bidrage til at give en oplevelse af medejerskab til indkvarteringsstedet, og dermed styrke udlændingen i at være en del af et fællesskab og i at løse opgaver i et samspil med andre.

Det foreslås videre, at indkvarteringsoperatøren skal kunne meddele en udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i de situationer, hvor udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet.

Det bemærkes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatørerne vil skulle udøve en betydelig indsats for at motivere udlændingen til at efterkomme forpligtelsen til at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne. Derfor vil det alene være i situationer, hvor en udlænding trods indkvarteringsoperatørens betydelige motiverende indsats nægter at udføre de nødvendige opgaver, at indkvarteringsoperatøren skal kunne pålægge den pågældende at udføre de nødvendige opgaver.

Det foreslås også, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne bestemme, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold på et andet indkvarteringssted.

Bestemmelsen giver mulighed for, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne reagere over for en udlændings tilsidesættelse af et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ved at flytte den pågældende til et andet indkvarteringssted.

Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen har overblikket over indkvarteringsstederne, herunder antal ledige pladser, om der er lukket for ind- eller fraflytninger på et center, allerede planlagte flytninger m.v. Hjemrejsestyrelsen skal derfor træffe afgørelse om, hvor udlændingen skal flytte hen, efter forudgående aftale med Udlændingestyrelsen herom, bl.a. under hensyntagen til Udlændingestyrelsens hensigtsmæssige udnyttelse af indkvarteringskapaciteten. Det er således fortsat Udlændingestyrelsen, der skal administrere, hvordan beboerne i indkvarteringsystemet er indkvarteret mest hensigtsmæssigt. Et pålæg om at medvirke til at udføre nødvendige opgaver og et pålæg om at flytte til et andet indkvarteringssted vil udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring skal iagttages, og

at forvaltningsloven vil finde anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser, når denne er en privat organisation eller et privatselskab, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 2.

Det foreslås, at de regler, der i dag er gældende om adgangen til opnåelse af økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres.

Det foreslås derfor, at udlændingelovens § 42 b, stk. 8. 1. pkt., og stk. 11, 2. pkt., hvorefter udlændinge, der medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, vil kunne få udbetalt tillægsydelse, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne derfor, og hvorefter indkvarteringsoperatøren, medmindre særlige grunde taler derimod, skal beslutte, at udlændinge der ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, vil få nedsat eller frataget deres tillægsydelse, justeres, således at også udlændinge omfattet af den foreslåede § 9, er omfattet af reglerne.

Det indebærer, at indkvarteringsoperatørerne vil skulle vurdere, om udlændingen har medvirket til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Er dette ikke tilfældet, vil indkvarteringsoperatøren, medmindre særlige grunde taler derimod, skulle beslutte ikke at udbetale hele eller dele af tillægsydelse. Særlige grunde kan f.eks. foreligge, når udlændingen på grund af egen eller sine børns sygdom eller på grund af deltagelse i planlagte hjemrejseaktiviteter, herunder mødedeltagelse m.v. med Hjemrejsestyrelsen, deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering eller undervisning, aktiv medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation og fremstilling på ambassader eller repræsentationer, ikke har kunnet medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Efterkommer udlændingen ikke umiddelbart et meddelt flyttepåbud, forudsættes indkvarteringsoperatøren at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet. Viser det sig imidlertid umuligt at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet, kan udlændingen pålægges meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 3, med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, og udlændingen kan frihedsberøves efter den foreslåede § 16, stk. 8.

Det må imidlertid forudsættes, at muligheden for anvendelse af frihedsberøvelse først overvejes, hvis meldepligt ikke har vist sig tilstrækkelig til at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor det er bestemt, at udlændingen skal tage ophold.

Efterkommer udlændingen ikke det pålagte flyttepåbud, vil

den pågældende derudover kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt.

Forslaget viderefører indholdet af bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcisering af gældende strafferamme på 4 måneder, som forudsat i forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008, hvorefter strafferammen på indtil 4 måneder finder anvendelse for de nævnte overtrædelser i nugældende 1. og 2. pkt., i § 60, stk. 1, som ikke vedrører udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933. Der henvises til afsnit 3.19 om straf.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, vil kunne straffes efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Uledsagede mindreårige, som opholder sig ulovligt her i landet, skal fortsat være omfattet af de regler om indkvartering m.v. over for uledsagede mindreårige udlændinge, som er fastsat i udlændingeloven.

Herudover foreslås det, at det fastættes direkte i den foreslåede hjemrejselov, at afgørelser i form af et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet vil kunne træffes af indkvarteringsoperatøren, og at forvaltningsloven skal finde anvendelse for sådanne afgørelser, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Den foreslåede bestemmelse indebærer, at indkvarteringsoperatøren under den forudgående behandling og i forbindelse med selve afgørelsen vil skulle overholde forvaltningslovens regler.

Det foreslås videre, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om at meddele et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet skal kunne påklages til Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsens afgørelse i sager, hvor indkvarteringsoperatøren har meddelt en udlænding et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, ikke skal kunne indbringes for en anden administrativ myndighed. Hjemrejsestyrelsen vil således træffe den endelige administrative afgørelse i sådanne sager.

Det foreslås endelig, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om udførelse af de nævnte nødvendige opgaver.

Bemyndigelsen forventes udmøntet til at fastsætte nærmere regler om udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse

med driften af indkvarteringsstedet med henblik på at sikre en ensartet praksis hos indkvarteringsoperatørerne. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om, hvilke udlændinge der er forpligtet til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, og om hvilke konkrete opgavetyper der vil være omfattet. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at indkvarteringsoperatørens afgørelse om meddelelse af pålæg kan påklages til Hjemrejsestyrelsen, samt at Hjemrejsestyrelsens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

3.9. Husordener på indkvarteringssteder

3.9.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, at Udlændingestyrelsen tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det fremgår videre, at dette kan ske i samarbejde med private institutioner eller selskaber eller statslige styrelser, som er godkendt hertil af udlændinge- og integrationsministeren, eller kommuner (indkvarteringsoperatører). Endelig fremgår, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om nedsættelse af samarbejdsorganer på de enkelte indkvarteringssteder (beboerråd m.v.) samt om disse organers kompetence.

Bestemmelsen vedrører således indkvartering af bl.a. udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

På baggrund af bestemmelsen har Udlændingestyrelsen indgået kontrakter med indkvarteringsoperatører om drift af indkvarteringssteder for udlændinge (operatørkontrakter). Det fremgår af operatørkontrakterne, at der for hvert indkvarteringssted skal udarbejdes en husorden, som beskriver de regler og retningslinjer som gælder for beboerne på indkvarteringsstedet samt tager hensyn til eventuelle specifikke forhold i lokalsamfundet. Fastsættelse af husordener på børnecentre er derimod reguleret i udlændingeloven.

Husordenerne er fastsat med hjemmel i det såkaldte anstaltsforhold, hvorefter der kan fastsættes generelle forskrifter, herunder ordensforskrifter, som skal være gældende på en institution, og som har til formål at sikre institutionens overordnede formål og virke, og hvorefter en institution kan træffe konkrete beslutninger om regulering af forholdet mellem institutionen og dennes brugere.

Formålet med husordenen er at sikre, at alle beboere ved,

hvilken adfærd der skal udvises på indkvarteringsstedet, således at der skabes en rolig og stabil hverdag.

Det fremgår også, at husordenen skal oplyse beboerne om konsekvenserne ved overtrædelse, herunder at gentagne overtrædelser kan føre til bortvisning fra visse områder af centeret, nedsættelse eller fratagelse af kontante ydelser og flytning til andet center. Endelig skal husordenen oplyse beboerne om, at de skal have centeret som opholdssted, samt om reglerne for midlertidigt fravær og konsekvenserne af udeblivelse, såvel som reglerne for håndtering af hittegods og efterladte ejendele.

Indkvarteringsoperatørerne har herefter fastsat husordener for de enkelte indkvarteringssteder på baggrund af operatørkontraktens krav og tilpasset den de særlige lokale forhold, som knytter sig til det konkrete indkvarteringssted, indkvarteringsstedets beboersammensætning, beliggenhed og bygningernes beskaffenhed m.v.

Indkvarteringsoperatørernes husordener indeholder således bl.a. regler og retningslinjer om rammerne for indkvartering, værelser, effekter, adfærd, strafbare forhold, aktiviteter, tilbud, ansvar for handlinger og konsekvenser ved overtrædelse af husordenen.

Husordenerne indeholder således på den ene side overordnede og generelle retningslinjer og på den anden side detaljerede regler vedrørende beboernes adfærd m.v.

Om konsekvenser ved overtrædelse fremgår det af de fastsatte husordener, at overtrædelse kan have konsekvenser for beboerens indkvarteringsvilkår, herunder hvordan vedkommende bor, vedkommendes adgang til aktiviteter og adgangen til at modtage besøg. Det fremgår endvidere, at vedkommende må påregne, at strafbare forhold anmeldes til politiet.

Vedrørende adgangen til at iværksætte sanktioner over for beboere på indkvarteringssteder bemærkes imidlertid, at udlændingelovens § 42 a, stk. 13, bl.a. giver mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udlænding, som ikke er på tålt ophold eller udvist ved dom, ikke får udbetalt tillægsydelse, hvis den pågældende har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod.

For så vidt angår personer på tålt ophold og udlændinge udvist ved endelig dom, følger det af udlændingelovens § 42 a, stk. 15, at Udlændingestyrelsen bl.a. skal træffe afgørelse om, at udlændingen ikke får udbetalt tillæggydelser, hvis den pågældende har udvist voldelig eller truende adfærd over

for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod.

Dette betyder, at såfremt en udlænding udviser voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, kan der træffes afgørelse om, at udlændingens tillægsydelse helt eller delvis ikke udbetales. For udlændinge på tålt ophold og udlændinge, der er udvist ved endelig dom, skal der i sådanne situationer træffes afgørelse om, at udlændingens tillægsydelse helt eller delvis ikke udbetales, medmindre særlige grunde taler derimod.

Udlændingelovens kapitel 9 a indeholder regler om rammer for indkvartering og anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten m.v. over for uledsagede mindreårige udlændinge. Det fremgår i den forbindelse af udlændingelovens § 62 b, stk. 1, at lederen af et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, hvor der alene er indkvarteret uledsagede mindreårige udlændinge (et børnecenter), skal fastsætte en husorden, som angiver nærmere regler og retningslinjer for ophold på centeret. Det fremgår videre af bestemmelsen, at en husorden skal indeholde visse obligatoriske regler, og at der derudover er en adgang for centerets leder til at fastsætte andre regler og retningslinjer for ophold på centeret, som lederen finder nødvendige for at sikre centerets overordnede funktion.

3.9.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændinge- og Integrationsministeriet har overvejet retsgrundlaget for fastsættelse af regler om ro og orden (husordener) på indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det er indgået i overvejelserne, at det er almindeligt antaget, at en institution med hjemmel i anstaltsforholdet kan fastsætte generelle forskrifter, herunder ordensforskrifter, der skal være gældende på institutionen, og som har til formål at sikre institutionens overordnede formål og virke, og at en institution kan træffe konkrete beslutninger om regulering af forholdet mellem institutionen og dennes brugere. Antagelsen bygger på, at når institutionens eksistens er fastsat eller forudsat i lovgivningen, må der heri også ligge den tilstrækkelige hjemmel til at fastsætte de generelle regler og træffe konkrete beslutninger, som er nødvendige for at få institutionen til at fungere.

Der kan således på ulovbestemt grundlag dels indføres generelle regler såsom husordener og lignende, dels træffes afgørelser vedrørende enkeltpersoner.

Der gælder dog visse grænser for, hvad og hvordan der kan reguleres med hjemmel i uskreven ret. Reguleringen skal for det første være båret af saglige hensyn og må ikke gå videre end nødvendigt af hensyn til institutionens formål og virksomhed. For det andet finder forvaltningsretlige grundsætninger anvendelse. For det tredje gælder, at de almindelige borger- og frihedsrettigheder kan medføre begrænsninger i, hvordan borgernes forhold kan reguleres efter anstaltsforholdet. Derudover gælder, at det vil være uhensigtsmæssigt at regulere og anvende vidtgående indgreb af tvangsmæssig karakter efter betragtninger om anstaltsforholdet, idet tvangsmæssige indgreb er så indgribende for personer, at der som altovervejende udgangspunkt skal være hjemmel i skreven ret.

Der henvises herved til Karsten Revsbech m.fl. Forvaltningsret – Almindelige emner, 6. udgave (2016), side 208 ff., og til Bente Mundt og Karsten Loiborg, ”Anstaltsforholdet – en vanskelig hjemmel” i Folketingets Ombudsmands beretning for 2010, side 29 ff., offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside, samt FOB 2020.16.

På den baggrund er det antaget, at der på bl.a. indkvarteringssteder, der er oprettet i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, kan fastsættes ordensregler (husordener), som er gældende for de udlændinge, der befinder sig på indkvarteringsstedets geografiske område, og når de uden for dette område er i sammenhænge, som har relation til centeret. Husordenerne og håndhævelse heraf på indkvarteringssteder sker således med hjemmel i det såkaldte anstaltsforhold, hvorefter der på uskreven og ulovbestemt grundlag kan udstedes regler for en offentlig institution.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at lovgivning om udlændinge skal hvile på tillid, transparens og effektivitet.

Udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig i Danmark, skal forlade landet. I perioden indtil udrejse eller udsendelse kan finde sted, skal de pågældende udlændinge som udgangspunkt bo på et indkvarteringssted, hvis de er under Udlændingestyrelsens forsørgelse.

Reglerne om ro og orden (husordener) på disse indkvarteringssteder findes i dag i operatørkontrakter indgået mellem to kontraktparter og i fastsatte husordener for de enkelte indkvarteringssteder.

Udlændinge- og Integrationsministeriets gennemgang af operatørkontrakter og en række husordener har vist en vis variation i forhold til, hvor restriktive regler de indeholder, hvilke konsekvenser der er ved ikke at overholde husordenen, og i hvordan der i husordenerne vejledes om konsekvenserne ved ikke at overholde husordenen.

Med henblik på at sikre ro og orden på indkvarteringssteder for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og sikre, at reglerne er ensartede på de forskellige indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er det efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse nødvendigt, at der ikke er tvivl om, hvilke rammer og vilkår der gælder på indkvarteringsstedet, hverken hos beboerne, medarbejdere ved udlændingemyndighederne, medarbejdere på indkvarteringssteder eller i samfundet.

Der er derfor efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse behov for klare regler og retningslinjer for, hvad der gælder ved ophold på indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og om, hvilke konsekvenser det vil have, hvis reglerne ikke iagttages.

For at sikre klare regler bør adgangen til at fastsætte regler om ro og orden, der i dag følger af det ulovbestemte anstaltsforhold, efter Udlændinge- og integrationsministeriets vurdering tydeliggøres og lovfæstes. Samtidig vil der være mulighed for at angive de emner, husordenen skal omhandle, samt de emner, husordenen efter omstændighederne kan omhandle. Herved kan det sikres, at der ikke som led i anstaltsforhold fastsættes regler, der går videre, end hvad formålet tilsiger, og som der ikke er hjemmel til.

Gode og stabile forhold på indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er vigtige i forbindelse med hjemrejsearbejdet og for den enkelte udlænding. Det er desuden efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse rimeligt at forvente, at udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, mødes med krav til deres adfærd, og at udlændingene lever op til disse krav. En husorden, der angiver retningslinjer for, hvad der er acceptabel adfærd, opstiller nogle faste og klare rammer og medvirker til at sikre bedre trivsel, fremmer ro og orden og forebygger konflikter og magtanvendelse

3.9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at adgangen til at fastsætte regler om ro og orden (husordener) på indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet fremgår direkte af hjemrejseloven. Det bemærkes i den forbindelse, at også indkvarteringssteder for børnefamilier uden lovligt ophold her i landet, vil være omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

Med forslaget foreslås det således, at der indføres en pligt til at fastsætte husordener med angivelse af de nærmere regler og retningslinjer for ophold på stedet. Formålet med

husordenen vil være at sikre ro og orden på indkvarteringsstedet, herunder at angive de rammer, der skal gælde for udlændingenes ophold på indkvarteringssteder om bl.a. respektfuld adfærd i forhold til øvrige beboere, personale og lokalsamfundet og i forhold til bygninger, inventar og faciliteter m.v.

Det foreslås, at alle husordener som minimum skal indeholde en række obligatoriske regler. Det foreslås således, at der skal fastsættes regler om 1) respektfuld adfærd over for personale og øvrige beboere, 2) respektfuld omgang i forhold til indkvarteringsstedets bygninger og inventar, 3) respektfuld adfærd og ophold på fællesarealer, 4) respektfuld adfærd på værelser og ro i aften- og nattetimer, 5) håndtering af forhold vedrørende anviste værelser og effekter, 6) håndtering af efterladte ejendele og effekter samt hittegods.

Det foreslås endvidere, at husordenen herudover vil kunne indeholde andre regler, som findes nødvendige for at sikre indkvarteringsstedets drift og overordnede funktion. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler for anvendelse af motionsrum, retningslinjer for aktiviteter uden for indkvarteringsstedet, beboernes modtagelse af besøg og lignende afhængig af lokale eller særlige forhold, som gør sig gældende for det enkelte indkvarteringssted.

Det foreslås også, at husordenerne vil skulle være nedskrevne og kendt af alle, som har ophold på eller er på besøg på indkvarteringsstedet. De udlændinge, der indkvarteres, vil derfor skulle gøres bekendt med husordenen, herunder gøres bekendt med, hvilke konsekvenser det kan have at overtræde reglerne deri. Dette bør ske ved, at husordenen udleveres til udlændingen, når den pågældende indkvarteres på stedet.

Det er afgørende, at udlændingene ikke er i tvivl om indholdet af husordenen. Det foreslås derfor, at husordenen som udgangspunkt skal være tilgængelig på dansk, engelsk, og de sprog, der er størst repræsentation af på tværs af de pågældende indkvarteringssteder. Hvis husordenen ikke findes på et sprog, som udlændingen forstår, vil husordenen skulle tolkes for udlændingen.

Det vil være naturligt, at udleveringen af husordenen ledsages af en mundtlig orientering om indholdet heraf, herunder en omtale af de rettigheder og pligter denne indeholder for udlændingen, og således at udlændingen også har lejlighed til at få uddybet dele af husordenen, hvis der er behov herfor. Da det er af stor vigtighed, at der er ro og orden på indkvarteringsstederne, kan husordenen endvidere, hvis der er en passende anledning hertil eller mulighed derfor, omtales og udfoldes for større eller mindre grupper af beboere.

Tilsidesættelse af husordenen bør have umiddelbare konsekvenser. Det foreslås derfor, at hvis en udlænding, der er

indkvarteret på et indkvarteringssted, tilsidesætter husordenen, vil personalet kunne udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v., herunder f.eks. begrænse beboerens adgang til motionsrum, caféområder, fællesarealer, aktivitetsrum og aktiviteter m.v., hvis det er nødvendigt for at sikre en hensigtsmæssig drift af indkvarteringsstedet. Det forudsættes dog, at udelukkelse alene sker for konkrete arrangementer eller aktiviteter. En udlænding vil således ikke kunne udelukkes fra alle fremtidige arrangementer eller aktiviteter. Er der tale om fast tilbagevendende arrangementer eller aktiviteter, bør udelukkelsen derfor begrænses, så udlændingen efter en passende periode, der vurderes på baggrund af det konkrete tilfælde, på ny får mulighed for at deltage. Det bemærkes i den forbindelse, at der med hjemrejseloven stilles krav om, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, som udgangspunkt tilsluttes en digital kommunikationsløsning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, og da det ikke kan forudsættes, at personer har egen smartphone eller tablet, bør der ikke bortvises beboere fra fælles it-lokaler, uden at der samtidig er tilvejebragt alternative muligheder for at tilgå den digitale kommunikationsløsning.

Sådanne konsekvenser, som vil kunne iværksættes ved tilsidesættelse af husordenen, udgør ikke afgørelser i forvaltningslovens forstand, men må anses som beslutninger, der udgør en integreret del af den faktiske forvaltningsvirksomhed, det er at drive et indkvarteringssted. Det betyder, at der ikke vil være mulighed for at klage herover til Udlændingestyrelsen eller til andre myndigheder.

Det bemærkes videre, at udlændingelovens § 42 a, stk. 13, giver mulighed for, at Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udlænding, som ikke er på tålt ophold eller udvist ved endelig dom, ikke får udbetalt tillægsydelse, hvis den pågældende har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod. For så vidt angår personer på tålt ophold og udviste ved endelig dom følger dette tilsvarende af udlændingelovens § 42 a, stk. 15. Afgørelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 13 og 15, er afgørelser i forvaltningslovens forstand. Det betyder, at forvaltningslovens almindelige regler om partshøring, begrundelse og klagevejledning m.v. vil finde anvendelse i sådanne sager, og at udlændingelovens regler om adgang til klage m.v. ligeledes vil finde anvendelse. Det er ingen betingelse for anvendelse af § 42 a, stk. 13 eller stk. 15, at der samtidig er indgivet anmeldelse om eller rejst sigtelse for et strafbart forhold.

Det bemærkes videre, at den foreslåede ordning ikke vil ændre ved Udlændingestyrelsens adgang til efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, at bestemme, at en udlænding skal flyttes fra et indkvarteringssted til et andet, og at en sådan flytning vil kunne være begrundet i almindelige ordenshen-

syn, idet der kan være opstået et modsætningsforhold mellem udlændinge på et indkvarteringssted, som nødvendiggør en flytning, ligesom en flytning kan være nødvendig, hvis en udlænding f.eks. har udvist voldelig og truende adfærd over for personalet.

Endelig foreslås det, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af husordener, herunder om konsekvenser ved manglende overholdelse heraf. Bemyndigelsen forventes udnyttet til at udstede en bekendtgørelse, som sikrer, at der vil gælde ensartede husordener på indkvarteringsstederne, og at det derved bliver tydeligt, hvilke regler indkvarterede udlændinge over 18 år, skal iagttage.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil.

3.10. Foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse

3.10.1. Gældende ret

En udlænding kan pålægges forskellige pligter, når det anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse i tilfælde, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse af udlændingen, og indtil en sådan afgørelse kan iværksættes, jf. udlændingelovens § 34, stk. 1.

Det afgøres efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, hvornår en udlænding har fået en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det fremgår af bestemmelsen i udlændingelovens § 34, stk. 1, at kompetencen til at træffe bestemmelse om de mindre indgribende foranstaltninger, som at blive pålagt at, 1) deponere sit pas, eller anden rejslegitimation og billet, 2) stille en fastsat sikkerhed, 3) tage ophold efter nærmere bestemmelse og 4) give møde på nærmere angivne tidspunkter, henhører under politiet.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministre, har Udlændingestyrelsen siden den 1. august 2020 – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1, for at sikre tilstedeværelsen for en udlænding, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Endvidere har Hjemrejsestyrelsen – foruden politiet – siden den 1. august 2020 haft kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1, vedrørende udlændinge uden lovligt ophold for at sikre de pågældende

udlændinges tilstedeværelse med henblik på den efterfølgende iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Pligterne efter udlændingelovens § 34, stk. 1, som pålægges en udlænding, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, pålægges således af enten politiet eller Udlændingestyrelsen, mens pligterne efter udlændingelovens § 34, stk. 1, som pålægges en udlænding, der skal udrejse, efter at der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, pålægges af politiet eller Hjemrejsestyrelsen.

Udlændingestyrelsen kan f.eks. iværksætte de mindre indgribende foranstaltninger, som er hjemlet i udlændingelovens § 34, stk. 1, i forbindelse med f.eks. registrering af en asylansøgning, hvor der bl.a. kan træffes afgørelse om at tage ophold efter anvisning og give møde efter tilsigelse eller ved indgivelsen af en asylansøgning, hvor der bl.a. kan træffes afgørelse om deponering af pas, anden rejslegitimation og billet.

Hjemrejsestyrelsen kan eksempelvis pålægge en udlænding at deponere sit pas og give møde efter tilsigelse i tilfælde, hvor en udlænding udvises administrativt for ulovligt ophold efter udlændingelovens § 25 a, og hvor det vurderes tilstrækkeligt med henblik på at påse udlændingens udrejse.

Politiet kan eksempelvis pålægge en udlænding, som i forbindelse med en indrejse i Danmark afvises efter udlændingelovens regler herom, og som ikke kan udrejse i umiddelbar forlængelse af afgørelsen om afvisning, at deponere sit pas og sin billet hos politiet, at tage ophold efter nærmere bestemmelse indtil udrejsen, og at melde sig hos politiet på udrejsedagen.

De mindre indgribende foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse kan således iværksættes fra tidspunktet, hvor sagsbehandlingen påbegyndes, frem til beslutningen om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse er truffet, ligesom foranstaltningerne kan anvendes, når der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Muligheden for at pålægge en udlænding at stille sikkerhed efter udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 2, har ikke fundet anvendelse i nyere tid. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at sikkerhedsstillelsen i praksis består i, at udlændingen eller en tredjemand køber og deponerer en billet til udlændingen. Sikkerhedsstillelsen kan også bestå i afgivelse af garanti for betaling af udgifterne ved udlændingens ophold her i landet, jf. betænkning nr. 968 af 1982 om udlændingelovgivningen (2. betænkning afgivet af Justitsministeriets udvalg af 14. december 1977 til revision af

loven om udlændinges adgang til landet m.v.), side 188, jf. Folketingstidende 1982-83, tillæg A, spalte 2060.

Derudover kan politiet pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, forpligtelser efter udlændingelovens § 34, stk. 1, når det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, jf. udlændingelovens § 34, stk. 7.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med Rådets direktiv nr. 2003/110 af 25. november 2003 om bistand ved gennemrejse i forbindelse med udsendelse med fly. Efter direktivet skal medlemsstaterne som udgangspunkt anvende direkte flyforbindelser i forbindelse med udsendelse af tredjelandsstatsborgere, men kan anmode om gennemrejse med fly via en anden medlemsstat.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at udlændingelovens § 34, stk. 7, eksempelvis kan anvendes, når dansk politi yder bistand i forbindelse med andre landes udsendelser, som foregår ved transit gennem en dansk lufthavn, og hvor dansk politi følger udlændingen fra et fly til et andet. Er der lang ventetid mellem ankomst og afgang, kan politiet således efter omstændighederne bestemme, at udlændingen skal tage ophold i politiets venterum i lufthavnen, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 2809 f.

Det følger af udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt., smh. med § 48, stk. 2, at i de tilfælde, hvor afgørelser efter § 34, stk. 1, i 1. instans er truffet af politidirektøren, kan afgørelserne påklages til Rigspolitichefen, og i de tilfælde, hvor afgørelser efter § 34, stk. 1, i 1. instans er truffet af Rigspolitichefen, kan afgørelserne påklages til udlændinge- og Integrationsministeren. Endvidere er Udlændinge- og Integrationsministeriet pr. 1. august 2020 klageinstans for Udlændingestyrelsens og Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 34, stk. 1, som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 1, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år, efter udlændingelovens § 60, stk. 1. Der henvises til afsnit 3.19 vedrørende straf.

3.10.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændingelovens § 34, stk. 1, anvendes bl.a. i forbindelse med en udlændings udrejse med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, når der er truffet afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse.

Bestemmelsen hjemler de mindre indgribende foranstaltning-

er, som kan anvendes inden eller i stedet for f.eks. en frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, hvis det anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven bør efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse fastsætte klare og ensartede regler, som er nødvendige for Hjemrejsestyrelsens samt politiets kontrol med udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven bør indeholde en bestemmelse om, at en udlænding kan pålægges at deponere pas, anden rejselegitimation og billet, at tage ophold et bestemt sted og melde sig på bestemte tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse til brug for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, for de udlændinge, som efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse. Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at både Hjemrejsestyrelsen og politiet bør have kompetence til at træffe afgørelse efter bestemmelsen, således at myndighederne kan understøtte hinandens arbejde med udsendelse af udlændinge.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 2, om, at en udlænding kan pålægges at stille en af politiet fastsat sikkerhed, har ikke fundet anvendelse i praksis i nyere tid. Bestemmelsen er derfor ikke relevant at videreføre i hjemrejseloven.

Det er derudover Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændingelovens § 34, stk. 1, skal indeholde en lovhjemmel til, at Udlændingestyrelsen kan pålægge udlændinge, der ikke er omfattet af hjemrejseloven – eksempelvis registrerede asylansøgere – mindre indgribende foranstaltninger, såsom f.eks. at deponere pas, anden rejselegitimation og billet mv., for at sikre udlændingens tilstedeværelse, inden der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, sådan som det er hensigten med ressortdelingen.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen i udlændingelovens § 34, stk. 1, dog fortsat skal indeholde en tilsvarende lovhjemmel til, at politiet kan pålægge de samme foranstaltninger, såsom f.eks. at deponere pas mv., for at sikre udlændingens tilstedeværelse, inden der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Baggrunden herfor er, at politiet kan have et behov for af egen drift at kunne iværksætte foranstaltning-

ger som anført i § 34, stk. 1, for at sikre en så effektiv opgaveløsning for politiets sager som muligt.

3.10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen og politiet fortsat skal kunne pålægge en udlænding at deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet, tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens eller politiets nærmere bestemmelse og/eller give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse for at iværksætte en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det foreslås endvidere, at politiet også fortsat skal kunne pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, at deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet, at tage ophold efter nærmere bestemmelse og/eller give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Det forudsættes, at myndighederne, der kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 34, stk. 1, og efter den foreslåede § 11, tilrettelægger arbejdet på en sådan måde, at myndighedernes sagsgang mest hensigtsmæssigt understøtter en så effektiv opgavevaretagelse som muligt.

Pligterne i den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1, skal kunne pålægges, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse inden udsendelsen. Hjemrejsestyrelsen eller politiet vil i de konkrete tilfælde skulle vurdere, om en udlænding skal pålægges pligter efter bestemmelsen, fordi pligterne vurderes at være nødvendige og tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for en udsendelse, eller om andre mere indgribende foranstaltninger skal anvendes, som f.eks. frihedsberøvelse.

Både Hjemrejsestyrelsen og politiet vil efter den foreslåede bestemmelse i § 11 fortsat kunne træffe afgørelse om pålæg af pligter, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 1 og 3.

Afgørelser efter den foreslåede bestemmelse, vil kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1 og stk. 5.

Det foreslås endvidere, at der i udlændingelovens § 34, stk. 1, lovfæstes en dobbeltkompetence, hvorefter at politiet eller Udlændingestyrelsen vil kunne træffe foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse, inden der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Overtræder en udlænding et pålæg om at deponere sit pas, anden rejselegitimation eller billet, at tage ophold et bestemt sted eller melde sig på bestemte tidspunkter efter den foreslåede bestemmelse, vil det kunne straffes med bøde eller

under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt. Der henvises til afsnit 3.19 om straf.

Den foreslåede bestemmelse i § 11 vil svare til de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 1, 3 og 4, for så vidt angår udlændinge, som skal udrejse som følge af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og til § 34, stk. 7.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 11.

3.11. Kontrolforpligtelser

3.11.1. Gældende ret

En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan pålægges kontrolforpligtelser, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse. Udlændingen kan eksempelvis pålægges en pligt til at give møde på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt) og opholdspligt på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 34, stk. 2-6 og § 42 a, stk. 8.

Udlændinge, der er omfattet af det skærpede kontrolregime, dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, kan desuden blive pålagt at underrette indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 (underretningspligt), jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10.

Udlændinge på tålt ophold kan endvidere pålægges en orienteringspligt, hvis udlændingen ikke (længere) er pålagt en opholdspligt, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 11.

Hjemrejsestyrelsen har som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for at pålægge meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 3-6, for så vidt angår de udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse.

Med oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen er ansvaret for at pålægge opholds- og underretningspligt samt at sikre kontrol med, at pligterne efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og 10, bliver overholdt, også overdraget fra Udlændingestyrelsen til Hjemrejsestyrelsen.

Derudover skal udlændinge på tålt ophold opfylde orienteringspligten efter udlændingelovens § 42 a, stk. 11, over for Hjemrejsestyrelsen i stedet for politiet. Udlændinge på tålt ophold skal derudover fortsat opfylde orienteringspligten over for Udlændingestyrelsen.

Kompetencen til at pålægge opholds-, underretnings- og orienteringspligt samt sikre kontrollen med, at pligterne overholdes, er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

3.11.1.1. Meldepligt

Efter udlændingelovens § 34, stk. 2, kan en udlænding pålægges at give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt), hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejse, og såfremt udlændingen er omfattet af en af bestemmelserne i § 34, stk. 2, nr. 1-4. Der kan således pålægges meldepligt, f.eks. hvis en udlænding indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og ikke medvirker til sagens oplysning, eller hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil.

Meldepligt efter § 34, stk. 2, vil som det klare udgangspunkt skulle pålægges, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejse.

Det fremgår af bestemmelsen i udlændingelovens § 34, stk. 2, at kompetencen til at træffe bestemmelse om meldepligt henhører under politiet.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Udlændingestyrelsen siden den 1. august 2020 – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om meldepligt efter § 34, stk. 2, for at sikre en udlænding, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling. Endvidere har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om meldepligt efter § 34, stk. 2, vedrørende udlændinge uden lovligt ophold for at sikre de pågældende udlændinges tilstedeværelse eller medvirken til udrejse med henblik på den efterfølgende iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Meldepligten efter udlændingelovens § 34, stk. 2, som på-

lægges en udlænding, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, pålægges således af enten politiet eller Udlændingestyrelsen, mens meldepligten efter udlændingelovens § 34, stk. 2, som pålægges en udlænding, der skal udrejse, efter at der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, pålægges af enten politiet eller Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen kan derudover pålægge en udlænding meldepligt i tilfælde, hvor udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, og det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejse i henhold til udlændingelovens § 34, stk. 3.

Udlændingemyndighederne og politiet skal konsekvent gøre brug af meldeligt over for afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold, der ikke medvirker til udrejse, hvis de pågældende ikke kan frihedsberøves. Formålet hermed er at bidrage til, at de pågældende udrejser af Danmark snarest muligt. Afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold skal derfor som det klare udgangspunkt pålægges meldepligt.

Det forudsættes, at der pålægges meldepligt, når det kan konstateres, at udlændingen ikke medvirker til udrejse og senest i forbindelse med, at den pågældende udlænding pålægges opholdspligt på et indkvarteringssted. Meldepligt vil også kunne pålægges en udlænding, der f.eks. umiddelbart efter endeligt afslag på asyl i en periode fortsat opholder sig på et asylcenter, hvor den pågældende er pålagt opholdspligt.

Ved beslutningen om pålæg af meldepligt skal udlændingen gøres bekendt med, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt.

Meldepligt skal pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover være behov for at give dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i konkrete tilfælde. Det kan f.eks. være i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen (eller politiet) forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen (eller politiet), at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende

overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Hjemrejsestyrelsen vil i forbindelse med et pålæg om meldepligt skulle vurdere, om et pålæg rejser spørgsmål i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 8 i EMRK om ret til respekt for familie- og privatlivet.

Det forudsættes, at afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold som udgangspunkt pålægges meldepligt tre gange om ugen, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26.

Endvidere kan Hjemrejsestyrelsen pålægge en udlænding på tålt ophold meldepligt, medmindre særlige grunde taler derimod, med henblik på løbende at sikre, at Hjemrejsestyrelsen har kendskab til udlændingens opholdssted, jf. udlændingelovens § 34, stk. 4.

Hensynet til den nationale sikkerhed og den offentlige orden tilsiger, at udlændinge på tålt ophold underlægges en skærpet meldepligt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26.

Hjemrejsestyrelsen skal derfor som udgangspunkt pålægge en udlænding på tålt ophold, daglig meldeligt, medmindre særlige grunde taler derimod, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26.

Den skærpede meldepligt må som udgangspunkt anses for proportional, idet det – for at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse – kan være vanskeligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Hjemrejsestyrelsen skal kunne godtgøre, at indgrebet i hvert enkelt tilfælde er proportionalt. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for indgrebet af hensyn til at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor der foreligger ganske specielle omstændigheder, der betyder, at udlændingen er afskåret fra at overholde meldepligten. Det kan f.eks. være i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt

med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26.

Ved beslutningen om pålæg af meldepligt skal udlændingen omfattet af udlændingelovens § 34, stk. 4, gøres bekendt med, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt.

Hjemrejsestyrelsen kan derudover pålægge en udlænding der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, meldepligt, med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, medmindre særlige grunde taler derimod, efter udlændingelovens § 34, stk. 5.

Hjemrejsestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, gøre brug af meldepligt over for udvisningsdømte udlændinge, hvis de pågældende ikke kan frihedsberøves.

Formålet med den skærpede meldepligt er at bidrage til, at de pågældende udrejser af Danmark snarest muligt.

Det forudsættes, at udlændinge, der er udvist ved endelig dom, som udgangspunkt pålægges meldepligt tre gange om ugen.

Ved beslutningen om pålæg af meldepligt skal udlændingen omfattet af § 34, stk. 5, gøres bekendt med, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt.

Det forudsættes, at meldepligt skal pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det indebærer, situationer, hvor udlændinge er afskåret fra at overholde meldepligten. Det gælder f.eks., i en situation, hvor udlændingen er alvorlig syg, har handicap eller lignende, således at det ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt. Der kan være behov for at give dispensation i forhold til en pålagt meldepligt i konkrete tilfælde. Det kan f.eks. være i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring,

jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26.

Hjemrejsestyrelsen kan desuden pålægge en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller en udlænding, der er udvist efter udlændingelovens § 25, meldepligt, med henblik på, at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, jf. udlændingelovens § 34, stk. 6.

Bestemmelsen indebærer, at meldepligten skal pålægges uanset om den pågældende udlænding medvirker til udsendelsen.

Formålet med bestemmelsen er en skærpet kontrol med udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, og som befinder sig her i landet og som kan udsendes tvangsmæssigt. Der er således en skærpet kontrol med, hvor disse opholder sig, indtil udrejsen eller indtil udsendelsen effektueres.

Det forudsættes, at pålægget om meldepligt skal meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst – uanset om udlændingen medvirker eller ej til udrejse – og at der som udgangspunkt pålægges meldepligt tre gange om ugen, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 89.

Ved beslutningen om pålæg af meldepligt vil udlændingen omfattes af udlændingelovens § 34, stk. 5, skulle gøres bekendt med, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt.

Det forhold, at en udlænding, der er pålagt meldepligt efter bestemmelsen i udlændingelovens § 34, stk. 6, efterfølgende giver udtryk for at medvirke til udsendelse, ændrer ikke ved, at den pågældende fortsat skal være pålagt meldepligt efter bestemmelsen. Dette gælder, uanset om Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der er tale om reel medvirken, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 89.

Det forudsættes endvidere, at meldepligt pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Der kan være behov for at give dispensation i forhold til en pålagt meldepligt i konkrete tilfælde. Det gælder f.eks. i en situation, hvor udlændingen er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, således at det ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation

for overholdelse af meldepligt med angivelse af begrundelse herfor.

Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 90.

Meldepligten afvikles i praksis på indkvarteringsstedet ved hjælp af en elektroniske meldepligtsløsning, hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri, og lignende elektroniske løsninger eller alternativt ved manuel registrering. For så vidt angår udlændinge på tålt ophold, der ikke længere er pålagt opholdsplicht, men som fortsat er pålagt meldepligt, afvikles meldepligten ligeledes i praksis på et indkvarteringssted, hvor der er etableret en elektronisk meldepligtsløsning, eller på en politistation i nærheden af det sted, hvor udlændingen har taget fast ophold, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 165 som fremsat, side 20.

Det følger af udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt., smh. § 48, stk. 2, i de tilfælde, hvor afgørelser efter § 34, stk. 2, i 1. instans er truffet af politidirektøren, kan afgørelserne påklages til Rigspolitechefen, og i de tilfælde, hvor afgørelser efter § 34, stk. 2, i 1. instans er truffet af Rigspolitechefen, kan afgørelserne påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Endvidere er Udlændinge- og Integrationsministeriet pr. 1. august 2020 klageinstans for Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 34, stk. 2, og Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 34, stk. 2-6, som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningsernes fordeling mellem ministrene.

Overtrædelse af meldepligten straffes med bøde eller fængsel efter udlændingelovens § 60, stk. 1 og 2, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1932, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 90, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 om straf.

3.11.1.2. Opholdsplicht

Hjemrejsestyrelsen pålægger som udgangspunkt afviste asylansøgere og andre udlændinge der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til deres udrejse, udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24 og som ikke er varetaget fængslet efter § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens

§ 25, at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler imod, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at opholdspligten skal være med til at sikre, at myndighederne er bekendt med de pågældende udlændinges opholdssted, således at de kan udsendes af landet, så snart der opstår mulighed herfor, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, L 140 som fremsat, side 64, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, L 165 som fremsat, side 17.

Derudover skal opholdspligten være med til at tydeliggøre over for udlændingene, at det er deres pligt at udrejse, når de ikke har ret til at opholde sig her i landet. Opholdspligten er således både en kontrolforanstaltning og en motivationsfremmende foranstaltning.

Opholdspligten indebærer, at udlændingen skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte eller lignende uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27.

Det vil derfor være afgørende for at overholde en pålagt opholdspligt, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, dvs. det sted, hvor vedkommende overnatter, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27.

Det beror på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27.

En udlænding, som er pålagt opholdspligt, vil kunne få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Det kan f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, at der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie, eller at udlændingen skal aflægge besøg hos nærmeste familie eller venner.

Udlændinge der ikke længere har ret til at opholde sig her i landet, skal som den altovervejende hovedregel pålægges opholdspligt. Et pålæg om opholdspligt skal således gives,

medmindre særlige grunde taler derimod. Hjemrejsestyrelsen vil kunne undlade at træffe afgørelse om, at en udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, hvis særlige grunde taler herfor, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for at opholde sig på et indkvarteringssted, der ligger nær behandlingsmuligheder mv. Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles et pålæg om opholdspligt.

Der er tale om en skønsmæssig adgang for Hjemrejsestyrelsen til at undlade at træffe afgørelse om pålæg af opholdspligt. Hjemrejsestyrelsen vil derfor i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om særlige grunde taler imod at pålægge den pågældende at tage ophold på et udrejsecenter.

Hjemrejsestyrelsen skal alene undlade at træffe afgørelse om, at en udlænding, der ikke længere har ret til at opholde sig her i landet, skal tage ophold på et udrejsecenter, hvis det i det konkrete tilfælde findes at være helt ubetænkeligt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27.

Da det er et afgørende hensyn bag bestemmelsen at sikre myndighedernes kendskab til de pågældende udlændinges opholdssted, skal det indgå i vurderingen, om der er fare for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne. Det skal indgå i vurderingen, om der er fare for, at den pågældende vil begå kriminalitet. Såvel udlændingens aktuelle som tidligere adfærd kan inddrages i vurderingen heraf. Er der således f.eks. tale om en udlænding, der tidligere gentagne gange har begået kriminalitet, vil dette tale imod, at Hjemrejsestyrelsen undlader at træffe bestemmelse om, at den pågældende skal tage ophold i et bestemt udrejsecenter.

Det taler ligeledes imod, at Hjemrejsestyrelsen undlader at træffe bestemmelse om, at den pågældende skal tage ophold i et udrejsecenter, hvis det vil være nødvendigt for politiet at anvende større ressourcer f.eks. til beskyttelse af udlændingen, såfremt denne ikke pålægges at opholde sig i et udrejsecenter.

Det kan tillige indgå i vurderingen, om udlændingen har en ægtefælle eller mindreårige børn her i landet. Dette forhold vil i almindelighed tale for, at Hjemrejsestyrelsen undlader at træffe afgørelse om, at udlændingen skal tage ophold i et udrejsecenter. Det skal dog ikke tillægges betydning, såfremt der er fare for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne eller begå kriminalitet, eller hvis det vil være nødvendigt for politiet at anvende større ressourcer f.eks. til beskyttelse af udlændingen, såfremt denne ikke pålægges at opholde sig i et udrejsecenter.

Pålægges en udlænding opholdspligt på et indkvarteringssted, må udlændingen ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelse af ro og orden, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 4. pkt., jf. § 42 a, stk. 7, 4. pkt. Formålet med bestemmelsen er at beskytte personalet og de andre beboere på indkvarteringsstedet mod vold og trusler samt at sikre ro og orden på indkvarteringsstedet.

Hjemrejsestyrelsen skal sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, om en udlænding, som er pålagt opholdspligt, overholder det givne påbud, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 9, 1. pkt., jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 28.

Kontrol med opholdspligten administreres i praksis ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af et elektronisk adgangskontrolsystem eller alternativt ved manuel registrering ved udrejsecentrets ind- og udgang. Der foretages derudover løbende tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved, at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol eller opholdsregistrering. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post eller sine kontante ydelser eller at møde op til indkaldte møder mv., foretages der konkret tilstedeværelseskontrol.

Da der er tale om en kontrolordning, og ikke om en afgørelse, kan der ikke klages over kontrolproceduren eller selve kontrollen til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Hjemrejsestyrelsen skal gøre udlændingen bekendt med indholdet af opholdspligten, herunder at der sker kontrol af, om udlændingen bor i udrejsecenteret.

Påbud om opholdspligt er ikke undergivet klageadgang, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 147. Et påbud om opholdspligt kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 6.

Overtrædelse af opholdspligten eller forbuddet mod voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted straffes med bøde eller fængsel efter udlændingelovens § 60, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 4038, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140, side 95, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27.

Hvis udlændingen overholder sin meldepligt, og Hjemrejsestyrelsen ikke har anledning til at antage det modsatte – f.eks. fordi Hjemrejsestyrelsen har modtaget oplysninger om, at udlændingen ikke overnatter i udrejsecenteret, eller fordi udlændingen ikke deltager i aktiviteter mv. – vil det kunne lægges til grund, at udlændingen overholder pålægget om at tage ophold.

Såfremt Hjemrejsestyrelsen får oplysninger om, at en udlænding ikke overholder sin meldepligt eller på anden måde får oplysninger, der tyder på, at udlændingen ikke bor i udrejsecenteret, afhænger det af en konkret vurdering af omstændighederne, om udlændingen kan antages at have undladt at tage ophold som pålagt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 18 og 27.

Finder Hjemrejsestyrelsen, at en udlænding ikke overholder påbuddet om at tage ophold i et bestemt udrejsecenter, skal Hjemrejsestyrelsen altid anmelde sagen til det lokale politi med henblik på, at der indledes straffesag, jf. udlændingelovens § 60. Det forudsættes, at Hjemrejsestyrelsen foretager en hurtig vurdering af, om et påbud er overtrådt.

3.11.1.3. Underretningspligt

Hjemrejsestyrelsen kan pålægge en udlænding på tålt ophold, en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, og som er pålagt opholdspligt, at underrette indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 om morgenen, medmindre særlige grunde taler derimod, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 10 (underretningspligt).

Hjemrejsestyrelsen skal som udgangspunkt pålægge udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom og som ikke er varetægtsfængslet, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, underretningspligt.

Formålet med underretningspligten er at sikre en bedre overholdelse af og styrket kontrol med opholdspligten. Underretningspligten udgør således en påmindelse til udlændingen om, at den pågældende skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 53, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 97 og Folketingstidende

2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 10 og 28.

Underretningspligten kan være med til at sikre en bedre overholdelse af og kontrol med opholdspligten. Underretningspligten udgør en påmindelse til udlændingen om, at den enkelte skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Dette kan medvirke til, at udlændingen i højere grad overholder opholdspligten.

Underretningspligten gør det muligt for Hjemrejsestyrelsen og indkvarteringsoperatøren – i tilfælde hvor der konkret skønnes at være anledning hertil – at gøre den enkelte udlænding opmærksom på, at ophold uden for indkvarteringsstedet kan udgøre en overtrædelse af opholdspligten, og at dette kan have strafferetlige konsekvenser.

Hjemrejsestyrelsen kan gennem underretningspligten få supplerende oplysninger til brug for vurderingen af, om en udlænding overholder sin opholdspligt. Underretningspligten kan på den måde være med til at styrke kontrollen med, om udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 overholder deres opholdspligt. Underretningspligten kan således bl.a. give Hjemrejsestyrelsen oplysninger om, hvor længe den pågældende person kan forventes at tage ophold uden for indkvarteringsstedet.

En udlænding, der er pålagt melde-, opholds-, og underretningspligt, har således pligt til at opfylde alle tre forpligtelser, og der skal – ved manglende overholdelse – foretages en selvstændig vurdering af, om udlændingen har overholdt hver enkelt af sine forpligtelser, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 10, Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 65 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 10 og 28.

Heri ligger også, at en udlænding, der giver underretning om, at denne ikke vil opholde sig på indkvarteringsstedet, ikke hermed kan unddrage sig sin opholdspligt. Der kan således være tale om en overtrædelse af opholdspligten, uanset at udlændingen har meddelt, at udlændingen ikke opholder sig i indkvarteringsstedet den pågældende nat. Det betyder omvendt også, at det forhold, at udlændingen har overtrådt underretningspligten og opholdt sig uden for indkvarteringsstedet uden at have orienteret herom, ikke nødvendigvis vil indebære, at den pågældende har overtrådt opholdspligten, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 10.

Det vil være tilstrækkeligt, at udlændingen meddeler, at denne har til hensigt at opholde sig uden for indkvarteringsstedet. Der er ikke tale om, at myndighederne – i forbindelse med at underretningen modtages – skal give tilladelse til, at udlændingen forlader eller udebliver fra indkvarteringsstedet. Den enkelte udlænding kan som hidtil forlade eller udeblive fra indkvarteringsstedet, og der er fortsat ikke tale om, at udlændingen er frihedsberøvet.

Underretningspligten indeholder ikke et krav om, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren skal oplyse, hvor udlændingen i stedet agter at opholde sig, eller nærmere skal oplyse om baggrunden for, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Underretningspligten kan alene påbydes udlændinge, der er pålagt opholdspligt. Underretningspligten er på denne måde knyttet til opholdspligten og skal sikre en bedre overholdelse af denne forpligtelse. Ophæves opholdspligten, vil underretningspligten også skulle ophæves.

Tilladelse til – uanset en pålagt opholdspligt – af særlige grunde at overnatte uden for indkvarteringsstedet vil skulle meddeles af Hjemrejsestyrelsen og efter anmodning herom fra udlændingen. Opfyldelse af underretningspligten kan ikke træde i stedet herfor. Tilladelse vil endvidere som hidtil alene skulle gives af Hjemrejsestyrelsen, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Har Hjemrejsestyrelsen meddelt udlændingen tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet i forbindelse med f.eks. familiebesøg, vil underretningspligten ikke finde anvendelse i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidspunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten på ny gælde for den enkelte udlænding, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 10.

Med et bestemt indkvarteringssted menes det sted, hvor udlændingen får påbud om at tage ophold. Det afgørende er, at udlændingen er pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt.

Udlændingen skal give underretning, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00. Heri ligger, at udlændingen skal give underretning, inden udlændingen forlader indkvarteringsstedet, eller, hvis udlændingen allerede opholder sig uden for indkvarteringsstedet, inden kl. 23.

Hvis en udlænding f.eks. forlader indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00, skal udlændingen give meddelelse herom inden eller i forbindelse med, at indkvarteringsstedet forlades.

Hvis en udlænding f.eks. opholder sig uden for indkvarte-

ringsstedet kl. 22.00 og først forventer at vende tilbage efter kl. 23.00, skal den pågældende have givet meddelelse herom inden kl. 23.00.

Giver en udlænding, der opholder sig uden for indkvarteringsstedet, først underretning efter kl. 23, anses underretningspligten ikke for at være opfyldt. Giver den pågældende meddelelse f.eks. kl. 23.05, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten.

Hvis en udlænding har forladt indkvarteringsstedet inden kl. 23.00, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten, hvis der ikke er givet underretning herom inden kl. 23.00.

Forlader udlændingen indkvarteringsstedet mellem kl. 23.00 og 6.00 uden at give underretning herom, vil der ligeledes være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Strafbestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 2, er således i denne situation fuldbyrdet på det tidspunkt, hvor den pågældende forlader indkvarteringsstedet uden at underrette herom.

Det påhviler den enkelte udlænding at give meddelelse til myndighederne på en sådan måde, at det står klart, at der er tale om en underretning om, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00. Udlændingen kan, inden eller i forbindelse med at en udlænding forlader indkvarteringsstedet, f.eks. give meddelelse til vagten, som herefter vil notere dette. Opholder en udlænding sig uden for indkvarteringsstedet, vil udlændingen kunne ringe til indkvarteringsstedet eller til indkvarteringsoperatøren og underrette om, at den pågældende ikke vil komme tilbage til indkvarteringsstedet inden kl. 23.00.

En underretning skal meddeles personligt af den pågældende. En person kan således ikke give underretning på vegne af en anden.

Indkvarteringsoperatøren skal ikke – i forbindelse med at underretningen modtages – give tilladelse til, at udlændingen udebliver fra indkvarteringsstedet. Tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet vil som hidtil efter ansøgning skulle gives af Udlændingestyrelsen, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Har Hjemrejsestyrelsen meddelt udlændingen tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet, vil underretningspligten ikke finde anvendelse i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidspunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten på ny gælde for den enkelte udlænding.

Det forudsættes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatøren, når udlændingen forlader indkvarteringscenteret, kan vejlede udlændingen om indholdet af opholdspligten og

hvilke konsekvenser, det kan have, såfremt udlændingen ikke overholder sin opholdspligt, herunder at overtrædelse af opholdspligten er strafbar efter udlændingelovens § 60, stk. 2.

Såfremt en udlænding forlader indkvarteringsstedet uden at give underretning herom, men efterfølgende meddeles tilladelse til opholdet uden for indkvarteringsstedet, vil der ikke være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen bliver akut syg og derfor må indlægges på hospital.

En underretning kan alene omfatte den førstkommande nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, eller alene de tidsrum i løbet af natten, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En udlænding kan således ikke ved at oplyse, at udlændingen agter at opholde sig uden for indkvarteringsstedet i en længere periode, der omfatter flere dage, dermed opfylde sin underretningspligt for perioden efter den første nat.

For at opfylde underretningspligten skal udlændingen orientere indkvarteringsoperatøren, hver gang udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet inden for det anførte tidsrum. Er der tale om, at udlændingen flere gange i løbet af en nat færdes ud og ind af indkvarteringsstedet, vil det dog være tilstrækkeligt, at udlændingen, inden første gang indkvarteringsstedet forlades, har orienteret herom.

Bestemmelsen indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal træffe afgørelse om påbud om underretningspligt, medmindre særlige grunde taler derimod. Hjemrejsestyrelsen vil derfor alene kunne undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, hvis særlige grunde taler derimod.

Det omfatter navnlig tilfælde, hvor det i det konkrete tilfælde må anses at være helt ubetænkeligt at undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, f.eks. fordi udlændingen gennem en længere periode har overholdt alle forpligtelser, og der derfor ikke er helt samme behov for at opretholde en underretningspligt. Det vil også være tilfældet, hvis det vil være uforeneligt med Danmarks internationale forpligtelser at pålægge en udlænding at give underretning til indkvarteringsoperatøren.

Det forudsættes, at indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen) giver meddelelse om overtrædelse af underretningspligten til Hjemrejsestyrelsen.

Den praktiske tilrettelæggelse, herunder eksempelvis hvilken telefon, der kan ringes til, fastsættes nærmere af indkvarteringsoperatøren i samarbejde med Hjemrejsestyrelsen.

Påbud om underretningspligt er ikke undergivet klagead-

gang, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1, jf. Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 147.

Overtrædelse af underretningspligten straffes med fængsel efter udlændingelovens § 60, stk. 2.

3.11.1.4. Orienteringspligt

En udlænding på tålt ophold bliver som udgangspunkt pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt. Opholdspligten skal som udgangspunkt gennemføres på et udrejsecenter.

Det kan dog af særlige grunde undlades at pålægge en udlænding på tålt ophold opholdspligt, eller at ophæve en pålagt opholdspligt.

En udlænding på tålt ophold, der har fået ophævet sin opholdspligt, eller som af særlige grunde ikke har været pålagt opholdspligt, vil som udgangspunkt blive anvist at tage ophold på det udrejsecenter, hvor den pågældende hidtil har været indkvarteret, eller hvor den pågældende skulle have været indkvarteret.

En udlænding på tålt ophold, der får ophævet opholdspligten, eller som ikke pålægges opholdspligt, vil dog som udgangspunkt kunne tage ophold uden for udrejsecentret.

I sådanne tilfælde har en udlænding på tålt ophold pligt til at orientere Hjemrejsestyrelsen om, hvor den pågældende har sit faste opholdssted.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at Hjemrejsestyrelsen kan pålægge udlændingen meldepligt på en politistation eller et udrejsecenter i nærheden af udlændingens faste opholdssted, og at der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår. Orienteringspligten har ligeledes til formål at gøre det muligt for Udlændingestyrelsen at træffe afgørelse om adgang til forsørgelse på nærmeste indkvarteringssted eller på anden vis, når Danmarks internationale forpligtelser tilsiger dette.

Orienteringspligten er en selvstændig forpligtelse. Der gælder ikke særlige formkrav til, hvorledes orienteringspligten skal opfyldes. Det forudsættes dog, at orienteringen sker på en måde, hvorved det står myndighederne klart, at den pågældende har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted. Udlændinge på tålt ophold skal løbende opfylde orienteringspligten, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 31 f.

Orienteringspligten træder i kraft fra det tidspunkt, hvor

Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen på tålt ophold ikke skal pålægges en opholdspligt af særlige grunde, eller hvor udlændingens opholdspligt ophæves. Orienteringspligten finder anvendelse, uanset om udlændingen fortsat er pålagt meldepligt, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 31 f. Orienteringspligten udgør dermed ikke et alternativ til opholdspligten.

Får en udlænding på tålt ophold ophævet sin opholdspligt, træffer Udlændingestyrelsen som udgangspunkt bestemmelse om anvisning af indkvartering efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt. Anvisningen af indkvartering indebærer ikke en pligt for udlændingen til at tage ophold på det anviste indkvarteringssted (i form af en opholdspligt).

Tager udlændingen ikke ophold på det anviste indkvarteringssted, men i stedet fast ophold på en anden adresse, skal udlændingen dog opfylde orienteringspligten efter udlændingelovens § 42 a, stk. 11. Udlændingen skal således orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit opholdssted, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 19 og 32.

Med fast opholdssted henvises til den adresse, hvor udlændingen som udgangspunkt påtænker at bo og overnatte i et vist længerevarende tidsrum. Såfremt udlændingen alene forventer kortvarigt at tage ophold det pågældende sted, skal udlændingen i stedet anvende muligheden for at søge om dispensation fra meldepligten eller midlertidig flytning heraf. En udlænding på tålt ophold, der eksempelvis på tidspunktet for ophævelse af opholdspligten er indlagt på et hospital, vil således ikke skulle orientere herom, før den pågældende udskrives fra hospitalet og tager fast ophold uden for det anviste indkvarteringssted.

Orienteringspligten skal løbende opfyldes af den pågældende udlænding. Den pågældende skal således orientere Hjemrejsestyrelsen, hver gang den pågældende ændrer sit faste opholdssted. Det er således ikke tilstrækkeligt alene at orientere i forbindelse med fraflytningen fra udrejsecentret. Hjemrejsestyrelsen vil, når en udlænding på tålt ophold, der fortsat er pålagt meldepligt, har orienteret Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, træffe bestemmelse om, hvor den pågældende skal afvikle meldepligten. Dette vil som udgangspunkt være nærmeste politistation eller et udrejsecenter, hvor det er muligt at afvikle meldepligt.

En udlænding, der orienterer Hjemrejsestyrelsen eller om, at den pågældende har ændret sit faste opholdssted, skal afvikle meldepligten på det af Hjemrejsestyrelsen hidtil fastlagte sted, indtil Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om ændret sted for afvikling af meldepligt. Den enkelte udlænding må i den forbindelse påregne en vis ekspeditionstid for Hjemrejsestyrelsens behandling af spørgsmålet om ændret

sted for afvikling af meldepligt. Udlændingen skal således i perioden mellem orienteringen af Hjemrejsestyrelsen og frem til, at Hjemrejsestyrelsen meddeler udlændingen, hvor den pågældende skal aflægge meldepligt fremadrettet, fortsat aflægge sin meldepligt på det hidtil anviste sted. Overholder udlændingen i denne periode ikke sin meldepligt, kan udlændingen straffes herfor. Det forudsættes dog, at Hjemrejsestyrelsens tilrettelæggelse af meldepligten ikke strækker sig over længere tid, end hvad der må antages at være nødvendigt for, at den praktiske afvikling af meldepligten kan finde sted.

Hjemrejsestyrelsen skal som udgangspunkt flytte meldepligten, såfremt den pågældende udlænding selv har orienteret Hjemrejsestyrelsen om den pågældendes nye opholdssted. Der kan dog være helt særlige tilfælde, hvor Hjemrejsestyrelsen på anden vis allerede har et sikkert kendskab til udlændingens nye opholdssted, hvorfor meldepligten kan flyttes, uden at udlændingen har orienteret herom. Orienteringspligten skal således i disse særlige tilfælde bidrage til, at meldepligten kan flyttes på et endnu tidligere tidspunkt.

Orienteringspligten træder i kraft fra det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke skal pålægges en opholdspligt af særlige grunde, eller hvor udlændingens opholdspligt ophæves. Til forskel fra opholds- og underretningspligten pålægges orienteringspligten ikke ved afgørelse. Herved sikres det navnlig, at udlændingen ikke kan unddrage sig et pålæg om orienteringspligten ved at skjule sig for myndighederne eller på anden vis vanskeliggøre, at myndighederne kan træffe afgørelse om pålæg af orienteringspålæg og meddele denne til den pågældende. Det forudsættes dog, at Hjemrejsestyrelsen så vidt muligt vejleder den enkelte udlænding om orienteringspligten. Udlændingestyrelsen vil, i forbindelse med, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om ikke at pålægge en opholdspligt eller om at ophæve en pålagt opholdspligt, i den forbindelse anviser et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt. Hjemrejsestyrelsen vil skulle vejlede udlændingen om udlændingens pligt til fremadrettet at orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, hvis udlændingen ikke tager ophold på det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted. Udlændingestyrelsens anvisning af indkvartering sker som led i faktisk forvaltningsvirksomhed.

Tilsvarende vil Hjemrejsestyrelsen skulle vejlede en udlænding, der har fået ophævet sin opholdspligt ved dom, om pligten til at orientere Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted i forbindelse med, at Udlændingestyrelsen anviser udlændingen et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt.

Det forhold, at det ikke konkret har været muligt at vejlede udlændingen om orienteringspligten, f.eks. fordi udlændin-

gens opholdssted er ukendt, kan ikke i sig selv føre til, at orienteringspligten ikke finder anvendelse.

Det forudsættes, at Udlændingestyrelsen i særlige tilfælde, dvs. hvor Danmarks internationale forpligtelser konkret tilsiger det, skal bestemme, at en udlænding på tålt ophold, der opfylder sin orienteringspligt, er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og tilbud om aktivering på det nærmeste indkvarteringssted. Udlændingen vil ligeledes have mulighed for at opfylde sin kontrakt om aktivering mv. på det nærmeste indkvarteringssted og vil dermed bibeholde muligheden for at få udbetalt tillægsydelse. Med nærmeste indkvarteringssted henvises til indkvarteringsstedets geografiske beliggenhed i forhold til placeringen af den bolig, hvor udlændingen har orienteret om, at den pågældende tager fast ophold.

Udlændingestyrelsen har efter udlændingelovens § 42 a, stk. 12, en forpligtelse til at beslutte såfremt særlige grunde taler herfor, at en udlænding, som har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. § 42 a, stk. 5 og 11, og som har orienteret herom, jf. § 42 a, stk. 11, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, jf. stk. 1, jf. stk. 3 og 4, dækket af Udlændingestyrelsen efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse herom.

I vurderingen af, om der skal gøres undtagelse fra den generelle ordning om adgangen til at modtage forsørgelse på udrejsecenteret, vil bl.a. varigheden af det tålte ophold og udsigten til, at udsendelse bliver mulig kunne indgå, sammenholdt med ordningens praktiske konsekvenser for den pågældende udlænding og dennes evt. familie, herunder afstanden mellem udlændingens opholdssted/aktiviteter og det anviste udrejsecenter, om der er tungtvejende psykosociale eller sundhedsmæssige hensyn til udlændingen (f.eks. om den pågældende udlænding har handicap, der gør transporten til centeret uforholdsmæssigt tidskrævende eller vanskelig) og om den pågældende har alvorligt syge familiemedlemmer her i landet.

Udlændingestyrelsen skal i alle tilfælde vurdere, om der foreligger konkrete omstændigheder, der indebærer, at der skal gøres undtagelse fra den generelle ordning. Vurderingen skal foretages løbende med henblik på at sikre løbende overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser. En udlænding, der opfylder sin orienteringspligt, og som hidtil kun har haft adgang til forsørgelse på udrejsecenteret, vil således til enhver tid, hvis der opstår en særlig situation, kunne rette henvendelse til Udlændingestyrelsen med henblik på, at Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt Danmarks internationale forpligtelser konkret tilsiger en adgang til forsørgelse i tilknytning til nærmeste indkvarteringssted.

I tilfælde, hvor der gøres undtagelse fra den almindelige ordning for forsørgelse af udlændinge på tålt ophold på

det anviste udrejsecenter, vil der som udgangspunkt være tale om, at den pågældende tilbydes forsørgelse, herunder adgang til nødvendige sundhedsmæssige ydelser, på nærmeste indkvarteringssted.

Der vil dog kunne opstå tilfælde, hvor der enten ikke er et indkvarteringssted, der er tættere på udlændingen end udrejsecenteret, eller hvor udlændingen af enten sygdomsbetingede eller familiære grunde, ikke har mulighed for at tage hen til det nærmeste indkvarteringssted. Det beror i sådan en situation på Udlændingestyrelsens vurdering, hvorledes udlændingens forsørgelse mest hensigtsmæssigt skal sikres, set i lyset af, hvilke konkrete muligheder der er tilgængelige.

Udbetalingen af tillægsydelser kan ligeledes efter en konkret vurdering ske, også selv om udlændingen ikke har opfyldt sin kontrakt herom, såfremt det på baggrund af de helt særlige omstændigheder ikke er muligt for udlændingen at deltage i aktiveringen mv. Indkvarteringsoperatøren, med hvem kontakten indgås, kan fritage en udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, fra tilbuddet om undervisning og aktivering. Det kan være i tilfælde, hvor udlændingen allerede besidder den viden og de færdigheder, som kan opnås ved deltagelse i undervisningen og aktiveringen. Indkvarteringsoperatøren kan også undtagelsesvist fritage beboere fra undervisning og aktivering, hvis beboerne ikke er i stand til at følge undervisningen eller deltage i aktivering på grund af egen eller barns alvorlige sygdom, psykiske lidelser, barsel, høj alder, egen beskæftigelse eller manglende pasningsmuligheder for egne mindreårige børn.

Indkvarteringsoperatøren kan således indgå kontrakter med beboere, som ikke indeholder tilbud om undervisning og aktivering, hvis operatøren har fritaget beboerne fra deltagelse af ovennævnte årsager. Det skal fremgå af kontrakten, at beboeren er fritaget samt årsagen hertil.

Det er som udgangspunkt en forudsætning for at få flyttet meldepligten og for at kunne modtage forsørgelse uden for indkvarteringsstedet, at udlændingen har orienteret myndighederne om sit faste opholdssted.

Kravet om opfyldt orienteringspligt i forhold til forsørgelsen er begrundet i hensynet til, at Udlændingestyrelsen for at kunne tilrettelægge forsørgelsen på nærmeste indkvarteringssted eller på anden vis har behov for at kende udlændingens opholdssted.

Tager en udlænding, der har fået ophævet sin opholdspligt, fast ophold uden for det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, og opfylder udlændingen ikke sin orienteringspligt, vil den pågældende således fortsat skulle opfylde sin meldepligt på udrejsecenteret, ligesom den pågældende alene er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse på udrejsecenteret.

Bliver Udlændingestyrelsen bekendt med, at en udlænding, der har orienteret myndighederne om, at den pågældende har taget fast ophold på en bestemt adresse, ikke har fast ophold på denne adresse, skal den pågældende udlænding anses som værende flyttet uden at opfylde sin orienteringspligt, og udlændingen vil som følge heraf miste en eventuel ret til forsørgelse uden for indkvarteringsstedet. Der vil for så vidt angår spørgsmålet om bortfald af retten til forsørgelse være tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det vil dog i sagens natur ikke være muligt for Udlændingestyrelsen at partshøre og orientere den pågældende om afgørelsen, før myndighederne på ny bliver bekendt med den pågældendes opholdssted. Meldepligten vil ligeledes skulle flyttes tilbage til det indkvarteringssted, hvor udlændingen er anvist eller kan anvise indkvartering, såfremt politiet bliver bekendt med, at udlændingen ikke opholder sig det angivne sted.

Udlændingestyrelsens afgørelse om, hvorvidt en udlænding på tålt ophold i særlige tilfælde fortsat skal være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, uanset at den pågældende ikke har taget ophold som anvist af Udlændingestyrelsen, er en afgørelse i forvaltningslovens forstand og er som følge heraf omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler.

Træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, at en udlænding på tålt ophold, som har fået ophævet sin opholdspligt, og som har taget fast ophold uden for det anviste indkvarteringssted, ikke er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, kan afgørelsen påklages til Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 1.

3.11.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En afvist asylansøger pålægges som udgangspunkt melde- og opholdspligt, hvis den pågældende ikke er udrejst inden for den frist for udrejse, som den pågældende er givet. Det samme gælder, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse. Pligterne pålægges for at sikre myndighedernes kendskab til udlændingens opholdssted og som en konsekvens af udlændingens manglende medvirken til sin udrejse.

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, kan som udgangspunkt ligeledes pålægges opholds- og meldepligt og i tillæg hertil også underretningspligt for at sikre myndighedernes kendskab til udlændingens opholdssted, og for at sikre en effektiv fuldbyrdelse af udvisningen eller gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Derudover skal en udlænding på tålt ophold, der tager ophold uden for udrejsecenteret, orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, hvis udlændingen har fået ophævet sin opholdspligt, for bl.a. at sikre, at myndighederne har kendskab til, hvor den pågældende opholder sig til brug for en eventuel udsendelse.

Melde-, opholds-, underretnings- og orienteringspligten er således alle kontrolforanstaltninger med henblik på at sikre en udlændings udrejse.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den foreslåede hjemrejselov – som det hidtil har været tilfældet efter udlændingeloven – skal indeholde bestemmelser om, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin udrejse, som udgangspunkt skal pålægges melde- og opholdspligt af Hjemrejsestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod. Udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved endelig dom og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, skal som udgangspunkt pålægges melde-, opholds- og underretningspligt, medmindre særlige grunde taler derimod. Endelig skal en udlænding på tålt ophold, der ikke (længere) er pålagt opholdspligt, og som tager ophold uden for udrejsecenteret, pålægges orienteringspligt.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at Hjemrejsestyrelsen skal pålægge kontrolforpligtelserne, således som det er forudsat i ressortdelingen, jf. kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Dog er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at politiet også skal kunne pålægge meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 1. Baggrunden herfor er, at politiet bl.a. i sager, hvor der er truffet en afgørelse om afvisning, kan have et behov for af egen drift at kunne pålægge meldepligt, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, og således for at sikre en så effektiv opgaveløsning for politiets sager som muligt.

Det er derudover Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændingelovens § 34, stk. 2, skal indeholde en lovhjemmel til, at Udlændingestyrelsen kan pålægge udlændinge, der ikke er omfattet af hjemrejseloven – eksempelvis registrerede asylansøgere – meldepligt for at sikre

udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, inden der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, sådan som det er hensigten med ressortdelingen.

Det er samtidig Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen i § 34, stk. 2, fortsat skal indeholde en tilsvarende lovhjemmel til, at politiet kan pålægge meldepligt. Baggrunden herfor er, at politiet bl.a. i sager, hvor der endnu ikke er truffet en afgørelse om afvisning, kan have et behov for af egen drift at kunne træffe bestemmelser om meldepligt som anført i § 34, stk. 2, for at sikre en så effektiv opgaveløsning for politiets sager som muligt.

3.11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i hjemrejseloven fastsættes regler om kontrolforpligtelser for at motivere udlændinge, der ikke udrejser i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, til at medvirke til deres sags behandling og til udrejsen. Reglerne herom skal desuden understøtte myndighedernes kontrol med disse udlændinge ved at sikre tilstedeværelsen af udlændinge, der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet, så der kan ske udsendelse så snart muligheden herfor opstår.

Det foreslås derfor, at det i hjemrejseloven fastsættes, at Hjemrejsestyrelsen eller politiet skal kunne pålægge meldepligt, hvis det er hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen. En udlænding vil således kunne pålægges meldepligt, hvis 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, jf. § 13, stk. 3, 3) udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter § 13, stk. 1 eller 2, samt flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt. eller 4) udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1.

Det forudsættes, at afviste asylansøgere, der ikke medvirker til deres udrejse, som udgangspunkt pålægges meldepligt tre gange ugentligt. Det gælder allerede i dag, jf. Folketings-tidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Derudover foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge meldepligt til udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlæn-

dinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, medmindre særlige grunde taler derimod.

Hjemrejsestyrelsen vil således kunne pålægge en udlænding på tålt ophold meldepligt, medmindre særlige grunde taler derimod, for at sikre, at Hjemrejsestyrelsen har kendskab til udlændingens opholdssted. Det forudsættes, at udlændinge på tålt ophold som udgangspunkt vil blive pålagt daglig meldepligt. Det gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Hjemrejsestyrelsen vil også kunne pålægge en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, meldepligt, medmindre særlige grunde taler derimod, med henblik på at sikre udsendelse som følge af en beslutning om udvisning. Det gælder allerede i dag og gældende ret vil således blive videreført.

Udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, vil kunne pålægges meldepligt af Hjemrejsestyrelsen med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejse eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod. Det gælder allerede i dag og gældende ret vil således blive videreført.

Meldepligten vil skulle pålægges, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst. Meldepligten vil således skulle pålægges, uanset om udlændingen medvirker til sin udrejse. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 89, og gældende ret vil således blive videreført.

Det forudsættes, at udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange ugentligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 89, og gældende ret vil således blive videreført.

Meldepligten vil i praksis skulle afvikles på indkvarteringsstedet ved hjælp af en elektroniske meldepligtsløsning, hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde vil registreringen kunne ske med et kort med et foto og en strejkode. Alternativt vil registreringen kunne ske manuelt. For så vidt angår udlændinge på tålt ophold, der ikke længere er pålagt opholdspligt, men som fortsat er pålagt meldepligt, vil meldepligten ligeledes i

praksis skulle afvikles på et indkvarteringssted eller på en politstation i nærheden af det sted, hvor udlændingen har taget fast ophold. Det er allerede praksis i dag, og gældende praksis vil således blive videreført.

Det foreslås samtidig, at de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 34, stk. 3-7, om meldepligt, ophæves.

Det foreslås endvidere, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge udlændinge, der ikke udrejser i overensstemmelse med pligten hertil og ikke medvirker til deres udrejse, opholdspligt på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod.

I tillæg hertil foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, skal pålægge udlændinge, der ikke udrejser i overensstemmelse med pligten hertil og ikke medvirker til deres udrejse, opholdspligt på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, hvis udlændingen straffes for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og bladvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for et forhold, der er begået på indkvarteringsstedet, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, eller nabokommuner til denne kommune. Det foreslås at bemyndige udlændinge- og integrationsministeren til at fastsætte tidspunktet for iværksættelse af denne bestemmelse.

Det foreslås endvidere, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, opholdspligt på et indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Det foreslås samtidig, at bestemmelsen om opholdspligt i udlændingelovens § 42 a, stk. 8, ophæves.

Desuden foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne pålægge underretningspligt over for udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, medmindre særlige grunde taler derimod.

Det foreslås samtidig, at bestemmelsen om underretningspligt i udlændingelovens § 42 a, stk. 10, ophæves.

Det forudsættes, at afgørelser om opholds-, underretnings- og meldepligt som følge af den foreslåede bestemmelse om digital kommunikation i § 4, stk. 1, som udgangspunkt vil blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning, når denne bestemmelse træder i kraft.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholds-, underretnings- og meldepligten til politiet. Der vil som hidtil skulle foretages kontrol med overholdelse af opholds-, underretnings- og meldepligten ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af enten den elektroniske adgangskontrol eller på baggrund af registreringspraksis, herunder manuel adgangskontrol. Der vil derudover løbende skulle ske tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol.

På den baggrund foreslås det, at den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 9, om Udlændingestyrelsens pligt til at føre kontrol med, at opholds- og underretningspligten overholdes, ophæves, og at der ikke indsættes en bestemmelse herom i hjemrejseloven, idet Hjemrejsestyrelsen allerede som led i sit virke vil skulle føre kontrol med at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde eventuelle overtrædelser af disse.

Overtræder en udlænding på tålt ophold, en udlænding der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og som ikke er varetægtsfængslet efter § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, et pålæg om melde-, opholds- eller underretningspligt, vil det kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Alle andre udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som overtræder et pålæg om melde- og opholdspligt, eller som gennem voldelig eller truende adfærd lægger hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted, vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil kunne påklages til Udlændingegenævnet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1 og stk. 5.

En afgørelse om opholds- og underretningspligt vil ikke

kunne påklages til anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3.

Derudover foreslås det, at udlændinge på tålt ophold, der ikke (længere) er pålagt opholdspligt, skal orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om, hvor udlændingen tager ophold, hvis udlændingen tager fast ophold uden for det indkvarteringssted, som Udlændingestyrelsen har anvist udlændingen at tage ophold på. Udlændingen på tålt ophold skal desuden orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen, hvis udlændingen tager fast ophold et nyt sted. Det foreslås samtidig, at den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 11, om orienteringspligt, ophæves.

Forslagene om kontrolforpligtelser, herunder regler om klage muligheder og straf, svarer til gældende ret, og gældende ret vil således blive videreført. Der tilsigtes således ingen ændringer i den gældende retstilstand udover at reglerne skal henhøre under Hjemrejsestyrelsen. Dog skal både Hjemrejsestyrelsen og politiet kunne træffe afgørelse efter den foreslåede § 12, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at der i udlændingelovens § 34, stk. 2, lovfæstes en dobbeltkompetence, hvorefter at politiet eller Udlændingestyrelsen vil kunne træffe beslutning om meldepligt for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, inden der er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 12 og § 13 og bemærkningerne hertil, samt til afsnit 3.3 om medvirken, afsnit 3.18 om kompetence- og klageregler og afsnit 3.19 om straf.

3.12. Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse

3.12.1. Gældende ret

En udlænding kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens §§ 35 og 35 a og frihedsberøves efter udlændingelovens § 36.

Hjemrejsestyrelsen, har som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget den indledende

sagsbehandling i forbindelse med frihedsberøvelse med henblik på afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Udlændingestyrelsen står som hidtil for den indledende sagsbehandling i forbindelse med frihedsberøvelse i den situation, hvor den pågældende udlænding har processuelt ophold i Danmark som følge af en ansøgning om opholdstilladelse.

Politiet har fortsat kompetencen til at udøve magt eller tvang og træffer derfor den endelige afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen, og det er politiet, der foretager den faktiske frihedsberøvelse.

Det indebærer, at det er op til politiet at vurdere, om betingelserne for frihedsberøvelse er opfyldt, og om frihedsberøvelse er nødvendig med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse til brug for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Politiet har endvidere fortsat ansvaret for fremstillinger for retten af udlændinge efter udlændingelovens § 37, stk. 1, og for effektivering af løsladelse af en frihedsberøvet udlænding. Det er endvidere politiet, som møder i retten i sager om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 og § 35 a og i sager om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36.

3.12.1.1. Varetægtsfængsling

En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under en straffesags behandling, og under en eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, hvis udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, eller hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 35, stk. 1.

En asylansøger kan derudover varetægtsfængsles, hvis den pågældende er udvist som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, jf. udlændingelovens § 35, stk. 2.

Ifølge bemærkningerne sker varetægtsfængsling efter § 35, stk. 2, med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, efter at asylansøgeren har afsonet sin straf (eller modtaget en dom om betinget frihedsstraf), jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5633.

Af samme bemærkninger fremgår bl.a., at der ikke vil ske varetægtsfængsling efter § 35, stk. 2, hvis det er overvejende

sandsynligt, at den pågældende asylansøger som værende af en bestemt nationalitet eller befolkningsgruppe vil blive meddelt asyl, idet udlændinge, der meddeles asyl, ikke kan udsendes til hjemlandet eller et andet land, hvor de er i risiko for forfølgelse, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5633. Der er i sådanne tilfælde ikke udsigt til en endelig fuldbyrdelse af udvisningsafgørelsen i form af udsendelse. Det er forudsat i samme bemærkninger, at Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet løbende orienterer Hjemrejsestyrelsen skriftligt om relevant praksis hos asylmyndighederne. I tvivlstilfælde kan Hjemrejsestyrelsen forelægge konkrete sager for Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet.

Videre fremgår det af lovbemærkningerne bl.a., at i tilfælde, hvor spørgsmålet om varetægtsfængsling – herunder om forlængelse af varetægtsfængslingen – skal forelægges for retten, forudsættes det, at Udlændingestyrelsen, Flygtningenævnet eller eventuelt andre udlændingemyndigheder afgiver en udtalelse til Hjemrejsestyrelsen om, hvornår den pågældende asylansøgers sag kan forventes afgjort, og om eventuelle andre forhold, der måtte være af betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5633.

Retten fastsætter en frist for varetægtsfængslingens længde, når formålet med varetægtsfængslingen er at fuldbyrde en udvisning som følge af kriminalitet, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 2. pkt. Der er ikke i udlændingeloven fastsat en øvre grænse for varigheden af varetægtsfængslingen, og varigheden afhænger derfor af de konkrete omstændigheder.

En udlænding kan derudover varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har overtrådt et pålæg om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 4-6, opholdspligt efter udlændingelovens § 48, stk. 8, 1. og 3. pkt., eller underretningspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, jf. udlændingelovens § 35 a, stk. 1.

Ifølge lovbemærkningerne finder retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt anvendelse på varetægtsfængsling, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3, 1. pkt., og § 35 a, stk. 2, jf. Folketingstidende 1999-00, tillæg A, side 7394 og Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 51.

3.12.1.2. Frihedsberøvelse

En udlænding skal så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre muligheden for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, hvis den pågældende udlænding ikke har ret til at opholde sig her i landet, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt.

Det er en betingelse for iværksættelse af frihedsberøvelsen, at mindre indgribende foranstaltninger efter udlændingelovens § 34, om bl.a. deponering af pas og billet m.v. og påbud om meldepligt, ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter § 36, stk. 1, 1. pkt., for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, jf. § 36, stk. 1, 4. pkt.

Ved en beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, jf. udlændingelovens § 36, stk. 9.

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., at politiet kan træffe bestemmelse om frihedsberøvelse af en udlænding med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a (overførsel mv. efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne, med senere ændringer (Dublin III-forordningen)), hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 10, 1. pkt., at der i vurderingen af, hvorvidt der foreligger en væsentlig risiko for forsvinden, skal lægges særlig vægt på, om den pågældende udlænding har søgt asyl i flere andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, før indgivelse af asylansøgning i Danmark, eller under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 10, nr. 1-7, at der skal lægges vægt på, om den pågældende antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, om den pågældende tidligere har været overført

fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, eller om den pågældende tidligere har unddraget sig eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel.

Herudover skal der lægges vægt på, om den pågældende har forsømt at overholde foranstaltninger, som den pågældende er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse, om den pågældende over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel, eller om den pågældende er blevet udvist administrativt efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b.

Endelig skal det tillægges vægt, om den pågældende er indrejst i strid med et indrejseforbud udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller om sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, styrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

En udlænding kan derudover frihedsberøves, hvis udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed med henblik på at sikre muligheden for fuldbyrdelse af afgørelsen om udvisning, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt.

En udlænding skal endvidere så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at motivere den pågældende til at medvirke til sin udrejse, hvis udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6, hvis de i udlændingelovens §§ 34 og 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt. og stk. 14, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Overholder en udlænding på tålt ophold ikke en pålagt meldepligt gennem længere tid, kan udlændingen derudover frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 36, stk. 7.

Endelig kan en udlænding frihedsberøves, når den pågældende under en udsendelse er i transit i en dansk lufthavn, jf. udlændingelovens § 36, stk. 8.

Udlændingelovens § 36, stk. 8, skal ses i sammenhæng med udlændingelovens § 34, stk. 1 og 7, og Rådets direktiv nr. 2003/110 af 25. november 2003 om bistand ved gennemrejse i forbindelse med udsendelse med fly. Efter direktivet skal medlemsstaterne som udgangspunkt anvende direkte flyforbindelser i forbindelse med udsendelse af tredjelandstatsborgere, men kan anmode om gennemrejse med fly via en anden medlemsstat.

En iværksat frihedsberøvelse skal altid være af så kort varighed som muligt og inden for de grænser for frihedsberøvelsens samlede varighed, der er fastsat i udlændingelo-

vens § 37, stk. 8. Det fremgår af lovbemærkningerne, at en frihedsberøvelse i medfør af § 36 med henblik på udsendelse som udgangspunkt ikke må overstige 6 måneder, men kan forlænges med 12 måneder til i alt 18 måneder, såfremt der foreligger særlige omstændigheder, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 118 som fremsat, side 12. Dette gælder dog ikke for tredjelandsstatsborgere, som afvises efter udlændingelovens § 28 eller udvises på grund af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, eller § 25 c, da disse udlændinge ikke er omfattet af den danske implementering af udsendelsesdirektivet, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 107 som fremsat, side 8.

3.12.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Udlændinge, der ikke (længere) har lovligt ophold her i landet, har pligt til at udrejse, jf. udlændingelovens § 30. Udrejser udlændingen ikke, kan udlændingen blive mødt med forskellige foranstaltninger for at sikre muligheden for udrejse. Myndighederne har således mulighed for at anvende mindre indgribende foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken, kontrolforpligtelser og frihedsberøvelse.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den foreslåede hjemrejselov bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge, herunder blandt andet regler om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, kontrolforpligtelser og frihedsberøvelse.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering at reglerne om varetægtsfængsling efter udlændingelovens §§ 35 og 35 a bør fremgå af den foreslåede hjemrejselov, og at udlændingelovens §§ 35 og 35 a som konsekvens heraf bør ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 15 og 16.

Det er videre Udlændinge- og Integrationsministeriet vurdering, at den foreslåede hjemrejselov skal indeholde bestemmelser om frihedsberøvelse af udlændinge med henblik på at sikre muligheden for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at hjemrejseloven skal indeholde bestemmelser om frihedsberøvelse af en udlænding, der er afvist asylansøger, eller som har pligt til at rejse hjem, og som ikke efterkommer et flyttepåbud eller en pålagt opholdspligt, med henblik på at kunne transportere udlændingen hen til det sted, hvor den pågældende er pålagt at tage ophold efter de foreslåede bestemmelser i § 13, stk. 1 (opholdspligt), og §

9, stk. 2, 2. pkt. (flyttepåbud). Dette svarer til indholdet af gældende ret.

Reglerne om varetægtsfængsling og frihedsberøvelse har sammen med bl.a. reglerne om melde-, opholds-, og underretningspligt (kontrolforpligtelser) til formål at sikre udlændingens tilstedeværelse med henblik på afvisning, udvisning, overførsel og udsendelse og motivere udlændingen til at samarbejde om sin udrejse.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse, som ikke angår frihedsberøvelse med henblik på udsendelse, skal forblive i udlændingeloven. Det gælder bestemmelserne i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. og 5-6. pkt., og stk. 2-4, der handler om muligheden for at anvende frihedsberøvelse i forbindelse med behandlingen af en asylansøgers sag. Bestemmelsen i den gældende udlændingelovs § 36, stk. 1, 2. pkt. (frihedsberøvelse med henblik på dublinoverførsel), og § 36, stk. 10 (kriterier der skal lægges vægt på i forbindelse med frihedsberøvelse), bør dog fremgå af både udlændingeloven og hjemrejseloven.

3.12.3. Den foreslåede ordning

3.12.3.1. Varetægtsfængsling

Det foreslås, at en udlænding skal kunne varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning, og når mindst en af følgende betingelser er opfyldt 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom, eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Endvidere foreslås det i den foreslåede hjemrejselovs § 14, stk. 2, at en udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, skal kunne varetægtsfængsles med henblik på at sikre asylansøgerens udsendelse som følge af beslutningen om udvisning.

Varetægtsfængsling vil ikke skulle ske, hvis det er overvejende sandsynligt, at den pågældende som værende af en bestemt nationalitet eller befolkningsgruppe vil få opholdstilladelse efter reglerne om asyl.

Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, vil i øvrigt finde anvendelse. Der skal dog altid fastsættes en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved

varetægtsfængsling eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, og alene er iværksat med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. skal fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt.

Det foreslås i § 14, stk. 3, at der skal kunne foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7.

Det foreslås endvidere, at en udlænding skal kunne varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt efter § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter § 13, stk. 2, eller underretningspligt efter § 13, stk. 4.

Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, vil i øvrigt ligeledes finde anvendelse i relation til varetægtsfængsling, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt.

I forbindelse med en sag om udvisning af en udlænding som følge af kriminalitet, vil det som hidtil være op til anklagemyndigheden at nedlægge påstand om varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14. Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse skulle anmode om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten. Ved varetægtsfængsling af en asylansøger efter den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, vil Hjemrejsestyrelsen endvidere skulle indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen eller Flytningenævnet og øvrige relevante udlændingemyndigheder om den pågældendes asylsag til brug for vurderingen af, om der skal ske varetægtsfængsling. Retten skal dernæst træffe afgørelse om eventuel varetægtsfængsling.

De foreslåede bestemmelser vil indholdsmæssigt svare til de gældende bestemmelser i udlændingelovens §§ 35 og 35 a, som samtidig foreslås ophævet, jf. de foreslåede bestemmelser i § 25, nr. 15 og 16. Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret.

Der tilsigtes med forslaget ingen ændringer i bestemmelsernes anvendelse i forhold til, hvad der hidtil har været gældende efter udlændingeloven. Der skal således ske varetægtsfængsling i samme omfang som hidtil efter de foreslåede bestemmelser.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 14 og 15 og bemærkningerne hertil.

3.12.3.2. Frihedsberøvelse

Det foreslås, at såfremt de i §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal den pågældende så vidt muligt frihedsberøves.

Det foreslås, at såfremt udlændingen fast bopæl her i landet, vil den pågældende udlænding alene kunne frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, nr. 2.

Ved beslutning om frihedsberøvelse med henblik på afvisning, udvisning eller udsendelse vil der navnlig skulle lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, vil foreligge, når udlændingen ikke medvirker under eller lægger hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Det foreslås videre, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, så vidt muligt skal frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelsen af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt, hvis de i § 11, § 12, § 13, stk. 1, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 a, stk. 10, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Det foreslås også, at såfremt en afvist asylansøger ikke medvirker til sin udrejse, vil udlændingen så vidt muligt skulle frihedsberøves, såfremt de i § 11, § 12, § 13, stk. 1, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 a, stk. 8, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Desuden foreslås det, at politiet skal kunne bestemme, at der med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige.

Det foreslås derudover, at en udlænding vil kunne frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for en fare for statens sikkerhed i henhold til udlændingelovens § 25, nr. 1.

Det foreslås videre, at en udlænding skal kunne frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdsplicht efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, eller et flyttepåbud efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 2. pkt. eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal kunne frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdsplicht efter § 13, stk. 6.

Bestemmelsen svarer til den gældende udlændingelovs § 36, stk. 2, 1. pkt., og vil kun skulle omfatte udlændinge, der er afviste asylansøgere og øvrige udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet. Det foreslås, at udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., ændres således, at den kun vil finde anvendelse på asylansøgere og andre udlændinge, som ikke har fået en afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse, jf. den foreslåede § 25, nr. 18.

Desuden foreslås det, at en udlænding på tålt ophold, der en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, vil kunne frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Endelig foreslås det, at såfremt de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

De foreslåede bestemmelser i hjemrejseloven svarer til bestemmelserne i udlændingelovens § 36, stk. 1, 1.-4. pkt., og stk. 5-10, som foreslås ophævet i udlændingeloven, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 17 og 22.

Der tilsigtes med forslaget ingen ændringer i bestemmelsernes anvendelse i forhold til, hvad der hidtil har været gældende efter udlændingeloven. Der vil således skulle ske frihedsberøvelse i samme omfang som hidtil efter de foreslåede bestemmelser.

Det foreslås endvidere i den foreslåede § 21, stk. 4, at vedkommende politidirektør vil kunne træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse som udgangspunkt skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås endvidere, at en afgørelse om frihedsberøvelse skal kunne påklages til Rigspolitichefen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 6, hvis udlændingen ikke forinden er fremstillet for retten efter udlændingelovens §§ 37 og 37 k.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 16 og bemærkningerne hertil.

3.13. Tvangsfremstilling

3.13.1. Gældende ret

Når Hjemrejsestyrelsen skal drage omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen efter udlændingelovens § 40, stk. 6, meddele de nødvendige oplysninger og medvirke til at tilvejebringe nødvendig rejselegitimation og visum til udrejsen, ligesom udlændingen skal medvirke til udrejsen i øvrigt. Retten kan desuden på begæring fra politiet bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, skal lade sig fremstille på hjemlandets eller et andet lands repræsentation.

Bestemmelsen fastlægger, at en udlænding, der ikke er udrejst ved udløbet af en fastsat udrejsefrist, og som skal udsendes ved Hjemrejsestyrelsens foranstaltning, har pligt til at meddele de oplysninger, der er nødvendige for, at en udsendelse kan finde sted, og til i øvrigt at medvirke til udsendelsen.

Bestemmelsen fastsætter endvidere, at retten ved kendelse kan bestemme, at udlændinge, der ikke frivilligt ønsker at lade sig fremstille for diplomatiske repræsentationer, kan fremstilles med magt, hvis det skønnes fornødent.

I forbindelse med Hjemrejsestyrelsens forberedelse af en udsendelse af en udlænding, der ikke må opholde sig i Danmark, fastlægger Hjemrejsestyrelsen udlændingens identitet, i det omfang identiteten ikke allerede er fastlagt i forbindelse med asyl- eller udvisningssagen eller i anden forbindelse. Det undersøges i den forbindelse bl.a., om den pågældende er i besiddelse af rejsedokumenter, f.eks. pas og transitvisum, som kan identificere den pågældende, og som kan anvendes i forhold til hjemlandets myndigheder i forbindelse med udsendelsen. Har udlændingen ikke rejsedokumenter, søger Hjemrejsestyrelsen at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til det formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabolandene.

Flere repræsentationer ønsker, forinden der udstedes rejsedokumenter, gennem samtale med udlændingen at sikre sig, at udlændingen med sikkerhed er statsborger i det pågældende land.

I en række tilfælde tilkendegiver udlændinge, at de ikke ønsker frivilligt at lade sig fremstille for en diplomatisk repræsentation. Retten kan herefter bestemme, på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, at den pågældende udlænding

skal tvangsfremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten kan endvidere bestemme, at der skal ske fremstilling for en udenlandsk repræsentation i udlandet. Tilsvarende gælder for udlændinge, der er frihedsberøvede i medfør af udlændingeloven.

Retten beslutning om, at en udlænding skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation, træffes ved retskendelse, og der beskikkes en advokat for den pågældende. Kendelsen kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning.

3.13.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændingens forhold fra det tidspunkt, den pågældende har modtaget en endelig afgørelse om, at vedkommende ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen vedrørende tvangsfremstilling for hjemlandets myndigheder, der i dag fremgår af udlændingelovens § 40, stk. 6, bør overføres til hjemrejseloven.

3.13.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 17, om adgang til tvangsmæssig fremstilling af udlændinge for diplomatiske repræsentationer, når udlændingen ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller fremskaffe rejsedokumenter til brug for sin udrejse.

Det bemærkes i den forbindelse, at pligten til at meddele de nødvendige oplysninger til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt vil fremgå af den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 3, som fastlægger udlændingens pligt til at medvirke til sin udrejse.

Hjemrejsestyrelsen vil i forbindelse med behandling af udsendelsessager bl.a. skulle fastlægge udlændinges identitet med henblik på udsendelse, i det omfang identiteten ikke allerede er fastlagt. Hjemrejsestyrelsen vil skulle undersøge, om udlændingen er i besiddelse af rejsedokumenter til brug for endelig identifikation samt udsendelse i øvrigt. Er det ikke tilfældet, vil Hjemrejsestyrelsen skulle søge at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til det formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabolandene.

Vil den diplomatiske repræsentation, forinden der udstedes rejsedokumenter, gennem en samtale med udlændingen sikre sig, at udlændingen med sikkerhed er statsborger i det pågældende land, vil Hjemrejsestyrelsen skulle afdække, om udlændingen frivilligt vil lade sig fremstille for den diplomatiske repræsentation.

Tilkendegiver udlændingen, at den pågældende ikke frivilligt vil lade sig fremstille, og skønner Hjemrejsestyrelsen, at det er nødvendigt for at kunne udsende udlændingen, vil Hjemrejsestyrelsen skulle anmode politiet om bistand til at indhente retskendelse med henblik på tvangsmæssig fremstilling. Politiet vil, såfremt betingelserne herfor er opfyldt, skulle forelægge sagen for retten.

Afsiger retten kendelse til tvangsfremstilling, vil Hjemrejsestyrelsen skulle planlægge fremstillingen. Det indebærer bl.a., at politiet skal anmodes om fysisk bistand til tvangsfremstillingen.

Det er Hjemrejsestyrelsen, som skal forestå forelæggelsen af sagen for hjemlandets myndigheder.

Som en konsekvens af de foreslåede bestemmelser i hjemrejselovens §§ 3 og 17 foreslås det, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves. Der henvises til lovforslagets § 25, nr. 27.

Den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 17 vil skulle videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 40, stk. 6, om adgang til tvangsmæssig fremstilling af udlændinge for diplomatiske repræsentationer, når udlændingen ikke ønsker at medvirke til at fastlægge sin identitet eller fremskaffe rejsedokumenter til brug for sin udrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse vil retten kunne bestemme, at udlændinge, der ikke frivilligt ønsker at lade sig fremstille for diplomatiske repræsentationer, kan fremstilles med magt, hvis det skønnes nødvendigt, herunder også for udenlandske repræsentationer i udlandet.

Retten vil som hidtil kunne kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37, og der vil ligeledes som hidtil skulle beskikkes en advokat for udlændingen, ligesom retsplejelovens kapitel 43 a vil skulle finde tilsvarende anvendelse under retten behandling af sagen.

Det vil som hidtil være politiet, der vil skulle bede retten om at afsige kendelse om tvangsfremstilling for diplomatiske repræsentationer. Politiets begæring til retten vil skulle ske efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 17 og bemærkningerne hertil.

3.14. Beslaglæggelse af genstande

3.14.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. pkt., kan dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 10, 4. pkt., finder retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Det fremgår af betænkning nr. 968/1982 om udlændingeloven, der ligger til grund for bestemmelsen, at de bevismidler, som kan tages i bevaring, først og fremmest er legitimationsdokumenter af enhver art, men der kan også være tale om billetter, regninger, kvitteringer, tøjmærker, ejendele og andre genstande, som kan bidrage til at belyse udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande.

Også elektroniske medier som mobiltelefon, tablet m.v. anses for at være omfattet af begrebet genstande og kan derfor tages i bevaring, hvis de må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller hvis de må antages at være af betydning for sagens oplysning, og såfremt det skønnes nødvendigt.

I forbindelse med beslaglæggelse af dokumenter eller genstande, der må antages at være af betydning for sagens oplysning, behøver der ikke at foreligge en vis konkretiseret formodning om, at de pågældende dokumenter eller genstande vil have betydning for sagens oplysning. Det er tilstrækkeligt, at der foreligger en antagelse om, at de pågældende dokumenter eller genstande eventuelt kan have en betydning for sagens oplysning.

Sagens oplysning skal i øvrigt forstås bredt således, at også oplysninger af generel betydning for udlændingens sag vil være omfattet af bestemmelsen. Det gælder bl.a. oplysninger om asylmotiv, udelukkelsesgrunde samt oplysninger i forhold til statens sikkerhed, herunder f.eks. om udlændingen er omfattet af EU's eller FN's sanktionslister.

Retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 om legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse finder desuden anvendelse i forhold til at fastlægge en udlændings identitet.

Udlændingelovens § 40, stk. 10, kan bringes i anvendelse både over for udlændingen selv og tredjemand.

I praksis finder sikringen af en asylansøgers dokumenter og genstande i dag sted i forbindelse med asylregistreringen, eller første gang politiet antræffer en udlænding med ulovligt ophold i Danmark. Sikring af dokumenter og genstande kan endvidere finde sted ved politiets ransagning af udlændingens opholdssted, herunder også ved visitation af det tøj, den pågældende er iført.

Udlændingen kan i den forbindelse samtykke til, at de pågældende genstande kan tages i bevaring.

Dokumenter og genstande, der er taget i bevaring i medfør af udlændingelovens § 40, stk. 10, tilbageleveres til udlændingen, når det ikke længere skønnes fornødent at have dokumenterne og genstandene i bevaring.

3.14.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændingens forhold fra det tidspunkt, den pågældende har modtaget en endelig afgørelse om, at vedkommende ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til den nye hjemrejselov.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der bør indgå en bestemmelse i hjemrejseloven om at tage genstande i bevaring svarende til udlændingelovens § 40, stk. 10.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder endvidere, at det i højere grad bør sikres, at de relevante og nødvendige oplysninger, særligt oplysninger, der kan medvirke til en sikker identifikation af udlændingen, som muliggør en hjemrejse eller udsendelse, kommer Hjemrejsestyrelsen i hænde.

3.14.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 18, om at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, skal kunne tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding.

Dokumenter og genstande vil skulle forstås bredt. Der vil

således kunne være tale om legitimationsdokumenter af enhver art, men også billetter, regninger, kvitteringer, ejendele og andre genstande, som kan bidrage til at belyse udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande. Elektroniske medier vil også være omfattet. Elektroniske medier som f.eks. en mobiltelefon vil ikke skulle opbevares længere end formålet med beslaglæggelsen tilsiger.

Beslaglæggelse af dokumenter og genstande, der ønskes taget i bevaring og ransaget i forbindelse hermed, vil som udgangspunkt skulle ske med udlændingens samtykke. Hvis samtykket ikke kan opnås, vil indgrebet kunne ske efter retskendelse.

Politiet vil efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle bistå ved indhentelse af retskendelse til beslaglæggelse. Politiet vil endvidere skulle effektivere tvangsindgrebet.

Er der risiko for, at øjemedet vil forspildes, vil politiet dog efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kunne foretage beslaglæggelsen uden forudgående retskendelse.

Retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 vil skulle finde anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Den foreslåede bestemmelse svarer til udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. og 4. pkt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 18 og bemærkningerne hertil.

3.15. Strafafbrydelse med henblik på straksudsendelse

3.15.1. Gældende ret

3.15.1.1. Løsladelse med henblik på udsendelse ved afsøning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten

Efter udlændingelovens § 62 a kan kriminalforsorgsområdet efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4-6, eller § 42 a, stk. 8, 1. eller 3. pkt., eller stk. 10, dvs. opholds-, melde- og underretningspligten, skal løslades med henblik på straksudsendelse, uanset at straffen ikke er helt afsonet.

Bestemmelsen giver mulighed for, at kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at en udlænding kan løslades med hen-

blik på straks at blive udsendt af Danmark (løsladelse med henblik på straksudsendelse).

Der kan således ske udsendelse af den pågældende udlænding, også selv om straffen for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten endnu ikke er helt afsonet.

Løsladelse ved straksudsendelse indebærer, at udlændingen ikke skal afsone yderligere fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligten. Er den pågældende endnu ikke påbegyndt strafafsoning, vil der kunne ske frihedsberøvelse efter § 36 i udlændingeloven frem mod udsendelsens iværksættelse.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. lovforslag nr. L 51 af 9. november 2016 om ændring af udlændingeloven, lov om fuldbyrdelse af straf mv. og straffeloven (Styret kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, herunder indførelse af underretningspligt, skærpet straf, afsøning i fodlænke og særlig adgang til varetægtsfængsling, og ændring af klageadgang), at det er en forudsætning for løsladelse, at der er opstået mulighed for at gennemføre en faktisk udsendelse af udlændingen. Der vil således alene kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis der er udsigt til, at udsendelsen af udlændingen rent faktisk kan gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding skulle tilbageføres til fortsat afsøning af den idømte straf.

Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at det – i forhold til vurderingen af, om der er udsigt til, at udsendelsen kan gennemføres – er tilstrækkeligt, at Hjemrejsestyrelsen har en rimelig forventning om, at udsendelse konkret kan gennemføres. Heri vil normalt ligge, at hjemlandets myndigheder har accepteret tilbagesendelsen af den pågældende, men det er ikke et krav. Hjemrejsestyrelsen vil således også kunne indstille til kriminalforsorgsområdet, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis det sker for at foretage en såkaldt grænsefremstilling, hvor den pågældende udlænding fremstilles for hjemlandets myndigheder i hjemlandet med henblik på konkret accept af at tilbagetage den pågældende. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der tidligere i andre sager er gennemført grænsefremstillinger og opnået hjemlandets accept af indrejse. Også i sager, hvor gennemførelse af udsendelse kan være forbundet med en vis usikkerhed, f.eks. fordi erfaringerne med udsendelse til det pågældende land har vist, at udsendelse kan være vanskelig, vil der kunne ske løsladelse med henblik på udsendelse, hvis der i den konkrete sag vurderes at være udsigt til, at en udsendelse kan gennemføres.

Hjemrejsestyrelsen skal i dag sikre, at der ikke er retlige hindringer eller andre forhold af politimæssig karakter, der

taler imod løsladelse med henblik på straksudsendelse. Der kan f.eks. være tale om, at den pågældendes tilstedeværelse er nødvendig som følge af, at den pågældende skal vidne i en straffesag.

I dag er det ifølge forarbejderne til bestemmelsen kriminalforsorgsområdet, som træffer beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse. Det er imidlertid en indstilling fra Hjemrejsestyrelsen, som danner grundlag for kriminalforsorgsrådets beslutning i de pågældende sager.

Det afgørende for, om kriminalforsorgsområdet træffer beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse, er alene Hjemrejsestyrelsens indstilling, dvs. om der reelt er udsigt til, at en udsendelse af den pågældende udlænding kan gennemføres, og kriminalforsorgsområdet vil således ikke skulle foretage en nærmere prøvelse eller vurdering af Hjemrejsestyrelsens indstilling.

Det forudsættes således, at Hjemrejsestyrelsens indstilling lægges oprevet til grund af kriminalforsorgsområdet ved beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Der kan efter udlændingelovens § 62 a ikke i dag ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis udlændingen afsoner fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning end udlændingeloven. Hvis en udlænding f.eks. afsoner en dom for både overtrædelse af opholdspligt og vold, vil der ikke kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse. I sådanne tilfælde vil straffen skulle færdigafsones, før end udsendelse kan komme på tale.

Efter udlændingelovens § 62 a, stk. 2, træffer kriminalforsorgen afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter udsendelsens gennemførelse.

De nærmere regler om løsladelse med henblik på straksudsendelse er fastsat i bekendtgørelse nr. 200 af 27. februar 2017 om løsladelse med henblik på straksudsendelse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 193 af 27. februar 2019 (straksudsendelsesbekendtgørelsen), der er fastsat i medfør af udlændingelovens § 62 a, stk. 3.

3.15.1.2. Strafafbrydelse og genoptagelse efter straffuldbyrdelsesloven

Straffuldbyrdelsesloven indeholder i kapitel 12 nærmere regler om strafafbrydelse.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 75, stk. 1, afbrydes fuldbyrdelsen af en fængselsstraf, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbyrdel-

sen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer.

Strafafbrydelse følger efter bestemmelsen af den indsatte egne handlinger og forekommer navnlig ved undvigelse, udeblivelse fra udgang eller varetægtsfængsling under en ny sag. Endvidere kan i særlige tilfælde en selvforskyldt indlæggelse på sygehus begrunde en strafafbrydelse.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 76 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, tillade, at en straffuldbyrdelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer. Det gælder, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen. Det er endvidere en betingelse, at der ikke antages at foreligge fare for misbrug, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse.

Tilladelse til strafafbrydelse betinges af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold. Tilladelse kan endvidere betinges af, at den pågældende i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 77 genoptages eller, såfremt straffuldbyrdelsen ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes straffuldbyrdelse, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende.

Uanset om der er tale om straffuldbyrdelse i en af kriminalforsorgens institutioner mv. eller på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, indebærer strafafbrydelsen, at der skal foretages en omberegning af straffetiden, jf. straffuldbyrdelseslovens § 16.

Efter de gældende regler i straffuldbyrdelsesloven kan fuldbyrdelse af en fængselsstraf ikke afbrydes med henblik på at udsende en udlænding, der ikke har lovligt ophold i Danmark.

3.15.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets og Justitsministeriets overvejelser

En udlænding, der opholder sig her i landet uden lovligt ophold, skal udrejse eller udsendes, så snart muligheden herfor opstår. Det forhold, at en udlænding er idømt og afsoner en kortere fængselsstraf, ændrer efter regeringens opfattelse ikke herved.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriet og Justitsministeriets opfattelse, at der er behov for at give mulig-

hed for at afbryde straffuldbyrdelsen af en korterevarende fængselsstraf for en udvist udlænding med henblik på straks at kunne udsende den pågældende, når muligheden herfor opstår, uanset at straffen kun er delvist fuldbyrdet. Hensynet til at udsende udlændingen af landet bør således efter ministeriernes opfattelse i en række tilfælde veje tungere end hensynet til, at den pågældende udlænding skal afsone sin straf fuldt ud. Det gælder, når der er tale om en straf for overtrædelse af de udlændingeretlige pligter, der netop er fastsat med henblik på at sikre, at myndighederne har kendskab til den pågældendes opholdssted med henblik på at kunne sikre udsendelse. Det gælder endvidere, når der er tale om, at en udlænding er idømt en kortvarig ubetinget frihedsstraf på op til 4 måneder for andre lovovertrædelser. Det afgørende er, at udsendelse af den udviste udlænding kan blive effektueret, når muligheden herfor opstår.

Uanset hensynet til at sikre udsendelse, så snart dette er muligt, er det dog samtidig Udlændinge- og Integrationsministeriets og Justitsministeriets opfattelse, at hensynet til retshåndhævelsen skal indgå i vurderingen af, om fuldbyrdelsen af en konkret straf skal afbrydes. Således bør udlændinge, der er idømt fængselsstraf for visse særlige forbrydelser, ikke få afbrudt deres afsoning for at blive udsendt. Det vil være tilfældet for udlændinge, der er dømt for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet eller andre forbrydelser, hvor der er særligt tungtvejende hensyn til ofrene og deres pårørende. Det er endvidere ministeriernes opfattelse, at der heller ikke bør kunne ske strafafbrydelse med henblik på udsendelse, hvis der gør sig særlige omstændigheder gældende. Det kan navnlig vedrøre forhold af politimæssig eller retsforfølgningmæssig karakter, herunder som i dag hvis der verserer en anden straffesag mod den dømte udlænding, eller den pågældende skal vidne i en verserende straffesag, eller hvis der er særlige forhold om den pågældende, der bør tages i betragtning, som f.eks. sikkerhedsmæssige hensyn, herunder hvis den pågældende af politiet skønnes at have tilknytning til en bande-gruppering eller som led i myndighedernes indsats mod radikaliserings og ekstremisme.

Det er således sammenfattende Udlændinge- og Integrationsministeriet og Justitsministeriets opfattelse, at muligheden for strafafbrydelse med henblik på straksudsendelse både skal omfatte udlændinge, der er idømt en fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningsspligten efter udlændingeloven, og som allerede i dag kan løslades med henblik på straksudsendelse, og fremover også udlændinge, der er udvist ved dom, og som for overtrædelse af øvrig lovgivning er idømt en ubetinget fængselsstraf på op til 4 måneder, medmindre hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder medfører, at straffuldbyrdelsen ikke bør afbrydes med henblik på udsendelse.

3.15.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en ordning, hvorefter straffuldbyrdelsen afbrydes for en udlænding, der afsoner en straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningsspligten, uanset straffens længde, eller en ubetinget fængselsstraf på op til 4 måneder for andre lovovertrædelser, hvorved udlændingen samtidig er blevet udvist, når afbrydelsen er begrundet i, at der kan ske straksudsendelse. Afbrydelse af straffuldbyrdelsen kan dog ikke ske, hvis hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler herimod.

Muligheden for at afbryde straffuldbyrdelsen for en udlænding, der afsoner en straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningsspligten, uanset at straffen ikke er fuldbyrdet, er en delvis videreførelse af gældende ret, idet udlændinge i dag kan løslades med henblik på udsendelse, selvom de afsoner straf for sådanne overtrædelser. Muligheden for at afbryde straffuldbyrdelsen for en udlænding, der for anden kriminalitet afsoner en ubetinget fængselsstraf på op til 4 måneder med henblik på straksudsendelse er ny. Ordningen indebærer, at der kan ske strafafbrydelse, selvom udlændingen ikke opfylder de tidsmæssige betingelser for prøveløsladelse. Ordningen vil betyde, at personer, der f.eks. idømmes 60 dages ubetinget fængsel, og som ikke kan prøveløslades i dag, vil kunne få afbrudt fuldbyrdelsen af deres straf for at blive udsendt. Endvidere indebærer ordningen, at betingelsen f.eks. er opfyldt, hvis der idømmes 6 måneders fængsel, hvoraf de 4 måneder gøres betinget.

Muligheden for at straksudsende udlændinge, der afsoner en fængselsstraf på op til 4 måneder, er et udtryk for en balancering af hensynet til effektiv udsendelse og hensynet til retshåndhævelsen. Det er således vurderingen, at muligheden for at kunne udsende en udvist udlænding, så snart muligheden herfor opstår, som udgangspunkt vejer tungere end hensynet til retshåndhævelse, når udlændingen er idømt en fængselsstraf af en varighed på op til 4 måneder. Konkrete grunde kan dog medføre, at udlændingen ikke bør udsendes. Det foreslås således samtidig, at en udlænding efter ordningen ikke kan få afbrudt sin straf med henblik på udsendelse, hvis hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder medfører, at udlændingen bør afsone straffen uden afbrydelse af straffuldbyrdelsen. Hjemrejsestyrelsen vil derfor med relevant inddragelse af politi eller anklagemyndighed, før der træffes beslutning om, at en udlænding skal udsendes, skulle foretage en vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at udlændingen ikke bør udsendes.

Ved hensynet til retshåndhævelsen forstås nærmere, at personer, der er dømt for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet eller andre forbrydelser, hvor der er særligt tungtvejende hensyn til ofrene og deres pårørende, bør afsone uden afbrydelse af straffuldbyrdelsen, også selvom de pågældende efterfølgende skal udsendes. Den foreslåede

de ordning kan anvendes, uanset hvilken kriminalitet den pågældende er dømt for, men der skal udvises betydelig varsomhed i situationer, hvor den pågældende er dømt for de ovenfor nævnte kriminalitetstyper. Endvidere kan det f.eks. tillægges betydning, hvis der i kombination med en ubetinget fængselsstraf på op til 4 måneder er idømt en betinget fængselsstraf eller en anden sanktion. Udgangspunktet er således, at udlændinge, der er dømt for disse kriminalitetstyper, ikke bør straksudsendes efter de foreslåede regler på grund af hensynet til retshåndhævelsen.

Ved andre særlige omstændigheder forstås nærmere, at andre forhold end karakteren af den begåede kriminalitet kan have betydning for, om straffen bør afbrydes med henblik på udsendelse, herunder navnlig forhold af politimæssig eller retsforfølgingsmæssig karakter, jf. nærmere i afsnit 3.15.2.

I modsætning til, hvad der i dag gælder i forhold til udlændinge, der afsoner frihedsstraf for overtrædelse af udlændingelovens bestemmelser om opholds-, underrettnings- og meldepligt, og som kan løslades før endt afsoning med henblik på udsendelse, indebærer den foreslåede ordning, at afbrydelse af fuldbyrdelsen af fængselsstraffen alene beror på Hjemrejsestyrelsens beslutning om, at der kan og bør ske straksudsendelse. Styrelsen skal således ikke forinden lave en indstilling til kriminalforsorgen, der herefter træffer beslutning. Beslutningskompetencen vurderes at burde ligge hos Hjemrejsestyrelsen, fordi det er Hjemrejsestyrelsen, der har kendskab til, om udlændingen vil kunne udsendes straks. Det skyldes, at det afgørende i dag for kriminalforsorgens beslutning om, hvorvidt der skal ske løsladelse med henblik på udsendelse af en udlænding, der afsoner en straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underrettningspligten, er, om der reelt er udsigt til, at en udsendelse kan gennemføres, og at der ikke er retlige hindringer eller andre politimæssige forhold, der taler afgørende imod udsendelse af den pågældende udlænding. Det foreslås derfor, at der indføres en ordning, hvorefter Hjemrejsestyrelsen efter relevant inddragelse af politi eller anklagemyndighed vil skulle beslutte, om der skal ske strafafbrydelse og blot orienterer kriminalforsorgen om beslutningen.

Det er en forudsætning for Hjemrejsestyrelsens beslutning om afbrydelse af straffuldbyrdelsen, at der er opstået mulighed for at gennemføre udsendelse af udlændingen, og at udsendelsen rent faktisk gennemføres. Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil straffuldbyrdelsen ikke være at anse som afbrudt, og den pågældende udlænding vil umiddelbart kunne tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf, uden at der skal foretages en ny beregning af straffetiden. Det svarer til, hvad der i dag gælder for udlændinge, der afsoner straffe for overtrædelse af opholds-, melde- eller underrettningspligten, og som løslades med henblik på udsendelse, jf. afsnit 3.15.1.

Endvidere indebærer den foreslåede ordning, at Hjemrejse-

styrelsen skal vurdere, om der er forhold, der taler for, at udlændingen ikke bør udsendes, jf. ovenfor. Hjemrejsestyrelsen bør som udgangspunkt ikke træffe beslutning om, at en udlænding, der er idømt en straf for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet, skal straksudsendes, før end der kan ske prøveløsladelse efter de almindelige regler, eller straffen er afsonet fuldt ud, jf. ovenfor. I forhold til at vurdere, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder medfører, at udlændingen ikke bør udsendes, forudsættes det, at Hjemrejsestyrelsen inddrager de relevante myndigheder, herunder f.eks. politi og anklagemyndighed.

Den foreslåede ordning vil – ligesom den gældende ordning – kunne finde anvendelse fra tidspunktet for domsfældelsen og frem til løsladelse efter udståelse af straf for så vidt angår udlændinge, der er omfattet af ordningen.

Det forventes, at den foreslåede ordning vil være med til at sikre fremdrift i udsendelsessagerne, således at Hjemrejsestyrelsen kan påbegynde sagsbehandlingen, uanset at udlændingen skal afsones en kortere dom i Danmark, og at den foreslåede ordning således vil have betydning for effektiv hjemrejsesagsbehandling i de sager, hvor udlændingen afsoner en kortere straf, og hvor hjemrejsesagsbehandlingen fordrer særligt myndighedsfokus.

En udsendelse, der gennemføres af Hjemrejsestyrelsen, indebærer, at en afgørelse, der er truffet af udlændingemyndighederne eller en domstol, effektueres i praksis. Der træffes således ikke en selvstændig afgørelse om udsendelse af udlændingen.

Efter den foreslåede ordning vil straffuldbyrdelsen skulle genoptages eller, såfremt straffuldbyrdelsen ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny opholder sig her i landet inden for 5 år.

Straffuldbyrdelsen genoptages automatisk, når udlændingen overdrages til kriminalforsorgen af Hjemrejsestyrelsen eller den myndighed, der bliver bekendt med udlændingens genindrejse.

De nærmere regler herom vil blive fastsat administrativt, jf. bemyndigelsesbestemmelsen i § 75 a, stk. 3, herunder i forhold til kriterierne for vurderingen af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes.

Der henvises til lovforslagets § 28 og bemærkningerne her-til.

3.16. Tilsyn med tvangsmæssig udsendelse

3.16.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 30 a varetager Folketingets Ombudsmand tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Tilsynet udøves i overensstemmelse med lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013 af lov om Folketingets Ombudsmand (ombudsmandsloven) og i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at Hjemrejsestyrelsens og politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse, jf. udlændingelovens § 30 a, stk. 2.

Udlændingelovens § 30 a, stk. 1-5, er affattet ved lov nr. 248 af 30. marts 2011 om ændring af udlændingeloven (Ændringer som følge af direktiv om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.).

Med bestemmelsen blev artikel 8, stk. 6, i udsendelsesdirektivet implementeret. Efter denne bestemmelse er medlemsstaterne forpligtet til at sørge for en effektiv ordning for tilsyn med tvangsmæssig udsendelse af tredjelandstatsborgere.

Tilsynet omfatter de tvangsmæssige udsendelser, der finder sted på baggrund af afgørelser om tilbagesendelse i udsendelsesdirektivets forstand. Det omfatter tvangsmæssige udsendelser af tredjelandstatsborgere, der finder sted på baggrund af afgørelser eller beslutninger omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, hvori der er fastsat en udrejsefrist. Udsendelsesdirektivet omfatter som udgangspunkt såvel udsendelse af afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold, herunder kriminelle udviste. Danmark har dog i forbindelse med gennemførelsen af direktivet i dansk ret taget forbehold vedrørende anvendelse af direktivets regler på udsendelse af kriminelle udviste, og udsendelsesdirektivet finder derfor ikke i dansk ret anvendelse for denne gruppe af udlændinge. Hvis en udlænding er udvist på grund af kriminalitet, men der tidligere er truffet en afgørelse vedrørende udlændingen, som er omfattet af udsendelsesdirektivets anvendelsesområde, finder udsendelsesdirektivets regler ikke anvendelse i forbindelse med udsendelsen. Det gælder bl.a. reglen i udlændingelovens § 30 a, jf. Folketingstidende 2010-11, 1. samling, tillæg A, L 107 som fremsat, s. 8.

I forbindelse med sit tilsyn påser Folketingets Ombudsmand

særligt, om Hjemrejsestyrelsens og politiets virksomhed i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse, jf. udlændingelovens § 30 a, stk. 2. Folketingets Ombudsmand bedømmer således, om politiet handler i strid med gældende ret, herunder internationale forpligtelser og god forvaltningsskik, jf. ombudsmandslovens § 21. Folketingets Ombudsmand kan endvidere bedømme forholdene ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, hvis Folketingets Ombudsmand som et led i tilsynet gennemfører inspektioner efter § 18 i ombudsmandsloven.

Folketingets Ombudsmands tilsyn omfatter både påse udsendelser, hvor Hjemrejsestyrelsen – i relevant omfang med bistand fra politiet – overvåger udrejsen af landet, f.eks. ombordstigning på et fly eller skib, og ledsagede udsendelser, hvor Hjemrejsestyrelsen og politiet ledsager udlændingen ud af landet til udlændingens hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at tage ophold. Det er dog navnlig de ledsagede udsendelser, som Ombudsmanden påser.

Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført, hvilket i praksis betyder, at tilsynet omfatter tiden fra Hjemrejsestyrelsen konstaterer, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, og frem til det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsens udsendelsessag afsluttes, herunder når udlændingen overleveres til andre landes myndigheder.

Folketingets Ombudsmands tilsyn er overordnet og generelt. Der behandles således ikke konkrete klager over den enkelte politibetjents adfærd, idet sådanne klager behandles af relevante klagemyndigheder.

Folketingets Ombudsmand foretager tilsynsvirksomheden på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og en gennemgang af et antal afsluttede konkrete udsendelsessager. Folketingets Ombudsmand deltager endvidere i konkrete udsendelser. Hjemrejsestyrelsen underretter løbende Folketingets Ombudsmand om forestående tvangsmæssige udsendelser, og Folketingets Ombudsmand retter på baggrund heraf henvendelse til Hjemrejsestyrelsen med et ønske om at deltage i en konkret udsendelse. Hjemrejsestyrelsen sørger for det praktiske i forbindelse med Folketingets Ombudsmands deltagelse i udsendelsen, herunder fremskaffelse af billetter, visum, indlogering på hotel m.v.

Når Folketingets Ombudsmand deltager i konkrete udsendelser påser Folketingets Ombudsmand, hvorledes udsendelsen foregår i praksis. Under tilsynet forholder Folketingets Ombudsmand sig passivt og hverken kan eller skal intervenere i eventuelle situationer, der måtte opstå under udsendelsen. Folketingets Ombudsmand har efterfølgende mulighed for at stille spørgsmål vedrørende den konkrete udsendelse

til Hjemrejsestyrelsen og eventuelt indlede en undersøgelse af sagen.

Hjemrejsestyrelsen og politiet meddeler de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Folketingets Ombudsmand har til brug for tilsynet endvidere ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler, samt til uden retskendelse at inspicere private institutioner, hvor personer er eller kan være berøvet deres frihed, jf. ombudsmandslovens § 19.

Folketingets Ombudsmand kan anvende de reaktionsmuligheder, der er hjemlet i ombudsmandslovens kapitel 7, dvs. fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af sagen. Derudover kan Folketingets Ombudsmand fremsætte forslag om, at procedurer eller sagsbehandling i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser, der er omfattet af tilsynets kompetence, ændres.

Udlændingelovens § 30 a, stk. 6, er affattet ved lov nr. 235 af 14. marts 2017 om ændring af udlændingeloven (Ændring som følge af forordning om den europæiske grænse- og kystvagt m.v.).

Bestemmelsen gennemfører artikel 51 i Frontex-forordningen. Bestemmelsen giver således Folketingets Ombudsmand beføjelse til at fungere som observatør og varetage tilsynet med udenlandske myndigheder i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser efter Frontex-forordningen. Tilsynet efter udlændingelovens § 30 a, stk. 6, føres således ikke efter ombudsmandsloven.

Folketingets Ombudsmand påser ved sit tilsyn, at tilbagesendelsesoperationer og tilbagesendelsesindsatser gennemføres på korrekt vis under hele deres varighed. Folketingets Ombudsmand fører således tilsyn med, om udsendelsen sker under overholdelse af de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende principper i EU-retten samt folkeretten, herunder forpligtelser vedrørende beskyttelse af flygtninge og børns rettigheder, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 126 som fremsat, side 11.

Tilsynet med tvangsmæssige udsendelser omfatter hele tilbagesendelsesoperationen fra før afrejsen til overdragelsen af personen i udsendelsesposition til det tredjeland, hvortil der sker udsendelse, eller til det tidspunkt, hvor personen tilbagegives til afsenderlandets myndigheder i det tilfælde, at udsendelse af personen suspenderes eller aflyses.

Folketingets Ombudsmand skal ikke som led i tilsynet behandle konkrete klager, der relaterer sig til en tilbagesendelsesoperation eller tilbagesendelsesindsats, eller andre kla-

ger. Sådanne klager behandles efter en særlig klageordning, jf. Frontex-forordningens artikel 111.

Det følger af bemærkningerne til bestemmelsen, at Folketingets Ombudsmand efter hvert tilsyn udarbejder en tilsynsrapport, som fremsendes til Frontex' administrerende direktør, den ansvarlige for grundlæggende rettigheder og til de relevante nationale myndigheder i alle medlemsstater, der er involveret i udsendelsen. Den administrerende direktør og de kompetente nationale myndigheder sikrer, om nødvendigt, en passende opfølgning herpå, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 126 som fremsat, side 11.

3.16.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Ved kongelig resolution af 10. september 2019 blev det bestemt at overføre ressortansvaret for en række opgaver på udlændingeområdet fra Justitsministeriet til Udlændinge- og Integrationsministeriet, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene. Det drejer sig om ressortansvaret for registrering af asylansøgere, forkyndelse, oplysning og afklaring af afgjorte asyl- og opholdssager, udlændinges frivillige udrejse samt behandling af sager, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Politiet bistår efter anmodning udlændingemyndighederne, hvis der i forbindelse med varetagelse af en opgave er behov for at anvende tvang eller magt, eller politiets tilstedeværelse er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har etableret Hjemrejsestyrelsen, som pr. 1. august 2020 har overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse og udsendelse fra politiet.

Hjemrejsestyrelsen har således overtaget ansvaret for en række forberedende opgaver i de konkrete udsendelsessager, herunder opgaver vedrørende udrejsekontrol, oplysning og afklaring af udsendelsessager samt planlægning og afklaring af, hvorvidt udsendelsen skal ske som påset eller ledsaget.

Hjemrejsestyrelsen varetager endvidere opgaver vedrørende planlægning, forberedelse og udfærdigelse af sikkerhedsvurderinger til brug for påsete udsendelser.

For så vidt angår ledsagede udsendelser, varetager Hjemrejsestyrelsen endvidere opgaver vedrørende planlægning, forberedelse af udsendelsen, samt forestår grænsefremstilling eller overdragelse til hjemlandets myndigheder. Hjemrejsestyrelsen deltager således ved tvangsmæssige ledsagede udsendelser.

Politiet bistår Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med udarbejdelse af sikkerhedsvurdering til brug for ledsagede udsen-

delser samt i forbindelse med varetagelse af opgaver, hvortil der er behov for anvendelse af tvang eller magtanvendelse. Politiets bistand sker efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det er Hjemrejsestyrelsen, der som ansvarlig udsendelsesmyndighed skal bistå og understøtte Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssige udsendelser, og at politiet skal stille relevant dokumentation om tvang og magtanvendelse til rådighed for Hjemrejsestyrelsens betjening af Folketingets Ombudsmand. Dette er endvidere i overensstemmelse med den ressortdelingsaftale, der er indgået mellem Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Den nye hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven og foreslås derfor overført til hjemrejseloven.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at det retlige grundlag for Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssig udsendelse fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

3.16.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 19, om Folketingets Ombudsmands kompetence til at føre tilsyn med tvangsmæssige udsendelser. Det foreslås samtidig, at udlændingelovens § 30 a ophæves, jf. lovforslagets § 25, nr. 5.

Det foreslås, at bestemmelsen i hjemrejselovens § 19, skal videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 30 a. Der sigtes med forslaget ikke mod en ændring af anvendelsesområdet for den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 30 a.

Det foreslås således, at Folketingets Ombudsmand ved sit tilsyn påser, at myndighedernes virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Tilsynet omfatter de tvangsmæssige udsendelser, der finder sted på baggrund af afgørelser eller beslutninger omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, hvorved der er fastsat en udrejsefrist.

Folketingets Ombudsmand vil særligt skulle påse, at politiets virksomhed i forbindelse med tvangsmæssige udsendel-

ser foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse. Tilsynet vil som hidtil skulle foregå på grundlag af ombudsmandsloven.

Folketingets Ombudsmands tilsyn vil som hidtil skulle være overordnet og generelt. Der vil således som led i tilsynet ikke skulle behandles konkrete klager over den enkelte sagsbehandlers eller politibetjents adfærd. Sådanne klager vil skulle behandles af de relevante klagemyndigheder. Der vil heller ikke skulle ske underretning af den udlænding, hvis sag Folketingets Ombudsmand vælger at se på i forbindelse med udøvelsen af tilsynet. Der vil fortsat alene skulle være tale om en generel kontrol med udsendelsesområdet.

Folketingets Ombudsmand vil dog fortsat i overensstemmelse med de almindelige regler i ombudsmandsloven kunne modtage klager over konkrete forhold samt tage sager op af egen drift, jf. ombudsmandslovens §§ 13 og 17.

Tilsynet vil skulle foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og en gennemgang af et antal afsluttede konkrete udsendelsessager. Folketingets Ombudsmand vil endvidere kunne deltage i konkrete udsendelser.

Folketingets Ombudsmand og Hjemrejsestyrelsen vil i løbet af året kunne indgå i en dialog vedrørende enkelte sager, procedurer mv.

Folketingets Ombudsmand afgiver en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 19 og bemærkningerne hertil.

3.17. Behandling af oplysninger

3.17.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 4, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse af en udlænding videregiver alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet (nu Hjemrejsestyrelsen), når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom. Videregivelsen sker uden udlændingens samtykke.

Bestemmelsen sikrer en smidig videregivelse af de oplysninger, som Hjemrejsestyrelsen har behov for med henblik på at klarlægge en udsendelse af en udlænding. Videregivelsen af akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse,

sker således uden forudgående anmodning herom fra Hjemrejsestyrelsen.

Efter bestemmelsen videregives alle sagsakter og oplysninger fra sagen, som kan være nødvendige for at fastlægge udlændingens identitet, fremskaffe rejselegitimation, og i øvrigt tilrettelægge og planlægge udsendelsen af den pågældende. Der kan i den forbindelse også være tale om videregivelse af oplysninger om strafbare forhold, herunder om udvisning af en udlænding, i det omfang det er nødvendigt for Hjemrejsestyrelsens sagsbehandling.

Det er ikke et krav efter bestemmelsen, at udlændingen skal være meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse. Sagsakter videregives efter bestemmelsen endvidere, uanset om udlændingens udrejsefrist er overskredet eller udsat.

Behandling af personoplysninger er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (herefter databeskyttelsesforordningen) og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (herefter databeskyttelsesloven).

Databeskyttelsesforordningens artikel 5 fastlægger en række grundlæggende behandlingsprincipper, der skal være opfyldt ved al behandling af personoplysninger. Det følger i den forbindelse af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, bl.a., at personoplysninger skal behandles lovligt, rimeligt og på en gennemsigtig måde i forhold til den registrerede (litra a), indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål og ikke må viderebehandles på en måde, der er uforenelig med disse formål (litra b), være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (litra c), og oplysninger skal endvidere opbevares på en sådan måde, at det ikke er muligt at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt til de formål, hvortil de pågældende personoplysninger behandles (litra d).

Databeskyttelsesforordningens artikel 6 fastlægger mulighederne for at behandle almindelige personoplysninger. Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, at behandling af personoplysninger må finde sted, hvis mindst én af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt. Det er bl.a. tilfældet, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, jf. artikel 6, stk. 1, litra e.

Det følger endvidere af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af databeskyttelsesforordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af artikel 6, stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere præcist specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlige og rimelige behandling.

Det følger herudover af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 3, bl.a., at grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c og e, skal fremgå af EU-retten eller af medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt. Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag, eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e, være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning, herunder de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger, der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder, behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer.

Det fremgår endvidere af artikel 6, stk. 3, at EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime formål, der forfølges. Der gælder således et proportionalitetsprincip.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger, herunder race eller etnisk oprindelse, helbredsoplysninger, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, som udgangspunkt er forbudt. Efter bestemmelserne i artikel 9, stk. 2, kan der gøres undtagelse til forbuddet i stk. 1. Det kan f.eks. ske, hvis behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller når domstole handler i deres egenskab af domstol, jf. § 9, stk. 2, litra f, eller hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registrereds grundlæggende rettigheder og interesser, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Reglen i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, er i dansk ret blevet aktiveret i databeskyttelseslovens § 7, stk. 4, hvoraf det fremgår, at forbuddet mod behandling af følsomme personoplysninger omfattes af databeskyttelsesforordningens

artikel 9, stk. 1, ikke gælder, hvis behandling af oplysninger er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Det følger endvidere af artikel 9, stk. 2, litra g, at behandlingen skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse, herunder lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed, formålsbegrænsning og dataminimering, og i øvrigt sikre passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 10, 1. pkt., må behandling af personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger på grundlag af artikel 6, stk. 1, kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandling har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

3.17.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgavevaretagelse. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser. En del af de regler findes i dag i udlændingeloven.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at bestemmelsen vedrørende automatisk videregivelse af sagsakter fra en sag om opholdstilladelse, der i dag fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 4, bør overføres til hjemrejseloven.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder, at der generelt er behov for at sikre, at Hjemrejsestyrelsen er i besiddelse af eller kan indhente nødvendige oplysninger om udlændingen. Nærmere kendskab til udlændingens private forhold kan være nødvendige i hjemrejsefasen, herunder særligt i relation til planlægning af relevant hjemrejseforberedende undervisning og aktivering samt i forhold til fastsættelse af hjemrejsestøtten.

Ministeriet finder desuden, at et øget vidensniveau om udlændinge, som har pligt til at udrejse, vil styrke hjemrejse-sagsbehandlingen. Det vil eksempelvis kunne føre til, at Hjemrejsestyrelsen i højere grad kan identificere behov for konkrete hjemrejsetiltag eller initiativer for en gruppe udlændinge.

For så vidt angår behandling af almindelige personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 6 er det Ud-

lændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse og under offentlig myndighedsudøvelse, jf. artikel 6, stk. 1, litra e, og at Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaven vedrørende udlændinges udrejse af landet må anses for at være i samfundets interesse.

For så vidt angår behandling af særlige kategorier af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Ministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at det følger af udlændingeloven, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet, og at politiet (nu Hjemrejsestyrelsen) drager omsorg for udrejsen, hvis ikke udlændingen udrejser frivilligt, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1 og 2.

For så vidt angår vurderingen efter artikel 9, stk. 2, litra g om at behandlingen skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse m.v. bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger i forbindelse med udlændingens udrejse kan være afgørende i forhold til at sikre, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser.

For så vidt angår behandling af oplysninger om strafbare forhold er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen kan være nødvendig for udførelsen af Hjemrejsestyrelsens virksomhed, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 10, 1. pkt.

3.17.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse i hjemrejselovens § 20, stk. 1, om automatisk videregivelse af sagsakter fra en sag om opholdstilladelse, og som en konsekvens heraf at udlændingelovens § 30, stk. 4, ophæves. Der henvises til lovforslagets § 25, nr. 4.

Det foreslås, at bestemmelsen vil skulle videreføre den gældende ordning i udlændingelovens § 30, stk. 4, idet der dog foretages ændringer på baggrund af overførslen af ressortansvaret for opgaverne vedrørende asylregistrering og udsendelse, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Der sigtes med forslaget ikke mod en ændring af anvendelsesområdet for den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 4.

Det foreslås således, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse af en udlænding vil skulle videregive alle sagsakter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom. Videregivelsen vil skulle ske uden udlændingens samtykke.

Undtaget herfra vil dog være oplysninger, som er indgået i justitsministerens vurdering af, om en udlænding er til fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 1, og som justitsministeren, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 2, 2. pkt., har truffet bestemmelse om af sikkerhedsmæssige grunde ikke kan videregives til den udlændingemyndighed, der skal træffe afgørelse i sagen.

Det foreslås videre, at der i hjemrejselovens § 20, stk. 2, indsættes en bestemmelse, hvorefter indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., for det indkvarteringssted, hvor en udlænding er indkvarteret, uden udlændingens samtykke, og med det samme formål som beskrevet ovenfor, vil kunne videregive oplysninger, der er registreret af indkvarteringsoperatøren, til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Oplysninger om udlændingens forhold, som indkvarteringsoperatøren har indsamlet, vil således efter anmodning kunne videregives til Hjemrejsestyrelsen til brug for den videre planlægning af udlændingens udrejse.

Oplysningerne vil endvidere kunne indgå i Hjemrejsestyrelsens generelle tilrettelæggelse af udsendelsesområdet.

Det vil skulle være Hjemrejsestyrelsen, der foretager vurderingen af, hvornår det vil være relevant at indhente oplysninger fra indkvarteringsoperatøren.

For så vidt angår behandling af almindelige personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 6 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse og under offentlig myndighedsudøvelse, jf. artikel 6, stk. 1, litra e, og Hjemrejsestyrelsens varetælgelse af opgaven vedrørende udlændingens udrejse af landet må anses for at være i samfundets interesse.

For så vidt angår behandling af særlige kategorier af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9 er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes

ationale ret, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. Ministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at det følger af udlændingeloven, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet, og at politiet (nu Hjemrejsestyrelsen) drager omsorg for udrejsen, hvis ikke udlændingen udrejser frivilligt, jf. udlændingelovens § 30, stk. 1 og 2.

For så vidt angår vurderingen efter artikel 9, stk. 2, litra g om at behandlingen skal stå i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respektere det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse m.v. bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at behandling af særlige kategorier af personoplysninger i forbindelse med udlændingens udrejse kan være afgørende i forhold til at sikre, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejser.

For så vidt angår behandling af oplysninger om straffbare forhold er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at behandlingen vil kunne være nødvendig for udførelsen af Hjemrejsestyrelsens virksomhed, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 10, 1. pkt., jf. hjemrejselovens § 20.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 20 og bemærkningerne hertil.

3.18. Kompetence- og klageregler

3.18.1. *Gældende ret*

I udlændingelovens kapitel 8 er der fastsat kompetence- og klageregler vedrørende afgørelser på udlændingområdet.

Det følger af udlændingelovens § 46, at afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser som udgangspunkt træffes af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Efter den almindelige klageregel i udlændingelovens § 46 a er udgangspunktet, at Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser kan påklages til Udlændingenævnet, medmindre det fremgår af andre bestemmelser, at en anden myndighed er klageinstans, eller at klageadgangen er afskåret.

Det fremgår bl.a. af udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1, at Udlændingestyrelsens afgørelser om opholds- og underretningspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og 10, og § 42 d, stk. 2, om pligt til at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, ikke kan påklages.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 46 e, 2. pkt., at indkvarteringsoperatøren bl.a. kan træffe afgørelser efter

§ 42 d, stk. 2, 1. pkt., om pligt til at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet. Forvaltningsloven finder efter udlændingelovens § 46 e, 3. pkt., også anvendelse i forbindelse med sådanne afgørelser, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt.

Indkvarteringsoperatørens afgørelser efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 46 e, 4. pkt. Udlændingestyrelsens afgørelser i sådanne sager, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. udlændingelovens § 46 e, 5. pkt.

Det følger af udlændingelovens § 48, at politiet har kompetence til at træffe afgørelse i medfør af en række bestemmelser i udlændingeloven. Det gælder bl.a. udlændingelovens bestemmelser om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse, herunder meldepligt, samt frihedsberøvelse og optagelse af fingeraftryk og personfotoграфи (biometri).

Politiets afgørelser kan – afhængigt af, hvilken afgørelse politiet har truffet, og om det er politidirektøren eller Rigspolitietschefen, der har truffet afgørelse i 1. instans – påklages til enten Rigspolitietschefen, Udlændingenævnet eller udlændinge- og integrationsministeren.

Endvidere kan politiet træffe afgørelser efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., om afvisning ved grænsen. Disse afgørelser kan påklages til Udlændingenævnet.

Afgørelser efter udlændingelovens § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse, herunder meldepligt, samt frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol, kan træffes af politidirektøren eller Rigspolitietschefen i 1. instans.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Udlændingestyrelsen siden den 1. august 2020 – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1 og 2, herunder meldepligt, for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling. Herudover har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34 vedrørende udlændinge uden lovligt ophold for at sikre de pågældende udlændinges tilstedeværelse eller medvirken med henblik på den efterfølgende iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Yderligere træffer Udlændingestyrelsen afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfotoграфи (biometri) af bl.a. udlændinge,

der søger om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7. Afgørelser herom truffet af henholdsvis Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen kan derfor aktuelt påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt.

Politiet har således efter den 1. august 2020 fortsat kunne træffe afgørelser efter § 34, stk. 1 og 2. Politiets afgørelser kan – afhængigt af om det er politidirektøren eller Rigspolitietschefen, der har truffet afgørelse i 1. instans – påklages til enten Rigspolitietschefen eller udlændinge- og integrationsministeren, jf. § 48, stk. 1, 5. pkt., smh. med § 48, stk. 2.

Hvis politidirektøren træffer afgørelse om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol efter udlændingelovens § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, eller § 37 e, stk. 1 og 4, kan afgørelsen påklages til Rigspolitietschefen. Hvis Rigspolitietschefen træffer afgørelse om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol i 1. instans, kan afgørelsen påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Rigspolitietschefens afgørelser i klagesager over afgørelser om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- eller brevkontrol, hvor politidirektøren har truffet afgørelse i 1. instans, kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Det bemærkes, at politidirektørernes og Rigspolitietschefens afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kun kan påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

Afgørelser efter udlændingelovens § 30, § 33, stk. 5, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, om bl.a. udrejse, optagelse af fingeraftryk og personfotoграфи (biometri) og afholdelse af udgifter i forbindelse med en udlændings udrejse, kan træffes af politidirektøren eller Rigspolitietschefen, og kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Som følge af ressortoverførelsen er det hensigten bl.a., at udlændingemyndighederne fremover skal varetage opgaven vedrørende registrering af udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), hvorefter udlændingemyndigheder skal forestå og træffe afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfotoграфи (biometri) med henblik på identifikation m.m., og politiet vil alene skulle bistå, hvis der er behov for at anvende magt eller i øvrigt behov for tvangsindgreb i forbindelse med asylregistreringen.

Det indgår i ressortdelingsaftalen, at opgaven med at registrere asylansøgere overdrages den 1. august 2020, dog således at den indledende registrering af asylansøgere, der i dag varetages af politikredsene, først overdrages den 1. januar

2021. Der pågår aktuelt et arbejde blandt de involverede myndigheder i forhold til den praktiske overdragelse af opgaven med den indledende asylregistrering.

Udlændinge- og Integrationsministeriet og Justitsministeriet er enige om at opretholde den ordening, som skulle gælde indtil den 1. januar 2021, således at politiet efter denne dato fortsætter med at varetage den praktiske udførelse af den indledende asylregistrering.

Hjemrejsestyrelsen har endvidere som følge af ressortoverførelsen siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, om ydelse af hjælp til bl.a. at udrejse. Disse afgørelser kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, dog med undtagelse af afgørelser truffet i medfør af § 43 a, stk. 2, der ikke kan påklages.

Endelig fremgår det bestemmelsen i udlændingelovens § 48, at Udlændingestyrelsen i visse tilfælde kan træffe afgørelse om optagelse af fingeraftryk og personfoto (biometri), jf. § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelse om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10. Disse afgørelser kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

3.18.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør derfor regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Udlændingeloven regulerer i dag mange aspekter af udlændinges forhold fra indrejse og ophold til endelig udrejse. Den foreslåede hjemrejselov vil derfor skulle indeholde en del af de regler, som i dag findes i udlændingeloven, samt de tilhørende kompetence- og klageregler.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse bør det som udgangspunkt være Hjemrejsestyrelsen, der har kompetencen til at træffe afgørelser efter den foreslåede hjemrejselov. De afgørelsestyper, der vil kunne påklages, bør kunne påklages til Udlændingenævnet, idet Udlændingenævnet i dag – med få undtagelser – har kompetence til at træffe afgørelse i klager over afgørelser fra Udlændinge- og Integrationsministeriets øvrige styrelser, dvs. Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Afgørelser, hvor der er behov for at anvende magt og tvangsindgreb, vil fortsat skulle træffes af politiet med kla-

geadgang til Rigspolicefjen, idet disse afgørelser beror på en politifaglig vurdering, hvor politiet og Rigspolitiet besidder en betydelig sagkundskab. Denne struktur følger desuden den sædvanlige klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen i medfør af retsplejeloven.

De af politiets afgørelser, der ikke vedrører anvendelse af magt og tvang, bør i stedet kunne påklages til Udlændingenævnet, idet Udlændingenævnet som udgangspunkt er klageinstans for afgørelser på udlændingeområdet – med undtagelse af asylområdet, hvor Flygtningenævnet er klageinstans – og således har en betydelig sagkundskab vedrørende klagesagsbehandling af udlændingeretlige problemstillinger.

Hjemrejsestyrelsen bør fremadrettet have kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 33, stk. 5. Disse afgørelser bør forsat ikke kunne påklages.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der på denne baggrund skal udarbejdes klage- og kompetenceregler i den foreslåede hjemrejselov, ligesom der skal foretages ændringer i udlændingelovens bestemmelse om politiets kompetence.

Som nævnt ovenfor, har politiet kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter udlændingelovens § 34, stk. 1 og 2. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at politiet fortsat kan have et behov for af egen drift at kunne iværksætte foranstaltninger efter § 34, stk. 1, for at sikre en så effektiv opgaveløsning af politiets sager som muligt. Af samme årsag er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at politiet fortsat kan have et behov for af egen drift at kunne iværksætte foranstaltninger efter § 34, stk. 2, og den foreslåede § 12, stk. 1.

Som også nævnt ovenfor, er det hensigten med ressortoverførelsen bl.a., at udlændingemyndighederne fremover skal varetage opgaven vedrørende den indledende registrering af udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 (asyl).

Det er imidlertid Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det først i løbet af 2022 vil være muligt for udlændingemyndighederne at have etableret en fuld implementeret it-løsning til varig understøttelse af asylregistreringsprocessen, hvilket er en nødvendig forudsætning for, at udlændingemyndighederne kan varetage denne opgave på samme måde, som politiet gør i dag. Bl.a. på denne baggrund er Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet blevet enige om, at politiet indtil videre fortsat skal varetage opgaven med at udføre den indledende asylregistrering i hele landet. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at det vil være mest hensigtsmæssigt, hvis politiet fremadrettet fortsat kan tillægges kompetence til at

træffe afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfoto-grafi (biometri) i den indledende asylregistrering.

Det er udlændingemyndighederne under Udlændinge- og Integrationsministeriet, der efter ressortoverdragelsen har det retlige ansvar for, at der foretages en fuld asylregistrering af asylansøgere, der opholder sig i Danmark. Det er på den baggrund Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det forudsætter en klar lovhjælp, såfremt politiet fremadrettet fortsat skal have kompetencen til at træffe afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfoto-grafi (biometri) i den indledende asylregistrering. Endvidere finder ministeriet, at politiets afgørelser bør kunne påklages til Udlændingenævnet, idet Udlændingenævnet som udgangspunkt er klageinstans for afgørelser på udlændingeområdet – med undtagelse af asylområdet, hvor Flygtningenævnet er klageinstans – og således har en betydelig sagkundskab vedrørende klagesagsbehandling af udlændingeretlige problemstillinger.

3.18.3. Den foreslåede ordning

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår, at det som udgangspunkt skal være Hjemrejsestyrelsen, der skal have kompetencen til at træffe afgørelsen efter den foreslåede hjemrejselov.

Udlændinge- og Integrationsministeriet foreslår videre, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser i 1. instans som udgangspunkt skal kunne påklages til Udlændingenævnet. En sådan ordning svarer til, hvad der gælder efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, om klageadgangen for afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration i 1. instans.

Det vil bl.a. betyde, at den generelle klagefrist på 8 uger, der gælder i forbindelse med indgivelse af en klage til Udlændingenævnet, også vil finde anvendelse i forbindelse med klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser, der kan påklages til Udlændingenævnet.

Det foreslås, at de afgørelsestyper, som hidtil ikke har kunnet påklages efter udlændingeloven, f.eks. afgørelser om opholds- og underretningspligt, fortsat ikke skal kunne påklages.

Det foreslås også, at afgørelser efter den foreslåede hjemrejselovs § 3 om medvirken, § 4 om fritagelse for digital kommunikation, § 5 om hjemrejsekontrakt og go prepare-ordning, § 7 om afholdelse af udgifter til udrejsen og § 8 om hjemrejsestøtte heller ikke skal kunne påklages.

Det foreslås desuden, at politiet fortsat skal have kompetence til at træffe en række afgørelser på udsendelsesområdet,

herunder afgørelser, hvor der muligvis kan opstå et behov for anvendelse af tvang, f.eks. frihedsberøvelse.

Forslaget indebærer, at politidirektøren vil kunne træffe afgørelse i 1. instans efter den foreslåede hjemrejselovs § 11, § 12, stk. 1, § 16 og § 18, om bl.a. pålæg af foranstaltninger for udlændinge i transit, frihedsberøvelse og beslaglæggelse.

Der vil skulle være klageadgang til Rigspolitichefen i de af politiets afgørelser, hvor der er adgang til anvendelse af magt og tvangsindgreb, f.eks. frihedsberøvelse, mens politiets øvrige afgørelser, om f.eks. iværksættelse af de i den foreslåede hjemrejselovs § 11 og § 12, stk. 1, nævnte foranstaltninger, vil skulle kunne påklages til Udlændingenævnet.

Politidirektørens afgørelser efter den foreslåede hjemrejselovs § 18 (beslaglæggelse af genstande) vil undergå legalitetsprøvelse ved domstolene i medfør af § 18, stk. 1, ligesom at afgørelsen vil kunne påklages til Udlændinge- og Integrationsministeriet i medfør af den foreslåede hjemrejselovs § 22, stk. 7.

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne træffe afgørelse om fastsættelse af udrejsefrist for udvisningsdømte efter udlændingeloven § 33, stk. 5. Efter forslaget vil det endvidere fortsat ikke være mulig at påklage afgørelser efter udlændingelovens § 33, stk. 5.

Herudover foreslås det, at udlændingelovens § 48 affattes på ny, således at politidirektøren vil kunne træffe afgørelse i første instans efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 34 § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og 43, stk. 2, om bl.a. afvisning ved indrejsen, foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse, udrejse, frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- eller brevkontrol og optagelse af fingeraftryk og personfoto-grafi (biometri), der bl.a. ikke angår den indledende asylregistrering.

Forslaget vil ikke indebære en ændring af klagekompetencen for så vidt angår afgørelser om afvisning ved indrejsen, jf. udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt. Politidirektørens afgørelser herom vil således fortsat kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 2, nr. 3. En klage over politidirektørens afgørelse vil fortsat ikke have opsættende virkning, og afgørelser om afvisning ved indrejsen vil ikke give udlændingen ret til at indrejse i Danmark.

Politidirektørens afgørelser vedrørende § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, om fri-

hedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- eller brevkontrol, vil også fortsat kunne påklages til Rigspolitichefen med de undtagelser, der er nævnt i stk. 5, 2. pkt. i den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås, at udlændinge- og integrationsministeren efter forhandling med justitsministeren kan delegere kompetencen til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, – dvs. i den indledende asylregistrering – til vedkommende politidirektør.

Det foreslås endvidere, at politidirektørens afgørelser vedrørende udlændingelovens § 40 a, stk. 1, nr. 2, udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 1-5, udlændingelovens § 40 a, stk. 3, 1. pkt., udlændingelovens § 40 a, stk. 4-9, udlændingelovens § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, udlændingelovens § 40 b, stk. 3, 1. pkt., og udlændingelovens § 40 b, stk. 4-9, eller efter den nye delegationshjemmel, jf. ovenfor, hvilket samtlige bestemmelser angår optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), skal kunne påklages til Udlændingenævnet.

Yderligere foreslås det, at politidirektørens afgørelser efter udlændingelovens § 34 om foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling skal kunne påklages til Udlændingenævnet.

En klage over politidirektørens afgørelse efter § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, § 37 g, § 37 j, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt. og § 40 b, stk. 4-9, eller efter den nye delegationshjemmel vil ikke have opsættende virkning.

Som følge af nyaffattelsen af udlændingelovens § 48 vil det herefter følge af udlændingelovens § 46, stk. 1, at en række yderligere afgørelsestyper fremover vil blive truffet af Udlændingestyrelsen med klageadgang til Udlændingenævnet, jf. § 46 a, stk. 1. Det drejer sig bl.a. om Udlændingestyrelsens afgørelser om meldepligt over for udlændinge med processuelt ophold, jf. udlændingelovens § 34, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 21 og 22 og bemærkningerne hertil.

3.19. Straf

3.19.1. Gældende ret

Udlændingelovens kapitel 9 indeholder regler om straf for overtrædelse af bestemmelserne i udlændingeloven.

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, at overtrædelse af bl.a. de givne pålæg i medfør af udlændingelovens § 34, stk. 1-3 og 7 (meldepligt), og § 42 a, stk. 8, 2. pkt. (opholdspligt), straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, indebærer, at en afvist asylansøger, eller en anden udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke overholder et pålæg om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2 og 3, eller et pålæg om opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt., kan straffes herfor.

Der kan endvidere bl.a. straffes for overtrædelser af andre pålagte foranstaltninger såsom deponering af pas og billet m.v. efter udlændingelovens § 34, stk. 1 og 7, manglende medvirken til sin udrejse efter udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., og for udøvelse af voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt.

Straf for udøvelse af voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 60, stk. 1, jf. § 42 a, stk. 7, 4. pkt. og stk. 8, 4. pkt., er subsidiær i forhold til straffelovens bestemmelser. Hvis et forhold falder ind under en bestemmelse i straffeloven f.eks. straffelovens § 244, om almindelig vold, finder bestemmelsen i udlændingelovens § 60, stk. 1, således ikke anvendelse.

Overtrædelse af bestemmelserne nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., straffes efter ordlyden af bestemmelsen med bøde eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 1 år. For overtrædelser af pligten til at medvirke til sin udrejse efter udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., straffes efter ordlyden med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Strafferammen i udlændingelovens § 60, stk. 1, blev ved lov nr. 1397 af 27. december 2008 fastsat til det nuværende niveau med bøde og i skærpene omstændigheder med fængsel i indtil 1 år. Strafferammen var tidligere fængsel indtil 4 måneder. Det fremgår af forarbejderne til loven, at den skærpede strafferamme på indtil 1 år alene skulle gælde for personer på tålt ophold, der straffes for ikke at have overholdt sin meldepligt eller opholdspligt, og at strafferammen på fængsel indtil 4 måneder, fortsat skulle gælde for de øvrige overtrædelser i udlændingelovens § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933.

Henset til forarbejderne til udlændingelovens § 60, stk. 1, er den i praksis anvendte strafferamme for overtrædelser i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., således bøde eller under skærpene omstændigheder fængsel indtil 4 måneder, og for overtrædelser i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det gælder for alle afviste asylansøgere og øvrige udlændinge uden ret til at opholde sig her i landet, og som ikke er

omfattet af det skærpede strafregime i udlændingelovens § 60, stk. 2.

Med lov nr. 189 af 27. februar 2017 blev der indsat et nyt stk. 2 i udlændingelovens § 60. Bestemmelsen blev indsat på baggrund af den politiske aftale om strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, hvoraf det fremgik, at strafferammen skulle skærpes og strafniveauet skulle forhøjes for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, dvs. udlændinge der er udvist ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35. Udlændinge på tålt ophold skulle

herefter ikke længere være omfattet af udlændingelovens § 60, stk. 1, men alene af udlændingelovens § 60, stk. 2, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 12.

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt pkt. 5.3., at det på baggrund af retspraksis er Rigsadvokatens opfattelse, at sager om afviste asylansøgere overtrædelse af kontrolforpligtelser i 1.-2. gangstilfælde skal afgøres efter udgangspunkterne i skemaet nedenfor:

Antal overtrædelser	
Ca. 1-10 overtrædelser	Advarsel
Ca. 20-25 overtrædelser	Bøde 1.000 kr.
Ca. 26-100 overtrædelser	Bøde 1.500 kr.
Ca. 100-400 overtrædelser	Fængsel i 7-10 dage
Ca. 500 overtrædelser	Fængsel i 14 dage
Ca. 1.000 overtrædelser	Fængsel i 30 dage
Ca. 1.200-1.400 overtrædelser	Fængsel i 40 dage

Det fremgår endvidere af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt pkt. 5.3., at anklagemyndigheden i 3. gangstilfælde og derover skal overveje, om der er grundlag for at nedlægge påstand om fængselsstraf.

Efter udlændingelovens § 60, stk. 2, kan udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1 og udlændinge der er udvist efter udlændingelovens § 25, straffes for overtrædelse af et pålæg om melde-, opholds- eller underretningspligt efter udlændingelovens § 34, stk. 4-6, § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., samt stk. 10.

Overtrædelser efter udlændingelovens § 60, stk. 2, straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Strafferammen i udlændingelovens § 60, stk. 2, for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, der overtræder deres pålagte opholds-, underretnings- eller meldepligt, vil pr. 1. juni 2021 stige til fængsel indtil 2 år, som følge af lov nr. 174 af 27. februar 2019, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 120.

Ud over bestemmelserne om straf i udlændingelovens § 60 finder straffelovens § 143 ligeledes anvendelse for overtrædelser, der kan straffes efter udlændingelovens § 60, stk. 2. Efter straffelovens § 143 kan udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1 og udlændinge der er udvist efter udlændingelovens § 25, straffes med fængsel indtil 4 år, hvis den pågældende udlænding under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg om melde-, opholds-, og underretningspligt, som nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 2.

Straffelovens § 143 finder anvendelse i tilfælde, hvor forholdene skønnes at være så grove, at samfundets reaktion bør komme til udtryk ved anvendelse af straffeloven frem for udlændingeloven, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 130. Det gælder således også, selvom den konkret forskyldte straf fastsættes til mindre end den strafferamme, som gælder efter udlændingelovens § 60, stk. 2.

Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode. Det kan f.eks. være, når en udlænding, som er pålagt alle tre typer af kontrolforpligtelser, i en periode på flere måneder slet ikke opholder sig på det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, og hvorved udlændingen derfor dagligt eller næsten dagligt overtræder både meldepligt, opholdspligt og underretningspligt, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 130.

Særligt skærpende omstændigheder kan derudover være tilfældet, hvor udlændingen tidligere adskillige gange er dømt for overtrædelse af meldepligt, opholdspligt og underretningspligt, jf. Folketingstidende 2018-19, tillæg A, L 140 som fremsat, side 68f.

Overtræder en udlænding en pålagt melde-, opholds- eller underretningspligt efter udlændingeloven, som efter udlændingelovens § 60, stk. 1 og 2, er straffebelagt, anmelder Hjemrejsestyrelsen overtrædelserne til politiet, som sammen med anklagemyndigheden foretager en vurdering af, om der skal rejses sigtelse mod udlændingen og forestår sagens behandling ved retten.

3.19.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

En udlænding kan i henhold til udlændingelovens § 60, straffes med bøde eller fængsel for overtrædelse af bl.a. melde-, opholds-, og underretningspligten.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at de dele af udlændingelovens § 60, stk. 1, som vedrører straf for overtrædelser af bestemmelser, som overføres til hjemrejseloven, ligeledes bør overføres til hjemrejseloven, og at udlændingelovens § 60, stk. 1, bør ændres således, at der fortsat kan straffes for overtrædelse af de bestemmelser, som forbliver i udlændingeloven.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændingelovens § 60, stk. 2, bør overføres til hjemrejseloven, idet bestemmelsen omhandler straf over for udlændinge, der er omfattet af det skærpede kontrolregime, herunder udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret

er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1 og udlændinge der er udvist efter udlændingelovens § 25, som overtræder opholds-, underretnings- og meldepligt (kontrolforpligtelser), og idet disse bestemmelser overføres til hjemrejseloven, samt at udlændingelovens § 60, stk. 2, som følge heraf skal ophæves.

For så vidt angår de i afsnit 3.19.1 nævnte strafferammer i udlændingelovens § 60, stk. 1, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at senere lovændringer af udlændingeloven ikke på en retvisende måde afspejler lovgivers hensigt om en strafferamme på 4 måneder for overtrædelser begået af andre udlændinge uden lovligt ophold end udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933, efter at stk. 2 blev indsat i udlændingelovens § 60 og udlændinge på tålt ophold blev omfattet af denne bestemmelse i stedet for § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der ved overførslen af bestemmelsen om straf i udlændingelovens § 60, stk. 1, til hjemrejseloven, bør ske en præcisering af lovteksten vedrørende strafferammen således denne stemmer overens med gældende ret og praksis. Retsstanden vil på denne måde blive den samme som hidtil.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den i forarbejderne nævnte strafferamme på indtil 4 måneder uanset bestemmelsens nuværende ordlyd er udtryk for gældende ret, og at der også i praksis administreres herefter. Der bør derfor ligeledes ske samme præcisering af strafferammen i udlændingelovens § 60, stk. 1.

3.19.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder og til at udrejse i øvrigt efter hjemrejselovens foreslåede § 3, stk. 1, skal kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Det foreslås endvidere, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som overtræder et flyttepåbud efter den foreslåede § 9, stk. 2, 2. pkt., en foranstaltning meddelt i medfør af den foreslåede § 11, meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 1, opholdspligt efter den foreslåede § 13, stk. 1, eller hvis udlændingen overtræder den foreslåede § 13, stk. 3, skal kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Det foreslås desuden, at udlændinge, der overtræder et pålæg om opholdspligt efter den foreslåede § 13, stk. 6, skal kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Forslaget skal videreføre indholdet af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. og 2. pkt. Der vil alene være tale om en præcisering af gældende ret vedrørende strafferammen på 4 måneder, idet strafferammen på 1 år ikke afspejler lovgivers hensigt om en strafferamme på 4 måneder for udlændinge uden lovligt ophold, der ikke er på tålt ophold – eller i øvrigt omfattet af det skærpede kontrol og strafferegime – jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933, efter at udlændinge på tålt ophold blev omfattet af udlændingelovens § 60, stk. 2, da denne bestemmelse blev indsat, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 12.

Det foreslås endvidere, at gældende praksis vedrørende straffeudmålingen videreføres.

Derudover foreslås det, at udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, og som overtræder et pålæg om meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter den foreslåede § 13, stk. 2, og underretningspligt efter den foreslåede § 13, stk. 4, skal kunne straffes med fængsel indtil 2 år, således som forudsat i § 1, nr. 24, jf. § 14, stk. 4, i lov nr. 174 af 27. februar 2019.

Det foreslås i den forbindelse, at de strafudmålingsniveauer, der er anført i Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 136, anvendes ved straffastsættelsen. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets bilag 1.

Som en konsekvens af, at udlændingelovens § 60, stk. 1, foreslås overført til hjemrejseloven for så vidt angår de dele, som indebærer straf for overtrædelser af de bestemmelser, som ligeledes foreslås overført til hjemrejseloven, foreslås det at ændre udlændingelovens § 60, stk. 1, således at bestemmelsen fortsat vil finde anvendelse for de bestemmelser, som forbliver i udlændingeloven, og at ændre strafferammen fra 1 år til 4 måneder på baggrund af ovennævnte forarbejder i Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933 og ovenstående overvejelser herom.

Det foreslås endvidere at ophæve udlændingelovens § 60, stk. 2, idet bestemmelsen i det hele foreslås overført til hjemrejseloven som følge af, at de bestemmelser, der henvises til i udlændingelovens § 60, stk. 2, alle foreslås overført til hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 23 og bemærkningerne hertil, samt til afsnit 3.10 og 11 om kontrolforpligtelser.

3.20. Indrejseforbud

3.20.1. Gældende ret

Et indrejseforbud er en afgørelse om, at udlændingen ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig her i landet eller på området for medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet.

Udlændingelovens § 32 blev nyaffattet ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.).

Efter udlændingelovens § 32, stk. 1, fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område. Et indrejseforbud gælder således for det område, som er fastsat i afgørelsen, og kan være afgrænset til enten Danmark eller medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet. Et indrejseforbud, der er omfattet af udsendelsesdirektivet, skal således gælde for alle medlemsstaternes områder.

Et indrejseforbud skal efter udlændingelovens § 32, stk. 1, meddeles hvis 1) udlændingen er udvist, 2) udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat frist, 3) udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af FN eller EU, 4) udlændingen er optaget på listen over udlændinge, som virker som religiøse forkyndere eller på anden måde udbreder en religion eller tro, og hensynet til den offentlige orden i Danmark tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet, eller 5) udlændingens opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden.

Det er i udlændingelovens § 32, stk. 2, fastsat, at der alene fastsættes indrejseforbud i forhold til unionsborgere og disses familiemedlemmer, hvis de pågældende er udvist af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Bestemmelsen indebærer, at der for udlændinge omfattet af EU-reglerne alene kan fastsættes indrejseforbud, hvis de pågældende er udvist af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 3, kan der i særlige tilfæl-

de, herunder af hensyn til familiens enhed, undlades fastsat et indrejseforbud, hvis udlændingen udvises administrativt, eller hvis udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Formålet med bestemmelsen er navnlig at sikre, at det er muligt at undlade at meddele et indrejseforbud i individuelle tilfælde af humanitære grunde. Bestemmelsen indebærer således, at myndighederne kan undlade at udstede et indrejseforbud i tilfælde, hvor udlændingen selv eller udlændingens nærmeste familie pludselig er blevet meget alvorlig syg, eventuelt hospitalsindlagt, og udlændingen derfor ikke har kunnet udrejse i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, eller i situationer, hvor hensynet til Danmarks internationale forpligtelser, bl.a. hensynet til familiens enhed, gør, at den pågældende ikke bør meddeles et indrejseforbud trods overskridelse af en udrejsefrist eller pålæg om at udrejse straks.

Andre særlige grunde til at undlade at udstede et indrejseforbud kan være, at overskridelsen af udrejsefristen ikke skyldes forhold hos udlændingen, eller som kan lægges udlændingen til last, f.eks. mangelfuld eller forkert vejledning fra myndighedernes side om ret til ophold. Særlige grunde kan desuden bero på tredjelandsstatsborgerens alder, f.eks. hvor der er tale om en uledsaget mindreårig, og tilfælde, hvor myndighederne efter en konkret og individuel vurdering finder, at fastsættelse af et indrejseforbud vil være uproportional henset til sagens konkrete omstændigheder, f.eks. i en situation, hvor en udlænding, der uforvarende har haft meget kortvarigt ulovligt ophold, og som derfor pålægges at udrejse af landet straks, meddeles et indrejseforbud, der indebærer, at den pågældende som udgangspunkt afskæres fra muligheden for at opnå familiesammenføring i 2 år.

Udlændingelovens § 32, stk. 4 og 5, indeholder reglerne om varigheden af indrejseforbud, mens stk. 6, indeholder reglerne om, hvordan indrejseforbuddet konkret beregnes og fastsættes.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 7, er det muligt for en udlænding, der er omfattet af EU-reglerne, at få ophævet et indrejseforbud, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, og for andre udlændinge, hvis ganske særlige grunde taler derfor, eller hvis udlændingen har forladt landet i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Endelig gælder efter bestemmelsens stk. 8, at et indrejseforbud bortfalder, hvis en række nærmere opregnede betingelser er opfyldt, herunder, hvis den pågældende ophører med at være optaget på den nationale sanktionsliste over religiøse forkyndere, som er udelukket fra at indrejse.

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 1, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Det fremgår herudover af § 33, stk. 2, 4. pkt., at udrejsefristen i påtrængende tilfælde altid fastsættes til straks.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 33, stk. 2, 5. pkt., at påtrængende tilfælde navnlig foreligger, når udlændingen er til fare for statens sikkerhed eller en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, når udlændingen har begået et strafbart forhold, når der er tale om svig eller en åbenbart grundløs ansøgning, eller når der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Efter de gældende regler i udlændingelovens § 33, stk. 2, foreligger der således et påtrængende tilfælde, når der er en risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse. En sådan risiko for forsvinden eller unddragelse af udsendelse vil blandt andet foreligge, hvis udlændingen over for myndigheden giver udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om tilbagesendelse. Der henvises herom til Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 131 som fremsat, side 16.

Efter de gældende regler er det desuden muligt efter afgørelsestidspunktet, og hvis den fastsatte udrejsefrist ikke er udløbet, at ændre den allerede fastsatte udrejsefrist på 1 måned eller 7 dage til straks, hvis der for myndigheden eksempelvis foreligger nye oplysninger, der indebærer, at der nu er tilstrækkeligt grundlag for at konstatere, at der er tale om et påtrængende tilfælde. Der henvises herom til Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 107 som fremsat, side 19.

3.20.2. Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser

Det er et grundlæggende princip, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark, skal udrejse, og det er afgørende for den danske udlændingepolitikens legitimitet, at et endeligt afslag på at kunne opholde sig i Danmark faktisk fører til, at den pågældende udrejser af Danmark.

I dag er der en række helt faste procedurer og sagsbehandlingskridt for behandlingen af en sag frem mod et endeligt afslag til en udlænding på en ansøgning om opholdstilladelse i Danmark. Det samme gør sig imidlertid ikke gældende for tiden efter, at en udlænding er meddelt endeligt afslag på at kunne opholde sig i Danmark. Det betyder, at det kan være vanskeligt at overskue skridtene frem mod hjemrejse for

såvel udlændingene som for de involverede myndigheder og andre aktører.

Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse er der behov for at iværksætte yderligere tiltag, som motiverer udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at medvirke til at udrejse. Det skal samtidigt gøres klart for udlændingen, at der er konsekvenser ved ikke at medvirke til sin udrejse, og at disse konsekvenser kan udmøntes med det samme. En udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, skal således som udgangspunkt kunne meddeles et indrejseforbud med det samme. Vurderes det, at den pågældende udlænding efterfølgende medvirker, bør der efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse være mulighed for, at et meddelt indrejseforbuds varighed kan forkortes.

Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingemyndighederne fremover som noget nyt bør kunne meddele en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin udrejse, et indrejseforbud, uanset at udlændingen er meddelt en frist for frivillig udrejse, og at denne endnu ikke er udløbet, hvis indrejseforbuddet skal meddeles som følge af en afgørelse om manglende medvirken, hvor udrejsefristen ændres til straks.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at denne mulighed vil forhindre, at en udlænding uden lovligt ophold, der er meddelt en frist for frivillig udrejse, skifter mellem medvirken og ikke medvirken i hjemrejsefasen uden konsekvenser, mens den pågældendes udrejsefrist forsat løber.

Det er således Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at der i situationer, hvor der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, bør kunne fastsættes et indrejseforbud. Herved vil udlændinge, der ikke ønsker at medvirke til en tilbagevenden til hjemlandet, med det samme blive mødt med konsekvenserne heraf.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at flere udlændinge dermed vil vælge at samarbejde med udlændingemyndighederne og medvirke til udrejsen, idet de derved undgår at blive meddelt et indrejseforbud.

Det er endvidere Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der som et motivationsfremmende tiltag for at fremme, at udlændinge, der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet, vælger at medvirke til en tilbagevenden til hjemlandet og til at samarbejde med de danske myndigheder om hjemrejsen og dermed udrejse frivilligt, bør være adgang til, at et allerede meddelt indrejseforbud, som følge af overskridelse af udrejsefristen kan forkortes, såfremt udlændingen efterfølgende medvirker til sin udrejse.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse og forventning, at muligheden for at få forkortet et allerede meddelt indrejseforbud vil fremme frivillig hjemrejse, idet udlændingen får mulighed for aktivt at medvirke til at begrænse indrejseforbuddet ved at samarbejde om udrejsen.

Udlændingen vil således have et større incitament til at samarbejde end hidtil, f.eks. hvis den pågældende har familiemæssige relationer her i landet.

3.20.3. Den foreslåede ordning

Med en afgørelse om indrejseforbud bestemmes det, at den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område. Indrejseforbuddet gælder for det område, som er fastsat i afgørelsen, og kan være afgrænset til enten Danmark eller medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 32, stk. 1, indsættes et nyt nr. 6, hvorved der gives adgang til at meddele et indrejseforbud til en udlænding, der ikke medvirker til udrejsen, uanset at fristen for frivillig udrejse fortsat løber, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område. Det vil være en forudsætning, at der senest samtidig med meddelelse af indrejseforbuddet er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til udrejsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3.

Et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, vil være et indrejseforbud i udsendelsesdirektivets forstand. Et indrejseforbud efter udsendelsesdirektivet gælder for medlemsstaternes område, og indrejseforbuddet vil skulle beregnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen forlader medlemsstaternes område.

Det foreslås videre, at udlændingelovens § 32, stk. 3, om muligheden for at undlade at meddele et indrejseforbud ændres således, at det af bestemmelsen fremgår, at et indrejseforbud efter det foreslåede nye stk. 1, nr. 6, om meddelelse af indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, vil kunne undlades meddelt i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1, om varigheden af et indrejseforbud ændres således, at det af bestemmelsen fremgår, at et indrejseforbud efter det foreslåede nye stk. 1, nr. 6, om meddelelse af indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, vil skulle meddeles for en periode på 2 år.

Endvidere foreslås det, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 3, ændres således, at det af bestemmelsen fremgår, at et indrejseforbud vil skulle meddeles for en periode på 5 år, hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter det foreslåede stk. 1, nr. 6.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2, ændres således, at et indrejseforbud efter den foreslåede nye bestemmelse i stk. 1, nr. 6, om meddelelse af et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, ligeledes vil kunne meddeles for en kortere varighed, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger taler for, at der meddeles et indrejseforbud af kortere varighed end anført i stk. 4, nr. 1 og 3, hvorefter et indrejseforbud meddeles for enten 2 år eller 5 år.

Det foreslås videre, at udlændingelovens § 32, stk. 7, 4. pkt. ændres således, at et indrejseforbud efter den foreslåede nye bestemmelse i stk. 1, nr. 6, om meddelelse af et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, ligeledes vil kunne ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Endelig foreslås der i udlændingelovens § 32 som et nyt stk. 9, indsat en bestemmelse, hvorefter et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32, stk. 1, nr. 2, eller det foreslåede nr. 6, vil kunne forkortes, hvis en udlænding medvirker til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3. Indrejseforbuddet vil ikke kunne forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

Formålet med de foreslåede ændringer er at understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde ved at give styrelsen flere værktøjer til at motivere udlændinge til at medvirke til at vende tilbage til hjemlandet. Hjemrejsestyrelsen vil med de foreslåede ændringer fremover kunne meddele et indrejseforbud allerede i situationer, hvor styrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, uanset om den allerede meddelte udrejsefrist er udløbet eller ej.

Hjemrejsestyrelsen vil endvidere kunne afkorte længden af et allerede meddelt indrejseforbud, som er meddelt, fordi udlændingen ikke har fulgt myndighedernes anvisning om at udrejse af landet og dermed har overtrådt sin udrejsefrist, eller fordi udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, i den situation, hvor udlændingen efterfølgende vurderes at medvirke til sin udrejse. Der skabes dermed et yderligere incitament for udlændinge uden lovligt ophold i Danmark til at samarbejde med de danske myndigheder og medvirke til deres udrejse, selvom den pågældende tidligere ikke har medvirket hertil. Efter det foreslåede vil et indrejseforbud dog, medmindre særlige grunde taler derfor, ikke kunne forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

3.21. Justering af regel om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl (tænkepause)

3.21.1. *Gældende ret*

Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter udlændingelovens § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med udlændingelovens § 31 (forbuddet mod refoulement), anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt.

Bestemmelsen er i sin oprindelige form indsat ved lov nr. 421 af 1. juni 1994 om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Effektivisering af asylsagsbehandling, foranstaltning af isolation og brev- og besøgs-kontrol over for frihedsberøvede udlændinge, betalingsordning for asylansøgere underhold m.v.).

Bestemmelsen blev indsat med henblik på at effektivisere asylsagsbehandlingen. Afslag fra Udlændingestyrelsen i sager, hvor asylansøgeren opholder sig her i landet, skal således anses for automatisk påklaget til Flygtningenævnet med den virkning, at Udlændingestyrelsen, når styrelsen træffer afgørelse om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), af egen drift skal sende sagen til Flygtningenævnet, jf. Folketingstidende 1993-94, 1. samling, tillæg A, side 7346.

Ved lov nr. 318 af 25. april 2018 om ændring af udlændingeloven (Indkvartering og forsørgelse af flygtninge og asylansøgere, advisering af kommunerne om visse afgørelser i klagesager og ændring af beregningen af varigheden af et indrejseforbud m.v.) blev ordningen udvidet til også at omfatte automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afgørelser om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2.

Udlændingestyrelsen underretter i sine afgørelser udlændingen om, at sagen automatisk er fremsendt til Flygtningenævnet, og at vedkommende altid kan vælge at trække sin ansøgning om opholdstilladelse tilbage. Udlændingen gøres endvidere bekendt med, at vedkommende har ret til at blive i Danmark, indtil Flygtningenævnet har vurderet sagen.

3.21.2. *Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser*

I den aktuelle asylsagsprocedure bliver asylansøgere, der

modtager et afslag på asyl fra Udlændingestyrelsen, ikke givet en reel mulighed for aktivt at tage stilling til den pågældendes situation i lyset af, at den pågældende er meddelt afslag på asyl.

Asylansøgere modtager ikke i dag oplysninger og målrettet information, som vil kunne belyse den pågældendes reelle muligheder for at blive meddelt asyl her i landet, herunder efter at have modtaget et afslag på asyl i første instans.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at den nuværende ordning, hvorefter Udlændingestyrelsens afslag på asyl automatisk og med det samme anses for påklaget til Flygtningenævnet, kan fastholde visse asylansøgere i asylsystemet. Der kan f.eks. være tale om ansøgere, der har gjort et asylmotiv gældende, som sædvanligvis ikke vil føre til, at der meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og hvor Flygtningenævnet derfor typisk vil stadfæste Udlændingestyrelsens afslag på asyl.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder derfor, at ordningen bør justeres, således at en asylansøger efter afslag på asyl i første instans får en periode på 14 dage til at tage stilling til, om den pågældende ønsker at frafalde klagesagsbehandlingen i Flygtningenævnet og udrejse frivilligt med hjemrejsestøtte og en supplerende kontant bonus, inden Udlændingestyrelsens afgørelse anses for påklaget til Flygtningenævnet (en såkaldt tænkepause).

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om, at der kan gives et supplerende kontantbeløb i tillæg til hjemrejsestøtten, hvis asylansøgeren frafalder klagen til Flygtningenævnet. Der henvises til den foreslåede § 7, stk. 3, vedrørende hjemrejsestøtte.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at et forslag om udskydelse af automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afgørelser om afslag på asyl (tænkepause) og mulighed for udbetaling af et supplerende kontantbeløb (hjemrejsestøtte) ikke rejser retssikkerhedsmæssige spørgsmål. Det er hensigten, at tænkepausen, kombineret med muligheden for at modtage et supplerende kontant beløb i hjemrejsestøtte, skal få asylansøgeren til at tage aktivt stilling til udfaldet af afgørelsen i første instans og træffe et valg i relation til udrejse eller anden-instansprøvelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker i den forbindelse, at den automatiske klageadgang til Flygtningenævnet for den omfattede persongruppe, jf. nedenfor, ikke suspenderes, men at der derimod er tale om en kortere udsættelse, hvor asylansøgeren får mulighed for at foretage et aktivt valg i sin sag om asyl. Sagen anses således som automatisk påklaget efter 14 dage, såfremt asylansøgeren forinden ikke har frafaldet sin ansøgning om asyl, og dermed opretholdes to-instansprincippet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker endvidere, at den automatiske påklage af afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) blev indført med henblik på at effektivisere asylsagsbehandlingen, jf. folketingsstiden 1993-94, 1. samling, tillæg A, side 7346.

Desuden bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at asylansøgeren på dette tidspunkt har fået en grundig første-instansprøvelse af sin asylsag hos Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsen har således allerede taget stilling til bl.a. asylansøgerens asylmotiv og personlige forhold, baggrundsoplysninger og asylansøgerens troværdighed m.v. Udlændingestyrelsen har endvidere vurderet, om asylansøgeren kan udsendes til hjemlandet eller tidligere opholdsland, jf. udlændingelovens § 31.

Endelig bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at afviste asylansøgere, der er meddelt afslag på asyl i normalprocedure, og som medvirker til deres udrejse, vil kunne modtage hjemrejsestøtte i form af et reintegrationsprogram eller, hvor dette ikke er muligt, kontant hjemrejsestøtte. Den foreslåede kontante bonus er således et supplement hertil og er ikke den eneste støttemulighed, der vil foreligge. Det er desuden vurderingen, at den foreslåede kontante bonus i medfør af den foreslåede bestemmelse i den foreslåede hjemrejelovs § 7, stk. 3, ikke vil være af en sådan størrelsesorden, at beløbet i sig selv rejser retssikkerhedsmæssige overvejelser.

3.21.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter den gældende ordning om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl udskydes i 14 dage for udlændinge, der af Udlændingestyrelsen i første instans er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl).

Ordningen vil omfatte Udlændingestyrelsens afgørelser om afslag på asyl i første instans, som behandles i normalprocedure. Ordningen vil endvidere omfatte Udlændingestyrelsens afgørelser i første instans, der er behandlet efter proceduren i udlændingelovens § 49 a, der omhandler, hvorvidt en udlænding, der har haft en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, og som er udvist ved dom, kan udsendes, jf. § 31 (forbuddet mod refolement).

Ordningen vil ikke omfatte afgørelser, der er forsøgt behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart grundløs procedure), afgørelser omfattet af § 53 b, stk. 3, 2. pkt., hvorefter Flygtningenævnet har bestemt, at bestemte grupper af sager skal kunne indbringes for nævnet, eller afgørelser omfattet af den ulovbestemte adgang for Flygtningenævnet til at efterprøve Udlændingestyrelsens afgørelser

i konkrete sager, der er behandlet i åbenbart-grundløs proceduren. Ordningen vil desuden ikke omfatte Udlændingestyrelsens afgørelser i første instans om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2.

Ordningen vil bl.a. indebære, at asylansøgeren i løbet af den foreslåede 14 dages periode vil skulle modtage målrettet vejledning fra Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil bl.a. skulle vejlede asylansøgeren om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt vejlede om muligheden for frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte.

Ordningen vil endvidere indebære, at asylansøgeren vil kunne modtage et supplerende kontant støttebeløb i tillæg til hjemrejsestøtten ved sin efterfølgende frivillige udrejse af Danmark, hvis asylansøgeren vælger at frafalde sin klage til Flygtningenævnet. Der henvises til den foreslåede § 8 vedrørende hjemrejsestøtte.

Frafalder asylansøgeren sin klage til Flygtningenævnet, vil Udlændingestyrelsen som noget nyt skulle fastsætte en udrejsefrist. Der henvises til den foreslåede ændring af udlændingelovens § 33, stk. 3, jf. lovforslagets § 25, nr. 10.

Asylansøgeren vil – som hidtil – frem mod udrejsen kunne fortryde sit frafald af klagen med den konsekvens, at Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl vil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet.

Såfremt asylansøgeren vælger ikke at frafalde sin klage til Flygtningenævnet inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag, vil afgørelsen som hidtil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet.

Det vil efter forslaget ikke være muligt for asylansøgeren at frasige sig, at klagen først anses for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra Udlændingestyrelsens afslag.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25, nr. 73 og bemærkningerne hertil.

4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

4.1. Kontrolforpligtelser

4.1.1. Opholds-, underrettnings- og meldepligt

Udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis

opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, samt afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold er ikke omfattet af artikel 2 i 4. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om ret til frit at vælge opholdssted.

Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (Domstolen) dom af 31. januar 2012 i sagen M. S. mod Belgien, hvor Domstolen i præmis 196 udtalte, at stk. 1, i artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK kun finder anvendelse på personer, som befinder sig lovligt på en kontraherende stats territorium.

Opholds-, underrettnings- og meldepligten vil derimod som udgangspunkt være et indgreb i retten til respekt for familie- og privatliv, der er beskyttet af EMRK artikel 8.

Det følger af EMRK artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for sit privat- og familieliv. Det følger endvidere af EMRK artikel 8, stk. 2, at ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af retten til respekt for privat- og familielivet, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, kan Hjemrejsestyrelsen, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejse, bestemme, at udlændingen skal give møde på nærmere angivne tidspunkter i en række nærmere opregnede tilfælde. Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, kan Hjemrejsestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, bestemme, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod. Efter de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 2-4, og § 13, stk. 2 og stk. 4, skal udlændinge omfattet af bestemmelserne – dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 – pålægges opholds-, underrettnings- og meldepligt, medmindre ganske særlige grunde taler derimod.

Efter Domstolens praksis omfatter begrebet familieliv blandt andet forhold mellem samlevende ægtefæller. De facto forhold kan ligeledes være omfattet, jf. f.eks. Domstolens dom af 26. maj 1994 i sagen Keegan mod Irland, præmis 44. Forhold mellem et barn, der fødes af forældre, der udgør en de facto familie, er også omfattet, selvom forældrene ikke

lever sammen, hvis de har et de facto familieliv, jf. f.eks. Domstolens dom af 27. oktober 1994 i sagen Kroon m.fl. mod Holland, præmis 30. Ved vurderingen af, om et forhold kan siges at udgøre et familieliv, lægges der vægt på flere momenter, herunder om der er tale om samlevende par, varigheden af forholdet, og om parterne ved at have fået børn eller på anden måde har udtrykt forpligtelse over for hinanden.

Efter Domstolens praksis skal begrebet privatliv forstås bredt, og det er således ikke muligt at give en udtømmende definition heraf. Retten til privatliv har primært til formål at sikre udvikling af det enkelte individs personlighed i relation til andre mennesker uden udefrakommende indblanding og omfatter bl.a. retten til at etablere og udvikle personlige relationer til andre mennesker og til omverdenen, jf. f.eks. Domstolens dom af 24. februar 1998 i sagen Botta mod Italien, præmis 32, og dom af 12. juni 2003 i sagen Van Kück mod Tyskland, præmis 69. Domstolen har endvidere i sagen Gillan og Quinton mod Storbritannien, dom af 12. januar 2010, præmis 61, udtalt, at princippet om personlig selvbestemmelsesret (personal autonomy) er et vigtigt princip for forståelsen af retten til respekt for privatlivet.

Formålet med opholds-, underretnings- og meldepligten er, at myndighederne løbende har kendskab til, hvor udlændingene opholder sig, således at der kan ske udsendelse, så snart muligheden herfor opstår. Der er bl.a. tale om kriminelle udlændinge og udlændinge, som er til fare for statens sikkerhed, og som er udelukket fra beskyttelse.

Opholds-, underretnings- og meldepligten varetager derfor et hensyn til den nationale sikkerhed og den offentlige orden. Der er således tale om varetagelsen af et sagligt hensyn.

Foruden at være begrundet i et sagligt hensyn skal der være tale om et proportionalt indgreb, herunder et egnet indgreb, til varetagelse af det pågældende hensyn. Det er i den forbindelse ministeriets opfattelse, at hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden udgør en ægte offentlig interesse, der som udgangspunkt må anses for at veje tungere end hensynet til de pågældendes udlændinges ret til respekt for familie- og privatliv. Et pålæg om opholds-, underretnings- og meldepligt er dermed som udgangspunkt et proportionalt indgreb i de pågældendes ret til respekt for familie- og privatliv, idet det for at sikre de pågældendes udlændinges tilstedeværelse med henblik på udsendelse kan være vanskeligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Det bemærkes, at Højesteret ved dom af 1. juni 2012, som gengivet i UfR. 2012.2874H, fandt, at et påbud om opholds-

pligt på tidspunktet for Højesterets afgørelse udgjorde et uproportionalt indgreb i udlændingens bevægelsesfrihed i strid med artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK. Afgørelsen blev derfor ophævet som ugyldig. Som en konsekvens heraf blev politiets afgørelse om meldepligt ophævet som ugyldig. Udlændingen havde på dette tidspunkt været pålagt opholdspligt i cirka 5 år og meldepligt i cirka 4 år. Højesteret fandt endvidere, at et påbud om opholds- og meldepligt ikke kunne anses for frihedsberøvelse i EMRK artikels 5's forstand, ligesom opholds- og meldepligten ikke indebar forskelsbehandling i strid med EMRK artikel 14 sammenholdt med EMRK artikel 8. Højesteret bemærkede desuden i dommen, at Højesterets afgørelse ikke udelukkede, at der på ny ville kunne træffes en afgørelse om meldepligt.

Ved dom af 17. januar 2017, som gengivet i UfR. 2017.1228H, fandt Højesteret, at det hensyn til den nationale sikkerhed og offentlige orden, som indgrebene i bevægelsesfriheden (dvs. pålæg om opholds- og meldepligt) for udlændinge på tålt ophold varetager, idet de skal sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse, udgør en ægte offentlig interesse og i udgangspunktet vejer tungere end hensynet til de pågældendes udviste udlændinges bevægelsesfrihed. Højesteret fandt dog, at et pålæg om opholdspligt fra den 9. oktober 2013, hvor forpligtelserne havde været pålagt i en periode på 3 år og 11 måneder, udgjorde et uproportionalt indgreb i udlændingens bevægelsesfrihed i strid med artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK. Højesteret fastslog, at afgørelserne om meldepligt som følge heraf også var ugyldige fra den 9. oktober 2013, men at dette ikke udelukkede, at der kunne træffes en ny afgørelse om meldepligt. Højesteret fandt desuden, at EMRK artikel 14, jf. artikel 8, ikke var overtrådt, og at EMRK artikel 8 ikke kunne føre til, at afgørelserne om opholds- og meldepligt var ugyldige fra et tidligere tidspunkt end den 9. oktober 2013.

Reglerne om opholds-, melde- og underretningspligt skal således administreres i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det indebærer bl.a., at Hjemrejsestyrelsen ikke kun i forbindelse med meddelelsen af et påbud om opholds- melde- og underretningspligt, men også løbende vil skulle vurdere, om påbuddet er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af lov nr. 446 af 13. april 2019, at udlændinge på tålt ophold i lyset af bl.a. Domstolens dom af 31. januar 2012 i sagen M. S. mod Belgien ikke er omfattet af artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK, idet udlændinge på tålt ophold ikke befinder sig lovligt i Danmark. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det ved proportionalitetsvurderingen fortsat er de samme indgreb, der skal afvejes i forhold til det samme formål, nemlig hensynet til at sikre kendskab til den pågældendes opholdssted med henblik på, at en udsendelse kan ske, når det bliver muligt.

Det er på den baggrund ministeriets vurdering, at det i vidt omfang fortsat er de samme kriterier, der skal lægges vægt på ved proportionalitetsvurderingen, herunder bl.a. varigheden af indgrebet, den begåede kriminalitet eller udelukkesgrunden, om der er konkret risiko for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne, udsigt til udsendelse og familieforhold.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets generelle opfattelse, at en vurdering af opholds-, underrettnings- og meldepligten i forhold til EMRK artikel 8 i de fleste tilfælde ikke vil føre til et andet resultat end vurderingen af de nævnte forpligtelser i forhold til artikel 2 i 4. tillægsprotokol til EMRK, jf. Højesterets dom af 17. januar 2017, som gengivet i UfR. 2017.1228H. Det kan imidlertid ikke afvises, at vurderingen efter EMRK artikel 8 i det konkrete tilfælde vil føre til et andet resultat som følge af, at der er tale om et indgreb i en anden rettighed (retten til respekt for familie- og privatliv i stedet for retten til fri bevægelighed).

Det bemærkes, at afgørelser om opholds-, underrettnings- og meldepligt kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

Udlændingemyndighederne skal kunne godtgøre, at indgrebet i hvert enkelt tilfælde er proportionalt. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for indgrebet af hensyn til at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse.

Det er ministeriets opfattelse, at de foreslåede kontrolforanstaltninger ikke har – hverken hver for sig eller samlet – en sådan intensitet, at der er tale om frihedsberøvelse efter EMRK artikel 5. Der henvises til UfR. 2012.2874H, hvor Højesteret blandt andet fandt, at en udlænding på tålt ophold, der var pålagt opholdspligt og meldepligt hos politiet 3 gange om ugen, ikke kunne anses for at være frihedsberøvet, jf. EMRK artikel 5.

4.1.2. Orienteringspligt

Det følger af EMRK artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for sit privat- og familieliv.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 5, har en udlænding pligt til at orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 2, og ikke opholder sig på det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Der foreligger Udlændinge- og Integrationsministeriet be-

kendt ikke praksis fra Domstolen vedrørende en ordning svarende til den foreslåede.

Det forhold, at en udlænding på tålt ophold skal orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, må antages at udgøre et indgreb, der er omfattet af EMRK artikel 8.

Det nævnte indgreb vil være foreneligt med EMRK, hvis det er i overensstemmelse med loven, varetager et anerkendelsesværdigt formål og er nødvendigt i et demokratisk samfund, herunder er egnet og proportionalt, jf. EMRK artikel 8, stk. 2.

Formålet med den foreslåede orienteringspligt er bl.a. at sikre, at Hjemrejsestyrelsen løbende har kendskab til den pågældendes opholdssted, således at den enkelte udlænding kan pålægges meldepligt i nærheden af det sted, hvor udlændingen tager fast ophold og således, at der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår. Formålet med bestemmelsen er således bl.a. at varetage hensynet til den nationale sikkerhed og den offentlige orden, idet orienteringspligten skal sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse. Formålet med den foreslåede orienteringspligt er endvidere, at Udlændingestyrelsen kan tage stilling til spørgsmålet vedrørende forsørgelse. Den foreslåede ordning forfølger dermed saglige hensyn.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at en orienteringspligt er et indgreb af beskeden karakter, som vurderes at være proportionalt.

Den foreslåede ordning findes derfor at være i overensstemmelse med Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser.

4.2. Frihedsberøvelse

4.2.1. Adgangen til frihedsberøvelse

Det følger af EMRK artikel 5, stk. 1, litra f, at der kan ske lovlig anholdelse eller anden frihedsberøvelse af en person for at hindre den pågældende i uretmæssigt at trænge ind i landet (indrejsesituationen) eller af en person, mod hvem der tages skridt til udvisning eller udlevering (udrejsesituationen), når det sker i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde.

I forhold til indrejsesituationen har medlemsstaterne mulighed for at frihedsberøve udlændinge med henblik på at kontrollere den pågældendes ret til at indrejse i landet, herunder at kontrollere udlændingens identitet og dennes ret til indrej-

se og ophold mv. og grundlaget for en eventuel asylansøgning.

Det følger således af praksis fra Domstolen, at staterne har ret til at kontrollere udlændinges indrejse og ophold, og det er en naturlig følge heraf, at staten også har ret til at frihedsberøve udlændinge, der har søgt om tilladelse til indrejse, herunder med henblik på opnåelse af asyl. Det følger dog af praksis, at frihedsberøvelsen skal gennemføres i god tro, at den skal være tæt forbundet med formålet med at hindre den uretmæssige indtrængen i landet, at vilkårene under frihedsberøvelsen skal være passende, idet der skal tages hensyn til, at der ikke er tale om personer, der har begået strafbare forhold, og at varigheden af frihedsberøvelsen ikke må gå udover, hvad der med rimelighed kan anses for nødvendigt af hensyn til det forfulgte formål. Der henvises i den forbindelse til Domstolens afgørelse af 29. januar 2008 i sagen Saadi mod Storbritannien.

I forhold til udrejsesituationen følger det af praksis fra Domstolen, at frihedsberøvelse af en person, mod hvem der tages skridt til udvisning eller udlevering, ikke kræver andet formål eller begrundelse end, at der er taget skridt til udlevering eller udvisning. En sådan frihedsberøvelse vil dog kun være forenelig med EMRK, så længe processen med udsendelse eller udlevering er i fremdrift. Der skal således foreligge en reel mulighed for at gennemføre en udsendelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1, 1. pkt., medfører, at såfremt de i §§ 11 og 12, eller udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal den pågældende så vidt muligt frihedsberøves. Bestemmelsen indebærer en konsekvent brug af muligheden for frihedsberøvelse, så længe de i bestemmelsen fastsatte betingelse for iværksættelse eller opretholdelse af frihedsberøvelse er opfyldt. Der vil ikke skulle ske frihedsberøvelse, hvis en sådan frihedsberøvelsen ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Bestemmelsen svarer til den gældende udlændingelovs § 36, stk. 1, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der ikke (længere) har lovligt ophold i Danmark, og gældende ret vil således blive videreført.

Ifølge EMRK artikel 5, stk. 1, litra f, er det endvidere i overensstemmelse med konventionen at frihedsberøve en person, "mod hvem der tages skridt til udvisning", jf. f.eks. Domstolens afgørelse i Chahal mod UK dom af 15. november 1996.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1, 1. pkt., om frihedsberøvelse med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af udvisningsafgørelser, vil alene finde anvendelse over for udlændinge, som er udvist efter udlændingelovens §§ 25, nr. 2, 25 a, 25 b og 25 c. Det vil således være en be-

tingelse for at frihedsberøve en udlænding efter bestemmelsen, at der er truffet afgørelse om administrativ udvisning af den pågældende. Tilsvarende gælder det, at det efter den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, vil være en betingelse for at varetægtsfængsle en asylansøger med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af udvisningsafgørelsen, at den pågældende er udvist ved endelig dom, jf. udlændingelovens §§ 22-24.

Efter EMRK artikel 5, stk. 4, stilles der krav om adgang til domstolsprøvelse. Det følger af artikel 5, stk. 4, at udlændingen skal have ret til at indbringe frihedsberøvelsens lovlighed for en domstol for, at denne hurtigt kan træffe afgørelse om lovligheden af frihedsberøvelsen og beordre udlændingen løsladt, hvis frihedsberøvelsen ikke er lovlig. Der stilles således ikke krav om automatisk domstolsprøvelse, men alene krav om adgang til domstolsprøvelse.

Domstolsafgørelsen skal træffes hurtigt ("speedily"), og perioden løber fra indgivelse af anmodning om domstolsprøvelse til afgørelsens kommunikation til den frihedsberøvede eller dennes repræsentant.

Det må antages, at det vil kunne begrunde en længere tidsperiode – set i forhold til normalsituationen – hvis et usædvanligt stort antal personer frihedsberøves, og dette medfører en uforudset stor byrde for de relevante myndigheder.

Efter udlændingelovens § 37, stk. 1, 1. pkt., skal en udlænding, der er frihedsberøvet efter § 36, inden tre døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse fremstilles for retten, der tager stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse. Der er mulighed for at suspendere den automatiske domstolsprøvelse efter udlændingelovens § 37, stk. 1, 1. pkt., der indebærer, at domstolsprøvelse herefter skal ske efter udlændingelovens § 37 k, stk. 2. Frihedsberøvede udlændinge vil således også under en eventuel suspensionsperiode have adgang til domstolsprøvelse af frihedsberøvelsens lovlighed.

Efter forslaget § 25, nr. 24, indsættes det i udlændingelovens § 37, at denne også finder anvendelse på frihedsberøvelse efter hjemrejselovens § 16.

Udlændinge, der frihedsberøves efter den foreslåede § 16 har endvidere krav på at modtage skriftlig underretning om muligheden for domstolsprøvelse og muligheden for at få en advokat beskikket af retten under domstolsprøvelsen på et sprog, som udlændingen forstår eller med rimelighed kan formodes at forstå, jf. udlændingelovens § 37, stk. 4. En afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse eller opretholdelsen heraf skal endvidere meddeles skriftligt sammen med en skriftlig oversættelse af de væsentligste elementer i afgørelsen på et sprog, som udlændingen forstår eller med

rimelighed kan formodes at forstå, jf. udlændingelovens § 37, stk. 7.

Den foreslåede ordning rejser således på ovenstående baggrund efter Udlændinge- og Integrationsministeriet opfattelse ikke spørgsmål i forhold EMRK artikel 5.

FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder indeholder i artikel 9, stk. 1, en bestemmelse, som beskytter den personlige frihed. Bestemmelsen antages ikke generelt at give en bedre beskyttelse end Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5.

Det følger af EMRK artikel 14, at rettigheder i henhold til konventionen skal sikres uden forskel på grund af køn, race, farve, sprog, religion, politisk eller anden overbevisning, national eller social oprindelse, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller ethvert andet forhold.

Efter artikel 5 i FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination har deltagerstaterne påtaget sig at forbyde og afskaffe alle former for racediskrimination og at sikre ethvert menneskes ret til lighed for loven, uanset race, hudfarve, national eller etnisk oprindelse.

Det forhold, at det foreslås, at der i lighed med udlændingeloven skal gælde særlige regler i hjemrejseloven om frihedsberøvelse af afviste asylansøgere og andre udlændinge, der ikke (længere) har lovligt ophold i Danmark, og som derfor ikke har en tilknytning til det danske samfund, kan ikke antages at stride mod bestemmelserne. Det bemærkes herved, at hjemrejselovens regler om frihedsberøvelse skal gælde på samme måde for alle asylansøgere, uanset køn, race, politisk overbevisning m.v.

4.2.2. Brug af frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning

Det følger af EMRK artikel 5, stk. 1, litra f, at der kan ske lovlig anholdelse eller anden frihedsberøvelse af en person, mod hvem der tages skridt til udvisning eller udlevering (udrejsesituationen), når det sker i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde.

De foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 16, stk. 3 og 4, om frihedsberøvelse, omhandler udlændinge i udsendelsesposition, som ikke ønsker at medvirke til udrejsen eller udsendelsen. De foreslåede bestemmelser må på den baggrund antages at høre inden for området af EMRK artikel 5, stk. 1, litra f.

Det bemærkes, at en udlænding alene kan frihedsberøves efter de foreslåede bestemmelser, hvis politiet klart over

for udlændingen kan angive, hvilken oplysning udlændingen skal give, eller hvilken handling udlændingen skal udføre, og udlændingen nægter at medvirke hertil. Det er endvidere en forudsætning, at sådanne oplysninger eller handlinger må anses for at være af væsentlig betydning for politiets mulighed for at drage omsorg for udlændingens udrejse. Det følger heraf, at så snart udlændingen afgiver den påkrævede oplysning eller udfører den påkrævede handling, skal frihedsberøvelsen ophøre og udlændingen løslades. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den oplysnings- og handlingsforpligtelse, der efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3 påhviler en udlænding i udsendelsesposition.

Frihedsberøvelse efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 16, stk. 3 og 4, sker således med henblik på at sikre udlændingens medvirken til opfyldelse af forpligtelsen efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, hvilket må antages at være i overensstemmelse med EMRK artikel 5, stk. 1, litra f.

De foreslåede bestemmelser i § 16, stk. 3 og 4, om brug af frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning rejser på ovenstående baggrund efter Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse ikke spørgsmål i forhold EMRK artikel 5. Bestemmelserne svarer til den gældende udlændingelovs § 36, stk. 5 og 6, og gældende ret vil således blive videreført.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

5.1. Økonomiske konsekvenser

Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for det offentlige. De forventede merudgifter som følge af lovforslaget er indbudgetteret på finansloven for 2021. Merudgifterne kan henføres til nedenstående elementer.

Lovforslagets element "3.4 Digital kommunikationsløsning" forventes at medføre merudgifter på 6,2 mio. kr. i 2021 og 1,0 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.

Lovforslaget element "3.7 Hjemrejsestøtte" forventes at medføre merudgifter på 1,8 mio. kr. i 2021 og 2,4 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.

Lovforslaget element "3.9 Husordener på indkvarteringssteder" forventes at medføre merudgifter på 0,4 mio. kr. i 2021 og 0,5 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.

Lovforslagets element "3.14 Beslaglæggelse af genstande"

forventes at medføre merudgifter på 5,0 mio. kr. i 2021 og 4,8 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.

5.2. Implementeringsmæssige konsekvenser

Lovforslaget vil i begrænset omfang medføre implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget skal understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde.

Lovforslagets element om en digital kommunikationsløsning medfører hovedsageligt positive implementeringsmæssige konsekvenser, idet den digitale kommunikation indebærer en nemmere og mere effektiv kommunikation mellem myndighederne og de tilsluttede udlændinge. At kommunikationen bliver digital medfører, at Hjemrejsestyrelsen hurtigt og direkte kan komme i kontakt med udlændingene. Hjemrejsestyrelsen kan på denne baggrund lettere orientere udlændingene om meddelelser, indkaldelser og afgørelser, hvilket bevirker, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark, udrejser så hurtigt som muligt. At kommunikationen foregår ved brug af en digital kommunikationskanal medfører desuden, at de tilsluttede udlændinge nemmere og hurtigere kan komme i kontakt med Hjemrejsestyrelsen, ligesom at udlændingene hurtigere vil modtage de afgørelser, som Hjemrejsestyrelsen skal forkynde for dem.

Forslaget indeholder endvidere bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan træffe afgørelse om fritagelse for digital kommunikation. Hjemrejsestyrelsens afgørelse kan ikke påklages, jf. den foreslåede § 22, stk. 3.

Med forslaget vil Hjemrejsestyrelsen træffe afgørelse i en ny sagstype, hvilket indebærer visse administrative implementeringsmæssige konsekvenser for myndigheden. Forslaget indebærer, at der skal udvikles en digital kommunikationsløsning til brug for myndighedernes kommunikation med de omfattede udlændinge. Udviklingen af en sådan ny kommunikationsløsning vil i en periode medføre visse negative implementeringsmæssige konsekvenser idet, udviklingen af en sådan løsning vil betyde, at der skal afsættes medarbejderressourcer, som skal assistere i forbindelse med udviklingen og implementeringen af løsningen. Derudover vil der være et løbende teknisk arbejde i forbindelse med den daglige drift af systemet.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at de positive implementeringsmæssige konsekvenser ved en mere effektiv kommunikation mellem de omfattede udlændinge og myndighederne i stor grad vil opveje de negative implementeringsmæssige konsekvenser som afstedkommer af udviklingen af den digitale kommunikationsløsning og den efterfølgende drift heraf.

Lovforslagets element om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er pålagt at udrejse af landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. medfører en organisatorisk og administrativ ændring, idet indkvarteringsoperatøren hidtil har haft til opgave at udarbejde en kontrakt for alle udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, om udlændinge omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse.

Lovforslagets element om hjemrejsestøtte medfører positive implementeringsmæssige konsekvenser, idet de foreslåede bestemmelser om hjemrejsestøtte medfører færre og mere strømlinede støtteordninger. Der skabes endvidere en større tydelighed og klarhed over mulige støtteordninger, idet reguleringen af mulighederne for støtte samles i hjemrejseloven samt bekendtgørelse om hjemrejsestøtte, der forventes at blive udstedt i medfør af hjemrejseloven.

Elementet om hjemrejsestøtte medfører endvidere administrative ændringer, idet sagsbehandlingen vedrørende støtte muligheder for udlændinge uden lovligt ophold samles, da de flyttes fra henholdsvis Udlændingestyrelsen til Hjemrejsestyrelsen og fra kommunalbestyrelserne til Hjemrejsestyrelsen.

Lovforslagets element om, at Hjemrejsestyrelsen efter høring af relevante myndigheder vil kunne beslutte, at strafafsoning af en række korterevarende domme skal afbrydes med henblik på udsendelse, medfører en begrænset administrativ ændring, idet Hjemrejsestyrelsen vil skulle behandle en bredere sagsportefølje.

Lovforslagets element om beslaglæggelse indebærer en styrket brug af mobildata og internetoplysninger i hjemrejse-sagsbehandlingen med henblik på at optimere beslutningsgrundlaget i sagerne samt styrke identifikationen af udlændinge, hvor det er relevant. Der afsættes derfor midler til, at andre myndigheder kan understøtte Hjemrejsestyrelsen med dataudlæsningen.

Lovforslagets element om meddelelse af indrejseforbud som følge af en afgørelse om medvirken til hjemreisen forventes at medføre implementeringsmæssige konsekvenser, idet lovforslaget vil medføre, at flere myndigheder fremover kan træffe afgørelse om indrejseforbud. Lovforslagets element om samtidig ændring af en allerede meddelt udrejsefrist i forbindelse med en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til udrejsen, forventes at medføre implementeringsmæssige konsekvenser, idet udlændingemyndighederne i et begrænset omfang fremover vil skulle foretage ændring af allerede meddelte udrejsefrister.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har de syv principper for

digitaliseringsklar lovgivning været overvejet. Det vurderes på denne baggrund, at lovforslaget følger principperne om digitaliseringsklar lovgivning.

I forbindelse hermed kan vedrørende 1. princip om enkle og klare regler peges på, at der i lovforslaget er lagt betydelig vægt på en logisk opbygning, og på at udforme reglerne på en klar, enkel, entydig og konsistent måde. Det overordnede sigte med hjemrejseloven er således at skabe en klar og transparent lovgivning om, hvilke regler en udlænding er omfattet af, når vedkommende er over 18 år og har modtaget et endelig afslag på at kunne opholde sig i Danmark. Dermed sikres retssikkerheden for de personer som er omfattet af loven og det bidrager til en ensartet administration for myndighederne.

Med forslaget om, at traditionel kommunikation afløses af en digital kommunikationsløsning, er tilvejebragt et klart udgangspunkt om digital kommunikation mellem myndigheder og de pågældende udlændinge. Dog bemærkes, at der for udlændinge, for hvem det ikke er muligt at benytte sig af digital kommunikation, er der etableret en mulighed for at kommunikere på en anden måde end digitalt. Efter § 3 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere (lovbekendtgørelse nr. 901 af 13. juni 2016), skal fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, tilslutte Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning. Da udlændingene omfattet af denne lov hverken har bopæl eller fast ophold i Danmark, er disse ikke omfattet af anvendelsesområdet for lov om Digital Post fra offentlige afsendere. Forslaget indebærer derfor, at der skal udvikles en digital kommunikationsløsning til brug for kommunikation med de omfattede udlændinge. Lovhjemmelen til en digital kommunikationsløsning er udformet på en teknologineutral måde, og tager således højde for fremtidig teknologisk udvikling. Disse elementer i lovforslaget understøtter 2. princip, om digital kommunikation. Med løsningen vil udlændingenes personID-numre og personnumre blive anvendt ved udlændingenes tilslutning til løsningen, ligesom udlændingenes personoplysninger vil blive behandlet i forbindelse med fremsendelse af meddelelser til udlændingene. Løsningen vil derfor til enhver tid skulle opfylde de krav, der stilles i persondatalovgivningen til behandling af personoplysninger, herunder om kryptering af følsomme personoplysninger, ligesom at der i kommunikationsløsningen skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Lovforslagets elementer om behandling af oplysning, herunder myndigheders udveksling af oplysninger om udlændinge m.v. har sigte på at skabe sammenhæng på tværs og på at sikre at en ensartet begrebsanvendelse og at indhentede data m.v. kan genbruges og indgå i en videre behandling af en udlændings sag. Lovforslagets element om en vurdering af, om udlændingen må anses for at medvirke til sin udrejse indgår i andre dele af sagsbehandlingen knyttet til

hjemrejseloven. Hermed er 4. princip om sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data indgået i og udmøntet i lovforslaget. Forslaget om en digital kommunikationsløsning og forslaget om udveksling af oplysninger mellem myndigheder skal finde sted inden for rammerne af databeskyttelseslovgivningen. Disse forslag følger således 5. princip om tryk og sikker datahåndtering.

Endelig bemærkes, at også principperne 3, 6 og 7 om at muliggøre automatisk sagsbehandling, om at anvende offentlig infrastruktur og om at forebygge snyd og fejl er indgået i overvejelserne.

Lovforslaget forventes samlet set at have begrænsede implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Øvrige ændringer forventes ikke at have implementeringskonsekvenser for det offentlige.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslagets § 4 om digital kommunikation indeholder positive administrative konsekvenser for de pågældende udlændinge. At kommunikationen bliver digital medfører, at udlændingene hurtigt og nemt kan komme i kontakt med Hjemrejsestyrelsen, ligesom Hjemrejsestyrelsen hurtigt og direkte kan komme i kontakt med udlændingene. At kommunikationen foregår digitalt medfører desuden, at de tilsluttede udlændinge hurtigere vil modtage de afgørelser, som Hjemrejsestyrelsen skal forkynde for dem.

Anvendelsen af digital kommunikation indebærer endvidere, at relevant information om eksempelvis politiske initiativer m.v., der kan være relevante for udlændingene i deres overvejelser om at rejse hjem, oplysninger om tilbud om hjemrejseunderstøttende undervisning og aktivering, vejledninger til hvordan man anmoder om støtte til hjemrejse samt hvilke støttemuligheder, der består efter indrejsen i hjem- eller opholdslandet, vil være samlet ét sted, som er lettilgængeligt for udlændingene.

Forslaget forventes desuden at medføre en mindre omstillingsbyrde for borgerne ved overgangen til digital kommunikation.

8. Miljø- og klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Hjemrejseloven har til formål at regulere området for en udlændings hjemrejse. Udover at hjemrejseloven hjemler nye initiativer om hjemrejse, foreslås det at videreføre de bestemmelser der vedrører hjemrejse fra udlændingeloven i hjemrejseloven. Det drejer sig blandt andet om pligten til at udrejse og udrejsekontrol, bestemmelser om kontrolforpligtelser, varetægtsfængsling og frihedsberøvelse samt straf for overtrædelser af bestemmelser, der ligeledes overføres til hjemrejseloven.

Det foreslås samtidig at ophæve de bestemmelser i udlændingeloven, som videreføres i hjemrejseloven.

Enkelte af udlændingelovens bestemmelser, der videreføres i hjemrejseloven, gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet).

Lovforslagets element om meddelelse af indrejseforbud som følge af en afgørelse om medvirken til udrejsten, uanset at udrejsefristen endnu ikke er udløbet, vurderes at være foreneligt med udsendelsesdirektivets artikel 11 og artikel 7, stk. 4.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 2 finder loven kun anvendelse på personer omfattet af EU-/EØS-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

En unionsborger og dennes familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig i andre medlemsstater følger af artikel 21, stk. 1, i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), som er nærmere udmøntet i opholdsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område).

Opholdsdirektivet indeholder i kapitel VI bestemmelser, som indebærer, at unionsborgere og deres familiemedlemmer, som har ophold i en anden medlemsstat efter reglerne om fri bevægelighed, efter omstændighederne kan udvises af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Det følger af EU-retspraksis, at der skal meget til for at kunne træffe en sådan udvisningsafgørelse, og at det har undtagelsens karakter.

Derudover følger det forudsætningsvis af opholdsdirektivet,

at der kan ske udvisning af unionsborgere og deres familiemedlemmer, såfremt disse ikke (længere) opfylder opholdsdirektivets betingelser for ophold i værtsmedlemsstaten.

Opholdsdirektivet regulerer imidlertid ikke medlemsstaternes håndhævelse af en udvisningsafgørelse, dvs. den håndhævelse, som skal sikre, at en udvist unionsborger og dennes eventuelle familiemedlemmer faktisk forlader værtsmedlemsstatens område.

Udsendelsesdirektivet fastsætter derimod bl.a. regler om udsendelsesforanstaltninger, men kun for tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold. Unionsborgere og disses familiemedlemmer er ikke omfattet heraf, jf. direktivets artikel 2, stk. 3.

Opholdsdirektivet er i dansk ret implementeret ved EU-opholdsbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen indeholder ikke regler om processen for fysisk udsendelse af unionsborgere og deres familiemedlemmer, som ikke udrejser frivilligt i forlængelse af en afgørelse om udvisning. Regler herom findes i udlændingeloven, som til dels gennemfører udsendelsesdirektivet.

Eftersom spørgsmålet om fastsættelse af foranstaltninger til håndhævelse af afgørelser om udvisning af unionsborgere og deres familiemedlemmer ikke udtrykkeligt er reguleret i opholdsdirektivet, og da udsendelsesdirektivet ikke finder anvendelse på unionsborgere og deres familiemedlemmer, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at fastsættelsen af sådanne foranstaltninger principielt må anses for omfattet af medlemsstaternes nationale kompetence. Dette inden for rammerne af bl.a. proportionalitetsprincippet, Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og andre relevante internationale forpligtelser, og forudsat at unionsborgere og deres familiemedlemmer ikke stilles ringere end tredjelandsstatsborgere, der befinder sig i en sammenlignelig udsendessituation. Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at lovforslaget, der kun i meget begrænset omfang vil have betydning for unionsborgere og deres familiemedlemmer, opfylder disse krav, jf. ovenfor, pkt. 3.2.1. Lovforslaget vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med EU-reglerne om fri bevægelighed.

Det bemærkes for god ordens skyld, at spørgsmålet om rammerne for medlemsstaternes håndhævelse af udvisningsafgørelser, som er rettet mod unionsborgere og deres familiemedlemmer, er genstand for prøvelse i en verserende præjudiciel retssag ved EU-Domstolen, hvori der ventes dom i løbet af 2021. Der henvises til Udlændinge- og Integrationsministeriets notat til Folketingets Europaudvalg og Udlændinge- og Integrationsudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sag C-718/19, Ordre des bar-

reaux francophones et germanophone, m.fl. (Udlændinge- og Integrationsudvalget 2019-20, UUI Alm.del, Bilag 55).

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. november 2020 til den 1. januar 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, BARID – Board of Airline Representatives in Denmark, Bedsteforældre for Asyl, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Flygtningenæv-

net, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradvisningen, Institut for Menneskerettigheder, International Organization for Migration (IOM), Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), samtlige byretter, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellemfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), Politiforbundet i Danmark, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS Racisme, Udlændingenævnet, UNHCR (Regional Representation for Northern Europe), Work-live-stay southern Denmark, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv / International Community, 3F, 3F Privat Service, Hotel og Restauration (3F PSHR).

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser / mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")	Negative konsekvenser / merudgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	13,4 mio. kr. i 2021 og 8,7 mio. kr. årligt fra 2022 og frem.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget medfører en række effektiviseringer af eksisterende sags-gange.	Lovforslaget vil medføre en række nye sags-gange, som skal implementeres i de relevante myndigheder.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget medfører begrænsede positive administrative konsekvenser for borgerne.	Lovforslaget vil medføre en mindre omstillingsbyrde ved overgangen til digital kommunikation.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Efter den foreslåede bestemmelse i § 2 finder loven kun anvendelse på personer omfattet af EU-/EØS-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse	

	regler. Lovforslaget vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med EU-reglerne om fri bevægelighed.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter udlændingelovens § 30, stk. 1, skal en udlænding, der efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejse.

Det følger desuden af udlændingelovens § 30, stk. 2, at politiet drager omsorg for udrejsen, hvis en udlænding ikke udrejser frivilligt, og at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som pr. 1. august 2020, som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke har ret til at opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 1, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, har pligt til at udrejse.

Bestemmelsen vil omfatte enhver udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a indeholder bl.a. regler om betingelser for indrejse og ophold, regler for bortfald, inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser, udvisning, overførsel og afvisning.

Pligten til at udrejse gælder således bl.a. – men ikke udelukkende – for en udlænding, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), eller som har frafaldet en sådan ansøgning, en udlænding, der er udvist ved dom som følge af et strafbart

forhold, jf. udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c, jf. § 49, en udlænding, der er udvist efter §§ 25 a-25 b, en udlænding, som er udvist efter udlændingelovens § 25, en udlænding, der har fået inddraget eller nægtet forlænget sin opholdstilladelse efter § 19, stk. 1, eller en udlænding, der er blevet meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 (familiesammenføring), og hvis eventuelle klage til Udlændingenævnet ikke er tillagt opsættende virkning, jf. udlændingelovens § 33 b.

Ved udrejse forstås, at udlændingen skal forlade Danmarks territorium.

Formålet med bestemmelsen er at gøre det klart for udlændingen, at det er den pågældendes eget ansvar at sørge for sin udrejse. Udrejse skal således ske på udlændingens eget initiativ og ikke på de danske myndigheders initiativ.

Pligten til at udrejse vil indtræffe allerede fra det tidspunkt, hvor det kan konstateres, at udlændingen ikke har et gyldigt opholdsgrundlag og er således ikke afhængig af, at udlændingen er meddelt en endelig afgørelse eller beslutning, hvorefter udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet og hvormed der fastsættes en udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

Bestemmelsen svarer til udlændingelovens § 30, stk. 1, som samtidig foreslås ophævet, jf. § 25, nr. 4.

Det foreslås endvidere i § 1, stk. 2, at Hjemrejsestyrelsen foretager kontrol med, om en udlænding er udrejst.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal foretage kontrol af, hvorvidt en udlænding er udrejst i overensstemmelse med forpligtelsen hertil, når den pågældende har modtaget en afgørelse eller beslutning om, at vedkommende skal udrejse af landet, f.eks. i tilfælde, hvor det må formodes, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat frist herfor efter udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt. Hjemrejsestyrelsen kan herudover foretage udrejsekontrol i andre sager, hvor Hjemrejsestyrelsen bliver bekendt med, at en udlænding ikke har ret til at opholde sig her i landet i henhold til reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a.

Udrejsekontrollen vil omfatte sager, hvor Flygtningenævnet har meddelt endeligt afslag på asyl, og hvor afgørelsen er forkyndt for udlændingen i forbindelse med mødet. Udrejsekontrollen vil endvidere omfatte sager, hvor udlændingen ikke længere har ret til at opholde sig her i landet, herunder f.eks. sager, hvor studerende får deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, og i tilfælde hvor udlændinge, der opholder sig i Danmark, og som bliver meddelt endeligt afslag på eller får afvist en ansøgning om ægtefællesammenføring, er pålagt at udrejse og ikke udrejser i overensstemmelse med udrejsefristen.

Udrejsekontrol vil derudover skulle foretages i sager, hvor en udlænding får meddelt indrejseforbud som følge af, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en frist herfor.

Er der en konkret grund til at antage, at en udlænding opholder sig her i landet uden det fornødne opholdsgrundlag, vil Hjemrejsestyrelsen altid skulle foretage udrejsekontrol, evt. efter anmodning fra udlændingemyndighederne.

Hjemrejsestyrelsens udrejsekontrol i asylsager vil kunne foretages ved bl.a. afholdelse af samtaler hos Hjemrejsestyrelsen eller på det indkvarteringssted, hvor den pågældende udlænding opholder sig eller i øvrigt er tilknyttet. Hjemrejsestyrelsen vil derudover kunne planlægge udrejsekontrollen på en måde, som sikrer en hurtig og effektiv afholdelse, herunder ved brug af videolink o.lign. Endvidere vil Hjemrejsestyrelsen kunne forsøge at træffe udlændingen på det asylcenter, hvor den pågældende er indkvarteret eller i øvrigt er tilknyttet eller på et andet oplyst opholdssted. I opholdssager vil Hjemrejsestyrelsen ligeledes skulle afholde udrejsekontrol på en måde, som sikrer en hurtig og effektiv afholdelse. Hjemrejsestyrelsen vil endvidere kunne forsøge at træffe udlændingen på det sted, hvor udlændingen har oplyst at opholde sig, eller hvor den pågældende formodes at opholde sig.

Kræver gennemførelse af udrejsekontrollen, at der anvendes magt eller tvang for at sikre sig adgang til det sted, hvor udlændingen opholder sig, vil Hjemrejsestyrelsen skulle anmode om politiets bistand.

Konstateres det ved udrejsekontrollen, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med pligten hertil, vil Hjemrejsestyrelsen skulle tage de fornødne skridt for at sikre udlændingens udrejse eller udsendelse. Det vil i den forbindelse bl.a. skulle vurderes, om udlændingen skal frihedsberøves for at sikre muligheden herfor, og i så fald skal politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen iværksætte frihedsberøvelsen i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1.

Bestemmelsen svarer til udlændingelovens § 30, stk. 2, som samtidig foreslås ophævet, jf. § 25, nr. 4.

Det foreslås endvidere i § 1, stk. 3, at en udlænding omfattet af stk. 1, om nødvendigt udrejser med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejsestyrelsen i den henseende.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som således har pligt til at udrejse, om nødvendigt får bistand til at udrejse af Hjemrejsestyrelsen, og at politiet om nødvendigt bistår Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen vil således, eventuelt med bistand fra politiet, skulle understøtte en udlændings udrejse for at sikre, at udlændingen faktisk udrejser. Dette omfatter alle nødvendige, understøttende foranstaltninger, såsom selve den praktiske forberedelse af udrejsen samt gennemførelsen heraf, herunder eventuelt i form af en egentlig (tvangsmæssig) udsendelse. Politiet vil, efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, kunne bistå ved foranstaltninger, der indebærer magt eller tvang.

Det forberedende arbejde med de konkrete udsendelsessager for så vidt angår tilrettelæggelse af rejserute, den konkrete udrejsedato m.v. har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse m.v. ikke vil finde anvendelse.

Eventuelle beslutninger truffet i medfør af bestemmelsen i forbindelse med en udsendelse har ligeledes karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed med henblik på at effektivere en afgørelse om, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse. Der vil således ikke være mulighed for at klage over en beslutning om udsendelse, herunder f.eks. fastsættelse af afrejsetidspunkt, beslutning om påset eller ledsaget udsendelse, afholdelse af hjemrejsesamtale el.lign.

Det vil blive anset for nødvendigt at understøtte en udlændings udrejse, når udlændingen ikke har det fornødne opholdsgrundlag og ikke selv er i stand til at forstå sin udrejse, eller ikke vil medvirke til sin udrejse.

Forslaget vil ikke ændre på, at en udlænding har pligt til at udrejse, når den pågældende ikke har ret til at opholde sig her i landet, og således som udgangspunkt selv er ansvarlig for at tilrettelægge og sørge for sin udrejse inden udløbet af den fastsatte udrejsefrist.

Hjemrejsestyrelsen kan bistå en udlænding med at tilvejebringe forudsætningerne for udrejsen, f.eks. ved at yde bistand til at fremskaffe den nødvendige rejsedokumentation

eller tilbagerejsetilladelse, afholde udgifter til transporten m.v.

Politiet vil efter anmodning bistå Hjemrejsestyrelsen til iværksættelse af de for udrejsen nødvendige foranstaltninger i tilfælde, hvor en udlænding ikke medvirker til sin udrejse. Politiet kan anvende magt eller tvang i det omfang, det er nødvendigt.

Politiet vil i nødvendigt omfang efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen således f.eks. kunne bistå ved transport til lufthavnen af frihedsberøvede udlændinge samt ved fysisk at ledsage udlændingen under en tvangsmæssig udsendelse m.v. Politiet vil endvidere kunne bistå ved vurdering af sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med udsendelsen, ligesom politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen beslutter, om der i en konkret sag er sikkerhedsmæssige forhold, der tilskriver nødvendigheden af politiets tilstedeværelse.

Det bemærkes, at politiet endvidere, efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, bl.a. har kompetence til at foretage øvrige tvangsindgreb i forbindelse med udsendelsen, herunder f.eks. frihedsberøvelse op til udsendelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1, 1. pkt., bistå ved tvangsfremstilling af en udlænding med henblik på identitetsfastlæggelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 17 og foretage visitation og legemsundersøgelse med henblik på at fratage udlændingen effekter, jf. udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 2. pkt., m.v.

Politiet vil i forbindelse med udsendelsesarbejdet skulle iagttage de almindelige regler for politiets virksomhed i henhold til politiloven, f.eks. vedrørende magtanvendelse og almindelig forvaltningsretlige grundsætninger om god forvaltningsskik, f.eks. om høflighed, skånsomhed og hensynsfuldhed.

En udsendelse kan enten være påset eller ledsaget.

Ved påset udsendelse vil Hjemrejsestyrelsen overvåge udlændingens udrejse af landet. En påset udsendelse vil som udgangspunkt være frivillig, således at udlændingen f.eks. efter aftale giver møde på et bestemt tidspunkt i en lufthavn, hvorefter udlændingens ombordstigning på et fly påses.

Derudover vil en påset udsendelse kunne ske ved politiets bistand, hvis det vurderes, at det er nødvendigt at frihedsberøve den pågældende udlænding efter den foreslåede bestemmelse i § 16, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for ombordstigning på et fly. Er udlændingen således frihedsberøvet med henblik på at sikre muligheden for udsendelse, vil udlændingen blive transporteret af politiet til f.eks. lufthavnen med henblik på politiets løsladelse af udlændingen i forbindelse med ombordstigning på et fly.

Ved ledsaget udsendelse vil Hjemrejsestyrelsen og politiet ledsage udlændingen til den pågældendes hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at opholde sig. Ledsaget udsendelse skal som udgangspunkt anvendes i tilfælde, hvor udlændingen ikke medvirker til sin udrejse jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, og vil således ofte omfatte anvendelse af magt eller tvang (tvangsmæssig udsendelse).

Ledsaget udsendelse vil endvidere kunne ske uden anvendelse af magt eller tvang, men hvor ledsagelsen begrundes i andre hensyn, såsom hensynet til udlændingens helbred, alder eller særlige behov mv. En udlænding vil derudover kunne ledsages på en udsendelse, hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at det er nødvendigt for at gennemføre udsendelsen. Der kan f.eks. være tale om en særlig sårbar udlænding, at udsendelsen omfatter flere skift i transitlufthavne, eller at der er tale om en udlænding, som ledsages af hensyn til den pågældendes alder. Endvidere vil udlændingens hjemland eller det land, hvortil den pågældende udsendes til, kunne stille krav om, at udlændingen ledsages.

Behovet for ledsagelse vil dog typisk være begrundet i, at udlændingen fysisk modsætter sig udsendelsen, og at det således er nødvendigt at gennemtvinge denne. Hvis udsendelsen foregår med fly, kan hensyntagen til flysikkerheden og de øvrige passagerer endvidere betyde, at luftkaptajnen stiller krav om, at en urolig udlænding ledsages.

Ledsaget udsendelse vil som udgangspunkt ske med rutefly, men der vil også kunne anvendes særfly, som chartres alene eller sammen med andre lande. Fælles flyvninger organiseres derudover af EU's grænse- og kystvagtsgentur, Frontex.

Der tilsigtes ingen ændringer i den bistand til en udlændings udrejse, som Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet yder efter den nugældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt. Den foreslåede bestemmelse vil således svare til indholdet af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår påsete og ledsagede udsendelser, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4

Det foreslås i *stk. 4*, at gennemføres udrejsen med fly, skal der tages hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

De fælles retningslinjer angår bl.a. organisering af flytransport, procedurer under flyvningen, indhentelse af rejsedokumenter, underretning af destinationslande og transitlande, sikring af, at den udsendtes helbredstilstand tillader en risikofri udsendelse med fly, krav til ledsagere samt check in, ombordstigning og ankomst.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 3, som samtidig foreslås ophævet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 4.

Det foreslås i *stk. 5*, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om kontrol med udlændinges udrejse efter *stk. 2*, og om udlændinges udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen, og, efter forhandling med Justitsministeriet, om politiets bistand efter *stk. 3*.

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, som vil skulle videreføre dele af den nugældende bemyndigelsesbestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., hvorefter der er udstedt cirkulære af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008, cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager m.v. samt cirkulære af 13. juli 2000 om politiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2).

Bestemmelser, der fastsættes i medfør af bemyndigelsen, vil således kunne tage udgangspunkt i de nugældende retningslinjer og vil kunne omfatte en nærmere beskrivelse af rammerne for Hjemrejsestyrelsens udrejsekontrol, herunder at udrejsekontrollen bl.a. vil kunne foregå ved afholdelse af samtaler hos Hjemrejsestyrelsen eller det sted, hvor den pågældende opholder sig. Det kunne f.eks. være på udlændingens indkvarteringssted. Det vil endvidere kunne omfatte en nærmere beskrivelse af politiets bistand til Hjemrejsestyrelsen, samt eventuelle krav til Hjemrejsestyrelsens anmodninger om politiets bistand, herunder at de skal være begrundede og dokumenterede og skal fremsættes i en bestemt form m.v. Bemyndigelsen vil endvidere kunne anvendes, hvis det vurderes, at den overgangsordning, hvorefter politiet frem til 1. august 2021 bistår Hjemrejsestyrelsen med planlægningen af en ledsaget udsendelse, helt eller delvist bør videreføres som en permanent ordning.

Det forudsættes i den forbindelse, at Udlændinge- og Integrationsministeriet reviderer de gældende retningslinjer i cirkulære af 11. december 2006 om politiets udrejsekontrol i opholdssager og dertilhørende sidenotat af 31. marts 2008, cirkulære af 15. august 2006 om forkyndelser og udrejsekontrol i asylsager m.v. samt cirkulære af 13. juli 2000 om Rigspolitiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen af sager om opholdstilladelse på grund af udsendelseshindringer, jf. udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4 (den nugældende udlændingelovs § 9 c, stk. 2.)

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det følger af udlændingelovens § 2, stk. 3, at de begrænsninger, der følger af loven, kun finder anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

Det foreslås, at der som § 2 i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse svarende til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 2, stk. 3.

Bestemmelsen fastlægger, at hjemrejseloven kun finder anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-/EØS-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

Baggrunden for det foreslåede er, at det ikke helt kan udelukkes, at anvendelsen af de foreslåede regler om udlændinges ophold og udrejse henholdsvis EU-/EØS-reglerne i enkelte tilfælde konkret vil kunne føre til forskellige resultater.

Der henvises til afsnit 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt.

Udlændingelovens § 40, stk. 6, foreslås ophævet, jf. den foreslåede § 25, nr. 27.

Efter den foreslåede § 3, *stk. 1*, forpligtes en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt.

Efter den foreslåede bestemmelse vil udlændingen således være forpligtet til at medvirke til sin udrejse. Det betyder, at udlændingen vil have pligt til at medvirke til at fastlægge sin identitet, fremskaffe rejselegitimation, herunder ved at udfylde og indgive ansøgning om rejselegitimation, visum, indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer m.v., og om fornødent give frivilligt møde på en repræsentation eller på anden måde lade sig fremstille for destinationslandets myndigheder med henblik på endelig identifikation og udstedelse af rejsedokumenter.

Udlændingen vil endvidere være forpligtet til at medvirke til Hjemrejsestyrelsens planlægning og gennemførelse af en udrejse til det land, som udlændingemyndighederne har bestemt, herunder gennem deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen og medvirken til øvrige sagsskridt, som Hjemrejsestyrelsen fastslår er nødvendige som led i planlægningen af udsendelsen, samt frivilligt at udrejse på det fastlagte tidspunkt.

Det vil skulle indgå som et væsentligt, men ikke afgørende element i vurderingen, om udlændingen opfylder en indgået eller fastsat hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede § 5. Udlændinge, der af forskellige grunde ikke indgår en hjemrejsekontrakt, vil dog efter en konkret vurdering kunne anses for at medvirke til sin udrejse.

Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen, om udlændingen har indgivet en ansøgning om hjemrejsestøtte inden udløbet af udlændingens udrejsefrist.

Udlændingen vil desuden være forpligtet til at afgive korrekte oplysninger om sin identitet, herunder nationalitet, fødested og fødselstidspunkt samt andre relevante oplysninger om sin identitet. Det vil endvidere påhvile udlændingen at udfylde og indgive ansøgninger om rejselegitimation, indrejsetilladelse m.v.

Det foreslåede indebærer en videreførelse af gældender ret for så vidt angår forpligtelsen til at medvirke.

Det foreslås i § 3, stk. 2, at Hjemrejsestyrelsen skal træffe afgørelse om, at en udlænding, der opfylder forpligtelsen efter det foreslåede stk. 1, eller som kan påvise, at vedkommende forsøger at opfylde forpligtelsen, medvirker til sin udrejse. En udlænding vil således kunne anses for at medvirke til sin udrejse, når udlændingen opfylder den nævnte forpligtelse, eller hvis udlændingen kan påvise, at vedkommende forsøger at opfylde forpligtelsen.

Hjemrejsestyrelsen vil på den baggrund skulle foretage en konkret vurdering af udlændingens handlinger og adfærd med henblik på at træffe en afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin udrejse eller ej.

I vurderingen af, om en udlænding medvirker til sin udrejse eller ej, vil bl.a. kunne indgå, om vedkommende afgiver vildledende oplysninger eller en åbenbart usand forklaring, fremlægger falsk eller forfalsket pas m.v. eller nægter at fremvise rette dokumentation, som udlændingen uden større besvær ville kunne fremskaffe.

Det vil endvidere kunne indgå, om en udlænding uden lovligt forfald undlader at møde op til aftalte samtaler eller frivillige fremstillinger for hjemlandets myndigheder, eller

om udlændingen på anden vis tydeligt modsætter sig at medvirke til sin udrejse, herunder f.eks. mundtligt fastslår, at vedkommende ikke agter at medvirke til sin udrejse.

Det vil også kunne indgå i vurderingen, om udlændingen uden lovligt forfald udebliver fra en samtale med Hjemrejsestyrelsen eller udebliver fra en tilsigelse til frivillig fremstilling på en repræsentation med henblik på tilvejebringelse af rejselegitimation m.v., samt om udlændingen, forudsat at denne er pålagt opholdspligt, udebliver fra sit indkvarteringssted i en længere periode, og derved i praksis ikke forbereder sin udrejse, eller hvis udlændingen udebliver fra en planlagt udrejse. Det vil ligeledes kunne indgå i vurderingen, om udlændingen løbende læser sin modtagne post efter den foreslåede § 4, herunder f.eks. tilsigelse til samtale med Hjemrejsestyrelsen.

En udlænding vil herefter kunne anses for at medvirke til sin udrejse, hvis vedkommende medvirker til at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, herunder ved at udfylde og indgive ansøgning om rejselegitimation, visum, indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer m.v., og til om fornødent at give møde på en repræsentation eller på anden måde lade sig fremstille for destinationslandets myndigheder med henblik på endelig identifikation og udstedelse af rejsedokumenter. En udlænding vil fortsat kunne anses for at medvirke, selvom der ikke kan tilvejebringes rejsedokumenter. Det afgørende er, om udlændingen gør sig alle rimelige bestræbelser på tilvejebringelsen heraf.

Udlændingen vil også kunne medvirke til sin udrejse ved at medvirke til Hjemrejsestyrelsens planlægning og gennemførelse af en udrejse til det land, som udlændingemyndighederne har bestemt, herunder gennem deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen og medvirken til de øvrige sagsskridt som Hjemrejsestyrelsen fastslår er nødvendige som led i planlægningen af udrejsen, samt om vedkommende frivilligt udrejser på det fastlagte tidspunkt.

Endelig vil det kunne indgå i vurderingen som et væsentligt, men ikke afgørende element, om udlændingen overholder sin indgåede eller fastsatte hjemrejsekontrakt.

Det foreslås, at en udlænding, der anses for at medvirke til sin udrejse, vil kunne modtage hjemrejsestøtte i forbindelse med sin udrejse og eventuelt kunne få forkortet et indrejseforbud. Der henvises til det foreslåede kapitel 6 om hjemrejsestøtte og de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9, jf. den foreslåede § 25, nr. 6 og 9. En udlænding, der anses for at medvirke til sin udrejse, vil endvidere kunne deltage i hjemrejseforberedende undervisning og aktivering som led i hjemrejsekontrakten, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5.

Den foreslåede ordning indebærer videre, at udlændingen

om nødvendigt vil skulle dokumentere sin deltagelse i forberedelsen af sin udrejse. Udlændingen vil således, hvis vedkommende ikke lever op til forpligtelsen i det foreslåede stk. 1, skulle fremlægge dokumentation for at forsøge herpå. Hjemrejsestyrelsen forudsættes dog at inddrage allerede tilgængelig dokumentation for udlændingens forsøg på at medvirke i vurderingen.

Det vil påhvile udlændingen at fremlægge dokumentation for eventuelle undskyldelige omstændigheder, som har medført, at udlændingen ikke har kunnet opfylde forpligtelserne efter den foreslåede bestemmelses stk. 1.

Undskyldelige omstændigheder vil f.eks. kunne anses for at foreligge i tilfælde, hvor den pågældende udlænding fremlægger en lægeerklæring i forbindelse med sygdom, eller hvor udlændingens forhold, f.eks. modenhed, i øvrigt med styrke taler imod at træffe afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse.

Efter den foreslåede § 3, stk. 3, vil Hjemrejsestyrelsen kunne træffe afgørelse om, at en udlænding, der ikke anses for at medvirke til sin udrejse, jf. det foreslåede stk. 2, men som efterfølgende over en periode på op til 2 måneder ved aktiv handling opfylder eller forsøger at opfylde forpligtelsen efter det foreslåede stk. 1, nu medvirker til udrejsen.

Forslaget indebærer, at der som udgangspunkt vil gælde en periode på op til 2 måneder, hvor udlændingen vil skulle opfylde en eller flere af forpligtelserne om at medvirke til sin udrejse forud for en eventuel ny afgørelse om, at vedkommende (nu) medvirker til udrejsen. Hermed sikres det, at Hjemrejsestyrelsen først, når der er forløbet en rimelig periode, hvori udlændingen har efterkommet forpligtelsen om at medvirke til sin udrejse i overensstemmelse med det foreslåede stk. 1, er forpligtet til at træffe afgørelse om, hvorvidt udlændingen på det tidspunkt medvirker til sin udrejse.

Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er noget til hinder for, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne træffe afgørelse om, at en udlænding medvirker på et tidligere tidspunkt end udløbet af en periode på 2 måneder. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis udlændingen kan udsendes inden udløbet af en periode på 2 måneder, og den pågældende i den forløbne periode har efterlevet myndighedernes krav om medvirken.

I sådanne situationer vil udlændingen igen have mulighed for at modtage hjemrejsestøtte i forbindelse med sin hjemrejse samt eventuelt få forkortet sit indrejseforbud. Det foreslås dog, at der, som følge af at udlændingen i en periode ikke har medvirket til sin udrejse, alene vil være adgang til en reduceret hjemrejsestøtte. Der henvises til de foreslåede §§ 7 og 8 om hjemrejsestøtte m.v. og til den foreslåede be-

stemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 9, jf. lovforslagets § 25, nr. 9.

Det vil kunne indgå i den nye vurdering om medvirken til udrejse, om udlændingen har foretaget det eller de aftalte skridt om f.eks. tilvejebringelse af oplysninger der kan fastlægge vedkommendes identitet, i forhold til forberedelse af udrejsen, som var årsag til, at der blev truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirkede.

Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen, om udlændingen kontinuerligt opholder sig på sit indkvarteringssted, forudsat at udlændingen er pålagt opholdspligt, udfører de nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, og om udlændingen deltager i samtaler med Hjemrejsestyrelsen.

Efter den foreslåede § 3, stk. 4, vil afgørelser efter de foreslåede stk. 2 og 3, skulle meddeles udlændingen skriftligt. Hjemrejsestyrelsens afgørelse vil således skulle opfylde de almindelige forvaltningsretlige krav til bl.a. sagsoplysning, partshøring og begrundelse efter forvaltningsloven samt øvrige forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af forvaltningslovens § 19, stk. 1, bl.a., at en part i en sag skal gøres bekendt med oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder og have lejlighed til at fremkomme med en udtalelse, når det må antages, at parten ikke er bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af disse oplysninger. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Dette forudsættes som udgangspunkt at finde sted under de samtaler, herunder udrejsekontroller, som Hjemrejsestyrelsen gennemfører med udlændingen. Efter omstændighederne skal der dermed ikke ske skriftlig partshøring over oplysninger, som udlændingen selv er fremkommet med over for Hjemrejsestyrelsen som led i udsendelsesbestrebelse.

Idet Hjemrejsestyrelsens afgørelse om medvirken eller ej i det væsentligste vil være truffet på baggrund af objektive konstaterbare forhold foreslås det i § 22, stk. 3, 1. pkt., at afgørelsen ikke skal kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til den foreslåede § 22, stk. 3, 1. pkt.

Til § 4

Det følger af § 3 i lov om Digital Post fra offentlige afsendere, at fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal tilsluttes

Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning.

Udlændinge, der har bopæl eller fast ophold i Danmark, skal derfor som udgangspunkt være tilmeldt Digital Post. Dette omfatter også udlændinge, som f.eks. har en asylrelateret opholdstilladelse eller opholdstilladelse som studerende. Myndighederne anvender over for disse personer Digital Post til at kommunikere afgørelser, breve, tilsigelser m.v.

For udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, eller alene har processuelt ophold i Danmark, finder lov om Digital Post fra offentlige afsendere ikke anvendelse.

Der er i dag ingen regler om digital kommunikation for disse udlændinge.

I dag foregår kommunikationen med udlændingene ved, at Hjemrejsestyrelsen sender en elektronisk meddelelse eller almindelig papirpost til udlændingens indkvarteringssted, hvorefter udlændingen henter sin post på indkvarteringsstedet. Derudover kan Hjemrejsestyrelsen forsøge at træffe udlændingen på det center, hvor den pågældende er indkvarteret eller på et andet oplyst opholdssted.

I forslagets *stk. 1, 1. pkt.*, foreslås det, at en udlænding over 18 år, som er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser, skal være tilsluttet en af Hjemrejsestyrelsen anvist digital kommunikationsløsning, medmindre udlændingen kan fritages herfor efter *stk. 5, nr. 2*.

Af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., fremgår, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af regler i kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse.

Bestemmelsen i § 4, stk. 1, vil således omfatte udlændinge, der er over 18 år, som opholder sig i Danmark, og som meddeles en afgørelse, hvor de pålægges at udrejse af landet og samtidig får fastsat en udrejsefrist.

Dette vil bl.a. omfatte situationer, hvor der fastsættes en udrejsefrist for udlændinge, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse eller en ansøgning om forlængelse af opholdstilladelse, beslutning om inddragelse af opholdstilladelse, afslag på en ansøgning om udstedelse af registreringsbevis eller opholdskort, beslutning om inddragelse af registreringsbevis eller opholdskort, samt udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 (kriminalitet) eller § 25 (fare for statens sikkerhed), § 25 a (visse former for kriminalitet) eller § 25 b (ulovligt ophold), og beslutning om udsendelse efter § 27 b.

Hvis udlændingen er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., men efterfølgende opnår processuelt ophold eller meddeles opsættende virkning i forhold til udrejsefristen, vil udlændingen fortsat skulle være tilsluttet løsningen. Udlændingen skal således være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser.

Det er endvidere en betingelse for tilslutning, at udlændingen er over 18 år og opholder sig i Danmark.

Betingelsen om, at udlændingen skal være over 18 år, indebærer, at uledsagede mindreårige asylansøgere, der er meddelt endeligt afslag på asyl og efterfølgende er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2 (uledsagede mindreårige), først skal tilsluttes den digitale kommunikationsløsning, når udlændingen er over 18 år. Det bemærkes i denne forbindelse, at Hjemrejsestyrelsens kommunikation med den mindreårige udlænding som hidtil vil skulle ske til dennes personlige repræsentant.

I forslagets *stk. 1, 2. pkt.*, foreslås det, at en udlænding, der af Udlændingestyrelsen meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, skal være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning, medmindre udlændingen er fritaget herfor, jf. *stk. 5, nr. 2*.

Efter den foreslåede bestemmelse skal udlændinge, der meddeles afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), således umiddelbart efter Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag tilsluttes den digitale kommunikationsløsning. Da Udlændingestyrelsens afgørelser om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 automatisk anses for påklaget til Flygtningenævnet i medfør af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt., og da udlændingens klage har opsættende virkning i medfør af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt., indebærer den foreslåede bestemmelse, at de pågældende udlændinge skal tilsluttes den digitale kommunikationsløsning, selvom deres klage fortsat er tillagt opsættende virkning. Dette skyldes, at man ved brug af den digitale kommunikationsløsning vil skulle aftale samtale med udlændingene og rådgive dem om frivillig udrejse i løbet af den 14-dages tænkepause mellem Udlændingestyrelsens afgørelse om afslag på asyl og den automatiske påklage til Flygtningenævnet, jf. den foreslåede § 25, nr. 73.

Såfremt udlændinge, der meddeles afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen, har opholdstilladelse på andet grundlag, f.eks. opholdstilladelse som familiesammenført efter udlændingelovens § 9, vil udlændingen dog ikke skulle tilsluttes løsningen.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse på

afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl).

Den foreslåede bestemmelse finder således ikke anvendelse på en af Udlændingestyrelsen truffet afgørelse om inddragelse, nægtelse af forlængelse eller bortfald af opholdstilladelse. Udlændinge omfattet af sådanne afgørelser, vil skulle tilsluttes løsningen, hvis udlændingen efterfølgende er omfattet af anvendelsesområdet for stk. 1, 1. pkt.

Det foreslås i § 4, *stk. 2*, at offentlige myndigheder og juridiske personer, som er omfattet af den foreslåede stk. 5, nr. 1, kan sende kommunikation til tilsluttede udlændinge, jf. stk. 1, med de retsvirkninger, der følger af stk. 3.

Anvendelsen af den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med udlændinge omfattet af § 4, stk. 1, er tiltænkt Hjemrejsestyrelsen. Med stk. 5, indføres hjemmel til, at andre offentlige myndigheder og juridiske personer på sigt skal kunne tilsluttes løsningen.

Hjemrejsestyrelsen og andre offentlige myndigheder og juridiske personer omfattet af stk. 5, nr. 2, vil efter bestemmelsen kunne anvende den digitale kommunikationsløsning til at kommunikere med de tilsluttede udlændinge. Den digitale kommunikationsløsning vil skulle anvendes til at kommunikere de meddelelser, afgørelser og tilsigelser m.v., som Hjemrejsestyrelsen ville have sendt via Digital Post, såfremt der var tale om personer, der havde bopæl eller fast ophold i landet.

Den digitale kommunikationsløsning vil desuden kunne anvendes til at informere udlændingene om politiske initiativer m.v., der kan være relevante for dem i deres overvejelser om at udrejse. Hjemrejsestyrelsen vil desuden kunne foranstalte et opdateret nyheds-flow, hvor relevant, men ikke følsom information skal fremgå, herunder tilbud om hjemrejseunderstøttende undervisning og aktivering, vejledninger til, hvordan man anmoder om støtte til udrejse og hvilke hjemrejsestøtteligheder, der består i forskellige hjemlande.

At Hjemrejsestyrelsen og andre omfattede myndigheder og juridiske personer vil få adgang til at kommunikere med udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ved brug af den digitale kommunikationsløsning indebærer, at en udlænding, der har henvendt sig til Hjemrejsestyrelsen via f.eks. almindelig e-mail, via Hjemrejsestyrelsens kontakformular eller papirpost, som udgangspunkt må forvente at få svar fra Hjemrejsestyrelsen via den digitale kommunikationsløsning, medmindre den pågældende udlænding er fritaget fra tilslutning dertil. Dette gælder også, selv om udlændingen udtrykkeligt har anmodet om, at svaret sendes som papirpost.

Det bemærkes videre, at den foreslåede bestemmelse ikke vil forpligte Hjemrejsestyrelsen eller andre myndigheder eller juridiske personer til at anvende den digitale kommunikationsløsning, ligesom udlændinge ikke er forpligtet til at anvende den digitale kommunikationsløsning ved henvendelse til de offentlige myndigheder eller juridiske personer.

Hjemrejsestyrelsen har således mulighed for at anvende andre kommunikationsformer, hvis der skulle være et konkret behov herfor.

Derudover er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der vil foreligge et generelt behov for at anvende en anden kommunikationsform over for udlændinge, hvis sager er afgjort under anvendelse af åbenbart grundløs-proceduren i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, da udsendelsen af udlændinge, hvis sag er omfattet af denne procedure, i praksis sker hurtigt.

Det er dog Udlændinge- og Integrationsministeriets forventning, at Hjemrejsestyrelsen i videst muligt omfang vil skulle anvende den digitale kommunikationsløsning til at kommunikere med udlændingene omfattet af den foreslåede stk. 1.

Hjemrejsestyrelsen og andre myndigheder omfattet af den foreslåede stk. 5, nr. 1, vil som hidtil skulle opfylde de sædvanlige forvaltningsretlige krav til sagsbehandling og god forvaltningsskik. Dette indebærer bl.a., at Hjemrejsestyrelsen og andre myndigheder vil have pligt til at opbevare fysiske eller digitale kopier af meddelelser i den digitale kommunikationsløsning af hensyn til aktindsigtsreglerne og til sikring af bevis.

En afgørelse, som Hjemrejsestyrelsen vil sende til udlændingen ved brug af den digitale kommunikationsløsning, vil blive anset for at være kommet frem og dermed forkyndt for udlændingen med frigørende virkning, når afgørelsen er tilgængelig for udlændingen i den digitale kommunikationsløsning.

Det foreslås i *stk. 3, nr. 1*, at meddelelser, der sendes under anvendelse af den digitale kommunikationsløsning anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for modtageren.

En meddelelse fremsendt af Hjemrejsestyrelsen ved brug af den digitale kommunikationsløsning vil efter bestemmelsen være anset for at være kommet frem, når denne er tilgængelig for modtageren i dennes digitale indbakke i den digitale kommunikationsløsning.

Meddelelse antages således at være sket, når meddelelsen vil være kommet frem til modtageren. Det er derfor normalt uden betydning, om eller hvornår modtageren faktisk

gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen, dvs. om meddelelsen er kommet til modtagerens kundskab, for at meddelelsens retsvirkninger træder i kraft, herunder f.eks. beregningen af en klage- eller udrejsefrist. Der henvises i denne forbindelse til Justitsministeriets vejledning nr. 9533 af 26. juni 2018 om beregning af klagefrister.

En meddelelse, der sendes i den digitale kommunikationsløsning, er kommet frem, når udlændingen kan fremkalde meddelelsen på en almindeligt fungerende computer eller smartphone tilsluttet internettet med almindeligt tilgængelige programmer og dermed gøre sig bekendt med meddelelsens indhold. Det er uden betydning, om udlændingen har bragt sig i stand til at logge ind på den digitale kommunikationsløsning. Udlændingen bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med post i vedkommendes indbakke i den digitale kommunikationsløsning. Det vil endvidere ikke blive tillagt betydning, om udlændingen oplever, at vedkommendes egen computer eller mobiltelefon ikke fungerer, at vedkommende har mistet sin kode til den digitale kommunikationsløsning eller oplever lignende hindringer.

Problemer knyttet til den digitale løsning (sammenbrud, midlertidig kapacitetsnedgang m.v.) kan medføre, at en meddelelse ikke er eller kan blive tilgængelige for udlændingen. Det samme gælder generelle strømafbrydelser eller problemer hos indkvarteringsstedernes internetudbydere m.v. Opstår sådanne problemer, som udlændingen ikke har indflydelse på, vil dette ikke kunne medføre negative konsekvenser for udlændingen.

Det foreslås i § 4, *stk. 3, nr. 2*, at meddelelser, der sendes under anvendelse af den digitale kommunikationsløsning anses for at være afsendt af den angivne afsender, medmindre særlige forhold taler imod.

Bestemmelsen indebærer, at en meddelelse, der sendes i den digitale kommunikationsløsning som altovervejende udgangspunkt kan anses for at være afsendt af den angivne afsender.

Dette medfører, at modtageren – herunder Hjemrejsestyrelsen eller en offentlig myndighed omfattet af stk. 5, nr. 1, – ikke på anden måde vil være forpligtet til at sikre sig afsenderes identitet. Hjemrejsestyrelsen og andre omfattede myndigheder vil således kunne stole på, at en besked fra en udlænding stammer fra den pågældende udlænding.

Såfremt der foreligger særlige omstændigheder, eksempelvis at udlændingens adgang til den digitale kommunikationsløsning er blevet misbrugt, vil Hjemrejsestyrelsen konkret kunne vurdere, at en meddelelse ikke er afsendt af angivne afsender.

Det foreslås i § 4, *stk. 4*, at udlændinge- og integrationsministeren udpeger en systemansvarlig til at forestå driften af den digitale kommunikationsløsning. Den systemansvarlige vil kunne være en offentlig myndighed eller en privat virksomhed.

Med systemansvarlig forstås den offentlige myndighed eller private virksomhed, som forestår den tekniske udvikling og den efterfølgende tekniske drift af den digitale kommunikationsløsning.

Da en digital kommunikationsløsning endnu ikke er udviklet, indebærer indførelsen af stk. 4, at udlændinge- og integrationsministeren iværksætter udviklingen af en sådan kommunikationsløsning.

I forbindelse med, at tilslutningen bliver obligatorisk for de omfattede udlændinge, er det nødvendigt, at loven giver hjemmel til, at en privat virksomhed kan anvende en udlændings personoplysninger for at kunne tilslutte udlændingens løsning og for at kunne varetage den løbende drift heraf.

Der skal i forbindelse med udpegelsen indgås en databehandleraftale mellem den systemansvarlige og Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Den valgte løsning vil til enhver tid skulle opfylde de krav, der stilles i persondatalovgivningen til behandling af personoplysninger, herunder om kryptering, og om at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Kommunikationsløsningen vil også kunne anvendes til oplysninger, der ikke er personhenførbare, og som dermed falder uden for persondatalovgivningen. Sikkerhedsforskrifter og -procedurer for sådanne oplysninger vil følge af den etableringsaftale, der bliver indgået om udviklingen af den digitale kommunikationsløsning.

Løsningen skal desuden sikre, at meddelelser ikke vil kunne ændres efter, at disse er blevet afsendt (autenticitet), ligesom løsningen skal være sikret mod, at uvedkommende vil kunne tilslutte sig den digitale kommunikationsløsning.

Det foreslås i § 4, *stk. 5*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om den digitale kommunikationsløsning, herunder om, 1) hvilke offentlige myndigheder m.v. og juridiske personer, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning efter stk. 2, og 2) om fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Med forslaget i *stk. 5, nr. 1*, kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om, hvilke offentlige myndigheder m.v. og juridiske personer, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med de tilknyttede udlændinge.

Med forslaget indføres hjemmel til, at udlændinge- og integrationsministeren nærmere kan bestemme, hvilke offentlige myndigheder m.v. der vil kunne anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med de tilknyttede udlændinge.

Anvendelsen af den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med udlændinge omfattet af § 4, stk. 1, er tiltænkt Hjemrejsestyrelsen. Med forslaget er der dog hjemmel til, at andre offentlige myndigheder eller juridiske personer på sigt vil kunne tilsluttes ordningen, såfremt der skulle vise sig et konkret behov for kommunikation mellem disse og de tilsluttede udlændinge.

Det vil være en betingelse for at kunne blive omfattet af den digitale kommunikation, at den offentlige myndighed eller juridiske person har et konkret behov for at kunne kommunikere med udlændingene ved brug af den digitale kommunikationsløsning.

Som konkret eksempel kan nævnes, at Flygtningenævnet vil kunne have et behov for at kunne kommunikere gennem den digitale kommunikationsløsning for så vidt angår f.eks. meddelelser og indkaldelser til nævnsmøder til en udlænding. Andre myndigheder på udlændingeområdet, der træffer afgørelser over for de tilsluttede udlændinge vil tillige kunne omfattes af adgangen til at anvende den digitale kommunikationsløsning. Dette kan eksempelvis være Udlændingestyrelsen, der træffer afgørelser i relation til indkvartering.

For så vidt angår private aktørers mulighed for at kunne anvende den digitale kommunikationsløsning gælder, at der skal være tale om juridiske personer. Som eksempel på en sådan juridisk person kan nævnes Dansk Flygtningehjælp, der vil kunne have et konkret behov for at kommunikere med de tilsluttede udlændinge med henblik på at kunne yde uvildig rådgivning, juridisk bistand m.v.

De øvrige bestemmelser i § 4 finder anvendelse på de omfattede myndigheders og juridiske personers kommunikation igennem den digitale kommunikationsløsning.

Det foreslås i § 4, *stk. 5, nr. 2*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Bestemmelser, der fastsættes i medfør af bemyndigelsen, vil

kunne omfatte fritagelse på det tidspunkt, hvor der ellers ville ske automatisk tilslutning i medfør af det foreslåede stk. 1, fritagelse for obligatorisk tilslutning på et senere tidspunkt, og omfatte frivilligt tilsluttede, der ikke længere ønsker at være tilsluttet.

Fritagelse fra ordningen kræver, at udlændingen anmoder om at blive fritaget herfra, hvorefter Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen om fritagelse vil skulle imødekommes eller ej. Det bemærkes, at der ikke stilles formkrav til fritagelsesansøgningen, og at denne derfor kan afgives både mundtligt og skriftligt.

Udlændinge, der bliver fritaget fra den obligatoriske tilslutning, vil som hidtil modtage meddelelser som papirpost til udlændingens opholdssted, mens forkyndelse af afgørelser vil ske mundtligt efter tilsigelse.

Udlændinge, der fritages fra den obligatoriske tilslutning, vil efterfølgende frivilligt kunne tilslutte sig løsningen, hvis de ønsker dette, og hvis de opfylder betingelserne i stk. 1 for at kunne blive tilsluttet. Hvis udlændingen senere ønsker sig fritaget på ny, kræver dette en fornyet ansøgning om fritagelse.

Udlændinge- og integrationsministeren vil efter bestemmelsen kunne fastsætte regler om, at en udlænding kan fritages, hvis der foreligger særlige omstændigheder, som gør, at udlændingen ikke kan eller bør modtage meddelelser digitalt. Sådanne omstændigheder kan f.eks. foreligge, hvis udlændingen er frihedsberøvet, og derfor ikke vil kunne tilgå den digitale kommunikationsløsning på en mobiltelefon eller en computer, eller hvis udlændingen er analfabet, ældre eller har en kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse, hvor funktionsnedsættelsen hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Fritagelse for obligatorisk tilslutning vil endvidere kunne foreligge, såfremt der er særlige kommunikationsvanskeligheder med udlændingen, som efter en konkret vurdering medfører, at udlændingen ikke bør tilsluttes løsningen.

Såfremt grundlaget for fritagelsen efterfølgende ændrer sig, vil Hjemrejsestyrelsen kunne træffe en ny afgørelse om, at udlændingen ikke længere er fritaget for tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Hjemrejsestyrelsen afgørelser om afslag på fritagelse fra tilslutning vil ikke kunne påklages, jf. den foreslåede hjemrejselovs § 22, stk. 3.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 4, *stk. 6*, kan udlændinge, omfattet af stk. 1, anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med Hjemrejsestyrelsen og

andre offentlige myndigheder eller jødiske personer omfattet af stk. 5, nr. 1.

Det betyder, at en udlænding vil kunne vælge at kontakte Hjemrejsestyrelsen eller svare på f.eks. en partshøring fra Hjemrejsestyrelsen gennem den digitale kommunikationsløsning. Udlændingen vil desuden kunne indgive klage over afgørelse eller anmodning om genoptagelse igennem den digitale kommunikationsløsning.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse ikke vil forpligte udlændingene til at anvende den digitale kommunikationsløsning ved henvendelse til Hjemrejsestyrelsen eller andre offentlige myndigheder eller juridiske personer omfattet af stk. 5, nr. 1.

Det bemærkes videre, at de myndigheder, som en udlænding kontakter ikke er forpligtet til at sende meddelelser igennem den digitale kommunikationsløsning, hvorfor myndigheden vil kunne vælge at besvare henvendelsen på anden måde end ved brug af den digitale kommunikationsløsning, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 2.

Endelig bemærkes, at bestemmelsen ikke vil give tilsluttede udlændinge adgang til at kommunikere med hinanden via den digitale kommunikationsløsning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, udarbejder indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Efter bestemmelsens stk. 2, gælder, at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse, at kontrakten indgås senest en uge efter udlændingens indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, og at kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, fastsættes indholdet af indkvarteringsoperatøren samt endelig, at kontrakten løbende kan revideres.

Af bestemmelsens stk. 3, fremgår, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af 1) de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelse af, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 1, 2) det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, jf. udlændingelovens § 42 f, stk. 1, 3) den un-

dervisning, som det er aftalt eller fastsat, jf. bestemmelsens stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. udlændingelovens § 42 f, stk. 2-4 og 7, og 4) den aktivering, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. udlændingelovens § 42 e, stk. 1-3.

Af bestemmelsens stk. 4, fremgår, at det skal fremgå af kontrakten, hvilke tiltag der efter lovgivningen kan bringes i anvendelse over for udlændingen, hvis udlændingen ikke overholder sin kontrakt. Efter bestemmelsens stk. 5 kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning.

Af udlændingelovens § 42 e, stk. 1, fremgår, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan deltage i aktivering i form af udførelse af andre end de i udlændingelovens § 42 d, stk. 1, nævnte opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet og medvirken til gennemførelsen af den i udlændingelovens §§ 42 f og 42 g nævnte undervisning.

Efter bestemmelsens stk. 2, gælder, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, endvidere kan deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt.

Efter bestemmelsens stk. 3, kan en udlænding over 17 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt aktivering, som ikke er omfattet af stk. 1 og 2.

Efter udlændingelovens § 42 e, stk. 6, kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om indholdet og omfanget af den i bestemmelsens stk. 1-3 nævnte aktivering.

Efter udlændingelovens § 42 f, stk. 9, kan udlændinge- og integrationsministeren bestemme, at undervisning kan ske i et samarbejde med eksterne aktører, herunder skoler, uddannelsesinstitutioner og udbydere under Beskæftigelsesministeriet, Kulturministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, eller Udlændinge- og Integrationsministeriet, eller kan erstattes af undervisning udbudt af disse, herunder en ungdomsuddannelse.

Udlændinge- og integrationsministeren har udnyttet bemyn-

digelserne til at fastsætte nærmere regler i bekendtgørelse nr. 1224 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.v. af 12. august 2020.

Det foreslås i § 5, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udgangspunktet er herefter, at der for alle udlændinge, der er omfattet af bestemmelsen, skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt. Det bemærkes dog, at selv om forpligtelsen til at udarbejde en hjemrejsekontrakt påhviler Hjemrejsestyrelsen, forudsættes det, at udarbejdelsen sker efter drøftelse med den pågældende udlænding.

Kerneområdet for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af en hjemrejsekontrakt vil være udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet ved f.eks. at være meddelt endeligt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), inkl. udlændinge udvist ved dom, som er meddelt endeligt afslag på asyl, udlændinge, som er udvist på grund af fare for statens sikkerhed og alvorlig trussel mod orden, sikkerhed m.v., og udlændinge, for hvem der er truffet endelig afgørelse om, at deres opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl, og udlændinge, for hvem der er truffet endelig afgørelse om, at deres opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget.

Udlændinge på tålt ophold vil ligeledes være omfattet af kerneområdet for hjemrejsekontrakten. Det bemærkes i den forbindelse, at også udlændinge på tålt ophold, som alene er omfattet af en orienteringspligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 5, udlændinge, der er flyttet i egen bolig og medlemmer af disses husstande samt udlændinge, der er indkvarteret privat, såfremt disse udlændinge er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, vil være omfattet af bestemmelsen om indgåelse af en hjemrejsekontrakt.

Desuden vil der for udlændinge, hvis opholdstilladelse på andet grundlag, herunder familiesammenføring, er bortfaldet eller inddraget, ligeledes kunne indgås en hjemrejsekontrakt.

For visse udlændinge vil der imidlertid som udgangspunkt ikke være adgang til at opnå hjemrejsestøtte, herunder udlændinge, der er dømt for overtrædelser omfattet af straffelovens kapitel 12 om landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og straffelovens kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v. Derimod vil der

også for disse udlændinge være adgang til de øvrige incitament.

Ønsker en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af anvendelsesområdet for en hjemrejsekontrakt ikke at indgå en sådan kontrakt, kan Hjemrejsestyrelsen træffe afgørelse herom og fastsætte en hjemrejsekontrakt for vedkommende, jf. det foreslåede stk. 3, som er omtalt nedenfor.

Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil ikke skulle have udarbejdet en hjemrejsekontrakt af Hjemrejsestyrelsen. Det samme gælder udlændinge, som kan afvises eller overføres til et andet EU-land efter reglerne i Dublinforordningen eller efter en overenskomst eller et hertil svarende arrangement, som Danmark har indgået med et eller flere lande i tilslutning til Dublinforordningen, udlændinge som afvises efter udlændingelovens § 29 b, udlændinge fra visumfri lande samt udlændinge, hvis ansøgninger behandles efter åbenbart grundløs haster-proceduren efter udlændingeloven.

Det bemærkes, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, i øvrigt vil være omfattet af de tilbud og aktiviteter, som gælder eller udbydes på indkvarteringsstedet, og at udlændingen skal deltage i udførelsen af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Den pågældende vil således f.eks. skulle deltage i madlavning til sig selv og sin familie eller deltage i fælles madlavning, medmindre der er bespisningsordning på indkvarteringsstedet, rengøring af eget værelse, daglig udvendig og indvendig oprydning, rengøring af fællesområder og pasning og renholdelse af udenomsarealer. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 9.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter, at udlændingen har modtaget en endelig afgørelse fra de danske udlændingemyndigheder, og som altovervejende udgangspunkt inden udløbet af den udrejsefrist, som er fastsat af udlændingemyndighederne, og som i de fleste tilfælde vil være 7 dage. For udlændinge, hvis ansøgning om asyl er antaget til realitetsbehandling, og som ønsker at frafalde deres ansøgning om asyl, bør hjemrejsekontrakten indgås hurtigst muligt efter, at vedkommende har frafaldet sin ansøgning. Det er derfor af afgørende betydning, at udlændingen kontaktes så hurtigt som muligt med henblik på at iværksætte de nødvendige tiltag for at sikre, at udlændingen udrejser. Den foreslåede tidshorizont vil kunne overskrides, hvis der foreligger særlige grunde, herunder sygdom, ingen tilgængelig tolk eller helligdage. Endvidere vil det ikke være muligt at indgå eller fastsætte en hjemrejsekontrakt før udrejsefristen er udløbet, hvis udrejsefristen er fastsat til straks.

Det foreslås, at en hjemrejsekontrakt løbende skal kunne revideres, herunder justeres og udbygges.

Inden udløbet af udrejsefristen bør Hjemrejsestyrelsen have haft kontakt med vedkommende udlænding med henblik på en afklaring af, om vedkommende overhovedet ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt. Ved denne første drøftelse af hjemrejsekontrakten vil det være naturligt, at det afklares, om udlændingen ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, og at der i givet fald indgås en hjemrejsekontrakt, hvori der aftales visse grundlæggende elementer, som umiddelbart kan sættes i værk, herunder f.eks. modersmålsundervisning i det omfang det kan tilbydes og undervisning i engelsk, hvilke tiltag der er nødvendige for at fremskaffe identifikationspapirer såsom pas m.v. og hvordan der kan ske afdækning af eventuel kompetenceafklaring. På dette grundlag vil det være muligt for Hjemrejsestyrelsen at tage stilling til, om der skal ske en forlængelse af udlændingens udrejsefrist.

Hjemrejsekontrakten, der i et vist omfang kan have karakter af en standardkontrakt, vil herefter kunne konkretiseres nærmere med hensyn til, hvilke aktiviteter og undervisningstiltag, der skal gennemføres frem mod udlændingens endelige udrejse.

Dette betyder, at det er nødvendigt, at der mellem Hjemrejsestyrelsen og de øvrige aktører på udlændingeområdet sker en koordinering, som sikrer, at Hjemrejsestyrelsen er orienteret om, hvornår der kan blive truffet endelig afgørelse om, at en udlænding ikke (længere) har lovligt ophold her i landet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det vil være naturligt, at Hjemrejsestyrelsen så tidligt som muligt er i kontakt med udlændinge med henblik på at forberede disse på en eventuel overgang til en udrejsesituation, herunder en orientering om hvilke muligheder den pågældende udlænding vil have for at opnå bistand og støtte i tilfælde af, at vedkommende meddeles endeligt afslag på at kunne opholde sig her i landet. En sådan kontakt og orientering vil kunne ligge forud for det tidspunkt, hvor udlændingen kan meddeles et endeligt afslag på at kunne opholde sig her i landet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i lovforslagets § 25, nr. 73, foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter den gældende ordning om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl udskydes i 14 dage for visse udlændinge, medmindre udlændingen inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse meddeler, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet af Flygtningenævnet.

En hjemrejsekontrakt vil medføre, at udlændingens udrejsefrist samtidig vil blive forlænget med indtil 14 dage ad gangen, dog 1 måned, hvis hjemrejsekontrakten indeholder

undervisning og aktivering. Forlængelse af en udrejsefrist som følge af en hjemrejsekontrakt vil som altovervejende udgangspunkt maksimalt kunne forlænges således, at den samlede udrejsefrist bliver på 120 dage. Det bemærkes i den forbindelse, at en fastsat udrejsefrist alene kan forlænges, hvis dette sker inden udløbet af den gældende udrejsefrist, og at bl.a. dette forhold er baggrunden for, at Hjemrejsestyrelsen inden udløbet af den (oprindeligt) fastsatte udrejsefrist, skal have kontakt til udlændingen, således at der kan tages stilling til, om der er grundlag for at forlænge udrejsefristen.

Samtidig med indgåelse af en hjemrejsekontrakt eller Hjemrejsestyrelsens afgørelse herom, vil Hjemrejsestyrelsen således skulle træffe afgørelse om forlængelse af den fastsatte udrejsefrist. Forlængelse af udrejsefristen vil ske efter udlændingelovens § 33, stk. 4, hvorefter en fastsat udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, stk. 2, kan fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde, herunder opholdets varighed, hensynet til skolesøgende børn eller anden familiemæssig og social tilknytning, taler herfor. Efter bemærkningerne til bestemmelsen kan en udrejsefrist f.eks. forlænges, hvis en udlænding har mulighed for og indgår en særskilt aftale med danske myndigheder om gennemførelse af særlige forløb eller lignende forud for en frivillig udrejse, og et sådant forløbs varighed gør det nødvendigt at forlænge en fastsat udrejsefrist. Afgørelsen skal meddeles skriftligt. Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til at træffe afgørelse om forlængelse af udrejsefristen efter udlændingelovens § 33, stk. 4, jf. den foreslåede ændring af udlændingelovens § 46, jf. lovforslagets § 25, nr. 65.

Formålet med en hjemrejsekontrakt er at kunne motivere udlændinge til at samarbejde om deres udrejse, afklaring af, om udlændingen deltager i forberedelsen af udrejsen eller ej og at understøtte en hurtigere og tættere dialog med og opfølgning på udlændingens vilje til at efterleve sin beslutning om at deltage.

Det bemærkes i den forbindelse, at det af den foreslåede § 3 om udlændingens medvirken til udrejse m.v., fremgår, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, er forpligtet til at udrejse, til at tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder og til at medvirke til sin udrejse i øvrigt. I vurderingen af om en udlænding medvirker til sin udrejse, vil det efter bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, skulle indgå som et væsentligt, men ikke afgørende element, om udlændingen overholder sin hjemrejsekontrakt.

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 2*, at hjemrejsekontrakten, der har til formål at forberede tilbagevenden til hjemlandet eller et andet land for udlændingen, indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen, og at hjemrejsekontrakten har til formål at forberede udlændingens udrejse.

Det forudsættes i den forbindelse, at der gennemføres en drøftelse med udlændingen med henblik på en afklaring af, hvilke tiltag der skal iværksættes for at forberede udlændingen på at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, og som giver vedkommende en reel mulighed for at etablere sig i dér og blive selvforsøgende. Hjemrejsestyrelsen skal så vidt som det er muligt bestræbe sig på at indgå en aftale med udlændingen om indgåelse af en hjemrejsekontrakt. Baggrunden herfor er navnlig, at en udlændings motivation til at opfylde en kontrakt i så fald vil være højere end hvis vedkommende ikke har ønsket at indgå en sådan.

Hjemrejsekontrakten skal underskrives af udlændingen og af Hjemrejsestyrelsen, og udlændingen vil skulle have udleveret et eksemplar af kontrakten umiddelbart efter kontraktens indgåelse.

Af det foreslåede *stk. 3*, fremgår, at kan der ikke opnås enighed om kontraktens indhold, træffer Hjemrejsestyrelsen afgørelse herom. Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse skulle udvise den fornødne evne og vilje til at sikre, at også udlændingens synspunkter, kompetencer og ønsker indgår i styrelsens afgørelse om hjemrejsekontrakt. Kan der imidlertid ikke opnås enighed med udlændingen om hjemrejsekontraktens indhold medfører bestemmelsen, at udlændingen ikke vil kunne blokere for en kontrakt, idet Hjemrejsestyrelsen i sådanne tilfælde vil kunne fastsætte indholdet ensidigt i form af en afgørelse. Der vil dog alene skulle træffes afgørelse om en kontraktens indhold, hvis det uanset bestræbelser herpå, ikke har været muligt at indgå en aftale om hjemrejsekontrakt med udlændingen.

En afgørelse om en hjemrejsekontrakt truffet af Hjemrejsestyrelsen vil ikke kunne indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3. Baggrunden herfor er navnlig, at afgørelsen er truffet af Hjemrejsestyrelsen på baggrund af en individuel og konkret bedømmelse af, hvilke aktiviteter og initiativer der skal gennemføres, for at udlændingen kan udrejse, og vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, og at Hjemrejsestyrelsen råder over de særlige kompetencer som er nødvendige i den henseende.

Det bemærkes, at indkvarteringsoperatøren efter udlændingelovens § 42 c, stk. 2, 3. pkt., har adgang til ensidigt at fastsætte vilkår om bl.a. aktivering og undervisning af udlændinge omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og at en sådan afgørelse kan indbringes for Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens kan afgørelse derimod ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. udlændingelovens § 46 e.

Den foreslåede ordning om, at en afgørelse om en hjem-

rejsekontrakt truffet af Hjemrejsestyrelsen i medfør af den foreslåede § 5, stk. 3, ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed, svarer dermed til ordningen om, at Udlændingestyrelsens afgørelse om ensidig fastsættelse af en kontrakt om undervisning og aktivering i medfør af udlændingelovens § 42 c, stk. 2, 3. pkt., jf. § 46 e, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Af det foreslåede *stk. 4*, fremgår, at hjemrejsekontrakten løbende kan revideres. Herved kan den indgåede standardkontrakt løbende justeres og udbygges med yderligere individuelle aktiverings- og undervisningstiltag, som kan iværksættes som led i forberedelsen af udlændingens tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Revidering af hjemrejsekontrakten bør ske efter de samme principper som for selve indgåelsen af kontrakten, dvs. efter aftale mellem den pågældende udlænding og Hjemrejsestyrelsen eller alternativt ved, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse herom.

Af det foreslåede *stk. 4* fremgår videre, at hjemrejsekontrakten skal fastlægge udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder på den ene side udlændingens forpligtelse til at deltage i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, i hjemrejseforberedende aktivering, i hjemrejseforberedende undervisning, og til aktiv deltagelse ved fremskaffelse af rejselegitimation samt til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed, og på den anden side udlændingens adgang til hjemrejseforberedende aktivering og undervisning, at opnå hjemrejsestøtte efter de gældende regler herom og adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland samt en adgang til forlængelse af en fastsat udrejsefrist med indtil 90 dage med henblik på, at et familiemedlem rejser i forvejen, og forbereder familiens tilbagevenden til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland.

Perioden på indtil 90 dage som følge af en aftalt go prepare-ordning, vil begynde at løbe fra det tidspunkt det familiemedlem, der rejser i forvejen, forlader Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at forlængelse af udrejsefristen med indtil 90 dage for den tilbageblevne familie, som følge af at et familiemedlem rejser i forvejen, vil være en selvstændig forlængelse og dermed uafhængig af den forlængelse af udrejsefristen, der kan ske som følge af, at der er indgået eller truffet afgørelse om en hjemrejsekontrakt, som udlændingen samarbejder om opfyldelsen af.

Ved at underskrive en hjemrejsekontrakt vil udlændingen således tilkendegive, at den pågældende vil samarbejde om sin udrejse, herunder løbende samarbejde med myndighederne om alle praktiske foranstaltninger i forbindelse med udrejse, såsom fremskaffelse af rejselegitimation, deltagelse i samtaler med hjemlandets eller det tidligere opholdslands myndigheder og underskrivelse af nødvendige dokumenter, således at forudsætningerne for den frivillige udrejse kan være tilvejebragt hurtigst muligt.

Udlændingens samarbejde vil give mulighed for, at udlændingen vil modtage tilbud om hjemrejseforberedende undervisning og aktivering der samlet set skal understøtte, at den pågældende er bedst muligt forberedt på et liv i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, herunder at udlændingen kan skaffe sig beskæftigelse. Herudover kan udlændingen modtage hjemrejsestøtte til brug for sin reintegration.

Vedrørende udlændingens forpligtelser bemærkes, at den konkrete undervisning og aktivering, som udlændingen vil skulle deltage i, som udgangspunkt vil skulle fastlægges i samarbejde mellem Hjemrejsestyrelsen og udlændingen. Idet formålet med tiltagene er at forberede udlændingen på en tilværelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, skal indsatserne være egnede til at understøtte et sådant formål.

Hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil skulle tage udgangspunkt i den enkelte udlændings behov for kompetence set i sammenhæng med, hvad der er behov for i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Forløbet skal således basere sig på de kompetencer, den enkelte udlænding allerede havde ved indreisen til Danmark eller, hvis udlændingen ikke havde uddannelse eller arbejde før indreisen til Danmark, hvilke kompetencer det er praktisk muligt at give udlændingen. Der er ikke tale om, at udlændingen vil få tilbudt en helt ny uddannelse, men om en opkvalificering af den pågældendes kompetencer i forhold til den uddannelse eller kompetencer vedkommende allerede har, eller i forhold til, hvad der er praktisk muligt og behov for i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Undervisning og aktivering af udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil skulle have til formål at lette en tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, at bidrage til at skabe en meningsfuld tilværelse for den enkelte, og at bidrage til at skabe en meningsfuld og konstruktiv hverdag for den enkelte.

Udlændingene vil i den forbindelse kunne f.eks. deltage i aktivering i form af andre opgaver end de opgaver, som er nødvendige i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede § 9, og som f.eks. vil kunne bestå i indvendig og udvendig vedligeholdelse, reparationer og forbedringer af bygninger, inventar og fællesområder, i anden pasning og renholdelse af fællesarealer, i anden rengøring og madlavning, i administrative opgaver og andet lettere kontorarbejde.

Udlændinge, der medvirker til deres udrejse, jf. den foreslåede § 3, og udlændinge på tålt ophold vil kunne deltage i intern produktionsvirksomhed, der er tilrettelagt af indkvarteringsoperatøren. Udlændinge, der medvirker til deres udrejse og udlændinge på tålt ophold vil endvidere kunne deltage i praktik uden for indkvarteringsstedet, hvis det er

nødvendigt for at udlændingen kan opnå f.eks. håndværksmæssige kvalifikationer som vedkommende skal basere en tilværelse på i hjemlandet eller i det sædvanlige opholdsland.

Udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, vil skulle deltage i undervisning i engelsk, modersmål i det omfang det kan tilbydes og eventuelt andet fremmedsprog. Herudover vil der kunne tilbydes undervisning i fag, som bibringer udlændingen færdigheder, der kan hjælpe til at starte selvstændig virksomhed, såsom regnskabslære eller undervisning der kan forøge mulighederne for at opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. Som eksempel kan peges på en udlænding, der er uddannet elektriker i sit hjemland, og som efter et længere ophold i Danmark uden beskæftigelse, har behov for opdatering af sin viden gennem et fagligt kursus. Undervisning i dansk vil endvidere kunne tilbydes udlændinge, der medvirker til udrejsen, jf. den foreslåede § 3, og udlændinge på tålt ophold, hvis det vil hjælpe den pågældende til at tilegne sig færdigheder, der afgørende vil hjælpe de pågældende til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det foreslås, at det skal indgå i tilrettelæggelsen af aktivering og undervisning, at der skal være tale om kurser m.v. af kort varighed. Udgangspunktet er således, at den hjemrejseforberedende aktivering og undervisning vil have en varighed på højst 1 måned med mulighed for forlængelse, såfremt den pågældendes behov tilsiger det. I vurderingen af forløbets varighed vil skulle indgå bl.a. udlændingens behov, uddannelses- og erhvervmæssige baggrund samt hvorvidt en opkvalificering er realistisk og relevant. Indgåelse af en hjemrejsekontrakt vil derfor medføre, at udlændingens udrejsefrist forlænges således, at det er muligt at gennemføre undervisnings- og aktiveringsforløbet.

Det bemærkes i den forbindelse, at der for så vidt angår kompetenceafklaring, undervisning og aktivering alene vil være tale om tilbud. Ønsker udlændingen ikke at deltage i et opkvalificeringsforløb, men alene at udrejse med hjemrejsestøtte, mod at den pågældende samarbejder med myndighederne om sin udrejse, vil dette kunne lade sig gøre ved markering i kontrakten.

Herudover er sigtet med hjemrejsekontrakten at forpligte udlændingen til aktivt at deltage ved fremskaffelse af rejselegitimation og til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed. Forpligtelsen vil indebære, at udlændingen skal meddele de oplysninger, der er nødvendige for, at hjemrejse vil kunne finde sted, herunder dokumenter, som dels kan identificere den pågældende, dels kan anvendes i forhold til hjemlandets myndigheder i forbindelse med udrejsen.

Har udlændingen ikke umiddelbart gyldige rejsedokumenter, vil hjemrejsekontrakten forpligte udlændingen til aktivt at arbejde for at fremskaffe den nødvendige rejselegitimation, som kan muliggøre tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Forpligtelsen vil bl.a. indebære, at udlændingen skal bidrage til sagens oplysning, herunder ansøge om den nødvendige rejsedokumentation hos hjemlandets eller det tidligere opholdslands myndigheder. Hvis hjemlandets repræsentation ønsker det, skal udlændingen indvilge i og deltage i fremstilling på hjemlandets eller det tidligere opholdslands repræsentation eller over for tilrejsende repræsentanter med henblik på, at hjemlandet eller det tidligere opholdsland kan sikre sig, at udlændingen er statsborger i det pågældende land. Udlændingen vil endvidere være forpligtet til at deltage i en samtale med repræsentationen, hvis repræsentationen ønsker dette forud for udstedelse af rejselegitimation. Forpligtelsen vil også indebære, at udlændingen skal samarbejde, hvis repræsentationen ønsker biometriske data som f.eks. optagelse af fingeraftryk og fotos med henblik på en sikker identifikation af udlændingen eller udstedelse af rejsedokumenter.

I selve hjemrejsekontrakten kan f.eks. fastsættes specifikke mødedatoer ved hjemlandets eller det tidligere opholdslands repræsentation, tidspunkter for udlændingens konkrete tilvejebringelse af dokumentation eller andet rejseforberedende, som egner sig til udspecificering, og hvor det vil være muligt for udlændingemyndighederne at foretage en umiddelbar efterprøvelse af, om udlændingen har gennemført de aktiviteter, som er aftalt i hjemrejsekontrakten.

Udlændingens motivation til at indgå en hjemrejsekontrakt og få fastlagt et forløb med henblik på udrejse vil blive understøttet af adgangen til hjemrejsestøtte og anden bistand fra Hjemrejsestyrelsen, af at der ikke vil blive meddelt et indrejseforbud og adgang til en ordning, hvor et familiemedlem vil kunne rejse i forvejen og forberede den samlede families tilbagevenden (go prepare) samtidig med, at den ventende familie vil kunne få forlænget udrejsefristen.

Hjemrejsekontrakten skal affattes på en for udlændingen fyldestgørende, forståelig og overskuelig måde, således at udlændingen ikke vil have vanskeligheder ved at udlede sine konkrete forpligtelser og sine konkrete gevinster ved opfyldelse af hjemrejsekontrakten. Hjemrejsestyrelsen skal således sikre sig, at kontrakten er affattet på et sprog, som udlændingen forstår, eller at kontraktens indhold og retsvirkninger ved bistand fra en professionel tolk, tolkes for vedkommende udlænding. Hjemrejsestyrelsen skal sikre, at det fremgår af sagens akter, hvordan udlændingen er blevet gjort bekendt med hjemrejsekontrakten.

Hovedforpligtelsen for udlændingen vil være at udrejse af

Danmark ved først mulige lejlighed. Når der er tilvejebragt den nødvendige rejselegitimation og når det er fastlagt, hvilken hjemrejsestøtte udlændingen kan modtage samt hvilken øvrig bistand der kan stilles til rådighed, vil udlændingen være forpligtet til at vende tilbage til hjemlandet eller et andet land, hvor vedkommende kan indrejse og tage ophold.

Udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har indgået eller modtaget en afgørelse om en hjemrejsekontrakt og samarbejder om opfyldelse af en hjemrejsekontrakt, vil have adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden. Det bemærkes i den forbindelse, at bistand f.eks. kan bestå i praktisk tilrettelæggelse og gennemførelse af udlændingens udrejse.

Udlændingen vil f.eks. kunne modtage rådgivning til at etablere rammerne for opholdet i det land, den pågældende vender tilbage til, med henblik på at finde en bolig og blive selvforsørgende. Bistand til udlændingen til, at denne vil kunne skabe et selvstændigt forsørgelsesgrundlag kan f.eks. omfatte afdækning og opfyldelse af krav til etablering af selvstændig virksomhed eller bistand til at søge at opnå ansættelse. Bistand vil også kunne bestå i tilvejebringelse og booking m.v. af transport frem til slutdestinationen.

Ud over at muligheden for undervisning, aktivering og eventuel ekstern praktik opnår udlændingen ved at indgå en hjemrejsekontrakt og samarbejde om opfyldelsen heraf, således at Hjemrejsestyrelsen efter den foreslåede bestemmelse i § 3, kan træffe afgørelse om, at udlændingen medvirker til sin udrejse, og herudover mulighed for at få adgang til hjemrejsestøtte.

Udlændinge, som indgår og opfylder det, der er fastsat i en hjemrejsekontrakt, vil endvidere kunne opnå, at et indrejseforbud ikke meddeles, idet den pågældendes udrejsefrist forlænges indtil hjemrejsekontrakten er opfyldt, og udlændingen udrejser. Det forhold, at vedkommende ikke meddeles et indrejseforbud, giver mulighed for, at vedkommende har adgang til at indrejse i Danmark og Schengenområdet til f.eks. at besøge familie og bekendte efter de almindelige regler der gælder derom.

Det forudsættes, at der vil blive taget udgangspunkt i en standardiseret hjemrejsekontrakt, så det kan sikres på den ene side, at alle relevante elementer adresseres, og på den anden side at der er de nødvendige muligheder for at tilpasse indholdet til den enkelte udlændings forhold m.v.

Tilrettelæggelse og praktisk gennemførelse af elementer i hjemrejsekontrakten kan Hjemrejsestyrelsen efter nærmere aftale med Udlændingestyrelsen, herunder om økonomi, overlade til indkvarteringsoperatøren.

Det foreslås endvidere, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har indgået og samarbejder om opfyldelse af en hjemrejsekontrakt, kan få forlænget den fastsatte udrejsefrist med indtil 90 dage med henblik på, at et familiemedlem rejser i forvejen og forbereder tilbagevenden til hjemlandet. Dette kan f.eks. være ved at finde en bolig til familien og i øvrigt gøre klar til familiens hjemkomst (go prepare)

Forlængelse af udrejsefristen for udlændingens familie (go prepare) vil ske efter udlændingelovens § 33, stk. 4. Det følger af denne bestemmelse, at en udrejsefrist kan fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde, herunder opholdets varighed, hensynet til skolesøgende børn eller anden familiemæssig og social tilknytning, taler herfor. Efter bemærkningerne til bestemmelsen kan en udrejsefrist f.eks. forlænges, hvis en udlænding har mulighed for og indgår en særskilt aftale med danske myndigheder om gennemførelse af særlige forløb eller lignende forud for en frivillig udrejse, og et sådant forløbs varighed gør det nødvendigt at forlænge en fastsat udrejsefrist. Afgørelsen skal meddeles skriftligt. Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetence til at træffe afgørelse om forlængelse af udrejsefristen efter udlændingelovens § 33, stk. 4, jf. den foreslåede ændring i udlændingelovens § 46, jf. lovforslagets § 25, nr. 65.

Tilbageværende familiemedlemmer vil således kunne få forlænget deres udrejsefrist, således at de kan opholde sig lovligt i Danmark i en yderligere periode på op til 90 dage, mens familiemedlemmet tager i forvejen og sørger for at etablere grundlag for en stabil tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland for den ventende familie, i form af f.eks. anskaffelse af bolig og de dertil hørende fornødheder og et lokalt forsørgelsesgrundlag. Der kan endvidere være behov for, at der træffes forberedelser vedrørende eventuelle børns skolegang m.v.

Det familiemedlem, der tager i forvejen, vil som udgangspunkt ikke lovligt kunne genindrejse i Danmark i perioden frem mod familiens samlede udrejse efter at have benyttet sig af go prepare-muligheden, medmindre de almindelige regler for indrejse i Danmark er opfyldt. Go prepare-ordningen retter sig dermed alene mod de familiemedlemmer som forbliver i Danmark. Den udlænding som rejser i forvejen for at forberede tilbagevenden for den tilbageblevne familie, har alene adgang til at indrejse i Danmark, hvis de almindelige regler giver adgang dertil. Den pågældende udlænding kan således ikke som en del af go prepare-ordningen vende tilbage til Danmark.

Muligheden for at anvende go prepare-ordningen vil alene kunne anvendes af udlændinge, som har indgået en hjemrejsekontrakt eller udlændinge, hvor Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om kontraktens indhold og som samarbejder om opfyldelse af kontrakten. Go prepare-ordningen er

således en integreret del af hjemrejsekontrakten, og det vil ikke være muligt for en udlænding at ansøge om at anvende ordningen, uden at vedkommende har indgået eller ved Hjemrejsestyrelsens afgørelse har fået fastsat en hjemrejsekontrakt.

Det nærmere indhold af ordningen vil konkret skulle aftales mellem den pågældende udlænding og Hjemrejsestyrelsen, men kan f.eks. bestå i, at Hjemrejsestyrelsen bistår udlændingen med at afklare, hvad udlændingen konkret skal forberede i hjemlandet eller et tidligere opholdsland i forhold til forberedelse af familiens tilbagevenden. Der kan endvidere være tale om, at Hjemrejsestyrelsen bistår med kontakt til offentlige myndigheder om registrering af familien, om iværksættelse af praktiske foranstaltninger i forhold til boligen, herunder får vand og el tilsluttet, med at etablere kontakt til potentielle arbejdsgivere og lignende.

Af det foreslåede *stk. 5*, fremgår, at hjemrejseforberedende aktivering og undervisning, jf. det foreslåede *stk. 4*, nr. 2 og 3, kan varetages helt eller delvist af eksterne aktører, eller kan erstattes af hjemrejseforberedende aktivering og undervisning udbudt af eksterne aktører.

Den foreslåede ordning indebærer, at eksterne aktører vil kunne inddrages i forbindelse med gennemførelse af konkrete hjemrejseforberedende aktivering og undervisning. Hermed sikres, at eksterne aktører med viden og særlige kompetencer vil kunne inddrages i arbejdet. Som eksempler kan peges på, at det vil kunne være relevant at inddrage eksterne aktører som har særligt kendskab til arbejdet med udlændinge, med samfundsforhold i relevante lande og med inddragelse på arbejdsmarkedet eller etablering af selvstændig virksomhed i relevante lande.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Efter udlændingelovens § 42 d, stk. 1, gælder, at en udlænding, der er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Efter udlændingelovens § 42 d, stk. 3, gælder, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelsen af de i *stk. 1* nævnte opgaver. Udlændinge- og integrationsministeren har udnyttet bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler i bekendtgørelse nr. 1224 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.v. af 12. august 2020.

Det foreslås i § 6, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om kontraktens indgåelse eller fastsættelse, indhold og udformning.

Bemyndigelsen vil kunne anvendes med henblik på at sikre en ensartet praksis ved anvendelsen af hjemrejsekontrakter. Bemyndigelsen vil således kunne anvendes til at fastsætte nærmere regler om hjemrejsekontraktens indgåelse og revision, om det nærmere omfang og indhold af kontraktens enkelte elementer og om udformningsmæssige krav til kontrakten.

Det er således hensigten bl.a. at fastsætte regler om, at en hjemrejsekontrakt vil skulle udformes på baggrund af drøftelser med udlændingen med henblik på en afklaring af, hvilke tiltag der vil skulle iværksættes for at forberede udlændingen på at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, og som vil give vedkommende et bedre grundlag for at etablere sig i hjemlandet eller det tidligere opholdsland og blive selvforsøgende.

Det er også hensigten bl.a. at fastsætte regler om, at hjemrejsekontrakten, medmindre Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse herom, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 3, vil skulle underskrives af udlændingen og af Hjemrejsestyrelsen, og at udlændingen vil skulle have udleveret et eksemplar af kontrakten umiddelbart efter kontraktens indgåelse. Hjemrejsekontrakten vil endvidere kunne kommunikeres til udlændingen ved anvendelse af den digitale kommunikationsløsning.

Der er videre hensigten bl.a. at fastsætte regler om, at hvis der ikke kan opnås enighed om kontraktens indhold, vil Hjemrejsestyrelsen kunne træffe afgørelse herom, og at styrelsen i så fald vil skulle sørge for, at udlændingens synspunkter, kompetencer og ønsker i det omfang det er muligt bliver afspejlet i vedkommende hjemrejsekontrakt.

Bemyndigelsen vil herudover blive anvendt til at fastsætte regler om udlændingens rettigheder og forpligtelser m.v., herunder om deltagelse i samtaler med Hjemrejsestyrelsen, deltagelse i hjemrejseforberedende aktivering, deltagelse i hjemrejseforberedende undervisning, aktiv medvirken til fremskaffelse af rejselegitimation og til at udrejse af Danmark ved først mulige lejlighed.

Desuden vil der blive fastsat regler om muligheden for at opnå hjemrejsestøtte og om adgang til bistand ved planlægning og gennemførelse af den faktiske tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Vedrørende hjemrejseforberedende aktivering og undervisning er det hensigten at fastsætte, at dette vil skulle tage udgangspunkt i den enkelte udlændings behov for kompe-

tencer set i sammenhæng med, hvad der er behov for i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, og at der ikke er tale om, at udlændingen skal have en helt ny uddannelse, men om at den pågældende skal opkvalificeres i forhold til den uddannelse eller de kompetencer, vedkommende allerede har, eller i forhold til, hvad der er praktisk muligt og behov for i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Vedrørende undervisning er det hensigten, at det vil blive fastsat, at denne f.eks. kan indeholde modersmålsundervisning i det omfang det kan tilbydes eller undervisning i engelsk, og undervisning i fag, som vil kunne bibringe udlændingen færdigheder, der vil kunne hjælpe til at starte selvstændig virksomhed eller til at opnå beskæftigelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, og som derved vil understøtte den frivillige udrejse.

Det er også hensigten at fastsætte, at den hjemrejseforberedende aktivering og undervisning som udgangspunkt vil have en varighed på højst 1 måned med mulighed for forlængelse, såfremt den pågældendes behov tilsiger det, samt at der i vurderingen af forløbets varighed vil kunne indgå bl.a. udlændingens behov, uddannelses- og erhvervs-mæssige baggrund, samt hvorvidt en opkvalificering vil være realistisk og relevant.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Det fremgår af udlændingelovens § 43, stk. 2, at såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler til sin udrejse, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 (asyl) og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold. Endvidere afholdes udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a endeligt af statskassen. 3. pkt. gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelseshindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter den i § 53 b, stk. 1, nævnte procedure (åbenbart-grundløs proceduren).

Afgørelser efter udlændingelovens § 43, stk. 2, kan træffes Hjemrejsestyrelsen.

Det foreslås, at der som § 7 i den foreslåede hjemrejselov indsættes en bestemmelse svarende til den nugældende bestemmelse i udlændingelovens § 43, stk. 2.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet skal fremgå af den foreslåede hjemrejselov, således at den foreslåede hjemrejselov understøtter Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende udlændinges udrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 7, *stk. 1*, vil en udlænding selv skulle afholde de udgifter, der er forbundet med udrejsen.

Det vil således som udgangspunkt påhvile en udlænding selv at skulle afholde de udgifter, som er forbundet med den pågældendes egen udrejse. Udgifter, der er forbundet med udlændingens udrejse, vil navnlig være udgifter til fly- eller togbillet, hoteludgifter, hvis overnatning er nødvendig for at afvente en flyforbindelse, fortæring, udgifter til tolke mv. samt udgifter til transport og forsendelse af bagage. Hvis det har været nødvendigt for politiet at ledsage udlændingen under udrejsen, vil udgifterne til de ledsagende polititjenestemænds rejse og ophold således ikke kunne kræves betalt af udlændingen.

Der vil endvidere kunne udbetales et mindre kontantbeløb ved ankomst til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland (såkaldte rejsepenge). Beløbet vil skulle dække forplejning og eventuelle udgifter forbundet med udlændingens rejse fra lufthavnen i hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland, herunder udgifter til lokal transport og nødvendige overnatninger. Beløbet vil – ligesom den hidtidige administration af ordningen – skulle udbetales, uanset om udlændingen kontinuerligt har medvirket til sin udrejse.

Det foreslås i § 7, *stk. 2*, indsat en bestemmelse, hvoraf fremgår, at har udlændingen ikke tilstrækkelige midler til sin udrejse, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen.

Dette betyder, at hvis udlændingen ikke har midler til udsendelsen, vil staten skulle afholde udgifterne foreløbigt, og hvis der viser sig mulighed for det, vil beløbet efterfølgende skulle inddrives.

For så vidt angår udviste udlændinge, der afsoner en dom, er varetægtsfængslet efter retsplejeloven eller som er varetægtsfængslet efter den foreslåede hjemrejselovs §§ 14 og 15, bemærkes, at Kriminalforsorgen opsparer en del af det beskæftigelsesvederlag, som udlændingen optjener under afsoning. Udgifter, som udlændingen skal afholde i forbindelse med udgang og løsladelse, herunder efterfølgende hjemrejse, kan efter anmodning modregnes i det opsparede beløb,

hvis ikke udlændingen selv afholder udgifterne. Der henvises til straffuldbyrdelseslovens § 42, stk. 4.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 7, *stk. 3*, afholdes udgifterne endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller kontinuerligt medvirker til udrejsen. Det gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse), eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendeshindringer til udlændingens hjemland eller tidligere opholdsland, er behandlet efter den i udlændingelovens § 53 b, stk. 1, nævnte procedure (åbenbart grundløs proceduren).

Det forudsættes, at udlændingen har medvirket til asylsagens oplysning. Det indebærer bl.a., at udlændingen har medvirket til identitetsfastlæggelse og fastlæggelse af rejserute, samt f.eks. har indleveret relevante rejседokumenter til Udlændingestyrelsen i forbindelse med indgivelse af ansøgning om asyl.

Endvidere forudsættes det, at udlændingen kontinuerligt medvirker til udrejsen. Udlændingen vil således skulle opfylde betingelserne i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, om medvirken. Det beror på en samlet vurdering af sagens omstændigheder, om en udlænding medvirker til udrejsen på en sådan måde, at udgifterne afholdes endeligt af staten. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Uanset ovenstående vil udgifterne ikke skulle afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen er udelukket fra at få opholdstilladelse her i landet efter bestemmelsen i udlændingelovens § 10, eller hvis asylansøgningen er behandlet efter den særlige åbenbart-grundløs procedure.

Det foreslås som hjemrejselovens § 7, *stk. 4*, at udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a (Dublin III-forordningen) skal afholdes endeligt af statskassen.

Baggrunden for forslaget er, at det er hensigtsmæssigt, at det er udtrykkeligt fastsat i den foreslåede hjemrejselov hvordan udgifterne, der er forbundet med, at en udlænding overføres til en anden medlemsstat efter Dublin III-forordningen, skal afholdes, således at denne bestemmelse henviser til Dublin III-forordningens artikel 30.

Bestemmelsen vil indebære, at udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter Dublin III-for-

ordningen skal afholdes endeligt af statskassen, uanset at den pågældende udlænding ikke har medvirket til sagens oplysning, og selvom den pågældende ikke kontinuerligt har medvirket til sin udrejse af Danmark, efter der er truffet endelig afgørelse om overførsel.

Den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, vil indholdsmæssigt svare til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 43, stk. 2, 4. pkt., hvorefter udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a, endeligt afholdes af statskassen. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 56.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Det fremgår af udlændingelovens § 43 a, stk. 1, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil, kan ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indreisen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet.

Det fremgår videre af udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 43 a, stk. 3, at der ikke kan ydes hjælp efter stk. 1 og 2, til udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Det fremgår af udlændingelovens § 43 a, stk. 4, at der endvidere ikke kan ydes hjælp efter stk. 2, til udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs proceduren), og udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10 (udelukkelse fra at blive meddelt opholdstilladelse).

Af udlændingelovens § 43 a, stk. 5, fremgår det, at hjælpen efter stk. 1 omfatter udgifter til billet til fly, tog m.v., nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele, højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland, og andre udgifter forbundet med rejsen.

Det fremgår herudover af udlændingelovens § 43 a, stk. 6, at hjælpen efter stk. 2 udgør 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Det fremgår videre af udlændingelovens § 43 a, stk. 7, at en udlænding kun kan modtage hjælp efter stk. 1 og stk. 2 én gang.

Af udlændingelovens § 43 a, stk. 8, fremgår det, at udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for hjemrejse, herunder om mulighederne for støtte efter stk. 2 til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser. Udlændinge- og integrationsministeren kan træffe bestemmelse om, at den uvildige rådgivning skal varetages af en eller flere private organisationer.

Det fremgår endelig af udlændingelovens § 43 a, stk. 9, at det i stk. 5, nr. 3, angivne beløb er fastsat i 1995-niveau og reguleres fra og med 1996 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om satsreguleringsprocent. Det i stk. 6 angivne beløb er fastsat i 2003-niveau og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 truffet afgørelser om hjælp efter udlændingelovens § 43 a, stk. 1 og 2. Som følge af ressortoverførelsen har Hjemrejsestyrelsen derudover siden august 2020 varetaget opgaven med at yde hjemrejserådgivning til udlændinge uden lovligt ophold her i landet.

Det følger af udlændingelovens § 43 b, at udlændinge- og integrationsministeren kan bestemme, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet, når særlige repatrieringshensyn taler derfor.

Med finanslovens § 06.32.10.13. (de fleksible udsendelsesmidler) og § 14.11.03. (understøttelse af udsendelse, er der

hjemmel til etablering og finansiering af modtage- og re-integrationsprogrammer. De fleksible udsendelsesmidler er bevilget i Udenrigsministeriet. Der er efterfølgende indgået aftale mellem Udenrigsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet om anvendelse af midler fra bevillingen til brug for modtage- og re-integrationsprogrammer.

Det følger af repatrieringslovens § 7, stk. 1, at kommunalbestyrelsen yder efter ansøgning hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7. Der kan kun udbetales hjælp til repatriering, hvis personen ikke har midler hertil, jf. stk. 9, og ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl.

Det følger videre af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at visse udlændinge med opholdstilladelse på asylområdet og disses familiemedlemmer, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og § 19, stk. 1, anses for at være omfattet af repatrieringsloven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Det fremgår af repatrieringslovens § 7, stk. 2, nr. 1-10, at hjælp til repatriering omfatter: 1) udgifter til rejsen fra Danmark til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 2) udgifter til transport af personlige ejendele eller hjælp til udgifter til køb af personligt bohave, 3) udgifter til transport af udstyr, der er nødvendigt for personens eller dennes families erhverv i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 4) hjælp til etablering i hjemlandet eller det tidligere opholdsland, 5) udgifter til køb af erhvervsudstyr, der vil være egnet til at fremme personens beskæftigelsesmuligheder og udgifter til transport af sådant udstyr, 6) udgifter til sygeforsikring i hjemlandet eller det tidligere opholdsland til personer, der er fyldt 18 år, hvis der ikke på anden måde er etableret en sådan forsikring, i op til 4 år, 7) udgifter til medbragt lægeordineret medicin til højst 1 års forbrug, 8) udgifter til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler til højst 1 års forbrug eller til andre hjælpemidler, samt hjælp til nødvendig vaccination i Danmark, 9) udgifter til skolegang til skolesøgende børn, der på tidspunktet for repatriering er fyldt 5 år, i op til 4 år, dog højst indtil det fyldte 16. år, og 10) udgifter til anskaffelse af nationalitetspas m.v.

Satserne fastsættes administrativt og reguleres årligt.

Det følger af repatrieringslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en løbende, månedlig re-integrationsbistand i 5 år til en person omfattet af repatrieringsloven, hvis personen 1) ikke har midler til at dække behovet for re-integrationsbistand, 2) ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, 3) har haft opholdstilladelse i Danmark

i 5 år og 4) på tidspunktet for repatrieringen er fyldt 55 år, opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er fyldt 50 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet eller det tidligere opholdsland. I stedet for en løbende, månedlig re-integrationsbistand i 5 år, kan personen anmode om at modtage en løbende, månedlig livslang re-integrationsbistand, som udgør 80 pct. af re-integrationsbistanden, jf. repatrieringslovens § 10, stk. 2.

Satserne fastsættes administrativt i forhold til leveomkostningerne i de enkelte lande.

Det foreslås, at der som § 8, stk. 1, indsættes en bestemmelse, hvorefter der kan gives hjemrejsestøtte til en udlænding, der, jf. § 3, stk. 3, medvirker til sin udrejse, jf. dog det foreslåede stk. 3 og 4. Medvirker en udlænding, jf. § 3, stk. 3, kan der kun gives reduceret hjemrejsestøtte.

Baggrunden for forslaget er, at der skabes fokus på at fremme frivillig udrejse for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Tilsagn om støtte ved udrejsen kan i den forbindelse være et effektivt motivationsfremmende værktøj i forhold til udlændingens beslutning om at medvirke til sin udrejse. Formålet med forslaget er endvidere at samle eksisterende støtteordninger i én samlet regulering af hjemrejsestøtte, som vil kunne bestå af forskellige elementer, alt efter hvilken situation den pågældende udlænding er i.

Forslaget indebærer, at den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtte for den omfattede personkreds, jf. det foreslåede stk. 2, nr. 1-3, således vil skulle afhænge af, om udlændingen medvirker til sin udrejse, dvs. at udlændingen medvirker fra den endelige afgørelse, der pålægger udlændingen at udrejse af landet, og frem til den faktiske udrejse. En udlænding, der medvirker til sin udrejse, vil således kunne modtage den fulde hjemrejsestøtte, hvorimod en udlænding, der medvirker til udrejsen efter i en periode ikke at have medvirket hertil, vil skulle have reduceret sit støttebeløb. En udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, og som derfor udsendes tvangsmæssigt, vil være afskåret fra at modtage hjemrejsestøtte.

For så vidt angår personkredsen i det foreslåede stk. 2, nr. 2 og 3, vil der forelægge medvirken til udrejsen, hvis udlændingen ansøger om hjemrejsestøtte inden udløbet af den fastsatte udrejsefrist. Ansøger den pågældende om hjemrejsestøtte efter udløbet af udrejsefristens udløb, vil udlændingen således ikke have ret til at modtage hjemrejsestøtte. Udlændingen vil heller ikke kunne modtage en reduceret hjemrejsestøtte, hvis ansøgningen herom sker efter udløbet af udrejsefristen.

Hjemrejsestyrelsens afgørelse om, hvorvidt udlændingen

medvirker til sin udrejse, vil således være afgørende for den endelige fastsættelse af hjemrejsestøtten. Der henvises til lovforslagets § 3.

For afviste asylansøgere, der er omfattet af personkredsen i det foreslåede stk. 2, nr. 1, vil den primære del af hjemrejsestøtten som udgangspunkt bestå af in-kind støtte i form af et modtage- eller reintegrationsprogram og vil som udgangspunkt, som i dag, indeholde støtte op til en maksimal værdi af 20.000 kr. per person. Der vil dog være mulighed for at tildele ekstra tilskud, såfremt udlændingen er særligt sårbar. Såfremt der i der i den pågældende udlændings hjemland ikke er muligt at indgå en aftale med en serviceudbyder om etablering af et modtage- eller reintegrationsprogram, vil hjemrejsestøtten som alternativ kunne ydes i form af et kontantbeløb af samme maksimale værdi på 20.000 kr. per person. Processen for og administration af ordningen vil skulle svare til den aktuelle ordning om modtage- og reintegrationsprogrammer, der administreres af Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil således skulle træffe afgørelse om tilsagn om hjemrejsestøtte, herunder om udlændingen er omfattet af et modtage- eller reintegrationsprogram, forud for udlændingens udrejse, og ordningen vil skulle administreres efter bekendtgørelsen om hjemrejsestøtte, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 6.

Hjemrejsestøtten kan endvidere omfatte dækning af udgifter forbundet med udlændingens frivillige hjemrejse.

Forslaget indebærer endvidere, at udlændinge, der er omfattet af personkredsen i det foreslåede stk. 2, nr. 2 og 3, der har fået deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, ligeledes kan ydes hjemrejsestøtte. De pågældende vil kunne meddeles hjemrejsestøtte bestående af hjælp til dækning af de udgifter, der i dag følger af repatrieringsloven. Ordningen vil skulle administreres efter bekendtgørelsen om hjemrejsestøtte, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 6.

Hjemrejsestyrelsens fastsættelse af hjemrejsestøtten for den enkelte udlænding vil efter forslaget ikke kunne påklages.

Med det foreslåede ændres der ikke på, at personkredsen i det foreslåede stk. 2, nr. 2 og 3, der har fået deres opholdstilladelse inddraget eller nægtet forlænget, har adgang til individuel rådgivning, som de i dag har adgang til efter repatrieringsloven. Dette skyldes, at størstedelen af gruppen må antages at have haft et længerevarende ophold i Danmark og derfor kan have et særligt behov for individuel rådgivning om hjemrejsestøtte.

Det foreslås, at der som § 8, stk. 2, indsættes en bestemmelse, hvorefter hjemrejsestøtte efter det foreslåede stk. 1 kan ydes til visse udlændinge.

Formålet med forslaget er at forenkle og samle gældende ordninger i én samlet regulering af hjemrejsestøtte, som viderefører elementer fra de eksisterende ordninger.

Med det foreslåede tydeliggøres det, hvilke udlændinge, der kan gives hjemrejsestøtte til, samt hvilke betingelser, der skal være opfyldt i den forbindelse. Ansøgninger om hjemrejsestøtte til udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, vil fremover således skulle behandles efter hjemrejseloven og af Hjemrejsestyrelsen.

Der foreslås i § 8, stk. 2, nr. 1, indsat en bestemmelse, hvorefter der kan ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter § 7.

Formålet med forslaget til nr. 1, er at forenkle og samle gældende ordninger i én samlet regulering af hjemrejsestøtte, som viderefører elementer fra de eksisterende ordninger. Forslaget indebærer, at der kan ydes hjemrejsestøtte til en udlænding fra et tredjeland, som er meddelt afslag på asyl eller har frafaldet en ansøgning om asyl her i landet.

Der foreslås i § 8, stk. 2, nr. 2, indsat en bestemmelse, hvorefter der kan ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, der opholder sig her i landet, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 og 9 e, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 19, stk. 1.

Der foreslås endvidere i § 8, stk. 2, nr. 3, indsat en bestemmelse, hvorefter der kan ydes hjemrejsestøtte til en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 2, er inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 19, stk. 1.

Formålet med forslaget til nr. 2 og 3, er at samle alle regler om og administration af hjemrejsestøtte til udlændinge, der ikke (længere) har lovligt ophold her i landet. Forslaget til nr. 2 og 3, skal ses i sammenhæng med det samtidigt foreslåede om at ophæve repatrieringslovens § 3, stk. 5. Der henvises herom til bemærkningerne til § 26, nr. 1, samt til bemærkningerne i afsnit 3.7.

Forslaget indebærer, at en udlænding, der opholder sig her i landet, og som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7, 8, 9 b eller 9 c, hvor denne var meddelt efter en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 9 e, inddraget eller nægtet forlænget efter udlæn-

dingelovens § 19, stk. 1, vil kunne meddeles hjemrejsestøtte bestående af hjælp til dækning af de udgifter, der i dag følger af repatrieringsloven. Forslaget indebærer endvidere, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en person omfattet af nr. 2, er inddraget eller nægtet forlænget efter udlændingelovens § 19, stk. 1, også vil kunne meddeles samme hjemrejsestøtte. Det bemærkes, at en udlænding, der er omfattet af personkredsen i nr. 2 eller 3, og som har fået sin opholdstilladelse inddraget i medfør af udlændingelovens § 19 a, stk. 1, også vil kunne meddeles samme hjemrejsestøtte.

En udlænding omfattet af personkredsen i det foreslåede nr. 2 eller 3, vil kunne søge om at modtage hjemrejsestøtte, når afgørelsen, hvormed den pågældendes opholdstilladelse inddrages eller nægtes forlænget, er endelig. En ansøgning om hjemrejsestøtte fra den pågældende personkreds skal være indgivet inden udløbet af den fastsatte udrejsefrist. Ordningen vil skulle administreres efter bekendtgørelsen om hjemrejsestøtte, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 6. Der henvises desuden det ovenfor anførte til stk. 1.

Med den foreslåede ændring vil en ansøgning om støtte ved frivillig udrejse for en udlænding, der er omfattet af personkredsen i stk. 2, nr. 2 eller 3, blive behandlet af Hjemrejsestyrelsen, og ikke kommunerne, som hidtil.

Der foreslås i § 8, stk. 3, indsat en bestemmelse, hvorefter der ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet den Europæiske Union, udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab.

Formålet med det foreslåede er at udelukke visse udlændinge fra at modtage hjemrejsestøtte. Baggrunden herfor er blandt andet at sikre, at der ikke med ordningen vil blive skabt forøget incitament til at indrejse til Danmark med henblik på at søge asyl for udlændinge for hvem, der en forhåndsformodning for, at ansøgningen kan afslås som åbenbart grundløs. De udlændinge, der fremgår af bestemmelsen, får som udgangspunkt deres asylansøgninger behandlet efter den såkaldte åbenbart grundløs-haster procedure (ÅGH). En asylansøgning kan behandles efter ÅGH-proceduren, hvis der allerede på grundlag af ansøgerens nationalitet er en forhåndsformodning for, at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for at opnå asyl eller beskyttelsesstatus i Danmark. Denne procedure har været anvendt siden efteråret 1994 som led i en administrativ opstramning af asylsagsbehandlingen med henblik på at nedbringe antallet af udlændinge, som uden asylrelateret grund indrejser i Danmark og ansøger om asyl. De pågældende vil ved en tilbagevenden til deres hjemland som udgangspunkt have adgang

til relevante støttetilbud, og vil derfor ikke have adgang til hjemrejsestøtte efter stk. 1.

Forslaget indebærer, at der ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1, til udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet den Europæiske Union, udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, udlændinge, der er visumfrie i kraft af deres statsborgerskab og udlændinge, der er statsborgere i et land, hvorfra indrejse med biometriske pas kan ske.

Der foreslås i § 8, stk. 4, indsat en bestemmelse, hvorefter der endvidere ikke kan gives hjemrejsestøtte efter stk. 1 til udlændinge, udlændinge, der af Udlændingestyrelsen, er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, udlændinge, hvis ansøgning om opholdstilladelse er afvist efter udlændingelovens § 29 b, fordi udlændingen allerede har opnået beskyttelse i et andet land omfattet af udlændingelovens § 29 a, stk. 1, udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, udlændinge, der er udelukket efter udlændingelovens § 10, stk. 1, nr. 1 og 2, udlændinge, der er dømt efter straffelovens kapitel 12 og 13, og udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1.

Formålet med bestemmelsen er blandt andet at sikre, at der ikke med ordningen vil blive skabt forøget incitament til at indrejse til Danmark med henblik på at søge asyl for udlændinge for hvem, der en forhåndsformodning for, at ansøgningen kan afslås som åbenbart grundløs. Formålet er endvidere at udelukke udlændinge, der har begået en række alvorlige lovovertrædelser som f.eks. forbrydelser mod statens sikkerhed, terrorisme mv, fra at modtage hjemrejsestøtte af hensyn til retsfølelsen.

Med forslaget vil de i bestemmelsen oplyste udlændinge således være udelukket fra at modtage hjemrejsestøtte efter stk. 1.

Der foreslås i § 8, stk. 5, indsat en bestemmelse, hvorefter en udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, meddeler, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet af Flygtninggenævnet, jf. udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt., kan ydes en supplerende kontant hjemrejsestøtte.

Formålet med det foreslåede er at motivere asylansøgere, der har modtaget et afslag på asyl af Udlændingestyrelsen, til aktivt og reelt at tage stilling til sine videre muligheder for at få opholdstilladelse her i landet. Dette skal ses i lyset af, at der for en række nationaliteter er en høj stadfæstelsesprocent i forbindelse med anden instans behandlingen af

asylsagen. Beløbet skal endvidere motivere udlændingen til efterfølgende at medvirke til sin udrejse.

Det supplerende kontantbeløb vil skulle fastsættes ud fra, hvornår udlændingen meddeler, at den pågældende ikke ønsker afgørelsen behandlet i Flygtningenævnet.

Meddeler den pågældende dette inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), vil udlændingen således i tillæg til hjemrejsestøtten kunne modtage et højere supplerende kontantbeløb ved sin efterfølgende frivillige udrejse, end hvis asylansøgeren først frafalder efterfølgende. Det højere kontantbeløb vil udgøre 20.000 kr., mens beløbet vil blive halveret hvis udlændingen først efter de 14 dage meddeler, at den pågældende ikke ønsker sin afgørelse behandlet i Flygtningenævnet.

Udlændingen vil frem til tidspunktet for udrejsen kunne fortryde sit frafald af klagen til Flygtningenævnet. I det tilfælde vil tilsagnet om et supplerende kontantbeløb skulle bortfalde.

Vælger udlændingen på ny at frafalde sin klage, vil udlændingen kunne gives tilsagn om at modtage et lavere supplerende kontantbeløb for sit frafald af klagen.

Tilsagn om supplerende kontantbeløb vil skulle bortfalde, såfremt udlændingen ikke medvirker til sin udrejse og dermed udsendes tvangsmæssigt. Genoptager udlændingen sin medvirken til udrejsen, vil det supplerende kontantbeløb ligeledes skulle anses for bortfaldet.

Der foreslås i § 8, stk. 6, indsat en bestemmelse, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder om den omfattede personkreds, betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, hjemrejsestøttens form, støttebeløb mv.

Efter den foreslåede bestemmelse kan udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte, herunder om betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, hjemrejsestøttens form, støttebeløb mv.

Vedrørende hjemrejsestøttens betingelser, form og støttebeløb, er det hensigten at fastsætte nærmere regler, der bl.a. vil omfatte størrelsen på in kind eller kontant støtte til afviste asylansøgere m.fl., og de nærmere udgiftstyper og støttebeløb for hjemrejsestøtte til personer, hvis opholdstilladelse på asylområdet er inddraget eller nægtet forlænget og deres familiemedlemmer, hvis opholdstilladelse som konsekvens heraf ligeledes er inddraget eller nægtet forlænget, for derved at sikre, at ordningen administreres tilsvarende efter de gældende regler i repatrieringsloven. Det er herudover

hensigten at fastsætte nærmere regler om betingelser for opnåelse af hjemrejsestøtte, herunder om ansøgningsfrist mv.

Der vil på den baggrund være mulighed for, at der med den fornødne hurtighed administrativt kan foretages ændringer i ordningen, såfremt der viser sig et konkret behov herfor.

Det er endvidere hensigten at fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøttens form og støttebeløb generelt, for på den måde at kunne sikre fleksibilitet i den støtte, der kan ydes, således at den kan tilpasses udlændingens individuelle forhold og behov.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 9

Efter udlændingelovens § 42 d, stk. 1, har en udlænding, der er indkvarteret på et af de i § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Efter bestemmelsens stk. 2, kan Udlændingestyrelsen eller indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., meddele en udlænding pålæg om at udføre de i stk. 1 nævnte opgaver, og Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der tilsidesætter et meddelt pålæg, skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse. Endelig fastsætter udlændinge- og integrationsministeren efter bestemmelsens stk. 3 nærmere regler om udførelsen af de i stk. 1 nævnte opgaver.

Efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, udarbejder indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Det følger af bestemmelsens stk. 3, bl.a., at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 1.

Det foreslås i § 9, stk. 1, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 d, stk. 1.

Forslaget indebærer, at udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, forsørges af Udlændingestyrelsen og er indkvarteret på et indkvarteringssted, har pligt til at medvirke til at udføre de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet.

De nødvendige opgaver, der vil kunne være tale om, er de opgaver, som er nødvendige for at indkvarteringsstedet kan fungere efter sit formål. Opgaverne omfatter navnlig rengøring, madlavning, indvendig og udvendig vedligeholdelse, pasning og renholdelse af udenomsarealer og gennemførelse af sociale og kulturelle aktiviteter.

Forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet vil have såvel et praktisk som et kompetencemæssigt sigte, idet de pågældende opgaver naturligt bør varetages af de personer, som opholder sig på indkvarteringsstedet, og idet medvirken til sådanne opgaver vil kunne bidrage til at give en oplevelse af medejerskab til indkvarteringsstedet og vil kunne styrke udlændingen i at være en del af et fællesskab og i at løse opgaver i et samspil med andre.

I bestemmelsens foreslåede *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås det, at indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, kan meddele en udlænding omfattet af *stk. 1*, pålæg om at udføre de i *stk. 1*, nævnte nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Den foreslåede bestemmelse svarer til udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Forslaget medfører, at hvis udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, vil indkvarteringsoperatøren kunne meddele vedkommende udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver.

Det bemærkes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatørerne vil skulle udøve en betydelig indsats for at motivere udlændingene til at efterkomme forpligtelsen til at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne. Derfor vil det alene være i situationer, hvor en udlænding trods indkvarteringsoperatørens motiverende indsats nægter at udføre de nødvendige opgaver, indkvarteringsoperatøren vil kunne pålægge den pågældende at udføre de nødvendige opgaver.

Det bemærkes videre, at den foreslåede bestemmelse indebærer, at indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, i lovtæksten udtrykkeligt bemyndiges til at udstede konkrete pålæg til beboerne om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsste-

det. Det bemærkes også, at forvaltningsloven finder anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser efter bestemmelsen, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab. Der henvises herved til den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 2.

I lovforslagets § 22, stk. 4, foreslås det, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om meddelelse af et pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af et indkvarteringssted vil kunne indbringes for Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsens afgørelse i sådanne sager, vil dog ikke kunne indbringes for anden administrativ myndighed.

Efterkommer en udlænding uanset et meddelt påbud herom fortsat ikke forpligtelsen til at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med indkvarteringsstedets drift, vil Hjemrejsestyrelsen efter det foreslåede § 9, stk. 2, 2. *pkt.*, kunne træffe afgørelse om, at vedkommende skal tage ophold på et andet indkvarteringssted. Herved er der mulighed for, at Hjemrejsestyrelsen kan reagere over for en udlændings tilsidesættelse af et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ved at træffe afgørelse om, at den pågældende skal tage ophold på et andet indkvarteringssted.

Den foreslåede bestemmelse svarer til udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 2. *pkt.*

Det bemærkes i den forbindelse, at Udlændingestyrelsen har overblikket over indkvarteringsstederne, herunder antal ledige pladser, om der er lukket for ind- eller fraflytninger på et center, allerede planlagte flytninger m.v. Hjemrejsestyrelsen skal derfor træffe afgørelse om, hvor udlændingen skal flytte hen, efter forudgående aftale med Udlændingestyrelsen herom, bl.a. under hensyntagen til Udlændingestyrelsens hensigtsmæssige udnyttelse af indkvarteringskapaciteten. Det er således fortsat Udlændingestyrelsen, der skal administrere, hvordan beboerne i indkvarteringsystemet er indkvarteret mest hensigtsmæssigt.

Det bemærkes i den forbindelse, at såvel et pålæg om at medvirke til at udføre nødvendige opgaver, som Hjemrejsestyrelsens afgørelse om, at vedkommende skal tage ophold på et andet indkvarteringssted, vil udgøre en afgørelse i forvaltningslovens forstand, hvilket indebærer, at forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring vil skulle iagttages både under den forudgående sagsbehandling og i forbindelse med selve afgørelsen.

Det bemærkes videre, at den i § 9 foreslåede ordning om udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet er en videreførelse af udlændingelovens § 42 d for udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, som er omfattet af Udlændingesty-

relsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, som er indkvarteret på et indkvarteringssted.

Det bemærkes dog, at det foreslås, at udlændinges forpligtelse til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet ikke indgår som en integreret del af den foreslåede hjemrejsekontrakt, men i stedet er en selvstændig fritstående forpligtelse for de pågældende udlændinge. Derved adskiller den foreslåede ordning i hjemrejseloven sig fra ordningen efter udlændingeloven, hvor forpligtelsen for disse udlændinge har været en integreret del af den kontrakt, som indkvarteringsoperatøren har udarbejdet i henhold til udlændingelovens § 42 c, stk. 1 (VUA-kontrakt).

Efterkommer udlændingen ikke umiddelbart et meddelt flyttepåbud, forudsættes indkvarteringsoperatøren at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet. Viser det sig imidlertid umuligt at motivere udlændingen til at efterkomme flyttepåbuddet, vil udlændingen kunne pålægges meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 1, nr. 3, med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, og udlændingen vil kunne frihedsberøves efter den foreslåede § 16, stk. 8. Det bemærkes i den forbindelse, at det forud for pålæggelse af meldepligt og frihedsberøvelse skal overvejes, at der foreligger undskyldelige grunde til, at udlændingen ikke har efterkommet flyttepåbuddet inden for fristen, såsom sygdom, herunder hospitalsindlæggelse eller manglende transportmuligheder.

Efterkommer udlændingen ikke det pålagte flyttepåbud, vil den pågældende derudover kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt.

Det bemærkes, at de regler, der i dag i udlændingeloven er gældende om adgangen til opnåelse af økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser, for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, foreslås videreført, og at udlændingelovens regler herom, derfor foreslås justeret, således, at de også omfatter de udlændinge, hvis forhold i øvrigt i vidt omfang er reguleret i hjemrejseloven. Den foreslåede justering i udlændingelovens § 42 b, stk. 11, betyder, at indkvarteringsoperatøren, medmindre særlige grunde taler derimod, skal beslutte, at tillægsydelse efter udlændingelovens § 42 b, stk. 8, ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin forpligtelse til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter den her foreslåede bestemmelse.

Endelig foreslås det i bestemmelsens *stk. 3*, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om udførelse af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Den foreslåede bestemmelse svarer til udlændingelovens § 42 d, stk. 3.

Bemyndigelsen forventes udmøntet til at fastsætte nærmere regler om udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet med henblik på at sikre en ensartet praksis hos indkvarteringsoperatørerne. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om, hvilke udlændinge der er forpligtet til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, og om hvilke konkrete opgavetyper der vil være omfattet. Der vil endvidere kunne fastsættes regler om, at indkvarteringsoperatørens afgørelse om meddelelse af pålæg kan påklages til Hjemrejsestyrelsen samt at Hjemrejsestyrelsens afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 5, tilvejebringer og driver Udlændingestyrelsen driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og at dette kan ske i samarbejde med private institutioner eller selskaber eller statslige styrelser, som er godkendt hertil af udlændinge- og integrationsministeren, eller kommuner (indkvarteringsoperatører). Endelig fremgår det af bestemmelsen, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om nedsættelse af samarbejdsorganer på de enkelte indkvarteringssteder (beboerråd m.v.) samt om disse organers kompetence.

Bestemmelsen vedrører således indkvartering af bl.a. udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

På baggrund af bestemmelsen har Udlændingestyrelsen indgået kontrakter med indkvarteringsoperatører om drift af indkvarteringssteder for udlændinge. Det fremgår af kontrakterne mellem indkvarteringsoperatørerne og Udlændingestyrelsen om driften af indkvarteringssteder (operatørkontrakterne), at der for hvert indkvarteringssted skal udarbejdes en husorden.

Fastsættelse af sådanne husordener er sket med hjemmel i det såkaldte anstaltsforhold, hvorefter der antages at kunne fastsættes generelle forskrifter, herunder ordensforskrifter, der skal være gældende på institutionen, og som har til formål at sikre institutionens overordnede formål og virke.

Med den foreslåede bestemmelse i § 10 lovfæstes adgangen til at fastsætte husordener på et indkvarteringssted, jf. ud-

lændingelovens § 42 a, stk. 5, for udlændinge over 18 år, der er pålagt at udrejse af Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at også indkvarteringssteder for børnefamilier uden lovligt ophold her i landet, er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde.

I den foreslåede bestemmelses *stk. 1* foreslås det, at der på indkvarteringssteder, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal fastsætte en husorden, der angiver de nærmere regler og retningslinjer for ophold på indkvarteringsstedet. Eventuelle børn under 18 år, som er indkvarteret sammen med vedkommende udlænding, vil også være omfattet af den fastsatte husorden.

Der foreslås alene en pligt til at udarbejde husordener for indkvarteringssteder for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Den foreslåede bestemmelse finder således ikke anvendelse på andre indkvarteringssteder oprettet i medfør af § 42 a, stk. 5.

Bestemmelsen indebærer, at der i en husorden vil skulle fastsættes generelle ordensregler, som er nødvendige for at få institutionen til at fungere. Ordensreglerne vil skulle være båret af saglige hensyn, og reglerne må ikke gå videre, end hvad hensynet til indkvarteringsstedets formål og virke tilsiger, og må heller ikke udgøre en uforholdsmæssig begrænsning i de pågældende udlændinges rettigheder.

Formålet med husordenen vil være at sikre ro og orden på indkvarteringsstedet, herunder at angive de rammer, der skal gælde for udlændingens ophold på indkvarteringsstedet om bl.a. respektfuld adfærd i forhold til øvrige beboere, personale og lokalsamfundet og i forhold til bygninger, inventar og faciliteter m.v. Opstillingen af klare og faste rammer i en husorden har således til formål at bidrage til at skabe en struktureret hverdag, der kan medvirke til at forebygge konflikter og magtanvendelse.

Husordenen vil skulle være et dynamisk redskab, og husordenens ikke-obligatoriske elementer bør løbende tages op til revision på baggrund af erfaring ved brug i praksis.

Husordenen vil skulle være nedskrevet og kendt af alle, som har ophold på eller er på besøg på indkvarteringsstedet. De udlændinge, som indkvarteres vil derfor skulle gøres bekendt med husordenen, herunder gøres bekendt med, hvilke konsekvenser, som f.eks. periodevis udelukkelse fra aktiviteter m.v. på indkvarteringsstedet, det kan have at tilsætte reglerne deri.

Det er afgørende, at udlændingene ikke er i tvivl om indholdet af husordenen. Det foreslås derfor, at husordenen udleveres til udlændingen, når denne indkvarteres på stedet, og

at husordenen som udgangspunkt skal være tilgængelig på dansk, engelsk, og de sprog, der er størst repræsentation af på tværs af de pågældende indkvarteringssteder. Hvis husordenen ikke findes på et sprog, som udlændingen forstår, vil husordenen skulle tolkes for udlændingen.

Det vil være naturligt, at udleveringen af husordenen ledsages af en mundtlig orientering af indholdet heraf, herunder en omtale af de rettigheder og pligter denne indeholder for udlændingen, og således at udlændingen også har lejlighed til at få uddybet dele af husordenen, hvis der er behov herfor. Da det er af stor vigtighed, at der er ro og orden på indkvarteringsstederne, kan husordenen endvidere, hvis der er en passende anledning hertil eller mulighed derfor, omtales og udfoldes for større eller mindre grupper af beboere.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås en række obligatoriske punkter, som husordenen som minimum skal indeholde regler om.

Det foreslås således i *stk. 2, nr. 1*, at der som et obligatorisk punkt fastsættes nærmere regler om respektfuld adfærd over for personale og øvrige beboere. Disse obligatoriske regler skal signalere, at der naturligvis gælder en række standarder for adfærd på indkvarteringssteder, herunder hensyntagen til og respekt for personalet, der skal kunne befinde sig på deres arbejdsplads under ordnede og sikre forhold, og hensynet til de øvrige beboere på indkvarteringsstedet, der skal kunne befinde sig i deres midlertidige hjem under ordnede og sikre forhold.

Det foreslås endvidere i *nr. 2*, at der i husordenen skal fastsættes regler om respektfuld omgang i forhold til indkvarteringsstedets bygninger og inventar. Sigtet hermed er, at udlændingene skal passe på bygninger og inventar m.v. på indkvarteringsstederne. Reglen har til formål at sikre, at den pågældende udlænding er klar over, at den pågældende forventes at omgås bygninger og inventar med respekt samt at benytte faciliteter med omtanke og undlade at udøve hærværk af nogen art.

Det foreslås videre i *nr. 3*, at der fastsættes regler om respektfuld adfærd og ophold på fællesarealer med det formål at sikre, at alle beboere er bekendt med de fælles regler for færden på centeret, der gælder, således at der tages hensyn til alle indkvarterede. Det forudsættes, at reglerne bl.a. vil regulere spørgsmålet om rygning og indtagelse af alkohol, støj på fællesarealerne sikring af brandveje samt bortskaffelse af affald.

Med henblik på at sikre ro og orden foreslås det i *nr. 4*, at der skal fastsættes regler om respektfuld adfærd på værelser og ro i aften- og nattetimerne. Det forudsættes, at de nærmere regler herom udformes efter de lokale forhold og

sammensætningen af indkvarterede på indkvarteringsstedet i øvrigt.

Det foreslås i *nr. 5*, at der skal fastsættes regler om håndtering af forhold vedrørende anviste værelser og effekter. Formålet hermed er bl.a. at sikre klare retningslinjer for brugen af anviste effekter, og gøre det klart, at de indkvarterede skal passe på de anviste værelser, inventar og effekter, herunder ikke misligholde disse. Det foreslås således, at det fastsættes direkte i husordenen, at tildeling af værelser, ændring af værelsesfordeling m.v. bestemmes af indkvarteringsoperatøren, og at spørgsmålet således ikke er genstand for forhandling med eller mellem beboerne. Heller ikke regler om effekter, herunder disses placering og anvendelse, er som udgangspunkt genstand for forhandling. Ved fastsættelse af regler herom i husordenen skal bl.a. indgå hensynet til at sikre frie brandveje, og at der ikke henstår effekter i større omfang på indkvarteringsstedet. Indkvarteringsoperatørens beslutning om tildeling af værelser m.v. sker ikke ved en forvaltningsretlig afgørelse, men som faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det foreslås endvidere i *nr. 6*, at husordenen skal indeholde regler om håndtering af efterladte ejendele og effekter samt hittegods. Det forventes i den forbindelse, at det i husordenen fastsættes, at udlændingen i forbindelse med indflytning på indkvarteringsstedet skal orienteres om, at hvis udlændingen ikke har opholdt sig på centeret i syv dage, anses udlændingen for at have fraflyttet indkvarteringsstedet. Hvis udlændingen således må anses for at have fraflyttet indkvarteringsstedet skal udlændingens eventuelle efterladte ejendele og effekter, hvorover udlændingen har opgivet sin ejendomsret, håndteres således, at letfordærlige ejendele og effekter såsom fødevarer straks bortskaffes, mens øvrige efterladte ejendele eller effekter vil blive flyttet og opbevaret på et depot.

Efterladte ejendele eller effekter som har en anslået værdi på under 500 kr. vil blive opbevaret i en kortere periode på ca. syv dage, hvorefter det vil blive bortskaffet. Det foreslås i den forbindelse, at der bliver mulighed for efter en konkret vurdering at forlænge perioden, førend ejendele og effekter bortskaffes, hvis særlige forhold gør sig gældende. Særlige forhold vil f.eks. kunne foreligge, hvis udlændingens manglende tilstedeværelse skyldes hospitalsindlæggelse eller andre lignende undskyldelige forhold, som udlændingen ikke kan forventes at påregne. Herudover vil navnlig hensynet til familier kunne føre til, at disses ejendele og effekter opbevares i en længere periode end ca. syv dage.

Efterladte ejendele eller effekter med en anslået værdi på over 500 kr., som f.eks. visse smykker eller former for elektronik, vil som udgangspunkt blive opbevaret i en periode på 1 måned, hvorefter det vil blive bortskaffet.

Hvis beboeren i løbet af opbevaringsperioden genindrejser

eller genopdukker og gør krav på sine efterladte ejendele eller effekter, skal disse udleveres til pågældende.

Bortskaffelsen kan bestå i enten destruktion af de efterladte effekter eller udlevering til almennyttige eller velgørende formål. Ved eventuel udlevering til almennyttige eller velgørende formål skal det sikres, at de efterladte ejendele eller effekter ikke indeholder personhenførbare oplysninger.

Det forudsættes, at indkvarteringsoperatøren fører en fortegnelse over fundne efterladte effekter med angivelse af bl.a. udlændingens personID og dato for fundet af de efterladte ejendele.

Formålet med ordningen er dels hensynet til en effektiv drift af indkvarteringsstedet, dels at sikre, at udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, rent faktisk opholder sig der med henblik på, at udsendelse eller udrejse kan gennemføres. Det sikres samtidig, at det vil blive mødt med konsekvenser, hvis udlændingen forsvinder eller ikke opholder sig der, hvor pågældende er indkvarteret, og at det derved vil fungere som et incitament til udlændingen til at opholde sig på det anviste indkvarteringssted.

Det foreslås endvidere, at det skal fremgå af husordenen, at hvis indkvarteringsoperatøren finder efterladte ejendele eller effekter på fællesarealer eller lignede, og det ikke er muligt inden for 2-3 arbejdsdage at identificere ejeren, skal indkvarteringsoperatøren håndtere de fundne ejendele i henhold til reglerne om hittegods.

Det foreslås i *stk. 3*, at en husorden endvidere kan indeholde andre regler og retningslinjer for ophold på centrene, som måtte findes nødvendige for at sikre centerets overordnede funktion. Heri ligger, at reglerne skal være rimelige og ikke må gå længere, end hvad hensynet til indkvarteringsstedets formål og virksomhed kræver. Heri ligger samtidig, at der kan være behov for at fastsætte yderligere regler på grund af lokale forskelle, herunder centrene forskellige faciliteter m.v.

Husordenen vil således f.eks. kunne indeholde regler og retningslinjer for aktiviteter på centeret, regler om brug af elektroniske kommunikationsmidler mv. Der vil også, af hensyn til at sikre ro for børnefamilier kunne fastsættes særlige stedlige regler herom på indkvarteringssteder, hvor børnefamilier indkvarteres.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at indkvarteringsstedet som en konsekvens af den nultolerance, der vil skulle anlægges over for kriminalitet begået på indkvarteringsstederne, skal anmelde alle former for kriminalitet og mistanke om kriminelle forhold til politiet. Operatøren skal desuden underrette politiet om enhver mistanke om radikalisering

blandt beboerne og blandt udefrakommende personer, som op søger indkvarteringsstedet.

Det foreslås i *stk. 4*, at udlændinge omfattet af *stk. 1*, skal gøres bekendt med stedets husorden. Husordenen vil skulle være nedskrevet og skal være kendt af de personer, som er omfattet af reglerne, og derfor er forpligtet til at overholde disse. De udlændinge, der indkvarteres, vil derfor skulle gøres bekendt med husordenen, herunder gøres bekendt med, hvilke konsekvenser det kan have at overtræde reglerne deri. Dette bør ske ved, at husordenen udleveres til udlændingen, når den pågældende indkvarteres på stedet.

Det er afgørende, at udlændingene ikke er i tvivl om indholdet af husordenen. Det forudsættes derfor, at husordenen som udgangspunkt skal være tilgængelig på dansk, engelsk, og de sprog, der er størst repræsentation af på tværs af de pågældende indkvarteringssteder. Hvis husordenen ikke findes på et sprog, som udlændingen forstår, vil husordenen skulle tolkes for udlændingen.

Det vil være naturligt, at udleveringen af husordenen ledsages af en mundtlig orientering af indholdet heraf, herunder en omtale af de rettigheder og pligter denne indeholder for udlændingen, og således at udlændingen også har lejlighed til at få uddybet dele af husordenen, hvis der er behov herfor. Da det er af stor vigtighed, at der er ro og orden på indkvarteringsstederne, kan husordenen endvidere, hvis der er en passende anledning hertil eller mulighed derfor, omtales og udfoldes for større eller mindre grupper af beboere.

Det foreslås i *stk. 5*, at tilsidesætter en udlænding husordenen kan personalet udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v.

Formålet med bestemmelsen er at tydeliggøre de konsekvenser, herunder udelukkelse fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v. som udlændingen kan blive mødt med, hvis den pågældende ikke overholder husordenen. Udelukkelsen kan eksempelvis omfatte motionsrum, cafeområder, fællesarealer, aktivitetsrum og aktiviteter m.v., hvis det er nødvendigt for at sikre en hensigtsmæssig drift af indkvarteringsstedet. Det forudsættes dog, at udelukkelse alene sker for konkrete arrangementer eller aktiviteter. En udlænding vil således ikke kunne udelukkes fra alle fremtidige arrangementer eller aktiviteter. Er der tale om fast tilbagevendende arrangementer eller aktiviteter, bør udelukkelsen derfor begrænses, så udlændingen efter en passende periode, der vurderes på baggrund af det konkrete tilfælde, på ny får mulighed for at deltage. Det bemærkes i den forbindelse, at der med hjemrejseloven stilles krav om, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, tilsluttes en digital kommunikationsløsning, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, og da det ikke kan forudsættes, at personer har egen smartphone eller tablet, bør der ikke bortvises beboere fra

fælles it-lokaler uden, at der samtidig er tilvejebragt alternative muligheder for at tilgå den digitale kommunikationsløsning.

Sanktioner i form af bortvisning fra bestemte områder på indkvarteringsstedet vil typisk være relevant i situationer, hvor en beboer gentagne gange eller med en vis voldsomhed overtræder husordenen.

Det bemærkes, at sådanne konsekvenser, som kan iværksættes ved tilsidesættelse af husordenen, ikke udgør afgørelser i forvaltningslovens forstand, men må anses som beslutninger, der udgør en integreret del af den faktiske forvaltningsvirksomhed, det er at drive indkvarteringssteder. Det betyder, at der ikke er mulighed for at klage herover til Udlændingestyrelsen eller andre myndigheder.

Det foreslås i *stk. 6*, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet af husordenen, herunder om konsekvenserne ved manglende overholdelse heraf.

Bemyndigelsen forventes anvendt til at fastsætte nærmere regler om indholdet af husordenen, herunder med inddragelse af lokale forskelle på indkvarteringsstederne samt skiftende grupper af indkvarterede udlændinge. Bemyndigelsen forventes endvidere anvendt til at fastsætte regler om, hvilke konsekvenser en manglende overholdelse af et indkvarteringssteds husorden kan have, herunder at der vil kunne ske bortvisning fra bestemte områder på indkvarteringsstedet eller at personalet kan udelukke udlændingen fra konkrete arrangementer eller aktiviteter m.v., såsom motionsrum, cafeområder, fællesarealer m.v., hvis det er nødvendigt for at sikre en hensigtsmæssig drift af indkvarteringsstedet.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at en udlænding dog ikke vil kunne udelukkes fra alle fremtidige arrangementer eller aktiviteter, og at dette betyder, at i tilfælde af, at der er tale om fast tilbagevendende arrangementer eller aktiviteter, bør udelukkelsen begrænses, så udlændingen efter en passende periode, der vurderes på baggrund af det konkrete tilfælde, på ny får mulighed for at deltage. Det vil også blive fastsat, at udlændinge, der ikke har sin egen smartphone eller tablet ikke bør bortvises fra fælles it-lokaler uden, at der samtidig er tilvejebragt alternative muligheder for at tilgå den digitale kommunikationsløsning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.9. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Det fremgår af udlændingelovens § 34, *stk. 1*, at indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at

udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal 1) deponere sit pas, anden rejslegitimation og billet hos politiet, 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed, 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 34, stk. 7, at politiet kan anvende de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

Det foreslås i § 11, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsen eller politiet med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, vil kunne bestemme, at udlændingen skal 1) deponere sit pas, anden rejslegitimation og billet, 2) tage ophold efter nærmere bestemmelse og 3) give møde på nærmere angivne tidspunkter.

Det foreslås samtidig at ændre udlændingelovens § 34, stk. 1, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 12.

Hjemrejsestyrelsen har fra den 1. august 2020 som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende udrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang. Der er dog eksempler på, at politiet varetager opgaver i relation til visse udlændinges udrejse, f.eks. for så vidt angår udlændinge, over for hvem der skal iværksættes en afgørelse om afvisning efter udlændingelovens regler herom.

Derfor vil både Hjemrejsestyrelsen og politiet med forslaget have kompetence at pålægge en udlænding foranstaltninger med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Hjemrejsestyrelsen og politiet vil således i de konkrete tilfælde og inden for rammerne af det almindelige proportionalitetsprincip skulle vurdere, om en udlænding skal pålægges foranstaltninger efter bestemmelsen, fordi de vurderes at være tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for en udsendelse, eller om andre mere indgribende foranstaltninger skal anvendes, som f.eks. frihedsberøvelse.

Forslaget i stk. 1 omfatter udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som har pligt til at udrejse. Det afgøres efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a, hvornår en udlænding har fået en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Foranstaltningerne i den foreslåede stk. 1 vil kunne pålægges enkeltvis eller i kombination. En udlænding vil f.eks. både kunne pålægges at deponere sit pas og at give møde på et bestemt tidspunkt. Det kan være tilfældet i situationer, hvor udlændingens udsendelse sker påset med fly, og hvor det vurderes nødvendigt at deponere den pågældende udlændings pas og samtidig at pålægge udlændingen at møde op i lufthavnen, hvorefter udsendelsen kan gennemføres.

Det foreslås i stk. 1, nr. 1, at en udlænding vil kunne pålægges at deponere sit pas, anden rejslegitimation og billet med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Bestemmelsen foreslås anvendt f.eks. i tilfælde, hvor udlændingen er i besiddelse af pas, anden rejslegitimation eller billet, og hvor det vurderes nødvendigt at deponere de pågældende dokumenter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse. Der vil være tale om mindre indgribende foranstaltninger, som f.eks. vil kunne anvendes inden eller i stedet for frihedsberøvelse efter den foreslåede § 16, hvis det i det konkrete tilfælde vurderes tilstrækkeligt, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Overtrædelse af foranstaltningen i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om pålæg af foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1 og 5, kunne påklages til Udlændingævnet.

Det foreslås i stk. 1, nr. 2, at en udlænding vil kunne pålægges at tage ophold efter Hjemrejsestyrelsens eller politiets nærmere bestemmelse med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Bestemmelsen foreslås anvendt f.eks. i tilfælde, hvor det vurderes nødvendigt at pålægge udlændingen at tage ophold et bestemt sted, eller i et bestemt lokale eller område, for at sikre udsendelse eller afvisning, og hvor det i den forbindelse ikke anses for nødvendigt at frihedsberøve den pågældende udlænding.

Overtrædelse af foranstaltningen i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om pålæg af pligter efter den foreslåede bestemmelse vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1 og 5, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Det foreslås i stk. 1, *nr.* 3, at en udlænding vil kunne pålægges at give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil være tale om en mindre indgribende foranstaltning, som f.eks. vil kunne anvendes inden eller i stedet for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16, hvis det i det konkrete tilfælde vurderes tilstrækkeligt, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for iværksættelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Bestemmelsen foreslås anvendt f.eks. i tilfælde, hvor det vurderes nødvendigt at pålægge udlændingen at møde op i en lufthavn efter tilsigelse for at iværksætte en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og hvor det i den forbindelse ikke anses for nødvendigt at frihedsberøve den pågældende udlænding.

Overtrædelse af foranstaltningen i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om pålæg af foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 1 og 5, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Det foreslås derudover i § 11, *stk.* 2, at politiet endvidere kan pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1.

Det foreslås samtidig at udlændingelovens § 34, stk. 7, ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 14.

Den foreslåede bestemmelse medfører, at politiet vil kunne pålægge en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, de i stk. 1 nævnte pligter. Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 21 om kompetenceregler.

En udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn, vil således kunne pålægges at deponere sit pas, anden rejselegitimation eller billet, tage ophold efter nærmere bestemmelse eller give møde på nærmere angivne tidspunkter for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil være tale om de mindre indgribende foranstaltninger, som f.eks. vil kunne anvendes inden eller i stedet for frihedsberøvelse efter den foreslåede § 16, stk. 8, hvis det i det konkrete tilfælde vurderes tilstrækkeligt, for at sikre udlændingens tilstedeværelse forud for udsendelsen.

Bestemmelsen foreslås anvendt i tilfælde, hvor dansk politi yder bistand i forbindelse med andre landes udsendelser af udlændinge, som foregår ved transit gennem en dansk lufthavn, og hvor dansk politi således ledsager udlændingen fra et fly til et andet. I de tilfælde vil politiet således kunne bestemme, at udlændingen skal tage ophold i politiets ventetur i lufthavnen, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Overtrædelse af de givne foranstaltninger i den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder, efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om pålæg af pligter efter den foreslåede bestemmelse vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 5, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Der henvises i øvrigt til 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 2, at politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, kan bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 3) udlændingen udviser voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Derudover fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 3, at hvis politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt

for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 4, at politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 34, stk. 5, at politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 6, at politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Hjemrejsestyrelsen har fra den 1. august 2020 som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende udrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændingens forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 12, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsen eller politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, kan bestemme, at en udlænding skal give møde på nærmere angivne tidspunkter, hvis 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, jf. § 13, stk. 3,

3) udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter § 13, stk. 1 eller 2, flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., eller 4) udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. § 3, stk. 1.

Bestemmelsens stk. 1, nr. 1-3, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 34, stk. 2, nr. 2-4. Bestemmelsens stk. 1, nr. 4, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 34, stk. 3, som det samtidig foreslås at ophæve, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 14.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til deres udrejse, vil kunne pålægges meldepligt. Forslaget omfatter således ikke udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, såsom asylansøgere. Udlændingestyrelsen vil som følge af ressortoverførslen – foruden politiet – kunne pålægge andre udlændinge, f.eks. asylansøgere, meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 2, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 13.

Forslaget indebærer endvidere, at det ikke nødvendigvis er en betingelse for iværksættelse af meldepligten, at det sker for at sikre udlændingens tilstedeværelse. Meldepligten vil således også kunne iværksættes med henblik på at motivere udlændingen til at medvirke til sagens behandling eller til sin udrejse eller udsendelse af landet.

Meldepligt efter den foreslåede § 12, stk. 1, vil som det klare udgangspunkt skulle pålægges, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 3988 og Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3910f, og gældende ret vil således blive videreført. Medvirken til udrejsen omfatter både medvirken til sagens behandling, til sagens oplysning, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og medvirken til udrejsen i øvrigt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1.

Hjemrejsestyrelsen eller politiet vil kunne pålægge meldepligt i de i nr. 1-4 nævnte tilfælde, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor den pågældende udlænding opholder sig, eller hvis det i øvrigt vurderes hensigtsmæssigt for at sikre, at udlændingen medvirker til sagens behandling eller til udrejsen i øvrigt. Det svarer til gældende ret, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 3988 og Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3910, og gældende ret vil således blive videreført.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af den foreslåede bestemmelse om digital kommunikation i § 4, stk. 1, som udgangspunkt skulle for-

kyndes for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, vil meldepligt blive forkyndt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen eller politiet, i det tilfælde politiet har kompetence.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt, samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis skulle afvikles på indkvarteringsstedet, hvor der som udgangspunkt er etableret en elektronisk meldepligtsløsning. Alternativt vil det kunne foregå ved manuel registrering af udlændingen, når denne melder sig. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning. Meldepligten vil dog også kunne afvikles på et andet sted, som Hjemrejsestyrelsen eller politiet beslutter.

Overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse i § 22 kunne påklages til Udlændingenævnet.

Efter stk. 1, nr. 1, vil der kunne pålægges meldepligt, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en samtale med Hjemrejsestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt.

Hjemrejsestyrelsen vil bl.a. kunne indkalde en udlænding til samtale via den digitale kommunikationsløsning som udlændingen automatisk vil blive tilsluttet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1.

Møder udlændingen ikke op til en samtale hos Hjemrejsestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, vil udlændingen således kunne pålægges meldepligt af henholdsvis Hjemrejsestyrelsen eller politiet, medmindre udlændingen har haft lovligt forfald som følge af f.eks. sygdom eller hospitalsindlæggelse. Udlændingen vil dog så vidt muligt skulle melde lovligt forfald før tidspunktet for samtalen og efterfølgende kunne godtgøre, at der har været tale om lovligt forfald, f.eks. ved hjælp af en lægeerklæring. Dette svarer til gældende praksis, jf. Folketingstidende

2002-03, tillæg A, side 3889, og praksis vil således blive videreført.

En udlænding vil derudover kunne pålægges meldepligt efter stk. 1, nr. 2, hvis udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3.

Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at det har en klar konsekvens at opføre sig voldeligt eller truende på det indkvarteringssted, hvor udlændingen opholder sig.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 13, stk. 3, og den foreslåede § 23, stk. 2.

Der vil endvidere skulle pålægges en udlænding meldepligt efter stk. 1, nr. 3, hvis udlændingen ikke efterkommer et pålæg om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, samt et flyttepåbud efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.

Et pålæg om opholdspligt, kan pålægges efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, når udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1. Der henvises til afsnit 3.11 om kontrolforpligtelser.

Udlændingestyrelsen kan efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., pålægge en udlænding at flytte til et bestemt indkvarteringssted efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, hvis den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens anvisning af indkvarteringssted (flyttepåbud).

Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge en udlænding at flytte til et bestemt indkvarteringssted, hvis udlændingen ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af et indkvarteringssted efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 2. pkt.

Det forudsættes i den forbindelse at indkvarteringsoperatørerne udøver en betydelig indsats for at motivere en udlænding til at udføre de nødvendige opgaver ved driften af indkvarteringsstederne. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3966, og gældende ret vil således blive videreført.

Kun hvis en udlænding – trods indkvarteringsoperatørernes motiverende indsats – nægter at udføre de nødvendige opgaver, vil der blive tale om at give et pålæg. Nægter den pågældende herefter fortsat at udføre de nødvendige opgaver,

vil den pågældende udlænding kunne pålægges at flytte til et andet indkvarteringssted, hvis det konkret skønnes nødvendigt. Indkvarteringsoperatørerne forudsættes herefter at søge at motivere den pågældende udlænding til at efterkomme flyttepåbuddet. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3966, og gældende ret vil således blive videreført.

Muligheden for anvendelse af meldepligt efter den foreslåede bestemmelse vil således først kunne overvejes, når det vurderes umuligt at motivere den pågældende til at efterkomme et flyttepåbud. Det vil i den forbindelse være tilstrækkeligt for at iværksætte meldepligt, at det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse på det indkvarteringssted, hvor Udlændingestyrelsen har bestemt, at udlændingen skal tage ophold. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 3966, og gældende ret vil således blive videreført. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 om nødvendige opgaver.

Det bemærkes i øvrigt, at hvis Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., vedrørende en udlænding, som ikke har fået en afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse, og som dermed ikke er pålagt at udrejse, er der fortsat mulighed for at pålægge den pågældende udlænding meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 1, nr. 4.

Det foreslås endvidere i stk. 1, *nr. 4*, at en udlænding vil kunne pålægges meldepligt, hvis den pågældende ikke medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen eller politiet vil kunne bestemme, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at en udlænding skal give møde på nærmere angivne tidspunkter. For en nærmere beskrivelse af medvirken henvises til afsnit 3.3.

Hjemrejsestyrelsen og politiet skal konsekvent gøre brug af meldeligt over for afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold, der ikke medvirker til udrejsen, hvis de pågældende ikke kan frihedsberøves. Formålet hermed er at bidrage til, at de pågældende udrejser af Danmark snarest muligt. Afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold skal herefter som det klare udgangspunkt pålægges meldepligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Det forudsættes, at der vil blive pålagt meldepligt, når det kan konstateres, at udlændingen ikke medvirker til udrejsen og senest i forbindelse med, at den pågældende udlænding pålægges opholdspligt på et indkvarteringssted. Meldepligt

vil også kunne pålægges en udlænding, der f.eks. umiddelbart efter endeligt afslag på asyl i en periode fortsat opholder sig på et asylcenter, hvor den pågældende er pålagt opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt. Dette gælder allerede i dag jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i konkrete tilfælde, f.eks. hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

Det foreslås desuden i § 12, *stk. 2*, at Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Hensynet til den nationale sikkerhed og den offentlige orden tilsiger, at udlændinge på tålt ophold underlægges en skærpet meldepligt.

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejsestyrelsen

som udgangspunkt vil skulle pålægge en udlænding på tålt ophold daglig meldeligt, medmindre særlige grunde taler derimod.

Hjemrejsestyrelsen vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt dagligt, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde vil meldepligt skulle pålægges efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum. Det gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 26, og gældende ret vil således blive videreført.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det således for så vidt angår udlændinge på tålt ophold skulle vurderes, om meldepligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårlige revurderinger af et pålæg om meldepligt, eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt meldepligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding på tålt ophold over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle sikre, at indgrebet over for hver enkelt udlænding på tålt ophold til enhver tid er proportionalt. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.

Meldepligt vil skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Det kan således undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i en situation, hvor der foreligger ganske specielle omstændigheder, der betyder, at udlændingen er afskåret fra at overholde meldepligten. Det kan f.eks. være i en situation, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunika-

tion i § 4, stk. 1, skulle forkyndes for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, vil meldepligt skulle forkyndes for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis skulle afvikles på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning, hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde vil registreringen ske med et kort med et foto og en strekcode samt en såkaldt brik, eller der vil kunne foretages manuel registrering.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet.

Overtræder en udlænding på tålt ophold et pålæg om meldepligt vil det kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af meldepligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau. De gældende straffniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i den foreslåede hjemrejselov. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 23, stk. 2, og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse i § 22 vil den kunne påklages til Udlændingenævnet.

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 34, stk. 4, og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Derudover foreslås det i § 12, *stk. 3*, at Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 14, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning, medmindre særlige grunde taler derimod.

Bestemmelsen finder anvendelse på udlændinge der er ud-

vist efter udlændingelovens §§ 22-24, som følge af et kriminel forhold, og som på tidspunktet for pålæg af meldepligt ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2. Det har ikke betydning om udlændingen medvirker til sin udrejse.

Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

Hjemrejsestyrelsen vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt tre gange om ugen, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde vil meldepligt skulle pålægges efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse, herunder med længe-remellemrum.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det således skulle vurderes, om meldepligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Den skærpede meldepligt må som udgangspunkt anses for proportional, idet det – for at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse – kan være vanskeligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Hjemrejsestyrelsen skal kunne godtgøre, at indgrebet i hvert enkelt tilfælde er proportionalt. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for indgrebet af hensyn til at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.

Det vil kunne undlades at pålægge en udlænding meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen f.eks. er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, og hvor det som følge heraf ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt.

Der kan derudover gives dispensation fra en allerede pålagt meldepligt i konkrete tilfælde, hvor udlændingen er syg og har behov for lægehjælp. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation fra overholdelse af meldepligt med angivelse af en begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldeplig-

ten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i den foreslåede § 4, stk. 1, skulle forkyndes for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, vil meldepligt skulle forkyndes for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis skulle afvikles på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning, hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde vil registreringen ske med et kort med et foto og en strekkode samt en såkaldt brik, eller der vil kunne foretages manuel registrering.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet.

Overtræder en udlænding der er udvist ved endelig dom et pålæg om meldepligt vil det kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af meldepligten efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau. De gældende strafniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i den foreslåede hjemrejselov. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 23, stk. 2, og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om meldepligt vil kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. den foreslåede § 22.

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 34, stk. 5, og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Endvidere foreslås det i § 12, *stk. 4*, at Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller en udlænding, som er udvist efter udlændingelovens § 25, skal give møde på nærmere angivne tidspunkter med

henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen, medmindre særlige grunde taler derimod.

Bestemmelsen indebærer, at udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller udlændinge, som er udvist efter udlændingelovens § 25 som udgangspunkt vil skulle pålægges meldepligt, med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at meldepligten skal pålægges uanset om den pågældende medvirker til sin udrejse eller udsendelse.

Det forudsættes, at pålægget om meldepligt vil skulle meddeles så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst – uanset om udlændingen medvirker eller ej til at udrejse – og at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen.

Det forhold, at en udlænding, der er pålagt meldepligt efter den foreslåede ordning, efterfølgende giver udtryk for at medvirke til sin udsendelse, ændrer ikke ved, at den pågældende fortsat skal være pålagt meldepligt. Dette gælder uanset om Hjemrejsestyrelsen vurderer, at der er tale om reel medvirken.

Meldepligt vil således blive pålagt for at sikre, at myndighederne er bekendt med udlændingens opholdssted til brug for udlændingens eventuelle tvangsmæssige udsendelse.

Det forudsættes endvidere, at meldepligt skal pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod. Der kan være behov for at give dispensation i forhold til en pålagt meldepligt i konkrete tilfælde. Det gælder f.eks. i en situation, hvor udlændingen er alvorligt syg, har et handicap eller lignende, således at det ikke vil være muligt for den pågældende at opfylde kravet om meldepligt. I sådanne situationer forudsættes det, at udlændingen så vidt muligt retter henvendelse til Hjemrejsestyrelsen forinden og anmoder om dispensation for overholdelse af meldepligt med angivelse af begrundelse herfor. Efterfølgende vil udlændingen blive anmodet om at dokumentere eller sandsynliggøre over for Hjemrejsestyrelsen, at de oplysninger, den pågældende har givet om begrundelsen for den manglende overholdelse af meldepligten, kan lægges til grund, f.eks. ved fremlæggelse af lægeerklæring.

Hjemrejsestyrelsen vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt tre gange om ugen, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde vil meldepligt skulle pålægges efter Hjemrejsestyrelsens nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det således skulle vurderes, om meldepligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Den skærpede meldepligt må som udgangspunkt anses for proportional, idet det – for at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse – kan være vanskeligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende.

Hjemrejsestyrelsen skal kunne godtgøre, at indgrebet i hvert enkelt tilfælde er proportionalt. Heri ligger bl.a., at myndighederne skal kunne fremlægge oplysninger, der viser, at der er et rimeligt grundlag for indgrebet af hensyn til at sikre de pågældende personers tilstedeværelse med henblik på udsendelse. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.

En afgørelse om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af bestemmelsen om digital kommunikation i § 4, stk. 1, skulle forkyndes for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om meldepligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, vil meldepligt skulle forkyndes for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Det vil skulle fremgå af afgørelsen, at udlændingen skal overholde den pålagte meldepligt, og at det er muligt at klage over en afgørelse om meldepligt samt at overtrædelse af meldepligten vil kunne straffes.

Meldepligten vil i praksis skulle afvikles på indkvarteringsstedet, hvor der som udgangspunkt er etableret en elektronisk meldepligtsløsning, hvori der kan registreres med nøglekort med fingeraftryksbiometri. I visse tilfælde vil registrering ske med et kort med et foto og en strejkode samt en såkaldt brik, eller der foretages manuel registrering.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af meldepligten til politiet, bl.a. på baggrund af oplysningerne fra den elektroniske meldepligtsløsning.

Overtræder en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 et pålæg om meldepligt, vil det kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af meldepligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau. De gældende straffniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 23, stk. 2, og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om meldepligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand og efter den foreslåede bestemmelse i § 22 vil den kunne påklages til Udlændingenævnet.

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 34, stk. 6, og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Der henvises i øvrigt til 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt., at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge (opholdspligt).

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt., at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i § 42 a, stk. 1 og 2 nævnte udlændinge (opholdspligt).

Det fremgår derudover af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 3. pkt., at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge (opholdspligt).

Det følger endelig af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 4. pkt., at stk. 7, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse. Af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., fremgår det, at

udlændinge omfattet af stk. 1 og 2, jf. stk. 3, ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 9, skal Udlændingestyrelsen sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, overholder det givne påbud. Udlændingestyrelsen skal endvidere sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 10, overholder det givne påbud.

Udlændingestyrelsen bestemmer efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet (underretningspligt).

Det fremgår, af udlændingelovens § 42 a, stk. 11, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, har pligt til at orientere politiet og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 8, 1. pkt., og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold (orienteringspligt).

Opgaverne vedrørende opholds-, underretnings- og orienteringspligt og opgaven med at sikre kontrollen med, at de pålagte pligter overholdes, blev med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås på den baggrund, at der i den foreslåede hjemrejselov fastsættes bestemmelser om opholds-, under-

retnings-, og orienteringspligt, som svarer til gældende ret efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, og at disse bestemmelser samtidig ophæves i udlændingeloven, jf. den foreslåede § 25, nr. 35.

Det foreslås således i § 13, stk. 1, at medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, skal Hjemrejsestyrelsen bestemme, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

En udlænding skal medvirke til sin udrejse, herunder til at fastlægge sin identitet, tilvejebringe rejsedokumenter, give møde til samtaler med relevante myndigheder, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1. Der henvises til afsnit 3.3 om medvirken.

Det overordnede formål med opholdspligten er at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted, når muligheden for udsendelse opstår. Opholdspligten skal derudover klart signalere, at udlændingen har pligt til at rejse hjem.

Opholdspligten indebærer, at udlændingen vil skulle bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattetimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte eller lignende uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil derfor være afgørende for at overholde en pålagt opholdspligt, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, dvs. det sted, hvor vedkommende overnatter. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det beror på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

En udlænding, som er pålagt opholdspligt, vil kunne få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Det kan

f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, at der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie, eller at udlændingen skal aflægge besøg hos nærmeste familie eller venner. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Den foreslåede ordning i stk. 1, indebærer, at en afvist asylansøger eller en anden udlænding, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, som udgangspunkt vil blive pålagt at tage ophold på et indkvarteringssted, hvis den pågældende ikke medvirker til sin udrejse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, og hvis der ikke er grundlag for at frihedsberøve den pågældende med henblik på udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

Pålægget om opholdspligt vil skulle meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, og at der ikke er grundlag for frihedsberøvelse. Det vil være Hjemrejsestyrelsen – på baggrund af Hjemrejsestyrelsens vurdering af, om den pågældende medvirker til udrejsen – der skal træffe afgørelse om pålæg opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 34, og gældende ret vil således blive videreført.

Et pålæg om opholdspligt vil skulle gives, medmindre særlige grunde taler derimod. Hjemrejsestyrelsen vil kunne undlade at træffe afgørelse om, at en udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, hvis særlige grunde taler herfor, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Der kan f.eks. være tale om, at den pågældende på grund af sygdom har behov for at opholde sig på et indkvarteringssted, der ligger nær behandlingsmuligheder mv. Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles et pålæg om opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, tillæg A, L 62 som fremsat, side 34, og gældende ret vil således blive videreført.

En afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse vil som følge af den foreslåede bestemmelse om digital kommunikation i § 4, stk. 1, skulle forkyndes for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om opholdspligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning vil opholdspligten blive forkyndt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Alle udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og ikke medvirker til sin udrejse, og som overtræder et pålæg om opholdspligt, vil kunne straffes med bøde eller

under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om opholdspligt vil ikke være undergivet klageadgang til anden administrativ myndighed. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 4042 og Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 147, og gældende ret vil således blive videreført.

Kontrol med opholdspligten vil i praksis blive administreret ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der vil derudover løbende blive foretaget tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol eller opholdsregistrering. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., vil der konkret blive foretaget tilstedeværelseskontrol. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholdspligten til politiet.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle gøre udlændingen bekendt med indholdet af opholdspligten, herunder at der vil ske kontrol af, om udlændingen bor på indkvarteringsstedet.

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 8, 2. pkt. (opholdspligt), og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås i *stk. 2*, at Hjemrejsestyrelsen skal bestemme, at en udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, medmindre særlige grunde taler derimod, hvis 1) udlændingen har fået afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller udlændingens opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men udlændingen ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, 2) udlændingen er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og ikke er varetægtsfængslet efter § 14, 3) udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, eller 4) udlændingen er udvist efter udlændingelovens § 25.

Det overordnede formål med opholdspligten er at sikre, at myndighederne har kendskab til udlændingens opholdssted,

når muligheden for udsendelse opstår. Opholdspligten skal derudover klart signalere, at udlændingen har pligt til at rejse hjem.

Opholdspligten indebærer, at udlændingen vil skulle bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattetimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte eller lignende uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil derfor være afgørende for at overholde en pålagt opholdspligt, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, dvs. det sted, hvor vedkommende overnatter. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det beror på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

En udlænding, som er pålagt opholdspligt, vil kunne få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Det kan f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, at der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie, eller at udlændingen skal aflægge besøg hos nærmeste familie eller venner. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 1 og 2*, at en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31 (tålt ophold) og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter den

foreslåede § 14, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at der som altovervejende hovedregel vil blive pålagt en udlænding på tålt ophold eller en udlænding der er udvist ved endelig dom, opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført. Opholdspligten vil således skulle pålægges den enkelte udlænding, uanset om denne medvirker til udrejsen eller udsendelsen. Pålægget om opholdspligt vil så vidt muligt skulle meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med den frist for udrejse, den pågældende er givet, og at der ikke er grundlag for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

Hjemrejsestyrelsen vil således kun kunne undlade at træffe afgørelse om opholdspligt, hvis særlige grunde taler derimod, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for særlig pleje, der ikke kan tilbydes på eller i tilknytning til indkvarteringsstedet. Der er tale om en skønmæssig adgang for Hjemrejsestyrelsen til at undlade at træffe en sådan afgørelse. Hjemrejsestyrelsen vil derfor i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om særlige grunde taler imod at pålægge den pågældende at tage ophold på et udrejsecenter. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles pålæg om opholdspligt.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det for så vidt angår udlændinge på tålt ophold endvidere skulle vurderes, om opholdspligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Proportionalitetsbetingelsen vil løbende skulle være opfyldt. Hjemrejsestyrelsen vil således som minimum skulle foretage halvårlige revurderinger af et pålæg om opholdspligt eller når det i øvrigt er nødvendigt for at vurdere, om en pålagt opholdspligt fortsat er proportional i forhold til at sikre muligheden for udsendelse af en udlænding på tålt ophold over for den nævnte artikel i EMRK. Udlændingemyndighederne vil i den forbindelse skulle godtgøre, at indgrebene over for hver enkelt udlænding på tålt ophold er proportionalt.

Opholdspligten vil som udgangspunkt være et indgreb i retten til respekt for familie- og privatliv, der er beskyttet

af EMRK artikel 8. Formålet med opholdspligten vil være, at myndighederne løbende har kendskab til, hvor udlændingene opholder sig, således at der kan ske udsendelse, så snart muligheden herfor opstår. Der er tale om udlændinge, som på grund af alvorlig og/eller gentagen kriminalitet er udelukket fra beskyttelse, og de er derfor ikke ønskede her i landet.

Opholdspligten vil derfor varetage et hensyn til den nationale sikkerhed og den offentlige orden. Der vil således være tale om varetagelsen af et sagligt hensyn. Foruden at være begrundet i et sagligt hensyn skal der være tale om et proportionalt indgreb, herunder et egnet indgreb til varetagelse af det pågældende hensyn. Det er i den forbindelse Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at hensynet til den nationale sikkerhed og offentlige orden udgør en ægte offentlig interesse, der som udgangspunkt må anses for at veje tungere end hensynet til de pågældende udlændinges ret til respekt for familie- og privatliv. Et pålæg om opholdspligt vil dermed som udgangspunkt være et proportionalt indgreb i de pågældendes ret til respekt for familie- og privatliv, idet det, for at sikre de pågældende udlændinges tilstedeværelse med henblik på udsendelse, ikke er muligt at pege på mindre indgribende foranstaltninger. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb, f.eks. hvis det viser sig fortsat at være umuligt at udsende den pågældende. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 22, og gældende ret vil således blive videreført. Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.

Der er tale om en skønmæssig adgang til at undlade at træffe en afgørelse om opholdspligt. Hjemrejsestyrelsen vil derfor i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om særlige grunde taler imod at pålægge den pågældende opholdspligt på et indkvarteringssted.

Hjemrejsestyrelsen vil alene skulle undlade at træffe afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, hvis det i det konkrete tilfælde findes at være helt ubetænkeligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Da det er et afgørende hensyn bag bestemmelsen at sikre myndighedernes kendskab til de pågældende udlændinges opholdssted, vil det skulle indgå i vurderingen, om der er fare for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 7 og 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil endvidere skulle indgå i vurderingen, om der er fare for, at den pågældende vil begå kriminalitet. Såvel udlæn-

dingens aktuelle som tidligere adfærd vil kunne inddrages i vurderingen heraf. Er der således f.eks. tale om en udlænding, der tidligere gentagne gange har begået kriminalitet, vil dette tale imod, at det undlades at træffe bestemmelse om, at den pågældende skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 7 og 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det taler ligeledes imod, at det undlades at træffe bestemmelse om, at den pågældende udlænding skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, hvis det vil være nødvendigt for politiet at anvende større ressourcer f.eks. til beskyttelse af udlændingen, såfremt denne ikke pålægges at opholde sig på et bestemt indkvarteringssted. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 7 og 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil derudover kunne indgå i vurderingen, om udlændingen har en ægtefælle eller mindreårige børn her i landet. Dette forhold vil i almindelighed tale for at undlade at træffe afgørelse om opholdspligt. Det vil dog ikke skulle tillægges betydning, såfremt der er fare for, at udlændingen vil skjule sig for myndighederne eller begå kriminalitet, eller hvis det vil være nødvendigt for politiet at anvende større ressourcer f.eks. til beskyttelse af udlændingen. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 7 og 27, og gældende ret vil således blive videreført.

Det bemærkes, at EMRK artikel 8 om retten til familieliv normalt ikke vil kunne føre til, at en udlænding på tålt ophold, som enten er udvist ved dom eller administrativt, og som har en ægtefælle og/eller mindreårige børn her i landet, ikke pålægges opholdspligt. Det skyldes, at der i forbindelse med udvisningen er taget stilling til, om humanitære hensyn, herunder tilknytning til herboende familie, bør føre til, at udvisning undlades. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 8 og 27, og gældende ret vil således blive videreført.

En afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af den foreslåede bestemmelse om digital kommunikation i § 4, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om opholdspligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning vil opholdspligten blive forkyndt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Kontrol med opholdspligten vil i praksis blive administreret ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der vil derudover

løbende blive foretaget tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol eller opholdsregistrering. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., vil der konkret blive foretaget tilstedeværelseskontrol. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholdspligten til politiet.

Overtræder en udlænding på tålt ophold eller en udlænding der er udvist ved endelig dom, et pålæg om opholdspligt vil det kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af opholdspligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau.

De gældende straffniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i den foreslåede hjemrejselov. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En afgørelse om opholdspligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. En afgørelse om opholdspligt vil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 4042 og Folketingstidende 2019-20, tillæg A, L 189 som fremsat, side 147, og gældende ret vil således blive videreført.

Det foreslås desuden i stk. 2, nr. 3 og 4, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter udlændingelovens § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler derimod.

Den foreslåede ordning indebærer, at der som hovedregel vil blive pålagt opholdspligt. Opholdspligten vil således skulle pålægges den enkelte udlænding, uanset om denne medvirker til udrejsen eller udsendelsen. Pålægget om opholdspligt vil så vidt muligt skulle meddeles, så snart det er konstateret, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med den frist for udrejse, den pågældende er givet, og at der ikke er grundlag for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 94, og gældende ret vil således blive videreført.

Opholdspligten vil endvidere skulle pålægges, medmindre særlige grunde taler derimod, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for særlig pleje, der ikke kan tilbydes på eller i tilknytning til indkvarteringsstedet. Der kan endvidere i ganske særlige tilfælde være hensyn til familielivet, som gør, at den pågældende ikke skal meddeles pålæg om opholdspligt.

I forhold til Danmarks internationale forpligtelser vil det endvidere skulle vurderes, om opholdspligten er proportional i forhold til artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om respekt for privat- og familieliv.

Opholdspligten vil derfor kunne ophæves i helt særlige tilfælde, hvis den pågældende gennem flere år har været pålagt opholdspligt og medvirket til udsendelsen, men hvor udsendelsen må anses for at være udsigtsløs på grund af forhold, der ikke beror på den pågældende udlænding selv. Hvis den pågældende efter ophævelsen af opholdspligten ikke længere medvirker til udrejsen, vil den pågældende igen kunne pålægges opholdspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 65, og gældende ret vil således blive videreført.

En afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, vil som følge af den foreslåede bestemmelse om digital kommunikation i § 4, stk. 1, blive forkyndt for udlændingen via den digitale kommunikationsløsning.

Indtil afgørelser om opholdspligt vil kunne forkyndes via den digitale kommunikationsløsning, vil opholdspligten blive forkyndt for udlændingen af Hjemrejsestyrelsen.

Kontrol med opholdspligten vil i praksis blive administreret ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol. Der vil derudover løbende blive foretaget tilstedeværelseskontrol ved f.eks. daglig tilstedeværelseskontrol ved udlændingens værelse eller ved at udlændingen møder op på bestemte tidspunkter til tilstedeværelseskontrol eller opholdsregistrering. Viser udlændingen tegn på ikke at overholde opholdspligten ved f.eks. ikke at hente sin post, sine kontante ydelser eller ikke møder op til indkaldte møder mv., vil der konkret blive foretaget tilstedeværelseskontrol. Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af opholdspligten til politiet.

Overtræder en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 et

pålæg om opholdspligt, vil det kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af opholdspligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau.

De gældende straffniveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i hjemrejseloven. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

Det foreslås, at en afgørelse om opholdspligt som hidtil ikke vil kunne påklages til anden administrativ myndighed. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 4042 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95, og gældende ret vil således blive videreført.

Det foreslås derudover i § 13, *stk. 3*, at en udlænding, der er omfattet af den foreslåede § 13, stk. 1 eller 2, om opholdspligt, ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 8, 4. pkt., og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Ved voldelig adfærd forstås enhver adfærd, der indebærer fysisk forulempning af en anden person i form af skub, slag, spark eller lignende, og som udøves med den hensigt at forulempe den pågældende anden person. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5636, og gældende ret vil således blive videreført.

Ved truende adfærd forstås endvidere adfærd, der indebærer en udtrykkelig eller indirekte trussel om voldelig eller anden adfærd, som fremkalder eller er egnet til at fremkalde frygt hos en anden person for eget eller andres liv, helbred eller velfærd. Begrebet omfatter bl.a. vold omfatter af straffelovens §§ 244-246 og trusler omfattet af straffelovens § 266. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5636, og gældende ret vil således blive videreført.

Den udviste adfærd skal desuden være af en sådan karakter, at der lægges hindringer i vejen enten for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for oprethol-

delsen af ro og orden på indkvarteringsstedet. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5636, og gældende ret vil således blive videreført.

I tilfælde, hvor den udviste adfærd i den foreslåede bestemmelse ikke kan straffes efter straffelovens §§ 224-246 eller 266, vil udlændingen kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5636, og gældende ret vil således blive videreført.

Straf for gennem voldelig eller truende adfærd at ligge hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted efter den foreslåede § 23, stk. 1, 2. pkt., jf. § 13, stk. 3, vil være subsidiær i forhold til straffelovens bestemmelser. Hvis et forhold falder ind under en bestemmelse i straffeloven, vil den foreslåede bestemmelse således ikke blive anvendt.

Efter straffelovens § 244, stk. 1, straffes således den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Efter ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, må blandt andet slagsmål og anden voldelig optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, ikke finde sted. Anden voldelig optræden omfatter et videre område end straffelovens § 244. Således er mindre grove angreb omfattet af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, straffes efter § 18, stk. 1, med bøde.

Efter straffelovens § 266 straffes den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Alene trusler, der er egnet til at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, er omfattet af straffelovens § 266. Trusler, der drejer sig om simpel vold, jf. straffelovens § 244, er ikke omfattet af straffelovens § 266.

Da anvendelse af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., vil være subsidiær i forhold til straffelovens bestemmelser for så vidt angår voldelig og truende adfærd på et indkvarteringssted, vil voldelig adfærd som nævnt i den foreslåede bestemmelse alene have et selvstændigt anvendelsesområde i tilfælde, der svarer til de tilfælde, der er omfattet af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Da den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3, tilsigter at regulere udlændinges uønskede adfærd på et indkvarteringssted i forhold til medarbejdere og andre beboere, og da

strafferammen i den foreslåede bestemmelse § 23, stk. 1, 2. pkt., er højere end i ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 1, forudsættes den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., anvendt frem for ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. § 18, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., for så vidt angår voldelig og truende adfærd på et indkvarteringssted vil endvidere have et selvstændigt anvendelsesområde ved siden af straffelovens § 266, idet også tilfælde, hvor truslen drejer sig om simpel vold, jf. straffelovens § 244, er omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Ovenstående vedrørende straf for gennem voldelig eller truende adfærd at ligge hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5637, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil – som hidtil – være op til anklagemyndigheden at vurdere om der skal rejses tiltale efter straffeloven eller den foreslåede bestemmelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 23 og afsnit 3.19 om straf.

En udlænding, der overtræder den foreslåede bestemmelse vil endvidere kunne pålægges meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1.

Det foreslås desuden i § 13, *stk. 4*, at en udlænding, som efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, vil skulle give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, medmindre særlige grunde taler derimod. En underretning vil alene kunne omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet (underretningspligt).

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 10 (underretningspligt), og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Formålet med underretningspligten er at sikre overholdelse af og kontrol med opholdspligten. Underretningspligten vil således udgøre en påmindelse til udlændingen om, at den enkelte skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Dette kan medvirke til, at udlændingen i højere grad overholder opholdspligten. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 28, og gældende ret vil således blive videreført.

Underretningspligten vil som hidtil omfatte 1) udlændinge på tålt ophold, 2) udlændinge der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er vare-tægtsfængslet efter den foreslåede § 14, 3) udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og 4) udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, der er pålagt opholdspligt. Underretningspligten er på denne måde knyttet til opholdspligten og skal sikre en bedre overholdelse. Ophæves opholdspligten, vil underretningspligten også skulle ophæves. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 29f, og gældende ret vil således blive videreført.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle træffe afgørelse om påbud om underretningspligt, medmindre særlige grunde taler derimod. Der vil være tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Hjemrejsestyrelsen vil således alene kunne undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, hvis særlige grunde taler derimod.

Det vil navnlig omfatte tilfælde, hvis det konkret vurderes at være helt ubetænkeligt at undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, f.eks. fordi udlændingen gennem en længere periode har overholdt alle forpligtelser, og der derfor ikke er helt samme behov for at opretholde en underretningspligt. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 30, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil også være tilfældet, hvis det vil være uforeneligt med Danmarks internationale forpligtelser at pålægge en udlænding at give underretning til indkvarteringsoperatøren.

Underretningspligt antages således som udgangspunkt at udgøre et indgreb i retten til familie- og privatliv, jf. EMRK artikel 8. Underretningspligten vil dog som udgangspunkt anses for at udgøre et proportionalt indgreb, sammenholdt med det væsentlige behov for at sikre overholdelse af og kontrol med opholdspligten. Underretningspligten må i den forbindelse antages alene at udgøre et indgreb af beskeden intensitet. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat, side 47 og Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 12, og gældende ret vil således blive videreført. Der henvises i øvrigt til lovforslagets afsnit 4.1.

Underretningspligten vil have karakter af en selvstændig forpligtelse, som kan pålægges ud over opholds- og meldepligt. En udlænding, der bliver pålagt opholds-, underretnings- og meldepligt, vil således have pligt til at opfylde alle tre forpligtelser, og der skal – ved manglende overholdelse – foretages en selvstændig vurdering af, om udlændingen har overholdt hver enkelt af sine forpligtelser. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling,

tillæg A, L 165 som fremsat, side 10 og 28, og gældende ret vil således blive videreført.

Heri ligger også, at en udlænding, der giver underretning om, at denne ikke vil opholde sig på indkvarteringsstedet, ikke hermed kan unddrage sig sin opholdspligt. Der kan således være tale om en overtrædelse af opholdspligten, uanset at udlændingen har meddelt, at udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet den pågældende nat. Det betyder omvendt også, at det forhold, at udlændingen har overtrådt underretningspligten og opholdt sig uden for indkvarteringsstedet uden at have orienteret herom, ikke nødvendigvis vil indebære, at den pågældende har overtrådt opholdspligten efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 10, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil være tilstrækkeligt, at udlændingen meddeler, at denne har til hensigt at opholde sig uden for indkvarteringsstedet. Der er ikke tale om, at myndighederne – i forbindelse med at underretningen modtages – skal give tilladelse til, at udlændingen forlader eller udebliver fra indkvarteringsstedet. Den enkelte udlænding kan som hidtil forlade eller udeblive fra indkvarteringsstedet, og der er fortsat ikke tale om, at udlændingen er frihedsberøvet. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 29, og gældende ret vil således blive videreført.

Underretningspligten vil ikke indeholde et krav om, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren skal oplyse, hvor udlændingen i stedet agter at opholde sig, eller nærmere skal oplyse om baggrunden for, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 29, og gældende ret vil således blive videreført.

Udlændingen vil skulle give underretning, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00. Heri ligger, at udlændingen skal give underretning, inden udlændingen forlader indkvarteringsstedet, eller, hvis udlændingen allerede opholder sig uden for indkvarteringsstedet, inden kl. 23.00.

Hvis en udlænding f.eks. forlader indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00, vil udlændingen skulle give meddelelse herom inden eller i forbindelse med, at indkvarteringsstedet forlades.

Hvis en udlænding f.eks. opholder sig uden for indkvarteringsstedet kl. 22.00 og først forventer at vende tilbage efter kl. 23.00, skal den pågældende have givet meddelelse herom inden kl. 23.00.

Giver en udlænding, der opholder sig uden for indkvarteringsstedet, først underretning efter kl. 23.00, vil underretningspligten ikke kunne anses for at være opfyldt. Giver den pågældende meddelelse f.eks. kl. 23.05, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten.

Hvis en udlænding har forladt indkvarteringsstedet inden kl. 23.00, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten, hvis der ikke er givet underretning herom inden kl. 23.00, og udlændingen ikke er vendt tilbage til indkvarteringsstedet på dette tidspunkt.

Forlader udlændingen indkvarteringsstedet mellem kl. 23.00 og kl. 06.00 uden at give underretning herom, vil der ligeledes være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Straffebestemmelsen i den foreslåede § 23, stk. 2, vil således i denne situation være fuldbyrdet på det tidspunkt, hvor den pågældende forlader indkvarteringsstedet uden at underrette herom.

Det påhviler den enkelte udlænding at give meddelelse til myndighederne på en sådan måde, at det står klart, at der er tale om en underretning om, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00. Udlændingen kan, inden eller i forbindelse med at en udlænding forlader indkvarteringsstedet, f.eks. give meddelelse til vagten, som herefter vil notere dette. Opholder en udlænding sig uden for indkvarteringsstedet, vil udlændingen kunne ringe til indkvarteringsstedet eller til indkvarteringsoperatøren og underrette om, at den pågældende ikke vil komme tilbage til indkvarteringsstedet inden kl. 23.00.

En underretning skal meddeles personligt af den pågældende. En person vil således ikke kunne give underretning på vegne af en anden.

Indkvarteringsoperatøren skal ikke – i forbindelse med at underretningen modtages – give tilladelse til, at udlændingen udebliver fra indkvarteringsstedet. Tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet vil efter ansøgning skulle gives af Hjemrejsestyrelsen, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Har Hjemrejsestyrelsen meddelt udlændingen tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet, vil underretningspligten ikke finde anvendelse i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidspunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten på ny gælde for den enkelte udlænding.

Det forudsættes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatøren, når udlændingen forlader indkvarteringscenteret, kan vejlede udlændingen om indholdet af opholdspligten og underretningspligten og hvilke konsekvenser, det kan have, såfremt udlændingen ikke overholder sin opholdspligt og

underretningspligt, herunder at overtrædelse af opholdspligten og underretningspligten er strafbar.

Det er endvidere ikke et krav, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren oplyser, hvor udlændingen i stedet vil opholde sig, eller nærmere oplyser om baggrunden for, at udlændingen tager ophold uden for indkvarteringsstedet.

Såfremt en udlænding forlader indkvarteringsstedet uden at give underretning herom, men efterfølgende meddeles tilladelse til opholdet uden for indkvarteringsstedet, vil der ikke være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen bliver akut syg og derfor må indlægges på hospital.

Ophæves opholdspligten, vil underretningspligten også blive ophævet.

En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, eller alene de tidsrum i løbet af natten, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En udlænding kan således ikke ved at oplyse, at udlændingen agter at opholde sig uden for indkvarteringsstedet i en længere periode, der omfatter flere dage, dermed opfylde sin underretningspligt for perioden efter den første nat.

For at opfylde underretningspligten skal udlændingen orientere indkvarteringsoperatøren, hver gang udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet inden for det anførte tidsrum. Er der tale om, at udlændingen flere gange i løbet af en nat færdes ud og ind af indkvarteringsstedet, vil det dog være tilstrækkeligt, at udlændingen, inden første gang indkvarteringsstedet forlades, orienterer herom.

Det forudsættes, at indkvarteringsoperatøren giver meddelelse om overtrædelse af underretningspligten til Hjemrejsestyrelsen.

Den praktiske tilrettelæggelse, herunder eksempelvis hvilken telefon, der kan ringes til, fastsættes nærmere af indkvarteringsoperatøren i samarbejde med Hjemrejsestyrelsen.

Underretningspligten vil ikke have betydning for Hjemrejsestyrelsens praksis for, hvornår en udlænding skal gives tilladelse til at tage kortere ophold uden for indkvarteringsstedet.

Ovenstående vedrørende indholdet af underretningspligten gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, 1 165 som fremsat, side 29f.

Hjemrejsestyrelsen vil som led i sit virke skulle føre kontrol

med, at kontrolforpligtelserne overholdes og anmelde overtrædelser af underretningspligten til politiet. Der vil som hidtil skulle foretages kontrol med overholdelse af underretningspligten ved tilstedeværelseskontrol på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske adgangskontrol.

Påbud om underretningspligt vil ikke være undergivet klageadgang. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 30.

Overtrædelse af underretningspligten vil kunne straffes med fængsel indtil 2 år, jf. den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Bestemmelsen i den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2, indebærer, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af underretningspligten efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau.

De gældende straffiveauer i udlændingelovens § 60, stk. 2, videreføres således i den foreslåede hjemrejselov. Der henvises til bemærkningerne til § 23 og afsnit 3.19 om straf.

Det foreslås endvidere i § 13, *stk. 5*, at udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31 (tålt ophold), vil have pligt til at orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter den foreslåede § 13, stk. 2, nr. 1, og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5.

Forslaget svarer til den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 11 (orienteringspligt), og det er ikke hensigten med forslaget, at anvendelsesområdet for bestemmelsen skal ændres. Gældende ret vil således blive videreført med den foreslåede bestemmelse.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge udlændingen meldepligt i nærheden af udlændingens faste opholdssted, og at der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår. Orienteringspligten har derudover til formål at gøre det muligt for Udlændingestyrelsen at træffe afgørelse om adgang til forsørgelse på nærmeste indkvarteringssted eller på anden vis, når Danmarks internationale forpligtelser tilsiger dette.

Forslaget indebærer, at en udlænding på tålt ophold vil skul-

le orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit opholdssted, hvis udlændingen af særlige grunde ikke er pålagt opholdspligt eller udlændingen har fået ophævet sin opholdspligt, navnlig såfremt opholdspligt vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om retten til privat- og familieliv, og udlændingen tager fast ophold uden for det indkvarteringssted, hvortil udlændingen er henvist.

Den foreslåede orienteringspligt vil alene omfatte udlændinge på tålt ophold, som har fået ophævet deres opholdspligt, eller som af særlige grunde ikke er blevet pålagt en sådan, og som tager fast ophold uden for det anviste indkvarteringssted. Orienteringspligten udgør dermed ikke et alternativ til opholdspligten. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 32, og gældende ret vil således blive videreført.

Orienteringspligten vil være en selvstændig forpligtelse. Der gælder ikke særlige formkrav til, hvorledes orienteringspligten vil skulle opfyldes. Det forudsættes dog, at orienteringen sker på en måde, hvorved det står myndighederne klart, at den pågældende har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 31, og gældende ret vil således blive videreført.

Orienteringspligten vil finde anvendelse, uanset om udlændingen fortsat er pålagt meldepligt.

Orienteringspligten vil indebære, at en udlænding, der fraflytter det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, vil have pligt til at orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om, hvor udlændingen tager fast ophold.

Med fast opholdssted henvises til den adresse, hvor udlændingen som udgangspunkt påtænker at bo og overnatte i et vist længerevarende tidsrum. Såfremt udlændingen alene forventer kortvarigt at tage ophold det pågældende sted, skal udlændingen i stedet anvende muligheden for at søge om dispensation fra meldepligten eller midlertidig flytning heraf. En udlænding på tålt ophold, der eksempelvis på tidspunktet for ophævelse af opholdspligten er indlagt på et sygehus, vil således ikke skulle orientere herom, før den pågældende udskrives fra sygehuset og tager fast ophold uden for det anviste indkvarteringssted. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 32, og gældende ret vil således blive videreført.

Orienteringspligten vil løbende skulle opfyldes af den pågældende udlænding. Den pågældende vil således skulle orientere Hjemrejsestyrelsen, hvis den pågældende ændrer sit faste opholdssted. Det vil ikke være tilstrækkeligt alene at orientere i forbindelse med fraflytningen fra udrejsecenteret.

Hjemrejsestyrelsen vil, når en udlænding på tålt ophold, der fortsat er pålagt meldepligt, har orienteret Hjemrejsestyrelsen om sit faste opholdssted, skulle bestemme, hvor den pågældende skal afvikle meldepligten. I praksis vil meldepligten som udgangspunkt skulle afvikles på indkvarteringsstedet ved hjælp af den elektroniske meldepligtsløsning, eller på en politistation i nærheden af det sted, hvor udlændingen har taget fast ophold.

En udlænding, der orienterer Hjemrejsestyrelsen om, at den pågældende har ændret sit faste opholdssted, vil skulle afvikle meldepligten på det af Hjemrejsestyrelsen hidtil fastlagte sted, indtil Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om ændret sted for afvikling af meldepligt. Der må i den forbindelse påregnes en vis ekspeditionstid for Hjemrejsestyrelsens behandling af spørgsmålet om ændret sted for afvikling af meldepligt. Udlændingen vil således i perioden mellem orienteringen af Hjemrejsestyrelsen og frem til, at Hjemrejsestyrelsen meddeler udlændingen, hvor den pågældende skal aflægge meldepligt fremadrettet, fortsat skulle aflægge sin meldepligt på det hidtil anviste sted. Overholder udlændingen i denne periode ikke sin meldepligt, vil udlændingen kunne straffes herfor. Det forudsættes dog, at Hjemrejsestyrelsens tilrettelæggelse af meldepligten ikke strækker sig over længere tid, end hvad der må antages at være nødvendigt for, at den praktiske afvikling af meldepligten kan finde sted.

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejsestyrelsen som udgangspunkt skal flytte meldepligten, såfremt den pågældende udlænding selv har orienteret Hjemrejsestyrelsen om den pågældendes nye opholdssted. Der kan dog være helt særlige tilfælde, hvor Hjemrejsestyrelsen på anden vis allerede har et sikkert kendskab til udlændingens nye opholdssted, hvorfor meldepligten kan flyttes, uden at udlændingen har orienteret herom.

Den foreslåede ordning indebærer derudover, at orienteringspligten træder i kraft fra det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke skal pålægges en opholdspligt af særlige grunde, eller hvor udlændingens opholdspligt ophæves.

Til forskel fra opholds- og underretningspligten forudsættes det ikke med den foreslåede ordning, at orienteringspligten pålægges ved afgørelse. Herved sikres det navnlig, at udlændingen ikke kan unddrage sig orienteringspligten ved at skjule sig for myndighederne eller på anden vis vanskeliggøre, at myndighederne kan pålægge udlændingen orienteringspligt og meddele dette til den pågældende.

Det forudsættes dog, at Hjemrejsestyrelsen så vidt muligt vejleder den enkelte udlænding om orienteringspligten. Hjemrejsestyrelsen vil således i forbindelse med, at Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om ikke at pålægge en

opholdspligt eller om at ophæve en pålagt opholdspligt og Udlændingestyrelsen i den forbindelse anviser et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt., skulle vejlede udlændingen om udlændingens pligt til fremadrettet at orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, hvis udlændingen ikke tager ophold på det af styrelsen anviste indkvarteringssted. Udlændingestyrelsens anvisning af indkvartering sker som hidtil som led i faktisk forvaltningsvirksomhed.

Tilsvarende vil Hjemrejsestyrelsen skulle vejlede en udlænding, der har fået ophævet sin opholdspligt ved dom, om pligten til at orientere Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted i forbindelse med, at Udlændingestyrelsen anviser udlændingen et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. og 2. pkt.

Det forhold, at det ikke konkret har været muligt at vejlede udlændingen om orienteringspligten, f.eks. fordi udlændingens opholdssted er ukendt, kan ikke i sig selv føre til, at orienteringspligten ikke vil finde anvendelse.

Tager en udlænding på tålt ophold, der har fået ophævet sin opholdspligt, fast ophold uden for det af Udlændingestyrelsen anviste indkvarteringssted, og opfylder udlændingen ikke sin orienteringspligt, vil den pågældende således fortsat skulle opfylde sin meldepligt på indkvarteringsstedet, ligesom den pågældende alene vil være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse på indkvarteringsstedet.

Ovenstående vedrørende orienteringspligten gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 32, og gældende ret vil således blive videreført.

Bliver Udlændingestyrelsen bekendt med, at en udlænding, der har orienteret Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen om, at den pågældende har taget fast ophold på en bestemt adresse, ikke har fast ophold på denne adresse, skal den pågældende udlænding anses som værende flyttet uden at opfylde sin orienteringspligt, og udlændingen vil som følge heraf miste en eventuel ret til forsørgelse uden for indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 12, der bliver stk. 8. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 32, og gældende ret vil således blive videreført.

En udlænding på tålt ophold, der tager fast ophold uden for indkvarteringsstedet, vil fortsat være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, men som udgangspunkt være henvist til at modtage forsørgelsen på indkvarteringsstedet, hvor den pågældende er indkvarteret jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2. Det gælder, uanset at udlændingen er fraflyttet indkvarteringsstedet, og uanset at den pågældende har taget ophold langt væk fra indkvarteringsstedet. Dette

gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 20, og gældende ret vil således blive videreført.

Det forudsættes, at Udlændingestyrelsen i særlige tilfælde, dvs. hvor Danmarks internationale forpligtelser konkret tilsiger det, skal bestemme, at en udlænding på tålt ophold, der opfylder sin orienteringspligt, er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt og tilbud om undervisning og aktivering på det nærmeste indkvarteringssted. Udlændingen vil ligeledes have mulighed for at opfylde sin kontrakt om aktivering mv. på det nærmeste indkvarteringssted og vil dermed bibeholde muligheden for at få udbetalt tillægsydelse. Med nærmeste indkvarteringssted henvises til indkvarteringsstedets geografiske beliggenhed i forhold til placeringen af den bolig, hvor udlændingen har orienteret om, at den pågældende tager fast ophold. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 165 som fremsat, side 32, og gældende ret vil således blive videreført.

Det foreslås desuden i § 13, stk. 6, at Hjemrejsestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1, og som straffes for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for et forhold, der er begået på indkvarteringsstedet, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, eller nabokommuner til denne kommune, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge.

Den foreslåede ordning indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle pålægge afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold, der har begået visse former for kriminalitet på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt opholdspligt, at tage ophold på et andet indkvarteringssted, hvis de pågældende ikke medvirker til udrejsen, og hvis der ikke er grundlag for frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter den foreslåede ordning i § 16, stk. 1, 1. pkt. Bestemmelsen vil navnlig omfatte udlændinge, hvor der ikke er udsigt til tvangsmæssig udsendelse. Der henvises til Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 95.

Det foreslås, at ordningen etableres således, at Hjemrejsestyrelsen pålægger en udlænding, der allerede er pålagt opholdspligt efter den foreslåede § 13, stk. 1, opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, og at den pågældende udlænding som konsekvens heraf indkvarteres på et bestemt indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, hvis udlændingen straffes for overtrædelse af

straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen allerede er pålagt opholdspligt.

Den foreslåede bestemmelse vil alene finde anvendelse for udlændinge, der ikke allerede er pålagt opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 6.

Ordningen foreslås alene at omfatte afviste asylansøgere på 18 år eller derover. Ordningen foreslås ikke at omfatte personer, som bor sammen med deres familier.

Udvises en afvist asylansøger ved dom efter §§ 22-24, vil Hjemrejsestyrelsen dog i stedet skulle træffe afgørelse om pålæg af opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, nr. 2, om udlændinge udvist ved dom. Udlændingen vil herefter i forbindelse med pålæg af opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, nr. 2, blive pålagt opholdspligt på et bestemt indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime.

Den foreslåede bestemmelse omfatter betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Den foreslåede bestemmelse omfatter tillige tilfælde, hvor udlændingen straffes med bødestraf, herunder udenretligt og indenretligt vedtagne bødeforlæg.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den pågældende udlænding skal være idømt straf ved endelig dom for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer. Det er således en forudsætning for, at der vil kunne træffes afgørelse om overflytning, at udlændingen har fået en endelig straf. Det er således ikke tilstrækkeligt, at den pågældende er sigtet, eller at den pågældende er idømt straf ved retten, uden at fristen for anke er udløbet. For så vidt angår tilfælde, hvor udlændingen straffes med bødestraf, herunder udenretligt og indenretligt vedtagne bødeforlæg, er det en forudsætning for, at der kan træffes afgørelse om overflytning, at udlændingen har vedtaget det udenretlige eller indenretlige bødeforlæg.

Straf for overtrædelse af underliggende bekendtgørelser til de nævnte love, vil ligeledes være omfattet af bestemmelsen. Det betyder, at overtrædelse af våbenbekendtgørelsen tillige vil være omfattet.

Den foreslåede ordning vil også finde anvendelse, selvom udlændingen under samme straffesag er straffet for at have

overtrådt både en eller flere af de i bestemmelsen nævnte love og anden lovgivning. Det samme er tilfældet, hvis den pågældende enten før eller efter en straf for overtrædelse af de i bestemmelsen nævnte love er straffet for overtrædelse af anden lovgivning. Det gælder også, selvom straf for disse overtrædelser endnu ikke er afsonet.

Det er endvidere en betingelse, at det forhold, som den pågældende straffes for, er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor den pågældende udlænding er pålagt at tage ophold. Det forudsættes i den forbindelse, at bestemmelsen som udgangspunkt vil omfatte forhold, der er begået i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, og nabo-kommuner til denne kommune. Det afgørende vil således være om gerningsstedets adresse ligger inden for det nævnte område.

Det forhold, at udlændingen er straffet for flere forskellige forhold, som er begået både inden for det anførte område og uden for dette, vil være uden betydning, så længe et eller flere forhold vedrørende overtrædelse af bestemmelser i de nævnte love er begået inden for det afgrænsede område.

Det forhold, at den pågældende udlænding ikke opholder sig på indkvarteringsstedet, uanset at den pågældende er pålagt opholdspligt på det pågældende indkvarteringssted, vil være uden betydning, så længe der er tale om straf for overtrædelse af bestemmelser i de nævnte love, og så længe forholdet er begået på eller omkring indkvarteringsstedet.

Den foreslåede ordning indebærer endvidere, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle undlade at træffe afgørelse om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse, såfremt der foreligger særlige grunde. Sådanne særlige grunde vil omfatte bl.a. udlændinge, hvor der er udsigt til, at udsendelse kan ske hurtigt.

Den foreslåede ordning vil således ikke omfatte udlændinge, der overføres som følge af Dublin-forordningen, og udlændinge, der er omfattet af den såkaldte åbenbart grundløs procedure, jf. udlændingelovens § 53 b, stk. 1.

Karakteren af de to procedurer betyder, at det normalt er muligt meget hurtigt at udsende eller overføre udlændingen til et andet land, og at det derfor som det klare udgangspunkt vurderes ikke at være hensigtsmæssigt, at de pågældende udlændinge flyttes.

Ved vurderingen af, om der skal ske pålæg af opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse og som konsekvens heraf flytning til et indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, vil det tillige skulle tillægges vægt, om der er helt særlige hensyn, der taler imod en flytning af den pågældende. Der kan eksempelvis være

tale om, at den pågældende modtager nødvendig sundhedsbehandling i nærheden af det indkvarteringssted, hvor den pågældende er indkvarteret, og at det ikke vil være praktisk muligt for udlændingen at modtage denne behandling, såfremt den pågældende flyttes til et andet indkvarteringssted.

Vurderer Hjemrejsestyrelsen, at udlændingen ikke skal pålægges opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse som følge af ovennævnte hensyn, vil udlændingen fortsat være pålagt opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1.

Hjemrejsestyrelsens afgørelse om opholdspligt vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Afgørelsen vil ikke kunne påklages til anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 3, 2. pkt.

En udlænding, der pålægges opholdspligt på et indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, vil tillige skulle pålægges meldepligt på indkvarteringsstedet. Afgørelse herom vil kunne træffes efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, nr. 4.

En udlænding, der pålægges opholds- og meldepligt på et indkvarteringssted for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, men som ikke flytter, vil kunne straffes for manglende overholdelse af de pålagte forpligtelser efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 3. pkt., og kan frihedsberøves med henblik på at transportere udlændingen hen til indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 8, 2. pkt.

Det foreslås endvidere, at udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af bestemmelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 2.

Bestemmelsen svarer til § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, der vil kunne sættes i kraft på et tidspunkt bestemt af udlændinge- og integrationsministeren, jf. § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019. Bestemmelserne i § 1, nr. 14 og § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019 foreslås derfor ophævet. Se nærmere herom i bemærkningerne til § 29, nr. 1 og 3 i nærværende lovforslag.

Der henvises i øvrigt til 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

En udlænding kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, stk. 1, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil

en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 35, stk. 2, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 (asyl), og som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetægtsfængslingen eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Der kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter § 37 a, stk. 3-7, jf. udlændingelovens § 35, stk. 3.

Det tilfalder retten at træffe afgørelse om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35.

Hjemrejsestyrelsen overtog opgaven med at sikre en udlændings udrejse fra politiet den 1. august 2020, undtaget opgaver der omfatter anvendelse af magt eller tvang, som følge af den kongelige resolution af 19. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Politiet varetager i praksis efter anmodning en fremstilling af udlændingen for retten.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås, at der i hjemrejseloven fastsættes adgang til varetægtsfængsling som hidtil efter udlændingeloven.

Det foreslås således i § 14, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning, og mindst en af følgende betingelser er opfyldt: 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet,

og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom, eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 1, nr. 1, finder kun anvendelse på udlændinge, der ikke har fast bopæl her i landet, og som har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24.

Udlændinge, der har fast bopæl her i landet, er i relation til varetægtsfængsling ligestillet med danske statsborgere, og vil således ikke kunne varetægtsfængsles efter reglerne i hjemrejseloven, men efter reglerne i retsplejeloven. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 1982-83, Tillæg A, L nr. 105 som fremsat, spalte 2060, jf. betænkning nr. 968/1982 side 189.

Varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse vil finde anvendelse i tilfælde, hvor udvisning på grund af strafbart forhold skal ske ved dom i forbindelse med straffesagens behandling, og hvor der vil være behov for en særlig hjemmel til sikring af udlændingens tilstedeværelse under straffesagen, under en eventuel appel, og indtil dommens bestemmelser om udvisning efter domsfældelse kan fuldbyrdes.

Forslaget indebærer, at en varetægtsfængsling kan opretholdes, indtil der kan ske fuldbyrdelse af en udvisning ved dom. Fuldbyrdelse af en dom om udvisning indebærer, at udlændingens udsendelse skal varetages af Hjemrejsestyrelsen og om nødvendigt med politiets bistand, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1. En udvist udlænding kan således varetægtsfængsles efter at have afsonet eventuel straf, så længe den pågældendes udsendelsessag er under forberedelse, og fremdriften af udsendelsen sikres med den fornødne omhu. Dette gælder allerede i dag, jf. betænkning nr. 968/1982.

Varetægtsfængsling efter den foreslåede § 14, stk. 1, nr. 2, skal sikre, at en udlænding, der har overtrådt et indrejseforbud – og som idømmes frihedsstraf herfor – kan varetægtsfængsles under sagen og med henblik på fuldbyrdelse af straffedommen for overtrædelse af indrejseforbuddet.

En udlænding, der indrejser i strid med et indrejseforbud, kan straffes efter bestemmelsen i udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 2, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Det foreslås endvidere i § 14, stk. 2, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, og som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med

henblik på at sikre asylansøgerens udsendelse som følge af beslutningen om udvisning.

Der vil således kunne ske varetægtsfængsling efter endelig dom og efter endt afsoning, og indtil asylansøgeren enten opnår opholdstilladelse efter reglerne om asyl (udlændingelovens § 7), opholdstilladelse på andet grundlag eller kan udsendes af landet. Opnår udlændingen efterfølgende asyl, vil der ikke kunne ske varetægtsfængsling efter bestemmelsen, og den pågældende udlænding vil således skulle løslades. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, Tillæg A, L191 som fremsat, side 5633.

Varetægtsfængsling vil ikke skulle ske, hvis det er overvejende sandsynligt, at den pågældende på baggrund af en bestemt nationalitet eller befolkningsgruppe vil få opholdstilladelse efter reglerne om asyl (udlændingelovens § 7).

Varetægtsfængsling vil endvidere altid skulle ske efter en konkret og individuel vurdering af den pågældendes forhold. Der vil således skulle tages stilling til, om betingelserne for varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse er opfyldt på det tidspunkt, hvor udlændingen søger asyl efter endelig dom, eller når en asylansøger, der afsoner for et kriminelt forhold, nærmer sig endt afsoning. Til brug herfor indhenter Hjemrejsestyrelsen en udtalelse fra Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet. Der kan ikke ske varetægtsfængsling, hvis det er overvejende sandsynligt, at udlændingen på grund af sin nationalitet eller befolkningsgruppe vil blive meddelt asyl.

I tilfælde, hvor politiet skal forelægge spørgsmålet om varetægtsfængsling – herunder om forlængelse af fængslingen – for retten, forudsættes det, at Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet afgiver en udtalelse til Hjemrejsestyrelsen om, hvornår den pågældende asylansøgers sag kan forventes afgjort, og om andre eventuelle forhold, der måtte være af betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling, hvorefter Hjemrejsestyrelsen anmoder om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret med sproglige tilpasninger.

Derudover foreslås det i § 14, *stk. 3, 1. pkt.*, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Forslaget indebærer, at varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14, *stk. 3*, vil supplere fængslingsreglerne i retsplejelovens kapitel 70 og navnlig § 762, hvilke får særlig betydning i tilfælde, hvor der er spørgsmål om udvisning på grund af en overtrædelse af straffebestemmelser, som ikke opfylder strafferammekravet i retsplejelovens

§ 762, *stk. 1*, og hvor der ikke efter retsplejelovens § 769 og den hertil knyttede praksis ville kunne varetægtsfængsles efter dommen, indtil fuldbyrdelsen (herunder af dommens bestemmelse om udvisning) kan iværksættes. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 1999-00, Tillæg A, L264 som fremsat side 7394,

De processuelle regler i retsplejelovens §§ 764-779 finder tilsvarende anvendelse på varetægtsfængslinger efter den foreslåede bestemmelse.

Der påtænkes med den foreslåede bestemmelse ingen materielle ændringer i anvendelsen af varetægtsfængsling og ingen ændringer i den processuelle behandling af sager herom.

Det foreslås endvidere i § 14, *stk. 3, 2. og 3. pkt.*, at der altid fastsættes en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde, når denne træder i stedet herfor og alene iværksættes med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. *pkt.* fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt.

Forslaget indebærer, at retten altid skal fastsætte en frist for varetægtsfængslingens længde, idet fængslingen sker med henblik på udsendelse, som følge af bestemmelsen om udvisning.

Der er ikke med forslaget fastsat en øvre grænse for varigheden af varetægtsfængslingen, og den afhænger derfor af de konkrete omstændigheder.

Ved fastsættelse af fristen for varetægtsfængslingens længde har Højesteret bl.a. lagt vægt på, hvor lang tid varetægtsfængslingen indtil videre har været, den udmålte strafs længde, længden af en eventuel reststraf, udlændingens eventuelt manglende medvirken med hensyn til f.eks. id-oplysninger, om Hjemrejsestyrelsen og andre relevante myndigheder fremmer sagen med fornøden omhu, samt om der er reel udsigt til udsendelse.

I de kendelser, hvor Højesteret i øvrigt har opretholdt en varetægtsfængsling efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35, *stk. 1*, har vedkommende på tidspunktet for kendelsen højst været varetægtsfængslet i 16 måneder. Der ses således ikke at være kendelser, hvor Højesteret har opretholdt en varetægtsfængsling, som har været længere end de ca. 18 måneder, der var tilfældet i U 2005.1197 H.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Det foreslås endvidere i § 14, *stk. 4.*, at der kan foretages

besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7.

Det fremgår af den foreslåede § 14, stk. 3, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder anvendelse på udlændinge, der er varetægtsfængslet i medfør af den foreslåede hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), Tillæg A, L 118 som fremsat, side 24. Gældende ret vil således blive videreført.

Retsplejelovens § 776 bemyndiger justitsministeren til at fastsætte nærmere regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. Dette medfører, at legemsundersøgelse af udlændinge, som er varetægtsfængslede efter den foreslåede hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2, skal foretages under iagttagelse af bl.a. bekendtgørelse nr. 869 af 25. juni 2018 om ophold i varetægt (varetægtsbekendtgørelsen) og bekendtgørelse nr. 870 af 25. juni 2018 om undersøgelse af indsattes person og opholdsrum i kriminalforsorgens institutioner (undersøgelsesbekendtgørelsen). Kompetencen henhører under kriminalforsorgsområderne og Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 4 vil politiet i hjemrejseloven gives hjemmel til at foretage visitation af udlændinge, der varetægtsfængsles efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2.

Bestemmelsen indebærer, at udlændingelovens § 37 a, stk. 3-7, finder tilsvarende anvendelse for udlændinge, der varetægtsfængsles efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2. Hermed har politiet den samme adgang til at foretage besigtigelse og undersøgelse af varetægtsfængslede udlændinge efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2, som frihedsberøvede udlændinge efter udlændingelovens § 36 og den foreslåede hjemrejselovs § 16.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at politiet efter udlændingelovens § 37 a, stk. 3, vil kunne foretage besigtigelse og undersøgelse af en udlændings legeme og tøj med henblik på at fratage vedkommende genstande i tilfælde, hvor udlændinge er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2.

Den foreslåede adgang for politiet til at foretage legemsbesigtigelse og -undersøgelse vil alene kunne ske i forbindelse med varetagelsen af politimæssige opgaver efter udlændingeloven og hjemrejseloven. Dette vil navnlig omfatte gennemførelsen af den faktiske udsendelse.

Den foreslåede bestemmelse indebærer desuden, at politiets gennemførelse af nævnte indgreb skal ske inden for de rammer, der følger af udlændingelovens § 37 a, stk. 4-7.

Dette indebærer, at politiet i forbindelse med gennemførelse af de nævnte indgreb skal iagttage den proportionalitetsgrundsætning, der gælder for straffeprocessuelle tvangsindgreb, som er lovfæstet i udlændingelovens § 37 a, stk. 4.

Dette indebærer endvidere, at politiet vil skulle udøve de nævnte indgreb skånsomt, jf. herved den såkaldte skånsomhedsgrundsætning, der er lovfæstet i udlændingelovens § 37 a, stk. 5.

Herudover indebærer det, at politiet må foretage legemsundersøgelse i form af indgreb som nævnt i retsplejelovens § 792, stk. 1, nr. 2, og at disse indgreb kun må foretages under medvirken af en læge, jf. udlændingelovens § 37 a, stk. 6.

Endelig indebærer bestemmelsen i udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 1. pkt., at politiet kun må foretage legemsundersøgelse, hvis der foreligger en konkret og nærliggende fare, eller hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande. Bestemmelsen i udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 2. pkt., indebærer dog, at politiet umiddelbart før gennemførelsen af en udsendelse kan foretage legemsundersøgelse af en udlænding, der er varetægtsfængslet efter den foreslåede hjemrejselovs § 14, stk. 1 eller 2, uden at der foreligger en konkret og nærliggende fare, eller at der er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande.

Der er tale om en overførsel af udlændingelovens § 35, stk. 3, 4. pkt., som foreslås ophævet i udlændingeloven, jf. den foreslåede hjemrejselovs § 25, nr. 15.

Forslaget i § 14 svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede § 25, nr. 15.

Forholdene under varetægtsfængslingen reguleres af retsplejeloven og de forskrifter, der er udstedt i medfør heraf, herunder varetægtsbekendtgørelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 25. juni 2018 om ophold i varetægt, og med de ændringer der følger af udlændingeloven.

I forbindelse med en sag om udvisning af en udlænding ved dom, vil det som hidtil være op til anklagemyndigheden at nedlægge påstand om varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14. Hjemrejsestyrelsen vil i den forbindelse skulle anmode om politiets bistand til at fremstille udlændingen for retten. Retten træffer dernæst afgørelse om eventuel varetægtsfængsling.

Der henvises i øvrigt til 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Det følger af udlændingelovens § 35 a, stk. 1, at en udlænding på tålt ophold, en udlænding udvist ved dom, en udlænding, hvis opholdstilladelse er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden eller en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt et pålæg om meldepligt efter udlændingelovens § 34, stk. 4-6, opholdspligt efter udlændingelovens § 48 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., eller underretningspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, jf. udlændingelovens § 35 a, stk. 1.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 35 a, stk. 2, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Det tilfalder retten at træffe afgørelse om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a, og det er politiet, der foretager fremstilling af udlændingen for retten.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejses.

Det foreslås således i § 15, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg om meldepligt efter § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter § 13, stk. 2, eller underretningspligt efter § 13, stk. 4.

Bestemmelsen vil omfatte en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31, eller en udlænding, hvis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, eller udlændingelovens § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. udlændingelovens § 31 (tålt ophold), en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter udlændingelovens § 25. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), Tillæg A, L 140 som fremsat, side 90.

Retten vil som følge af bestemmelsen skulle tage stilling til, hvorvidt der er tale om gentagne overtrædelser af melde-,

opholds-, og underretningspligten, og om udlændingen herved slet ikke overholder eller i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser.

Der vil derudover gælde et krav om begrundet mistanke, der ligeledes gælder for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1. Der vil således skulle stilles krav om, at der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået gentagne overtrædelser.

Ved gentagne overtrædelser forstås, at den pågældende i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser. Spørgsmålet om, hvorvidt en udlænding i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser, vil bero på en individuel og konkret vurdering af den pågældendes forhold. Det foreslås i den forbindelse, at spørgsmålet om, hvornår en udlænding i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser, skal afgøres i lyset af antallet af overtrædelser og det som følge heraf fastsatte niveau for udmåling af straf.

Retten vil derudover skulle vurdere overtrædelsernes omfang over en vis periode. Overtrædelsernes omfang vurderes således inden for en periode på 2 måneder, hvis der er tale om en udlænding, der ikke tidligere er straffet for overtrædelser af pålagt melde-, opholds- og underretningspligt. Er der tale om, at den pågældende tidligere har været straffet for overtrædelse af en pålagt melde-, opholds- og underretningspligt, skal der mindre til, og perioden vil derfor være kortere og typisk op til 1 måned. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), Tillæg A, L 140 som fremsat, side 90.

I forhold til den foreslåede § 15, stk. 1, vil én overtrædelse svare til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, vil det som udgangspunkt svare til tre overtrædelser. Det vil som hidtil ikke være et krav, at der er tale om en uafbrudt række af overtrædelser. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), Tillæg A, L 140 som fremsat, side 90. Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret.

Ved vurderingen af, om der er tale om gentagne overtrædelser inden for de nævnte perioder, forudsættes det, at der er tale om overtrædelser af et sådant omfang, at den pågældende vil kunne straffes med fængsel i mere end 30 dage, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3.

Spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt der inden for de nævnte perioder kan ske varetægtsfængsling, beror således på, i hvilket omfang udlændingen overtræder sine forpligtelser.

Det bemærkes, at det ikke er en betingelse, at udlændingen er pålagt både opholds-, underretnings- og meldepligt. Det er således tilstrækkeligt, at udlændingen blot er pålagt en af de nævnte forpligtelser. En udlænding på tålt ophold, der har fået ophævet opholdspligten, men som fortsat er pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2, vil derfor være omfattet af bestemmelsen. Det er i den forbindelse uden betydning, om den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted eller f.eks. bor privat.

Bestemmelsen vil ikke finde anvendelse, hvis udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivning), og denne overtrædelse indgår i fængslingsgrundlaget. I sådanne tilfælde vil der alene skulle ske varetægtsfængsling, hvis betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens almindelige regler er opfyldt. I tilfælde, hvor udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning, men hvor denne kriminalitet ikke giver grundlag for varetægtsfængsling, vil der skulle ske varetægtsfængsling efter den nu foreslåede adgang til varetægtsfængsling i hjemrejse-loven som følge af overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten.

I forbindelse med en sag om iværksættelse af varetægtsfængsling for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i § 15 vil det som hidtil være op til anklagemyndigheden at nedlægge påstand om varetægtsfængsling. Retten træffer dernæst afgørelse om eventuel varetægtsfængsling.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Det foreslås endvidere i § 15, *stk. 2*, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Forslaget indebærer, at varetægtsfængsling efter bestemmelsen i § 15, stk. 1, skal supplere de gældende regler i retsplejeloven. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2016-17, Tillæg A, L 51 som fremsat, side 51. Det forudsættes, at bestemmelsen i praksis som udgangspunkt går forud for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler. Dette indebærer, at anklagemyndigheden bør nedlægge principal påstand om varetægtsfængsling efter udlændingeloven, subsidiært efter retsplejelovens almindelige regler i kapitel 70, medmindre anden lovgivning er overtrådt, jf. ovenfor.

I det omfang, varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse ikke finder anvendelse, kan der ske varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, ligesom der også kan ske varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 14, eller frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16.

I sager om overtrædelse af melde-, opholds-, og underret-

ningspligt vil retsplejelovens indikationskrav, dvs. kravet til indgrebets betydning for efterforskningen, formentlig i en række tilfælde ikke være opfyldt.

Der vil således være en række sager, hvor der ikke er fare for, at udlændingen forsøger at unddrage sig retsforfølgningen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1. Herudover vil der være en række sager, hvor der ikke er kollisionsfare, da der i de fleste sager primært er tale om tekniske beviser, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Det kan endvidere ikke udelukkes, at der vil være en række sager, hvor kravet til gentagelsesfare ikke er opfyldt, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2. Der kan derfor være sager, hvor de gældende regler i retsplejeloven om varetægtsfængsling ikke finder anvendelse.

Henvisningen til retsplejeloven omfatter ikke kun bestemmelser om varetægtsfængsling i kapitel 70, men også andre relevante bestemmelser og kapitler, såsom kapitel 62 og 63 om rettens stedlige og saglige kompetence og kapitel 86 om kæremål. Retsplejelovens § 762, stk. 3, hvorefter varetægtsfængsling ikke kan anvendes, hvis lovovertrædelsen ventes at ville medføre straf eller bøde eller fængsel i højst 30 dage eller i øvrigt ikke er proportional, finder også anvendelse.

Varigheden af varetægtsfængslingen skal fradrages i den periode, som udlændingen skal afsone efter idømmelse af en eventuel fængselsstraf.

Forholdene under varetægtsfængslingen reguleres af retsplejeloven og de forskrifter, der er udstedt i medfør heraf, herunder varetægtsbekendtgørelsen, jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 25. juni 2018.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 16

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., at hvis de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal politiet så vidt muligt bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves, jf. udlændingelovens § 36, stk. 9.

Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter udlændingelovens § 36, stk.

1, 1. pkt., for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at udgøre en fare for statens sikkerhed, eller anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, jf. § 36, stk. 1, 4. pkt.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 9, at der ved beslutning om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., navnlig skal lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., at med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, jf. udlændingelovens § 36, stk. 10.

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 10, der er indsat ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.), at der i vurderingen af, hvorvidt der foreligger en væsentlig risiko for forsvinden, skal lægges særlig vægt på, om den pågældende udlænding har søgt asyl i flere andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, før indgivelse af asylansøgning i Danmark, eller under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat.

Endvidere skal der lægges vægt på, om den pågældende antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, om den pågældende tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, eller om den pågældende tidligere har unddraget sig, eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel.

Herudover skal der lægges vægt på, om den pågældende har

forsømt at overholde foranstaltninger, som den pågældende er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse, om den pågældende over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel, eller om den pågældende er blevet udvist administrativt efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b.

Endelig skal det tillægges vægt, om den pågældende er indrejst i strid med et indrejseforbud udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller om sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, styrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Det fremgår derudover af udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. og 4. pkt., at politiet kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 1.

Af udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., fremgår det, at en udlænding kan frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 5, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt, hvis de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 14, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Desuden fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 6, at en udlænding, der af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, eller Flygtningenævnet er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., så vidt muligt skal frihedsberøves, såfremt de i udlændingelovens § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 12, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Af udlændingelovens § 36, stk. 7, fremgår det derudover, at en udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse efter udlændingelovens § 34, stk. 4, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 8, at

såfremt de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har forestået oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen, der som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, pr. 1. august 2020 har overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Hjemrejsestyrelsen har således ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med iværksættelse af en frihedsberøvelse og skal undersøge, om betingelserne for frihedsberøvelsen er opfyldt, og om frihedsberøvelse er nødvendig med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse til brug for afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Politiet har fortsat enekompetencen til at udøve magt eller tvang og træffer derfor den endelige afgørelse om iværksættelse af frihedsberøvelse efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen, ligesom politiet står for at foretage den faktiske frihedsberøvelse.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås i § 16, stk. 1, 1. pkt., at såfremt de i §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal den pågældende så vidt muligt frihedsberøves.

Den foreslåede bestemmelse vil for så vidt angår udvisning kun kunne anvendes på udlændinge, som er udvist administrativt efter udlændingelovens § 25, nr. 2, § 25 a, § 25 b og § 25 c. Udvises udlændingen ved dom som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, vil udlændingen i stedet kunne varetægtsfængsles efter den foreslåede bestemmelse i § 14.

Forslaget indebærer, at der så vidt muligt skal ske frihedsberøvelse, medmindre frihedsberøvelsen vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-17, Tillæg

A, L 62 som fremsat, side 16. Der er således tale om en videreførelse af gældende ret.

Der vil kunne ske frihedsberøvelse, hvis der er reel udsigt til udsendelse, og de mindre indgribende foranstaltninger i §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse.

For udlændinge i udsendelsesposition vil de mindre indgribende foranstaltninger kunne være deponering af pas og billet m.v. efter den foreslåede bestemmelse i § 11, eller pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, mens det for udlændinge, hvis sag fortsat behandles af Udlændingestyrelsen, vil være foranstaltninger efter udlændingelovens § 34.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen.

Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for frihedsberøvelse, eller om mindre indgribende foranstaltninger efter henholdsvis udlændingelovens § 34 eller hjemrejselovens §§ 11, og 12, kan anses for tilstrækkelige for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Der vil for det første være reel udsigt til udsendelse, hvis der er tale om udsendelse til lande, hvortil der løbende eller regelmæssigt gennemføres tvangsmæssige udsendelser. Det vil i den forbindelse være uden betydning, om udsendelsen i almindelighed gennemføres i forhold til få personer af gangen, så længe der løbende eller regelmæssigt sker tvangsmæssig udsendelse.

Der vil for det andet være reel udsigt til udsendelse, hvis der er tale om udsendelse til lande, hvortil der gennemføres tvangsmæssige udsendelser, men hvor udsendelserne ikke foregår regelmæssigt og typisk kræver en større myndighedsindsats.

Der kan her være tale om udsendelse til lande, hvor der er en længere sagsbehandlingstid, og gennemførelse af udsendelsen derfor går langsomt. Der kan endvidere være tale om lande, hvortil kun bestemte grupper af afviste asylansøgere mv. kan udsendes. Adgangen til frihedsberøvelse vil i sidstnævnte tilfælde alene omfatte de grupper af udlændinge, hvor der er en forventning om, at de vil blive udsendt. Der kan f.eks. være tale om udsendelse til lande, der alene accepterer udsendelse af enlige mænd, men ikke udsendelse af f.eks. enlige kvinder.

Der vil for det tredje være reel udsigt til udsendelse, hvis der

er tale om udsendelse til lande, hvortil der er en forventning om, at der kan ske udsendelse, uanset at der ikke er eller kun er begrænsede konkrete erfaringer med udsendelse til det pågældende land.

For en række lande er udsendelsessituationen imidlertid meget fastlåst, og der gennemføres således som udgangspunkt ikke tvangsmæssige udsendelser, fordi hjemlandet ikke ønsker at samarbejde herom. I disse tilfælde vil der ikke kunne ske frihedsberøvelse, før de generelle udsendeshindringer ophører.

Kravet om reel udsigt til udsendelse betyder endvidere, at der som udgangspunkt ikke vil kunne ske frihedsberøvelse af udlændinge på tålt ophold, da disse udlændinge som følge af forbuddet mod refolement, jf. udlændingelovens § 31 som udgangspunkt ikke kan udsendes. Der kan dog f.eks. være reel udsigt til udsendelse, hvis der er indledt forhandlinger om en diplomatisk forsikring, der har til formål at sikre, at udlændingen kan udsendes uden, at dette vil være i strid med udlændingelovens § 31.

Det vil endvidere være et ubetinget krav for frihedsberøvelse med henblik på udsendelse, at udsendelsen skrider fremad og gennemføres med omhu. Heri ligger, at Hjemrejsestyrelsen løbende tager konkrete skridt med henblik på at sikre udsendelse af den pågældende. Der kan f.eks. være tale om, at udlændingens sag konkret forelægges for hjemlandets myndigheder med henblik på at opnå accept af, at der gennemføres en udsendelse, herunder anvender de muligheder for fremstilling af udlændingen for hjemlandets myndigheder, der er fastsat i den foreslåede bestemmelse § 17 eller for videregivelse af udlændingens fingeraftryk og personfotografi efter udlændingelovens § 40 a, stk. 9, og § 40 b, stk. 9.

Det vil også kunne indgå, om der er en løbende og tæt diplomatisk kontakt mellem de danske myndigheder og hjemlandets myndigheder med henblik på at tilvejebringe grundlaget for en udsendelse, og om de danske myndigheder i øvrigt følger op på udsendelsessagen.

Det forhold, at en udsendelse er vanskelig at gennemføre, herunder på grund af lang sagsbehandlingstid hos hjemlandets myndigheder, vil ikke i sig selv være til hinder for frihedsberøvelse, så længe de danske myndigheder søger udsendelsen gennemført med den fornødne omhu.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen.

Der vil i øvrigt kunne inddrages kapacitets- og prioriteringsmæssige forhold i politiets overvejelser i forbindelse med beslutning om at foretage og opretholde frihedsberøvelse i henhold til de foreslåede bestemmelser. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, Tillæg A, L 62 som fremsat, side 27.

Den foreslåede bestemmelse, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 17.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret med sproglige tilpasninger. Der er således ikke tilsigtet materielle ændringer af gældende ret.

Endvidere foreslås det i § 16, *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis udlændingen har fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves efter stk. 1 for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for at være en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 25, nr. 2.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 4. pkt., som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 17.

Det foreslås endvidere i § 16, *stk. 2*, at der ved beslutning om frihedsberøvelse efter stk. 1 navnlig skal lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbage-sendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Forslaget indebærer, at der skal lægges vægt på de nævnte kriterier ved vurderingen af, om en udlænding kan frihedsberøves med henblik på udsendelse efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, fordi udlændingen vurderes at være i risiko for at forsvinde mv., hvorfor frihedsberøvelse vurderes nødvendig med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2019-20, Tillæg A, L 189 som fremsat, side 132.

Der vil ikke være tale om en udtømmende liste af kriterier.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende be-

stemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 9, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 22.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Det foreslås i § 16, *stk. 3*, at medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen medvirker til sin udrejse, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til udrejsen i øvrigt, hvis de i § 11, § 12, § 13, stk. 1, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 a, stk. 10, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Forslaget indebærer, at udlændingen kan frihedsberøves med det sigte at motivere vedkommende til at efterleve pligten til at rejse ud af Danmark, hvis en pågældende ikke medvirker til en helt konkret handlepligt eller ikke medvirker til at afgive en nærmere angivet oplysning. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, Tillæg A, L 62 som fremsat, side 16.

Der kan være tale om, at udlændingen ikke medvirker til at underskrive en ansøgning om pas eller ikke vil lade sig fremstille på sit hjemlands repræsentation med henblik på udstedelse af pas jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1.

Det vil med forslaget være en betingelse for anvendelse af motivationsfremmende frihedsberøvelse, at det vurderes, om det er tilstrækkeligt at anvende mindre indgribende foranstaltninger, såsom deponering af pas og billet mv. efter den foreslåede bestemmelse i § 11, pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, pålæg om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, et flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., eller muligheden for at fratage udlændingen kontante ydelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, som med forslagens § 25, nr. 35, bliver til udlændingelovens § 42 a, stk. 10.

Frihedsberøvelsen vil altid skulle ophøre, når udlændingen afgiver den påkrævede oplysning eller udfører den påkrævede handling. Politiet vil efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen i den forbindelse kunne træffe afgørelse om, at den pågældende udlænding fortsat skal være frihedsberøvet efter den foreslåede § 16, stk. 1, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Nægter udlændingen at medvirke til sin udrejse til trods for en motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse, vil det med forslaget kunne danne

grundlag for rettens forlængelse af frihedsberøvelsen efter udlændingelovens § 37, stk. 3. Hvis frihedsberøvelsen forlænges på baggrund af forhold, der alene kan tilskrives udlændingen, vil frihedsberøvelsen således kunne opretholdes i en længere periode.

Fristen for frihedsberøvelsen kan forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen. Det forudsættes, at frihedsberøvelsen skal opretholdes, så længe den må antages at kunne formå udlændingen til at medvirke til udrejsen. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, Tillæg A, L 62 som fremsat, og gældende ret vil således blive videreført.

Det vil med forslaget være en forudsætning for fortsat opretholdelse af en motivationsfremmende frihedsberøvelse, at Hjemrejsestyrelsen regelmæssigt indskærper udlændingens pligt til at medvirke, og at Hjemrejsestyrelsen klart angiver, hvilken oplysning udlændingen skal give, eller hvilken handling udlændingen skal udføre, og at udlændingen nægter at medvirke hertil.

Motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse vil ikke kunne anvendes over for udlændinge, som ikke kan udsendes tvangsmæssigt grundet generelle udsendeshindringer til udsendelsesdestinationen, og hvor Hjemrejsestyrelsen ikke kan anvise en frivillig udrejserute. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, Tillæg A, L 62 som fremsat, side 18.

Der vil i øvrigt kunne inddrages kapacitets- og prioriteringsmæssige forhold i politiets overvejelser i forbindelse med beslutning om at foretage og opretholde frihedsberøvelse i henhold til den foreslåede bestemmelse. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2015-16, Tillæg A, L 62 som fremsat, side 18.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 3, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 5, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 22.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret med sproglige tilpasninger.

Det foreslås i § 16, *stk. 4*, at medvirker en afvist asylansøger ikke til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves, såfremt de i § 11, § 12, § 13, stk. 1, og udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og § 42 a, stk. 8, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Forslaget indebærer, at en afvist asylansøger kan frihedsberøves for at motivere den pågældendes til at udrejse, hvis den pågældende mere konsekvent nægter at medvirke

hertil. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2002-03, Tillæg A, L 156 som fremsat, side 39. Der skal således ikke nødvendigvis være tale om en konkret pligt eller oplysning, som vedkommende skal medvirke til, men at vedkommende også på andre måder ikke samarbejder om sin udrejse.

Det vil med forslaget være en betingelse for anvendelse af motivationsfremmende frihedsberøvelse, at det vurderes, om det er tilstrækkeligt at anvende mindre indgribende foranstaltninger, såsom deponering af pas og billet m.v. efter den foreslåede bestemmelse i § 11, pålæg om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, pålæg om opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1, flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., eller muligheden for at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 14, som med forslagets § 25, nr. 35, bliver til udlændingelovens § 42 a, stk. 8.

En frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse vil altid skulle ophøre, når udlændingen medvirker til udrejsen eller udsendelse af landet på en sådan måde, at denne kan gennemføres, eller når det i øvrigt ikke længere beror på udlændingens forhold, at udrejsen eller udsendelsen ikke kan gennemføres.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Nægter udlændingen at medvirke til sin udrejse til trods for en motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse, vil det med forslaget kunne danne grundlag for rettens forlængelse af frihedsberøvelsen efter udlændingelovens § 37, stk. 3. Hvis frihedsberøvelsen forlænges på baggrund af forhold, der alene kan tilskrives udlændingen, vil frihedsberøvelsen således kunne opretholdes i en længere periode.

Fristen for frihedsberøvelsen kan forlænges af retten, dog højst med 4 uger ad gangen. Det forudsættes, at frihedsberøvelsen skal opretholdes, så længe den må antages at kunne formå udlændingen til at medvirke til udrejsen.

Det vil med forslaget være en forudsætning for fortsat opretholdelse af en motivationsfremmende frihedsberøvelse, at Hjemrejsestyrelsen regelmæssigt indskærper udlændingens pligt til at medvirke, og at Hjemrejsestyrelsen klart angiver, hvilken oplysning udlændingen skal give, eller hvilken handling udlændingen skal udføre, og at udlændingen nægter at medvirke hertil.

Motivationsfremmende frihedsberøvelse efter den foreslåede

de bestemmelse vil ikke kunne anvendes over for udlændinge, som ikke kan udsendes tvangsmæssigt grundet generelle udsendelsehindringer til udsendelsesdestinationen, og hvor Hjemrejsestyrelsen ikke kan anvise en frivillig rejserute.

Der vil i øvrigt kunne inddrages kapacitets- og prioriteringsmæssige forhold i politiets overvejelser i forbindelse med beslutning om at foretage og opretholde frihedsberøvelse i henhold til de foreslåede bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 4, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 6, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 22.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret med sproglige tilpasninger.

Det foreslås i § 16, *stk. 5*, at politiet, med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a, kan bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken ikke er tilstrækkelige.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til den del af artikel 28, stk. 2, i Dublinforordningen, hvorefter en udlænding kan frihedsberøves for at sikre overførselsprocedurerne efter forordningen, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder.

Det vil bero på en konkret vurdering, om der er grundlag for frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse.

Det forhold alene, at udlændingen er genstand for en afgørelse om afvisning eller overførsel, er ikke tilstrækkeligt til at begrunde en frihedsberøvelse efter bestemmelsen.

Der kan ske frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse fra det tidspunkt, hvor en anden medlemsstat har accepteret overtagelse eller tilbagesendelse, eller hvor en klage ikke længere har opsættende virkning.

Det vil således være udlændingelovens bestemmelser om frihedsberøvelse af en udlænding med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i udlændingelovens kapitel 5 a, der skal anvendes, mens sagen behandles.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt. finder imid-

lertid anvendelse for udlændinge hvis sag fortsat er under behandling, mens den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 16, stk. 5, finder anvendelse på udlændinge, hvor en klage ikke længere har opsættende virkning.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Det foreslås i § 16, *stk. 6*, at der ved vurderingen af, om en udlænding skal frihedsberøves efter stk. 5, skal lægges særligt vægt på, om udlændingen har søgt asyl i andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, eller om udlændingen under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Endvidere skal der lægges vægt på, om:

- 1) udlændingen antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet, eller i øvrigt ikke har lovligt ophold her i landet,
- 2) udlændingen tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, og om udlændingen tidligere har unddraget sig eller forsøgt at undrage sig afvisning eller overførsel,
- 3) udlændingen har forsømt at overholde foranstaltninger, som denne er pålagt i medfør af den foreslåede bestemmelse i §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse,
- 4) udlændingen over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel,
- 5) udlændingen er blevet udvist efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, eller § 25 b,
- 6) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der er udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller
- 7) sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Det foreslås på den baggrund, at der i vurderingen af, om der foreligger en væsentlig risiko for forsvinden, skal lægges særligt vægt på, om den pågældende udlænding har søgt asyl i flere andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, før indgivelse af asylansøgning i Danmark, eller under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2019-20, Tillæg A, L 189 som fremsat, side 47. Der er således tale om en videreførelse af gældende ret.

Endvidere vil der skulle lægges vægt på, om den pågældende antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, om den pågældende tidligere har været overført

fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, eller om den pågældende tidligere har unddraget sig, eller forsøgt at undrage sig afvisning eller overførsel.

Herudover vil der skulle lægges vægt på, om den pågældende har forsømt at overholde foranstaltninger, som den pågældende er pålagt i medfør af udlændingelovens § 34 og den foreslåede hjemrejselovs §§ 11 og 12 til sikring af den pågældendes tilstedeværelse, om den pågældende over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel, eller om den pågældende er blevet udvist administrativt efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2019-20, Tillæg A, L 189 som fremsat, side 47.

Endelig vil det skulle tillægges vægt, om den pågældende er indrejst i strid med et indrejseforbud udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller om sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Bestemmelserne i den foreslåede hjemrejselovs § 16, stk. 6, om objektive kriterier for, hvornår en udlænding er i risiko for at forsvinde og således kan frihedsberøves med henblik på overførsel er en gennemførelse af udsendelsesdirektivets artikel 15, stk. 1, ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet mv.). Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 10.

Endvidere foreslås det i § 16, *stk. 7*, at en udlænding kan frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, når udlændingen anses for en fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 25, nr. 1.

Forslaget indebærer, at der i forbindelse med en frihedsberøvelse af en udlænding, der er udvist af hensyn til statens sikkerhed, ikke skal foretages en vurdering af, om mindre indgribende foranstaltninger såsom deponering af pas og billet mv., pålæg om meldepligt og opholdspligt efter de

foreslåede bestemmelser i §§ 11 og 12., eller udlændingelovens § 34 er tilstrækkelige til at sikre muligheden for udvisning. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2008-09, Tillæg A, L 209 som fremsat (omtrykt), side 8015.

Der vil dog skulle foretages en proportionalitetsvurdering ved beslutningen om iværksættelse og opretholdelse af frihedsberøvelsen, ligesom det vil være en forudsætning, at der skal være reel udsigt til, at udvisningen kan fuldbyrdes, altså at udlændingen kan udsendes inden for en overskuelig fremtid. Når disse betingelser ikke længere er til stede, f.eks. fordi udlændingen får tålt ophold her i landet, vil frihedsberøvelsen skulle ophøre.

Der vil kunne ske iværksættelse af frihedsberøvelsen, når der foreligger en afgørelse om, at en udlænding må anses for en fare for statens sikkerhed, med henblik på udvisning efter udlændingelovens § 25, nr. 1.

Spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og eventuelt fortsatte opretholdelse skal indbringes for retten inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse, uanset om den pågældende udlænding forinden løslades, jf. udlændingelovens § 37, stk. 2. Rettens prøvelse af en frihedsberøvelse, der er iværksat for at sikre muligheden for udvisning af hensyn til statens sikkerhed efter udlændingelovens § 25, nr. 1, behandles efter reglerne i udlændingelovens kapitel 7 b.

Udlændingelovens kapitel 7 b indeholder bl.a. regler om, at det fortrolige materiale, som ligger til grund for farevurderingen af en udlænding udvist af hensyn til statens sikkerhed, kan fremlægges i lukkede retsmøder med deltagelse af en særlig advokat, der repræsenterer udlændingen. Der kan således i disse sager som led i prøvelsen af frihedsberøvelsens lovlighed ske den rimelige sandsynliggørelse af det faktuelle grundlag for farevurderingen mv.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt., som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 17.

Det foreslås derudover i § 16, *stk. 8.*, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 13, stk. 1, eller et flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., eller udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt. En udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet,

kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 13, stk. 6.

Forslaget indebærer, at en udlænding vil kunne frihedsberøves med henblik på at transportere den pågældende hen til det anviste indkvarteringssted, og at frihedsberøvelsen således skal ophøre, når udlændingen ved politiets assistance er kommet frem.

Politiet vil således eksempelvis kunne afhente og frihedsberøve udlændingen på den pågældendes bopæl med henblik på at sikre, at udlændingen ved politiets hjælp transporteres hen til det indkvarteringssted, hvor den pågældende er pålagt at flytte hen eller at tage ophold.

Derudover vil bestemmelsen kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor politiet antræffer en udlænding, som er pålagt opholdspligt på et indkvarteringssted, men som ses ikke at have opholdt sig på indkvarteringsstedet for nyligt.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud meddelt efter hjemrejselovens foreslåede §§ 9, stk. 2, 2. pkt. og 13, stk. 1, eller fra Udlændingestyrelsen for så vidt angår påbud meddelt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 8, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. Bestemmelsen i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., vil herefter finde anvendelse på asylansøgere og andre udlændinge, som ikke har fået en afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 18.

Hvis Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt. eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., vedrørende en udlænding, som ikke har fået en afgørelse om afvisning, overførsel, udvisning eller udsendelse, og som dermed ikke er pålagt at udrejse, er der således fortsat mulighed for at frihedsberøve den pågældende udlænding efter udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt.

Udlændinge- og integrationsministeren vil fastsætte tidspunktet for ikraftsættelsen af den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 8, 2. pkt., jf. den foreslåede hjemrejselovs § 24, stk. 2.

Det foreslås endvidere i § 16, *stk. 9.*, at en udlænding på tålt ophold, der en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, kan frihedsberøves, hvis det er

nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b.

Med forslaget skal Udlændingestyrelsen som hidtil foretage en løbende vurdering af, om en udlænding på tålt ophold kan udsendes som følge af ændringer i udlændingens situation eller hjemlandets eller det tidligere opholdslands situation. Udlændingestyrelsen skal derfor fortsat hvert halve år, eller når der i øvrigt er anledning hertil, undersøge, om der er grundlag for at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32 b, jf. udlændingelovens § 49 b.

En afgørelse om, at den pågældende udlænding ikke kan udsendes af landet på grund af forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31, skal således ændres, hvis det grundlag, som er angivet i afgørelsen, ikke længere er til stede, jf. udlændingelovens § 32 b.

Det vil med forslaget endvidere være en forudsætning for anvendelse af frihedsberøvelse, at udlændingens manglende overholdelse af meldepligten har været i et tidsrum, der giver mulighed for, at der kunne være opstået mulighed for udsendelse af den pågældende, f.eks. fordi den pågældende kunne have været udrejst til et tredjeland, hvortil der ville kunne ske udsendelse. Efter omstændighederne vil der kunne opstå anledning til at frihedsberøve en udlænding, efter at den pågældende er udeblevet fra at melde sig hos Hjemrejsestyrelsen blot én gang, hvis Hjemrejsestyrelsen kommer i besiddelse af oplysninger om, at den pågældende har været udrejst af Danmark. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2003-04, Tillæg A, L 171 som fremsat, side 6247.

Det vil derudover konkret skulle vurderes at være nødvendigt med frihedsberøvelse for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse. Frihedsberøvelsen foretages således for at gennemtvinge pligten til at meddele de nødvendige oplysninger i forbindelse med udsendelsen af landet efter den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1. Formålet med frihedsberøvelsen vil således være, at udlændingen skal medvirke til en afklaring af udsendelsesspørgsmålet, og frihedsberøvelsen vil derfor skulle ophøre, når udlændingen har bidraget med oplysninger til afklaring af, om udsendelse til hjemlandet eller et andet land er mulig.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 9. I praksis vil afgørelsen om frihedsberøvelse skulle træffes efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen eller Udlændingestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 9, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 7, som samtidig ophæves jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 23.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

Det foreslås endeligt i § 16, *stk. 10*, at såfremt de i §§ 11 og 12 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Frihedsberøvelse vil således kun finde anvendelse i særlige tilfælde, hvor udlændingen f.eks. forsøger at unddrage sig den fortsatte udsendelse, og tilfælde, hvor udlændingen sætter sig så voldsomt til modværge, at kaptajnen på det afgående fly af hensyn til flysikkerheden afviser at medtage udlændingen på flyet. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2005-06, Tillæg A, L 94 som fremsat, side 2810.

Endvidere vil frihedsberøvelse kunne anvendes, når det er nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse, fordi det af tidsmæssige grunde ikke er muligt at fortsætte udsendelsen inden for et kortere tidsrum. Det må antages, at de nævnte situationer vil forekomme relativt sjældent i transit-situationen.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør træffer afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 10. Politiet vil kunne træffe afgørelse om frihedsberøvelse uden forudgående anmodning fra Hjemrejsestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 10, svarer til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 8, som samtidig ophæves, jf. den foreslåede bestemmelse i § 25, nr. 22.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret.

En afgørelse om frihedsberøvelse efter de foreslåede bestemmelser i § 16 kan påklages til Rigspolicefen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 4, hvis udlændingen ikke forinden er fremstillet for retten i medfør af udlændingelovens §§ 37 og 37 k.

En iværksat frihedsberøvelse efter de foreslåede bestemmelser i § 16 skal altid skal være af så kort varighed som muligt og inden for de grænser for frihedsberøvelsens samlede varighed, der er fastsat i udlændingelovens § 37, stk. 8.

Frihedsberøvelse med henblik på udsendelse må således som udgangspunkt ikke overstige 6 måneder, men kan forlænges med 12 måneder til i alt 18 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder, hvis udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage læn-

gere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse, jf. udlændingelovens § 37, stk. 8, 1. og 2. pkt.

Der vil med de foreslåede bestemmelser i § 16 skulle udvises tilbageholdenhed med frihedsberøvelse af mere sårbare grupper. Frihedsberøvelse af familier med mindreårige børn og uledsagede mindreårige gennemføres således kun som en sidste udvej og i det kortest mulige tidsrum.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 17

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 6, at hvis politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt. Retten kan på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke dertil, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at der som § 17 i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse svarende til bestemmelserne i udlændingelovens § 40, stk. 6, 2.-6. pkt., hvorefter retten, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding, vil kunne bestemme, at udlændinge, der ikke frivilligt medvirker til at fastlægge sin identitet eller fremskaffe rejse-dokumenter til brug for udrejsen, vil kunne fremstilles for diplomatiske repræsentationer med magt.

Baggrunden for forslaget er, at det ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, blev bestemt at overføre ressortansvaret for en række opgaver på udlændingeområdet fra Justitsministeriet til Udlændige- og Integrationsministeriet. Hjemrejsestyrelsen har som følge heraf pr. 1. august 2020 overtaget ansvaret for udsendelsesarbejdet fra politiet.

Forslaget indebærer blandt andet, at Hjemrejsestyrelsen vil varetage en række forberedende opgaver i udsendelsessagerne, herunder opgaver vedrørende udrejsekontrol, sagsoplysning og afklaring af udsendelsessager.

Politiet vil efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle bistå med at varetage opgaver, hvortil der er behov for tvang eller magtanvendelse, eller hvor politiets tilstedeværelse er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde.

Politiet vil endvidere skulle bistå Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med at indhente kendelser om tvangsindgreb, herunder retskendelse om tvangsmæssig fremstilling for hjemlandets myndigheder.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 17, stk. 1, vil retten kunne bestemme, at en udlænding, der ikke medvirker til at fastlægge sin identitet eller fremskaffe rejse-dokumenter til brug for sin udrejse, vil skulle fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation, hvis det skønnes nødvendigt, med henblik på udsendelse af udlændingen.

Forslaget indebærer, at det som hidtil vil være politiet, der skal bede retten om at afsige retskendelse om tvangsmæssig fremstilling for hjemlandets myndigheder, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse. Politiets begæring til retten vil skulle ske på baggrund af en anmodning herom fra Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsen vil have ansvaret for at fastlægge udlændingens identitet med henblik på udsendelse. Det er derfor Hjemrejsestyrelsen, som vil skulle undersøge, om den pågældende udlænding er i besiddelse af rejse-dokumenter, som vil kunne identificere den pågældende, og som vil kunne anvendes i forhold til hjemlandets myndigheder i forbindelse med udsendelsen. Har den pågældende ikke rejse-dokumenter, vil Hjemrejsestyrelsen skulle søge at fremskaffe sådanne dokumenter ved henvendelse til det formodede hjemlands diplomatiske repræsentation her i landet eller i et af nabo-landene.

Flere repræsentationer ønsker, forinden der udstedes rejse-dokumenter, gennem en samtale med udlændingen at sikre sig, at udlændingen med sikkerhed er statsborger i det pågældende land.

Tilkendegiver udlændingen, at den pågældende frivilligt vil lade sig fremstille for hjemlandets myndigheder, er det Hjemrejsestyrelsen, der, uden forudgående retskendelse, vil skulle foranstalte fremstillingen gennemført på repræsentationen, over for tilrejsende ambassademedarbejdere i Hjemrejsestyrelsens lokaler, eller via videoforbindelse.

Nægter udlændingen derimod frivilligt at lade sig fremstille for den diplomatiske repræsentation, og skønner Hjemrejsestyrelsen det fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, vil Hjemrejsestyrelsen skulle anmode politiet om bistand til at indhente retskendelse med henblik på tvangs-

mæssig fremstilling. Politiet vil herefter foretage en vurdering af, om der er grundlag for at indbringe sagen for retten med henblik på indhentelse af retskendelse.

Det vil være en betingelse for, at der kan træffes bestemmelse om fremstilling, at Hjemrejsestyrelsen drager omsorg for udlændingens udsendelse. Det vil endvidere være en betingelse, at Hjemrejsestyrelsen forgæves har søgt at få udlændingen til at medvirke til fastlæggelsen af sin identitet eller tilvejebringelsen af rejseligitimation eller visum, og at det i øvrigt er nødvendigt for udsendelsen af den pågældende, at der tilvejebringes rejseligitimation eller visum fra det pågældende land ved personligt fremmøde fra udlændingens side.

Finder politiet efter en foreløbig vurdering, at der ikke er grundlag for at indbringe sagen for retten, vil politiet skulle orientere Hjemrejsestyrelsen hurtigst muligt om begrundelsen herfor. Finder politiet, at der er grundlag for at indbringe sagen for retten, forestår politiet forelæggelsen for retten. Rettens afgørelse meddeles hurtigst muligt til Hjemrejsestyrelsen.

I det tilfælde, hvor retten afsiger kendelse om tvangsfremstilling, vil Hjemrejsestyrelsen skulle forestå den praktiske planlægning af fremstillingen. Det indebærer blandt andet, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle anmode politiet om fysisk bistand til fremstillingen.

Politiet vil have den endelige beslutningskompetence i relation til sikkerhedsmæssige spørgsmål forbundet med den tvangsmæssige fremstilling.

Det er Hjemrejsestyrelsen, der ved fremstillingen vil skulle forestå forelæggelse af sagen for hjemlandets myndigheder.

I de situationer, hvor en afvist asylansøger anmoder om genoptagelse af asylsagen, og asylsagen genoptages, vil Hjemrejsestyrelsen skulle berostille alle udsendelsesforanstaltninger, herunder henvendelser til hjemlandets myndigheder om fremstillinger for diplomatiske repræsentationer.

Der er efter bestemmelsen endvidere hjemmel til, at der af retten vil kunne træffes bestemmelse om fremstilling for en udenlandsk repræsentation i udlandet. Det er en forudsætning herfor, at repræsentationen er beliggende inden for den kreds af lande, hvortil der efter udlændingelovens § 48 a, stk. 1, kan ske afvisning til. Rettens bestemmelse herom vil endvidere kun kunne gennemtvinges, hvis den fremmede stat giver samtykke til, at fremstillingen finder sted inden for vedkommende stats territorium.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 17, stk. 2, vil retten beskikke en advokat for udlændingen. Ret-

tens afgørelse træffes ved kendelse, der vil kunne kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse ved rettens behandling af sagen. Herved sigtes til de processuelle regler om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse i retsplejelovens kapitel 43 a vedrørende de spørgsmål, som ikke allerede er reguleret ved den foreslåede bestemmelse.

Endelig forudsættes det, at personalet i Direktoratet for Kriminalforsorgens institutioner i de tilfælde, hvor udlændinge er varetægtsfængslet eller frihedsberøvet efter de foreslåede bestemmelser herom i hjemrejseloven, vil skulle sørge for, at udlændingene bliver overgivet til politiets foranstaltning, når der af retten er truffet bestemmelse om fremstilling for en udenlandsk repræsentation.

Der henvises i øvrigt til 3.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 18

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. pkt., at dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, kan tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 10, 4. pkt., finder retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Det foreslås, at der som § 18 i hjemrejseloven, indsættes en bestemmelse svarende til udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. og 4. pkt., hvorefter dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, skal kunne tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding. Endvidere vil retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 skulle finde anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremgår af hjemrejseloven således, at hjemrejseloven understøtter Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende udlændinges hjemrejse. Det er endvidere en del af forslaget, at brugen af mobildata og internetoplysninger i hjemrejsesagsbehandlin-

gen styrkes med henblik på at optimere beslutningsgrundlaget i sagerne samt styrke identifikationsprocessen, hvor det er relevant.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 18, *stk. 1, 1. pkt.*, vil dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som i øvrigt må antages at være af betydning for sagens oplysning, skulle kunne tages i bevaring, hvis det skønnes nødvendigt med henblik på udsendelse af en udlænding.

De dokumenter og genstande, som vil skulle kunne tages i bevaring, er først og fremmest legitimationsdokumenter af enhver art, men der vil også kunne være tale om billetter, regninger, kvitteringer, tøjmærker, ejendele og andre genstande, som vil kunne bidrage til at belyse udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande. Også elektroniske midler som PC, mobiltelefon, tablet m.v. vil være omfattet. Elektroniske medier vil ikke skulle opbevares længere end formålet med beslaglæggelsen tilsiger.

Det bemærkes, at alle dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for sagens oplysning, vil kunne tages i bevaring. Der behøver ikke at foreligge en vis konkretiseret formodning om, at de pågældende dokumenter eller genstande vil have en betydning for sagens oplysning. Det vil være tilstrækkeligt, at der foreligger en antagelse om, at de pågældende dokumenter og genstande eventuelt vil kunne have en betydning for sagens oplysninger.

Bestemmelsen vil ligeledes indebære, at politiet ved ransagning i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 73 vil kunne skaffe sig adgang til indholdet i en beslaglagt genstand, og at data fra de beslaglagte genstande vil kunne udlæses af Hjemrejsestyrelsen således, at dataene fra de genstande, der er taget i bevaring, vil kunne anvendes med henblik på at fastlægge udlændingens identitet. Hjemrejsestyrelsen vil således ved beslaglæggelsen af eksempelvis en mobiltelefon, kunne skaffe sig adgang til mobiltelefonens indhold og udlæse dette fra mobiltelefonen.

Bestemmelsen vil, som tilfældet er i dag, kunne bringes i anvendelse over for både udlændingen selv og tredjemand.

Sagens oplysning vil, som i dag, skulle forstås bredt således, at bl.a. oplysninger af generel betydning for udlændingens udsendelsessag i øvrigt, vil være omfattet af bestemmelsen.

For genstande, der allerede er blevet taget i bevaring af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 40, *stk. 10*, vil Hjemrejsestyrelsen kunne få adgang til disse oplysninger ved anvendelse af hjemrejselovens § 20.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 18, *stk. 1, 2. pkt.*, vil Hjemrejsestyrelsen eller den myndighed, som Hjemrejsestyrelsen anmoder herom, kunne udlæse oplysninger fra genstande, der er taget i bevaring i medfør af 1. pkt.

Efter bestemmelsen vil Hjemrejsestyrelsen selv kunne foretage udlæsning af oplysninger fra genstande, der er taget i bevaring, ligesom Hjemrejsestyrelsen vil kunne få andre myndigheder, f.eks. Udlændingestyrelsen, til generelt eller konkret at forestå den tekniske udlæsning af oplysninger fra genstandene.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets hensigt, at Udlændingestyrelsen i fornødent omfang vil skulle assistere Hjemrejsestyrelsen i udlæsningen af oplysninger fra de beslaglagte genstande, indtil Hjemrejsestyrelsen måtte have anskaffet sig de fornødne tekniske kompetencer til selv at kunne forestå udlæsningen.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere finde anvendelse i den situation, hvor Hjemrejsestyrelsen ikke selv vil kunne skaffe adgang til oplysninger fra en beslaglagt genstand, eksempelvis såfremt en beslaglagt mobiltelefon eller computer er beskyttet af en særlig kryptering. Hjemrejsestyrelsen vil i denne situation kunne modtage den fornødne tekniske assistance fra en myndighed, der besidder de fornødne tekniske kompetencer.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 18, *stk. 2*, vil retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 skulle finde anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf.

Forslaget vil indebære, at de retsgarantier, der følger af retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 om legemsindgreb, ransagning, beslaglæggelse og edition vil finde anvendelse.

Det betyder, at beslaglæggelse af f.eks. en mobiltelefon, der ønskes taget i bevaring og ransaget i forbindelse hermed, idet den må antages at være af betydning for sagens oplysning, fortsat som udgangspunkt vil skulle ske med udlændingens samtykke. Hvis samtykke ikke kan opnås, vil beslaglæggelse og ransagning skulle ske efter retskendelse, medmindre øjemedet ville forspildes ved at afvente en sådan kendelse.

Forslaget indebærer, at politiet vil skulle bistå Hjemrejsestyrelsen ved indhentelse af retskendelse. Det vil ligeledes være politiet, der vil foretage den eventuelle effektivering af tvangsindgrebet. Hjemrejsestyrelsen vil være til stede ved ransagningen, og eventuelle beslaglagte genstande vil skulle overgives til Hjemrejsestyrelsens videre foranstaltning.

Dokumenter og genstande, der er taget i bevaring i medfør af bestemmelsen, vil skulle tilbageleveres til udlændingen, når det ikke længere skønnes fornødent at have dokumenterne og genstandene i bevaring.

Det bemærkes, at henvisningen til retsplejelovens kapitel 72-74 angår bestemmelserne vedrørende personer, der ikke er sigtede, hvilket er i overensstemmelse med politiets hidtidige administration af reglen i udlændingelovens § 40, stk. 10.

Der henvises i øvrigt til 3.14 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 19

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30 a, stk. 1, at Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 2, udøves tilsynet i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at Hjemrejsestyrelsens og politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 3, foretages Folketingets Ombudsmands tilsyn på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 4, kan Folketingets Ombudsmand være til stede under udsendelse af udlændinge. Hjemrejsestyrelsen sørger for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Hjemrejsestyrelsen meddeler Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 5, afgiver Folketingets Ombudsmand en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 6, varetager Folketingets Ombudsmand tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Det foreslås, at der som § 19 i hjemrejseloven, indsættes

en bestemmelse svarende til udlændingelovens § 30 a, hvorefter Folketingets Ombudsmand vil få kompetence til at føre tilsyn med tvangsmæssige udsendelser. Det foreslås samtidig, at udlændingelovens § 30 a ophæves, jf. lovforslagets § 25, nr. 5.

Den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19 vil videreføre tilsynsordningen efter udlændingelovens § 30 a, og således gennemføre artikel 8, stk. 6, i udsendelsesdirektivet, der blev implementeret ved lov nr. 248 af 30. marts 2011 om ændring af udlændingeloven (Ændringer som følge af direktiv om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.).

Baggrunden for forslaget er, at det ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, blev bestemt at overføre ressortansvaret for en række opgaver på udlændingeområdet fra Justitsministeriet til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Hjemrejsestyrelsen har som følge heraf pr. 1. august 2020 overtaget ansvaret for udsendelsesarbejdet fra politiet.

Det indebærer blandt andet, at Hjemrejsestyrelsen varetager en række forberedende opgaver i udsendelsessagerne, herunder opgaver vedrørende udrejsekontrol, oplysning og afklaring af udsendelsessager, samt planlægning og afklaring af, hvorvidt udsendelsen skal ske som påset eller ledsaget.

Hjemrejsestyrelsen varetager endvidere opgaver vedrørende planlægning, forberedelse og udfærdigelse af sikkerhedsvurderinger til brug for påsete udsendelser. For så vidt angår ledsagede udsendelser, varetager Hjemrejsestyrelsen opgaver vedrørende planlægning og forberedelse af udsendelsen, og Hjemrejsestyrelsen forestår grænsefremstilling eller overdragelse til hjemlandets myndigheder.

Politiet bistår efter anmodning Hjemrejsestyrelsen ved varetagelse af opgaver, hvortil der er behov for tvang eller magtanvendelse, eller hvor politiets tilstedeværelse er nødvendig af sikkerhedsmæssige grunde.

Den foreslåede ordning vil ikke medføre ændringer i forhold til Folketingets Ombudsmands tilsynsvirksomhed i øvrigt.

Forslaget indebærer således, at retsgrundlaget for Folketingets Ombudsmands tilsyn med tvangsmæssige udsendelser vil fremgå af hjemrejseloven.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, stk. 1, vil Folketingets Ombudsmand skulle føre tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle meddele Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Forslaget indebærer endvidere, at tilsynet vil skulle omfatte de tvangsmæssige udsendelser, der finder sted på baggrund af afgørelser om udvisning efter udlændingelovens § 25, § 25 a, stk. 2, og § 25 b, afgørelser om udsendelse efter udlændingelovens § 27 b og afslag på ansøgninger om opholdstilladelse, afslag på forlængelser af opholdstilladelse og inddragelse af opholdstilladelser, hvori der er fastsat en udrejsefrist. Tilsynet vil også skulle omfatte tvangsmæssige udsendelser af EU-borgere såvel som tredjelandsstatsborgere.

Ved tvangsmæssig udsendelse forstås udsendelse af udlændinge, som ikke giver deres eksplicite samtykke til udsendelsen, og som derved må udsendes ved brug af tvang. Tvangsmæssig udsendelse kan enten ske som påset udrejse, hvor Hjemrejsestyrelsen overvåger udrejsen af landet, f.eks. ombordstigning på et fly eller et skib, eller som en ledsaget udsendelse, hvor politiet og Hjemrejsestyrelsen ledsager udlændingen til hjemlandet eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til ophold.

Tilsynet vil skulle omfatte tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Det betyder, at tilsynet i praksis omfatter tiden fra Hjemrejsestyrelsen konstaterer, at en udlænding ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, og frem til det tidspunkt, hvor Hjemrejsestyrelsens udsendelsessag afsluttes, herunder når udlændingen overleveres til andre landes myndigheder. Tilsynet vil også omfatte tidsrummet fra Hjemrejsestyrelsen første gang konstaterer, at udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist, uanset om udsendelsessagen i perioder ikke længere fremmes, f.eks. fordi udlændingen efterfølgende medvirker til udrejsen, men imidlertid ikke fortsætter hermed.

Det er afgørende, at tilsynet er uafhængigt og upartisk således, at der ikke opstår spørgsmål om inhabilitet mv. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at Folketingets Ombudsmand fortsat opfylder disse betingelser.

Folketingets Ombudsmand har efter ombudsmandslovens § 28 tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som Folketingets Ombudsmand bliver bekendt med under udøvelsen af sin virksomhed. Folketingets Ombudsmand er derfor forpligtet til ikke at offentliggøre personfølsomme oplysninger, ligesom oplysninger om flyafgange, tidspunkter, destinationer og lignende efter en konkret vurdering må hemmeligholdes. Ved udøvelsen af denne vurdering inddrages oplysninger og anmodninger fra Hjemrejsestyrelsen.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19,

stk. 2, vil tilsynet skulle udøves i overensstemmelse med ombudsmandsloven. Folketingets Ombudsmand vil ved tilsynet særligt skulle påse, at myndighedernes virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse. Folketingets Ombudsmand vil således skulle bedømme, om myndighederne handler i strid med gældende ret, herunder internationale forpligtelser og god forvaltningsskik, jf. ombudsmandslovens § 21. Folketingets Ombudsmand vil endvidere kunne bedømme forholdene ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, hvis Folketingets Ombudsmand som et led i tilsynet gennemfører inspektioner efter § 18 i ombudsmandsloven. Til brug for udførelsen af tilsynet vil Folketingets Ombudsmand have ret til at forlange oplysninger, dokumenter, udtalelser, indkaldelse til afhøring for retten, besigtigelse af tjenestesteder og lokaler, samt til uden retskendelse at inspicere private institutioner, hvor personer er eller kan være berøvet deres frihed, jf. ombudsmandslovens § 19.

Udsendelse af udlændinge, der ikke udrejser frivilligt, vil enten kunne ske ved en påset udrejse, hvor personale fra Hjemrejsestyrelsen overvåger udrejsen af landet, f.eks. ombordstigning i et fly eller et skib, eller der vil kunne være tale om ledsaget udrejse, hvor personale fra Hjemrejsestyrelsen og politiet ledsager udlændingen ud af landet til udlændingens hjemland eller et tredjeland, hvor udlændingen har ret til at tage ophold, jf. de foreslåede bestemmelser i § 1.

Tilsynet vil skulle omfatte både påsete og ledsagede udsendelser. Folketingets Ombudsmand vil efter den foreslåede bestemmelse i § 19 navnlig skulle føre tilsyn med de ledsagede udrejser, idet det må antages, at det særligt er her, at et tilsyn er relevant.

Tilsynet vil skulle være overordnet og generelt, hvorfor Folketingets Ombudsmand som led i tilsynet ikke vil skulle behandle konkrete klager over den enkelte sagsbehandler fra Hjemrejsestyrelsen eller politibetjenten. Sådanne klager skal behandles af de relevante klagemyndigheder. Der vil heller ikke skulle ske underretning af den udlænding, hvis sag Folketingets Ombudsmand vælger at se på, da der er tale om en generel kontrol med udsendelsesområdet.

Sager under politiklagenævnens ordning, herunder spørgsmål om eventuelle strafbare forhold begået af politipersonale i tjenesten, og klager over politipersonales adfærd i tjenesten, vil således fortsat skulle behandles af Den Uafhængige Politiklagemyndighed, ligesom dispositionsklager fortsat vil skulle behandles af Rigspolitiet eller statsadvokaterne, alt efter, om der er tale om dispositioner uden for eller inden for strafferetsplejen.

Eventuelle klager over en sagsbehandler fra Hjemrejsestyrelsen vil skulle indgives til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Folketingets Ombudsmand vil kunne modtage klager over konkrete forhold og tage sager op af egen drift i overensstemmelse med de almindelige regler i ombudsmandsloven, jf. ombudsmandslovens §§ 13 og 17. I så fald gælder det almindelige princip i ombudsmandslovens § 14, hvorefter Folketingets Ombudsmand ikke kan behandle klager over forhold, der kan indbringes for en anden forvaltningsmyndighed, før denne myndighed har truffet afgørelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, stk. 3, vil Folketingets Ombudsmands tilsyn skulle foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger fra Hjemrejsestyrelsen og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager. Tilsynet vil skulle omfatte tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse og frem til udsendelsen er gennemført.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle meddele Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed. Politiet vil i den forbindelse skulle bistå Hjemrejsestyrelsen, bl.a. med udsendelses- og magtanvendelsesrapporter og eventuel anden relevant dokumentation af tvang og magtanvendelse under konkrete udsendelsessager.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle løbende fremsende oplysninger til Folketingets Ombudsmand. Hjemrejsestyrelsen vil f.eks. fremsende oplysninger om kommende udsendelser, som er omfattet af Folketingets Ombudsmands tilsyn og oplysninger om udsendelsessager, som er omfattet af tilsynet, hvor der har været anvendt magt. Hjemrejsestyrelsen vil endvidere skulle fremsende en kvartalsvis redegørelse over alle ledsagede udsendelser, som er omfattet af tilsynet, uanset om der har været anvendt magt eller ej, og i overensstemmelse med politiets hidtidige praksis en årlig redegørelse om anvendelse af magtmidler i forbindelse med tvangsmæssige ledsagede udsendelser, som er omfattet af tilsynet. Fremsendelse af oplysninger herudover kan aftales mellem Folketingets Ombudsmand og Hjemrejsestyrelsen.

Folketingets Ombudsmand og Hjemrejsestyrelsen vil i løbet af året kunne indgå i en dialog vedrørende enkelte sager, procedurer mv.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, stk. 4, vil Folketingets Ombudsmand kunne være til stede under Hjemrejsestyrelsens udsendelse af udlændinge. Hjemrejsestyrelsen vil skulle sørge for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen, herunder fremskaffelse af billetter, visum, indlogering på hotel mv.

Når Folketingets Ombudsmand vil deltage i konkrete udsendelser, vil Folketingets Ombudsmand skulle forholde sig passivt og alene påse, hvorledes udsendelsen foregår. Folke-

tingets Ombudsmand hverken kan eller skal under tilsynet intervenere i eventuelle situationer, der måtte opstå under udsendelsen. Folketingets Ombudsmand vil have mulighed for at stille spørgsmål vedrørende den konkrete udsendelse og eventuelt efterfølgende indlede en undersøgelse af sagen. De spørgsmål, der relaterer sig til en konkret udsendelse, hvor tilsynet er til stede, vil skulle stilles til Hjemrejsestyrelsen og ikke til det tilstedeværende personale fra Hjemrejsestyrelsen og politiet.

Folketingets Ombudsmand vil kunne anvende de reaktionsmuligheder, der er hjemlet i ombudsmandslovens kapitel 7. Folketingets Ombudsmand vil således kunne fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt fremsætte sin opfattelse af sagen. Derudover vil Folketingets Ombudsmand kunne fremsætte forslag om, at procedurer eller sagsbehandling i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser, der er omfattet af tilsynets kompetence, ændres.

Hjemrejsestyrelsen vil skulle underrette Folketingets Ombudsmand løbende om forestående tvangsmæssige udsendelser. Folketingets Ombudsmand vil kunne rette henvendelse til Hjemrejsestyrelsen med et ønske om at deltage i en konkret udsendelse. Der vil kunne være tale om en vilkårligt udvalgt udsendelse, eller der vil kunne være tale om, at Folketingets Ombudsmand f.eks. via medierne er blevet bekendt med en forestående udsendelse, som Folketingets Ombudsmand ønsker at følge. Hjemrejsestyrelsen vil snarest muligt skulle orientere Folketingets Ombudsmand om den planlagte rejse.

Det bemærkes, at nogle planlagte udsendelser ikke vil kunne gennemføres, ligesom der vil kunne ske aflysning på et meget sent tidspunkt, f.eks. på grund af manglende samtykke til transit i et tredjeland, udlændingens manglende tilstedeværelse eller udlændingemyndighedernes udsættelse af udrejsefristen. Der vil således kunne opstå situationer, hvor en udsendelse, som Folketingets Ombudsmand har ønsket at påse, bliver aflyst i sidste øjeblik. Hjemrejsestyrelsen forudsættes snarest muligt at oplyse Folketingets Ombudsmand om aflysninger og begrundelserne herfor.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, stk. 5, afgiver Folketingets Ombudsmand en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 19, stk. 6, vil Folketingets Ombudsmand skulle føre tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den europæiske grænse- og kystvagt (Frontex-forordningen) med senere ændringer.

Bestemmelsen vil gennemføre artikel 51 i Frontex-forordningen. Efter denne bestemmelse opretter Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) en pulje

af observatører, der fører tilsyn ved tvangsmæssige udsendelser i henhold til forordningen.

Puljen af observatører skal vælges ud af organer, som er kompetente til at føre tilsyn med tvangsmæssige udsendelser af tredjelandsstatsborgere efter udsendelsesdirektivets artikel 8, stk. 6.

Folketingets Ombudsmand vil efter gældende ret være kompetent til at føre tilsyn med nationale tvangsmæssige udsendelser. Tilsynet vil skulle udøves i overensstemmelse med ombudsmandsloven. Folketingets Ombudsmand vil således alene have kompetence til at føre tilsyn med nationale myndigheder.

Med den foreslåede bestemmelse vil Folketingets Ombudsmand få kompetence til at føre tilsyn med udenlandske myndigheder i forbindelse med udsendelser efter forordningen. Det vil således være medarbejdere fra Folketingets Ombudsmand, som indgår i puljen af observatører i henhold til Frontex-forordningens artikel 51.

Folketingets Ombudsmand vil på anmodning fra Frontex skulle stille en medarbejder (observatør) til rådighed, som vil kunne føre tilsyn ved tvangsmæssige udsendelser. Hvis Folketingets Ombudsmand står i en ekstraordinær situation, der i væsentlig grad berører udførelsen af nationale opgaver, vil anmodningen fra Frontex dog kunne afslås. Frontex skal anmode Folketingets Ombudsmand om at stille en observatør til rådighed mindst 21 arbejdsdage før den planlagte udsendelse eller fem arbejdsdage før i tilfælde af en hurtig tilbagesendelsesindsats.

Folketingets Ombudsmand vil skulle indsætte observatører, som fører tilsyn ved tvangsmæssige udsendelser i henhold til reglerne i forordningen, dvs. tilbagesendelsesoperationer, jf. Frontex-forordningens artikel 50, og tilbagesendelsesindsatser, jf. Frontex-forordningens artikel 53.

Bestyrelsen i Frontex træffer på forslag fra den administrerende direktør afgørelse om antallet af observatører ved tvangsmæssig udsendelse, der skal stilles til rådighed til puljen, og deres profil.

Af bilag 1 til Frontex' bestyrelses beslutning af 6. december 2016 fremgår det, at antallet af observatører omfattet af puljen er fastsat til 50 personer. Det forventes på den baggrund, at Danmark fortsat vil skulle indmelde én observatør til puljen.

Folketingets Ombudsmand vil ved sit tilsyn skulle påse, at udsendelsen foretages i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og i overensstemmelse med forordningen. De Frontex medarbejdere, som deltager i en udsendelse,

vil således skulle overholde EU-retten, folkeretten samt de grundlæggende rettigheder og værtsmedlemsstatens nationale ret.

Tilsynet med tvangsmæssige udsendelser vil skulle udføres på grundlag af objektive og gennemsigtige kriterier, og omfatter hele tilbagesendelsesoperationen fra før afrejsen til overdragelsen af personerne i udsendelsesposition til det tredjeland, hvortil der sker udsendelse. Af bilag 1 til Frontex' bestyrelses beslutning af 6. december 2016 fremgår det således, at ethvert tilsyn, som udføres af observatøren ved tvangsmæssig udsendelse, gælder fra det tidspunkt, hvor personen, der er genstand for tilbagesendelsesoperationen, af de relevante myndigheder fysisk hentes fra det sted, hvor vedkommende befinder sig, med henblik på gennemførelse af den fysiske udsendelse, og frem til det tidspunkt, hvor personen overgives til myndighederne i modtagerstaten, eller det tidspunkt, hvor personen tilbagegives til afsenderlandets myndigheder i det tilfælde, at udsendelse af personen suspenderes eller aflyses.

I medfør af forordningens artikel 51, stk. 4, skal observatøren påse, at tilbagesendelsesoperationer og tilbagesendelsesindsatser gennemføres på korrekt vis under hele deres varighed. Folketingets Ombudsmand vil således bl.a. skulle føre tilsyn med, om udsendelsen sker under overholdelse af de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende principper i EU-retten samt folkeretten, herunder forpligtelser vedrørende beskyttelse af flygtninge og børns rettigheder.

De nærmere rammer for tilsynet vil blive fastlagt af Frontex. I modsætning til, hvad der vil gælde, når Folketingets Ombudsmand fører tilsyn med nationale udsendelser, vil tilsynet efter forordningen ikke skulle føres efter ombudsmandsloven.

Tilsynet vil i stedet skulle føres i henhold til Frontex-forordningens regler, samt de nærmere rammer, som Frontex måtte fastlægge.

Efter hvert tilsyn skal Folketingets Ombudsmand udarbejde en tilsynsrapport, som skal sendes til Frontex' administrerende direktør, til den ansvarlige for grundlæggende rettigheder, og til de relevante nationale myndigheder i alle medlemsstater, der er involveret i udsendelsen, jf. Frontex-forordningens artikel 50, stk. 5. Den administrerende direktør og de kompetente nationale myndigheder sikrer, om nødvendigt, en passende opfølgning herpå.

Folketingets Ombudsmand vil ikke som led i tilsynet skulle behandle konkrete klager, der relaterer sig til en tilbagesendelsesoperation eller tilbagesendelsesindsats, eller andre klager. Sådanne klager behandles efter en særlig klageordning, jf. Frontex-forordningens artikel 111.

Der henvises i øvrigt til 3.16 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 20

Det fremgår af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30, stk. 4, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse og uden udlændingens samtykke videregiver alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Det foreslås, at der som § 20, stk. 1, i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse svarende til udlændingelovens § 30, stk. 4.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet bør fremgå af hjemrejseloven således, at hjemrejseloven understøtter Hjemrejsestyrelsens varetagelse af opgaver vedrørende udlændinges udrejse.

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at Hjemrejsestyrelsen hurtigt og effektivt vil kunne igangsætte forberedelserne af en udlændings udrejse.

Efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 20, stk. 1, vil Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet til brug for en sag om udsendelse og uden udlændingens samtykke kunne videregive alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Der vil således skulle videregives sagsakter, herunder genpart af afgørelser, pas eller anden rejselægitimation, identitetspapirer og andre oplysninger fra sagen, som vil kunne være nødvendige for endeligt at fastlægge udlændingens identitet, fremskaffe rejselægitimation og i øvrigt tilrettelægge og planlægge udsendelsen af den pågældende.

Det vil som hidtil ikke skulle være et krav, at udlændingen er meddelt endeligt afslag på opholdstilladelse. Der vil endvidere skulle ske videregivelse af sagsakter, uanset om udlændingens udrejsefrist er overskredet eller forlænget. Udsendelsesforberedelserne vil således kunne iværksættes af Hjemrejsestyrelsen allerede inden udrejsefristens udløb.

Efter bestemmelsen vil udlændingemyndighederne og dom-

stolene skulle videregive sagsakter til Hjemrejsestyrelsen, uanset om sagen måtte indeholde oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller andre fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om strafbare forhold.

Undtaget herfra vil dog være oplysninger, som er indgået i justitsministerens vurdering af, om en udlænding er til fare for statens sikkerhed, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 1, og som justitsministeren, jf. udlændingelovens § 45 b, stk. 2, 2. pkt., har truffet bestemmelse om af sikkerhedsmæssige grunde ikke kan videregives til den udlændingemyndighed, der skal træffe afgørelse i sagen.

Det foreslås endvidere, at der som § 20, stk. 2, i hjemrejseloven indsættes en bestemmelse, hvorefter indkvarteringsoperatøren for det indkvarteringssted, hvor en udlænding er indkvarteret, uden udlændingens samtykke vil kunne videregive oplysninger til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse eller frafalder ansøgning herom.

Formålet med forslaget er at sikre, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne modtage de nødvendige oplysninger om en udlændings forhold til brug for planlægningen af udlændingens udrejse, herunder i forhold til at planlægge og sammensætte relevante hjemrejseforberedende tiltag.

Med videregivelsen sikres endvidere, at Hjemrejsestyrelsens generelle vidensniveau om udlændinge, der vil skulle udrejse, øges, således at tilrettelæggelsen af udsendelsesarbejdet vil kunne styrkes. Oplysningerne vil blandt andet kunne indgå i vurderingen af, om der er behov for at etablere særlige initiativer målrettet udlændinge, hvor særlige forhold eller problematikker gør sig gældende.

Det vil skulle være Hjemrejsestyrelsen, der foretager vurderingen af, hvornår det vil være relevant at indhente oplysninger fra indkvarteringsoperatøren.

Der vil kunne ske videregivelse af oplysninger om udlændingens baggrund, uddannelse, erhvervs erfaring, kompetencer og helbredsmæssige oplysninger. Der vil dermed kunne være tale om almindelige personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6, særlige kategorier af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9 og oplysninger om strafbare forhold, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 10.

Videregivelsen vil kunne ske uden udlændingens samtykke. Det er i den forbindelse ministeriets vurdering, at videregivelsen af oplysninger om udlændingen sker inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, artikel 9, stk. 2, litra g, og artikel 10, 1. pkt. jf. hjemrejselovens § 20.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 21

Det følger af udlændingelovens kapitel 8, hvilke kompetence- og klageregler der gælder på udlændingelovens område.

Som udgangspunkt har Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration kompetence til at træffe afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser, jf. udlændingelovens § 46, mens Udlændingenævnet som udgangspunkt har kompetence til at behandle klagesager, jf. udlændingelovens § 46 a, dog således at Flygtningenævnet har kompetence til at behandle asylrelaterede klagesager, jf. udlændingelovens § 53 a.

Efter udlændingelovens § 46 e, 2. pkt., har indkvarteringsoperatøren bl.a. kompetence til at træffe afgørelser efter § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om meddelelse af pålæg om at medvirke til at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften på indkvarteringsstedet. Forvaltningsloven finder også anvendelse i forbindelse med sådanne afgørelser, når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt. Udlændingestyrelsen har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., jf. § 46 e, 4. pkt.

Af udlændingelovens § 48, fremgår det bl.a., hvilke afgørelser politiet kan træffe efter udlændingeloven.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., kan Rigspolitichefen eller politidirektøren bl.a. træffe afgørelser efter udlændingelovens §§ 30, 34, 36, 37 c, stk. 5, 37 d, stk. 1 og 3, 37 e, stk. 1 og 4, 37 g og 37 j, 40, stk. 10 og 43, stk. 2 og 3 (om bl.a. udrejse, meldepligt, frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- og brevkontrol samt optagelse af fingeraftryk og personfoto (biometri)).

Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 3. pkt.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene har Hjemrejsestyrelsen – foruden politiet – siden den 1. august 2020 haft kompetence til at træffe afgørelser om meldepligt efter udlændingelovens § 34 for udlændinge uden lovligt ophold, og Udlændingestyrelsen

har – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om meldepligt for udlændinge med processuelt ophold.

Efter ressortoverførelsen er det som udgangspunkt Hjemrejsestyrelsen, der har kompetencen til at træffe afgørelser efter den foreslåede hjemrejselov.

Det foreslås på den baggrund at indsætte et kapitel om klage- og kompetenceregler i den foreslåede hjemrejselov.

Det foreslås i § 21, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov, at afgørelser efter hjemrejseloven med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-5, træffes af Hjemrejsestyrelsen.

Forslaget indebærer, at det som udgangspunkt vil være Hjemrejsestyrelsen, der skal have kompetencen til at træffe afgørelse efter bestemmelserne i den foreslåede hjemrejselov, og at undtagelserne til denne hovedregel vil være angivet i bestemmelsens stk. 2-5. Hjemrejsestyrelsen vil således kunne træffe afgørelse vedrørende hovedparten af reglerne om bl.a. udrejse, udsendelse og motivationsfremmende foranstaltninger i den foreslåede hjemrejselov.

Hjemrejsestyrelsen har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 1. pkt., jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4, 2. pkt. Dette svarer til, at Udlændingestyrelsen ligeledes har kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., jf. udlændingelovens § 46 e, 4. pkt.

Det foreslås i § 21, stk. 2, 1. pkt., at afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 1. pkt., om meddelelse af pålæg til en udlænding om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, skal kunne træffes af indkvarteringsoperatøren.

Forslaget indebærer, at indkvarteringsoperatøren kan meddele en udlænding pålæg om at udføre de nødvendige opgaver i de situationer, hvor udlændingen tilsidesætter forpligtelsen til at medvirke til udførelsen af de nødvendige opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringscenteret.

Det foreslås videre i § 21, stk. 2, 2. pkt., at forvaltningsloven også skal finde anvendelse i forbindelse med indkvarteringsoperatørens afgørelser efter 1. pkt., når indkvarteringsoperatøren er en privat organisation eller et privat selskab, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 21, stk. 3, 1. pkt., skal vedkommende politidirektør kunne træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 11 om pålæg af foranstalt-

ninger i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse herunder til en udlænding i transit i en dansk lufthavn, når det er nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen befinder sig, eller hvor udlændingen er i transit i en dansk lufthavn, vil have kompetence til at pålægge udlændingen foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse i § 11.

I medfør af de hidtil gældende regler i udlændingeloven var kompetencen delt mellem Rigspolitichefen og politidirektørerne. Baggrunden for ændringen af kompetencen er, at denne type afgørelse har tæt tilknytning til nogle af de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 21, *stk. 3, 2. pkt.*, skal vedkommende politidirektør kunne træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, om meldepligt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejse.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen befinder sig, vil have kompetence til at pålægge udlændingen meldepligt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejse efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1.

I medfør af de hidtil gældende regler i udlændingeloven var kompetencen delt mellem Rigspolitichefen og politidirektørerne. Baggrunden for ændringen af kompetencen er, at denne type afgørelse har tæt tilknytning til de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 21, *stk. 4*, kan vedkommende politidirektør træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter hjemrejselovens § 16.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen antræffes vil have kompetence til at træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16. I medfør af de hidtil gældende regler i udlændingeloven var kompetencen delt mellem Rigspolitichefen og politidirektørerne.

Baggrunden for ændringen af kompetencen er, at disse afgø-

relser har tæt tilknytning til de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Den foreslåede bestemmelse vil svare til den foreslåede bestemmelse om nyaffattelse af udlændingelovens § 48, jf. § 25, nr. 71, hvorefter politidirektøren også kan træffe afgørelse om frihedsberøvelse.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Det foreslås endelig, at vedkommende politidirektør efter § 21, *stk. 5*, skal kunne træffe afgørelse om at tage dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastslå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, eller som må antages at være af betydning for sagens oplysning, i bevaring efter den foreslåede bestemmelse i § 18.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen skal forsøge at få udlændingens samtykke til at få udleveret udlændingens dokumenter eller genstande. Hvis samtykket ikke kan opnås, vil indgrebet kunne ske efter retskendelse, medmindre øjemedet vil forspildes. Er der risiko for, at øjemedet vil forspildes, vil politiet efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kunne foretage beslaglæggelsen uden forudgående retskendelse.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Der henvises i øvrigt til 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 22

Det følger af udlændingelovens kapitel 8, hvilke kompetence- og klageregler der gælder på udlændingområdet.

Udlændingelovens § 46 a angiver, hvilke af Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter udlændingeloven, der kan påklages og hvortil.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter udlændingeloven som udgangspunkt påklages til Udlændingenævnet, jf. dog bestemmelsens stk. 4 og 6 og § 53 a.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 6, kan bl.a. følgende afgørelser ikke påklages: Udlændingestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og 10 (opholds- og

underretningspligt), § 42 d, stk. 2, 1. pkt. (meddelelse af pålæg til en udlænding om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet), § 42 d, stk. 2, 2. pkt. (flyttepåbud grundet manglende opfyldelse af pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet) og udlændingelovens § 46 e (Udlændingestyrelsens afgørelser ved klage over indkvarteringsoperatørernes afgørelser).

Efter udlændingelovens § 46 e, 4. pkt., kan indkvarteringsoperatøren afgørelser efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om pålæg om at udføre nødvendige opgaver på indkvarteringsstedet, påklages til Udlændingestyrelsen. Udlændingestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter 4. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. 5. pkt. Udlændingestyrelsen har ligeledes kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Udlændingelovens § 48 angiver bl.a., hvilke af de afgørelser, som politiet kan træffe efter udlændingeloven, der kan påklages og hvortil.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., kan Rigspolitichefen eller politidirektøren bl.a. træffe afgørelser efter § 34, § 36, § 40, stk. 10 og § 43, stk. 2, om bl.a. meldepligt og frihedsberøvelse.

Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen, jf. 3. pkt.

Afgørelser om ydelse af hjælp efter udlændingelovens § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen, jf. 4. pkt.

De afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt., og stk. 2 og 3.

Som følge af ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Hjemrejsestyrelsen – foruden politiet – siden den 1. august 2020 haft kompetence til at træffe afgørelser om meldepligt efter udlændingelovens § 34 for udlændinge uden lovligt ophold, og Udlændingestyrelsen har – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om meldepligt for udlændinge med processuelt ophold.

Afgørelser om meldepligt truffet af henholdsvis Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen kan derfor aktuelt påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt.

Politiets afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren, jf. bestemmelsens 7. pkt. Afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan i øvrigt ikke påklages til en anden myndighed.

Politiets afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan jf. udlændingelovens § 48, stk. 1, ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren, jf. bestemmelsens 7. pkt. Afgørelser efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, kan i øvrigt ikke påklages til en anden myndighed.

Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter udlændingelovens § 48, stk. 3, 1. pkt., af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Politidirektørernes eller Rigspolitichefens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter bl.a. udlændingelovens § 36, kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter udlændingelovens §§ 37 eller 37 k.

Klager efter § 48 har ikke opsættende virkning.

Det foreslås i § 22, *stk. 1*, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser vil skulle kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. dog den foreslåede bestemmelses stk. 3 og stk. 4, 2. pkt.

Forslaget indebærer, at Udlændingenævnet som hovedregel vil være klageinstans for Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter de bestemmelser, der foreslås med dette lovforslag.

Afgørelsestyper, som kan påklages til Udlændingenævnet efter hjemrejselovens bestemmelser, vil skulle behandles på samme måde, som de sager Udlændingenævnet behandler efter udlændingeloven. Udlændingenævnets behandling af sager efter hjemrejseloven vil således kunne undergå behandling på et mundtligt eller skriftligt nævnsmøde, på formandskompetencen eller sekretariatskompetencen i medfør af udlændingelovens § 52 c, stk. 4-8.

En klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelse vil i henhold til almindelige forvaltningsretlige regler ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Der vil være adgang til almindelig domstolsprøvelse af Udlændingenævnets afgørelser efter grundlovens § 63.

Det foreslås i § 22, *stk. 2*, at klage til Udlændingenævnet over de afgørelser, der er nævnt i stk. 1 og stk. 5, skal være indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, og at Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, i særlige tilfælde kan beslutte,

at en klage skal behandles, selvom klagen er indgivet efter udløb af fristen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at Udlændingenævnet som hidtil alene vil kunne behandle klager over afgørelser, hvis klagen er indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, men at Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, i særlige tilfælde vil kunne beslutte, at en klage skal behandles, selvom klagen er indgivet efter udløb af fristen. Den foreslåede bestemmelse svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Som det fremgår ovenfor og af lovforslagets afsnit 3.18, vil kompetencen til at behandle klager over meldepligt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 12, hvor Udlændinge- og Integrationsministeriet (tidligere Rigspolitichefen) i dag er klageinstans i forhold til Hjemrejsestyrelsens og Udlændingestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 34 (meldepligt), således blive overført til Udlændingenævnet.

Bestemmelsen om klagefristen på 8 uger vil også finde anvendelse i forbindelse med klage over afgørelser om meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12.

Efter den foreslåede § 22, *stk. 3*, kan Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter §§ 3 og 4, § 5, stk. 3, § 7, § 8, § 9, stk. 2, 2. pkt., og § 13, stk. 1, 2 og 4, ikke påklages. Hjemrejsestyrelsens afgørelser i sager efter § 13, stk. 6, kan heller ikke påklages.

Efter den foreslåede bestemmelse vil Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i § 3 (medvirken), § 4 (fritagelse for digital kommunikation), § 5, stk. 3 (hjemrejsekontrakt), § 7 (afholdelse af udgifter forbundet med udrejsen), § 8 (hjemrejsestøtte), § 9, stk. 2, 2. pkt. (flyttepåbud), og § 13, stk. 1, 2 og 4 (opholds- og underretningspligt) ikke kunne påklages. Ligeledes vil Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 6, ikke kunne påklages. Der vil således ikke være adgang til at indbringe sådanne afgørelser for anden administrativ myndighed.

Afgørelserne efter den foreslåede § 13, stk. 1, 2 og 4, og § 9, stk. 2, 1. pkt. og 2. pkt., som ikke vil kunne påklages efter hjemrejseloven, svarer til de afgørelser, der i dag træffes i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 8 og 10, og udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. og 2. pkt., og som heller ikke kan påklages efter udlændingeloven.

Afgørelser efter den foreslåede § 13, stk. 6, svarer til § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, der vil kunne sættes i kraft på et tidspunkt bestemt af udlændinge- og

integrationsministeren, jf. § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det forudsættes, at der ikke kan klages over afgørelser om opholdspligt efter bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 97.

Det foreslås derfor, at afgørelser efter den foreslåede § 13, stk. 6, ikke vil kunne påklages. For en nærmere gennemgang af indholdet af § 13, stk. 6, henvises til bemærkningerne herom.

Det foreslås med nærværende lovforslag at ophæve § 1, nr. 14 og § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, idet bestemmelsen i stedet skal indgå i den foreslåede hjemrejselov som § 13, stk. 6, og at ministeren efter den foreslåede § 24, stk. 2, vil kunne fastsætte tidspunktet for bestemmelsens ikrafttræden.

Det foreslås derfor, at udlændinge- og integrationsministeren også fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af den foreslåede § 22, stk. 3, 2. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 24, stk. 2.

Det foreslås endvidere i § 22, *stk. 4, 1. pkt.*, at indkvarteringsoperatørens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 1. pkt., kan påklages til Hjemrejsestyrelsen.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser i sager, der påklages efter § 22, stk. 4, 1. pkt., kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. den foreslåede bestemmelse i § 22, stk. 4, 2. pkt.

Forslaget indebærer, at indkvarteringsoperatørens afgørelser om at meddele et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet kan påklages til Hjemrejsestyrelsen, og at Hjemrejsestyrelsens afgørelser i sager, hvor indkvarteringsoperatøren har meddelt en udlænding et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, ikke kan indbringes for en anden administrativ myndighed. Hjemrejsestyrelsen vil således træffe den endelige administrative afgørelse i sådanne sager.

Det foreslåede svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 46 e, 5. pkt., i forhold til afgørelser efter udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt. Udlændingestyrelsen træffer således også den endelige afgørelse i de tilsvarende sager efter udlændingeloven.

Det foreslås i § 22, *stk. 5*, at politidirektørens afgørelser efter § 11 og efter § 12, stk. 1, skal kunne påklages til Udlændingenævnet.

Forslaget indebærer, at politidirektørens afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i § 11 (foranstaltninger for at sikre en udlændings tilstedeværelse) og § 12, stk. 1 (pålæg om at give møde på nærmere angivne tidspunkter), vil kunne påklages til Udlændingenævnet i lighed med Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter de foreslåede § 11 og § 12, stk. 1.

Klagen over politiets afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i § 11 og § 12, stk. 1, skal som udgangspunkt være indgivet inden 8 uger efter, klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. den foreslåede § 22, stk. 2.

En klage over politiets afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i § 11 og § 12, stk. 1, vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Forslaget er i det væsentligste en videreførelse af udlændingeloven § 34, stk. 7, der med lovforslaget foreslås ophævet.

Det foreslås endeligt, at der i § 22, *stk. 6, 1. pkt.*, indsættes en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser om frihedsberøvelse efter den foreslåede § 16, i den foreslåede hjemrejselov, til Rigspolitichefen.

Rigspolitiet er overordnet myndighed for politikredsene og besidder ligesom politidirektørerne en betydelig sagkundskab i forhold til at kunne træffe afgørelse om bl.a. frihedsberøvelse, som i høj grad beror på en politifaglig vurdering. Endelig ses denne struktur også at følge den sædvanlige klageadgang for politiets dispositioner uden for straffetretsplejen, som er nærmere reguleret i retsplejeloven.

Den foreslåede bestemmelse ændrer endvidere ikke på adgangen til en to-instans prøvelse af afgørelser om frihedsberøvelse.

Den foreslåede klageadgang over administrativ frihedsberøvelse efter den foreslåede § 22, stk. 6, i den foreslåede hjemrejselov, følger den med lovforslaget foreslåede nyaffattelse af udlændingelovens § 48, hvorved kompetencen til at træffe afgørelse om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, tillægges politidirektøren med klageadgang til Rigspolitichefen, jf. den foreslåede § 25, nr. 71.

Rigspolitiets afgørelse i klagesagen skal være skriftlig.

En klage over politiets afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 16, vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 22, *stk. 6, 2. pkt.*, vil politidirektørens afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse § 16, kun kunne

påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter udlændingelovens § 37 eller 37 k.

Det svarer til, hvad der allerede gælder i dag i forhold til frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36. Spørgsmålet om, hvorvidt en afgørelse om frihedsberøvelse i forbindelse med udsendelse kan påklages administrativt, vil således – som hidtil – bero på dels, om kompetencen til at træffe afgørelse er henlagt til politiet, dels om politiets afgørelse kan indbringes for domstolene.

Der henvises i øvrigt til 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås endeligt, at der i § 22, *stk. 7*, indføres en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser efter § 18 om beslaglæggelse af genstande til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Dette svarer til, hvad der allerede gælder i dag i forhold til klagemulighed ved beslaglæggelse af genstande efter udlændingelovens § 40, stk. 10. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at retstilstanden for klageadgang ved beslaglæggelse efter hjemrejseloven og udlændingelovens bestemmelser, bør være den samme.

Derudover fremgår det af den foreslåede bestemmelse i § 18, stk. 2, at retsplejelovens kapitel 72 og 73 og reglerne om beslaglæggelse i retsplejelovens kapitel 74 finder anvendelse i samme omfang som i sager, der angår forbrydelser, der kan medføre fængselsstraf, finder anvendelse på afgørelser om at tage genstande i bevaring efter § 18, stk. 1.

Beslaglæggelse af dokumenter og genstande, som ønskes taget i bevaring, og ransagning i forbindelse hermed, skal således, hvis der ikke foreligger samtykke, ske efter retskendelse, medmindre øjemedet vil forspildes ved at afvente en sådan kendelse. Hvis beslaglæggelsen gennemføres uden forudgående retskendelse, skal beslaglæggelsen prøves ved domstolen inden 24 timer.

Denne mulighed for dobbelt prøvelse af politiets indgreb efter hjemrejselovens § 18, svarer til den, der fremgår af udlændingelovens § 40, stk. 10, om beslaglæggelse.

Udlændinge- og integrationsministerens afgørelse i klagesagen skal være skriftlig.

En klage over politiets afgørelse efter den foreslåede § 18 i den foreslåede hjemrejselov vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. og 2. pkt., at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 1-3 og 7, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 2. pkt. eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 3 og 5, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 40, stk. 6, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Efter udlændingelovens § 60, stk. 2, kan overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

På den baggrund overføres blandt andet bestemmelserne om kontrolforpligtelser for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, til den foreslåede hjemrejselov. Se nærmere herom i afsnit 3.10 og 3.11 samt §§ 11-13 og bemærkningerne hertil.

Det foreslås derfor, at udlændingelovens bestemmelser om straf for overtrædelse af bl.a. kontrolforpligtelser, som er pålagt udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ligeledes overføres til hjemrejseloven, og at bestemmelserne i udlændingeloven om straf ændres.

Det foreslås således i § 23, stk. 1, at overtrædelse af § 3, stk. 1, om pligt til medvirken straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Overtrædelse af et flyttepåbud efter § 9, stk. 2, 2. pkt., foranstaltninger meddelt i medfør af § 11, meldepligt efter § 12, stk. 1, opholdspligt efter § 13, stk. 1, eller hvis udlændingen overtræder § 13, stk. 3, skal straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder. Overtrædelse af et pålæg om opholdspligt efter § 13, stk. 6, skal straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alle udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, som ikke er

omfattet af det skærpede kontrolregime, og som overtræder en forpligtelse nævnt i den foreslåede bestemmelse. Udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime er udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetaget fængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1 og udlændinge der er udvist efter udlændingelovens § 25. Udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime skal straffes efter en foreslåede § 23, stk. 2, hvis de overtræder pålagte kontrolforpligtelser, jf. nedenfor i bemærkningerne til stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 omfatter således både afviste asylansøgere, der ikke medvirker til deres udrejse og andre udlændinge, som ikke er omfattet af det skærpede kontrolregime.

Efter den foreslåede § 23, stk. 1, 1. pkt., vil overtrædelse af forpligtelsen til at medvirke til sin udrejse, til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til at udrejse i øvrigt efter den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 1, kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt., vil det ikke være en betingelse, at der foreligger skærpende omstændigheder. Medvirker en udlænding ikke til sin udrejse, eller til tilvejebringelse af rejsedokumenter og til at udrejse i øvrigt efter den foreslåede § 3, stk. 1, vil udlændingen kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Bestemmelsen vil således – som hidtil i udlændingeloven – være overtrådt ved simpel uagtsomhed.

Udlændingen vil således kunne straffes hvis den pågældende ikke medvirker til at fastlægge sin identitet, til at fremskaffe rejselægitimation, herunder ved at udfylde og indgive ansøgning om rejselægitimation, visum, indrejsetilladelse til udenlandske repræsentationer mv., og om fornødent give frivilligt møde på en repræsentation med henblik på endelig identifikation og udstedelse af rejsedokumenter. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 og bemærkningerne til den foreslåede § 3.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 1. pkt., svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt. Der foreslås alene en præcisering af gældende ret i forhold til strafferammen på 1 år. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at senere ændringer af udlændingeloven ikke på en retvisende måde afspejler lovgivers hensigt om en strafferamme på 4 måneder for overtrædelser begået af andre udlændinge uden lovligt ophold end udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933, efter at stk. 2 blev indsat i udlændingelovens § 60, hvorefter udlændinge på tålt ophold blev omfattet af denne bestemmelse i stedet for § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat. Det er dog Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at anklagemyndigheden har været opmærksom på

den af lovgiver tilsigtede strafferamme, jf. Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underrettnings- og meldepligt pkt. 5.3. Retstilstanden vil således være den samme som hidtil.

Der vil efter den foreslåede § 23, stk. 1, 2. pkt., kunne straffes for overtrædelse af pålæg om deponering af pas og billet mv., pålæg om at tage ophold et bestemt sted eller at give møde på bestemte tidspunkter efter den foreslåede bestemmelse i § 11, stk. 1. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 og bemærkningerne til den foreslåede § 11.

En udlænding, der af Hjemrejsestyrelsen anvises til at tage ophold et bestemt sted efter den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 2. pkt. (flyttepåbud), vil efter bestemmelsen ligeledes kunne straffes for ikke at efterkomme et pålagt flyttepåbud. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.9 og bemærkningerne til den foreslåede § 9.

Derudover vil der kunne straffes for manglende overholdelse af en pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 1, og en pålagt opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 1. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 og bemærkningerne til de foreslåede § 12 og § 13.

Endvidere indebærer den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., at en udlænding vil kunne straffes, hvis den pågældende gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, lægger hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelsen af ro og orden på indkvarteringsstedet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 og bemærkningerne til den foreslåede § 13, stk. 3.

Straf for gennem voldelig eller truende adfærd at ligge hindringer i vejen for driften af et indkvarteringssted efter den foreslåede § 23, stk. 1, 2. pkt., jf. § 13, stk. 3, vil være subsidiær i forhold til straffelovens bestemmelser. Hvis et forhold falder ind under en bestemmelse i straffeloven, vil den foreslåede bestemmelse således ikke blive anvendt. Det gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5636, og gældende ret vil således blive videreført. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 13, stk. 3.

Da anvendelse af den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., vil være subsidiær i forhold til straffelovens bestemmelser for så vidt angår voldelig og truende adfærd på et indkvarteringssted, vil voldelig adfærd som nævnt i den foreslåede bestemmelse alene have et selvstændigt anvendelsesområde i tilfælde, der svarer til de tilfælde, der er omfattet af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1. Det gælder

allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5637, og gældende ret vil således blive videreført.

Da den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 3, tilsigter at regulere udlændinges uønskede adfærd på et indkvarteringssted i forhold til medarbejdere og andre beboere, og da strafferammen i den foreslåede bestemmelse § 23, stk. 1, 2. pkt., er højere end i ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 1, forudsættes den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., anvendt frem for ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 1, jf. § 18, stk. 1. Det gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5637, og gældende ret vil således blive videreført.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., for så vidt angår voldelig og truende adfærd på et indkvarteringssted vil endvidere have et selvstændigt anvendelsesområde ved siden af straffelovens § 266, idet også tilfælde, hvor truslen drejer sig om simpel vold, jf. straffelovens § 244, er omfattet af den foreslåede bestemmelse. Det gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 5637, og gældende ret vil således blive videreført.

Den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 1, 2. pkt., svarer i sit indhold til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt. Der foreslås alene en præcisering af gældende ret i forhold til strafferammen på 1 år. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at senere ændringer af udlændingeloven ikke på en retvisende måde afspejler lovgivers hensigt om en strafferamme på 4 måneder for overtrædelser begået af andre udlændinge uden lovligt ophold end udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933, efter at stk. 2 blev indsat i udlændingelovens § 60, hvorefter udlændinge på tålt ophold blev omfattet af denne bestemmelse i stedet for § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat. Det er dog Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at anklagemyndigheden har været opmærksom på den af lovgiver tilsigtede strafferamme, jf. Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underrettnings- og meldepligt pkt. 5.3. Retstilstanden vil således være den samme som hidtil.

Bestemmelserne omfattet af den foreslåede § 23, stk. 1, 2. pkt., vil – som hidtil i udlændingeloven – være overtrådt ved simpel uagtsomhed.

Ved skærpende omstændigheder forstås gentagne overtrædelser og overtrædelser i gentagelsestilfælde. Overtræder en udlænding uden lovligt ophold, der ikke er omfattet af det skærpede kontrolregime, eksempelvis sine kontrolforpligtelser – dvs. opholds- og meldepligt – gentagne gange skal straffen udmåles herefter, ligesom strafudmålingen i gentagelsestilfælde skal reflektere, at udlændingen tidligere har begået overtrædelser af sine forpligtelser og er dømt herfor.

Det fremgår af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt pkt. 5.3, at det på baggrund af retspraksis er Rigsadvokatens opfattelse, at sager om afviste

asylansøgeres overtrædelse af kontrolforpligtelser i 1.-2. gangstilfælde skal afgøres efter udgangspunkterne i skemaet nedenfor:

Antal overtrædelser	
Ca. 1-10 overtrædelser	Advarsel
Ca. 20-25 overtrædelser	Bøde 1.000 kr.
Ca. 26-100 overtrædelser	Bøde 1.500 kr.
Ca. 100-400 overtrædelser	Fængsel i 7-10 dage
Ca. 500 overtrædelser	Fængsel i 14 dage
Ca. 1.000 overtrædelser	Fængsel i 30 dage
Ca. 1.200-1.400 overtrædelser	Fængsel i 40 dage

Det fremgår endvidere af Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt pkt. 5.3., at anklagemyndigheden i 3. gangstilfælde og derover skal overveje, om der er grundlag for at nedlægge påstand om fængselsstraf.

Det er hensigten at straffniveaulet videreføres. Der henvises i den forbindelse også til afsnit 3.19.1.

Det foreslås endvidere i bestemmelsens 3. pkt., at overtrædelse af et pålæg om opholdspligt efter § 13, stk. 6, skal kunne straffes med bøde eller under skærpene omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder.

Afgørelser efter den foreslåede § 13, stk. 6, svarer til § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, der vil kunne sættes i kraft på et tidspunkt bestemt af udlændinge- og integrationsministeren, jf. § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det forudsættes, at udlændinge, der ikke overholder opholdspligt pålagt efter bestemmelsen, vil kunne straffes, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 97.

Det foreslås derfor, at overtrædelser af den foreslåede § 13, stk. 6, vil kunne straffes med bøde eller i særligt skærpene tilfælde med fængsel indtil 4 måneder. For en nærmere gennemgang af indholdet af § 13, stk. 6, henvises til bemærkningerne herom.

Ved skærpene omstændigheder forstås gentagne overtrædelser og overtrædelser i gentagelsestilfælde. Overtrædes forpligtelsen gentagne gange skal straffen udmåles herefter, ligesom strafudmålingen i gentagelsestilfælde skal reflektere, at udlændingen tidligere har begået overtrædelser af sine forpligtelser og er dømt herfor.

Det foreslås med nærværende lovforslag at ophæve § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, jf. den foreslåede § 29, nr. 1, idet bestemmelsen i stedet skal indgå i hjemrejseloven som § 13, stk. 6.

Det foreslås derfor, at udlændinge- og integrationsministeren også fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af den foreslåede § 23, stk. 1, 3. pkt. Der henvises til bemærkningerne til § 24, stk. 2.

Det foreslås i § 23, stk. 2, at overtrædelse af pålæg om meldepligt efter de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 2-4, opholdspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, og underretningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 4, straffes med fængsel indtil 2 år.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte udlændinge, som er omfattet af det skærpede kontrolregime, der gælder for udlændinge på tålt ophold, udlændinge der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1 og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25. Dette gælder allerede i dag, jf.

Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 100 og 102, og gældende ret vil således blive videreført.

Den foreslåede bestemmelse svarer til udlændingelovens § 60, stk. 2, dog således at strafferammen ændres fra 1 år og 6 måneder til 2 år under hensyn til, at det foreslås, at hjemrejseloven træder i kraft den 1. juni 2021, og under hensyn til den allerede vedtagne bestemmelse i § 1, nr. 24, jf. § 14, stk. 4, i lov nr. 174 af 27. februar 2019, hvor det er forudsat, at strafferammen for udlændinge omfattede af det skærpede kontrolregime, der overtræder deres pålagte opholds-, underretnings- eller meldepligt, den 1. juni 2021 skal stige til fængsel indtil 2 år.

Der gælder allerede i dag en højere strafferamme for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, idet lovgiver har forudsat, at det skal afspejles i strafferammen og straffenniveauet, at der er tale om udlændinge, der er uønskede her i landet, idet de har begået grove forbrydelser eller lignende, og derfor er udelukket fra opholdstilladelse eller udvist af landet, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 64, og det foreslås at den højere strafferamme og den højere straffeniveau videreføres i den foreslåede hjemrejselov.

Det forudsættes, at retten som udgangspunkt vil skulle udmåle straffen for overtrædelser af opholds-, underretnings- og meldepligt efter de foreslåede § 12, stk. 2-4 og § 13, stk. 2 og stk. 4, efter et takstmæssigt fastlagt straffniveau. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 100f, og gældende ret vil således blive videreført. De foreslåede takstmæssige straffniveauer fremgår af bilag 1 til lovforslaget.

Den foreslåede forhøjelse af strafudmålingsniveauet indebærer, at udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime fremover skal idømmes en som udgangspunkt højere straf end i dag, hvis de overtræder deres pålagte opholds-, underretnings- og meldepligt. Der henvises til Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 101, hvor det anføres, at strafskærpelserne træder i kraft den 1. juni 2021.

De foreslåede skærpelser af straffen har til formål at sikre, at det har klare konsekvenser for den enkelte udlænding, der ikke overholder de pålagte kontrolforpligtelser. Formålet er endvidere at bidrage til at forhindre nye overtrædelser af kontrolforpligtelserne, og at forpligtelserne dermed i højere grad overholdes. Formålet er også – ved at forebygge overtrædelser – at sikre, at Hjemrejsestyrelsen løbende får oplysninger til brug for Hjemrejsestyrelsens kontrol med udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis

opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 101, og gældende ret vil således blive videreført.

De foreslåede skærpelser af straffen vil omfatte udlændinge på tålt ophold, udlændinge udvist ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter den foreslåede § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, der kan udsendes tvangsmæssigt, uanset hvilket opholdsgrundlag de tidligere har haft, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, og som kan udsendes tvangsmæssigt, uanset hvilket opholdsgrundlag de tidligere har haft. De foreslåede strafskærpelser vil også omfatte de udlændinge på tålt ophold, som ikke længere er pålagt opholdspligt, fordi denne kontrolforanstaltning er ophævet ved dom eller administrativ afgørelse, men som fortsat eller på ny er pålagt meldepligt efter den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 2. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 102, og gældende ret vil således blive videreført.

Det betyder f.eks., at udgangspunktet for strafudmålingen vil være 60 dages fængsel for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned i førstegangstilfælde. I andegangstilfælde vil straffen som udgangspunkt være 3 måneders fængsel for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned, mens straffen i tredjegangstilfælde som udgangspunkt vil være 6 måneders fængsel for 6-9 overtrædelser pr. kalendermåned, og i fjerdegangstilfælde vil straffen som udgangspunkt være 9 måneders fængsel for samme antal overtrædelser pr. kalendermåned, jf. nærmere herom bilag 1. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 102, og gældende ret vil således blive videreført.

De foreslåede strafudmålingsniveauer indebærer, at der allerede ved 10 overtrædelser inden for en kalendermåned sker en skærpelse af straffen. Der foreslås ikke i de takstmæssige straffniveauer fastsat en yderligere skærpelse af straffen ved et højere antal overtrædelser inden for en kalendermåned. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 102, og gældende ret vil således blive videreført.

Hvis antallet af overtrædelser er betydeligt højere end 10 inden for en kalendermåned, vil der dog kunne fastsættes en højere straf end det, som fremgår af de takstmæssigt fastsatte straffniveauer. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 102, og gældende ret vil således blive videreført.

Det skal som hidtil anses som en skærpende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen for en overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligten, hvis udlændingen tidligere er straffet for overtrædelse af de nævnte forpligtelser. Den nærmere strafskærpelse i gentagelsestilfælde forudsættes ligeledes fastsat efter det takstmæssigt fastlagte straffniveau, hvoraf også fremgår, hvilke skærper af straffen der som udgangspunkt skal anvendes i gentagelsestilfælde, jf. bilag 1. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 102, og gældende ret vil således blive videreført.

Ved vurderingen af gentagelsestilfælde gælder også overtrædelser af kontrolforpligtelser, der har medført en straf i medfør af straffelovens § 143, om overtrædelse af pålæg under særligt skærpende omstændigheder. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 27, nr. 1.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen. Det angivne straffniveau vil derfor kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 103, og gældende ret vil således blive videreført.

Efter det fastlagte strafudmålingsniveau forudsættes det, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af opholds-, underretnings- eller meldepligten. Opholdspligten vil udgøre en fortsat forbrydelse i relation til forældelsesretlige spørgsmål, men det forudsættes, at hver enkelt dag, hvor opholdspligten ikke overholdes, vil gælde som én overtrædelse ved straffens fastsættelse. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 103, og gældende ret vil således blive videreført.

Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten, jf. de foreslåede bestemmelser i §§ 12 og 13 overtrædes på én dag, svarer dette derfor som udgangspunkt til tre overtrædelser. Som eksempel herpå kan nævnes en udlænding, som i strid med opholdspligten overnatter uden for indkvarteringsstedet, som ikke har underrettet indkvarteringsoperatøren om, at han opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 06.00, og som ikke melder sig til politiet den samme dag. Der vil her være tale om samlet tre overtrædelser. Dette gælder allerede i dag, jf. Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 103, og gældende ret vil således blive videreført.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 i lovforslagets almindeli-

ge bemærkninger og til bemærkningerne til § 3, § 9, § 11, § 12, § 13 og § 27, nr. 1.

Til § 24

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juni 2021, jf. dog *stk. 2-7*.

Loven finder anvendelse på overtrædelser af den foreslåede hjemrejselovs § 12 og § 13, der er begået efter lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 3. Er gerningsmanden tidligere blevet straffet for overtrædelser af kontrolforpligtelserne efter udlændingelovens § 60, kan sådanne overtrædelser tillægges gentagelsesvirkning efter de nye regler.

Det foreslås i *stk. 2*, at Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 4, § 13, *stk. 6*, § 16, *stk. 8*, 2. pkt., § 22, *stk. 3*, 2. pkt., og § 23, *stk. 1*, 3. pkt.

Da den digitale kommunikationsløsning ikke vil være udviklet på tidspunktet for lovens ikrafttrædelse, vil bestemmelserne § 4 i om obligatorisk digital kommunikation først træde i kraft efter Udlændinge- og Integrationsministerens bestemmelse, når den digitale kommunikationsløsning er færdigudviklet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 13, *stk. 6*, bestemmer Hjemrejsestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af *stk. 1*, og som straffes for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben mv. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafretlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for et forhold, der er begået på indkvarteringsstedet, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, eller nabokommuner til denne kommune, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, *stk. 1* og 2, nævnte udlændinge.

Den foreslåede bestemmelse i § 13, *stk. 6*, er identisk med § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019. § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, kunne, jf. § 14, *stk. 6* i lov nr. 174 af 27. februar 2019, sættes i kraft på et tidspunkt bestemt af udlændinge- og integrationsministeren.

Det fremgår af lov nr. 174 af 27. februar 2019, at det foreslås at indsætte bestemmelsen som et nyt punktum i udlændingelovens § 42 a, *stk. 8*. Henset til at det i nærværende lovforslags § 25, nr. 35 foreslås at ophæve § 42 a, *stk. 8*, om opholdspligt, da det foreslås at bestemmelserne om kontrolforpligtelser flyttes til hjemrejseloven, foreslås det at

ophæve § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, og i stedet flytte bestemmelsen til hjemrejseloven.

Det foreslås ligeledes at ophæve ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 14, stk. 6, i lov nr. 174 af 27. februar 2019, og indføre en ny bestemmelse i nærværende lovforslag, hvorefter udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af den foreslåede § 13, stk. 6.

Det var endvidere forudsat, at udlændinge, der var omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, ikke kunne klage over afgørelsen om opholdspligt, jf. § 1, nr. 18 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, og at udlændinge, der var omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 14, kunne straffes for overtrædelse af opholdspligten, jf. § 1, nr. 21 i lov nr. 174 af 27. februar 2019. Der henvises til Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 97.

Det foreslås derfor i § 22, stk. 3, 2. pkt., at udlændinge, der omfattes af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 6, ikke vil kunne klage over afgørelsen om opholdspligt, og at udlændinge, der omfattes af den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 6, vil kunne straffes efter den foreslåede § 23, stk. 1, 3. pkt.

I lighed med forslaget om, at udlændinge- og integrationsministeren skal kunne fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelse af den foreslåede § 13, stk. 6, foreslås det, at udlændinge- og integrationsministeren også fastsætter tidspunktet for de foreslåede bestemmelser i § 22, stk. 3, 2. pkt. og § 23, stk. 1, 3. pkt., om klageadgang og straf vedrørende den pågældende bestemmelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 8, 1. pkt., vil udlændinge omfattet af den foreslåede § 13, stk. 1, om opholdspligt, kunne frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer opholdspligten. Da udlændinge omfattet af den foreslåede § 13, stk. 1, vil kunne blive pålagt opholdspligt efter den foreslåede § 13, stk. 6, foreslås det i § 16, stk. 8, 2. pkt., at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, kan frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om opholdspligt efter § 13, stk. 6.

Det foreslås på den baggrund, at udlændinge- og integrationsministeren – i lighed med den foreslåede § 13, stk. 6 – skal kunne fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelse af den foreslåede § 16, stk. 8, 2. pkt.

Det foreslås i *stk. 3*, at kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter § 4.

Efter den nugældende bestemmelse i udlændingelovens § 42 c, stk. 1, udarbejder indkvarteringsoperatøren en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3. Bestemmelsen omfatter således alle udlændinge, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, herunder udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet. En kontrakt efter den nugældende udlændingelovs § 42 c, stk. 1, vedrører bl.a. udlændinges udførelse af pligt-mæssige opgaver ved driften af indkvarteringsstederne og deres deltagelse i aktivering og undervisning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 5, følger, at udlændinge, som er over 18 år, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal have udarbejdet en hjemrejsekontrakt. Herved erstatter en hjemrejsekontrakt den kontrakt, der allerede måtte være udarbejdet efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Der var pr. 15. marts 2021 ca. 1.100 afviste asylansøgere i udsendelsesposition, som ikke har ret til at opholde sig her i landet. Langt størstedelen af disse udlændinge vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 5, hvorefter Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt. Det vil imidlertid ikke være administrativt muligt for Hjemrejsestyrelsen på tidspunktet for lovens ikrafttræden at have besluttet, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for et stort antal udlændinge og ej heller administrativt muligt at have fastlagt det nærmere konkrete indhold og omfang af hjemrejsekontrakter for de omfattede udlændinge.

På den baggrund foreslås det, at kontrakter efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er udarbejdet for udlændinge over 18 år, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, forbliver i kraft, indtil disse erstattes af en hjemrejsekontrakt efter § 5.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er forventningen, at Hjemrejsestyrelsen senest den 31. december 2021 vil have tilendebragt arbejdet med at erstatte de pågældende kontrakter efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, med en hjemrejsekontrakt efter forslaget til § 5 i alle de tilfælde, hvor dette måtte være relevant.

Med den foreslåede bestemmelse vil Hjemrejsestyrelsen have mulighed for at tilrettelægge en hensigtsmæssig administrativ proces for udarbejdelse af hjemrejsekontrakter også i de tilfælde, hvor der allerede er udarbejdet en kontrakt for den enkelte udlænding efter udlændingelovens § 42 c, stk. 1, herunder med mulighed for at træffe beslutning om indgåelse af hjemrejsekontrakt og omfanget og indholdet af en sådan for alle omfattede udlændinge inden for en overskuelig tidshorison.

Det foreslås i *stk. 4*, at myndighedernes vurdering om en udlændings medvirken, der foreligger på tidspunktet for lovens ikrafttræden, forbliver i kraft, indtil vurderingen erstattes af en afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til sin udrejse efter § 3. Afgørelsen om medvirken træffes med udgangspunkt i udlændingens forhold og handlinger på tidspunktet for Hjemrejsestyrelsens afgørelse.

Efter det foreslåede vil myndighedernes eventuelle tidligere vurderinger af, om en udlænding medvirker eller ej, løbende blive erstattet af en afgørelse om medvirken i medfør af den foreslåede § 3, som træffes af Hjemrejsestyrelsen. Der vil således blive taget udgangspunkt i udlændingens forhold og handlinger på tidspunktet for Hjemrejsestyrelsens vurdering af, hvorvidt en udlænding medvirker til sin udrejse. Vurderingen om udlændingens medvirken vil i praksis kunne foretages i forbindelse med Hjemrejsestyrelsens samtale med udlændingen, som skal føre til indgåelsen af en hjemrejsekontrakt efter den foreslåede § 5. Dette vil bl.a. betyde, at fastsættelse af hjemrejsestøtte vil blive foretaget med udgangspunkt i en afgørelse om medvirken, der tager udgangspunkt i udlændingens aktuelle handlinger.

Der var pr. 15. marts 2021 ca. 1.100 afviste asylansøgere i udsendelsesposition, som ikke har ret til at opholde sig her i landet. Udlændingemyndighederne har løbende i forbindelse med udsendelsessagsbehandlingen vurderet, om disse udlændinge har medvirket til deres udrejse. En betydelig andel af udlændingene vil således tidligere ikke have medvirket til deres udrejse.

Efter det foreslåede *stk. 4*, vil de udlændinge, der på ikrafttrædelsestidspunktet ikke har ret til at opholde sig her i landet, og hvor myndighederne tidligere har vurderet, at de ikke har medvirket til udrejsen, få en fornyet mulighed for at blive vurderet som medvirkende. Udlændingen vil dermed bl.a. kunne være omfattet af muligheden for at modtage den fulde hjemrejsestøtte.

Den hjemrejsestøtte, som udlændingene efter den foreslåede ordning vil kunne modtage uanset om de tidligere har medvirket, svarer beløbsmæssigt til det beløb, de kan modtage i dag. Overgangsbestemmelsen bevirker således, at udlændinge, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke har ret til at opholde sig her i landet, og der tidligere ikke har medvirket til deres udrejse, ikke afskæres fra at modtage det fulde eksisterende støttebeløb.

Det bemærkes, at det forventes, at Hjemrejsestyrelsen senest den 31. december 2021 vil have erstattet indgåede kontrakter efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, med en hjemrejsekontrakt efter den foreslåede § 5 i alle de tilfælde, hvor dette måtte være relevant. Dette vil i praksis kunne betyde, at Hjemrejsestyrelsen senest i forbindelse hermed vil have truffet afgørelse om medvirken efter den foreslåede § 3.

Det foreslås i *stk. 5*, at ansøgning om repatrieringsstøtte fra udlændinge, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og 19, stk. 1, som er omfattet af repatrieringslovens personkreds, jf. repatrieringslovens § 3, stk. 5, og som er indgivet til kommunalbestyrelsen inden lovens ikrafttræden, behandles efter de nugældende regler. En sådan ordning vil betyde, at behandlingen af verserende sager færdigbehandles i kommunalbestyrelsen i den pågældende udlændings bopælskommune. Ordningen vil endvidere medføre, at anmodning om udbetaling af 2. rate repatrieringsstøtte i sager efter repatrieringsloven, hvor pågældendes repatrieringssag er behandlet inden lovens ikrafttræden, skal behandles af kommunalbestyrelsen i den kommune, pågældende havde bopæl i forud for repatrieringen. Ordningen vil endvidere betyde, at ansøgninger om hjemrejsestøtte efter § 8 fra personer, hvis opholdstilladelse er nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2 og 19, stk. 1, som indgives efter lovens ikrafttræden, skal behandles af Hjemrejsestyrelsen efter de regler, der følger af denne lov.

Det foreslås i *stk. 6*, at regler fastsat i medfør af udlændingelovens § 30, stk. 2, 2. pkt., jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af § 1, stk. 4 eller 5.

Overgangsreglen skyldes forslaget om at ophæve udlændingelovens § 30, jf. lovforslagets § 25, nr. 4, og i stedet indsætte bemyndigelsesbestemmelser i den foreslåede § 1, stk. 5, om kontrol med udlændinges udrejse, udrejse med bistand fra Hjemrejsestyrelsen og om politiets bistand.

Det foreslås i *stk. 7*, at regler fastsat i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 18, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af forskrifter udstedt i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 14.

Overgangsreglen skyldes, at forslaget om at ophæve udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, jf. lovforslagets § 25, nr. 35, har den konsekvens, at den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 18, bliver til udlændingelovens § 42 a, stk. 14.

Til § 25

Til nr. 1

Det følger af udlændingelovens § 14 a, stk. 3, at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt om beskæftigelsen med udlændingen. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, foreslås det, at bestemmelsen i udlændingelovens § 14 a, stk. 3, 2. pkt., konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 3, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 2

Det fremgår af udlændingelovens § 27 d, stk. 1, at Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke kan indhente fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der opholder sig her i landet, fra en myndighed i et andet Schengenland eller i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som har truffet endelig afgørelse om udsendelse af udlændingen, hvis indhentelsen er nødvendig til brug for en afgørelse efter § 27 b. Det fremgår endvidere af stk. 2, at Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke kan videregive fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der er udvist af landet efter kapitel 4, til myndigheder i andre Schengenlande eller lande, der er tilsluttet Den Europæiske Union, hvis videregivelsen er nødvendig til brug for myndighedens afgørelse om udlændingens udsendelse af det pågældende land.

Det foreslås, at udlændingelovens § 27 d, stk. 1 og 2, ændres således at "Hjemrejsestyrelsen" tilføjes efter "Udlændingestyrelsen".

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer således, at Hjemrejsestyrelsen i lighed med Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke vil kunne indhente fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der opholder sig her i landet, fra en myndighed i et andet Schengenland eller i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som har truffet endelig afgørelse om udsendelse af udlændingen, hvis indhentelsen er nødvendig til brug for en afgørelse efter § 27 b.

Forslaget indebærer endvidere at Hjemrejsestyrelsen i lighed med Udlændingestyrelsen og politiet uden udlændingens samtykke vil kunne videregive fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der er udvist af landet efter kapitel 4, til myndigheder i andre Schengenlande eller lande, der er tilsluttet Den Europæiske Union, hvis videregivelsen er nødvendig til brug for myndighedens afgørelse om udlændingens udsendelse af det pågældende land.

Ændringen medfører ikke i øvrigt ændringer af bestemmelsens indhold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Udlændingelovens kapitel 6 indeholder bl.a. regler om opholdstilladelse, udvisning og afvisning.

Det foreslås, at overskriften i *kapitel 6* affattes således: »Regler om indrejseforbud, udrejsefrist, processuelt ophold, opsættende virkning og frihedsberøvelse«.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Flere forskellige regler overføres således fra kapitel 6 til hjemrejseloven, hvorefter der er behov for at præcisere, hvilke regler der fortsat reguleres af udlændingelovens kapitel 6. Overskriften vil tydeliggøre kapitlets indhold, hvilket bidrager til at skabe mere klarhed over denne del af reglerne i udlændingeloven.

Til nr. 4

Det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 30, stk. 2, at udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Af udlændingelovens § 30, stk. 3, fremgår det, at drager politiet omsorg for udrejsen, og gennemføres udrejsen med fly, tager politiet hensyn til de fælles retningslinjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 30, stk. 4, at til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når ansøgeren frafalder ansøgningen herom.

Det foreslås, at udlændingelovens § 30 ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser der svarer til udlændingelovens § 30, hvorfor bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.1 og afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 1.

Til nr. 5

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 30 a, at Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 2, udøves tilsynet i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særligt påse, at politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 3, foretages Folketingets Ombudsmands tilsyn på grundlag af regelmæssige indberetninger fra politiet og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 4, kan Folketingets Ombudsmand være til stede under politiets udsendelse af udlændinge. Politiet sørger for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Politiet meddeler Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 5, afgiver Folketingets

Ombudsmand en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Efter udlændingelovens § 30 a, stk. 6, varetager Folketingets Ombudsmand tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om op ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (Frontex-forordningen).

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 30 a ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.16 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 19.

Til nr. 6

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 1, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område.

Et indrejseforbud skal efter udlændingelovens § 32, stk. 1, meddeles hvis 1) udlændingen er udvist, 2) udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller ikke udrejser i overensstemmelse med en fastsat frist, 3) udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af FN eller EU, og 4) udlændingen er optaget på listen over udlændinge, som virker som religiøse forkyndere eller på anden måde udbreder en religion eller tro, og hensynet til den offentlige orden i Danmark tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet, og 5) udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet af hensyn til statens sikkerhed, andre staters sikkerhed, eller den offentlige orden.

Det foreslås, at der som et nyt *nr. 6* i udlændingelovens § 32, stk. 1, indsættes en bestemmelse, hvorefter der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 2.

Forslaget om at indføre en ny adgang til at meddele et indrejseforbud har til formål at understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde ved at give styrelsen flere værktøjer til at motivere udlændinge til at medvirke til at vende tilbage til hjemlan-

det. Hjemrejsestyrelsen vil dermed fremover kunne meddele et indrejseforbud allerede i det tilfælde, hvor styrelsen træffer afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, uagtet at den meddelte udrejsefrist endnu ikke er udløbet.

Den foreslåede ændring betyder, at der fremover kan meddeles et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, senest samtidig med, at der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse.

Forslaget vedrører ikke udlændinge omfattet af EU-reglerne, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2.

En afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til udrejse og det dertil hørende indrejseforbud, kan meddeles udlændingen, uanset at fristen for frivillig udrejse fortsat løber.

Forslaget skal ses i sammenhæng med reglerne om fastsættelse af udrejsefrist efter udlændingelovens § 33. Det fremgår heraf, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-4 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal indeholde en frist for udrejse. Efter de gældende regler er det desuden muligt efter afgørelsestidspunktet, og hvis den fastsatte udrejsefrist ikke er udløbet, at ændre den allerede fastsatte udrejsefrist på 1 måned eller 7 dage til straks, hvis der for myndigheden eksempelvis foreligger nye oplysninger, der indebærer, at der nu er tilstrækkeligt grundlag for at konstatere, at der er tale om et påtrængende tilfælde. Der henvises herom til Folketingstidende 2010-14, tillæg A, L 107 som fremsat, side 19. Efter de gældende regler i udlændingelovens § 33, stk. 2, foreligger der et påtrængende tilfælde, når der er en risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse. En sådan risiko for forsvinden eller unddragelse af udsendelse vil blandt andet foreligge, hvis udlændingen over for myndigheden giver udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om tilbagevendelse. Der henvises herom til de specielle bemærkninger til lov nr. 516 af 26. maj 2014 (Ændring af reglerne om afvisning m.v. til gennemførelse af direktiv 2008/115/EF om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagevendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold (udsendelsesdirektivet) m.v.), jf. Folketingstidende 2013-14, tillæg A, L 131 som fremsat, side 16.

Træffes der en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, kan der efter det foreslåede samtidig meddeles udlændingen et indrejseforbud. Dette sker som følge af, at udlændingens udrejsefrist ændres til straks. Med det foreslåede vil det fremover blive tydeliggjort, at en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, som

træffes mens den frivillige frist for udrejse fortsat løber, vil medføre, at et indrejseforbud meddeles den pågældende.

Et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, er et indrejseforbud i udsendelsesdirektivets forstand. Det betyder, at en udlænding, der meddeles et sådant indrejseforbud ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på medlemsstaternes område. Indrejseforbuddet regnes således fra datoen for udrejse eller udsendelsen af medlemsstaternes område, jf. § 32, stk. 6, 1. pkt.

Indrejseforbuddet meddeles for en periode på 2 år, jf. den foreslåede ændring i udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1.

Indrejseforbuddet kan dog meddeles for en kortere varighed, såfremt ganske særlige grunde, herunder familiemæssige og sociale tilknytninger, taler derfor, jf. den foreslåede ændring til udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2. Endvidere kan et indrejseforbud i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, undlades fastsat, jf. den foreslåede ændring til udlændingelovens § 32, stk. 3.

På disse punkter er et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, ens med den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2.

En afgørelse om indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, træffes af Hjemrejsestyrelsen med påklage til Udlændingenævnet. Der henvises til bemærkningerne til § 25, nr. 64 og nr. 67. En klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelse efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, skal være indgivet til Udlændingenævnet inden 8 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

I de situationer, hvor en fastsat udrejsefrist er tilsidesat af udlændingen, men hvor der samtidig ikke er foretaget en vurdering af, om udlændingen medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 2, f.eks. fordi, at udlændingen forsvinder og efterfølgende genopdukker, skal der træffes afgørelse om indrejseforbud. En sådan afgørelse skal som hidtil som udgangspunkt træffes af den myndighed, som konstaterer, at der er tale om ulovligt ophold efter udløbet af en fastsat udrejsefrist. Konstateres dette af Hjemrejsestyrelsen eller i forbindelse med klagesagsbehandlingen i Udlændingenævnet og Flygtningenævnet, må spørgsmålet om afgørelse om indrejseforbud imidlertid henvises til Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Der vil i sådanne tilfælde blive meddelt et indrejseforbud i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2.

Meddeles en udlænding et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, indberettes den pågældende udlænding i

Schengeninformationssystemet (SIS II) som uønsket, jf. den samtidigt foreslåede ændring til udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 11. Der henvises herom til bemærkningerne til nr. 79 i lovforslagets § 25.

Indrejser en udlænding her i landet i strid med et meddelt indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, vil den pågældende kunne straffes i medfør af udlændingelovens § 59 b.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 og afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 79.

Til nr. 7

Det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 3, at der i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, kan undlades fastsat et indrejseforbud, hvis udlændingen udvises efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, eller hvis udlændingen er omfattet af stk. 1, nr. 2.

Det foreslås, at udlændingelovens § 32, stk. 3, ændres således, at det af bestemmelsen fremover fremgår, at også et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, i særlige tilfælde kan undlades fastsat.

Baggrunden for forslaget er det samtidigt foreslåede om indsættelsen af et nyt stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, hvorefter der kan fastsættes et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 og afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 8

Udlændingelovens § 32, stk. 4, regulerer, hvilken varighed et givet indrejseforbud kan meddeles for, og det fremgår heraf, at varigheden af et indrejseforbud afhænger af baggrunden for det meddelte indrejseforbud.

Efter udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1, meddeles et indrejseforbud for en periode på 2 år, hvis udlændingen udvises efter udlændingelovens § 25 a, (udlændinge, der ikke har haft lovligt ophold her i landet i mere end de seneste 6 måneder), eller § 25 b, (ophold her i landet uden fornøden tilladelse), eller udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2 (tilsidesættelse af en fastsat udrejsefrist).

Efter udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 3, meddeles et indrejseforbud for en periode på 5 år bl.a., hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter stk. 1, nr. 2, (indrejseforbud meddelt for tilsidesættelse af en udrejsefrist).

Af udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2, fremgår det, at der kan meddeles et indrejseforbud af kortere varighed, hvis udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, (tilsidesættelse af en fastsat udrejsefrist) eller i forbindelse med udvisning efter lovens § 25 a, stk. 2, § 25 b eller lovens § 25, nr. 2, når udlændingen anses for en alvorlig trussel mod den offentlige sundhed, og ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger, taler for, at der meddeles et indrejseforbud af kortere varighed end anført i § 32, stk. 4, nr. 1 og 3.

Det følger af udlændingelovens § 32, stk. 7, at et indrejseforbud, der er meddelt en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, ophæves efter ansøgning, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. I vurderingen inddrages enhver ændring af de forhold, der begrundede udstedelsen af indrejseforbuddet. Der skal tages stilling til en ansøgning om ophævelse af indrejseforbuddet inden 6 måneder fra ansøgningens indgivelse. Uden for de tilfælde, der er nævnt i 1. pkt., kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor. Herudover kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, ophæves, hvis udlændingen har forladt landet i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Det foreslås, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 1, ændres således, at det af bestemmelsen fremover fremgår, at også et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, meddeles for en periode på 2 år, jf. dog nr. 3.

Det foreslås endvidere, at udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 3, ændres således, at det af bestemmelsen fremover fremgår, at et indrejseforbud meddeles for en periode på 5 år, hvis udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter det foreslåede stk. 1, nr. 6.

Endvidere foreslås det, at udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 2, ændres således, at det foreslåede stk. 1, nr. 6, fremover fremgår af bestemmelsen. Det betyder, at et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 6, kan meddeles af kortere varighed end det i stk. 4, nr. 1 og 3 anførte, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger, taler derfor.

Endelig foreslås det, at udlændingelovens § 32, stk. 7, 4.

pkt., ændres således, at det foreslåede stk. 1, nr. 6, fremover fremgår af bestemmelsen. Det betyder, at et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 6, kan ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Baggrunden for forslaget er det samtidigt foreslåede om indsættelsen af et nyt stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, hvorefter der kan fastsættes et indrejseforbud, hvis der er truffet en afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 2.

Et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, hvorefter en udlænding kan meddeles et indrejseforbud, hvis der træffes afgørelse om at den pågældende ikke medvirker til sin udrejse, vil som følge af forslaget til stk. 4, nr. 1, meddeles for en periode på 2 år. Dette er således udgangspunktet for fastsættelsen af varigheden af et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6.

Et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, kan dog som følge af forslaget til stk. 5, nr. 2, meddeles for en kortere varighed end udgangspunktet i stk. 4, såfremt ganske særlige grunde, herunder familiemæssige og sociale tilknytninger, taler derfor.

Endvidere kan en udlænding, der indrejser i strid med at indrejseforbud meddelt efter det nye stk. 1, nr. 6, i udlændingelovens § 32, fremover meddeles et indrejseforbud for 5 år.

Endelig vil et indrejseforbud efter det nye stk. 1, nr. 6, kunne ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 og afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 9

Udlændingelovens regler om indrejseforbud regulerer blandt andet, hvilken varighed et indrejseforbud meddeles for, at et indrejseforbud kan undlades meddelt, at et indrejseforbud kan ophæves samt, at et indrejseforbud kan bortfalde.

Efter udlændingelovens regler om indrejseforbud er det ikke muligt at forkorte et allerede meddelt indrejseforbud.

Det foreslås, at der som et nyt *stk. 9*, indsættes en bestemmelse, hvorefter varigheden af et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32, stk. 1, nr. 2, om indrejseforbud som følge af tilsidesættelse af en fastsat udrejsefrist eller det foreslåede nr. 6, om, at et indrejseforbud kan meddeles en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, kan forkortes,

hvis en udlænding medvirker til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3. Det foreslås, at varigheden af indrejseforbuddet ikke skal kunne forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.

Formålet med forslaget er at understøtte Hjemrejsestyrelsens arbejde ved at give styrelsen flere værktøjer til at motivere udlændinge til frivilligt at vende tilbage til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland. Med det foreslåede, vil en udlænding, i tilfælde, hvor udlændingen i første omgang ikke medvirker til sin udrejse, men efterfølgende medvirker til udrejsen, have mulighed for at få afkortet længden på det allerede meddelte indrejseforbud.

Det foreslåede stk. 9, finder anvendelse på udlændinge, der af udlændingemyndighederne er meddelt et indrejseforbud i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2, eller nr. 6.

Det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen tillægges kompetencen til at træffe afgørelse om forkortelse af varigheden af et sådant indrejseforbud med klageadgang til Udlændingenævnet. Der henvises til bemærkningerne til § 25, nr. 64 og nr. 67. En klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelse efter det foreslåede stk. 9, skal være indgivet til Udlændingenævnet inden 8 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Hvis en udlænding har en verserende sag om klage over længden af et allerede meddelt indrejseforbud i Udlændingenævnet, kan Hjemrejsestyrelsen ikke træffe afgørelse efter det foreslåede stk. 9, før klagesagsbehandlingen er færdiggjort.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det i § 3 foreslåede om medvirken, hvormed der skabes klare retningslinjer for, hvornår en udlænding i udsendelsesposition kan anses for at medvirke henholdsvis ikke medvirke til sin udrejse, samt sikres, at det for udlændingen vil være klart defineret, hvilke kriterier der vil blive lagt vægt på i forbindelse med vurderingen af, om udlændingen medvirker.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med det foreslåede om, at en udlænding kan undgå at modtage et indrejseforbud, hvis den pågældende fra begyndelsen af udrejsefasen kontinuerligt samarbejder med myndighederne om sin udrejse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 og afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 10

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 3, at stadfæstes en afgørelse, der er tillagt opsættende virkning efter § 33 b eller § 53 a, stk. 2, 4. pkt., eller frafalder en sådan klage, fastsættes der en ny frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.

Den gældende bestemmelse i § 33, stk. 3, omfatter ikke fastsættelse af en frist for udrejse i tilfælde, hvor en asylansøger frafalder sin klagemulighed til Flygtningenævnet, og dermed sin ansøgning om asyl, i en periode, hvor sagen ikke kan anses for automatisk påklaget til Flygtningenævnet.

Den foreslåede ændring af § 53 a, stk. 2 (tænkepause), jf. lovforslagets § 25, nr. 73, indebærer, at en ansøgning om asyl, som er afslået af Udlændingestyrelsen i første instans, først vil anses for automatisk påklaget efter 14 dage fra tidspunktet for styrelsens afgørelse.

Det foreslås på den baggrund, at der i § 33, stk. 3, indsættes et nyt punktum, hvorefter der for en udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, oplyser, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet efter § 53 a, stk. 2, 4. pkt., fastsættes en frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.

Den foreslåede ændring indebærer, at Udlændingestyrelsen skal fastsætte en frist for udrejse i sager, hvor en asylansøger frafalder sin klagemulighed til Flygtningenævnet, og dermed sin ansøgning om asyl, i en periode, hvor sagen ikke kan anses for automatisk påklaget til Flygtningenævnet, jf. den foreslåede nye bestemmelse i § 53 a, stk. 2, 3. pkt. Det er Udlændingestyrelsen, som vil skulle fastsætte en frist for udrejse, idet Udlændingestyrelsen i så fald har truffet den endelige afgørelse om afslag på asyl.

Udlændingestyrelsen vil skulle fastsætte udrejsefristen efter reglerne i § 33, stk. 2.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 73.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.21 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 11

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at såfremt udvisning er sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 15.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., således at ”politiet” udgår.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Hjemrejsestyrelsen fastsætter således udrejsefristen til straks i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., når en udlænding er udvist ved dom.

Der er således tale om en konsekvensrettelse, som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Til nr. 12

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 1, at indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i lovens kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal: 1) deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet, 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed, 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 34, stk. 1, således at, ”og indtil en afgørelse herom kan iværksættes”, udgår. Udlændingelovens § 34, stk. 1, vil derefter kun finde anvendelse for udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

I medfør af udlændingelovens § 34, stk. 1, kan udlændingen således pålægges forskellige pligter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse. De mindre indgribende foranstaltninger i henhold til bestemmelsen kan bl.a. iværksættes i tilfælde, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og f.eks. i forbindelse med en asylsagsbehandling.

De mindre indgribende foranstaltninger i henhold til § 34, stk. 1, kan derudover iværksættes i forbindelse med en udlændings udrejse eller udsendelse, og hvor udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a i udlændingeloven.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsesty-

relsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås tilsvarende at indeholde en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 1, for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til lovforslagets § 11.

Det foreslås endvidere at ændre § 34, *stk. 1, nr. 1-4*, således at der henvises til, at også Udlændingestyrelsen – foruden politiet – kan træffe bestemmelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1, for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen fået tildelt de samme beføjelser som politiet til at træffe foranstaltninger efter § 34, stk. 1, for de udlændinge, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Virkningen af forslagene er, at Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelser om at anvende de nævnte foranstaltninger i § 34, stk. 1, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udsendes, under henvisning til at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, hvis det må anses nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Politiet kan fortsat af egen drift træffe afgørelser efter § 34, stk. 1, såsom f.eks. at udlændingen skal deponere sit pas hos politiet, eller bestemme at en udlænding skal tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udsendes, under henvisning til at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, hvis det må anses nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse. Hensigten med en sådan dob-

beltkompetence er bl.a. at understøtte politiet i en så effektiv opgaveløsning af politiets sager som muligt.

De foreslåede ændringer indebærer ikke materielle ændringer i adgangen til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 34, stk. 1, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos politiet samt Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Udlændingestyrelsens afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1, vil kunne indbringes for Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a. Ligeledes kan politiets afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1, tilsvarende kunne indbringes for Udlændingenævnet i medfør af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 25, nr. 68.

Forslagene skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 13 og 71.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10, 3.11 og 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 2, at politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, kan bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Det foreslås at ændre § 34, *stk. 2*, to steder, således at der henvises til, at også Udlændingestyrelsen – foruden politiet – kan træffe bestemmelser om, at en udlænding, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, skal give møde hos politiet eller Udlændingestyrelsen på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt), hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, og såfremt udlændingen er omfattet af en af bestemmelserne i § 34, stk. 2, nr. 1-4.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen fået tildelt de samme beføjelser som politiet til at træffe bestemmelser om meldepligt efter § 34, stk. 2, for de udlændinge, hvor der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Virkingen af forslagene er, at Udlændingestyrelsen kan træffe afgørelser om meldepligt efter § 34, stk. 2, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udsendes, under henvisning til at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, hvis det må anses nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling.

Politiet kan fortsat af egen drift træffe afgørelser efter § 34, stk. 2, såsom f.eks. at en udlænding, hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om, hvorvidt vedkommende skal udsendes, skal give møde hos politiet, hvis udlændingen udebliver fra en samtale med politiet, og det må anses nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller sagens behandling. Hensigten med en sådan dobbeltkompetence er bl.a. at understøtte politiet i en så effektiv opgaveløsning af politiets sager som muligt.

De foreslåede ændringer indebærer ikke materielle ændringer i adgangen til at træffe afgørelser om meldepligt efter § 34, stk. 2. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 34, stk. 2, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos politiet samt Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Udlændingestyrelsens afgørelser om meldepligt efter § 34, stk. 2, vil kunne indbringes for Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a. Ligeledes vil politiets afgørelser om meldepligt efter § 34, stk. 2, tilsvarende kunne indbringes for Udlændingenævnet i medfør af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 25, nr. 68.

Forslagene skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 12 og 71.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10, 3.11 og 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås endvidere at ændre udlændingelovens § 34, stk. 2, således at ”eller udrejsen” udgår.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Bestemmelsen kan anvendes både over for udlændinge, der har en ansøgning om asyl under behandling, og over for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse, men som ikke medvirker hertil.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 2, for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udlændingelovens § 34, stk. 2, vil således kun omfatte udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse.

Det foreslås derudover at ændre formuleringen ”afhøring ved” til ”samtale med” i § 34, *stk. 2, nr. 2*.

Forslaget beror på en sproglig ændring af ordet afhøring til samtale, da udlændinge rettelig generelt indkaldes til samtaler med Udlændingestyrelsen.

Det foreslås endvidere at ændre § 34, *stk. 2, nr. 4*, således at en udlænding, der vil være omfattet af bestemmelsen, ikke kan pålægges meldepligt for overtrædelse af en pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt. Det foreslås derfor at lade henvisningen til ”og stk. 8, 2. pkt.” udgå.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Bestemmelsen kan anvendes både over for udlændinge, der har en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) under behandling, og over for udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og skal udrejse, men som ikke medvirker hertil.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 2, for så vidt angår udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udlændingelovens § 34, stk. 2, vil således kun omfatte udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og som ikke kan pålægges meldepligt for overtrædelse af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt. Det bemærkes, at det foreslås at ophæve udlændingelovens § 42 a, stk. 8, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 35.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10 og 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 12.

Til nr. 14

Det fremgår af udlændingelovens § 34, stk. 3, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 34, stk. 4, at politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Derudover fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 5, at politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 34, stk. 6, at politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 34, stk. 7, at politiet kan anvende de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

Det foreslås, at udlændingelovens § 34, stk. 3-7, ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Det foreslås derfor i den foreslåede § 12, at hjemrejseloven skal indeholde bestemmelser, der svarer til udlændingelovens § 34, stk. 3-7, om meldepligt, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne samtidig ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til lovforslagets § 12.

Til nr. 15

Det fremgår af udlændingelovens § 35, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når 1) udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24, eller 2) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 35, stk. 2, at en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), og som er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Af udlændingelovens § 35, stk. 3, fremgår det desuden, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetægtsfængsling eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom om udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Det kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter § 37 a, stk. 3-7.

Det foreslås, at udlændingelovens § 35 ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser der svarer til udlændingelovens § 35, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 14.

Til nr. 16

Det fremgår af udlændingelovens § 35 a, stk. 1, at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg givet i medfør af § 34, stk. 4-6, § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., eller § 42 a, stk. 10.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 35 a, stk. 2, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse.

Det foreslås, at udlændingelovens § 35 a ophæves.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 35 a finder anvendelse over for udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved dom, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25, og som ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser, der svarer til udlændingelovens § 35 a, hvorfor det foreslås, at bestemmelsen ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 15.

Til nr. 17

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., at så-

fremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal politiet så vidt muligt bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves, jf. § 36, stk. 9.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 1, 3. pkt., at politiet kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1.

Endvidere fremgår det af § 36, stk. 1, 4. pkt., at har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25.

Det foreslås, at udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., ophæves. Udlændingelovens § 36, stk. 1, 2., 5. og 6. pkt., bliver herefter 1.-3. pkt.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., har til formål at give mulighed for frihedsberøvelse af en udlænding med henblik på udsendelse, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser, der svarer til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 18

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., at en udlænding kan frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Bestemmelsen omfatter udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, og som f.eks. har en verserende asylansøgning under behandling. Derudover omfatter den udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a,

ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som derfor har pligt til at udrejse.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., således at henvisningen til stk. 8, 2. pkt. udgår.

I medfør af udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., kan en udlænding frihedsberøves, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud om at tage ophold et bestemt sted (flyttepåbud) eller ikke efterkommer en pålagt opholdspligt med henblik på at transportere udlændingen hen til det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt., omfatter kun udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som pålægges opholdspligt, når de ikke medvirker til deres udrejse. Bestemmelsen foreslås således overført til hjemrejseloven, jf. den foreslåede bestemmelse i § 13.

Ændringen i udlændingelovens § 36, stk. 2, 1. pkt., indebærer således, at den kun vil omfatte udlændinge, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse eller som f.eks. har en verserende asylansøgning under behandling.

Derudover indebærer ændringen, at der ikke vil kunne ske frihedsberøvelse af en udlænding, som er pålagt opholdspligt af Hjemrejsestyrelsen, for ikke at medvirke til sin udrejse.

Der kan som hidtil ske frihedsberøvelse af en udlænding, som er blevet meddelt et flyttepåbud efter udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 3. pkt., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10, 3.11 og afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser §§ 13 og 16.

Til nr. 19

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 2, 2. pkt., at

en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl) kan frihedsberøves, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Det foreslås at ændre formuleringen "afhøring ved politiet eller" til "samtale med" i § 36, stk. 2, 2. pkt.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have beføjelsen til at foretage afhøringer af udlændinge, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, om f.eks. asylgrundlaget. Denne beføjelse tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

Endvidere beror forslaget på en sproglig ændring af ordet afhøring til samtale, da udlændinge rettelig generelt indkaldes til samtaler med Udlændingestyrelsen og ikke til afhøringer.

Det foreslåede indebærer ikke nogen materielle ændringer i, hvorledes politiet efter § 36 kan frihedsberøve en udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 36, stk. 2, 2. pkt., bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 17, 18 og 20-23.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 20

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 4, at såfremt de i udlændingelovens § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre en effektiv behandling af asylansøgningen og udsendelse af landet, kan en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), frihedsberøves under asylsagens behandling, hvis udlændingen gennem sin adfærd lægger væsentlige hindringer i vejen for asylsagens oplysning ved 1) gentagne gange uden

rimelig grund at udeblive fra afhøringer ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) ikke at meddele eller ved at tilsløre oplysninger om sin identitet, nationalitet eller rejserute eller ved at meddele utvivlsomt urigtige oplysninger herom, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller 3) på anden lignende måde ikke at medvirke til sagens oplysning

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 36, stk. 4, således at ”og udsendelse af landet”, udgår.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Ændringen af udlændingelovens § 36, stk. 4, er alene en sproglig ændring, som følge af, at udlændingeloven som udgangspunkt ikke skal indeholde henvisninger til udlændingens udrejse eller udsendelse. Der tilsigtes med ændringen således ingen ændringer i muligheden for at frihedsberøve en asylansøger eller i anvendelsen af bestemmelsen.

Til nr. 21

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 4, nr. 1, at såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre en effektiv behandling af asylansøgningen og udsendelse af landet, kan en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), frihedsberøves under asylsagens behandling, hvis udlændingen gennem sin adfærd lægger væsentlige hindringer i vejen for asylsagens oplysning ved gentagne gange uden rimelig grund at udeblive fra afhøringer ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Det foreslås at ændre formuleringen ”afhøringer ved politiet eller” til ”samtaler med” i § 36, stk. 4, nr. 1.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have beføjelsen til at foretage afhøringer af udlændinge, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, om f.eks. asylgrundlaget. Denne beføjelse tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

Endvidere beror forslaget på en sproglig ændring af ordet afhøringer til samtaler, da udlændinge rettelig generelt indkaldes til samtaler med Udlændingestyrelsen og ikke afhøringer.

Det foreslåede indebærer ikke nogen materielle ændringer i, hvorledes politiet efter udlændingelovens § 36 kan frihedsberøve en udlænding, der har indgivet en søgning om opholdstilladelse efter § 7 (asyl). Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 36, stk. 4, nr. 1, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 17-20 og 22-23.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 22

Det fremgår af udlændingelovens § 36, stk. 5, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt hvis de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt. og stk. 14, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 36, stk. 6, at en udlænding, der af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, eller Flygtningenævnet er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., så vidt muligt skal frihedsberøves, såfremt de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 12, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 7, at en udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse efter § 34, stk. 4, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. § 32 b.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 36, stk. 8, at såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Ydermere fremgår det af udlændingelovens § 36, stk. 9, at der ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., navnlig skal lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Det foreslås, at udlændingelovens § 36, stk. 5-9, ophæves. Som konsekvens heraf bliver stk. 10 herefter til stk. 5.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Reglerne om frihedsberøvelse i udlændingelovens § 36, stk. 5-9, finder anvendelse på udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som derfor har pligt til at udrejse. Formålet med bestemmelserne er således at sørge for, at den pågældende udlænding motiveres til at medvirke til sin udrejse, og at myndighederne har mulighed for at kunne frihedsberøve den pågældende med henblik på udsendelse.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser, der svarer til udlændingelovens § 36, stk. 5-9, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 23

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 36, stk. 10, der bliver stk. 5, og § 37, stk. 7, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., således at henvisningen til udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., ændres til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt.

Der er således tale om en konsekvensrettelse af, at udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., overføres til hjemrejseloven og således ophæves i udlændingeloven. Den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 36, stk. 1, 2. pkt., bliver således udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 24

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 37, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., stk. 7, 1. pkt., stk. 8, 1. pkt., stk. 10, 1. pkt., § 37 a, stk. 1 og 2, stk. 3, 1. pkt., stk. 7, 1. pkt., § 37 b, stk. 1 og 2, § 37 c, stk. 1 og stk. 5, 1. pkt., § 37 d, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., i § 37 e, stk. 1, 1. pkt., stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og i § 37 k, stk. 3, således at det kommer til at fremgå af bestemmelserne, at de finder anvendelse på frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 og hjemrejselovens § 16.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse.

Udlændingelovens regler vedrørende rettens kompetence og behandling af sager om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, jf. udlændingelovens §§ 37-37 e og § 37 k bliver dog fortsat reguleret i udlændingeloven.

Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af overførslen af en del af frihedsberøvelsesbestemmelserne i udlændingelovens § 36 til hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 25

Det fremgår af udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 2. pkt., at politiet umiddelbart før gennemførelsen af en udsendelse kan foretage legemsundersøgelse af en udlænding, selv om der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare, eller der ikke er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande, hvis den pågældende er frihedsberøvet med henblik på udsendelse efter § 36, stk. 1, 1.-5. pkt.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 37 a, stk. 7, 2. pkt., således at henvisningen til udlændingelovens § 36, stk. 1, 1.-5. pkt., ændres til § 36, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår de bestemmelser, der vedrører udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet og har pligt til at udrejse.

Der er således tale om en konsekvensrettelse som følge af, at en del af udlændingelovens regler om frihedsberøvelse efter § 36 overføres til hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 16.

Til nr. 26

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes

fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den skal således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og indtil udlændingen udrejser.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 37 d, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og i § 37 e, stk. 1, 3. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. pkt., således, at der ikke henvises til politiets forpligtelse til at drage omsorg for en udlændings udrejse.

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Der tilsigtes med ændringen derudover ingen ændringer i bestemmelsernes anvendelse eller omfang.

Til nr. 27

Det følger af udlændingelovens § 40, stk. 6, at drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt. Retten kan på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke dertil, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves.

Udlændingelovens § 40, stk. 7-12, bliver herefter til stk. 6-11.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 17.

Til nr. 28

Det fremgår af udlændingelovens § 40, stk. 11, 1. pkt., at udebliver en udlænding, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, efter at være tilsagt personligt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, bortfalder udlændingens ansøgning om opholdstilladelse efter § 7.

Endvidere fremgår det af § 40 stk. 12, 1. pkt., at ved behandlingen af en ansøgning om visum efter § 4 eller 4 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen tilsige den herboende reference til at give personligt møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet og fremvise legitimation, der godtgør den pågældendes identitet. Udebliver referencen efter at være tilsagt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, kan der gives afslag på visumansøgningen, jf. § 40, stk. 12, 2. pkt.

Det foreslås at ændre § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., således at henvisningen til politiet udgår.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have beføjelsen til at kunne tilsige udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse efter § 7 (asyl), til at give personligt møde i forbindelse med asylsagens behandling f.eks. med henblik på udfyldelse af asylansøgningsskema eller deltagelse i samtaler hos Udlændingestyrelsen om asylgrundlaget, ligesom politiet ikke længere vil have beføjelsen til at kunne tilsige en herboende reference til at give personligt møde i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om visum efter § 4 eller § 4 a, stk. 1. Disse beføjelser tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

De foreslåede ændringer indebærer ikke nogen materielle ændringer i, hvorledes en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 kan bortfalde efter § 40, stk. 11, eller hvorledes der kan gives afslag på en ansøgning om visum efter § 40, stk. 12.

Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelserne i § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., bringes

i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Der henvises til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 29

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 6 og 7, at der kan optages fingeraftryk af en udlænding, som af Udlændingestyrelsen har fået anvisning eller pålæg om indkvartering efter § 42 a, stk. 7 eller stk. 8, 1. og 2. pkt., med henblik på identifikation i forbindelse med adgangskontrol på Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder, eller som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Da det foreslås, at der indsættes et nyt nummer i udlændingelovens § 40 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 25, nr. 31, foreslås det at ændre udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 6, således at ”indkvarteringssteder, eller” ændres til ”indkvarteringssteder,” og at ændre udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 7, således at »politiets« ændres til »Udlændingestyrelsens« og ”meldepligt.” ændres til ”meldepligt, eller”.

Forslagene indebærer, at ordlyden af bestemmelsen i § 40 a, stk. 2, nr. 7, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen, og at opremsningen af, hvornår der kan optages fingeraftryk af en udlænding kan fortsættes med det nye nummer som foreslås indsat, jf. den foreslåede § 25, nr. 31.

Til nr. 30

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 7, at der kan optages fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Endvidere fremgår det af udlændingelovens § 48 a, stk. 3, 1. pkt., at træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, skal politiet gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler, hvorefter politiet forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøre en asylansøger, der opholder sig her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, jf. § 48 a, stk. 3, 2. pkt.

Videre følger det af udlændingelovens § 48 e, stk. 1, 3. pkt.,

at politiet udsteder et asylansøgerkort til udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl).

Det foreslås at ændre § 40 a, stk. 2, nr. 7, § 48 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., og § 48 e, stk. 1, 3. pkt., således at henvisningen til politiet ændres til Udlændingestyrelsen.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere skulle gøre en udlænding, der ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp, såfremt Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, ligesom politiet bl.a. ikke længere vil skulle udstede et asylansøgerkort til asylansøgere. Udlændingestyrelsen har efter ressortansvarsfordelingen overtaget disse beføjelser fra politiet.

Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelserne i § 40 a, stk. 2, nr. 7, § 48 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., og § 48 e, stk. 1, 3. pkt., bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 31

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 6 og 7, at der kan optages fingeraftryk af en udlænding, som af Udlændingestyrelsen har fået anvisning eller pålæg om indkvartering efter § 42 a, stk. 7 eller stk. 8, 1. og 2. pkt., med henblik på identifikation i forbindelse med adgangskontrol på Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder, eller som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Det foreslås, at der i udlændingelovens § 40 a, stk. 2, indsættes som nr. 8, hvorefter der vil kunne optages fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt at give møde efter hjemrejselovens § 11 til brug for Hjemrejsestyrelsens administration af den pålagte meldepligt.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig reso-

lution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen til brug for sin administration af meldepligt, vil kunne optage fingeraftryk af en udlænding, som er pålagt meldepligt.

Optagelsen af fingeraftryk skal i overensstemmelse med bestemmelsen i udlændingelovens § 40 a, stk. 10, ske så skånsomt som omstændighederne tillader det, men kan om nødvendigt ske med bistand fra politiet, der kan anvende den fornødne magtanvendelse.

Til nr. 32

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 3, at fingeraftryk, der optages i medfør af bestemmelsens stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolitietschefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitietschefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 9, 1. pkt., at politiet og Udlændingestyrelsen uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt kan videregive fingeraftryk, der i medfør af bestemmelsens stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 b, stk. 3, at personfotografi, der optages i medfør af bestemmelsens stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt register, der føres af Rigspolitietschefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitietschefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 40 b, stk. 9, 1. pkt., at politiet og Udlændingestyrelsen uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt kan videregive personfotografi, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til indenlandske og udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager.

Det foreslås, at udlændingelovens § 40 a, stk. 3, 2. pkt., § 40 a, stk. 9, 1. pkt., § 40 b, stk. 3, 2. pkt., og § 40 b, stk. 9,

1. pkt., ændres således at ”Hjemrejsestyrelsen” tilføjes efter ”Politiet”.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer for det første, at Hjemrejsestyrelsen – ligesom politiet og Udlændingestyrelsen – i forbindelse med behandlingen af udlændingesager vil kunne anvende det særlig edb-register Rigspolitichefen fører over fingeraftryk.

Forslaget indebærer for det andet, at Hjemrejsestyrelsen ligesom politiet og Udlændingestyrelsen uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt vil kunne videregive fingeraftryk, der i medfør af bestemmelsens § 40 a, stk. 3 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager

Forslaget indebærer for det tredje, at Hjemrejsestyrelsen – ligesom politiet og Udlændingestyrelsen – i forbindelse med behandlingen af udlændingesager vil kunne anvende det særlige register Rigspolitichefen fører over personfotografier, der optages i medfør af § 40 b, stk. 1 eller 2.

Forslaget indebærer for det fjerde, at Hjemrejsestyrelsen ligesom politiet og Udlændingestyrelsen uden en udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt vil kunne videregive personfotografi, der i medfør af § 40 b, stk. 3, er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til indenlandske og udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager.

Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 33

Det fremgår af udlændingelovens § 40 a, stk. 9, 2. pkt., at politiet med henblik på identifikation af en udlænding eller med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejседokument kan videregive fingeraftryk, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Det fremgår af udlændingelovens § 40 b, stk. 9, 2. pkt., at politiet endvidere med henblik på identifikation af udlændingen eller med henblik på udstedelse af eller fremskaffelse af rejседokument kan videregive personfotografi, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 40 a, stk. 9, 2. pkt., og § 40 b, stk. 9, 2. pkt., således at ”Hjemrejsestyrelsen” indsættes i bestemmelserne.

Baggrunden for forslagene er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen ligesom politiet med henblik på identifikation af en udlænding eller med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejседokument vil kunne videregive fingeraftryk, der i medfør af bestemmelsens stk. 3 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer

Forslaget indebærer endvidere, at Hjemrejsestyrelsen i lighed med politiet med henblik på identifikation af udlændingen eller med henblik på udstedelse af eller fremskaffelse af rejседokument vil kunne videregive personfotografi, der i medfør af § 40 b, stk. 3 er registreret i det i stk. 3 nævnte register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 34

Det fremgår af udlændingelovens § 40 c, stk. 2, at politiet og Udlændingestyrelsen kan kræve, at en uledsaget udlænding, der oplyser at være under 18 år, medvirker til en lægelig undersøgelse med henblik på at fastslå udlændingens alder.

Det foreslås at ændre § 40 c, stk. 2, således at henvisningen til politiet udgår.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig reso-

lution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Politiet, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere kunne kræve, at udlændinge, der indrejser her i landet som angiveligt mindreårige, skal medvirke til en aldersundersøgelse. Denne beføjelse tilkommer alene Udlændingestyrelsen.

Det foreslåede indebærer ikke nogen materielle ændringer i Udlændingestyrelsens kompetence til at kunne træffe afgørelser om aldersfastsættelser. Det betyder bl.a., at Udlændingestyrelsen som hidtil i forhold til udlændinge, der over for myndighederne oplyser at være uledsagede mindreårige, men som ikke vil medvirke til en aldersundersøgelse, efter en konkret vurdering kan træffe afgørelse på det foreliggende grundlag, således at det ikke kan lægges til grund, at de pågældende er mindreårige. Der er således alene tale om, at ordlyden af bestemmelsen i § 40 c, stk. 2, bringes i overensstemmelse med den aktuelle kompetence hos Udlændingestyrelsen som følge af ressortansvarsfordelingen.

Der henvises til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 35

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt., at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge, jf. § 42 a, stk. 8, 2. pkt. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge, og stk. 7, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse, jf. herved § 42 a, stk. 8, 3. og 4. pkt.

Af udlændingelovens § 42 a, stk. 9, 1. pkt., fremgår det desuden, at Udlændingestyrelsen skal sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, overholder det givne påbud. Udlændingestyrelsen skal endvidere sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 10, overholder det givne påbud, jf. herved § 42 a, stk. 9, 2. pkt.

Derudover fremgår det af udlændingelovens § 42 a, stk. 10, 1. pkt., at Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemmer, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommande nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet jf. § 42 a, stk. 10, 2. pkt.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 11, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, har pligt til at orientere politiet og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 8, 1. pkt., og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, ophæves. Som konsekvens heraf bliver stk. 12-19 herefter til stk. 8-15.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige udrejse og udsendelse af udlændinge.

Det foreslås i § 13, at hjemrejseloven vil skulle indeholde bestemmelser, der svarer til gældende ret efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 10 og 11, om opholds- og orienteringspligt, hvorfor det foreslås, at bestemmelserne ophæves i udlændingeloven.

Forpligtelsen til at føre løbende kontrol med overholdelsen af en pålagt opholds- og underretningspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 9, vil skulle ske som led i Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholds- og underretningspligt efter de foreslåede bestemmelser herom i hjemrejseloven, hvorfor

bestemmelsen ligeledes foreslås ophævet i udlændingeloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 13.

Til nr. 36

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 12, at Udlændingestyrelsen, såfremt særlige grunde taler herfor, skal beslutte, at en udlænding, som har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5 og 11, og som har orienteret herom, jf. stk. 11, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, jf. stk. 1, jf. stk. 3 og 4, dækket af Udlændingestyrelsen efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse herom.

Det foreslås, at ændre henvisningen til stk. 11 i udlændingelovens § 42, stk. 12, således at der henvises til hjemrejselovens § 13, stk. 5, om orienteringspligt.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Da bestemmelsen om orienteringspligt i udlændingelovens § 42 a, stk. 11, ophæves, og da der indsættes en tilsvarende bestemmelse i hjemrejselovens § 13, stk. 5, bør henvisningen hertil også rettes i § 42 a, stk. 12, der bliver stk. 8.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 13.

Til nr. 37

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 13, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som ikke er omfattet af stk. 15, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3 og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, 3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 7, 3. pkt., 4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34, stk. 1-3 og 7, nævnt foranstaltning, 5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller 6) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af kontante ydelser for visse udlændinge er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 13, der bliver stk. 9, således at det fremgår, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen har kompetence til at træffe afgørelse, og at henvisningen til stk. 15, ændres til stk. 11. Endvidere foreslås det, at ændre i nr. 1, således at »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« ændres til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«. I nr. 2, foreslås det, at indsætte en henvisning til hjemrejselovens § 13, stk. 3. Desuden foreslås det i nr. 4, at ændre henvisningen til udlændingelovens § 34, og indsætte henvisning til hjemrejselovens §§ 11 og 12, stk. 1, og i nr. 5, foreslås det endvidere, at indsætte henvisning til hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt.

Den foreslåede ændring i stk. 13, medfører, at kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af ydelser er delt mellem Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen, således at kompetencen til at nedsætte eller fratage kontante ydelser følger den styrelse, som udlændingens disposition, som nedsættelsen eller fratagelsen beror på, relaterer sig til.

Den foreslåede ordning vil indebære, at Hjemrejsestyrelsen vil have kompetencen til at træffe afgørelse i de tilfælde, der beror på manglende medvirken til udrejse, manglende fremmøde til hjemrejsesamtale med Hjemrejsestyrelsen, eller hvis udlændingen ikke efterkommer pålæg pålagt af Hjemrejsestyrelsen mv. Tilsvarende vil Udlændingestyrelsen fortsat have kompetence til at træffe afgørelse i de tilfælde, der beror på manglende medvirken til sagens oplysning,

manglende fremmøde til samtale med Udlændingestyrelsen, eller hvis udlændingen ikke efterkommer pålæg pålagt af Udlændingestyrelsen mv.

Formålet med ændringen er at lovfæste den ændrede kompetence, der følger af overførslen af opgaver i forbindelse med etableringen af Hjemrejsestyrelsen den 1. august 2020 i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Den foreslåede ændring i *nr. 1*, er en følge af overdragelsen af opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet til udlændingemyndighederne, hvorefter det er Hjemrejsestyrelsen, som afholder samtaler med udlændingen til brug for en udsendelse.

Det foreslås endvidere i *nr. 2*, at der både henvises til udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 13, stk. 3, som begge omhandler, at en udlænding ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelse af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., kan allerede i dag medføre, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser. Med forslaget vil det samme således gælde for overtrædelse af hjemrejselovens § 13, stk. 3.

Den foreslåede ændring i *nr. 4*, er en følge af, at dele af den gældende udlændingelovs § 34 overføres til hjemrejseloven. Hjemrejsestyrelsen vil således kunne bestemme, at udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke får udbetalt kontante ydelser, hvis udlændingene ikke efterkommer en foranstaltning eller et pålæg efter de foreslåede § 11 og § 12, stk. 1.

For så vidt angår den foreslåede ændring i *nr. 5*, vil henvisningen til hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt., betyde, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 13, henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har lovligt ophold her i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af centret i henhold til hjemrejseloven.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 13, nr. 5, kommer således til at henvise til udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., om Udlændingestyrelsens mulighed for at pålægge en udlænding indkvarteret på et asylcenter, at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af asylcenteret, og den til-

svarende bestemmelse i hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt., for så vidt angår udlændinge, der ikke har lovligt ophold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 og 3.10 og 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 9 og §§ 11 og 12.

Til nr. 38

Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 14, at Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontakte ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 2 og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt. eller politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af kontante ydelser for visse udlændinge er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 14, der bliver stk. 10, således at det fremgår, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen har kompetence til at træffe afgørelse.

Den foreslåede ændring i stk. 14, medfører, at kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af ydelser er delt mellem Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen, således at kompetencen til at nedsætte eller fratage kontante ydelser følger den styrelse, som udlændingens disposition, som nedsættelsen eller fratagelsen beror på, relaterer sig til.

Den foreslåede ordning vil indebære, at Hjemrejsestyrelsen

vil have kompetencen til at træffe afgørelse i de tilfælde, der beror på manglende medvirken til udrejse, manglende fremmøde til hjemrejsesamtale med Hjemrejsestyrelsen, eller hvis udlændingen ikke efterkommer pålæg pålagt af Hjemrejsestyrelsen mv. Tilsvarende vil Udlændingestyrelsen fortsat have kompetence til at træffe afgørelse i de tilfælde, der beror på manglende medvirken til sagens oplysning, manglende fremmøde til samtale med Udlændingestyrelsen, eller hvis udlændingen ikke efterkommer pålæg pålagt af Udlændingestyrelsen mv.

Formålet med ændringen er at lovfæste den ændrede kompetence, der følger af overførslen af opgaver i forbindelse med etableringen af Hjemrejsestyrelsen den 1. august 2020 i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås endvidere som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i hjemrejseloven, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 a, stk. 14, nr. 2, der bliver stk. 10, nr. 2, ændres, således at der henvises til den foreslåede § 3, stk. 1, i hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 39

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 15, at Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, 3) udlændingen ikke efterkommer Udlæn-

dingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., 4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4, 5) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10, 6) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller 7) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministre, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af kontante ydelser for visse udlændinge er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, således det fremgår, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen har kompetence til at træffe afgørelse efter bestemmelsen.

Den foreslåede ændring i stk. 15, medfører, at kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af ydelser er delt mellem Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen, således at kompetencen til at nedsætte eller fratage kontante ydelser følger den styrelse, som udlændingens disposition, som nedsættelsen eller fratagelsen beror på, relaterer sig til.

Den foreslåede ordning vil indebære, at Hjemrejsestyrelsen vil have kompetencen til at træffe afgørelse i de tilfælde, der beror på manglende medvirken til udrejse, manglende fremmøde til hjemrejsesamtale med Hjemrejsestyrelsen, eller hvis udlændingen ikke efterkommer pålæg pålagt af Hjemrejsestyrelsen mv. Tilsvarende vil Udlændingestyrelsen fortsat have kompetence til at træffe afgørelse i de tilfælde, der beror på manglende medvirken til sagens oplysning, manglende fremmøde til samtale med Udlændingestyrelsen, eller hvis udlændingen ikke efterkommer pålæg pålagt af Udlændingestyrelsen mv.

Formålet med ændringen er at lovfæste den ændrede kom-

petence, der følger af overførslen af opgaver i forbindelse med etableringen af Hjemrejsestyrelsen den 1. august 2020 i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås endvidere at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, således at det fremgår, at bestemmelsen også skal gælde for udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter § 25.

Baggrunden for forslaget om ændring er, at det fremgår af Folketingstidende 2018-19, 1. samling, tillæg A, L 140 som fremsat, side 66f og 98, at det foreslås, at udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter § 25, og som kan udsendes tvangsmæssigt, også skulle være omfattet af den dagældende udlændingelovs § 42 a, stk. 13 (nu § 42 a, stk. 15), idet disse udlændinge skulle være underlagt samme kontrolregime, som udlændinge på tålt ophold og udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35.

Ved en fejl fremgik det dog ikke af lovteksten ved vedtagelsen af lov nr. 174 af 27. februar 2019, at udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter § 25, og som kan udsendes tvangsmæssigt, også skulle være omfattet af den dagældende udlændingelovs § 42 a, stk. 13 (nu § 42 a, stk. 15).

Den foreslåede ændring indebærer, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen som udgangspunkt skal bestemme, at udbetaling af kontante ydelser skal ophøre eller nedsættes, hvis en eller flere af betingelserne i bestemmelsen er opfyldt.

Formålet med den foreslåede ændring er at sikre, at det hurtigt får økonomiske konsekvenser, hvis udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter § 25, ikke overholder deres forpligtelser eller i øvrigt udviser uacceptabel adfærd. I situationer, hvor den pågældende udlænding ikke overholder sine forpligtelser, herunder ikke overholder en pålagt opholds-, underretnings- og meldepligt, eller udviser en uacceptabel adfærd, jf. § 42 a, stk. 15, nr. 1-7, der bliver stk. 11, nr. 1-7, skal der derfor som det helt klare udgangspunkt ikke udbetales kontante ydelser, eller ydelserne skal nedsættes.

Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan, selv om udlændingen er omfattet af § 42 a, stk. 15, nr. 1-7, der bliver stk. 11, nr. 1-7, efter en konkret vurdering undlade at træffe

sådan bestemmelse, hvis udlændingens manglende medvirken er bagatelagtig eller undskyldelig, eller hvis inddragelse af ydelserne efter udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særligt belastende for udlændingen, f.eks. hvis udlændingen har børn i den undervisningspligtige alder, eller hvis udlændingen er alvorligt syg.

I tilfælde, hvor Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser eller alene får udbetalt nedsatte kontante ydelser, vil udlændingen ikke kunne opnå støtte til dækning af de pågældende udgifter i medfør af anden lovgivning, herunder efter sociallovgivningens bestemmelser.

En afgørelse om ophør af ydelser som følge af manglende overholdelse af de forpligtelser, der følger af bestemmelsen, vil skulle ændres, så snart udlændingen på ny overholder forpligtelserne. Er der f.eks. tale om en udlænding, der ikke overholder sin opholdspligt, vil ophøret alene gælde frem til, at den pågældende på ny begynder at overholde sin opholdspligt. Det bemærkes, at i praksis vil Udlændingestyrelsens eller Hjemrejsestyrelsens afgørelse om reduktion af ydelserne først blive truffet på et senere tidspunkt, idet det forudsætter, at styrelsen nærmere vurderer grundlaget for reduktionen og herefter træffer afgørelse herom.

Udlændingestyrelsens afgørelse efter udlændingelovens § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, kan påklages til Udlændingenævnet, jf. 46 a. Ligeledes vil Hjemrejsestyrelsens afgørelser kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. den foreslåede § 22, stk. 1.

Derudover foreslås det i § 42 a, stk. 15, *nr. 1*, der bliver stk. 11, nr. 1, at ændre »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oprettet Hjemrejsestyrelsen, som fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningsernes fordeling mellem ministrene.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af overdragelsen af opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet til udlændingemyndighederne, hvorefter det er Hjemrejsestyrelsen, som afholder samtaler med udlændingen til brug for en udsendelse.

Endvidere foreslås det i § 42 a, stk. 15, *nr. 2*, der bliver stk. 11, nr. 2, at indsætte en henvisning til hjemrejselovens § 13, stk. 3.

Den foreslåede ændring i nr. 2, indebærer, at der både henvises til udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og hjemrejse-lovens § 13, stk. 3, som begge omhandler, at en udlænding ikke gennem voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, må lægge hindringer i vejen for udførelsen af opgaver med driften af indkvarteringsstedet eller for opretholdelse af ro og orden på indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 4. pkt., kan allerede i dag medføre, at udlændingen ikke får udbetalt kontante ydelser. Med forslaget vil det samme således gælde for overtrædelse af hjemrejse-lovens § 13, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8, 3.9, 3.10 og 3.11 i lovfor-slagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 9 og §§ 11-13.

Til nr. 40

Det fremgår af den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 15, nr. 3, 4 og 5, at Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4 eller udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningsernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020

overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af kontante ydelser for visse udlændinge er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås, at § 42 a, stk. 15, nr. 3, der bliver stk. 11, nr. 3, affattes således: ”udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholdspligt efter hjemrejse-lovens § 13, stk. 2”.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, skal bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejse-lovens § 14, en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter § 25, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholdspligt efter hjemrejse-lovens § 13, stk. 2.

Hjemrejsestyrelsen vil som udgangspunkt skulle bestemme, at udbetaling af kontante ydelser skal ophøre eller nedsættes.

Dette skal sikre, at det hurtigt får økonomiske konsekvenser, hvis udlændinge omfattes af det skærpede kontrolregime – dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejse-lovens § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 – ikke overholder deres forpligtelser. I situationer, der er omfattet af den foreslåede nr. 3, skal der derfor som det helt klare udgangspunkt ikke udbetales kontante ydelser, eller ydelserne skal nedsættes.

Der henvises til det foreslåede § 13, stk. 2, om opholdspligt for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, der

indeholder nærmere beskrivelse af opholdspligtens indhold, og hvornår opholdspligten anses for overtrådt.

Det foreslås endvidere, at § 42 a, stk. 15, nr. 4, der bliver stk. 11, nr. 4, affattes således: ”udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 2-4”.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, skal bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter § 25, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 2-4.

Hjemrejsestyrelsen vil som udgangspunkt skulle bestemme, at udbetaling af kontante ydelser skal ophøre eller nedsættes.

Dette skal sikre, at det hurtigt får økonomiske konsekvenser, hvis udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime – dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 – ikke overholder deres forpligtelser. I situationer, der er omfattet af den foreslåede nr. 4, skal der derfor som det helt klare udgangspunkt ikke udbetales kontante ydelser, eller ydelserne skal nedsættes.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 12, stk. 2-4, om meldepligt for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime, der indeholder nærmere beskrivelse af meldepligtens indhold, og hvornår meldepligten anses for overtrådt.

Det foreslås, at § 42 a, stk. 15, nr. 5, der bliver stk. 11, nr. 5, affattes således: ”udlændingen ikke efterkommer Hjem-

rejsestyrelsens pålæg om underretningspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 4”.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, skal bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter § 25, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om underretningspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 4.

Hjemrejsestyrelsen vil som udgangspunkt skulle bestemme, at udbetaling af kontante ydelser skal ophøre eller nedsættes.

Dette skal sikre, at det hurtigt får økonomiske konsekvenser, hvis udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime – dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 – ikke overholder deres forpligtelser. I situationer, der er omfattet af den foreslåede nr. 5, skal der derfor som det helt klare udgangspunkt ikke udbetales kontante ydelser, eller ydelserne skal nedsættes.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 13, stk. 4, om underretningspligt, der indeholder nærmere beskrivelse af underretningspligtens indhold, og hvornår underretningspligten anses for overtrådt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger, og til bemærkningerne til § 12 og § 13.

Til nr. 41

Det fremgår af den gældende udlændingelovs § 42 a, stk. 15, nr. 6, at Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis op-

holdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af kontante ydelser for visse udlændinge er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås, at der i § 42 a, stk. 15, nr. 6, der bliver stk. 11, nr. 6, indsættes en henvisning til hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt., efter henvisningen til udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt.

Henvisningen foreslås som følge af den foreslåede § 9, stk. 2, 1. pkt., hvorefter indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, kan meddele en udlænding omfattet af § 9, stk. 1, pålæg om at udføre de opgaver, der er nævnt i stk. 1.

Forslaget indebærer, at Hjemrejsestyrelsen som udgangspunkt vil skulle bestemme, at udbetaling af kontante ydelser skal ophøre eller nedsættes, hvis udlændingen tilsidesætter sine forpligtelser om at udføre opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det vil efter omstændighederne være tilstrækkeligt, at udlændingen alene delvist tilsidesætter sine forpligtelser.

Dette skal sikre, at det hurtigt får økonomiske konsekvenser, hvis udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime –

dvs. udlændinge på tålt ophold, udlændinge, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, udlændinge, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter udlændingelovens § 21 b, stk. 1, og udlændinge, der er udvist efter udlændingelovens § 25 – ikke overholder deres forpligtelser. I situationer, der er omfattet af den foreslåede nr. 6, skal der derfor som det helt klare udgangspunkt ikke udbetales kontante ydelser, eller ydelserne skal nedsættes.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, 1. pkt., om udlændinges opgaver, der indeholder nærmere beskrivelse af bestemmelsens indhold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger, og til bemærkningerne til § 9.

Til nr. 42

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 16, 1. pkt., at bestemmelserne i stk. 13, nr. 1-4 og 6, og stk. 14 finder tilsvarende anvendelse for udbetaling af kontante ydelser til en uledsaget udlænding under 18 år eller en udlænding under 18 år, som ikke betragtes som hørende til en af eller begge sine forældres familie, jf. § 42 b, stk. 3, 7 og 8. pkt.

Det foreslås at ændre henvisningerne i udlændingelovens § 42 a, stk. 16, 1. pkt., således at, stk. 13, nr. 1-4 og 6 og stk. 14, bliver stk. 9, nr. 1-4 og 6 og stk. 10.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelser i udlændingeloven, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, overføres til hjemrejseloven og ophæves i udlændingeloven, jf. den foreslåede § 25, nr. 35.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 43

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 17, at Udlændingestyrelsen til brug for en afgørelse efter stk. 13-16 uden udlændingens samtykke kan indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren, jf. stk. 5.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for de af politiets opgaver vedrørende udrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse og fratagelse af kontante ydelser for visse udlændinge er således med virkning fra den 1. august 2020 overdraget til Hjemrejsestyrelsen i medfør af ministerens almindelige adgang til at udnytte sin organisationsmagt mellem ministeriets underliggende myndigheder.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 42 a, stk. 17, der bliver stk. 13, således det fremgår, at Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen uden udlændingens samtykke kan indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren.

Den foreslåede ændring i stk. 17 er en konsekvens af, at kompetencen til at træffe afgørelse om nedsættelse eller fratagelse af ydelser er delt mellem Udlændingestyrelsen og Hjemrejsestyrelsen, således at kompetencen til at nedsætte eller fratage kontante ydelser følger den styrelse, som udlændingens disposition, som nedsættelsen eller fratagelsen beror på, relaterer sig til.

Det foreslås endvidere at ændre henvisningerne i udlændingelovens § 42 a, stk. 17, således at, stk. 13-16 bliver til stk. 9-12.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelser i udlændingeloven, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, overføres til hjemrejseloven og ophæves i udlændingeloven jf. den foreslåede § 25, nr. 35.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 44

Det fremgår af udlændingelovens § 42 a, stk. 19, 1. pkt., at for udlændinge omfattet af stk. 13-16, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 53,39 kr.

Det foreslås at ændre henvisningerne i udlændingelovens § 42 a, stk. 19, 1. pkt., således at, stk. 13-16 bliver til stk. 9-12.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelser i udlændingeloven, som følge af, at udlændingelovens § 42 a, stk. 8-11, overføres til hjemrejseloven og ophæves i udlændingeloven jf. den foreslåede § 25, nr. 35.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Til nr. 45

Det fremgår af udlændingelovens § 42 b, stk. 8, 1. pkt., at en udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, og som har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c, får udbetalt en tillægsydelse, jf. stk. 11, jf. dog stk. 12.

Det fremgår af § 42 c, stk. 1, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3. Det fremgår endvidere af § 42 c, stk. 2, 1. pkt., at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Det fremgår desuden af § 42 c, stk. 3, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, jf. § 42 d, stk. 1, det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 1, undervisning, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 2-4 og 7, og aktivering, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 e, stk. 1-3.

De nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning fremgår af bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Hjemrejseloven foreslås endvidere at indeholde en bestemmelse om, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås i den forbindelse, at de nugældende regler om adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres,

uanset at hjemrejsekontrakten og pligten til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet foreslås reguleret i hjemrejseloven.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 b, stk. 8, 1. pkt., ændres således, at bestemmelsen også henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, ikke overholder sin hjemrejsekontrakt, jf. hjemrejseloven § 5, stk. 1, og den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. hjemrejselovens § 9, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 og 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 46

Det fremgår af udlændingelovens § 42 b, stk. 11, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udbetaler ydelser, jf. stk. 1, 3, 8 og 9, jf. dog stk. 12. Indkvarteringsoperatøren skal, medmindre særlige grunde taler derimod, beslutte, at tillægssydelse efter stk. 8 ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c.

Det fremgår af § 42 c, stk. 1, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3. Det fremgår endvidere af § 42 c, stk. 2, 1. pkt., at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Det fremgår desuden af § 42 c, stk. 3, at kontrakten fastlægger omfang og indhold af de nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, jf. § 42 d, stk. 1, det asylansøgerkursus, som udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 1, undervisning, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 f, stk. 2-4 og 7, og aktivering, som det er aftalt eller fastsat, jf. stk. 2, at udlændingen skal deltage i, jf. § 42 e, stk. 1-3.

De nærmere regler om kontraktens indgåelse, indhold og udformning fremgår af bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

Hjemrejseloven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret

til at opholde sig her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Hjemrejseloven foreslås endvidere at indeholde en bestemmelse om, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås i den forbindelse, at de nugældende regler om adgangen til økonomiske ydelser, herunder reglerne om bortfald eller nedsættelse af økonomiske ydelser for udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, videreføres, uanset at hjemrejsekontrakten og pligten til udførelse af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet foreslås reguleret i hjemrejseloven.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 b, stk. 11, 2. pkt., ændres således, at bestemmelsen også henviser til den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig i landet og er indkvarteret på et indkvarteringssted, ikke overholder sin hjemrejsekontrakt, jf. hjemrejseloven § 5, stk. 1, og den situation, hvor en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, ikke medvirker til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. hjemrejselovens § 9, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 og 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 47

Det fremgår af udlændingelovens § 42 c, at indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Det fremgår af § 42 c, stk. 2, at kontrakten indgås mellem udlændingen og indkvarteringsoperatøren på grundlag af den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, herunder eventuel beskæftigelse. Kontrakten fasttæller omfang og indhold af bl.a. den undervisning og aktivering, som det er fastsat, at udlændingen skal deltage i.

Adgangen til undervisning, aktivering og praktik er nærmere

reguleret i bekendtgørelse nr. 1224 af 12. august 2020 om undervisning og aktivering mv. af asylansøgere m.fl.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejses eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. En udlænding som nævnt i 1. pkt., der er blevet meddelt opholdstilladelse i medfør af § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4.

Det fremgår endvidere af § 42, stk. 2, at har en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 1 eller § 43, stk. 1, efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke ret til at opholde sig her i landet, får udlændingen udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Hjemrejseoven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 c, stk. 1, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejseovens § 5 omfattes af reglerne om hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseoven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 48

Det fremgår af udlændingelovens § 42 d, at en udlænding, der er indkvarteret på et af de i § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 42 a, stk. 5, at Udlændingestyrelsen tilvejebringer og driver indkvarteringssteder for udlændinge, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Det fremgår af § 42 a, stk. 1, at en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejses eller udsendes, jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. En udlænding som nævnt i 1. pkt., der er blevet meddelt opholdstilladelse i medfør af § 7, stk. 1-3, § 9 b, § 9 c eller § 9 e, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2, jf. dog stk. 3 og 4.

Det fremgår desuden af § 42, stk. 2, at har en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 1 eller § 43, stk. 1, efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke ret til at opholde sig her i landet, får udlændingen udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4.

Hjemrejseoven foreslås at indeholde en bestemmelse om, at en udlænding over 18 år, der ikke har ret til at opholde sig her i landet og er indkvarteret på et af de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 d, stk. 1, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejseovens § 9 omfattes af reglerne om nødvendige opgaver. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseoven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 49

Det følger af udlændingelovens § 42 e, stk. 2, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke,

hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 e, stk. 2, 2. pkt., konsekvensrettes som følge af, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, og at det foreslås at ophæve udlændingelovens § 40, stk. 6.

Det foreslås på den baggrund, at ”politiet” ændres til ”Hjemrejsestyrelsen”, og at henvisningen til udlændingelovens § 40, stk. 6, 1. pkt., ændres til den foreslåede § 3, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 50

Det fremgår af udlændingelovens § 42 e, stk. 3, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt aktivering, som ikke er omfattet af stk. 1 og 2.

Det fremgår af § 42 e, stk. 1, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan deltage i aktivering i form af udførelse af andre end de i § 42 d, stk. 1, nævnte opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet og medvirken til gennemførelsen af den i §§ 42 f og 42 g nævnte undervisning.

Det fremgår endvidere af stk. 2, at en udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen efter forslaget til lovforslagets § 5, skal kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år,

der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til aktivering.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 e, stk. 3, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 5 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 51

Det fremgår af udlændingelovens § 42 f, stk. 2, at en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning. En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i danskundervisning.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen efter forslaget til lovforslagets § 5, skal kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til sprogundervisning og anden undervisning.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 f, stk. 2, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 5 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 52

Det fremgår af udlændingelovens § 42 f, stk. 3, at en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilbyder sådan undervisning.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen efter forslaget til lovforslagets § 5, skal kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til undervisning i andre fag.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 f, stk. 3, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 5 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 53

Det fremgår af udlændingelovens § 42 f, stk. 4, at en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt undervisning, som ikke er omfattet af stk. 1-3 og 6.

Det fremgår af § 42 f, stk. 1, at en udlænding over 18 år, der har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er indkvarteret på et modtagecenter, jf. § 42 a, stk. 5, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning, der skal give udlændingen et helt indledende kendskab til dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold samt arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold (asylansøgerkursus). Tager udlændingen forinden asylansøgerkursusets gennemførelse ophold på et opholdscenter, jf. § 42 a, stk. 5, skal kursusforløbet fortsættes og afsluttes på opholdscenteret. Indkvarteringsoperatøren på modtagecente-

ret skal oplyse operatøren af opholdscenteret om, hvorvidt asylansøgerkursus er gennemført på modtagecenteret eller skal fortsættes og afsluttes på opholdscenteret.

Det fremgår endvidere af § 42 f, stk. 6, at en 17-årig udlænding, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan deltage i et asylansøgerkursus, jf. stk. 1, undervisning i engelsk sprog eller anden undervisning, jf. stk. 2, og undervisning i andre fag, jf. stk. 3. 17-årige udlændinge kan deltage i asylansøgerkursus og den i stk. 2 og 3 nævnte undervisning på samme betingelser som udlændinge over 18 år, jf. stk. 1-3. En 17-årig udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i danskundervisning. Stk. 4 finder tilsvarende anvendelse.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen efter forslaget til lovforslagets § 5, skal kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet. Hjemrejsekontrakten vil træde i stedet for den kontrakt, som en udlænding over 18 år, der er omfattet af lovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som således forsørges af Udlændingestyrelsen, indgår med indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 c, stk. 1. Hjemrejsekontrakten vil således også regulere de omfattede udlændinges adgang til særskilt tilrettelagt undervisning.

Det foreslås, at udlændingelovens § 42 f, stk. 4, ændres således, at bestemmelsen ikke henviser til de udlændinge, der efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 5 omfattes af reglerne om en hjemrejsekontrakt. Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 54

Det følger af udlændingelovens § 42 k, stk. 5, 1. og 2. pkt., at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvarteringen i egen bolig. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, foreslås det, at

bestemmelsen i udlændingelovens § 42 k, stk. 5, 2. pkt., konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 3, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 55

Det følger af udlændingelovens § 42 l, stk. 4, 1. og 2. pkt., at Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om dennes private indkvartering, jf. stk. 1. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Som konsekvens af, at udlændingelovens § 40, stk. 6, ophæves, og at det foreslås at indsætte en bestemmelse i den foreslåede hjemrejselov, der skal fastsætte en udlændings forpligtelse til at medvirke til sin udrejse, foreslås det, at bestemmelsen i udlændingelovens § 42 l, stk. 4, 2. pkt., konsekvensrettes, således at der henvises til den foreslåede § 3, stk. 1, i den foreslåede hjemrejselov.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 3.

Til nr. 56

Det følger af udlændingelovens § 43, stk. 2, 1. pkt., at såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Efter § 43, stk. 2, 2. pkt., afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen, hvis udlændingen ikke har tilstrækkelige midler. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. herved § 43, stk. 2, 3. pkt. Sidstnævnte gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af udlændingelovens § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og fordi der ikke er generelle udsendelsehindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter den i udlændin-

gelovens § 53 b, stk. 1, nævnte procedure, jf. § 43, stk. 2, 5. pkt.

Udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 604/2013/EU af 26. juni 2013 (Dublin III-forordningen)) afholdes endeligt af statskassen, jf. udlændingelovens § 43, stk. 2, 4. pkt.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 43, stk. 2, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 7.

Til nr. 57

Det fremgår af udlændingelovens § 43, stk. 5, at bestemmelserne i stk. 3 og 4 ikke finder anvendelse ved indrejse fra et Schengenland. Stk. 3 finder dog anvendelse, hvis der er indført indrejsekontrol ved grænsen i medfør af Schengen-grænsekodexens artikel 25, jf. § 38, stk. 2, og udlændinge- og integrationsministeren har truffet beslutning efter § 59 a, stk. 2.

Som konsekvens af det foreslåede om, at udlændingelovens § 43, stk. 2, ophæves, hvorefter stk. 3-5 bliver stk. 2-4, foreslås det, at henvisningen til stk. 3 og 4 i udlændingelovens § 43, stk. 5, 1. pkt., der bliver § 43, stk. 4, 1. pkt., ændres til stk. 2 og 3, og at henvisningen til stk. 3 i udlændingelovens § 43, stk. 5, 2. pkt., der bliver § 43, stk. 4, 2. pkt., ændres til stk. 2.

Der er således tale om en konsekvensrettelse.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 7 og § 25, nr. 53.

Til nr. 58

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 1, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, kan, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil, ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indrejsen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist

har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet, jf. dog stk. 3.

Det følger af udlændingelovens § 43 a, stk. 2, at der til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingelovens § 48 e, stk. 2, og som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold.

Det følger af § 43 a, stk. 3, at der ikke kan ydes hjælp efter stk. 1 og 2, til 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet, 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande, 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Det følger af § 43 a, stk. 4, at der endvidere ikke kan ydes hjælp efter udlændingelovens stk. 2, til 1) udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 53 b, stk. 1, og 2) udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens § 10.

Det følger af § 43 a, stk. 5, at hjælpen efter stk. 1, omfatter 1) udgifter til billet til fly, tog mv., 2) nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele 3) højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland og 4) andre udgifter, der forbundet med rejsen.

Det følger af § 43 a, stk. 6, at hjælpen efter stk. 2, udgør 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Det følger af § 43 a, stk. 7, at en udlænding kun kan modtage hjælp efter stk. 1 og stk. 2 én gang.

Det følger af § 43 a, stk. 8, at udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for hjemrejse, herunder om mulighederne for støtte efter stk. 2 til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser. Udlændinge- og integrationsministeren kan træffe bestemmelse om, at den uvildige rådgivning skal varetages af en eller flere private organisationer.

Det følger af § 43 a, stk. 9, at det i stk. 5, nr. 3, angivne beløb er fastsat i 1995-niveau og reguleres fra og med 1996

én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det i stk. 6 angivne beløb er fastsat i 2003-niveau og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

Det følger af udlændingelovens § 43 b, at udlændinge- og integrationsministeren kan bestemme, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet, når særlige repatrieringshensyn taler derfor.

Det foreslås, at udlændingelovens § 43 a og § 43 b ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Baggrunden for forslaget er endvidere, at Hjemrejsestyrelsen siden august 2020 har varetaget opgaven med at yde hjemrejserådgivning til udlændinge uden lovligt ophold her i landet.

Det betyder, at bestemmelser, der knytter sig til udlændinges udrejse, fremover vil fremgå af hjemrejseloven, og gældende ordninger om bl.a. hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med frivillig tilbagevenden, vil blive samlet og reguleret i en samlet hjemrejsestøtte. Retten til uvildig rådgivning videreføres ikke i hjemrejseloven. Udlændinge- og Integrationsministeriet vil dog administrativt sikre, at der fortsat tilbydes uvildig rådgivning til udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Det foreslåede betyder endvidere, at der fremover endvidere vil fremgå af hjemrejseloven, at udlændinge- og integrationsministeren, skal kunne fastsætte nærmere regler om hjemrejsestøtte.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 8.

Til nr. 59

Det følger af udlændingelovens § 45 a, stk. 1, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til efterretningstjenesterne, i det omfang videregivelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetægelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Det følger af § 45 a, stk. 2, at efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om en

udlænding til Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang videregivelsen kan have betydning for disse myndigheders behandling af en sag efter denne lov.

Det foreslås, at bestemmelserne i udlændingelovens § 45 a, stk. 1 og 2, konsekvensrettes således, at det fremgår, at Hjemrejsestyrelsen også uden udlændingens samtykke vil kunne videregive oplysninger fra en udlændings sag efter udlændingeloven og hjemrejseloven til efterretningstjenesterne, og at efterretningstjenesterne uden udlændingens samtykke kan videregive oplysninger om en udlænding til bl.a. Hjemrejsestyrelsen i det omfang videregivelsen vil kunne have betydning for myndighedens behandling af en sag efter udlændingeloven eller hjemrejseloven.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret fra politiet for de opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal hjemrejseloven understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse vil skulle fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således ske efter hjemrejseloven.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25, nr. 59.

Til nr. 60

Det følger af § 45 a, stk. 4, at efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke elektronisk indhente oplysninger om en udlænding fra registre og systemer i Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang indhentelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 a, stk. 4, konsekvensrettes således, at efterretningstjenesterne uden udlændingens samtykke elektronisk også vil kunne indhente oplysninger om en udlænding fra registre og systemer i Hjemrejsestyrelsen i det omfang indhentelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret fra politiet for de opgaver

vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal hjemrejseloven understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse vil skulle fremgå af hjemrejseloven.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25, nr. 60.

Til nr. 61

Det følger af udlændingelovens § 45 c, stk. 1, at Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet, kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 c, stk. 1, konsekvensrettes således, at Hjemrejsestyrelsen også uden udlændingens samtykke vil kunne videregive oplysninger fra en sag efter udlændingeloven eller hjemrejseloven til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal hjemrejseloven understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således ske efter hjemrejseloven.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25, nr. 61.

Til nr. 62

Det følger af § 45 c, stk. 2, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklage-

myndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation og strafforfølgning af personer, der kan mistænkes for forbrydelser med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Det følger af § 45 c, stk. 3, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation af ofre for eller vidner til en konkret forbrydelse med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 c, stk. 2, konsekvensrettes således, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter udlændingeloven eller hjemrejseloven, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation og strafforfølgning af personer, der kan mistænkes for forbrydelser med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Det foreslås endvidere, at bestemmelsen i udlændingelovens § 45 c, stk. 3, konsekvensrettes således, at de myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter udlændingeloven eller hjemrejseloven, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation af ofre for eller vidner til en konkret forbrydelse med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende hjemrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang, jf. den kongelige resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene. Endvidere skal hjemrejseloven understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således ske efter hjemrejseloven.

Der er alene tale om konsekvensrettelser. Der tilsigtes således ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelserne.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25, nr. 62.

Til nr. 63

Det fremgår af udlændingelovens § 46, stk. 1, at afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-4, og af § 4 d, stk. 3 og 4, § 9, stk. 26, 27 og 36-38, §§ 46 a-49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk. 1-5, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., træffes af Udlændingestyrelsen.

Bestemmelsen fastslår således, at udgangspunktet efter loven er, at Udlændingestyrelsen træffer afgørelser i 1. instans. Alene i de i bestemmelsen nærmere opregnede tilfælde træffes afgørelse af en anden myndighed.

Det foreslås, at der i § 46, stk. 1, indsættes en undtagelse til udgangspunktet om, at Udlændingestyrelsen træffer afgørelse efter udlændingeloven.

Baggrunden for forslaget er det samtidigt foreslåede nye stk. 3, hvorefter Hjemrejsestyrelsen bl.a. tillægges kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9. Der henvises til bemærkningerne til § 25, nr. 64.

Baggrunden for forslaget er endvidere det samtidigt foreslåede nye stk. 9, hvorefter Hjemrejsestyrelsen kan ændre en udrejsefrist til straks efter § 33, stk. 2, 3. pkt., når Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin udrejse efter hjemrejselovens § 3, stk. 3.

Til nr. 64

Det følger af udlændingelovens § 46, at afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser som udgangspunkt træffes af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Det foreslås i lovforslagets § 25, nr. 6, at der i udlændingelovens § 32, stk. 1, som et nyt nr. 6 indsættes en bestemmelse om, at der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, hvis der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 3.

Det foreslås endvidere i lovforslagets § 25, nr. 8, at der i udlændingelovens § 32, stk. 9, indsættes en bestemmelse om, at et allerede meddelt indrejseforbud, efter § 32, stk. 1, nr. 2 og nr. 6, kan forkortes, hvis en udlænding har genoptaget sin medvirken til udrejse.

På den baggrund foreslås det, at der i udlændingelovens § 46 som et nyt stk. 3 indsættes en bestemmelse, hvorefter Hjemrejsestyrelsen bl.a. tillægges kompetence til at træffe

afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9.

Formålet med forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen skal kunne træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9.

En afgørelse efter § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9, vil blive truffet, når udlændingen befinder sig i udrejsefasen. En afgørelse efter de foreslåede bestemmelser vil være afhængig af, at der forinden efter den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 3, stk. 3, er truffet afgørelse om, hvorvidt udlændingen medvirker til udrejsen. En sådan afgørelse om medvirken vil efter det foreslåede til hjemrejselovens § 3, stk. 3, blive truffet af Hjemrejsestyrelsen.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder på den baggrund, at Hjemrejsestyrelsen skal tillægges kompetencen til at træffe afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og den foreslåede bestemmelse i § 32, stk. 9.

Ved at tillægge Hjemrejsestyrelsen kompetence til at træffe afgørelse efter disse bestemmelser, sikres der samtidig effektivitet og smidighed i udrejsesagsbehandlingen.

Efter det foreslåede, vil Hjemrejsestyrelsen således have kompetence til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, og stk. 9.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, vil kunne påklages til Udlændingenævnet, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 1, mens Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter den foreslåede § 32, stk. 9, ikke vil kunne påklages, jf. den foreslåede § 46 a, stk. 6, jf. lovforslagets § 25, nr. 69. En klage til Udlændingenævnet skal være indgivet senest 8 uger efter modtagelsen, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Rigspolicechefen eller politidirektøren havde indtil den 1. august 2020 kompetencen til at træffe afgørelse om at optage fingeraftryk og personfoto med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument efter udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Rigspolicechefens eller politidirektørens afgørelser efter udlændingelovens §§ 40 a, stk. 2, nr. 4, og 40 b, stk. 2, nr. 3, kan i medfør af udlændingelovens § 48, stk. 1, 5. pkt., påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Som følge af ressortoverførslen ved kongelig resolution af 10. september 2019 i bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem

ministrene, har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Med den foreslåede ændring af udlændingelovens § 46, stk. 3, vil det endvidere fremgå direkte af udlændingeloven, at Hjemrejsestyrelsen kan træffe afgørelser efter udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 2, nr. 3.

Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter udlændingelovens § 40 a, stk. 2, nr. 4, og § 40 b, stk. 2, 3, vil som følge af den foreslåede § 28, nr. 53, om ændring af udlændingelovens § 46 a, stk. 1, kunne påklages til Udlændingenævnet.

Udlændingelovens § 46, stk. 3-7, bliver herefter stk. 4-8.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 6 og 8.

Til nr. 65

Det følger af forslaget til § 5, stk. 1, at Hjemrejsestyrelsen kan beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det følger videre af forslaget til § 5, stk. 2, at hjemrejsekontrakten indgås mellem udlændingen og Hjemrejsestyrelsen samt at hjemrejsekontakten har til formål at forberede udlændingens udrejse.

Endelig følger det af forslaget til § 5, stk. 3, at kan der ikke opnås enighed om hjemrejsekontraktens indhold, træffer Hjemrejsestyrelsen afgørelse herom.

Det foreslås, at udlændingelovens § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, ændres således, at afgørelse om forlængelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 4, træffes af den myndighed, som har truffet den afgørelse, udrejsefristen knytter sig til, eller, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt eller Hjemrejsestyrelsens afgørelse herom, jf. hjemrejselovens § 5, stk. 2 og 3.

Som noget nyt foreslås det således, at Hjemrejsestyrelsen kan træffe afgørelse om forlængelse af udrejsefristen, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt eller Hjemrejsestyrelsen afgørelse herom, jf. den foreslåede bestemmelse herom i lovforslagets § 5, stk. 2 eller stk. 3.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen efter for-

slaget til lovforslagets § 5 skal kunne beslutte, at der skal udarbejdes en hjemrejsekontrakt for udlændinge over 18 år, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Væsentlige elementer i en udlændings hjemrejsekontrakt er hjemrejseforberedende aktivering og undervisning. Det forventes, at disse elementer vil have en varighed af ca. 4 uger. Dermed vil hjemrejseforberedende aktivering og undervisning have en varighed, der er længere end den udrejsefrist udlændinge sædvanligvis gives i forbindelse med myndighedernes afgørelse om, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig i landet.

På den baggrund foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen bliver tillagt kompetence til at træffe afgørelse om forlængelse af en udrejsefrist, hvis forlængelse sker som følge af en indgået hjemrejsekontrakt eller en afgørelse herom truffet af Hjemrejsestyrelsen.

Det er forventningen, at Hjemrejsestyrelsen ved indgåelse eller fastsættelse af en hjemrejsekontrakt vil kunne forlænge udlændingens udrejsefrist med indtil 14 dage ad gangen, dog således at forlængelsen som udgangspunkt sker for 1 måned ved selve indgåelsen eller fastsættelsen af hjemrejsekontrakten eller fra afgørelsestidspunktet. Udrejsefristen kan som altovervejende udgangspunkt maksimalt forlænges således, at den samlede udrejsefrist bliver på 120 dage.

Det bemærkes, at afgørelser om forlængelse af udrejsefrister, jf. udlændingelovens § 33, stk. 4, følger klageadgangen for den materielle afgørelse. Det betyder, at såfremt den materielle afgørelse ikke kan påklages, kan afgørelsen om forlængelse eller ej af udrejsefristen heller ikke påklages. Det foreslås, at denne ordning videreføres.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 66

Det følger af udlændingelovens § 46, at afgørelser efter udlændingelovens bestemmelser som udgangspunkt træffes af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Det fremgår af udlændingelovens § 33, stk. 1, at en afgørelse eller beslutning, hvorved det meddeles en udlænding, at vedkommende i medfør af reglerne i kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig i landet, skal indeholde en frist for udrejse. Udrejsefristen fastsættes således som udgangspunkt af den myndighed, der træffer afgørelse om, at den pågældende udlænding ikke har ret til at opholde sig i landet.

Det fremgår desuden af udlændingelovens § 33, stk. 5, 1. pkt., at såfremt en udvisning er sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7.

Efter det foreslåede til hjemrejselovens § 3, stk. 3, vil Hjemrejsestyrelsen skulle træffe afgørelse om, hvorvidt en udlænding medvirker til sin udrejse.

Efter det foreslåede til lovforslagets § 25, nr. 6, skal Hjemrejsestyrelsen endvidere træffe afgørelse om at meddele en udlænding, der ikke medvirker til udrejsen, et indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, uanset at den pågældendes udrejsefrist endnu ikke er udløbet.

På den baggrund foreslås det at indsætte et nyt *stk. 9* i udlændingelovens § 46, hvorefter en afgørelse om ændring af en allerede fastsat udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, til straks, træffes af Hjemrejsestyrelsen, når der er truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin udrejse, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det foreslåede til § 25, nr. 6, vedrørende meddelelse af indrejseforbud, hvis udlændingen ikke medvirker til sin udrejse.

Formålet med det foreslåede er at tillægge Hjemrejsestyrelsen kompetence til at ændre en allerede fastsat udrejsefrist til straks, hvis udlændingen ikke medvirker til udrejsen. Dette betyder, at der således kan træffes afgørelse om at meddele udlændingen et indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 6.

Efter det foreslåede træffer Hjemrejsestyrelsen således afgørelse om at ændre en allerede fastsat udrejsefrist efter udlændingelovens § 33, til straks, når der er truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin udrejse, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3.

Det foreslås desuden i udlændingelovens § 33, stk. 5, at ændre bestemmelsen, således at politiet udgår.

I den forbindelse foreslås det at indsætte et nyt *stk. 10* i udlændingelovens § 46, hvorefter Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at fastsætte udrejsefristen til straks.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 6 og 8.

Til nr. 67

Det fremgår af udlændingelovens § 46 a, stk. 1, at Udlæn-

dingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter loven kan påklages til Udlændingenævnet.

Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser om meddelelse af indrejseforbud som følge af en administrativ udvisning, kan således påklages til Udlændingenævnet.

Med lovforslagets § 25, nr. 64, foreslås det, at Hjemrejsestyrelsen vil blive tillagt kompetence til at træffe afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9, hvorved Hjemrejsestyrelsen vil træffe afgørelse om henholdsvis meddelelse af et indrejseforbud som følge af, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse, samt træffe afgørelse om at forkorte et allerede meddelt indrejseforbud som følge af udlændingens genoptagede medvirken til udrejsen.

På den baggrund foreslås det i § 46 a, stk. 1, indsat, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter udlændingeloven som udgangspunkt kan påklages til Udlændingenævnet.

Dette svarer også til, hvad der gælder efter den nugældende udlændingelovs § 46 a, stk. 1, om klageadgangen for afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration i 1. instans.

Formålet med forslaget er, at Udlændingenævnet vil blive tillagt kompetencen til at behandle klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser meddelt i henhold til udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6 og stk. 9.

Som en følge af forslaget om, at Udlændingenævnet vil blive tillagt kompetence til at behandle en klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser, vil en klage over en afgørelse om meddelelse af et indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 6, blive behandlet af Udlændingenævnet.

Efter forslaget vil en klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelse efter udlændingelovens § 32, stk. 9, hvorved varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud kan forkortes som følge af udlændingens genoptagede medvirken til udrejsen, kunne blive behandlet af Udlændingenævnet.

En klage over Hjemrejsestyrelsens afgørelser, skal være indgivet, inden 8 uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 3.

Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 6, 8 og 64.

Til nr. 68

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 46 a, stk. 2, nr. 3, kan politiets afgørelser efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., påklages til Udlændingenævnet.

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., kan afgørelser efter bl.a. § 34, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 3, om bl.a. optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren.

Det fremgår derudover af § 48, stk. 1, 3. pkt., at afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, endvidere kan træffes af Udlændingestyrelsen.

De afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt. og stk. 2.

Efter bestemmelsen i § 48, stk. 2, kan politidirektørens afgørelser efter § 34 påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelser efter § 34 i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Klagerne har ikke opsættende virkning.

Det foreslås i lovforslagets § 25, nr. 71, at det alene vil være politidirektøren, der kan træffe afgørelse efter bl.a. § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2. Se bemærkningerne til § 25, nr. 71.

Det foreslås, at klageadgangen for politidirektørens afgørelser efter § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2, overføres fra Rigspolitichefen til Udlændingenævnet, ligesom det foreslås, at politiets afgørelser efter den foreslåede delegationshjemmel i § 48, stk. 4, jf. lovforslagets § 25, nr. 71, kan påklages til Udlændingenævnet.

Baggrunden for forslaget er, at der som udgangspunkt er tale om opgaver, der ikke indeholder anvendelse af magt og tvang, og at udlændingeområdet som udgangspunkt nu hører til Udlændinge- og Integrationsministeriets ressort efter ressortoverførelsen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.18 i lovforslagets almindeli-

ge bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 71.

Til nr. 69

Det fremgår af udlændingelovens § 48, stk. 1, 2. pkt., at afgørelser efter bl.a. udlændingelovens § 33, stk. 5, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren.

Det følger af udlændingelovens § 48, stk. 1, 7. pkt., at politiets afgørelser efter bl.a. § 33, stk. 5, ikke kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Som følge af ressortoverførslen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Hjemrejsestyrelsen siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 33, stk. 5.

Med forslaget i hjemrejselovens § 25, nr. 71, vil Hjemrejsestyrelsens kompetence til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 33, stk. 5, fremgå direkte af udlændingeloven.

Efter udlændingelovens § 46 a, stk. 6, nr. 1-8, kan en række af udlændingemyndighedernes afgørelser ikke påklages. Det foreslås i § 25, nr. 66, at indsætte et nr. 9 i udlændingelovens § 46 a, stk. 6, således, at Hjemrejsestyrelsens afgørelser om at fastsætte en udlændings udrejsefrist til straks i medfør af udlændingelovens § 33, stk. 5, ikke kan påklages til en anden administrativ myndighed.

Der vil således være tale om en videreførelse af gældende ret for så vidt angår muligheden for påklage.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 71.

Til nr. 70

Det følger af udlændingelovens § 46 b, at Udenrigsministeriet bistår politiet, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet, Udlændingenævnet, domstolene og udlændinge- og integrationsministeren med at indhente nærmere oplysninger til brug for behandlingen af sager eller grupper af sager efter denne lov.

Det foreslås, at bestemmelsen i udlændingelovens § 46 b ændres, således at Udenrigsministeriet også bistår Hjemrejsestyrelsen med at indhente nærmere oplysninger til brug for

behandlingen af sager eller grupper af sager efter udlændingeloven eller hjemrejseloven.

Baggrunden for forslaget er, at Hjemrejsestyrelsen som følge af den kongelige resolution, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, fra den 1. august 2020 har overtaget ansvaret for de opgaver vedrørende udrejse fra politiet, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang. Endvidere skal den foreslåede hjemrejselov understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udlændinges udrejse fremover skal fremgå af hjemrejseloven. Behandlingen af sager om udlændinges udrejse vil således fremover ske efter den foreslåede hjemrejselov.

Der tilsigtes ikke yderligere indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.17 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 20.

Til nr. 71

Efter bestemmelsen i udlændingelovens § 48, stk. 1, kan afgørelser om afvisning ved indrejsen, jf. § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 30, § 33, stk. 5, § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren. Afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen. De afgørelser, der er nævnt i 1. pkt., kan påklages til Udlændingenævnet, jf. § 46 a, stk. 2, nr. 3, og de afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt. og stk. 2. Politiets afgørelser efter § 33, stk. 5, og § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren. Klagen har ikke opsættende virkning.

Som følge af ressortoverførselen ved kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, har Udlændingestyrelsen siden den 1. august 2020 – foruden politiet – haft kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34, stk. 1, for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse, ligesom Udlændingestyrelsen – foruden politiet – har haft kompetence til at træffe bestemmelser om

meldepligt efter § 34, stk. 2, for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling. Endvidere har Hjemrejsestyrelsen – foruden politiet – siden den 1. august 2020 haft kompetence til at træffe afgørelser om foranstaltninger efter § 34 vedrørende udlændinge uden lovligt ophold for at sikre de pågældende udlændings tilstedeværelse eller medvirken med henblik på den efterfølgende iværksættelse af en afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Såfremt politidirektøren i 1. instans har truffet afgørelse, har afgørelsen kunnet påklages til Rigspolitichefen. Hvis Rigspolitichefen i 1. instans har truffet afgørelse, har afgørelsen kunnet påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Hjemrejsestyrelsens og Udlændingestyrelsens afgørelser har kunnet påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Yderligere træffer Udlændingestyrelsen afgørelser om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri) af bl.a. udlændinge, der søger om forlængelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7. Afgørelserne kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Klagerne har ikke opsættende virkning.

Politiet har siden den 1. august 2020 haft kompetence til at træffe afgørelser efter § 34, stk. 1 og 2, for de udlændinge, der endnu ikke er truffet afgørelse om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse. Politiets afgørelser kan – afhængigt af om det er politidirektøren eller Rigspolitichefen, der har truffet afgørelse i 1. instans – påklages til enten Rigspolitichefen eller udlændinge- og integrationsministeren, jf. § 48, stk. 1, 5. pkt., smh. med § 48, stk. 2.

Hjemrejsestyrelsen har endvidere siden den 1. august 2020 haft kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 43, stk. 2, om afholdelse af udgifter forbundet med udrejsen samt § 43 a om ydelse af hjælp. Afgørelser om afholdelse af udgifter forbundet med udrejsen samt afgørelser om ydelse af hjælp kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, dog med undtagelse af afgørelser omfattet af § 43 a, stk. 2, der ikke kan påklages.

Efter udlændingelovens § 48, stk. 3, kan politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, påklages til Rigspolitichefen, jf. dog 5. pkt. Rigspolitichefens afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 5. pkt. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter 1. pkt. af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Politidirektørernes eller Rigspolitichefens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k. Klagerne har ikke opsættende virkning.

Det foreslås, at udlændingelovens § 48 nyaffattes, både som følge af ressortomlægningen og med henblik på at sikre, at afgørelserne træffes, hvor den rette faglige kompetence foreligger. Det foreslås endvidere at ensrette strukturen i forhold til den sædvanlige kompetence og klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen, jf. retsplejeloven.

Det foreslås, at vedkommende politidirektør efter § 48, stk. 1, 1. pkt., kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 34, § 40 a, stk. 1. nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2, om bl.a. afvisning ved indrejsen, foranstaltninger for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelser om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling, herunder meldepligt, og optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), der bl.a. ikke angår den indledende registrering af udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 (asyl).

Forslaget indebærer, at vedkommende politidirektør fortsat skal have kompetence til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., om afvisning ved indrejsen. Det betyder, at politiet, når politiet antræffer en udlænding ved den danske grænse, vil have mulighed for på stedet at træffe afgørelse om afvisning, således at den pågældende nægtes indrejse i Danmark.

Vedkommende politidirektør skal forstås som politidirektøren i den politikreds, hvor politiforretningen vil finde sted. Det betyder f.eks., at en afgørelse om afvisning af en udlænding ved indrejsen skal træffes af politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen er antruffet på grænsen, f.eks. en lufthavn eller en land- eller søgrænse.

Forslaget til § 48, stk. 1, 1. pkt., indebærer endvidere, at vedkommende politidirektør kan træffe afgørelser efter udlændingelovens § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2, om bl.a. foranstaltninger for at sikre en udlændings, for hvem der endnu ikke er truffet afgørelser om afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, tilstedeværelse, optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri), der bl.a. ikke angår den indledende registrering af udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7 (asyl).

Der vil være tale om en videreførelse af gældende ret i de tilfælde, hvor politiet efter ressortoverførslen fortsat skal optage fingeraftryk og personfotografi (biometri).

Vedkommende politidirektør skal forstås som politidirektøren i den politikreds, hvor politiforretningen vil finde sted.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde en klagevejledning, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 25, nr. 68, om ændring af klageadgangen til Udlændingenævnet. Klagen vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Det foreslås endvidere, at vedkommende politidirektør efter § 48, *stk. 1, 2. pkt.*, kan træffe afgørelse efter udlændingelovens § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, og §§ 37 g og 37 j om frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- eller brevkontrol.

Forslaget indebærer, at politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen antræffes i forbindelse med politiforretningen, tillægges kompetence til at træffe afgørelse i 1. instans vedrørende de ovennævnte bestemmelser i udlændingeloven om frihedsberøvelse, isolation, besøgs- eller brevkontrol. Baggrunden herfor er, at afgørelserne har tæt tilknytning til de operative opgaver, politiet i dag udfører, hvorfor det er naturligt, at politidirektørerne træffer afgørelse frem for Rigspolitichefen.

Vedkommende politidirektør skal forstås som politidirektøren i den politikreds, hvor politiforretningen vil finde sted. Det betyder f.eks., at en afgørelse om frihedsberøvelse af en udlænding efter udlændingelovens § 36 skal træffes af politidirektøren i den politikreds, hvor udlændingen antræffes.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning. Klagen vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Det foreslås, at der i § 48, *stk. 2*, indsættes en mulighed for at påklage politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, til Rigspolitichefen.

Politidirektørerne behandler i dag sager om foranstaltninger efter de nævnte bestemmelser, men der er i dag også mulighed for, at Rigspolitichefen kan træffe afgørelse med klageadgang til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at kompetencen til at behandle klager over politidirektørernes afgørelser efter de nævnte bestemmelser tillægges Rigspolitichefen.

Rigspolitiet er overordnet myndighed for politikredsene og besidder ligesom politidirektørerne en betydelig sagkundskab i forhold til at kunne træffe afgørelse efter de nævnte bestemmelser om bl.a. frihedsberøvelse, herunder isolation, besøgs- eller brevkontrol. Hertil kommer, at de nævnte be-

stemmelser vedrører afgørelser, der i høj grad beror på en politifaglig vurdering, hvor politikredsene og Rigspolitiet besidder en betydelig sagkundskab. Endelig ses denne struktur også at følge den sædvanlige klageadgang for politiets dispositioner uden for strafferetsplejen, jf. retsplejeloven.

Forslaget medfører, at Rigspolitichefen ikke længere som 1. instans vil kunne træffe afgørelse efter bestemmelserne, og at der ikke længere vil være klageadgang til udlændinge- og integrationsministeren. Nyaffattelsen ændrer ikke på adgangen til en to-instans prøvelse af afgørelser truffet efter de nævnte bestemmelser.

En klage over politiets afgørelse efter de nævnte bestemmelser vil ikke kunne tillægges opsættende virkning.

Rigspolitichefen afgørelse i klagesagen skal være skriftlig.

Der er med nyaffattelsen ikke tilsigtet en ændring af reglerne om domstolsprøvelse af politiets afgørelser.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 48, *stk. 2, 2. pkt.*, vil politidirektørens afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kun kunne påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter § 37, §§ 37 c-37 e eller § 37 k.

Der er tale om en videreførelse af gældende ret. Spørgsmålet om, hvorvidt en afgørelse kan påklages administrativt, vil således som hidtil bero på, om politiets afgørelse kan indbringes for domstolene.

Det foreslås i § 48, *stk. 3*, at vedkommende politidirektør kan træffe afgørelser efter udlændingelovens § 40, stk. 9 og 10. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i 1. og 2. pkt., kan påklages til Udlændinge- og Integrationsministeren.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Udlændingestyrelsen f.eks. i forbindelse med en samtale med en asylansøger kan tage den pågældendes pas eller flybilletter i forvaring, hvis det skønnes nødvendigt, herunder hvis det må frygtes, at den pågældende har til hensigt at bortskaffe genstandene eller dokumenterne. Der henvises til Folketingstidende 2012-13, tillæg A, L 130 som fremsat, side 97.

Forslaget indebærer, at kompetencen til at træffe afgørelse om at optage sager til forhør i retten og at tage genstande

til brug for sagen i bevaring i medfør af udlændingelovens § 40, stk. 9 og 10, tilfalder vedkommende politidirektør.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Politidirektørens afgørelser herom kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Idet optag til forhør efter § 40, stk. 9, skal ske ved retten efter retsplejelovens § 1018, og retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 om legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse finder anvendelse i forbindelse med anvendelsen af udlændingeloven § 40, stk. 10, sker der dog allerede en legalitetsprøvelse heraf ved domstolene. Forslaget ændrer ikke herved.

Før ændringen af § 48 tilfaldt kompetencen til at træffe afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, ligeledes vedkommende politidirektør med klageadgang til udlændinge- og integrationsministeren. Der er med nyaffattelsen ikke tilsigtet en ændring af dette.

Forslaget medfører ligeledes, at afgørelser om, at tage dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan træffes af Udlændingestyrelsen.

Afgørelsen skal være skriftlig og indeholde klagevejledning.

Udlændingestyrelsens afgørelser herom kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren i medfør af 3. pkt.

Det foreslås i § 48, *stk. 4*, at udlændinge- og integrationsministeren efter forhandling med justitsministeren kan delegere kompetencen til at træffe afgørelse i første instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri) af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør.

Vedkommende politidirektør skal forstås som politidirektøren i den politikreds, hvor politiforretningen vil finde sted.

Delegationshjemlen vil omfatte den såkaldte indledende asylregistrering, hvor der efter § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, skal optages fingeraftryk og personfotografi (biometri) af asylansøgere. Det forudsættes, at delegationshjemlen anvendes til, at politiet som hidtil i hele landet kan træffe afgørelser i første instans om optagelse af biometri i den indledende asylregistrering. Denne opgavefordeling mellem udlændingemyndighederne og politiet vil kunne blive ændret efterfølgende, f.eks. i en situation hvor Danmark måtte

opleve en væsentlig forøgelse af antallet af indrejsende migranter, herunder udlændinge der ansøger om asyl.

Forslaget ændrer ikke ved de materielle regler om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri). Politiet vil efter delegation af afgørelseskompetencen skulle behandle sagerne, som politiet hidtil har gjort, og der er således ikke tilsigtet nogen ændring af politiets praksis. Dette indebærer, at når politiet rundt omkring i landet, herunder på grænsen til Tyskland og i lufthavne, antræffer en udlænding, der tilkendegiver, at den pågældende har til hensigt at ansøge om international beskyttelse (asyl), vil politiet som hidtil foranstalte, at den pågældende ledsages til en af politiets lokationer, hvor politiet bl.a. optager fingeraftryk og personfotografi (biometri). Politiets afgørelser herom kan påklages til Udlændingenævnet i medfør af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 25, nr. 68.

Som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, er det udlændingemyndighederne under Udlændinge- og Integrationsministeriet, der efter ressortoverdragelsen har det retlige ansvar for, at der foretages en fuld asylregistrering af asylansøgere, der opholder sig i Danmark, uanset om politiet efter den foreslåede delegationshjemmel får afgørelseskompetence til at træffe afgørelse i første instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi (biometri) af asylansøgere i den indledende asylregistrering.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 og 3.18 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til lovforslagets § 25, nr. 9 og 68.

Til nr. 72

Det fremgår af udlændingelovens § 52 c, stk. 3, at Udlændingenævnet kan indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration eller politiet i anledning af en klagesag.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 52 c, *stk. 3*, således, at Udlændingenævnet i anledning af en klagesag også vil kunne indhente en udtalelse fra Hjemrejsestyrelsen.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at Udlændingenævnet i anledning af en

klagesag vil kunne indhente en udtalelse fra Hjemrejsestyrelsen.

Udlændingenævnets sekretariat vil i forbindelse med forbedelsen af sagen vurdere, om en udtalelse skal indhentes.

Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 73

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 3. pkt., at afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet.

Det foreslås, at der efter § 53 a, stk. 2, 3. pkt., indsættes et nyt punktum, hvorefter Udlændingestyrelsen afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) til en udlænding, der opholder sig her i landet, først anses for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsen afgørelse, medmindre udlændingen forinden frafalder sin klage.

Formålet med forslaget er, at asylansøgere, der efter en grundig førsteinstansprøvelse i Udlændingestyrelsen er blevet meddelt afslag på asyl, aktivt skal tage stilling til afslaget og deres muligheder, herunder muligheden for frivilligt at udrejse af landet.

Den foreslåede ændring indebærer, at der indføres en periode på 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsen afslag efter udlændingelovens § 7, hvor sagen ikke er påklaget til Flygtningenævnet. Asylansøgeren vil i denne periode skulle modtage målrettet vejledning fra Hjemrejsestyrelsen. Hjemrejsestyrelsen vil bl.a. skulle vejlede asylansøgeren om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt om mulighederne for at frivilligt at udrejse af landet med hjemrejsestøtte.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 8, stk. 5, hvorefter det foreslås, at der kan gives et supplerende kontantbeløb i tillæg til hjemrejsestøtten ved frafald af en klage til Flygtningenævnet.

Ordningen vil omfatte Udlændingestyrelsen afgørelser om afslag på asyl, som behandles i normalprocedure. Ordningen vil endvidere omfatte Udlændingestyrelsen afgørelser i første instans, der er behandlet efter proceduren i udlændingelovens § 49 a, der omhandler, hvorvidt en udlænding, der har haft en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, og som er udvist ved dom, kan udsendes, jf. § 31 (forbuddet mod refolement).

Ordningen vil ikke omfatte afgørelser, der er forsøgt behandlet efter udlændingelovens § 53 b, stk. 1 (åbenbart-grundløs procedure), afgørelser omfattet af § 53 b, stk. 3, 2. pkt., hvorefter Flygtningenævnet har bestemt, at bestemte grupper af sager skal kunne indbringes for nævnet, eller afgørelser omfattet af den ulovbestemte adgang for Flygtningenævnet til at efterprøve Udlændingestyrelsen afgørelser i konkrete sager, der er behandlet i åbenbart-grundløs procedure. Ordningen vil desuden ikke omfatte Udlændingestyrelsen afgørelser om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2.

I det tilfælde, hvor asylansøgeren vælger at frafalde sin klage til Flygtningenævnet, vil Udlændingestyrelsen som noget nyt skulle fasttætte en udrejsefrist. Der henvises til lovforslagets § 25, nr. 10. Den videre sagsbehandling med henblik på udsendelse vil skulle overgå til Hjemrejsestyrelsen, som herefter vil igangsætte udrejseforberedelserne. Udlændingen vil herefter have pligt til at medvirke til udrejseforberedelserne som forudsætning for tildeling af hjemrejsestøtte.

Asylansøgeren vil tydeligt skulle tilkendegive, at pågældende ønsker at frafalde sin klage. Udebliver asylansøgeren f.eks. fra samtalen med Hjemrejsestyrelsen, vil det skulle betragtes som udtryk for, at asylansøgeren ønsker at fastholde sin klage.

Beslutter asylansøgeren sig for at fastholde sin klage til Flygtningenævnet, vil sagen skulle betragtes som påklaget til Flygtningenævnet. Udlændingestyrelsen vil derfor, efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen, skulle foranstalte, at sagen oversendes til Flygtningenævnet efter 14 dage fra afgørelsestidspunktet.

Det vil ikke være muligt for asylansøgeren at frasige sig, at klagen først anses for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra Udlændingestyrelsen afslag. Dette gælder uanset, at asylansøgeren på et tidligere tidspunkt tilkendegiver, at pågældende ikke ønsker at frafalde sin klage.

Asylansøgeren vil efter den foreslåede ordning frem til udrejsen kunne fortryde sit frafald af klagen. Det betyder, at sagen vil skulle betragtes som påklaget til Flygtningenævnet. Udlændingestyrelsen vil derfor efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen skulle foranstalte, at sagen oversendes til

Flygtningenævnet. Det har ikke betydning for asylansøgerens mulighed for udbetaling af et supplerende kontantbeløb, hvis ansøgeren frafalder sin klage inden for den foreslåede 14 dages periode, at den pågældende asylansøger tidligere i denne periode måtte have tilkendegivet over for udlændingemyndighederne, at den pågældende ikke ønsker at gøre brug af denne mulighed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.21 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 60.

Til nr. 74

Det følger af udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., at bestemmelsens 4. pkt. ikke finder anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 5. pkt., der bliver til 6. pkt., således at henvisningen til bestemmelsens 4. pkt. ændres til 5. pkt.

Forslaget indebærer, at der sker en korrekt henvisning til bestemmelsen i udlændingeloven.

Der er alene tale om en konsekvensrettelse. Der tilsigtes ikke indholdsmæssige ændringer af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.21 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 60 og 73.

Til nr. 75

Det fremgår af udlændingelovens § 58 f, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets betaling for udgifter, som andre Schengenlande eller EU-lande har afholdt i forbindelse med udsendelse af udlændinge.

Det foreslås, at udlændingelovens § 58 f ændres således at ”eller Hjemrejsestyrelsens” tilføjes efter ”politiets”.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Forslaget indebærer, at udlændinge- og integrationsministeren også vil kunne fastsætte nærmere regler om Hjemrejsestyrelsens betaling for udgifter, som andre Schengenlande eller EU-lande har afholdt i forbindelse med udsendelse af udlændinge.

Ændringen medfører ikke i øvrigt ændringer af bestemmelsens indhold.

Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 76

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, at Rigspolitichefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis den pågældende er udvist af landet i medfør af §§ 22-24 og meddelt indrejseforbud for mindst 6 år eller hvis udlændingen er udvist af landet i medfør af § 25. Indberetningen sker endvidere, hvis udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 10, stk. 1 eller 2, nr. 1 eller 2, hvis udlændingens opholdstilladelse er inddraget i medfør af § 19, stk. 2, nr. 2 eller 3, hvis udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, hvis udlændingen har fået frataget sin danske indfødsret i medfør af § 8 B, stk. 3, i lov om dansk indfødsret eller udlændingen har fået udstedt visum efter § 4 eller § 4 a og er udvist af landet i medfør af § 25 b efter at have fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Endelig foretages indberetningen, hvis udlændingen er udvist af landet efter §§ 25 a eller 25 b og meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1, eller udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås, at udlændingelovens § 58 g, stk. 1, ændres således, at ”Rigspolitichefen” erstattes med ”Udlændingemyndighederne”.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Ressortoverdragelsen indebærer bl.a., at udlændingemyndighederne fremover er ansvarlige for indberetning af udlændinge, der ikke er statsborgere i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønskede i SIS II, herunder at indberetninger i SIS II opdateres.

Rigspolitechefen, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have kompetencen til at indberette udlændinge som uønskede i SIS. Rigspolitechefen vil fortsat i en overgangsperiode bistå udlændingemyndighederne med at foretage indberetninger indtil udlændingemyndighedernes IT-løsninger er etableret.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 25, nr. 80.

Til nr. 77

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 9, at Rigspolitechefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1.

Det foreslås, at ændre udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 9, således, at »§ 29 c, stk. 1, eller« ændres til: »§ 29 c, stk. 1,« Det betyder således, at »eller« udgår af bestemmelsen. Der er med ændringen ikke tilsigtet materielle ændringer.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 79, hvorefter der foreslås indsat et nyt nr. 11 i udlændingelovens § 58 g, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 79.

Til nr. 78

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 10, at Rigspolitechefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 58 g, stk. 1, nr. 10, således at »§ 32, stk. 1, nr. 2« ændres til: »§ 32, stk. 1, nr. 2, eller«. Det betyder, at »eller« indsættes i bestemmelsen. Der er med ændringen ikke tilsigtet materielle ændringer.

Ændringen skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 25, nr. 79, hvorefter der foreslås indsat et nyt nr. 11 i udlændingelovens § 58 g, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.20 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 25, nr. 79.

Til nr. 79

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 1, at Rigspolitechefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket i SIS II, hvis den pågældende er udvist af landet i medfør af §§ 22-24 og meddelt indrejseforbud for mindst 6 år eller hvis udlændingen er udvist af landet i medfør af § 25. Indberetningen sker endvidere, hvis udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 10, stk. 1 eller 2, nr. 1 eller 2, hvis udlændingens opholdstilladelse er inddraget i medfør af § 19, stk. 2, nr. 2 eller 3, hvis udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, hvis udlændingen har fået frataget sin danske indfødsret i medfør af § 8 B, stk. 3, i lov om dansk indfødsret eller udlændingen har fået udstedt visum efter § 4 eller § 4 a og er udvist af landet i medfør af § 25 b efter at have fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7. Endelig foretages indberetningen, hvis udlændingen er udvist af landet efter §§ 25 a eller 25 b og meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1, eller udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

Det foreslås, at der indsættes et nyt nr. 11, hvorefter udlændingemyndighederne indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket til SIS II, hvis udlændingen er meddelt indrejseforbud efter det foreslåede § 32, stk. 1, nr. 6.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 25, nr. 6, hvorefter der meddeles indrejseforbud til en udlænding, hvis der er truffet afgørelse om, at udlændingen ikke medvirker til sin udrejse i medfør af hjemrejelovens § 3, stk. 2. Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med forslaget til § 25, nr. 76, hvorefter udlændingemyndighederne fremover skal indberette en udlænding som uønsket i SIS II, og ikke Rigspolitechefen, som tilfældet er i dag.

Den foreslåede bestemmelse sikrer opfyldelse af udsendelsesdirektivets forudsætning om, at indrejseforbud til tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold skal forbyde indrejse og ophold i alle medlemsstater. For at sikre implementering og håndhævelse af denne forudsætning er det nødvendigt, at medlemsstaterne hurtigt får adgang til oplysninger om andre medlemsstaters afgørelser om indrejseforbud. Det sker ved medlemsstaternes indberetning til Schengeninformationssystemet (SIS) af tredjelandstatsborgere, der har fået et indrejseforbud efter udsendelsesdirektivets regler. Det er derfor nødvendigt for en korrekt gennemførelse af direktivet, at udlændinge, der meddeles et indrejseforbud, indberettes som uønskede til SIS II.

Med den foreslåede bestemmelse indberetter udlændingemyndighederne en tredjelandstatsborger der meddeles et indrejseforbud som følge af, at udlændingen vurderes ikke

at medvirke til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 2, som uønsket til SIS II.

En indberetning af de pågældende udlændinge som uønskede i SIS II medfører, at de pågældende ikke på ny kan indrejse og opholde sig i Schengenlandene, medmindre humanitære hensyn, hensyn til nationale interesser eller internationale forpligtelser gør dette nødvendigt, jf. herved Schengengrænsekodeksens artikel 6.

En udlænding, der indberettes som uønsket i SIS II, vil derudover kunne udelukkes fra opholdstilladelse, afvises ved forsøg på indrejse og meddeles afslag på visum eller få inddraget et visum efter allerede gældende regler i udlændingeloven, visumbekendtgørelsen og udlændingebekendtgørelsen.

I det tilfælde, hvor en udlænding har en opholdstilladelse i et andet Schengenland, skal der foretages en konsultation af myndighederne i det land, hvor den pågældende har opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 58 h.

Hvis udlændingen bevarer sin opholdstilladelse i et andet Schengenland, vil der ikke kunne ske indberetning i SIS II, da det ikke er muligt både at have en opholdstilladelse i et Schengenland og være indberettet som uønsket i SIS II. Den pågældende udlænding vil i sådanne tilfælde kunne meddeles et indrejseforbud, der alene vil gælde for Danmark.

Hvis udlændingen får ophævet et indrejseforbud i medfør af det foreslåede til udlændingelovens § 32, stk. 7, 4. pkt. hvorefter et indrejseforbud efter det foreslåede stk. 1, nr. 6, kan ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor, sletter udlændingemyndighederne indberetningen af udlændingen som uønsket i SIS II.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 25, nr. 6 og 8.

Til nr. 80

Det fremgår af udlændingelovens § 58 g, stk. 2, at Rigspolicehovedchefen kan indberette en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket til SIS II, hvis udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af De Forenede Nationer eller Den Europæiske Union.

Det foreslås, at udlændingelovens § 58 g, stk. 2, ændres således, at ”Rigspolicehovedchefen” erstattes med ”Udlændingemyndighederne”.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af kongelig reso-

lution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministre, at bl.a. det overordnede ressortansvar for behandling af sager efter udlændingeloven, der ikke indebærer anvendelse af tvang eller magtanvendelse, overføres fra justitsministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Ressortoverdragelsen indebærer bl.a., at udlændingemyndighederne fremover er ansvarlige for indberetning af udlændinge, der ikke er statsborgere i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønskede i SIS II, herunder hvis udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af De Forenede Nationer eller Den Europæiske Union.

Rigspolicehovedchefen, der hører under justitsministerens ansvarsområde, vil som konsekvens heraf bl.a. ikke længere have kompetencen til at indberette udlændinge som uønskede i SIS. Rigspolicehovedchefen vil fortsat i en overgangsperiode bistå udlændingemyndighederne med at foretage indberetninger indtil udlændingemyndighedernes IT-løsninger er etableret.

Ændringerne i ressortfordelingen indebærer ikke materielle ændringer i adgangen til at indberette udlændinge som uønskede i SIS efter § 58 g, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 25, nr. 76.

Til nr. 81

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 1-3 og 7, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 2., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 3 og 5, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Det foreslås, at udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres, således at henvisningen til § 34, stk. 1-3 og 7 ændres til kun at omfatte § 34, stk. 1 og 2, idet § 34, stk. 3-7 ophæves, jf. den foreslåede § 25, nr. 14, ligesom det foreslås, at henvisningen til opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 2. pkt., og henvisningen til voldelig eller truende adfærd på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 4. pkt., skal udgå.

Det foreslås endvidere, at strafniveauet i § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres fra 1 år til 4 måneder.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opga-

ver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover bør fremgå af hjemrejseloven.

Der er således tale om konsekvensrettelser for så vidt angår henvisningerne til § 34 og § 42 a, stk. 8, 2. og 4. pkt., som følge af overførslen af bestemmelser til hjemrejseloven om blandt andet kontrolforpligtelser og straf.

Der foreslås alene en præcisering af gældende ret i forhold til strafferammen på 1 år. Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at senere ændringer af udlændingeloven ikke på en retvisende måde afspejler lovgivers hensigt om en strafferamme på 4 måneder for overtrædelser begået af andre udlændinge uden lovligt ophold end udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2008-09, tillæg A, side 1933, efter at stk. 2 blev indsat i udlændingelovens § 60, hvorefter udlændinge på tålt ophold blev omfattet af denne bestemmelse i stedet for § 60, stk. 1, jf. Folketingstidende 2016-17, tillæg A, L 51 som fremsat. Det er dog Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at anklagemyndigheden har været opmærksom på den af lovgiver tilsigtede strafferamme, jf. Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om behandling af sager om overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligtigt pkt. 5.3. Retstilstanden vil således være den samme som hidtil.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.10, 3.11 og 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til nr. 82

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., at overtrædelse af § 40, stk. 6, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det foreslås, at udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., ophæves. 3. pkt. bliver herefter 2. pkt.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Bestemmelsen ophæves som følge af at det foreslås at overføre bestemmelsen om pligten til at medvirke til sin udrejse fra udlændingeloven til hjemrejseloven, jf. de foreslåede § 3 og § 25, nr. 27, hvorfor straffebestemmelsen også bør

overføres til hjemrejseloven, jf. den foreslåede § 23, stk. 1, 1. pkt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til nr. 83

Det fremgår af udlændingelovens § 60, stk. 2, at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder

Det foreslås, at udlændingelovens § 60, stk. 2, ophæves. Som konsekvens heraf bliver stk. 3 og 4, herefter stk. 2 og 3.

Hjemrejseloven skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Hjemrejseloven bør således regulere forhold, der knytter sig til udlændinges frivillige hjemrejse og udsendelse af udlændinge.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om udrejse på udlændingeområdet fremover skal fremgå af hjemrejseloven.

Bestemmelsen ophæves således, da bestemmelserne om kontrolforpligtelser og dertilhørende straffebestemmelser overføres fra udlændingeloven til hjemrejseloven, jf. de foreslåede § 25, nr. 14 og 35 og § 23, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.11 og 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til § 23.

Til nr. 84

Det fremgår af udlændingelovens § 62 a, at kriminalforsorgsområdet efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4-6, eller § 42 a, stk. 8, 1 eller 3. pkt., eller stk. 10, dvs. opholds-, underretnings- eller meldepligten, skal løslades med henblik på at blive udsendt, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Det foreslås, at udlændingelovens § 62 a ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.15 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 26

Til nr. 1

Det følger af repatrieringslovens § 3, stk. 5, at er en udlændings opholdstilladelse nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2, og § 19, stk. 1, anses den pågældende for at være omfattet af loven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Det foreslås, at bestemmelsen i repatrieringslovens § 3, stk. 5, ophæves. Bestemmelsens stk. 6 og 7 vil herefter blive stk. 5 og 6.

Baggrunden for forslaget er, at den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver, hvorfor bestemmelser om udrejse for udlændinge uden lovligt ophold fremover vil skulle fremgå af hjemrejseloven, og at gældende ordninger om bl.a. hjælp til repatriering for udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget fordi grundlaget for ansøgningen eller opholdstilladelsen var urigtigt eller ikke længere er til stede, herunder på baggrund af ændrede forhold i hjemlandet, vil blive reguleret i en samlet bestemmelse om hjemrejsestøtte.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, og til bemærkningerne til § 7.

Til nr. 2

Det fremgår af repatrieringslovens § 7, stk. 1, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen efter ansøgning yder hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af lovens § 3, stk. 1 eller 7.

Det fremgår af repatrieringslovens § 7, stk. 10, at en udlænding omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, der repatrierer til et land, hvorfor udlændinge, der indgiver ansøgning om asyl i Danmark på baggrund af en konkret asylretlig vurdering meddeles midlertidig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, omfattes af loven, når udlændingen har haft opholdstilladelse i Danmark i mindst 1 år.

Det fremgår af repatrieringslovens § 10, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en løbende månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, hvis personen ikke har midler, som kan dække behovet for reintegrationsbistand, ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, har haft opholdstilladelse i Danmark i 5 år og på tidspunktet for repatrieringen er

fylt 55 år, opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er fyldt 50 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Det fremgår af repatrieringslovens § 10, stk. 3, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen efter ansøgning kan yde en supplerende løbende, månedlig reintegrationsbistand i 5 år til en person, som er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, og som er berettiget til reintegrationsbistand efter stk. 1 og meddelt opholdstilladelse her i landet før den 1. juli 2002.

Det foreslås at repatrieringslovens § 7, stk. 1, pkt. og stk. 10, og § 10, stk. 1 og stk. 3, 1. pkt., konsekvensrettes, således at henvisningen til »§ 3, stk. 1 eller 7« ændres til: »§ 3 stk. 1 eller 6«

Baggrunden for forslaget er, at det i den foreslåede § 30, nr. 1, foreslås at ophæve repatrieringslovens § 3, stk. 5, hvorefter bestemmelsens stk. 6 og 7 vil blive stk. 5 og 6.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, og til bemærkningerne til § 7.

Til § 27

Til nr. 1

Det fremgår af straffelovens § 143, at med fængsel indtil 4 år straffes den, som under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 2. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

Det foreslås, at straffelovens § 143, 1. pkt., ændres, således at henvisningen til udlændingelovens § 60, stk. 2, erstattes med henvisning til den foreslåede bestemmelse i hjemrejselovens § 23, stk. 2.

Hjemrejsestyrelsen, der er oprettet som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene, har fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse, som ikke indebærer anvendelse af magt eller tvang.

Den foreslåede hjemrejselov skal understøtte Hjemrejsestyrelsens opgaver. Den bør således regulere udlændinges forhold fra det tidspunkt, de har modtaget en endelig afgørelse om, at de ikke skal opholde sig i Danmark, og til udlændingen udrejser.

Hjemrejseloven foreslås således at indeholde bestemmelser om kontrol og motivationsfremmende foranstaltninger, som svarer til de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 34, om bl.a. meldepligt og § 42 a, om bl.a. opholds- og underretningspligt. Det foreslås således også, at bestemmelsen om straf i udlændingelovens § 60 overføres til hjemrejseloven for så vidt angår overtrædelse af de bestemmelser, som ligeledes overføres til hjemrejseloven, jf. den foreslåede § 23. Henvisningen til udlændingelovens 60, stk. 2, i straffelovens § 143, 1. pkt., bør således ændres til en henvisning til den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 2.

Der er med forslaget ikke tilsigtet ændring af retstilstanden.

Til § 28

Til nr. 1

Efter de gældende regler i udlændingelovens § 62 a kan kriminalforsorgsområdet efter indstilling fra Hjemrejsestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4-6, eller § 42 a, stk. 8, 1. eller 3. pkt., eller stk. 10, dvs. opholds-, melde- eller underretningspligten, skal løslades med henblik på straksudsendelse, uanset at straffen ikke er helt afsonet.

Det afgørende for kriminalforsorgens beslutning er alene, om der reelt er udsigt til, at en udsendelse kan gennemføres, og kriminalforsorgsområdet foretager således ikke en nærmere prøvelse eller vurdering af indstillingen.

Der kan ikke i dag ske løsladelse eller afbrydelse af fuldbyrdelse af fængselsstraf for andre lovovertrædelser med henblik på udsendelse.

Med den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 75 a indføres der regler om afbrydelse af fuldbyrdelse af fængselsstraf af en varighed på op til 4 måneder samt regler om afbrydelse af fuldbyrdelse af fængselsstraffe for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten, uanset længden af denne straf.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, indebærer, at fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder eller idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12 eller 13, og som i den forbindelse er udvist af landet, skal udsendes straks.

Fuldbyrdelse af fængselsstraffen omfatter i denne sammenhæng både tilfælde, hvor straffen er iværksat efter de almindelige regler i straffuldbyrdslovens § 8, og tilfælde, hvor udlændingen (efter domsfældelsen) er frihedsberøvet, men

hvor der endnu ikke er givet meddelelse til den pågældende om, at fuldbyrdelsen af den idømte fængselsstraf iværksættes. Formålet hermed er at sikre at udsendelse kan ske uden ophold, når grundlaget herfor bringes til stede. Dermed vil det hverken blive en retlig hindring for straksudsendelse eller en praktisk forsinkelse af effektueringen af udsendelsen, hvis en udlænding, der f.eks. har siddet varetægtsfængslet både før og efter domsafsigelsen, endnu ikke har modtaget meddelelse om, at selve afsoningen af dommen er sat i gang. Tilsvarende gælder det i øvrigt for straffuldbyrdslovens § 8 om, at en dømt skal gives meddelelse om, at fuldbyrdelsen iværksættes. Dette formelle krav om, at der skal gives meddelelse om iværksættelsen af straffen til den dømte udlænding, vil blot ikke i straksudsendelsesmæssig sammenhæng være en hindring for, at udlændingen straks efter domsfældelsen vil kunne udsendes, hvis der er mulighed herfor.

Der er ikke med den foreslåede bestemmelse lagt op til en generel fravigelse af det almindelige krav i straffuldbyrdslovens § 8 om, at en dømt skal gives meddelelse om, at fuldbyrdelsen iværksættes. Dette formelle krav om, at der skal gives meddelelse om iværksættelsen af straffen til den dømte udlænding, vil blot ikke i straksudsendelsesmæssig sammenhæng være en hindring for, at udlændingen straks efter domsfældelsen vil kunne udsendes, hvis der er mulighed herfor.

Strafabrydelsen er således en konsekvens af Hjemrejsestyrelsens beslutning om, at udlændingen kan udsendes, uanset at der udestår afsoning af straffen. Det er en forudsætning for beslutningen, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af udlændingen. Det er en forudsætning for strafafbrydelsen, at udsendelsen rent faktisk gennemføres. Strafabrydelsen træder således i kraft på det tidspunkt, hvor udsendelsen er gennemført. Hvis udsendelsen ikke kan gennemføres, er strafafbrydelsen ikke gennemført.

Ordningen omfatter udlændinge, der afsoner fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, uanset længden af straffen, eller en fængselsstraf på op til 4 måneder, dog jf. bestemmelsens stk. 2.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, skal Hjemrejsestyrelsen, inden det bestemmes, at en udlænding skal udsendes, vurdere, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at udlændingen ikke bør udsendes efter *stk. 1*.

Hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder vejer i visse tilfælde tungere end hensynet til en hurtig udsendelse. Bestemmelsen skal sikre, at en udlænding ikke udsendes kort efter domfældelse i sager, hvor hensynet til retshåndhævelsen er særligt tungvejende, eller hvor andre særlige omstændigheder gør, at udlændingen ikke bør udsendes straks, dvs. før straffen er afsonet fuldt ud.

Hensynet til retshåndhævelsen indebærer, at en udlænding,

der er dømt for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet eller andre forbrydelser, hvor der er særligt tungtvæjende hensyn til ofrene og deres pårørende, ikke skal kunne straksudsendes efter de foreslåede regler. Andre særlige omstændigheder kan navnlig være f.eks. forhold af politimæssig eller retsforfølgningmæssig karakter, herunder som i dag hvis der verserer en straffesag mod pågældende, eller hvis pågældende skal vidne i verserende straffesag, eller hvis der er særlige forhold om den pågældende udlænding, der bør tages i betragtning som f.eks. sikkerhedsmæssige hensyn, herunder hvis den dømte (udlændingen) af politiet skønnes at have tilknytning til en bandegruppering, eller forhold som led i indsatsen mod radikaliserings og ekstremisme, og medfører ligeledes, at udlændingen ikke skal udsendes.

Det er Hjemrejsestyrelsen, der efter relevant inddragelse af f.eks. politiet og anklagemyndigheden vil skulle foretage vurderingen af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at den dømte ikke bør udsendes. Hvis udlændingen er idømt en fængselsstraf for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet, bør den pågældende som udgangspunkt ikke udsendes straks. Hjemrejsestyrelsen skal i tilfælde, hvor det overvejes at udsende en udlænding, der er dømt for en af de fornævnte kriminalitetstyper og i de øvrige tilfælde, foretage en vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at udlændingen ikke bør udsendes, før der kan ske prøveløsladelse efter de almindelige regler, eller straffen er afsonet fuldt ud, herunder med bistand fra de relevante myndigheder som f.eks. politiet og anklagemyndigheden.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*, vil de nærmere regler om straksudsendelse efter *stk. 1* og *2* samt om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter § 77, *stk. 2*, jf. lovforslagets § 28, nr. 2, blive fastsat administrativt.

Der er således tale om en bemyndigelse til justitsministeren til efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren at fastsætte nærmere regler herom. Bemyndigelsen forudsættes udnyttet således, at der fastsættes nærmere regler for, hvordan Hjemrejsestyrelsen efter *stk. 1* beslutter, at en udlænding skal udsendes, herunder hvordan der skal ske orientering af kriminalforsorgen, hvilke kriterier der skal anvendes ved vurderingen af, om der efter *stk. 2* er hensyn, der gør, at udlændingen ikke bør udsendes, hvordan og i hvilke situationer andre myndigheder, f.eks. politiet, skal bistå Hjemrejsestyrelsen, og hvordan myndighederne skal håndtere tilfælde, hvor en udlænding efter straffuldbyrdslovens § 77, *stk. 2*, på ny uden lovligt grundlag opholder sig her i landet efter gennemførelse af udsendelsen, herunder hvordan udlændingen skal overdrages til kriminalforsorgen, således at straffuldbyrdslovens § 77, *stk. 2*, kan anvendes.

skal således bruges til at fastsætte regler for det samarbejde, der skal være mellem de relevante myndigheder.

Der henvises i øvrigt til 3.15 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 77 genoptages fuldbyrdslovens § 77, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdslovens § 77, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende.

For at tage højde for den nye ordning, jf. den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdslovens § 75 a, foreslås det, at der i § 77 indsættes et nyt *stk. 2*, hvoraf det følger, at straffuldbyrdslovens § 75 a, *stk. 1*, på ny opholder sig her i landet uden at have et lovligt opholdsgrundlag inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelse, eller hvis udsendelsen ikke kan gennemføres.

Bestemmelsen vil således udvide anvendelsesområdet for § 77, så det tydeligt fremgår, at den også omfatter den situation, hvor en udlændings fuldbyrdslovens § 75 a, *stk. 1*, er blevet afbrudt, idet pågældende er blevet udsendt efter den foreslåede § 75 a, *stk. 1*.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.15 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 29

Til nr. 1

Det fremgår af § 1, nr. 10 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at der ændres i udlændingelovens § 36, *stk. 2*, 1. pkt., således at der henvises til § 42 a, *stk. 8*, 2. og 5. pkt.

Det fremgår af § 1, nr. 11 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at der ændres i udlændingelovens § 36, *stk. 6*, således at der henvises til § 42 a, *stk. 8*, 2. og 5. pkt.

Det fremgår af § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af 2. pkt., og som straffes med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben m.v. eller lov om euforiserende

stoffer eller regler udstedt i medfør heraf for et forhold, der er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge.

Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 1, nr. 10, 11 og 14, jf. § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019. Bestemmelsen er endnu ikke trådt i kraft.

Det foreslås at § 1, nr. 10, 11 og 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019 ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven.

Det foreslås i § 13, stk. 6, at indsætte en bestemmelse svarende til bestemmelsen i § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, og derfor bør bestemmelsen i § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, ophæves, ligesom § 1, nr. 10 og 11 i lov nr. 174 af 27. februar 2019 bør ophæves, idet disse bestemmelser vedrører henvisninger til den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 14 i lov nr. 174 af 27. februar 2019.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 13.

Til nr. 2

Det fremgår af § 1, nr. 24 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 2 år

Det fremgår af § 14, stk. 4 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at lovens § 1, nr. 24 træder i kraft den 1. juni 2021.

Det foreslås, at § 1, nr. 24, i lov nr. 174 af 27. februar 2019 ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at det foreslås at overføre bestemmelserne om kontrolforpligtelser (opholds-, underrettings- og meldepligt) for udlændinge omfattet af det skærpede kontrolregime til hjemrejseloven, og ligeledes at overføre de straffebestemmelser, der knytter sig til kontrolforpligtelserne, jf. den foreslåede § 23, stk. 2. Hjemrejseloven foreslås at træde i kraft den 1. juni 2021, jf. den foreslåede § 24, stk. 1, hvor § 1, nr. 24, i lov nr. 174 af 27. februar 2019 skulle være trådt i kraft.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 23.

Til nr. 3

Det fremgår af § 14, stk. 4 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at lovens § 1, nr. 24, træder i kraft den 1. juni 2021.

Det fremgår endvidere af § 14, stk. 6 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, at Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 1, nr. 10, 11, 14 og 21.

Det foreslås, at § 14, stk. 4 og stk. 6, i lov nr. 174 af 27. februar 2019, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven. Forslaget skal læses i sammenhæng med § 29, nr. 1 og 2, hvor bestemmelser om straf for overtrædelse af kontrolforpligtelser i lov nr. 147 af 27. februar 2019 ophæves, idet bestemmelserne foreslås overført til hjemrejseloven, jf. den foreslåede § 23, i stedet for udlændingeloven og i sammenhæng med § 24, stk. 1 og 2, om lovforslagets ikrafttrædelse og om udlændinge- og integrationsministerens muligheder for at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for visse af de foreslåede bestemmelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.19 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 13 og § 23.

Til § 30

Til nr. 1

Det fremgår af § 1, nr. 84 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, at der i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres henvisningen til udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 5. pkt.

Det fremgår af § 11, stk. 3, i lov nr. 821 af 9. juni 2020, at Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 84.

Det foreslås, at § 1, nr. 84 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven. Det foreslås i § 13, stk. 6, at indsætte en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 5. pkt., der endnu ikke er sat i kraft i medfør af § 11, stk. 3, i lov nr. 821 af 9. juni 2020, og at lade udlændinge- og integrationsministeren bestemme tidspunktet for ikraftsættelse af den foreslåede § 13, stk. 6, jf. den foreslåede § 24, stk. 2.

Forslaget skal læses i sammenhæng med forslaget i § 29 og § 30, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 13.

Til nr. 2

Det fremgår af § 11, stk. 3, i lov nr. 821 af 9. juni 2020, at Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 84.

Det foreslås, at § 11, stk. 3 i lov nr. 821 af 9. juni 2020, ophæves.

Baggrunden for forslaget er, at bestemmelser om hjemrejse på udlændingeområdet skal fremgå af hjemrejseloven. Det foreslås i § 13, stk. 6, at indsætte en bestemmelse, der svarer til udlændingelovens § 42 a, stk. 8. 5. pkt., der endnu ikke er sat i kraft i medfør af § 11, stk. 3, i lov nr. 821 af 9. juni 2020, og at lade udlændinge- og integrationsministeren bestemme tidspunktet for ikraftsættelse af den foreslåede § 13, stk. 6, jf. den foreslåede § 24, stk. 2.

Forslaget skal læses i sammenhæng med forslaget i § 29 og § 30, nr. 1.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 13.

Til § 31

Den foreslåede § 31, stk. 1, angiver lovforslagets territoriale gyldighedsområde, og indebærer, at loven ikke vil gælde for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i stk. 2, at lovens §§ 1-23 og § 25, ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovens § 26 om repatrieringsloven skal ikke gælde for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at den gældende repatrieringslov, jf. denne lovs § 19, ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan heller ikke sættes i kraft ved kongelig anordning. Det bemærkes dog, at repatrieringslovens § 16, jf. denne lovs § 19, helt eller delvis kan sættes i kraft for disse landsdele med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder endvidere en særlig kriminallov. Lovens § 27 om straffeloven skal derfor ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Det foreslås i stk. 3, at den foreslåede § 28 ikke skal gælde for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at den gældende straffuldbyrdelseslov, jf. denne lovs § 126, ikke gælder for Færøerne og Grønland. Loven kan dog ved kongelig anordning sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Bilag 1**Strafniveau**

Skema til brug for straffastsættelse, jf. lovforslagets § 23, stk. 2.

Antal overtrædelser pr. kalendermåned	1. gangstilmælde	2. gangstilmælde	3. gangstilmælde	4. gangstilmælde
1-2	Fængsel i 7 dage	Fængsel i 14 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage
3-5	Fængsel i 30 dage	Fængsel i 40 dage	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 6 måneder
6-9	Fængsel i 60 dage	Fængsel i 3 måneder	Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 9 måneder
10-	Fængsel i 4 måneder	Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 9 måneder	Fængsel i 1 år

Det forudsættes, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholds-, underretnings- og meldepligten overtrædes samme dag, svarer dette derfor til tre overtrædelser.

Under særligt skærpende omstændigheder finder straffelovens § 143 anvendelse.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 25

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1513 af 22. oktober 2020, som senest ændret ved lov nr. 131 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:

§ 14 a. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt om beskæftigelsen med udlændingen. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for beskæftigelsen, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 4-5. ---

§ 27 d. Udlændingestyrelsen og politiet kan uden udlændingens samtykke indhente fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der opholder sig her i landet, fra en myndighed i et andet Schengenland eller i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som har truffet endelig afgørelse om udsendelse af udlændingen, hvis indhentelsen er nødvendig til brug for en afgørelse efter § 27 b.

Stk. 2. Udlændingestyrelsen og politiet kan uden udlændingens samtykke videregive fortrolige oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, om en udlænding, der er udvist af landet efter kapitel 4, til myndigheder i andre Schengenlande eller lande, der er tilsluttet Den Europæiske Union, hvis videregivelsen er nødvendig til brug for myndighedens afgørelse om udlændingens udsendelse af det pågældende land.

Kapitel 6

Forskellige regler om opholdstilladelse, udvisning og afvisning

§ 30. En udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet.

Stk. 2. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Udlændinge- integrationsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 3. Drager politiet omsorg for udrejsen, og gennemføres udrejsen med fly, tager politiet hensyn til de fælles retnings-

1. I § 14 a, stk. 3, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1.«

2. I § 27 d, stk. 1 og 2, indsættes efter »Udlændingestyrelsen«: », Hjemrejsestyrelsen«.

3. Overskriften til kapitel 6 affattes således:

»Kapitel 6

Regler om indrejseforbud, udrejsefrist, processuelt ophold, opsættende virkning og frihedsberøvelse«.

4. § 30 ophæves.

linjer for sikkerhedsbestemmelser i forbindelse med fælles udsendelse med fly, der er optaget som bilag til beslutning 2004/573/EF med senere ændringer.

Stk. 4. Til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til politiet, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når ansøgeren frafalder ansøgningen herom.

§ 30 a. Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse.

Stk. 2. Tilsynet udøves i overensstemmelse med lov om Folketingets Ombudsmand. Folketingets Ombudsmand skal ved tilsynet særlig påse, at politiets virksomhed foretages med respekt for individet og uden unødigt magtanvendelse.

Stk. 3. Folketingets Ombudsmands tilsyn foretages på grundlag af regelmæssige indberetninger fra politiet og ved gennemgang af et antal afsluttede udsendelsessager.

Stk. 4. Folketingets Ombudsmand kan være til stede under politiets udsendelse af udlændinge. Politiet sørger for det praktisk nødvendige i forbindelse med Folketingets Ombudsmands tilstedeværelse under udsendelsen. Tilsynet omfatter tiden fra beslutningen om tvangsmæssig udsendelse, og frem til udsendelsen er gennemført. Politiet meddeler Folketingets Ombudsmand de oplysninger, som er nødvendige til varetagelse af tilsynets virksomhed.

Stk. 5. Folketingets Ombudsmand afgiver en årlig beretning om tilsynets virksomhed. Beretningen offentliggøres.

Stk. 6. Folketingets Ombudsmand varetager tilsyn med tvangsmæssig udsendelse i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1624 af 14. september 2016 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/399 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 863/2007, Rådets forordning (EF) nr. 2007/2004 og Rådets beslutning 2005/267/EF.

§ 32. Der fastsættes et indrejseforbud, hvorefter den pågældende udlænding ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, jf. dog stk. 2 og 3, i følgende tilfælde:

- 1) Udlændingen er udvist.
- 2) Udlændingen er pålagt at udrejse af landet straks eller udrejser ikke i overensstemmelse med udrejsefristen efter § 33, stk. 2.
- 3) Udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af De Forenede Nationer eller Den Europæiske Union.
- 4) Udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1.
- 5) Udlændingens opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1.

Stk. 2. ---

5. § 30 a ophæves.

6. I § 32, stk. 1, indsættes som nr. 6:

»6) Der er truffet afgørelse om, at udlændingen har ikke medvirket til sin udrejse i medfør af hjemrejselovens § 3, stk. 2.«

Stk. 3. Der kan i særlige tilfælde, herunder af hensyn til familiens enhed, undlades fastsat et indrejseforbud, hvis udlændingen udvises efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, eller hvis udlændingen er omfattet af stk. 1, nr. 2.

Stk. 4. Indrejseforbud meddeles, jf. dog stk. 5, med følgende varighed:

1) En periode på 2 år, hvis udlændingen udvises efter § 25 a eller § 25 b, eller udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, jf. dog nr. 3

2) ---

3) En periode på 5 år, hvis udlændingen udvises efter § 25, nr. 2, når udlændingen anses for en alvorlig trussel mod den offentlige sundhed, eller hvis udlændingen er tredjelandstatsborger og er meddelt et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, og er indrejst i strid med et indrejseforbud, der tidligere er meddelt efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, eller i strid med et indrejseforbud meddelt af en anden medlemsstat og opdateret i SIS II.

4-10) ---

Stk. 5. Der kan meddeles et indrejseforbud af kortere varighed i følgende tilfælde:

1) ---

2) Udlændingen er meddelt et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, § 25 b eller § 25, nr. 2, når udlændingen anses for en alvorlig trussel mod den offentlige sundhed, og ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiemæssige og sociale tilknytninger, taler for, at der meddeles et indrejseforbud af kortere varighed end anført i stk. 4, nr. 1 og 3.

3) ---

Stk. 7. Et indrejseforbud, der er meddelt en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, ophæves efter ansøgning, hvis den pågældendes personlige adfærd ikke længere kan anses for at udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel imod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. I vurderingen inddrages enhver ændring af de forhold, der begrundede udstedelsen af indrejseforbuddet. Der skal tages stilling til en ansøgning om ophævelse af indrejseforbuddet inden 6 måneder fra ansøgningens indgivelse. Uden for de tilfælde, der er nævnt i 1. pkt., kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, eller i forbindelse med udvisning efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b, ophæves, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor. Herudover kan et indrejseforbud efter stk. 1, nr. 2, ophæves, hvis udlændingen har forladt landet i overensstemmelse med en fastsat udrejsefrist.

Stk. 8. ---

7. I § 32, stk. 3, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«

8. I § 32, stk. 4, nr. 1, og nr. 3, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, i stk. 5, nr. 2, indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6«, og i stk. 7, 4. pkt. indsættes efter »stk. 1, nr. 2«: »eller 6,«

9. I § 32 indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. Et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af § 32 stk. 1, nr. 2 eller 6, kan forkortes, hvis en udlænding medvirker til udrejsen, jf. hjemrejselovens § 3, stk. 3. Indrejseforbuddet kan ikke forkortes til mindre end halvdelen af det allerede meddelte.«

§ 33. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Stadfæstes en afgørelse, der er tillagt opsættende virkning efter § 33 b eller § 53 a, stk. 2, 4. pkt., eller frafalder en sådan klage, fastsættes der en ny frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.

Stk. 4. ---

Stk. 5. Er udvisning sket ved dom, fastsætter politiet udrejsefristen til straks, jf. dog stk. 7. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring. Er dommen betinget, eller er udvisning sket ved dom til ambulans behandling med mulighed for frihedsberøvelse, regnes fristen fra tidspunktet for endelig dom i sagen eller, hvis den pågældende ikke har været til stede ved domsafsigelsen, fra dommens forkyndelse.

Stk. 6-7. ---

§ 34. Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal afvises, udvises, overføres eller udsendes under henvisning til, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 a, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal:

- 1) deponere sit pas, anden rejslegitimation og billet hos politiet,
- 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed
- 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse og
- 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Stk. 2. Politiet kan, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, såfremt

- 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt.,
- 2) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 3) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, eller
- 4) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt.

Stk. 3. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

Stk. 4. Politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. §

10. I § 33, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»For en udlænding, som er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, og som inden 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, oplyser, at vedkommende ikke ønsker afgørelsen behandlet efter § 53 a, stk. 2, 4. pkt., fastsættes en frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.«

11. I § 33, stk. 5, 1. pkt., ændres »fastsætter politiet« til: »fastsættes«.

12. I § 34, stk. 1, udgår »og indtil en afgørelse herom kan iværksættes«, og efter »politiet« indsættes: »eller Udlændingestyrelsen«, i nr. 1 og 2 indsættes efter »politiet«: »eller Udlændingestyrelsen«, i nr. 3 indsættes efter »politiet«: »eller Udlændingestyrelsens«, og i nr. 4 indsættes efter »politiet«: »eller Udlændingestyrelsen«.

13. I § 34, stk. 2, indsættes efter »Politiet«: »eller Udlændingestyrelsen«, »eller udrejsen« udgår, og efter »politiet« indsættes: »eller Udlændingestyrelsen«, i nr. 2 ændres »afhøring ved« til: »samtale med«, og i nr. 4 udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«.

14. § 34, stk. 3-7 ophæves.

31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Stk. 5. Politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Stk. 6. Politiet bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet i medfør af § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse af udrejsen eller udsendelsen.

Stk. 7. Politiet kan anvende de i stk. 1 nævnte foranstaltninger, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

§ 35. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når:

- 1) Udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24.
- 2) Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Stk. 2. En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og som er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, kan varetægtsfængsles med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Stk. 3. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse. Der fastsættes dog altid en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde ved varetægtsfængsling eller foranstaltning, der træder i stedet herfor, alene med henblik på fuldbyrdelse af bestemmelse ved endelig dom eller udvisning. Fristen efter 2. pkt. fastsættes af retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt. Der kan endvidere foretages besigtigelse og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj efter § 37 a, stk. 3-7.

§ 35 a. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg givet i medfør af § 34, stk. 4-6, § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., eller § 42 a, stk. 10.

Stk. 2. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse.

§ 36. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for ud-

15. § 35 ophæves.

16. § 35 a ophæves.

17. § 36, stk. 1, 1., 3. og 4. pkt., ophæves.

visning efter § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal politiet så vidt muligt bestemme, at den pågældende skal frihedsberøves, jf. § 36, stk. 9. Med henblik på at sikre muligheden for afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a kan politiet bestemme, at der skal ske frihedsberøvelse, hvis der er en væsentlig risiko for, at den pågældende forsvinder, og de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, jf. § 36, stk. 10. Politiet kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan den pågældende alene frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning efter § 25. En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 forventes eller er udtaget til behandling efter den i § 53 b, stk. 1, nævnte procedure, kan efter en konkret, individuel vurdering frihedsberøves, såfremt det er påkrævet for at fastholde udlændingens tilstedeværelse under asylsagsbehandlingen, medmindre de i § 34 nævnte foranstaltninger er tilstrækkelige. Politiet kan bestemme, at en udlænding, som ansøger om opholdstilladelse efter § 7, frihedsberøves i forbindelse med indrejsen med henblik på at fastlægge udlændingens identitet, foretage registrering og fastlægge grundlaget for ansøgningen.

Stk. 2. En udlænding kan frihedsberøves, såfremt den pågældende ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om at tage ophold, jf. § 42 a, stk. 7, 3. pkt., og stk. 8, 2. pkt., og § 42 d, stk. 2, 2. pkt. En udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, kan endvidere frihedsberøves, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre en effektiv behandling af asylansøgningen og udsendelse af landet, kan en udlænding, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, frihedsberøves under asylsagens behandling, hvis udlændingen gennem sin adfærd lægger væsentlige hindringer i vejen for asylsagens oplysning ved

1) gentagne gange uden rimelig grund at udeblive fra afhøringer ved politiet eller Udlændingestyrelsen, hvortil den pågældende er indkaldt,

2) ikke at meddele eller ved at tilsløre oplysninger om sin identitet, nationalitet eller rejserute eller ved at meddele utvivlsomt urigtige oplysninger herom, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller

3) på anden lignende måde ikke at medvirke til sagens oplysning.

Stk. 5. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at sikre, at udlændingen meddeler de nødvendige oplysninger til udrejsen og medvirker til tilvejebringelse af den nødvendige rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt.

18. I § 36, stk. 2, 1. pkt., udgår »og stk. 8, 2. pkt.,«.

19. I § 36, stk. 2, 2. pkt., ændres »afhøring ved politiet eller« til: »samtale med«.

20. I § 36, stk. 4, udgår »og udsendelse af landet«.

21. I § 36, stk. 4, nr. 1, ændres »afhøringer ved politiet eller« til: »samtaler med«.

22. § 36, stk. 5-9 ophæves.

Stk. 10 bliver herefter stk. 5.

Stk. 6. En udlænding, der af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, eller Flygtningenævnet er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, og hvor politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt., skal så vidt muligt frihedsberøves, såfremt de i § 34 og § 42 a, stk. 7, 3. pkt., stk. 8, 2. pkt., og stk. 12, nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Stk. 7. En udlænding, der en eller flere gange ikke efterkommer politiets bestemmelse efter § 34, stk. 4, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. § 32 b.

Stk. 8. Såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, kan udlændingen frihedsberøves.

Stk. 9. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse.

Stk. 10. Ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 2. pkt., skal der særlig lægges vægt på, om udlændingen har søgt asyl i andre lande, der er tilsluttet Dublinforordningen, eller om udlændingen under opholdet i Danmark har forsøgt at indrejse og søge asyl i en anden medlemsstat. Endvidere skal der lægges vægt på, om

1) udlændingen antræffes af politiet og ikke har indgivet ansøgning om asyl her i landet eller i øvrigt ikke har lovligt ophold her i landet,

2) udlændingen tidligere har været overført fra Danmark i medfør af Dublinforordningen og på ny er indrejst her i landet, og om udlændingen tidligere har unddraget sig eller forsøgt at unddrage sig afvisning eller overførsel,

3) udlændingen har forsømt at overholde foranstaltninger, som denne er pålagt i medfør af § 34 til sikring af dennes tilstedeværelse,

4) udlændingen over for udlændingemyndighederne eller politiet har givet udtryk for ikke at ville følge en afgørelse om afvisning eller overførsel,

5) udlændingen er blevet udvist efter § 25 a, stk. 2, eller § 25 b,

6) udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud, der er udstedt her i landet eller i en anden medlemsstat, eller

7) sagens omstændigheder i øvrigt, herunder længden af et ulovligt ophold, bestyrker vurderingen af, at der er en væsentlig risiko for forsvinden.

23. I § 36, stk. 10, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., og i § 37, stk. 7, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., ændres »2. pkt.« til »1. pkt.«

§ 37. En udlænding, der er frihedsberøvet efter § 36, skal, medmindre den pågældende forinden løslades, inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse fremstilles for retten, der tager stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse. Er frihedsberøvelsen iværksat for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1, skal spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og eventuelt fortsatte opretholdelse inden 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse indbringes for retten, uanset om den pågældende forinden løslades. Er frihedsberøvelsen efter § 36 iværksat umiddelbart i forlængelse af en frihedsberøvelse efter lov om politiets virksomhed, regnes fristen fra tidspunktet for frihedsberøvelsen efter lov om politiets virksomhed. Rettens prøvelse af en frihedsberøvelse, der er iværksat for at sikre muligheden for udvisning efter § 25, nr. 1, behandles efter kapitel 7 b. Er frihedsberøvelsen efter § 36 iværksat umiddelbart i forlængelse af en anholdelse efter retsplejelovens kapitel 69, regnes fristen fra tidspunktet for anholdelsen. Fremstillingen skal ske for retten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt, jf. dog 4. pkt.

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. En afgørelse om frihedsberøvelse efter § 36 og om opretholdelse heraf, jf. stk. 1, 1. pkt., skal meddeles skriftligt. Politiet giver ved iværksættelsen af en frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 2. pkt., udlændingen en skriftlig oversættelse af de væsentligste elementer i afgørelsen på et sprog, som udlændingen forstår eller med rimelighed kan formodes at forstå.

Stk. 8. Frihedsberøvelse med henblik på udsendelse efter § 36 må ikke finde sted i et tidsrum, der overstiger 6 måneder. Retten kan dog forlænge dette tidsrum i op til yderligere 12 måneder, hvis der foreligger særlige omstændigheder, såfremt udsendelsesproceduren uanset alle rimelige bestræbelser kan forventes at tage længere tid som følge af udlændingens manglende medvirken til udsendelsen eller forsinkelser i forbindelse med fremskaffelse af nødvendig rejselegitimation og indrejsetilladelse. Frihedsberøvelsen skal være af så kort varighed som muligt og må kun opretholdes, så længe udsendelsen er under forberedelse og gennemføres med omhu.

Stk. 9. ---

Stk. 10. Frihedsberøvelse efter § 36 med henblik på afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller udsendelse eller af udlændinge, der ansøger om opholdstilladelse efter § 7, skal finde sted i særlige faciliteter. Hvis dette ikke er muligt, skal den frihedsberøvede holdes adskilt fra almindelige indsatte. Uledsagede mindreårige må ikke frihedsberøves i fængsler.

§ 37 a. Retsplejelovens § 758, stk. 1, 1. pkt., § 758, stk. 2 og § 759 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der frihedsberøves i medfør af § 36.

Stk. 2. Retsplejelovens §§ 773-776 og 778 finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36.

Stk. 3. Politiet kan i forbindelse med en frihedsberøvelse efter § 36 og under iagttagelse af stk. 4-7 foretage besigtigelse

24.1 § 37, stk. 1, 1., 3. og 5 pkt., stk. 7, 1. pkt., stk. 8, 1. pkt., og stk. 10, 1. pkt., § 37 a, stk. 1 og 2, stk. 3, 1. pkt., og stk. 7, 1. pkt., to steder i § 37 b, stk. 1 og 2, § 37 c, stk. 1, og stk. 5, 1. pkt., to steder i § 37 d, stk. 1, 1. pkt., stk. 2 og 3, stk. 4, 1. pkt., og tre steder i stk. 5, 1. pkt., to steder i § 37 e, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., i stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, 1. pkt., og i § 37 k, stk. 3, indsættes efter »§ 36«: »og hjemrejselovens § 16«.

og undersøgelse af udlændingens legeme og tøj med henblik på at fratage vedkommende genstande, som kan benyttes til vold eller undvigelse, eller som i øvrigt kan medføre fare for udlændingen eller andre. Politiet kan tage sådanne genstande, der findes hos udlændingen, i bevaring.

Stk. 4-6. ---

Stk. 7. Legemsundersøgelse af en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, må kun foretages, hvis der foreligger en konkret og nærliggende fare, eller hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande. Politiet kan dog umiddelbart før gennemførelsen af en udsendelse foretage legemsundersøgelse af en udlænding, selv om der ikke foreligger en konkret og nærliggende fare eller der ikke er bestemte grunde til at antage, at udlændingen uretmæssigt er i besiddelse af genstande, hvis den pågældende er frihedsberøvet med henblik på udsendelse efter § 36, stk. 1, 1.-5. pkt.

§ 37 b. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, er under frihedsberøvelsen ikke undergivet andre indskrænkninger i sin frihed, end frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet nødvendiggør.

Stk. 2. Retsplejelovens § 770, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af udlændingelovens § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36.

§ 37 c. Retten kan på begæring af politiet bestemme, at en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, fuldstændig eller delvis skal udelukkes fra fællesskab med andre indsatte (isolation), hvis dette er påkrævet af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet.

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Politiet kan bestemme, at en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke er fremstillet for retten i medfør af § 37, fuldstændig eller delvis skal undergives isolation, såfremt betingelserne i stk. 1 og 2 er opfyldt. Udlændingen kan kræve, at en af politiet i medfør af 1. pkt. truffet beslutning om isolation forelægges retten til afgørelse i forbindelse med udlændingens fremstilling for retten i medfør af § 37. En begæring efter 2. pkt. har ikke opsættende virkning. Stk. 3 finder tilsvarende anvendelse.

§ 37 d. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet tillader det. Politiet kan af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige

25. I § 37 a, stk. 7, 2. pkt., ændres »§ 36, stk. 1, 1.-5. pkt.« til: »§ 36, stk. 1, 1. og 2. pkt. og hjemrejselovens § 16.«

for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, modsætte sig, at den frihedsberøvede modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Den frihedsberøvede har altid ret til ukontrolleret besøg af den beskikkede advokat. En frihedsberøvet, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, har endvidere altid ret til ukontrolleret besøg af en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp og for De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR).

Stk. 2. Nægter politiet besøg til en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, skal den frihedsberøvede underrettes herom, medmindre retten af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Nægter politiet besøg til en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke er fremstillet for retten i medfør af § 37, skal den frihedsberøvede underrettes herom, medmindre politiet af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse.

Stk. 4-5. ---

§ 37 e. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, har ret til at modtage og afsende breve. Politiet kan gennemse brevene inden modtagelsen eller afsendelsen. Politiet skal snarest muligt udlevere eller sende brevene, medmindre indholdet vil kunne være til skade for indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, eller til skade for opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet.

Stk. 2. En udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, eller hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, har ret til ukontrolleret brevveksling med den beskikkede advokat, udlændinge- og integrationsministeren, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet. Har udlændingen ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, har vedkommende endvidere adgang til ukontrolleret brevveksling med Dansk Flygtningehjælp og De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR). Retsplejelovens § 772, stk. 2, finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Tilbageholdes et brev til eller fra en udlænding, hvis frihedsberøvelse er opretholdt af retten i medfør af § 37, jf. § 36, skal spørgsmålet, om tilbageholdelsen bør opretholdes, straks forelægges retten til afgørelse. Opretholdes tilbageholdelsen, skal afsenderen og adressaten straks underrettes,

26. I § 37 d, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, og i § 37 e, stk. 1, 3. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4, 1. pkt., ændres »at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse,« til: »at sikre udlændingens udrejse,«.

medmindre retten af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Tilbageholdes et brev til eller fra en udlænding, der er frihedsberøvet i medfør af § 36, men ikke er fremstillet for retten i medfør af § 37, skal afsenderen og adressaten straks underrettes herom, medmindre politiet af hensyn til indhentelsen af oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet, eller som er nødvendige for, at politiet kan drage omsorg for udlændingens udrejse, træffer anden bestemmelse. Afsenderen eller adressaten kan kræve, at politiets tilbageholdelse af et brev forelægges retten til afgørelse i forbindelse med udlændingens fremstilling for retten i medfør af § 37. En begæring efter 2. pkt. har ikke opsættende virkning. § 37 c, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 37 k. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved udløbet af perioden efter stk. 1 indbringes spørgsmålet om den fortsatte frihedsberøvelse af udlændinge efter § 36, hvis spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse ikke tidligere har været indbragt for retten, snarest muligt og senest 4 uger efter frihedsberøvelsens iværksættelse for retten, der træffer afgørelse herom, medmindre den pågældende forinden løslades. Har spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse tidligere været indbragt for retten, indbringes spørgsmålet om den fortsatte frihedsberøvelsens lovlighed for retten i overensstemmelse med den af retten fastsatte frist, medmindre den pågældende forinden løslades.

§ 40. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen meddele de nødvendige oplysninger hertil og medvirke til tilvejebringelse af nødvendig rejselegitimation og visum og til udrejsen i øvrigt. Retten kan på begæring af politiet, hvis det skønnes fornødent med henblik på udsendelse af udlændingen, bestemme, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke dertil, skal fremstilles for hjemlandets eller et andet lands repræsentation. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Kæremål har ikke opsættende virkning. Ved rettens behandling af sagen finder retsplejelovens kapitel 43 a i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Stk. 7-10. ---

Stk. 11. Udebliver en udlænding, der har ansøgt om opholdstilladelse efter § 7, efter at være tilsagt personligt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, bortfalder udlændingens ansøgning om opholdstilladelse.

27. § 40, stk. 6, ophæves.

28. I § 40, stk. 11, 1. pkt., der bliver stk. 10, 1. pkt., og § 40, stk. 12, 1. og 2. pkt., der bliver stk. 11, 1. og 2. pkt., udgår »eller politiet«.

delse efter § 7. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse. Udlændingestyrelsen kan i særlige tilfælde beslutte, at en ansøgning ikke skal anses for bortfaldet.

Stk. 12. Ved behandlingen af en ansøgning om visum efter § 4 eller § 4 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsen tilsige den herboende reference til at give personligt møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet og fremvise legitimation, der godtgør den pågældendes identitet. Udebliver referencen efter at være tilsagt til at møde hos Udlændingestyrelsen eller politiet uden anmeldt lovligt forfald, kan der gives afslag på visumansøgningen. Tilsigelsen skal indeholde oplysning om virkningerne af udeblivelse.

§ 40 a. ---

Stk. 2. Der kan endvidere optages fingeraftryk af en udlænding

1-5) ---

6) som af Udlændingestyrelsen har fået anvisning eller pålæg om indkvartering efter § 42 a, stk. 7 eller stk. 8, 1. og 2. pkt., med henblik på identifikation i forbindelse med adgangskontrol på Udlændingestyrelsens indkvarteringssteder, eller

7) som er pålagt at give møde hos politiet efter § 34 til brug for politiets administration af den pålagte meldepligt.

Stk. 3. Fingeraftryk, der optages i medfør af stk. 1 eller 2, kan registreres i et særligt edb-register, der føres af Rigspolitichefen. Politiet og Udlændingestyrelsen kan anvende registret i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Rigspolitichefen er dataansvarlig myndighed for registret.

Stk. 4-8---

Stk. 9. Politiet og Udlændingestyrelsen kan uden udlændingens samtykke elektronisk eller manuelt videregive fingeraftryk, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til udenlandske udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af udlændingesager. Politiet kan endvidere med henblik på identifikation af en udlænding eller med henblik på udstedelse eller fremskaffelse af rejsedokument videregive fingeraftryk, der i medfør af stk. 3 og 4 er registreret i det i stk. 3 nævnte edb-register, til hjemlandets eller et andet lands repræsentation eller til internationale politisamarbejdsorganisationer.

Stk. 10-16---

§ 40 c. ---

Stk. 2. Politiet og Udlændingestyrelsen kan kræve, at en uledsaget udlænding, der oplyser at være under 18 år, medvirker til en lægelig undersøgelse med henblik på at fastslå udlændingens alder.

§ 42 a. ---

29. I § 40 a, stk. 2, nr. 6, ændres »indkvarteringssteder, eller« til: »indkvarteringssteder«, og i nr. 7 ændres »politiets« til: »Udlændingestyrelsens«, og »meldepligt.« ændres til: »meldepligt, eller«.

30. I § 40 a, stk. 2, nr. 7, § 48 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., og § 48 e, stk. 1, 3. pkt., ændres »politiet« til: »Udlændingestyrelsen«.

31. I § 40 a, stk. 2, indsættes som nummer 8:

»8) som er pålagt at give møde efter hjemrejselovens § 11 eller § 12 til brug for Hjemrejsestyrelsens administration af den pålagte meldepligt.«

32. I § 40 a, stk. 3, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., og § 40 b, stk. 3, 2. pkt., og stk. 9, 1. pkt., indsættes efter »Politiet«: », Hjemrejsestyrelsen«.

33. I § 40 a, stk. 9, 2. pkt., og § 40 b, stk. 9, 2. pkt., indsættes efter »Politiet«: »og Hjemrejsestyrelsen«.

34. I § 40 c, stk. 2, udgår »Politiet og«.

Stk. 2-7---

Stk. 8. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Drager politiet omsorg for en udlændings udrejse, og medvirker udlændingen ikke hertil, bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at udlændingen skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, eller som er udvist i medfør af § 25, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge. Stk. 7, 4. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 9. Udlændingestyrelsen skal sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, overholder det givne påbud. Udlændingestyrelsen skal endvidere sikre, at det i fornødent omfang kontrolleres, at en udlænding, som er pålagt at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 10, overholder det givne påbud.

Stk. 10. Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Stk. 11. En udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, har pligt til at orientere politiet og Udlændingestyrelsen om sit faste opholdssted, såfremt udlændingen ikke er pålagt opholdspligt efter stk. 8, 1. pkt., og udlændingen tager fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvortil den pågældende er anvist eller kan anvises at tage ophold.

Stk. 12. Udlændingestyrelsen skal, såfremt særlige grunde taler herfor, beslutte, at en udlænding, som har taget fast ophold uden for et indkvarteringssted, jf. stk. 5 og 11, og som har orienteret herom, jf. stk. 11, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, jf. stk. 1, jf. stk. 3 og 4, dækket af Udlændingestyrelsen efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse herom.

Stk. 13. Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som ikke er omfattet af stk. 15, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. §

35. § 42 a, stk. 8-11 ophæves.

Stk. 12-19 bliver herefter stk. 8-15.

36. I § 42 a, stk. 12, der bliver stk. 8, ændres »jf. stk. 5 og 11« til: »jf. stk. 5 og hjemrejselovens § 13, stk. 5,«, og »jf. stk. 11« ændres til: »jf. hjemrejselovens § 13, stk. 5«.

37. I § 42 a, stk. 13, der bliver stk. 9, ændres »Udlændingestyrelsen kan bestemme« til: »Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan bestemme«, »stk. 15« ændres til:

42 b, stk. 1, 3, og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,

3) ---

4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34, stk. 1-3 og 7, nævnt foranstaltning,

5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller

6) ---

Stk. 14. Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3 og 8, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) ---

2) politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Stk. 15. Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

»stk. 11«, i *nr. 1* ændres »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen«, i *nr. 2* indsættes efter »indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 13, stk. 3«, i *nr. 4* ændres »en i § 34, stk. 1-3 og 7, nævnt foranstaltning,« til: »en foranstaltning efter § 34 eller Hjemrejsestyrelsens bestemmelse om en foranstaltning efter hjemrejselovens § 11 eller et pålæg efter hjemrejselovens § 12, stk. 1,«, og i *nr. 5* indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt.,«.

38. I § 42 a, stk. 14, der bliver stk. 10, ændres »Udlændingestyrelsen kan bestemme« til: »Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan bestemme«, og i *nr. 2*, ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen« og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« ændres til: »hjemrejselovens § 3.«

39. I § 42 a, stk. 15, der bliver stk. 11, ændres »Udlændingestyrelsen kan bestemme« til: »Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan bestemme«, »og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35«, ændres til: »en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, en udlænding, hvis opholdstilladelse eller opholdsret er bortfaldet efter § 21 b, stk. 1, og en udlænding, der er udvist efter § 25,«, i *nr. 1* ændres »en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet,« til: »en samtale med Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen,«, og i *nr. 2* indsættes efter »indkvarteringsstedet,«: »jf. stk. 7, 4. pkt., og hjemrejselovens § 13, stk. 3.«

2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,

3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. og 3. pkt.,

4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4,

5) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. stk. 10,

6) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller

7) ---

Stk. 16. Bestemmelserne i stk. 13, nr. 1-4 og 6, og stk. 14 finder tilsvarende anvendelse for udbetaling af kontante ydelser til en uledsaget udlænding under 18 år eller en udlænding under 18 år, som ikke betragtes som hørende til en af eller begge sine forældres familie, jf. § 42 b, stk. 3, 7 og 8. pkt. Udlændingestyrelsen kan dog efter omstændighederne bestemme, at de kontante ydelser alene nedsættes.

Stk. 17. Udlændingestyrelsen kan til brug for en afgørelse efter stk. 13-16 uden udlændingens samtykke indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren, jf. stk. 5.

Stk. 18. ---

Stk. 19. For udlændinge omfattet af stk. 13-16, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 53,39 kr. Det angivne beløb er fastsat i 2020-beløb og reguleres fra og med 2021 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

§ 42 b. ---

Stk. 2-7---

Stk. 8. En udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, og som har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c, får udbetalt en tillægsydelse, jf. stk. 11, jf. dog stk. 12. Tillægsydelsen bagudbetales hver 14. dag. Udlændingestyrelsen bestemmer ud fra status i udlændingens sag på en given skæringsdato umiddelbart forud for udbetalingsdatoen, efter hvilken sats udlændingen kan få udbetalt tillægsydelse, jf. stk. 10 og 11. Tillægsydelsen efterreguleres ikke som følge af ændringer i udlændingens sagsstatus, der indtræder efter skæringsdatoen. Tillægsydelsen reguleres endvidere ikke som følge af ændringer i udlændingens sagsstatus, der er indtrådt i perioden, der ligger til grund for beregningen af tillægsydelsen, eller i perioden frem til skæringsdatoen. Tillægsydelsen kan, hvis særlige

40. § 42 a, stk. 15, nr. 3, 4 og 5, der bliver stk. 11, nr. 3, 4 og 5, affattes således:

»3) udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om opholdspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 2,

4) udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 12, stk. 2-4,

5) udlændingen ikke efterkommer Hjemrejsestyrelsens pålæg om underretningspligt efter hjemrejselovens § 13, stk. 4,«

41. I § 42 a, stk. 15, nr. 6, der bliver stk. 11, nr. 6, indsættes efter »jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt.,«: »eller hjemrejselovens § 9, stk. 2, 1. pkt.,«.

42. I § 42 a, stk. 16, 1. pkt., der bliver stk. 12, 1. pkt., ændres »stk. 13, nr. 1-4 og 6 og stk. 14« til: »stk. 9, nr. 1-4 og 6 og stk. 10«.

43. I § 42 a, stk. 17, der bliver stk. 13, indsættes efter »Udlændingestyrelsen«: »eller Hjemrejsestyrelsen« og »stk. 13-16« ændres til: »stk. 9-12«.

44. I § 42 a, stk. 19, 1. pkt., der bliver stk. 15, 1. pkt., ændres »stk. 13-16« til: »stk. 9-12«.

45. I § 42 b, stk. 8, 1. pkt., indsættes efter »jf. § 42 c«: »eller hjemrejselovens § 5, stk. 1, eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 9, stk. 1«.

grunde taler derfor, bagudbetales for kortere perioder ad gangen.

Stk. 9-10. ---

Stk. 11. Indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5 2. pkt., udbetaler ydelser, jf. stk. 1, 3, 8 og 9, jf. dog stk. 12. Indkvarteringsoperatøren skal, medmindre særlige grunde taler derimod, beslutte, at tillægsydelse efter stk. 8 ikke udbetales, hvis udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt, jf. § 42 c. Har en udlænding ikke overholdt sin kontrakt en eller flere dage i den periode, der ligger til grund for beregningen af tillægsydelsen, jf. stk. 8, 2. og 6. pkt., udbetales der, medmindre særlige grunde taler derimod, ikke tillægsydelse for det antal dage, hvor udlændingen ikke har overholdt sin kontrakt. Har en udlænding overholdt sin kontrakt i mindre end halvdelen af den periode, der ligger til grund for beregningen af tillægsydelsen, jf. stk. 8, 2. og 6. pkt., udbetales tillægsydelsen ikke, medmindre særlige grunde taler derimod.

Stk. 12-17. ---

§ 42 c. Indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., udarbejder en kontrakt for en udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3.

Stk. 2-5. ---

§ 42 d. En udlænding, der er indkvarteret på et af de i § 42 a, stk. 5, nævnte indkvarteringssteder, har pligt til at medvirke til udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet.

Stk. 2-3. ---

§ 42 e. ---

Stk. 2. En udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i aktivering i form af en af indkvarteringsoperatøren, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilrettelagt intern produktionsvirksomhed, særligt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder dog ikke, hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

Stk. 3. En udlænding over 17 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt aktivering, som ikke er omfattet af stk. 1 og 2.

Stk. 4-6. ---

§ 42 f. ---

Stk. 2. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, eller som har opholdt sig her i landet i mere end 3 måneder fra tidspunktet for den pågældendes indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, skal, medmindre særlige grunde taler derimod, deltage i undervisning i engelsk sprog eller anden undervis-

46. I § 42 b, stk. 11, 2. pkt., indsættes efter »jf. § 42 c«: »eller hjemrejselovens § 5, stk. 1, eller forpligtelsen til at medvirke til udførelse af nødvendige opgaver efter hjemrejselovens § 9, stk. 1«.

47. I § 42 c, stk. 1, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

48. I § 42 d, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Det gælder dog ikke for udlændinge omfattet af § 42 a, stk. 2, for udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller for udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

49. I § 42 e, stk. 2, 2. pkt., ændres »politiet« til: »Hjemrejsestyrelsen«, og »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« ændres til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1«.

50. I § 42 e, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 og 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

51. I § 42 f, stk. 2, ændres »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt. eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1, 1. pkt.«, og efter »§ 7« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

ning. En udlænding, hvis ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 er under behandling her i landet, jf. herved § 48 e, stk. 2, kan endvidere deltage i danskundervisning.

Stk. 3. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, kan deltage i undervisning i andre fag, i det omfang en indkvarteringsoperatør, jf. § 42 a, stk. 5, 2. pkt., tilbyder sådan undervisning.

Stk. 4. En udlænding over 18 år, der er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, deltage i særskilt tilrettelagt undervisning, som ikke er omfattet af stk. 1-3 og 6.

Stk. 5-10. ---

§ 42 k. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om indkvarteringen i egen bolig. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for indkvartering i egen bolig, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 6-7. ---

§ 42 l. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Udlændingestyrelsen indgår en kontrakt med udlændingen om dennes private indkvartering, jf. stk. 1. Det skal indgå i kontrakten som et vilkår, at udlændingen medvirker til oplysning af sin sag om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen om opholdstilladelse medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold, jf. § 40, stk. 6, 1. pkt. Udlændingestyrelsen vejleder i forbindelse med indgåelse af kontrakten udlændingen mundtligt og skriftligt om vilkårene for privat indkvartering, herunder navnlig kravet om medvirken.

Stk. 5-7. ---

§ 43. ---

Stk. 2. Såfremt politiet drager omsorg for en udlændings udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler, afholdes udgifterne foreløbigt af statskassen. Udgifterne afholdes endeligt af statskassen, hvis udlændingen har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og efter afslag på eller frafald af ansøgningen selv udrejser eller medvirker til udrejsen uden ugrundet ophold. Endvidere afholdes udgifterne til overførsel af en udlænding til en anden medlemsstat efter reglerne i kapitel 5 a endeligt af statskassen. 3. pkt. gælder dog ikke, hvis udlændingen er omfattet af § 10, eller hvis ansøgningen som følge af udlændingens nationalitet, og for-

52. I § 42 f, stk. 3, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »§ 48 e, stk. 2« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31«.

53. I § 42 f, stk. 4, ændres »§ 42 a, stk. 1 eller stk. 2« til: »§ 42 a, stk. 1«, og efter »stk. 3« indsættes: »dog ikke udlændinge, der har fået afslag på eller har frafaldet en ansøgning efter § 7, eller udlændinge, der ikke kan udsendes af landet, jf. § 31.

54. I § 42 k, stk. 5, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1.«

55. I § 42 l, stk. 4, 2. pkt., ændres »§ 40, stk. 6, 1. pkt.« til: »hjemrejselovens § 3, stk. 1.«

56. § 43, stk. 2, ophæves.

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 2-4.

di der ikke er generelle udsendelseshindringer til udlændingens hjemland, er behandlet efter den i § 53 b, stk. 1, nævnte procedure.

Stk. 3-4. ---

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 3 og 4 finder ikke anvendelse ved indrejse fra et Schengenland. Stk. 3 finder dog anvendelse, hvis der er indført indrejsekontrol ved grænsen i medfør af Schengengrænsekodeksens artikel 25, jf. § 38, stk. 2, og udlændinge- og integrationsministeren har truffet beslutning efter § 59 a, stk. 2.

§ 43 a. Til en udlænding, der opholder sig her i landet, og hvis ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 er taget under behandling, kan der, hvis udlændingen ikke selv har midler hertil, ydes hjælp til rejse til et tredjeland, hvor udlændingen efter indrejsen i Danmark og inden udløbet af en fastsat udrejsefrist har opnået indrejse- og opholdstilladelse, hvis udlændingen har fået afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse her i landet, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Til en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter § 48 e, stk. 2, og er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet, kan der ydes hjælp til tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, hvis udlændingen medvirker til at udrejse uden ugrundet ophold, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Der kan ikke ydes hjælp efter stk. 1 og 2 til

- 1) udlændinge, der har opholdstilladelse her i landet,
- 2) udlændinge, der er statsborgere i et af de nordiske lande,
- 3) udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, og
- 4) udlændinge, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Stk. 4. Der kan endvidere ikke ydes hjælp efter stk. 2 til

- 1) udlændinge, som er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 af Udlændingestyrelsen i medfør af § 53 b, stk. 1, og
- 2) udlændinge, der er omfattet af § 10.

Stk. 5. Hjælpen efter stk. 1 omfatter

- 1) udgifter til billet til fly, tog m.v.,
- 2) nødvendige udgifter til transport af personlige ejendele,
- 3) højst 5.000 kr. pr. familie til transport af udstyr, der er nødvendigt for den pågældendes eller familiens erhverv i det pågældende tredjeland, og
- 4) andre udgifter, der er forbundet med rejsen.

Stk. 6. Hjælpen efter stk. 2 udgør 3.000 kr. pr. person over 18 år og 1.500 kr. pr. person under 18 år.

Stk. 7. En udlænding kan kun modtage hjælp efter stk. 1 og 2 én gang.

Stk. 8. Udlændinge, der har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i medfør af § 7, og for hvem der er fastsat en udrejsefrist i henhold til § 33, stk. 2, tilbydes uvildig rådgivning om mulighederne for hjemrejse, herunder om mulighederne for støtte efter stk. 2 til genetablering i det land, hvortil udlændingen udrejser. Udlændinge- og integrationsministeren kan træffe bestemmelse om, at den uvildige rådgivning skal varetages af en eller flere private organisationer.

57. I § 43, stk. 5, 1. pkt., der bliver til stk. 4, 1. pkt., ændres »stk. 3 og 4« til: »stk. 2 og 3« og i stk. 5, 2. pkt., der bliver til stk. 4, 2. pkt., ændres »Stk. 3« til: »Stk. 2«

58. § 43 a og § 43 b ophæves.

Stk. 9. Det i stk. 5, nr. 3, angivne beløb er fastsat i 1995-niveau og reguleres fra og med 1996 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Det i stk. 6 angivne beløb er fastsat i 2003-niveau og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.

§ 43 b. Udlændinge- og integrationsministeren kan, når særlige repatrieringshensyn taler derfor, bestemme, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet til grupper af udlændinge, der opholder sig her i landet, og som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke har opholdstilladelse her i landet.

§ 45 a. Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til efterretningstjenesterne, i det omfang videregivelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

Stk. 2. Efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger om en udlænding til Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang videregivelsen kan have betydning for disse myndigheders behandling af en sag efter denne lov.

Stk. 3. ---

Stk. 4. Efterretningstjenesterne kan uden udlændingens samtykke elektronisk indhente oplysninger om en udlænding fra registre og systemer i Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet i det omfang indhentelsen kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver.

§ 45 c. Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet kan uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en sag efter denne lov til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark.

Stk. 2. De myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation og strafforfølgning af personer, der kan mistænkes for forbrydelser med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

Stk. 3. De myndigheder, der er nævnt i stk. 1, kan endvidere efter anmodning fra anklagemyndigheden uden samtykke fra udlændingen videregive oplysninger fra en eller flere sager

59. I § 45 a, stk. 1 og 2, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

60. I § 45 a, stk. 4, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«.

61. I § 45 c, stk. 1, indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,«, og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

62. I § 45 c, stk. 2 og 3, indsættes efter »lov«: »eller hjemrejseloven«.

efter denne lov, i det omfang videregivelsen må antages at have betydning for anklagemyndighedens identifikation af ofre for eller vidner til en konkret forbrydelse med en strafferamme på 6 år eller derover begået i eller uden for Danmark.

§ 46. Afgørelser efter denne lov træffes med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-4, og af § 4 d, stk. 3 og 4, § 9, stk. 26, 27 og 36-38, §§ 46 a-49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk. 1-5, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., af Udlændingestyrelsen.

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. Afgørelse om forlængelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 4, træffes af den myndighed, som har truffet den afgørelse, udrejsefristen knytter sig til.

§ 46 a. Udlændingestyrelsens og Styrelsen for International Rekruttering og Integrations afgørelser efter denne lov kan påklages til Udlændingenævnet, jf. dog stk. 4 og 6 og § 53 a.

Stk. 2. Udlændingenævnet kan endvidere behandle klager over:

1-2) ---

3) Politiets afgørelser om afvisning, jf. § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt.

4) ---

Stk. 3-5. ---

Stk. 6. Følgende afgørelser kan ikke påklages:

1-8) ---

Stk. 7-8. ---

§ 46 b. Udenrigsministeriet bistår politiet, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet, Udlændingenævnet, domstolene og udlændinge- og integrationsministeren med at indhente nær-

63. I § 46, *stk. 1*, ændres »stk. 2-4,« til: »stk. 2-5 og 9,«.

64. I § 46 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Afgørelse om optagelse af fingeraftryk efter § 40 a, stk. 2, nr. 4, optagelse af personfotografi efter § 40 b, stk. 2, nr. 3, samt afgørelse om meddelelse af indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6, og afgørelse om forkortelse af et allerede meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 9, træffes af Hjemrejsestyrelsen.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

65. I § 46, *stk. 7*, der bliver stk. 8, indsættes efter »til:«, eller, hvis forlængelse sker som følge af indgåelse eller fastsættelse af en hjemrejsekontrakt, jf. § 5, stk. 2 eller 4, i hjemrejseloven, af Hjemrejsestyrelsen«.

66. I § 46 indsættes efter stk. 7, der bliver stk. 8, som stk. 9 og 10:

»*Stk. 9.* Hjemrejsestyrelsen kan ændre en udrejsefrist til straks efter § 33, stk. 2, 3. pkt., når Hjemrejsestyrelsen har truffet afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin udrejse efter § 3, stk. 2, i hjemrejseloven.

Stk. 10. Hjemrejsestyrelsen fastsætter udrejsefristen til straks efter § 33, stk. 5.«

67. I § 46 a, *stk. 1*, ændres »Udlændingestyrelsens« til: »Udlændingestyrelsens, Hjemrejsestyrelsens,«.

68. I § 46 a, *stk. 2, nr. 3*, ændres »om afvisning, jf.« til: »efter«, og efter »3. pkt.« indsættes: », § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, § 43, stk. 2, og § 48, stk. 4.«.

69. I § 46 a, *stk. 6*, indsættes som nr. 9:

»9) Hjemrejsestyrelsens afgørelser om fastsættelse af udrejsefrist efter § 33, stk. 5.«

70. I § 46 b indsættes efter »Styrelsen for International Rekruttering og Integration,«: »Hjemrejsestyrelsen,« og efter »lov« indsættes: »eller hjemrejseloven«.

mere oplysninger til brug for behandlingen af sager eller grupper af sager efter denne lov.

§ 48. Afgørelse om afvisning ved indrejsen, jf. § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., kan træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 30, § 33, stk. 5, § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 9 og 10, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren. Afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen. De afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 7. pkt. og stk. 2 og 3. Klagen har ikke opsættende virkning. Politiets afgørelser efter § 33, stk. 5, og § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge- og integrationsministeren.

Stk. 2. Politidirektørens afgørelser efter § 34 kan påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse efter § 34 i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Klagerne har ikke opsættende virkning.

Stk. 3. Politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan påklages til Rigspolitichefen, jf. dog 5. pkt. Rigspolitichefens afgørelse efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, i 1. instans kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren, jf. dog 5. pkt. Klagerne har ikke opsættende virkning. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter 1. pkt. af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge- og integrationsministeren. Politidirektørernes eller Rigspolitichefens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan dog kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

§ 48 a. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om undladelse af afvisning, udvisning, overførsel eller udsendelse, skal politiet gøre asylansøgeren bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler, hvorefter politiet forud for Udlændingestyrelsens afgørelse skal gøre en asylansøger, der opholder sig i her i landet, bekendt med adgangen til at sætte sig i forbindelse med Dansk Flygtningehjælp.

71. § 48 affattes således:

»**§ 48.** Afgørelser efter § 28, stk. 1-4 og stk. 7, 3. pkt., § 34, § 40 a, stk. 1, nr. 2, § 40 a, stk. 2, nr. 1-3 og 5, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 2, nr. 1 og 4, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, og §§ 37 g og 37 j træffes af vedkommende politidirektør.

Stk. 2. Politidirektørens afgørelser efter § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, og § 37 e, stk. 1 og 4, kan påklages til Rigspolitichefen. Politidirektørens afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter bestemmelserne nævnt i 1. pkt. kan kun påklages, hvis afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k.

Stk. 3. Afgørelser efter § 40, stk. 9 og 10, træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 10, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. De afgørelser, der er nævnt i 1. og 2. pkt., kan påklages til udlændinge- og integrationsministeren.

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren kan efter forhandling med justitsministeren delegere kompetencen til at træffe afgørelse i 1. instans i sager om optagelse af fingeraftryk og personfotografi af udlændinge, som ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, jf. § 40 a, stk. 1, nr. 1, og § 40 b, stk. 1, til vedkommende politidirektør.«

§ 48 e. Politiet registrerer en udlænding, der ansøger om opholdstilladelse i medfør af § 7, med navn, fødselsdata og nationalitet på baggrund af oplysninger fra udlændingen eller data, der fremgår af dokumenter vedrørende den pågældende udlænding. Politiet registrerer desuden personfoto og fingeraftryk af udlændingen, jf. §§ 40 a og 40 b. I forbindelse med registreringen udsteder politiet et asylansøgerkort til udlændingen.

Stk. 2-4. ---

§ 52 c. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Udlændingenævnet kan indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration eller politiet i anledning af en klagesag.

Stk. 4-9. ---

§ 53 a. ---

Stk. 2. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om afvisning eller overførsel efter reglerne i kapitel 5 a eller 5 b, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 7 dage efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Klage til Flygtningenævnet over Udlændingestyrelsens afgørelse om varigheden af en tidsbegrænset opholdstilladelse meddelt efter § 7, stk. 1 og 2, og § 8, der indgives til Udlændingestyrelsen, senere end 4 uger efter at udlændingen har fået meddelelse om afgørelsen, afvises. Afslår Udlændingestyrelsen at give opholdstilladelse efter § 7 til en udlænding, der opholder sig her i landet, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om nægtelse af forlængelse eller om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, eller træffer Udlændingestyrelsen efter § 32 b eller § 49 a afgørelse om, at en udsendelse ikke vil være i strid med § 31, anses afgørelsen for påklaget til Flygtningenævnet. Påklage af en afgørelse som nævnt i stk. 1, nr. 1-6, har opsættende virkning. 4. pkt. finder ikke anvendelse på klager over afgørelser om afvisning efter reglerne i kapitel 5 b eller på klager over afgørelser om bortfald efter § 21 b, stk. 1, når udlændingen på tidspunktet for klagen opholder sig i udlandet.

Stk. 3-4. ---

§ 58 f. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om politiets betaling for udgifter, som andre Schengenlande eller EU-lande har afholdt i forbindelse med udsendelse af udlændinge.

§ 58 g. Rigspolitchefen indberetter en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket til SIS II, hvis

1-8) ---

9) udlændingen er optaget på den liste, der er nævnt i § 29 c, stk. 1, eller

10) udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 2.

72. I § 52 c, stk. 3, indsættes efter »Integration«: », Hjemrejsestyrelsen«.

73. I § 53 a, stk. 2, indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»For så vidt angår udlændinge, der af Udlændingestyrelsen er meddelt afslag på opholdstilladelse efter § 7, anses afgørelsen dog først for påklaget til Flygtningenævnet efter 14 dage fra tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse.«

74. I § 53 a, stk. 2, 5. pkt., der bliver 6. pkt., ændres »4. pkt.« til: »5. pkt.«.

75. I § 58 f indsættes efter »politiets«: »eller Hjemrejsestyrelsens«.

76. I § 58 g, stk. 1, ændres »Rigspolitchefen« til: »Udlændingemyndighederne«.

77. I § 58 g, stk. 1, nr. 9, udgår »eller«.

78. I § 58 g, stk. 1, nr. 10, ændres »nr. 2.« til: »nr. 2, eller«.

Stk. 2. Rigspolitichefen kan indberette en udlænding, der ikke er statsborger i et Schengenland eller et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union, som uønsket til SIS II, hvis udlændingen er omfattet af restriktive foranstaltninger i form af begrænsninger med hensyn til indrejse og gennemrejse besluttet af De Forenede Nationer eller Den Europæiske Union.

§ 60. Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 1-3 og 7, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 2. pkt., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1., 2. og 4. pkt., og stk. 3 og 5, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 4. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 40, stk. 6, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 44 a, stk. 11, 1. pkt., straffes med bøde.

Stk. 2. Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Stk. 3-4. ---

§ 62 a. Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra politiet bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af § 34, stk. 4-6, eller § 42 a, stk. 8, 1. eller 3. pkt., eller stk. 10, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Stk. 2. Kriminalforsorgen træffer afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter udsendelsens gennemførelse.

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler om straksudsendelse efter stk. 1 og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter stk. 2.

§ 3. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Er en udlændings opholdstilladelse nægtet forlænget eller inddraget, jf. udlændingelovens § 11, stk. 2, og § 19, stk. 1, anses den pågældende for at være omfattet af loven indtil udløbet af den udrejsefrist, der er fastsat i forbindelse med afgørelsen om nægtelse af forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen.

Stk. 6-7. ---

§ 7. Kommunalbestyrelsen yder efter ansøgning hjælp til repatriering til en person, der er omfattet af § 3, stk. 1 eller 7. Der kan kun udbetales hjælp til repatriering, hvis personen ikke har midler hertil, jf. stk. 8, og ønsker at vende

79. I § 58 g, *stk. 1*, indsættes som nr. 11:

»11) udlændingen er meddelt indrejseforbud efter § 32, stk. 1, nr. 6.«

80. I § 58 g, *stk. 2*, ændres »Rigspolitichefen« til: »Udlændingemyndighederne«.

81. I § 60, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »§ 34, stk. 1-3 og 7« til: »§ 34«, »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« og »stk. 8, 4. pkt.,« udgår, og »1 år« ændres til: »4 måneder«.

82. § 60, *stk. 1, 2. pkt.*, ophæves.

83. § 60, *stk. 2*, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

84. § 62 a ophæves.

§ 26

I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 2. oktober 2019, som ændret ved § 7 i lov nr. 2189 af 29. december 2020 og lov nr. 130 af 31. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. § 3, *stk. 5*, ophæves.

Stk. 6 og 7 bliver herefter stk. 5 og 6.

tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl.

Stk. 2-9. ---

Stk. 10. En udlænding omfattet af § 3, stk. 1 eller 7, der repatrierer til et land, hvorfra udlændinge, der indgiver ansøgning om asyl i Danmark på baggrund af en konkret asylretlig vurdering meddeles midlertidig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, omfattes af loven, når udlændingen har haft opholdstilladelse i Danmark i mindst 1 år.

Stk. 11. ---

§ 143. Med fængsel indtil 4 år straffes den, som under særligt skærpende omstændigheder overtræder et pålæg nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 2. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig et betydeligt antal overtrædelser over en længere periode.

§ 77. Straffuldbyrdelsen genoptages, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende.

2. I § 7, *stk. 1, 1. pkt.*, og *stk. 10*, og § 10, *stk. 1* og *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »§ 3, stk. 1 eller 7« til: »§ 3, stk. 1 eller 6«.

§ 27

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1650 af 17. november 2020, som ændret ved § 1 i lov nr. 1832 af 8. december 2020, lov nr. 2208 af 29. december 2020, § 2 i lov nr. 207 af 15. februar 2021 og senest ved lov nr. 290 af 27. februar 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 143, *1. pkt.*, ændres »udlændingelovens § 60, stk. 2« til: »hjemrejselovens § 23, stk. 2«.

§ 28

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, som ændret ved § 1 i lov nr. 1942 af 15. december 2020, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 75 indsættes før overskriften før § 76:

»§ 75 a. Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt fængselsstraf i op til 4 måneder eller er idømt fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens §§ 12 eller 13, og som i den forbindelse er udvist af landet, skal udsendes straks.

Stk. 2. Inden det bestemmes, om udlændingen skal udsendes straks, vurderer Hjemrejsestyrelsen, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes efter stk. 1.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren nærmere regler om strafafbrydelse efter stk. 1 og 2 samt om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter § 77, stk. 2.«

2. I § 77 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Straffuldbyrdelsen genoptages, hvis en udlænding, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. § 75 a, stk. 1, på ny uden lovligt grundlag opholder sig her i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelsen.«

§ 29

§ 1. I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1117 af 2. oktober 2017, som ændret bl.a. ved lov nr. 318 af 25. april 2018 og lov nr. 742 af 8. juni 2018 og senest ved § 38 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, foretages følgende ændringer:

1-9. ---

10. I § 36, stk. 2, 1. pkt., ændres »og stk. 8, 2. pkt.« til: »og stk. 8, 2. og 5. pkt.«

11. I § 36, stk. 6, ændres »stk. 8, 2. pkt.« til: »stk. 8, 2. og 5. pkt.«

12-13. ---

14. I § 42 a, stk. 8, indsættes som 5. pkt.: »Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, der er omfattet af 2. pkt., og som straffes med betinget eller ubetinget fængselsstraf, anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, eller bøde for overtrædelse af straffeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om knive og blankvåben m.v. eller lov om euforiserende stoffer eller regler udstedt i medfør heraf for et forhold, der er begået på eller omkring det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted for de i stk. 1 og 2 nævnte udlændinge.«

15-23. ---

24. § 60, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4-6, og § 42 a, stk. 8, 1. og 3. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 2 år.«

§ 14.

Stk. 1-3. ---

Stk. 4. Lovens § 1, nr. 24, træder i kraft den 1. juni 2021.

Stk. 5. ---

Stk. 6. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 1, nr. 10, 11, 14 og 21.

Stk. 7-11. ---

I lov nr. 174 af 27. februar 2019 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven, repatrieringsloven og forskellige andre love (Videre adgang til inddragelse af opholdstilladelser for flygtninge, loft over antallet af familiesammenføringer, skærpet straf for overtrædelse af indrejseforbud og overtrædelse af opholds-, underretnings- og meldepligt, ydelsesnedsættelse for forsørgere m.v.), foretages følgende ændringer:

1. § 1, nr. 10, 11 og 14, ophæves.

2. § 1, nr. 24, ophæves.

§ 14, stk. 4 og stk. 6, ophæves

§ 30

I lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love (Forenkling af regler, herunder om klageadgangen til Udlændingenævnet og indrejseforbud, indførelse af en bagatelgrænse for tilbagebetaling af gebyr, præcisering af adgangen og ændring af kompetencen til at forlænge en udrejsefrist, opfølgning på evaluering af Danmarks anvendelse af Schengenreglerne om bl.a. tilbagesendelse og præcisering af rækkevidden af

indrejseforbud omfattet af udsendelsesdirektivet m.v.), foretages følgende ændringer:

§ 1. I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret bl.a. ved lov nr. 572 af 31. maj 2010, § 1 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, § 2 i lov nr. 1057 af 24. oktober 2019 og lov nr. 1439 af 17. december 2019 og senest ved § 3 i lov nr. 349 af 2. april 2020, foretages følgende ændringer:

1-83. ---

84. I § 60, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« til: § 42 a, stk. 8, 2. og 5. pkt.«

85-92. ---

§ 11.

Stk. 1-2. ---

Stk. 3. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af § 1, nr. 84.

Stk. 4-13. ---

1. *§ 1, nr. 84,* ophæves.

2. *§ 11, stk. 3,* ophæves.